

מבחר עלונים

תצוה

שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:53	06:31	06:12	04:59	ירושלים
06:50	06:28	06:14	05:14	בני ברק
06:51	06:29	06:13	05:04	חיפה
06:50	06:28	06:15	05:15	אשדוד
06:52	06:30	06:13	04:58	בית שמש
06:52	06:30	06:14	05:16	קרית גת
06:51	06:29	06:11	05:07	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

**להצו
כאן**

כסדרפוס ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 📞
g5337722@gmail.com ✉️

מאטופוס
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

פרשת תצוה-פורים המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

גליון מיוחד 13,750 עותקים

כל הזכויות שמורות

הלו, מד"א? אנחנו בבידוד משפחתי פה וכואב לי הגרון... מוקדנית: תפסיקי לצרוח על הילדים, זה יעבור.

אחרי כמה ימים בבית עם הילדים אני יכולה לומר שהגננות והסייעות הן העובדות החיוניות ביותר במשק!

אמרתי לילדים לא לצאת למרפסת, אנחנו שומרים את זה לטיול חול המועד

יהודי בא לרב ושאל אותו: החלת מפתח שאישי הכינה לשבת נשרפה, זה אומר שהלכה הפרנסה? הרב ענה: מה פתאום! זה אומר שתרוויח הרבה. אבל בשחור... 🙄

לפי קצב ההחמרה בהנחיות עקב הקורונה יש מצב שבליל הסדר השנה נהיה רק אני ואליהו הנביא 😊

באחד מי יודע אפשר להוסיף: ארבעה עשר ימי בידוד

העולם מתחלק לשני חלקים, אלה שנוצרים בעצור ואלה שלא. אלה שלא נוצרים, מתחלקים לשני חלקים.

אלמוני שדד בנק בירוחם... הוא נמלט ויצא עם סכום כסף גדול! המשטרה מחפשת איפה זה ירוחם...

אתמול הפתיע אותי שוטר על חוף הים.. מה אדוני עושה פה? אמרתי לו אני עם הכלב.. ואיפה כלב? יש לי כלב ים!!! חכה שיצא מהמיים!?! 🙄

האמת שלא כל כך משעמם בבית אבל מעניין איך בשקית אחת של אורז יש 7456 גרמים ובשקית אחרת 7489.

איש אחד נכנס לאולם תצוגה של מרצדס. שלום אדוני, אישתי נהגת חדשה והיא מעוניינת לדבר איתך על המאזדה בחלון התצוגה מנהל: אין לנו מאזדה בחלון התצוגה. האיש: עכשיו יש.

מדהים איך בשיחה ללא קליטה הדבר היחידי ששומעים ברור זה "איך לי קליטה, נדבר אחרי זה"

חניתי עכשיו כלכך גרוע שכשחזרתי ראיתי פקח מדביק לי תו נכה

תרנגול נכנס למים הוא חש שהוא הולך לטבוע, והחל לזעוק לעזרה: "הצילו!" "אני טובע!" שמע העורב, התעופף ונעמד על עץ על שפת הנהר. קרא לתרנגול: "חסר אחריות שכמותך הן איך יודע לשחות, ומדוע התקרבת למים?" קרא התרנגול: "קודם נסה להציל אותי, ואחר כך תטיף לי מוסר... כשאדם מצוי בצרה, הוא זקוק לעזרה, לא לגזיפות!"

אם אתה מגן בעקבית על דעותיך, לעולם לא תהיה פתוח לשמוע אנשים אחרים ולהשתפר עוד.

האהבה מביאה לאחדות, והאחדות היא עוצמה גדולה מאד.

אחת הדרכים היפות להעביר לילדים מסרים ולהכניסם לתודעתם מבלי לפגוע בהם! ואף אם הילד מגלה שיש לו שייכות כלשהי לסיפור, זה לא כמו התוכחה הישירה שפוגעת כמו חץ בליבו. זאת דרך נפלאה שהשם נותן לנו ובעזרתה אפשר לקיים באמת את "הוכח תוכיח את עמיתך - ולא תישא עליו חטא!" אל תחליש אותו. תחזק ותעודד אותו. תחדיר בו רצונות טובים.

אחרי שרב אחד שרף חמץ בשביל כולם, ורב אחד ידליק מדורה בשביל כולם ברשבי, הוחלט שרב אחד ילמד בליל שבועות כל הילה בשביל כולם. 🤪🤪🤪

קריאה פתוחה
איש אחד עבד בשדה, שמו היה פלמינג, והוא היה איכר סקוטי עני. יום אחד, בזמן שניסה לקיים את משפחתו בכבוד, הוא שמע זעקה לעזרה מביצה קרובה. הוא עזב את כליו ורץ לביצה. שם, שקוע עד מותניו בבוץ שחור, היה ילד מבוטת, צועק ונאבק לשחרר את עצמו. האיכר פלמינג הציל את הנער ממה שיכול היה להיות מוות גוראי ואיטי.
יום לאחר מכן, כרכרה מהודרת עצרה בסביבתו הדלה של הסקוטי. איש אציל ואלגנטי יצא והציג עצמו כאבא של הנער שהאיכר פלמינג הציל. אני רוצה להחזיר לך, אמר האציל "הצלת את חיי בני". לא. אני לא יכול לקבל תשלום עבור מה שעשיתי", ענה האיכר הסקוטי, אני דוחה את ההצעה. באותו רגע, בנו של האיכר יצא החוצה מן הצריפון של המשפחה.
"האם זה בנך?" שאל האציל. כן, האיכר ענה בגאווה. אני אעשה איתך עסקה". תן לי לספק לבנך את אותה רמת חינוך שבני יינה ממנה. אם הנער הוא כמו אביו, הוא ללא כל ספק יגדל להיות גבר ששנינו נהיה גאים בו וכך עשה. בנו של האיכר פלמינג למד בבית ספר הטוב ביותר באותם זמנים, סיים את בית הספר לרפואה של בית החולים "סיינט מרי" בלונדון, והפך להיות ידוע בעולם כסר אלכסנדר פלמינג, מגלה הפניצילין. שנים לאחר מכן, אותו בן של האיש האציל שהוצל מהביצה, חלה בדלקת ריאות. מה הציל את חייו? פניצילין
אתה חושב שאתה משקיע ועוזר לאחרים בסופו של דבר אתה עוזר לעצמך עולם זה גלגל הרים לא נפגשים... אנשים נפגשים!

"שבת טיש" ו"מדות טיש" - המתנה למשלוח מנות

עכשיו ב'דוכני בלוי' בבתי הכנסת, ב"אושר עד" ובהנות "עין יעקב" מא"ש

גיליון מס' 440

ימי הפורים, י"ד ט"ז באדר תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ואת אשר יגזור עליה (ב, א) - אשר נגזר בגימטריה ביום שבת, כי ענשה של ושהי היה על שהעבירה בנות ישראל בשבת. (קרו ישועה) ומרדכי ידע (ד, א) - בגימטריה זה נודע אליו עלי ידי אליהו, כמו שאמרנו חז"ל. (שערי בינה)

וצומו עלי (ד, טז) - אסתר המלכה בקשה שיצומו שלשה ימים ושלושה לילות, שהם ע"ב שעות פסגות השם הקדוש ע"ב. אך אסתר קצרה שעתים מתענייתה כדי שתוכל לבוא אל המלך בפאות, ולכן אמרה גס-אני ונערת אצום כ"ז - גימטריה שבעים, וכן אבוא אליהמלך - וכן גימטריה ע"ב, שבזכות תעניתם ע"ב שעות יושעו. (תפארת המועדים)

מגיע שמחה וישון ליהודים (ח, יז) - ראשי תבות שלום, כי על ידי השלום והאחדות באה השמחה ושוכנת בעולם. (קרו ישועה)

חיב איניש לבסומי בפוריא - בסומי נוסריקון סמר מפחדה בשרי וממשפטיה יראתי, שגם בשעת השתיה בפורים, צריך להיות תחת על מלכות שמים, וגילו ברעדה. (פניני דניאל)

אסתר מזכרת במגלה ניה פעמים, ורמז לזה בפסוק ג'ז נעול אחותי בלה, עם הכולל של שתי האותיות ג'ז. (רבי מרדכי שרעבי)

מרדכי נזכר במגלה ח"ו פעמים, שמצא ח"ו ושכל טוב בעיני אלקים ואדם. המן נזכר במגלה נ"ד פעמים, כמנין ראשי התבות ליהודים היתה אוהה ושמחה וישון ויקר, וכן והעם לעשות בו פסוח בעיניה. (נאמן ס"ט)

פורים דפרזים חל בי"ד באדר, ובירושלים חוגגים את הפורים ביום ט"ו באדר, ורמז לזה בפרשת עמלק שהמן היה מזרעו. שנאמר פי ד' - רמז ל"ד באדר, עליבם - זו וירושלים ששם בסאו שלימקום, ושם קוראים י"ח בגימטריה ט"ו, בט"ו באדר. (כסא רחמים)

בפורים מפרידים בין כח הקדשה לטמאה, בין ארור המן לברוך מרדכי, ולכן שותים יין עד שכרות כדי לפלט את המזון מחמת היין, בבחינת הפסוק באיוב חיל בלע ויקיאנו, והתבות ח"ל בלע ויקיאנו ח"ב לבסומי בפוריא עד לא ידע. (ראשי בשמים)

ספורים

שנה אחת, בעצומה של שמחת הפורים בביתמדרשו של רבי הושע מז"יקוב בעל "עטרת ישועה", נכנס אליו אדם אחד שהיה חשוף בנים, וכשראה שהיא שעת רצון, התחנן בפני הרבי שיברכו בזרע שלימקא. הסביר לו הרבי פנים, וברכו מעמק לבו שיזכה להפקד באותה שנה בבית ביציאתו מאת הרבי, פגשוהו החסידים שהיו עסוקים בשמחת היום, ולבם טוב עליהם ביום. בראש החבורה עמד רבי אלטר, בנו של הרבי, והללו בקשו לדעת האם אכן התברך מפי הרבי. וכששמעו שהתברך בבית, החלו לשחק עליו מתוך עליצותם, ורבי אלטר אמר: וכי בשביל שתולד לה בת, היית צריך לעשות עסק בה גדול? הן לנו שנים עשר או עשרים וארבעה בקבוקי שרר משבחים, ותושע בגן זכר. פקח היה האיש ומהר לקים אחר דבריו של רבי הרבי. ויהי לפקדת השנה, הגיע מברק מהיר לד"יקוב מהאיש הלזה, ובו בשר לרבי כי אכן נולדה לו בת פברכתו. הרבי עין במברק, ומפיון שדבר 'העסקה' שבצע בנו רבי אלטר עם האיש הגיעה לאזניו, פנה אליו ואמר: נו, אברך! אם אין ילכת, אז לא נוטלים ענינים נעלים. נבוא הבן ואמר לאביו בענוה: השבתי טיש לי השפעה בלשהי בשמים. לא עברו דקות ארבות, ומברק מהיר נוסף הגיע, ובו נכתב כי גם בן זכר נולד לאותו איש בברכת בנו של הרבי, בן האום לבת שנולדה בברכת הרבי...

רבי יחזקאל שרגא משינוכה ספר פעם, כי ה"עטרת צבי", רבי צבי הירש מזידיטשוב, לא היה נוהג להסב לסעודה בשושן פורים, אלא בפורים דפרזים בלבד. פעם נכנס אליו חסיד אחד, שקים מצות היום עד דלא ידע, והקשה: וילמדנו רבנו, האם נח צדיק היה או לא? חיד הרבי ואמר: והרי מקרא מלא הוא, נח איש צדיק תמים היה. המשיך הלה וטען: אם כך, מדוע אפוא אין עושה הרבי סעדה בשושן פורים, והרי נאמר במגלה ינוח בחמשה עשר?... הסכים עמו הרבי, והחל לערוך שלחן גם בשושן פורים.

רבי נפתלי מליזנסק נכדו של הרבי ר' אלימלך, נודע בענותנותו וסרב להנהיג עדה בישראל. רק שעתים בשנה ביום הפורים, היה מקבל פתקאות ופדיונות מששחרי פניו, ורבים נושעו בזמן זה בדרך פלאית. פעם באה אליו אשה חשוכת בנים, והניחה לפניו פדיון ופתקה כדי להושע בבנים, אך פיון שזו אברה את השעה, נענה רבי נפתלי ואמר: אני כבר לא רבי, שכן זמן הנהגתי עבר ואני אלא אדם פשוט. הצטערה האשה, ואמרה: אם אינכם רבי, התירו לי נא את המעות שנתתני. צהל הרבי ואמר: וטלי נא את מעותיך, ובשכר זה שהאמת לדברי שאינני רבי, תושע בבנים. שכן החסידים שלי אינם מאמינים לי, ואת קבלת את הדברים במלואם...

אחד ממקורביו של החזון אי"ש, רבי צבי הכהן כגן, היה משמח תדיר את רבו והוא חבבו מאד משום כך. באחד מימי הפורים, שאל רבי צבי את החזון אי"ש: הרי חז"ל אמרו, שלחמן הרשע היו מאתים ושמונה בנים כמנין רב' בניו. ואם כן מדוע נמנו במגלה רק עשרה בנים בלבד? ומיד השיב בעצמו: משום שאלו היו נכתבים בלם במגלה, והיינו חבבים לקרותם בנשימה אחת, היה הקורא נחנק למות... חיד החזון אי"ש לשמע דברי הצחות, ואמר: ר' צבי הוציאני ידי חובת שמחת הפורים...

לקבלת הגיליון והנצחות
5806777@gmail.com :דוא"ל

זכות מרדכי ואסתר
'פורים טיש' לתלמידים
בהנות עין יעקב מאה שערים

עמד לימינו ולימינכם וכל הנלוים, להתברך בכל מלי דמיטוב.
"ליהודים היתה אוהה ושמחה וישון ויקר"

היה היה

והשתיה כדת אין אנס

עקדת פורים בבית־מדרשו של רבי יחזקאל שרגא משינובה. אל שלחנו מסבים חסידים ואנשי מעשה השמחים בשמחת היום, ומבקשים להושע בדבר ישועה ורחמים ביום הנשגב. והנה פותח הרבי בדברי תורה בעניני הפורים, ובדבריו אמר: "הרי כבר אמרו חז"ל במדרש, שאף הקב"ה מקים את המצוות, שהרי מלך שגזר גזרה מקומה תחלה, ואם־כן הוא מקים גם מצוות ומשלוח מנות איש לרעהו, איש הוא הקב"ה שנאמר 'ה' איש מלחמה', ושולח לרעהו הם בני ישראל. וכיצד הוא מקים זאת? על־ידי כך שהוא מעניק להם מחילה סליחה וכפרה, בני חיי ומזוני ויחי". השמחה הלכה וגברה, והצבור קים את מצוות 'עד דלא ידע' בהדור, עד שפלה היין מהפדים והחביות. ראה זאת הרבי, ומחשש שמא תפגם השמחה, קרא ואמר: "מבטיח אני, שמי שיביא מבספו תשעה פדים של מידבש להרוות גרונם של תלמידי־חכמים, יזכה בעשר רב". דעתם של המסבים לא הייתה צלולה עליהם לאחר השתיה המרובה, והם לא עמדו על הזדמנות הפז שנקרתה בפניהם. אולם איש אחד, שישב בפרקתים, החליט לעשות מעשה ולקנות את־עולמו. היה זה חסיד בטלן ותמים, עני ואביון מזוללו, ושמו ר' אבאלע מפשיזובה. במהירות חקם מבית־המדרש, כשבירדו תיק הטלית והתפלגין שלו, ויצא אל השוק. נכנס לבית־המזיגה הראשון שנקרה בדרכו, ובקש מהמוזג לרפש אצלו תשעה פדים עם המשקה הרריף, ובערבון לתשלום חובו הוא מוכן להפקיד בגדיו את הטלית והתפלגין שלו. אלא שהמוזג סרב לבצע את העסקה, ובלעג אמר: "מדוע מבקש בטלן ובישיגאד כמודך פמות כה גדולה של מידבש? וכי פתי אני שאסמך על דברתך כי תשיב לי את מחירי המלא?" יצא ר' אבאלע בפחית־נפש, ונסה את־מזלו בבית־מזיגה אחר, אלא שגם משם נדחה בבשת־פנים. והנה הגיע לבית־מזיגה שלישי, והפעם התענין המוזג ושאל: "לשם מה אתה זקוק לכמות כה גדולה של ייד־שרף? ור' אבאלע השיב: "כדי להעמיד יין על שלחנו של הרבי". גחך המוזג ואמר: "ראו נא אברך דלפון זה, שמתעמר להתנהג כאחד הנגידים ומבקש להעמיד יין לכל החסידים... אך ר' אבאלע המשיך ואמר בתמימות: "באמת עתיד אני להפך להיות נגיד, שכן הרבי הבטיח עשירות למי שיעמיד יין. וכאשר אתעשר וירוח לי, אבוא לפדות את הטלית והתפלגין שלי מידך". לשמע התשובה התמימה, פרץ המוזג כלי־הדעת בצחוק עז, ואמר בלעג: "אם אתה מסתמך על הבטחתו של הרבי, אזי עתיד אתה להתעשר בדיק כפי שר' יעקב הנגיד התרושש..."

מיהו ר' יעקב זה, ומה היתה פונתו של המוזג? ובכן, שנים רבות קדם לכו, פנה רבי אלימלך מרודניק אל נגיד זה, ובקש ממנו להרים את נדבת לבו לפדיון שבויים, אך הנגיד הקשיח את־לבו וסרב לתרום אפלו פרוטה אחת. רגז עליו רבי אלימלך, וקללו בלשונתא דרבנן שירד מנכסיו והפך לעני מחוזר על־הפתחים. "הוא צוה ויעמד", אמר לו הרבי, "הוא צוה" - עד עתה צוה לך הקב"ה עשר וגדלה, ויעמד" - ומעתה תפסק עשירותך ותד מנכסיה. אולם למרות שעברו כמה וכמה שנים מאותו מארע, עמד ר' יעקב על מעמדו הרם ועשרו אף הלק וגדל. ר' אבאלע האביון הבין היטב למה מתפנן המוזג בדבריו, וחש היטב את הלעג המשחזר שבהם, ויצא משם בשבירות־לב. נעצב וברוח נבאה שבו אל בית־המדרש פשיזו ריקות, והרבי שראה אותו בכניסתו וביציאתו, פנה ושאל: "אבאלע, היכן המשקה? תנה החסיד לפניו את תלאותיו, וכאשר שמע הרבי את הדברים, הורו פניו ואמר: "האמנם?! מספרים אחר מפתם של תלמידי חכמים ומוציאים עליהם לעז? ובכן, מחיב אני לספר לכם את־האמת. דעו לכם, כי פאשר נזקקתי לנסע לרוסיה עם בני רבי משה־לה פדי שיתלץ לאלמנת בני רבי נפתלי, והנסיעה עלתה הון רב, פניתי מר' יעקב הנגיד שילווה לי את הסכום הגדול עד שובי. אולם הנגיד ספר לי בגלוי־לב, כי מאז קללתו של רבי אלימלך מרודניק, התנהפך עליו הגלגל והוא הולך וחסר, ורק כלפי חוץ מראה את עצמו כעשיר. עומד הוא בפני פשיטת רגל חמורה, וכל הפקדונות הרבים של אלמנות ויתומים שהפקידו אצלו, עומדים לרדת לטמיון, ולכן בקש ממני שאצילו מקללת חכם התלויה בו. אם הרבי יוכל להושיעני, בי אז אעניק לו את הסכום המבקש במתנה, אמר לי הנגיד, ואם לאו, לא אוכל אפלו להלוות לו את הסכום הלוה. שכן עסקי עומדים לפני התמוטטות חלילה. בקשתי להתישב בדרך, ולמחרת קראתי לו ואמרתי, כי בודאי היה רבי אלימלך המנוח מסכים בעצמו שהוא ישאר בעשרו, שכן הוא קבץ אז מעות לצרך פדיון שבויים, וגם עתה נסיעתי נועדה לפדות בתי־ישראל שתוכל להנשא, ואין לך פדיון שבויים גדול מזה, ואף הצלת כספי הפקדונות של האלמנות והיתומים בגדר פדיון שבויים הם, ומשום כך אמרתי לו כי הקללה תסור ממנו. ואמנם, נתן לי ר' יעקב הנגיד את הסכום הדרוש להוצאות הנסיעה, ומאז התנהפך עליו הגלגל, עסקיו הצליחו ועשרו הלק וגדל". כל אותן שנים שמרתי את הדבר בלבי, סיס הרבי, "אולם עתה, פאשר רואה אני שמלעיגים על דברי חכמים, מוצא אני לנכון לגלות שהקללה של רבי אלימלך אכן חלה על ר' יעקב, ואני חלצתי אותו מפנה".

בסימו, פנה הרבי אל ר' אבאלע, ואמר: "ואתה ר' אבא, כיון שבפנתך היתה רצויה, תחול עליך העשירות המבטחת במלואה". וכשם שהרבי הסיר את הקללה מר' יעקב הנגיד, כך הועילה ברכתו להפליא, ור' אבא התמים והבטלן שלא ידע צורת מטבע מהי, נעשה לגביר מפלג, ואף זכה להשתדך עם רבי משה משינובה בנו של רבי יחזקאל ועם כמה מגדולי דורו, וזכה לעשר וכבוד.

מאורות

וב אברהם שמחה הורביץ מפרגוב
ליום ההולולא ט"ו באדר תרע"ו

נכדו של רבי אליעזר מרדכיבין בן רבי נפתלי מרופשיץ, ומגדולי צדיקי דורו. בשנת תרס"ט עלה לירושלים, והזויח מאורו על העיר ויושביה. נודע בגאונותו ובאמרתיו המקפזות, ורבים היו מתפעלים לשלחנו בבית־הכנסת הוותיק ר' ליפליס שוהלי בשכונת בתי־ישראל, ושואבים ממנו תורה וחסמה. רגיל היה לקרא פסוק או שנים מפרשת השבוע, להוסיף עליהם כמה מאמרי חז"ל הקשורים לענין ולפרשם. ולאחר שהוסיף פנינים וקרות בתורת הנגלה והנסתר, ותבל בחשבון עם גימטריה נפלאה ובהברקה גאווית, כלל את כל הדברים יחד מין חמר, והשומעים השתוממו אל מול הדברים המאירים ומשמחים פנתיהם מסיני. חלק מדברי תורתו נלקטו בספרים "חמרא טבא" וכן "אורה ושמחה", בצרוף תולדותיו והליכותיו בקדש. רמזיו הנפלאים משקעים בספרים רבים, כגון הנוטריקון של סופי התבות צדיק תמים היה בדתיו אחריות מקנה, לרמוז על חשיבות הטהרה במקנה. וכן על משקל הסמן פלג שנתנו שבאותו יום בשבוע שחל פורים קל גם ליג בעמר, כי פורים בגימטריה אהרן הפהו, וליג בעמר בגימטריה משה, לרמוז ששניהם שקולים. ספר עליו רבי יהודה הורביץ מרדכיבין, שהיה קורא את המגלה בפורים והיה מרעיש באמירת הפסוק "כי אין לבוא אל־שער המלך בלבוש שק", לרמוז שאין לבוא אליהמלך, מלכו של עולם, בחסר הכנה ראוייה עם תורה ומעשים טובים. נפטר בשנת תרע"ו, ונטמן בהר הזיתים.

יוסיף דעת

היין הינו המשקה החשוב ביותר, ואף זכה לברכה מיוחדת מפני חשיבותו ובו מקדשים את השבת. פחותים ממנו הם יי־שרף ושכר המשמחים אף הם לבב אנוש, ונחלקו הפוסקים אם מותר לקדש בהם ואם נחשבים כחמר מדינה. סיפור מעניין מובא בכתיבי רבי יאשע ש"ב, אותו שמע מרבי לייב אב"ד נאליבי ששמע את הסיפור מאחד ממועדי העיריה פרזוינא הסמוכה לבריסק שבליטא, והלה ראהו בפנסק הקהילה שם. בעיירה זו כיהן הט"ז טרם התקבל לאוטטרהא הגדולה, וחי בחוקות ועניות גדולה. מדי לילה ישב והתמיד בתורה, וכשהיה לבו חלוש עליו, היה נכנס לבית המוזגה המקומי ושותה שם מעט יי־שרף כדי לחזק את־לבו. את חשבון חובו של הרב היה המוזג רושם על הכותל, ופעם ראו זאת שניים מבני הקהילה והדבר התפרסם בעיר לגנאי נגד רבם, כאחד הרודף אחר הטיפה המרה, עד שפרנסי הקהילה התכנסו והחליטו לגרשו מהעיר, והובילוהו בעגלת האשפה בבזיון. לימים, בשעה שהט"ז כיהן ברבנות העיר אוטטרהא, החל להדפיס את פירושו על השולחן־ערוך, ומכיוון שבאותם ימים לא היו הענינים מצויים והיין היה יקר מאוד, לכו פסק בספרו שאפשר לקדש גם על יי־שרף שנקרא חמר מדינה. אולם הוסיף וכתב, שרק בקהילת פרזוינא אין לקדש על־יכר, שכן אצלם אין משקה זה מצוי. סבור היה הט"ז בתומו, שמיטבה זו גירשוהו מהקהילה, מפני שהי"ש מאוס אצלם ולגנות ייחשב מי שתוהו. כששמעו זאת אנשי פרזוינא, באו לבקר בדרך כבוד, וכאשר כיבדם במיני מזונות ולא העמיד להם יי־שרף, נכנס עמו בדברים על־יכר ובקש ממנו לשנות את פסק־דינו, שכן אינם שונים משאר הקהילות. ולפי שותתהו, כששמעו זאת אנשי פרזוינא, באו במהדורה הראשונה של הט"ז, שנדפס בדיהגרפורט תנ"ב, ובמהדורות הבאות השמיט הט"ז את הערתו על קהילת פרזוינא. הסיפור מעניין מאוד, אך גם את נבדוק היטב, לא נמצא במהדורה הראשונה של הט"ז כל רמז לכך...

עד דלא ידע...

מנהג ותיק הוא בתפוצות ישראל, למנות רב של פורים שעל פיו ישק כל דבר, והלה מבדח את הקהל באמרותיו השנונות ובפלפוליו המשעשעים, מכניס פיל בקוף המחט, עוקר הרים וטוחנם, ימעלה חרס גידו. היו קהלות שאף הוסיפו ומנו בנוסף לרב גם שמשים וגבאים, והקהל כלו עמד הכן להוראותיהם ומלא אחר מוצא פיהם. היו צדיקים שהשתמשו בכחם של הרב של פורים להסיר קטרוגים וגזרות רעות, וכונות נסתרות היו להם בעבודתם בקדש. גם בעיר קוסוב, בבית מדרשו של מוסד השושלת רבי מנחם מנדל מקוסוב, היו מננים מדי שנה רב של פורים, ושם היו מגדילים גשיות ואף מעמידים מננים ונוטרים, שהיו מסבבים ברחובות של העיר בפורים, והרשות נתונה להם לחקר את עוברי הארץ, ולדרוש מהם תעודות מעבר. הדבר היה מוסיף נפח לשמחה, והצבור היה מקים את גזרותיהם כפי אשר החליטו, ולא סרו מדבריהם ימין ושמאל.

שנה אחת, בשעות הבקר של יום הפורים, כאשר פמה מחסידיו של הרבי כבר קימו את מצות היום ושנו עד דלא ידע, יצאו לרחובות של עיר פשהם מחפשים בדמות שוטרי הממשלה, והחלו לסייר בעיר כדי למצוא 'קרנף' על-מנת להשתעשע ולהתקלס בו. והנה נקרה לפניו איש עני אחד המחזר על-הפתחים, ושק גדול תלוי על-כתפו. "עצר נא!" שאגו 'הנוטרים' אל עבר העני, ודרשו: "הראא נא בפנינו את דרכונך המתיר לך לנסע ב'דרכים', והלה הביט עליהם בבהלה. הוא לא ידע תחלה כי השנים אינם אלא שוטרים מחפשים הנמנים על חסידיו קוסוב, והחל להצטדק כי אין גידו תעודת מסע, אותה הותר בביתו, והתחנן שיתירו לו להמשיך בדרכו. אולם דבריו נפלו על אזניים ערלות, שכן הנוטרים היו מבשמים בהגן, והם גרוהו עמם בעל-פיהו. השנים היו גברתנים, ולשון נסה האורח להחליץ מידיהם, ועד מהרה מצא את עצמו עומד בפני הרבי. "הצלחנו לתפס מברית גבול", אמרו הנוטרים לרבי מתוך שעשועו, ובקשו לשמע את גזר-דינו של הרבי. "קחווהו לבני רבי חיים, כדי שהוא יחרץ את משפטו של ההלך", אמר הרבי, והשנים מהרו לקיים את-דבריו. ההלך כבר הספיק להבין כי אין פאן אלא מהתלה ושעשוע פורימי, אך כל תחנוניו להשתחרר עלו בתוהו. תוך זמן קצר מצא האיש את עצמו עומד בפני רבי חיים בנו של הרבי, והיה בטוח כי הלה ימהר לצוות לשחררו וישים קץ למחזה הפורים, אולם לפליאתו הביט בו רבי חיים לרגע, ואחר אמר לשני מלוייו: "לאיש כזה, אשר נוסע בערי המדינה ללא דרכון, מגיע עגש מאסר. ולכן מצוה אני עליכם להטיל אותו אל המרתף שתחת ביתי, ושם ישקה עד אשר נפסק את דינו פראוי לוי". לא עזרו לו, ההלך העני, כל תחנוניו ובכיותיו, ושני הנוטרים החסונים הטילוהו אחר כבוד אל מרתף הבית, פשהם נהנים מגזר-דינו של בן הרבי, שנעשה אף הוא שותף למהתלה הפורימית המשעשעת. אולם פטור בלא כלום אי-אפשר, וכדי שהעני יזכה לסעד את סעדת הפורים בהלכתה, דאגו להכניס אל 'תא פלאו' חלות אפיוות, בשר ודגים וכלי-מטעמים, להשביע את רעבונו.

ישב ההלך בתוך המרתף, ודעתו פמט והתבלעה עליו. הוא לא הצליח להבין מדוע לא משחררים אותו, ומרב תסכול וחרון, עמד והקיש בדלת בקול רעש גדול ודרש לצאת. "רחמו עלי!" צעק בגרון נחר, "הרי יום פורים היום, וכל-הפושט יד נותנים לו. בשנים בתקוננו, אני מצליח לאסוף סכומים נכרים ביום כזה, ועכשו אני מוטל פאן פפושע נקלה ואינו יכול לצאת. הרי גם לליצנות יש גבול, וללא ספק כבר הגדישו פאן עמי את-הפאה". אולם כל תחנוניו של ההלך עלו בתוהו, ורבי חיים לא הטה און אליו והתעלם מוצקותיו. הדבר היה לפלא בעיני החסידים, והיו אף פמה מהם שהרהיבו עז וטענו בפני בן-הרבי כי יש לנהוג במדת הרחמים ולשחרר את ההלך מפלאו, אולם הוא לא שעה לדבריהם ופטור אותם בגיד-ראש. פינתים, ראה ההלך כי לחנם הוא מקלה את כחו בפזקות שוא, והתישב פאין ברה לטעם מהפאכלים שהונחו בחדרו, ולאחר מכן שקע בשנה עמקה.

לא עברו שעות ארבות, ואל העיר קוסוב הגיעה מרפבה מהירה, עליה ישב חוכר יהודי שהתגורר בעירה קיטוב הסמוכה, ועל פניו נסוכה ארשת של-דאגה. עם בנייתו העירה, יד החוכר מרפבתו והחל להתרוצץ ברחובות, פשהוא חוכר את העוברים ושבים האם נתקלו בהלך עני בעל תאר כזה ובזה. הוא לא היה צריך לטרח הרבה, עד פשמה חסידים ששבו זה עתה מביתו של רבי חיים מקוסוב, קשרו בין הדברים, ואמרו לחוכר: "במרתפו של רבי חיים בן-הרבי, פלאו אדם העונה לתאר שפסרת, ויתכן שהוא האיש שאתה מחפש אחריו". אך אמר נא, שאלוהו האנשים, "מדוע אתה כה מחפש אחריו בעצמו של הפורים, ומדוע רוחה כה סוערת? האיש מהר לכונן ביתו של רבי חיים, והאנשים שנלוו אליו כדי להורות לו את-הדרך, שמעו ממנו בשעת הליכתם כי הלך עני בלתי מוכר פקר אמש בביתו, ולאחר שקים בו מצות הכנסת אורחים, האכילוהו והשקהו ואף הלינו בביתו, החזיר לו הלה רעה תחת טובה, וקיים בו מצות 'טילת ידים', פשהוא נוטל מביתו חפצים יקרים ששונים רב מאד. שמחתו של החוכר היתה שלמה, פאשר זהה בנקל את האיש השוכב במרתף הבית, פאותו עני נגב שבקר בביתו, ובחפוש מהיר פשקו התפוח של ההלך, נמצאו כל החפצים היקרים שנגב מביתו. ספור המעשה הפלאי התפרסם חיש מהר בקוסוב, ובכלם שחו בפליאה אחר עינו הפקודה של בן-הרבי ורוח ה' המתנוססת בקרבו. שכן לו היו משחררים את ההלך בשעות הבקר, מי ידע לאן היה מרחיק לכת בדרבו עד שלא היה נתן לעלות על עקבותיו. ♦

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש

ומרדכי לא יכרע בו (אסתר ג, ב) - קשה, למה כתב לשון עתיד, והיה צריך לומר לא פרע ולא השתחוה, כי הראיה והודיעה תהיה על מה שעבר, ולא על מה שעתיד אם לא תהיה נבואה. אכן נראה לומר, שמרדכי עליו השלום, מלבד שלא היה משתחוה בדרך שהיו כלם משתחווים להמן, אלא שהיה עושה המצאות להודיע כי אינו הפך להשתחוות, וזה אמרו לא יכרע ולא ישתחוה, והמצאות שיוכל להיות כזה הוא, כי לפעמים שהיה עובר המן ומרדכי מטה ושוחה, ובעבור המן לפניו לא היה נשאר שוחה, אלא יושב בישור לומר כי לא הפך לכרע לו, או פאפן שהיה פא ועומד אצלו בשעה שהיו בגניאדם כודעים ומשתחווים לו, להראות לו שאינו פודע ומשתחוה לו. ולזה אמר לא יכרע ולא ישתחוה:

ישנו עשר-אחד מספר ומפרד (ג, ח) - ובחלום אדבר בו בפתוב הנה, דהציו אמר המן והציו תשובת רוח-הקדש. כזה האפן: אמר המן מספר ומפרד בין העמים, ורוח הקדושה משיבה בכל מדינות, פרוש שאינם יושבי שדות ומדברות. ועוד מלכותה פרוש שהם הגורמים מלכותה, וכמו שפירשתי בתחלת המגלה שבשכיל ישראל מלך אחשורוש בכפה. המן אמר ישנו עם, ורוח הקדש משיבה אחד המיוחד בכל-האמות. המן אמר ודתיהם דרצה להטיל מום ופגם, ורוח-הקדש משיבה ואומרת שנות פרוש שהם שונים, וכמו שאמרו בגמרא שכל עוד שונים בבית-הכנסת ובית-המדרש אין אמה יכולה להם, והינו אומרו ורוח-הקדש מכליעם, אין מי שיוכל להם. המן אמר ולמלך אין שוה פרוש אין לו שום הנאה מהם, משיבה רוח הקדש להניחם, יותר טוב הוא להניחם, כי אם יניחם זו היא גדלתו ומלכותו של המלך: (ראשון לציון, מגילת אסתר)

דברי הימים

בקהילות רבות נחגגו ימים מיוחדים בשנה כ"פורים שני", לזכר ניסים שאירעו להם. ג' במרחשוון תס"ה הוא 'פורים פוזנא', ד' במרחשוון ש"א הוא 'פורים אנצארא' לזכר נס הצלת יהודי אלג'יר, וביום זה בשנת תקפ"פ 'פורים בוסניה', ב' בכסלו הוא 'פורים היטלר' של יהודי קובלנקה שניצלו מידי הנאצים, י"ד בטבת של יהודי חברון, כ"ג בטבת תס"ה הוא 'פורים אשריף' של יהודי לוב, ובשנת תרנ"א של יהודי תוניס, י"ח בשבט ק"מ או ק"פ הוא 'פורים סרגוסה', כ"ב בשבט תק"ב הוא 'פורים ליוורנו', י"ח באדר רצ"ח הוא 'פורים קנדיאה', ובאותו יום הוא גם פורים של יהודי צנעא בתנימן, כ' באדר ד'תתקצ"ו הוא 'פורים נרבונא', ובאותו יום בשנת שע"ו הוא 'פורים פרגפורטר', כ"א באדר צ"ט הוא 'פורים קשטיליה', כ"ד באדר הוא 'פורים דמצרים', י"א בסיוון תקנ"ה הוא פורים של יהודי פדובה, וביום זה בשנת תקנ"ט הוא פורים של יהודי אורבינו, ט"ו בסיוון תקנ"ט הוא פורים של יהודי סיניגליה ושל סינה, י"ט בסיוון תקפ"ב הוא 'פורים בלגרד' שבסרביה, כ"ז בסיוון תקנ"ג הוא 'פורים פירנצה', ז' בתמוז תקמ"ב הוא 'פורים אוסטרחה', י"א בתמוז תקל"ה הוא 'פורים אלג'יר', י"א במנחם-יאב תצ"ג הוא 'פורים בגדד', ט"ו במנחם-יאב תקנ"ד הוא 'פורים וילנא', א' באלול של רבי שמואל הנגיד, ב' באלול של"ח הוא 'פורים מרוקו', ד' באלול תש"ח הוא פורים של יהודי ומוניה, ז' באלול תקנ"ג הוא 'פורים טבריה', ועוד. בנוסף לימי הפורים של קהילות ישראל השונות, היו משפחות שחגגו את יום הנס הפרטי שלהם, כמו משפחת מיוחס, משפחתו של ה'תוספות יום-טוב' לזכר שחרורו מהכלא, משפחתו של ה'חיים אדם' בט"ז בכסלו לזכר נס הצלתו באסון שאירע בוויילנא, וי"ט בכסלו הצלת בעל התניא.

יצאה לאור מהדורה חדשה של הקנטרס "פורים טיש" לתלמידים

80 עמודים גדושים בפזמונים ושירים, בדיחות וחיידודים, באווירה פורימית משמחת

להשיג: בחנות הספרים "עין יעקב", שוק מאה שערים ירושלים מול השטיבלאך, ובבית 'שבת טיש' רחוב הר"ן 3 ביתר עילית

"שבת טיש" ו"מדות טיש" - המפתח המצלחת ביותר

עכשיו בדוכני בלוי' בבתי הכנסת, ב"אושר עד" ובהנות "עין יעקב" מא"ש

גיליון מס' 441

פרשת תצוה, ט"ו באדר תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

להעלות נר תמיד (כו, ב) - מפרש רש"י שתהא שלהבת עולה מאליה, ורמז לזה שאם תעלה ותוסיף את תבת שלהבת לתבת אליה, תקבל בגימטריה עם התבות, את התבות להעלת נר.

מערב עד-בקר (כו, כא) - בגימטריה כחצי לוג כלילי טבת, כפי שפרש רש"י למדת השמן.

ששה משמתם על האבן האחת (כח, י) - בגימטריה פי עשרים וחמש האותיות עליה, כדברי רש"י, שעל כל אבן היו כ"ה אותיות.

ועשית השן משפט (כח, טו) - מפרש רש"י שמכפר על קלקול הדין, ורמז שהתבות השן משפט בגימטריה הוא מכפר על קלקול הדין.

והטור הרביעי תרשיש (כח, כ) - אמרו חז"ל שמראיתו של התרשיש הוא פים, ורמז לזה תרשיש בגימטריה שבמראיתו צבעו הוא כים.

את-האורים ואת-התמים (כח, ל) - מפרש רש"י שהוא השם המפרש, ובתרגום יונתן כתב שבשם זה חתם הקב"ה את פי התהום, ורמז לזה בתבת התמים שהיא אותיות מיתתם.

פעמן זהב ורמון (כח, לד) - במקטת זבחים מובא שהיו יחד פמנן ע"ב, ורמז לזה בסופי התבות על שולי המעיל סביב, שהם בגימטריה ע"ב.

ועשית ציץ זהב טהור (כח, לו) - ציץ זהב בגימטריה כמין טס זהב, כפי שפרש רש"י.

ומלאת את-ידים (כח, מא) - כתב בתרגום שהוא עלי-ידי הקרנן, ואם תמלא תבת יד"ם במלוי, תקבל מנן תקל"ד, כמנן זהו עלי-ידי קרננס.

לקח פר אהד גר-בקר (כט, א) - מפרש רש"י לקח כמו קח, ואם-כן הלמ"ד תיגדה ואם תניחנה בתבה הבאה פר, תקבל את תבת יכפר, פי הלמ"ד תהפך ליו"ד וק"ף, שהפר מכפר על העגל בן-הבקר, והאותיות שאחר התבות אהד ובקר עולות בגימטריה מעשה עגל, שכן הפר של אהרן בא לכפר על מעשה העגל.

ורחצת אתם במים (כט, ד) - בתרגום יונתן מפרש בארבעים סאה, ורמז לזה בתבת במים, הבי"ת בחלופי אלכ"ם היא מ"ם, אחריה מ"ם, אחריה יו"ד שהיא מ"ם בחלופי אתב"ש, ואחריה שוב מ"ם, לרמז לארבעים הסאה.

ספורים בפרשה

ואתה תצוה את-בני ישראל ויקחו אליה שמן זית זך (כו, כ)

רבי יוסף מאיר מספינקא בעל "אמרי יוסף", התאמץ למעלה מכוונתו במצות הכנסת בלה, ולמרות שהיה דחוק בעצמו היה לווה כספים רבים לנשואי יתומות בדרך כבוד. פעם שררה בביתו עניות גדולה, ואחד ממקרביו תמה בפניו: "האם אין מר-הישר לסלק את החובות ולפרנס ביד-רחבה את בני הבית, במקום לפזר לאחרים?" והרבי השיב: "אינה ראשון בטענה זו, שכן משהו כבר הקדים וטען לפני כן, והוא היצר הרע שנסה לשכנע אותי לקמץ ידי מלתת צדקה. אבל בוא ואראה לך את המוכא במדרש רבא פרשת תצוה. 'הרבה פעמים אדם מחבב בלבו לעשות מצוה, זו צדקה, ויצר הרע שבתוכו אומר, מה לך לעשות מצוה ומחסר את נקסיד? עד שאתה נותן לאחרים תן לבניך. ויצר טוב אומר לו, תן למצוה, ראה מה כתוב 'פי נר מצוה' - מה הנר הזה פשהו דולק אפלו אלף אלפי נרות מדליקים הימנו אור במקומו, כך פלימי שי'תן למצוה אינו מתחסר'."

באחד ממסעיו של רבי מאיר שפירא מלבלין בין קהלות ישראל, לשם גיוס משאבים לישיבתו הנודעת 'ישיבת חכמי לבנין', עמד ונאם באזני קהל נאספים גדול, ותאר בפניהם בפרוטרוט את ההוצאות המרובות שהשתרגו על צוארו בתוצאה מנהול הישיבה, וצנן פי תלמידי הישיבה סובלים מרעב ודחק בתוצאה מחסר תמיכה קבועה להוצאות הישיבה. קם אחד מעשירי המקום, איש גאון וגב-לב, והתריס: "אם המצב כה דחוק בישיבה, לשם מה בנייתם בנינים כה מפארים? אולי עליכם למכר את הבנינים הגדולים, ובכסף שיתקבל בעדם תוכלו לכלכל את התלמידים מדי חדש בחדש?" לשמע הטענה המחצפת, התעורר רעש במקום, אולם רבי מאיר שפירא לא אבד את עשתונותיו, ועל-אתר מצא תשובה מבריקה וגאונית, פשהו פונה אל העשירי: "בואי זכור לך שבשעה שאמר הקב"ה למשה להקים את המשכן, לא פנה בלשון צווי, ולמרות זאת התנדב כל העם והביא תרומות רבות לבניית המשכן, עד שהיה כבר די והותר. אולם כשהיו זקוקים לשמן זית למאור, כאן אמר הקב"ה למשה בלשון 'אתה תצוה'. ומדוע היה צריך לצוות על-כך? מפני שכן טבעו של עולם. כאשר עורכים מגבית לבניית בנין גדול, או לשם כל ענין חשוב שבצדקה, נמצאים לך תורמים שמוכנים להשתתף במצוה הגדולה הזו שתקרא על-שמן. אולם כאשר זקוקים לשמן למאור, למזון ומחיה קבועה, לזה צריך צווי מיד." כאן עצר רבי מאיר לרגע, ולאחר מכן הרים את קולו והרעים: "ובכן, מצוה אני בשם התורה הקדושה, לתרם שמן זית, ובה תוכלו להעלות נר תמיד בישיבתנו". הדברים הקולעים עשו פרות, וצבור הנאספים השתתף בעין יפה במגבית שנגררה במקום, והפכו לשותפים נכבדים בהוצאות הישיבה.

ונשמע קולו בבוא אליהקדש לפני ה' ובצאתו ולא ימות (כה, לה)

רבי משה שמעון זיווי, רבה של העיר פיטסבורג היה אומר, שבבוא רב בישראל אליהקדש והוא עולה על פס-הרבות, אזי בתחלה 'נשמע קולו' וכלם חולקים לו כבוד ומציתים להוואותיו. אולם עליו לקוות ולחל 'ובצאתו ולא ימות' - שבשעה שיגרושוהו ממשרתו לאחר שתפרץ כנגדו מחלוקת, לפחות לא ימות מרב צעיר, ויצא מהעיר כשהוא שלם בגופו...

היה היה

ונשמע קולו בבאו אליהקדש

פסוק זה נדרש בידי רבי אברהם סבע, מגדולי גאון ספרד שגלה ממנה בגרוש המפרסם בשנת רנ"ב, בספרו הנודע "צרוח המור", על מנהגם של כמה מגדולי ישראל שהיו בקיאים גם בחקמות זרות ובעניני העולם, כדי שיוכלו עליידי להוציא יקר מזולל ולהשיב את בני ישראל התועים לאבינו שבשמים. להבחין בין טוב לרע, בין פעמון זהב ורמון, ולכן נשמע קולם בבואם אליהקדש.

אחד המיוחדים בין הצדיקים שנהגו בדרך זו, שהיתה נראית לעיתים מפליאה ועלומה, היה הרבי ר' בונים מפשיסחא, שבצעירותו עסק במסחר והיה בקי ברפואה וברקחות. הוא היה מתרועע עם סוחרים יהודים קל"דעת, ומראה להם פנים שוחקות כדי להשיבם לדרך התורה, וכשראו הללו את חכמתו היתרה ואת ידיעותיו המפליאות, היו מקבלים את דבריו ומתחילים להם חשיבות יתרה. לעיתים ספר בעצמו על מפגשים שהיו לו עם יהודים רחוקים מתורה ומצוות, ולאחר שהצית בהם את הניצוץ היהודי, היה מתבטא ואומר: "בטוח אני, שאנשים אלו כבר לא היו מסגלים יותר לחטא לאחר שיחתי אתם, כי בכל פעם שבקשו לעבר על אחת ממצוות התורה, נכנסה חרדה בלבם מפני הענש הצפוי להם בגיהנם, ומאידך ראו את השכר המצפה להם בגן עדן לעושי רצונו של מקום".

אחד מאותם מארעות מפליאים המספרים על שחר ימיו של הרבי ר' בונים, ארע בעיר המסחר הנודעת דניציג, בה היה מבקר פעמים רבות לרגל מסחרו בעצים. באותה תקופה, עשתה ההשפלה שמות בקרב שלמי אמוני ישראל והדיחה רבים לעזב מקור מים חיים ולחצב בארת נשברים, ובהשפעתו הגדולה הצליח להציל רבים מרדת שחת ולקרבה לתורה. קבוצה של סוחרים יהודים עמדה עם רבי בונים בקשרי מסחר, ולבו התחמץ בקרבו כשראה את הליכותיהם הגלוזות וזלזולם בשאט נפש בתורה ובמצוות. בכל הזדמנות היה רבי בונים נכנס עמם לזבוחים בעניני דת, ולמרות שהמיד היה יוצא ונדו על העליונה, סרבו הללו להטות אוזן לדברי תוכחתו ומאנו להיטיב את דרכם. יום אחד, פטו לב הסוחרים עליהם, פנו אל רבי בונים בהצעה קוסמת: "שמע נא, מר בנהרדט" - בנווי האשקנזי של רבי בונים בפי מכיריו באותם ימים, "החלטנו בינינו לעשות אתך הסכם חליפין. אם אתה תסכים להצטרף עמנו לבקר בהצגה הקרובה שתערוך בפאטרון המקומי כאן בדניציג, נספים אנחנו בתמורה לבוא לקראתך, ולשקל את צעדינו ביהדות כדי לשוב בתשובה שלמה". לשמע ההצעה הגלוזה, נבוך הרבי ר' בונים והשתתק לומר מה. מחד, ראה בכך הזדמנות פז כדי להשפיע על קבוצת הסוחרים, וראה בהספקמתם מעין הכנעה פלשה לדרך השם, אולם מאידך - איך יהיו נפשו להכנס אל המקום המתועב, אל מושב הלצים, ולטמא עיניו במחזות אסורים? שקל רבי בונים את הדבר שוב ושוב, וכאשר ראה שהסוחרים עומדים על דעתם בעקשנות, אמר: "יתכן ואעשה דברייכם, אולם לא עתה אלא בזמן אחר". התפלאו הסוחרים לשמע התשובה, ורבי בונים פנה מיד לבית המדרש, וישב ללמוד בהתמדה גדולה במשך שעות ארוכות, כשהוא משפיע מלבו את כל הגליות של הסוחרים. "היכן היית בל"העת?" קראו אליו הסוחרים המפתעים, שמצאוהו בבית המדרש לאחר שחפשוהו ארבות. "הרי המתנו לך עד-בובש, ואתה לא באת כפי הבטחתך". נשא אליהם רבי בונים את עיניו, ואמר: "צודקים אתם, אולם מה אעשה ונפשי חשקה בתורה, עד שמרב מתיקותה שכחתי את הבטחתי". אולם הסוחרים עמדו על שלהם וטענו, שאין זה מר'הנימוס שלא לקיים את הבטחתו, ודרשו ממנו להצטרף אליהם מיד.

בחסר רצון יצא רבי בונים עמם, אך בפקחותו שלח אותם לפניו והוא עצמו נותר עומד מחוץ לאולם בקרן זווית, במקום ריק מאדם. המקום היה חשוף, שכן ההצגה היתה אמורה להתחיל בכל-רגע, ורבי בונים פרץ בבכי מר כשהוא קורא מזמורי תהלים בקול רגש, ושופך לבו לפני אביו שבשמים, בלי לשים לב לכל היכן הוא נמצא. והנה לפתע מתוך החשך, הוא רואה תהלוכה של עשרות אנשים לבושים בלבוש יקר, ונראים להם מראשם ועד רגלם, ונרות דולקים בידם, כשהם עוברים לפניו ונכנסים אל אולם הפנוסים. המחזה הנורא נגע ללבו של רבי בונים, ועוררו יותר לתשובה ובכיה, עד שהגיע כמעט לכלות הנפש. והנה חשו הסוחרים כי ירדס הנכבד נפקד ממקומו, ויצאו בחפזו כדי לחפשו. מה גדולה היתה פליאתם, כאשר מצאוהו יושב ארצה בקרן זווית, פניו שטופות בדמע וכל-כלו אימה ורעדה. "מה ארע לך, מר בנהרדט? מדוע יושב אתה כאן באבל בין חתנים, בעוד בפנים יושבים בלם שמחים וטובי-לב?" הרים הרבי ר' בונים את קולו, וקרא אליהם בנעמה: "האם לא ראיתם בעיניכם את המחזה הנורא ההוד בעין יום הכפורים? אנשים לבושים בבגדי לבן, כמו בגד הקיטל שלובשים ביום הקדוש, ובידיהם נרות שעווה דולקים, מקש תחושה של יום הכפורים, של יום תשובה וכפרה. וכיצד מסגלים אתם לעמד ולהביט בדבר בשויון-נפש מבלי לפשפש במעשיכם ולשוב בתשובה שלמה לאביכם שבשמים?!? פה הרבה רבי בונים להצליף בשבט לשונו, וזעקוהו שבקעו מקירות לבו פלחו את לבותיהם של הסוחרים העומדים לפניו, עד שאימה ופחד נפלו עליהם והם מהרו להמלט מהמקום בעוד נפשם בס. את דרכו עשה רבי בונים הישר לבית המדרש, כשאחריו משתרכים הסוחרים בראשים מרובים. השפעתו עליהם היתה כה גדולה, עד שבלם שנו את דרכם והפכו להיות סוחרים יראי שמים ובעלי תשובה גמורים.

מאורות

רבי נחמן מושיצקי
ליום ההולאה ר"ג באדר"ב תרנ"ד

מתלמידיו המהוקמים של רבי נתן מנמירוב תלמידו המבוקש של רבי נחמן מברסלב, ומגדולי מנהיגי תורת ברסלב לדורות. אביו רבי צבי אריה מברסלב היה בנו של רבי אהרן שפנה ברובה של ברסלב ימיו של רבי נחמן, והוא העריצו מאד ואמר שהשתמש בזכות אבותיו כדי להביאו לברסלב משום גאונותו בתורה ובחירות פסקיו. לצעירותו נבר בכשרונותיו, ובחיותו כגן עשירים בלבד הקטר לרבה של טשעווה שבאוקראינה, וכהן שם כארבעים שנה, כשהוא מושיב בקד מסרת אבות של חמשה עשר דורות שהיו מורי הוראה בישראל. התקשר אל מורה"ת כבר משחר ימיו, וממנו קבל דברי תורה, שיחות וספורים, והנהיגם לדורות הבאים. חבר פעשירים חבורים מתורת ברסלב, ובהם פרושים לתורתו של רבי נחמן מברסלב, ספורים ועבודות שנמסרו לידו, וכמה חבורים בכתב-ידו של רבי נתן שנקראו לו כדי להדפיסם. נודע בהתמדתו הגדולה ובגאונותו העצומה, אולם למרות מעמדו הרם התנהג בפשטות וענוה. פאשר היה נוסע לאומן לראש השנה, התנהג כאחד האדם ואמר שאת הרבנות שאיר בטשעווה, ואף סרב לפסק הלכות מחוץ לעירו. וכאשר יעץ לו אחד מרביי דורו שעליו לחבר ספרי הלכה, הראה לנגדו גלוזות רבים ובהם תשובות בהלכה, אך אמר שבמקום לחבר ספרי תשובות הוא מכין תשובות לשאלות שהאדם נשאל בבית-דין של מעלה. נכדו הנודע רבי אברהם שטרנהרץ, קבל רבות ממנו והמשיך בדרך הלימוד תורת ברסלב.

יוסיף דעת

אחד הפתגמים השגורים ונחשבים כדברי חז"ל, הוא "כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה". הוא מובא בדברי הרמב"ם בהלכות דעות, ומוסיף עליה "אמרו חכמים הראשונים", ורבים התחבטו לדעת מהיכן שאב הרמב"ם דבר זה, שכן לא נמצא כך בדברי חז"ל, והנוסח במסכת שבת הוא: "המקור בנידי בחמתו, והמשבר כליו בחמתו, והמפורענותו בחמתו, יאה בעיני כעובד עבודה זרה", ומכאן שרק אם עושה דבר שלילי בכעס או ירא בעיני כעובד עבודה זרה. ומכאן הסיק מהר"ץ חיות, שלרמב"ם היתה מכלילת אבדה מאתנו ומשם שאב הרבה עניינים הנוכחים ברמב"ם בשם חז"ל, ועל-ידי כך הוא מיישב תמימות רבות על מקורותיו. אולם רבים כתבו, כי מקורו של הרמב"ם הוא מדברי הוזהר הקדוש שמוכר בשישה מקומות עניין זה, ואחד מהם בפרשתנו, בה מריח הוזהר בגנות הכעס, שכל הכועס נקרת ממנו שמתו ושורה בסטרא אחרא וכו'. אולם יש שדחו דעה זו, מפני שהלשון ב"הוזהר הוא "איאת" "ואוקמוה", נוסח השגור ב"הוזהר לדבר הלכות מדברי הגמרא, ומכאן הסיק אפוא שלפנים היה נוסח כזה בדברי הגמרא, ומה מקור הרמב"ם, והנוסח נעלם מאתנו ברבות השנים. אך כבר הוכחו הקדמונים, שהרמב"ם לא ראה כלל את הוזהר שהתגלה רק לפני כשבע מאות שנה בידי רבי משה בן שם-טוב ד"ליליאן מספרד, והיה נסתר מעיני כל דורות התנאים והאמוראים, הגאונים וראשוני הראשונים, וכך כתב החיד"א שהוזהר לא התגלה אפילו להרשב"א והרא"ש וכל שכן בימי הרמב"ם, ומזכיר בשם רבי חיים ויטאל שמשורש נשמתו של הרמב"ם לא זכה לחכמת הוזהר. אך יש שכתבו שכמה קונטרסים מהוזהר היו גם בימי קדם, והביאו ראיה לכך מבעל הערוך, שכתב כמה דברים בשם מדרשו של רשב"י והם לפנינו ב"הוזהר". רבי שם-טוב גאון בעל "מגדל עוז" תלמיד הרשב"א כותב, שהרמב"ם ידע בסוף ימיו את הקבלה, ואף מצאו בחכמים שבתם עסק בכך, אולם הוכח שהמתכבים מזויפים מתוכם ולא הרמב"ם כתבם.

ונקדש בכבדי

מגדולי ענקי הדורות, היה רבנו יהודה הקסיד בעל "ספר חסידים", שחי בדור הראשונים לפני למעלה משמונה מאות שנה, וממעיני חכמתו אנו שואבים עד ימינו אנו. חסיד ברוך הוה, ואף אביו רבנו שמואל נקרא בפניו 'חסיד', שפמיתו לא התפנו בכל הדורות מימות התנאים והאמוראים. מוצא המשפחה היה מהעיר שפירא שבאשכנז, מצאצאי רבנו אבון הגדול ממגנצא אבי משפחת חסידו אשכנזי. לדתו של רבנו יהודה, היתה מפלגה ורצופת נסים. היה זה בשעה שאביו הלך פעם בלוח שנים מתלמידיו, ולפתע עצר בדרכו והתבטא באזני מלואו כי עתה נפתחו שערי שמים והיא שעת פשר לקבל תפלותיהם. מיד נעמדו המלוים ובקשו בנים ועשר, ורבנו שמואל עמד והפציר כי יזכה לבן פמותו, ולימים נולד לו בנו רבנו יהודה הקסיד. טרם לדתו עברה אמו ליד בית-הפנסט בבורמיזא, ולפתע הגיחה עגלה רתומה לסוסים ולחצה אותה אל הקיר, וכפשע היה בינה לבין המפתחות תחת גלגלי עגלת הברזל, אלא ששמן השמים חמלו עליה ועל בנה הגדול שעתידי להולד, ובגס נוצר שקע בקיר והעגלה עברה על-פניה בלי פגע. וכעיו זה מספרים גם על אמו של רש"י.

לא מיד גדל רבנו יהודה והיה לאיש, שכן בצעירותו התקשה בלמודו ונפש השוערת לא ידעה מנוח. כמעט שני עשורים מחייו עברו ללא תועלת, וכאשר הגיע לגיל שמונה עשרה שנה, התקשה עידן להתפלל כראוי. פעם אחת, ישב אביו בבית-המדרש ונשא את שיעורו בפני תלמידיו שומעי לקחו, ובנו היה עסוק באותה שעה במשחקיו והיה רובח קשת. לפתע הדרו פמה חצנים אל תוך היכל בית-המדרש, אותם ירה הבן פנימה, ולאחר מכן החל לשוטט אנה ואנה בתוך הבית. דעתם של התלמידים הסתה עקב מעשה שובבותו, עד שלא שלטו ברוחם ואמרו לרבו בכאב: "ראה מה עלתה לך, שאתה ואבותיך היו גדולי תורה ובעלי מעשים טובים, ובגד זה גדל פרא אדם ועושה מעשה לסטים". נאנח רבנו יהודה לשמע הדברים, ופנה בקול רך ואהב לבנו: "יהודה בני, האם תאבה לשבת וללמוד עמי? בי תקנה גדולה יש לי שתצליח בלמוד ותגדל להיות אדם גדול וחשוב". הדברים הנעימים פעלו את-פעלתם, והנער הסכים. "עלה אחרי אל העליה", צוה עליו אביו שבקש לנסותו אם אכן תצליח דרכו או לא, ובקש גם מבנו השני, רבנו אברהם משפירא, לעלות עמו. ישנו שני הבנים אצל האב, ומיד פתח רבנו שמואל והזכיר את אחד משמות הקדש, שכן גדול היה בחכמת הקבלה, אך הנער יהודה לא נע ולא זע, בעוד אחיו השפיל עיניו ביראה. וכאשר הוסיף רבנו שמואל והזכיר שם קדוש אחר, התמלא הבית פלו אורה עד שהבן אברהם לא היה מסוגל לסבל את האור והסתיר עיניו בכסות אביו, אך אחיו לא נרתע כלל ונעץ עיניו בקרקע. השתומם האב הגדול, ואמר לבנו רבי אברהם: "דע לה, שאתה תגדל ותהיה ראש ישיבה ומרביץ תורה כל-ימיה, אולם אחיך יהודה יגדל מך. ידע מה למעלה ומה למטה ולא יהיה דבר יעלה ממנו". בבתי-אחת השתנה הנער ללא הרף, ואביו מסר לו פתאי קדש מירשת אבותיו, עד שנעשה אדם מגדולי דורו.

עברו שנים רבות, במהלכן התפרסם רבנו יהודה בגדול דורו, עד שאמרו עליו שאילו היה בימי האמוראים היה אמורא, בימי התנאים היה תנא, ובימי הנביאים היה נביא. והנה הגיעה שבת-קדש פרשת תצוה, שחלה אז ביום י"ג באדר שנת ד' אלפים תתקע"ז, וקראו בה גם את פרשת זכור לפני פורים שחל במוצאי שבת, ורבנו יהודה נפל למשכב שממנו לא קם. באותן שנים התגורר בעיר רנסבורג שבאשכנז, בה נקבעה גזרה בידי השלטונות הנכריים בעיר, שכל נפטר שמוליכים אותו לקבורה, יש להוציא מהעיר דרך השער הגדול והגבוה, שמעליו היה תלוי פעמון ברוך רחמימדות, ובשעה שהיו מעבירים מת בשער, היה המענה עומד ומזוה בהכל כדי שהפעמון יכה ויצלצל בקול רעש גדול כמנהג הנוצרים. צעקם של בני העיר היה רב פאשר היו מובילים מתייהם לקבורה והפעמון היה מהדהד מעל ראשם בקול מצמרר וחורק, אולם ידם קצרה מהושיע, שכן הגוים עמדו על מנהגם בתקופות ראו בכוול דתם. רבנו יהודה שכב על מטת חליו, פאשר תלמידיו האוהבים סובבים אותו ועוסקים עמו בהלכות קריאת פרשת זכור שקראו באותה שבת, ועלי-אף חלשתו הרבה התאמץ להשיב להם על ראשו-ראשון ועל אחרון-אחרון. לפתע התנער רבנו יהודה וקרא בלטה: "סמן אתו לכם לדעת אם אזכה לחיי העולם הבא, פאשר תראו שיפיל שער העיר אחרי מותי, ולא יכו בפעמון המשקף בשעה שיוביילו את מסתי לקבורה". התלמידים הביטו זה על-זה בתדהמה, ושקרו את הדבר בלבם. במהלך השבת, הסתלקה נשמתו של רבנו יהודה במעמד תלמידיו, שבפו את השרפה הגדולה אשר שרף השם ומאנו להתנחם. ויהי, בשעה שהובילו את רבנו יהודה לקבורות, התקרה שירת המלוים אל שער העיר, והשוער מהר למשוך בחבל האור כדי לרדוף בפעמון, אולם לפתע נשמעה חכטה אדירה וענן אבק התמר במקום. פלם נרתעו אחורה בבחלה, ולאחר שד הפערה התגלה הפלא הגדול. הפעמון העתיק והקבד, שהיו תלוי בראש השער במשך שנים ארוכות ועשה את מלאכתו נאמנה, נתק לפתע ממקומו ללא שום סבה הנראית לעין, ובמהירות אדירה צנח הישר על ראשו של השוער שמצא את מותו במקום. נבואתו של רבנו יהודה התקיימה, והוא הובל לקבורה בתרדת קדש ובדומיה על-אית, דבריו המקדמים של הרב היהודי הנערץ, הכו גלים בין תושביה הנכריים של העיר, ושם שמים התקדש ברבים, עד שכלם אמרו "ברוך המקום אשר בחר בדבריי חכמים, וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם".

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ועשית וגו' ללבבך ולתפארת (כח. ב.) - או יאמר, כי בא ה' לתת טעם למה צוה שמונה בנדים, ארבעה לבן וארבעה זהב, ואמר הטעם הוא ללבבך ולתפארת, פרוש על-פי דבריהם ז"ל כי השמונה בנדים, ארבעה של בגדי לבן ורמזו אל ארבע אותיות של שם הוי"ה ברוך הוא, וארבעה בגדי זהב ורמזו אל ארבע אותיות של שם אדנ"י. ודע, כי שם הוי"ה ברוך הוא יתיחס אליו בנוי התפארת פדוע, ושם אדנ"י יתיחס אליו בנוי הכבוד, והוא אמרו ועשית בנדיקדש וגו' ללבבך כנגד בגדי זהב, ולתפארת כנגד בגדי לבן, וסדר הכתוב סדר הדרגות הקדשה זו למעלה מזו, והקדים ללבבך, והבן. וצוה ה' עשות שמונה בנדים שבאמצעותם יתכפר פגמים אשר יסבבו בני האדם אשר יגיע למקום עליון, וכה וכפר העון ההוא. ולדרך זה יש לתת טוב טעם, למה תקפידו ה' על הבגדים באהרן ולא במשה, על-דרך אומנם ז"ל כי שמונת בגדי כהנה מכפרים על שמונה מיני עבדות שיהיה בפני ישראל, אשר עליבן לא צוה ה' הדבר אלא להבחין העומד לשרת הוא ובניו כל הימים לכפר על בני ישראל, מה שאין בן משה שקבל מה ששמש בשבעת ימי המלואים לא היה אלא לכפרת אהרן ובניו למלא אחרים לעבד לפני ה', לא היה צוה למה שיכפרו הבגדים כפזר, לזה שמש בהלוק וגו': ולקחה את-שתי וגו' (כח. ט.) צריך לדעת למה אמר את וגו' ואולי שיכוון אל אבני-שהם שבכר הזכיר בתפלת המצוה בפרשת ורומה. וזה הוא שער הכתוב ולקחה את-שתי אבני-שהם אשר צויתיה להביא. ובה נתפזר בכתב דבריו יתברר לתת לו טעם למה פרט אבני-שהם מכלל כל האבנים, כי אבני-שהם יש בהם מצוה אחת פרטית מלבד אבני המלואים, ולזה אמר אליו ולקחה - אותם אבני שהם שפרטתי לה.

דברי הימים

י"ג באדר הוא "יום ניקנור" שמוזכר במגילת תענית כיום-טוב לרוב ניצחון יהודה המכבי על ניקנור, אחד משרי הצבא של מלכות יון, בקרב שנערך בסמוך לבית חורון, וראשו נתלה בחומת מצודת החקרא שבאר הבית. לפי המובא במסכת תענית, נקרא "שער ניקנור" שבבית המקדש על-שם ניקנור זה, שהיה מנהיג ידו על בית-המקדש ואומר "אימתי תיפול העיר הזאת והבית הזה בידי והארסה?" וכשגברה יד בית חשמונאי וניצחום, תפשוהו וקיצצו ידיו ורגליו ותלחו לפני השער, וקראו שמו שער ניקנור. אך במסכת יומא מובא, ש"שער ניקנור" נקרא על-שם ניקנור שהביא מאלכסנדריה שערי נחושת לבית-המקדש, ומשום שנעשה לו נס גדול בדרכו לירושלים לא החליפו את השערים בשערי זהב כאחרים, והותירו את שעריו שהיו עשויים מנחושת מבריקה בשם "קורתיון" והיתה יפה מזהב. מלשון הרמב"ם על ניקנור שהיה 'איש חסיד' משמע שהיה יהודי, כמו שמות יוניס רבים שהתפשטו אז. בשלהי שנת תרס"ב, ביקשה משפחה אנגלית להרחיב את מעונם שבה הצופים, ובשעת העבודות התגלתה שם מערת קבורה עם שבע גלוסקמות שהן ארונות אבן בהם הונחו עצמות הנפטרים, ועל אחת נמצאה כתובת שקיבלה את השם 'כתובת ניקנור', ובה נאמר: "העצמות אלה של נקנור איש אלכסנדריה, שעשה את הדלתות". התגלית עוררה רעש, אולם היו שטענו שהיא מויתפת, ואחרים אמרו שלא ניקנור עצמו נקבר שם, אלא שניים מנכדיו. י"ג באדר הפך מיום-טוב כיום ניקנור, ליום צום תענית אסתר, והדבר אירע לאחר חורבן בית-המקדש השני, כאשר בטלה מגילת תענית, אולם נראה שבתקופה הראשונה נחגג יום ניקנור גם לאחר חורבן בית המקדש השני, ותענית אסתר נדחתה לאחר פורים.

סיפורי צדיקים

גליון 454
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

צדקה תציל ממוות

יהודי אחד שהיה בעל צדקה גדול, הפליג פעם בספינה, בדרך פקדה את הים סערה עזה, והספינה וכל נוסעיה ירדו למצולות ים. רבי עקיבא שראה את היהודי טובע, בא לפני בית הדין כדי להעיד שהאיש טבע, וזאת כדי שאשת הטובע לא תישאר עגונה ויהי מותר לה להנשא לאיש אחר. בטרם הספיק בית הדין לדון בענין, זומנה לו הפתעה גדולה: האיש שטבע שהכל סברו שכבר אינו בין החיים, בא והתייצב לפני רבי עקיבא. שאלו רבי עקיבא בפליאה: האתה הוא זה שטבע בים? "כן", השיב האיש. "ומי העלה אותך מן הים?" הוסיף רבי עקיבא לתמוה. ענה האיש: "צדקה שעשיתי, היא שהעלתני מן הים". שאל רבי עקיבא ומנין אתה יודע זאת? סיפר האיש: כשירדתי למצולות ים, שמעתי קול רעש גדול שהשמיעו גלי הים, אמר גל לחברו "הבא נרוץ ונעלה מן המצולות את האיש הזה, שעשה צדקה כל ימיו - ואכן העלוני הגלים וניצלתי. שמע רבי עקיבא את הדברים ואמר: ברוך אלקים אלקי ישראל, שבחר בדברי תורה ובדברי חכמים שדברי תורה ודברי חכמים קיימים לעד, לעולמי עולמים, שנאמר (קהלת י"א - א') "שלח לחמך על פני המים... ברוב הימים תמצאנו", ועוד נאמר (משלי י' - ב') "וצדקה תציל ממות".

(מדרש קהלת רבא י"א א')

פרשת השבוע

ואתה הקרב אליך את אהרן (כ"ח - א')

מסופר על הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א, שפעם בשמחת תורה בשעה שבחורי הישיבה בראדין רקדו בהקפות עם ספרי התורה בהתלהבות רבה, ביקשו כמה מהתלמידים להרים את רבם הדגול והנערץ ולרקוד עמו בשמחה של מצוה כשהוא נישא על כתפיהם. אולם החפץ חיים סירב בתוקף להיענות לבקשת הבחורים לרכוב על כתפיהם. בתום ההקפות הסביר זאת החפץ חיים לתלמידיו, עליכם לדעת שאין זו מדה נאותה להרים בן אדם לגובה רב יותר ממה שהוא מגיע בעמידה טבעית שלו, ורמו לדבר מצינו בדברי הכתוב בפרשת תצוה שנאמר שם "ואתה הקרב אליך את אהרן" ולא נאמר "ואתה הרם את אהרן". מכאן נמצינו למדים שאנו מצוים מן התורה לקרב אלינו את אחינו בני ישראל בכל הזדמנות, אך אין כל מצוה לרומם ולנשא אותם שלא לצורך.

ושכנתי בתוך בני ישראל (כ"ט מ"ה)

מסופר על הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א. שבהיותו ילד קטן, ניגש אליו חסיד אחד ואמר לו: נפתלי הנני נתן לך זהוב אחד ואמור לי איפוא

דירתו של השם יתברך. מיד השיב לו הילד נפתלי: הנני נתן לך שני זהובים ואמור לי איפוא אינה דירתו.

וחנתי את אשר אחון (ל"ג - י"ט) אף על פי שאינו הגון (ברכות ז)

מעשה בעשיר אחד שהיה נוסע אל הרה"ק רבי זושא מהאניפולי זיע"א, וכדרך חסידים היה משאיר בכל פעם פדיון. פעם אחת כשבא אל הרבי לא מצאו בביתו. והרבנית אמרה שבעלה נסע אל הרבי שלו. מה? תמה העשיר גם לרבי יש רבי? כן, ענתה הרבנית. הוא נסע אל המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א. חשב העשיר בליבו, אם כן למה לי לנסוע אל התלמיד? אסע אף אני אל הרבי של ר' זושא. ומאו שהתחיל לנסוע למעזריטש, החלו נכסיו להידלדל. במר נפשו חזר אל רבי זושא מהאניפולי ושאל: מפני מה כשהייתי נוסע אל כבודו היו נכסי מוצלחים. ואילו כשהתחלתי לנסוע אל המגיד ממעזריטש התחלתי להפסיד? אמר לו רבי זושא: אומר לך, באמת אני איני רבי אלא יהודי פשוט כמוך, כשאתה היית נתן פדיון ליהודי פשוט, גם הקב"ה נתן ליהודי פשוט. אך כשאתה התחלת לבדוק למי אתה נתן, אף הקב"ה התחיל לבדוק למי הוא נתן.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:12 ת"א: 6:14 ר"ת: 6:50

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:59 ת"א: 5:14
פרשת תצוה-פורים

והתחיל לשוחח עמו בדברי תורה, נדהם להיווכח שבחור זה אינו יודע מאומה, לא תלמוד לא מקרא, אמנם הוא ירא שמים עד למאד, אך ללא כל ריח של תורה. רבי ישעיה אינו יכול להבליג על רגשותיו והוא מתמה בקול, "בחור ישיבה כל השנים, ואינו יודע יותר מצורת האותיות". ברוך מרדכי שומע את הדברים ונענה כדרכו: "וכי האשמה תלויה בי, שלא נתברכתי בכשרונות? ברוך שעשני כרצונו". ראה רבי ישעיה את תמימותו וברוב רחמיו הציע לו להיות למשמש בית מדרשו, ובשכר זה יאכל על שולחנו וידאג לכל צרכיו, ברוך מרדכי שמח על ההצעה והודה לרב בהכנעה ובנשיקת כף ידיו. רבי ישעיה שידך לברוך מרדכי כלה יתומה עניה שהסכימה לקחת בחור ירא שמים אף שאינו תלמיד חכם, ובחנותו השתתפו לכבודו של רבי ישעיה כל גדולי ירושלים, והגה"צ רבי ישעיה בורנשטיין שנתכבד בסידור הקידושין, שימח את החתן - כלה במשך כמה שעות, כאילו היו ילדיו.

ביום י"א מרחשון תרכ"ז נסתלק הגה"ק רבי ישעיה ברדקי לשמי מרום, ברוך מרדכי נשאר ללא משען, ולאחר שהתייעץ עם אשתו החליט כי אין לפניהם ברירה והוא חייב לחפש מקצוע שממנו יתפרנס. בפרוטות האחרונות שנשארו לו קנה לו את ה"ציוד" המלא - מקל וחבלים על שכמו וארבעה פחים, ומידי יום ביומו היה שואב מים ומביאם לבתי הלקוחות, שנים רבות עסק במלאכה זו, אך את מנהגו לא עזב: רק שלש שעות ביום עסק במלאכה, ואת שארית זמנו היה מבלה בבית המדרש, יושב לו במקום קבוע ומתנוועע על גבי כל ספר הבא לידו: לפעמים גמרא, לפעמים ספר "שאגת אריה ולפעמים ספר תהלים. דבר אחד חרה להם לבני הזוג כל הימים, מדוע סירב הגה"ק רבי יהושע לייב דיסקין זיע"א להשתמש בו בתור שואב מים, ואמר: "ברוך מרדכי לא יביא את המים לבתינו", באחד הימים פגשה זוגתו שידעה על שברון לבו של בעלה התמים את הרבנית מבריסק, ניגשה אליה והביע את מר ליבה בפניה: "בעלי עדיין מגיע לצדקותם של שואבי המים האחרים - ומדוע הנכם מסרבים להעסיקו כשואב המים בביתכם?" הרבנית ששמעה והבינה למר לבה, הפטירה קצרות: "בעלי הוא מבין גדול באנשים, ועדיין לא קרה שמישהו יערים עליו, ואם הוא אינו רוצה בבעלך לשואב מים, בוודאי הוא יודע מה שעושה".

פורים שנת תרנ"ג בירושלים, קהל גדול של חסידים ואנשי מעשה נדחקים בביתו של ה"תורת חסד" הגאון הצדיק מלובלין זיע"א, כדי לשמוח יחדיו בשמחת היום, כל גדולי התורה מעדת החסידים התכנסו לשם. כוסיות יין נלגמות בזו אחר זו - כמצוות היום, ויין רב נשפך שם כמים בשעה שכל אחד נדחק אל הרב להושיט לו יד ולהתברך ב"לחיים". בין הקהל הגדול נדחק גם ברוך מרדכי שלנו, וגם הוא ניגש אל הרב לברכת "לחיים" ולתימהון כולם פונה אל הרב ואומר: "רבי! היום מלאו שבעים שנה ליום בו נכנסתי לבריתו של אאע"ה". הקהל כולו פורץ בצחוק והשמחה גדולה, אולם הרב כלל אינו שוחק, ואומר: "אם כן הרי מגיע לך כוס יין גדולה" ומיד נמוג לשואב המים ספל יין משובח, ובעל ה"תורת חסד" בעצמו הגיש את הספל לברוך מרדכי, שעל אף גבורתו הידועה לא היה מסוגל לשותו, אך ברוך מרדכי אינו יודע התחכמויות, וכשהרבי מצווה מוכרחים לשמוע בקולו, וכיון שנכנס היין בקרבו, כבר לא ידע "בין ארור המן לברוך מרדכי", והתחיל להשתולל, קפץ על השולחן ופיוז וכרכר כמטורף. נוכחותו של שואב המים השיכור שלכאורה הפריעה את השמחה הטהורה, שוב לא מצא חן בעיני החסידים, והם ניסו לדחפו ממול עיני הרב.

נכנס יין יצא סוד - רוח קדשו של הגה"ק ה"חתם סופר" זיע"א מסופר על הנגיד רבי ניסן שהיה בצעירותו מתלמידי ה"חתם סופר" זיע"א, שרק לאחר שנים רבות אחר נישואיו, זכה לבן זכר. בבריתו שנערך בפורים נתכבד ה"חתם סופר" להיות המוהל, והיה ניכר בפניו כי הוא שרוי בשמחה עילאית. כאשר גמר את מעשה המילה והגיש לפיו של הנימול אצבע טבולה בין כנהוג, התבטא ה"חתם סופר" שלא כדרכו: "נכנס יין - יצא סוד". כל הקהל ידעו כי יש דברים בגו, אך לא היה בהם איש אשר יהיה לשאול את רבם הקדוש לפשר הדברים. שם נאה מענינו של יום קראו לילד - ברוך מרדכי - ענין שהשלים את השמחה הגדולה, למחרת חזרו ההורים לביתם והענין נשכח מהר. אט אט התבגר ברוך מרדכי ויהי לבחור ישיבה, כל רבותיו העידו עליו כי ירא שמים מרבים, ולומד בשקידה רבה, אך לדאבון לב כל מכיריו יגע ולא מצא. בכל מבחן יצא הוא הגרוע ביותר מכל חבריו, על אף שקידתו הגדולה היה לקוי בהבנתו ובתפיסתו, והיה שוכח מהרה את תלמודו שקנה ביגיעה רבה ויהי לעם הארץ גדול. באיזה מין קללה קולל בחור זה? היו תמהים עליו חבריו ומגידי השיעור, וברוך מרדכי עצמו, שהבחין בכך לעיתים קרובות, היה מתבטא: "וכי אני הוא האשם בכך, שלא נתברכתי בכשרונות? - ברוך שעשני כרצונו!".

היה זה בצום גדליה, ברד עז ניתן על פני העיר פרשבורג, ורחובות העיר נעשו למקווה מים, ברוך מרדכי הולך לבית הכנסת, והנה הוא מבחין ברב העיר ה"חתם סופר" כשהוא מתבוסס בבוץ ובשוללית מים, ברוך מרדכי אינו מהסס אפילו לרגע, הוא נוטל את רבו על כתפיו ומעבירו לבנין הישיבה. "במה אברכך?" - שואלו ה"חתם סופר" "יברכני רבי, שאנצל מן הגאווה השיב. "כן יהי רצון" - נענה הרב. "אמן" - נענה אחריו הבחור כשדמעה מתנוצצת מעיניו. השנים עוברות במהירות ללא כל שינוי במהותו של ברוך מרדכי, הגיע לגיל שמונה עשרה ועדיין אף שידוך לא הוצע לו, בין ילדי פרשבורג הוא נודע בשם "עם הארץ חסיד", עם הארץ - על כי אינו יודע לתמוד כלל, וחסיד - על כי הוא מתפלל בכוונה ובדמעות שלישי, ועל היותו יושב כל היום ליד הגמרא הפתוחה ומנענע בשפתיו. אותה שנה שנת תר"א, בכלל לא האירה ההצלחה פנים לבחור, בבית החרושת של אביו פרצה שריפה גדולה, אביו יצא נקי מנכסיו, וברוך מרדכי נשאר בעירום ובחוסר כל, מה עושה בחור תמים כמוהו במצב זה? רבו בעל ה"חתם סופר" נתבקש בינתיים לישיבה של מעלה, משום כך נכנס לרב העיר בימים ההם, הגאון בעל ה"כתב סופר" זיע"א, ותינה לפניו את צער, הרב שמע את מרי לבו והציעו לעזוב את הגולה ולעלות לירושלים. "שם קרוב לשער השמים, בוודאי ישופר גורלו, וגם ימצא זיווג הגון לו" - עודדו הרב. ההצעה מצאה חן בעיניו ואכן עלה לירושלים, הוא הגיע בשעת לילה מאוחרת, חשיכה אופפת את בתי העיר, וברוך מרדכי מחפש מקום להניח את רגליו העייפות, והנה הוא מבחין באור הבוקע מאחד הבתים, הוא נוקש על הדלת, ובעל הבית פותח לו בלי לשאול כלל מיהו הדופק.

האורח מתקבל בסבר פנים יפות ובעל הבית שהיה הגה"ק רבי ישעיה ברדקי זיע"א מכניסו בצל קורתו, הוא כיבד אותו בכוס חמין מחיה נפשות, שאלו פרטים קצרים מהיכן הגיע ועל משפחתו, וסידר לו מיטה למנוחה עד לתפילת שחרית. בתחילה נתרגש רבי ישעיה בשמעו את ה"קריאת שמע" שקרא ברוך מרדכי בחרדה ובהתלהבות סמוך למיטתו, אולם למחרת כאשר ישב איתו אל השולחן ל"פת שחרית"

צישל ונמשל

העיקר הם התחוננים מעומק הלב השבור

משל לרועה צאן אחד אשר רעה את צאנו בכר המרעה, וכשהתעייף הניח ראשו על מצע הדשא ונרדם. הכבשים פנו אנה ואנה, עד שמצאו פרצה בגדר ונכנסו אל השדה הסמוכה, שם היה מרעה דשן וטוב, ואכלו בכל פה, אלא שהיו אלה שדותיו של שר העיר, וכאשר ראו עבדיו כבשים זרות רועות בשדותיו, החרימו את הכבשים והניחו אותן בין עדרי השר. כאשר התעורר הרועה משנתו גילה לתדהמתו כי כל הכבשים נעלמו. שאל וחקר ונודע לו את אשר אירע. חשב הרועה בלבו מה לעשות כדי לרצות את השר. סיפרו לו ידידיו כי כבר קרה מקרה כעין זה בעבר, גם אז נכנסו כבשים אל שדות השר, ואכלו מהיבול המשובח, אלא שאז הגיש בעל הכבשים לשר שק סוכר במתנה, והשר סלח לו והשיב לו את הכבשים. שמח הרועה, ואף הוא הודרו והעמיס על שכמו שק סוכר ופנה אל בית השר. כאשר הגיע אל הבית, נודע לו כי השר יצא וישוב רק למחרת, על כן הניח הרועה את שק הסוכר בחדרו של השר, ומשם יצא לדיר ונטל את הכבשים שלו ופנה לדרכו. כאשר חזר השר לביתו ושמע מה קרה, קצף מאד וביקש שיביאו אליו את הרועה. הגיע הרועה ונעמד כשהוא רועד לפני השר. שאל אותו השר בכעס: איך העזת להיכנס אל ביתי ולקחת את הכבשים מתוך העדר? סלח לי אדוני השר – השיב הרועה בגמגום – עשיתי כאשר עשה קודמי, הבאתי שק סוכר ונטלתי את הכבשים. "שוטה שכמותך" צעק השר האם אני זקוק לשק סוכר שלך? העיקר הם הבקשות והתחוננים שביקש קודמך, וכאשר שמעתי את תחונניו, סלחתי לו כי ראיתי שהוא מתחרט באמת ובתמים.

כך הוא הנמשל: אנו שבים בתשובה לפני הקב"ה ומכים על חטא כפי שעשו קודמנו, אולם איך לא נבין כי העיקר הם התחוננים מעומק הלב השבור.

(בשם המגיד מדובנא זיע"א)

אך הנה נושא הרב את עיניו הטהורות לעבר ברוך מרדכי וקורא בקול: "מדוע הנך משתולל זקן? קדושת פורים! דרך ארץ!" הלא טוב יותר כי תפסיק את השתוללותך ותאמר לפני הקהל איזה דברים טובים בהלכה או באגדה? בקהל הושלך הס, עיני כולם הביטו אל הרב ללא נדנוד של עפעף "וכי מה רוצה הרב מברוך מרדכי השיכור?" "באיזה ענין רוצה הרבי שאומר?" נשמע קולו של שואב המים. "סלקו את המחוצף, גם בפורים יש גבול להשתוללות" – נענו כמה קולות מבין הקהל. אך כרגע שוב נשמע קולו של הרב: "אמור בענינא דיומא" "עניני פורים – חה... חה... חה... הרי על כך ישנה מסכת שלמה ומגילה שלמה – ומה יש לי עוד להוסיף?" שאל ברוך מרדכי, "ומה אומרת הגמרא במגילה?" שואל שוב רבה של לובלין, ובהרהר עין מתחיל ברוך מרדכי לפרש את דברי הגמרא בשטף, דפי גמרא שלימים נפלטים מפיו מבוארים בטוב טעם ודעת, הוא עומד על השולחן, כל הקהל מצטופף כמוכה תימהון, איש אינו זו ממקומו, וכולם מקשיבים לפיו המפיק מרגליות דף אחרי דף עם פירוש רש"י ותוספות, קושיות הראשונים ותמיהות האחרונים. הנאספים פוקעים מסבלנותם: אי שמים! האם אנו בחלום או בהקיץ? האם זהו שואב המים ההונגרי או סתם דיבוק או גלגול שנדבק בנשמתו, ורבים עמל עתה להוציאו ולגרשו למנוחתו בעלמא דקשוט?

אך הרב אינו מרפה, הוא מושך את ברוך מרדכי מענין אחד למשנהו, שואלו במסכת שבת – ושואב המים עונה לעומתו בדיוק נמרץ, ושוב שואלו ממסכתות יבמות ובבא מציעא – והוא משיבו בבקיות עצומה בכל חדרי תורה, מפרק הרים ומיישר דרכים. הקהל נדהם למול המגיד ולמול דבריו, ומעיני רבה של לובלין נגרות דמעות. ברוך מרדכי שהיה שתוי עד כדי אבדן חושיו, נפל ארצה אחרי דרשתו בת השעתיים, החסידים הניחוהו מיד ב"עזרת הנשים" של בית המדרש שם ישן מספר שעות, העיר ירושלים נעשתה כמרחקה, כחץ מקשת פשטה השמועה כי רבי מרדכי הינו גאון אדיר, וכי כל ימיו הולך שולל את העולם כולו שחשבוהו לעם הארץ דאורייתא.

במקצוע ה"מכובד" של שאיבת מים, לא נתנוהו יותר יהודי ירושלים לעסוק, לבו התפלץ והוא חלה את חוליו, התלמידים שנהרו אליו מאותו פורים והלאה, ניסו להקל עליו ולמלא את מחסוריו, אך הוא לא שת לבו על כך. שבעים שנה של עמל וצניעות נעשו בבת אחת לרוח – וכי איך יתנחם? שבעים שנה שמר ברוך מרדכי על סודו בכוחות עילאיים ועתה גילה היין את סודו, שכן אמרו חז"ל "נכנס יין – יצא סוד". ומרן ה"חתם סופר" ראה את כל זאת ברוח קדשו ביום היכנסו בבריתו של אאע"ה, וכבר אז התבטא: נכנס "יין" – (שבעים) יצא "סוד" (שבעים), נכנס היין וגילה את הסוד בן שבעים השנה.

הרבנית מברייסק שמעה גם היא על גילוי סודו של ברוך מרדכי ונענתה: הלא לפני שנים כבר אמרתי שבעלי הגאון הוא מבין גדול באנשים, פעם אחת הביט בפניו וידע מי הוא, ולא היה ברצונו להשתמש בגאון כמותו לשאיבת מים. כאשר נפטר רבי ברוך מרדכי לבית עולמו, סיפרו מקובלי ירושלים אחר מיטתו, כי היה אחד מל"ו הצדיקים שבדורו.

צ'ין אדם לחברו

כל בני ישראל שווים

מסופר על הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א (יומא דהילולא כ"א אדר) ששב פעם לביתו לאחר זמן רב של שהות בגלות בעיירות שונות, שכן זו היתה דרכו בעבודת הקודש. כשעמד הרבי במבוא העיר, שמע שני אנשים אומרים איש לרעהו: "הילד אלעזר חולה מסוכן הוא". "מצבו כבי רע" - נענה השני ונאנח. לרבי אלימלך היה בן בשם אלעזר, וחשב שמדברים הם אודות בנו, ונבהל מאד. התחיל ללכת במהירות רבה לכוון ביתו, כשכולו דאגה וחרדה לילד. תוך כדי הליכה פגש אנשים נוספים מבני עירו, והתברר לו כי אלעזר החולה אינו בנו, כי אם בנו של הבלן המקומי. נחה מעט דעתו של ר' אלימלך, אבל מיד התנוצצו בקרבו רגשות חרטה ובושה. התחיל להתאונן ולנוזף בעצמו: "איזו תועלת צמחה לך מהליכתך לגלות במשך זמן כה רב, אם עדיין קיים אצלך הבדל בין בנך לבין בן של יהודי אחר?" החליט מיד לשוב שנית לגלות.

קידוש השם של רבי יוסף חיים

מסופר על הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א (יומא דהילולא י"ט אדר), כי בבואו בשנת תרי"ג לירושלים הלך לכותל המערבי בליווי יהודי אחד, בדרך זרק עליו ערבי בעל חנות תפוז רקוב, החזיר לו ר' חיים ואמר לו באידיש תודה רבה. הערבי לא הבין דבריו והיה סקרן לדעת מה אמר, ובהיות שר'

חיים עדיין לא ידע שפה ערבית, פנה הערבי אל מלווהו שיאמר לו מה אמר הלה? הוא גילה לו כי הוא הודה לך ואמר תודה רבה. התפלא הערבי ושאל, מה לזריקת התפוז על פניו ול"תודה רבה"? השיבו ר' חיים בתרגום מלווהו, אני מודה לך שזרקת בפני תפוז ולא אבן. התבייש הערבי ממעשהו, ומני אז חילק כבוד לרבי חיים בכל פעם שראה אותו עובר ליד פתח חנותו.

לא לפגוע בכבודו של אדם

מסופר: על אחד מתלמידי הרה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א (יומא דהילולא כ' אדר) שהזמין אותו לסיודור חופה וקידושין. כשהגיע זמן החופה נודע לרבי שלמה זלמן מי יהיו עדי הקידושין, ונסתפק לגבי כשרותו של אחד העדים. התלבט רבי שלמה זלמן מה לעשות, מצד אחד הרי חייבים העדים להיות כשרים על פי גדר ההלכה, ומאידך כבר הזמינו את אותו אדם להיות עד, ואם יטלו ממנו כיבוד זה עלול הדבר לפגוע בכבודו. בשעה זו בא לידי ביטוי ענוותנותו ופקחותו של רבי שלמה זלמן, הוא ניגש אל העד ואמר לו בחיובו הידוע: אני מבקש מכבודו שיהיה מסדר קידושין במקומי, ואילו אני אהיה עד. הלה ניסה לטרב ואמר כי אינו ראוי לאיצטלא זו, אך רש"ז עמד על כך והפציר בו עד שנתרצה.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ט"ו אדר

הרה"ק רבי אברהם אבלי אב"ד קאליש ב"ר חיים הלוי (מג"א - תמ"ג)

הרה"ק רבי זאב וואלף מויטומיר (אור המאיר - תק"ס)

הרה"ק רבי יוסף מפיטסבורג ב"ר ישכר בער (תשכ"ו)

יום ראשון ט"ז אדר

הרה"ק רבי אלעזר מנחם מענדל ב"ר משה מלעלוב (תרמ"ג)

הרה"ק רבי שמעון סופר אב"ד קראקא ב"ר משה (תרמ"ג)

הרה"ק רבי פינחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי ("פני מנחם" מגור - תשנ"ו)

יום שני י"ז אדר

הרה"ק רבי אברהם מפראהביטש ב"ר שלום שכנא (אחיו של הרה"ק מרוזין - תקע"ו)

יום שלישי י"ח אדר

הרה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר ב"ר פינחס (תר"ל)

יום רביעי י"ט אדר

הרה"ק רבי דוד ב"ר צבי אלימלך מדינוב (צמח דוד - תרל"ד)

הרה"ק רבי יעקב שמשון ב"ר חיים מקאטוב (תר"מ)

הרה"ק רבי אברהם מפאריסאב ב"ר יהושע אשר מפאריסאב (תרע"ב)

הרה"ק רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטרובצה ב"ר אברהם יצחק (תרפ"ח)

הרה"ק רבי יוסף חיים ב"ר אברהם שלמה זוננפעלד (תרצ"ב)

יום חמישי כ' אדר

הרה"ק רבי יואל ב"ר שמואל (הב"ח - ה"א ת')

הרה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך ב"ר חיים יהודה לייב (תשנ"ה)

יום שישי כ"א אדר

הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ב"ר אליעזר ליפמן (תקמ"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נגליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "בא אור" ו"פרטים ימים החדשים" על המצוות.

השארת ספר פתוח (א')

- א) לא ילך אדם לחוץ, ויניח הספר פתוח.
- ב) יור"ד סימן רע"ז, סעיף א')
- ב) ידוע מחכמי האמת שיש מלאך ושמו ש"ד, והוא שומר דפין [ר"ת ש"ד] ומשכח תלמודו של המניח ספר פתוח ויוצא. (ש"ך שו"ע יור"ד שם, ס"ק א')
- ג) יכול לכסות הספר ולצאת. (ב"ח וש"ך שם)
- ד) אפילו אם לא מכסה כל הספר, אלא מקצתו, וזה לשעה קלה, מותר, דלא הוי בזיון, כיון שיש היכר בזה שמכסה חלק מהספר, והיותר טוב לסגור הספר לגמרי. (שו"ת שלמת חיים, סימן שע"ז)

לזכות ה"ה פינחס צבי

בן פייגא מלכה הי"ו

להודות ולהלל ולהמשיך להתפלל

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

"ומשלוח מנות איש לרעהו"

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש טו אדר תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 4:59 תל-אביב: 5:14 חיפה 5:04 מוצאי שבת: ירושלים: 6:12 תל-אביב: 6:14 חיפה: 6:13 ר"ת: 6:51

פרשת תצוה

להרבות אחוה ורעות

לקרב את הבריות לדרך הישר מתוך אחוה ורעות!

נלמד מהפסוק: "ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך... מתוך בני ישראל לכהנו לך" (פרק כח-א) ושואלים המפרשים: מדוע לא נבחר משה להיות הכהן הגדול? ומבארים (המגיד מדובנא בספר אהל יעקב, ועוד): משום שתפקידו של הכהן לשאת עליו עוון בני ישראל, לכפר עליהם, לעשות עבודת העם, מצריכו להיות "מתוך העם" להיות מעורב בו, להכיר את חולשותיו ומגרעותיו, צרכיו וטרדותיו. לא כן משה רבינו הרחוק יותר מתשוקותיו של בשר ודם, המסוגל לעלות השמימה ולהיות מעורב עם המלאכים ללא אכילה ושתייה, אינו יכול להשתמש באצטלא זו. משום כך, אהרן שהיה קרוב יותר אל העם, היה אפשר בידו לנהוג במדה זו של "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" כמו שאמרנו חז"ל (באבות פ"א-יב).

כידוע, אחת מוד' המצוות שתיקנו ליום הפורים היא "משלוח מנות איש לרעהו". נאמרו ב' טעמים למצוה זו: א) בספר מנות הלוי כתב הטעם, כדי להרבות אחוה ורעות. ב) בשו"ת תרומת הדשן (סי' קיא) כתב הטעם כדי לסייע לרעהו שלא יחסר לו בסעודתו.

להרבות אחוה ורעות מקורו ויסודו במדות טובות ועלינו לשאול: מדוע תיקנו זאת דוקא על נס פורים ולא על שאר ניסים שאירעו לעם ישראל?

ביאר זאת הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל עפ"י ביאור של הסבא מקלם את אמרת חז"ל (ברכות סג.): "כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין". מלמדים אותנו חז"ל שכאשר רואים מעשי השחתה חמורים שעושים אנשים, בל נחשוב מה זה נוגע לנו? הרי וודאי לא נגיע חלילה לכאלו מעשים!

אך באמת מחשבה זו בטעות יסודה. שכן אם הזדמן לאדם לראות מעשה השחתה. אפילו אם הוא צדיק, ורחוק מאוד מהשחתה כזו, גם כן צריך לגדור עצמו בגדרים וסייגים כדי שלא יגיע לעולם להשחתה כזו: כי גם האנשים המושחתים במדותיהם ובמעשיהם, לא בפעם אחת הגיעו לכך, אלא טיפין טיפין, וא"כ, הרואה קילקול אצל אחרים, צריך לחשוש אולי אצלו חבוי גרעין קטן שממנו עלול לצמוח ולהתפתח... לכן יזיר עצמו מן היין.

לפי"ז - מבאר הרב ניימן - כאשר ראו חז"ל את המדות הרעות והמושחתות של המן הרשע, אשר לא יתכן להיות גרוע יותר מהן. וכפי שמעידים פסוקי המגילה, שלא היה לו להמן שום תביעות לבני ישראל, שהרי כולם השתחוו לו ורק מרדכי לבדו ב"קנאות" לא רצה להשתחוות. גם עושר, גדולה וכבוד לא חסרו לו להמן. למרות כל זאת, מגודל, שחיתות מדותיו אמר: "וכל זה איננו שווה לי"... ובשיא השחיתות הגיע למצב של "ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו". כלומר: לא היה מכבודו להתעסק עם יהודי אחד, על כן גמר אומר להרוג ולאבד את כל היהודים טף ונשים החפים מפשע! זוהי השחתה שאין למעלה ממנה, להרוג ולהשמיד עם שלם רק בשביל נגיעה ואמביציה פרטית [וכמו שרואים גם בזמנינו, שבשביל אמביציה פרטית לשררה, מוכנים אנשים ריקים ופוחזים להיות כפויי טובה, ולהשמיץ ולגדף את מתחריהם המצליחים, וכן לתקוף בתעמולה ארסית ואנטישמית ציבור שלם של שומרי תורה, אף שבזכותם הם חיים].

מעתה, כאשר ראו ישראל עד להיכן מסוגלות להגיע מדות רעות ומושחתות של בני אדם, שבשביל נגיעה קלה יכולים להחריב עולם מלא. אזי תיכף ומיד קיימו בעצמם את דברי הגמרא "הרואה סוטה בקילקולה יזיר עצמו מן היין" והתחילו לתקן ולשפר את המדות. לחשוב הכיצד להטיב עם הזולת, היאך לכבדו ולסייע לו. את המדות הטובות הללו מסמלת התקנה "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים".

היין מגלה מה בין יהודי לגוי...

פעם היסב הגרי"ד סולובייצ'יק זצ"ל (בעל הבית הלוי) עם מקורביו ותלמידיו בשמחה של מצוה. וכטוב לב המסובים ביין, ביקשו מרבים שישמיע להם דבר אגדה.

פתח הגרי"ד ואמר: "הנה מסובים אנו כאן בשמחתה של מצוה, וככל שאנו מרבים לאכול ולשתות, חשים אנו יותר קירבה זה לזה ושופעים אהבת ישראל אמיתית. לעומת זאת, כאשר הגויים מטיבים את ליבם ביין, מיד הם נעשים עוינים זה לזה. מכים איש את רעהו, ופעמים אף מגיעים לידי שפיכות דמים. מה ההסבר לניגוד קיצוני כזה בין היהודים לגויים?"

הסיבה לכך היא - הסביר הגרי"ד - משום שאנו היהודים נצטוונו מפי הגבורה "ואהבת לרעך כמוך". ואילו לעשו נאמר "ועל חרבך תחיה". ישנו בוודאי סוד גדול בציווים אלו שאינם מובנים כפשוטם. ואולם הרי אמרו חז"ל (עירובין סה.) "נכנס יין - יצא סוד". וכאשר יוצא הסוד מתגלה הענין כפשוטו: יעקב מפגין כלפי הזולת את אהבתו וחבתו, ואילו עשיו מפגין כלפיו את חרבו...

הלמות עמלים

עלון "איש לרעהו" פרשת תצוה-זכור הוקדש לעילוי נשמות

מרת זלדא ע"ה בת ר' חיים עבי ז"ל, אשת ר' יעקב קאפל עבי מנדל ז"ל

שיום היאהרצייט חל ביום שושן פורים ומנוחתה כבוד בהר הזתים ירושלים עיה"ק תובב"א, ת. נ. צ. ב. ה.

משפחת ר' נתן אפטרגוט - אנטוורפן, בלגיה משפחת ר' יוסף בנימין הכהן - בני ברק, ישראל משפחת ר' מרדכי מנדל - וינה, אוסטריה

עלון "איש לרעהו" פרשת תצוה - זכור הוקדש לעילוי נשמות

ר' גדליה בן ר' יוסף ז"ל נלב"ע ביום טו שבט

מרת חיה רבקה בת ר' שלום אלימלך הלוי ע"ה נלב"ע ביום יג אדר

הוקדש ע"י הר"ר ברוך משה רוזנברג - מונטרדיאל

נושא בעול צערם של ישראל...

סיפר תלמיד ישיבת "בית יוסף": פעם באמצע הלילה שמעתי קול בחלון חדרי. ראיתי את החזון איש עומד שם. שאלתי למבוקשו, ואמר לי כי צריך מניין להגיד תהילים על ילדה חולה שהרופאים נואשו מהציל את חייה רח"ל.

הוא העיר מניין תלמידים שמהירו לאמירת תהלים בבית המדרש. לאחר שפסקו מתפלתם ביקש אבי הנערה לומר עוד מספר פרקים אבל החזו"א פסק שאין צריך לומר יותר.

בתקופת מחלת שיתוק הילדים רח"ל, היתה בהלה גדולה. היו שומרים מרחק מכל מי שנחשד שנחלה במחלה. ההורים פחדו לשלוח ילדיהם לחיידרים. או-אז לקח החזו"א על עצמו את האחריות ואמר בנחרצות: "שלא יהיה שום ביטול תורה ולא להפסיק את הלימודים בחיידרים!"

בתקופה ההיא הרבה באמירת סליחות לתחלואי ילדים. כשאמרו את הקטע "מותמם מרחם שורשיו אל תקמל..." אחז את המתפללים במנין של החזו"א רתת ורעדה למשמע קולו של החזו"א שזעק בהתרגשות נוראה: "מותמם מרחם. אוי אוי... שרשיו אל תקמל..."

מעשה איש

בזכות תפלת הצדיק...

כאשר היתה מגיעה שמועה מצערת לאוזניו של הצדיק **רבי ישראל אבוחצירא - הבבא סאלי זצ"ל**, היה הצער אופף אותו וגברה חולשתו. באותן שעות היה מסרב לאכול ולשתות. הוא ישב נאנח ובוכה על הצרה שיהודי שרוי בה.

סיפר נכדו רבי יקותיאל שליט"א: באחת השנים הגיע מטוס גדול בערב פסח לארץ ישראל. אך כשבא לנחות על המסלול, התברר כי הגלגלים אינם נפתחים. הסכנה הייתה גדולה, ממגדל הפיקוח הורו לטייס לרוקן את הדלק מבטן המטוס לקראת הנחתתו על גחון המטוס. הסכנה היתה מוחשית שיפגעו כמה מאות יהודים רח"ל.

"באותה עת התקשרו אנשים מירושלים לביתו של הבבא סאלי ובכו על משפחותיהם המצויים במטוס. ניגשתי לזקני (הבבא סאלי) וסיפרתי לו את שאירע הוא הזדעזע והחל לבכות מעמקי לבו הטהור. לאחר כמה דקות אמר: "רבונו של עולם, מוכן אני לתת את נפשי למען האנשים הללו. קח את נפשי ותפדה אותם מהסכנה."

לאחר זמן-מה התקשרו והודיעו, כי לפתע נפתחו הגלגלים באורח פלא והמטוס נחת בשלום ללא פגע. ראינו בחוש כיצד נענתה תפלתו של הצדיק.

תולדות הבבא סאלי

"עמו אנכי בצרה"...

באחד הימים נכנס נכנס אחד מתלמידי ישיבת מיר, תושב ארה"ב, למעונו של הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל** ואמר שצילצלו מביתו להודיע על אמו שלקתה בליבה ומאושפזת במצב קשה בבית החולים. וביקש הבן להתפלל עליה. שאל רבי חיים לשמה ולשם אמה ואיחל רפואה שלימה."

לאחר שיצא הבחור מהבית, קם רבי חיים ממקומו לבש מעילו וכובעו ופנה לצאת מהבית. פנתה אליו הרבנית בתמיהה: להיכן אתה הולך הרי רק אתמול נחבלת (בנפילה) ועליך לנוח? השיב רבי חיים: "אני הולך להתפלל בכותל המערבי. אמא של תלמיד מאושפזת חולה בית חולים."

רבי חיים לא התייחס למצבו הבריאותי. הוא קרא למספר בחורים שיתלוו אליו בדרכו להתפלל יחדיו בכותל המערבי עבור האם החולה.

מתוך מאמר

"לכל הפחות להרהר במה שעובר עליו..."

באחד הימים ניגש יהודי מבוגר לפני הגאון **רבי דוב לנדא שליט"א**, לאחר תפלת ערבית, והחל לתנות את צרותיו: כמה מר וקשה לו, וכמה מכאובים סובל מניתוח שעבר בבית החולים.

רבי דוב הקשיב והתחלחל למשמע הסבל הנורא שעובר האיש. כשסיים קיבל את ברכתו: "רפואה שלימה ושה' ירחם עליך" והלה פנה והלך לו.

אברך שעמד בסמוך ניגש לרבי דוב וביקש להציע חידוש בסוגיה שעוסק בה... "עכשיו" - התפלל רבי דוב - "איך אפשר עכשיו לדבר בלימוד? וכי לא שמעת זה עתה את הצרות של אותו יהודי? כעת צריך להשתתף איתו זמן-מה בצערו."

השתתק האברך ולאחר כדקה הגיב: הלא כתוב "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעוניי"... אמר לו רבי דוב: "זה נכון לגבי הצרות שלך, לא לגבי הצרות של השני... עם צרותיו של הזולת צריך להשתתף... ומחובתינו לכל הפחות להרהר במה שעובר עליו!"

הלמות עמלים - ח"ב

טוב וראוי לכל אדם לשית על לבו מצוקות בני ישראל כדי שיתפלל עליהם תמיד!

נלמד ממה שנצטווה אהרן "ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד" (פרק כח-ל)

ופירש הספורנו: כדי שיתפלל עליהם שיזכו במשפט. עכ"ל. נמצאנו למדים, שכדי להתפלל כראוי על בני ישראל, יש הכרח לשאת על הלב את צרכיהם של ישראל. יש הכרח לחוש בצערם.

כתב הרמב"ן בספר המצוות (עשה ה): שנתפלל אליו בעת הצרות ותהינה עיניו ולבנו אליו כעיני עבדים אל יד אדוניהם, וזהו כענין שכתוב "וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם והרעותם בחוצרות ונזכרתם לפני אלוקים". והיא מצוה על כל צרה שתבוא על הציבור לזעוק לפניו בתפלה ובתרועה, והוא הענין שביאר שלמה ע"ה כמו שכתוב בהעצר השמים ולא יהיה מטר וכתוב רעב כי יהיה דבר... כל נגע כל מחלה...

והגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל כתב (בספרו **יערות דבש** ח"א-דרוש א): "וחובה עלינו להתפלל בטובתם ושלומם [של תלמידי חכמים ולומדי תורה], כי הלא המה שומרי תורה ותופסי קבלה אמיתית תורה שבעל פה, ונפשינו קשורה בנפשם, ואם אין ת"ח ח"ו, אין לנו חיים.

ולכן - כותב היערות דבש - עלינו החיוב בכל לבב להתפלל לה', שיחדש כנשר נעוריהם ויחליפו כה, יעלו אבר כנשרים, וזו היא מצוה רבה מאוד, מלבד התפלה לה' עבור למודי ה', ואף גם שמכח זה נתרבה כבוד התורה, כי איך לא יחמוד איש לתורה, אם כל ישראל מתפללים בשלומם וטיב מעמדו ובריאותו.

"כ"ק האדמו"ר מרדומסק - רבי שלמה הנוך רבינוביץ זצ"ל, היה מרבה לעודד ולחזק גם את האדם הפשוט בכוחה של תפלה למען הפרט ולמען הכלל. יסוד ושורש התפילה, לשיטתו, הוא לא להתפלל לצורך עצמו בלבד, כי אם לטובת הכלל.

והיה אומר: "כן הוא העיקר שמתפלל אדם על חברו ושש וששמח בישועתו, כמו שכתוב ושמחת עולם על ראשם - שהשמחה של כל העולם - כשאחרים בטובה - היא על ראשם. כי אם האדם אינו משגיח ומתפלל רק על עצמו ושמח בטובת עצמו בלבד, הרי זה מגונה מאד, אבל דרך הצדיקים והישרים הוא לחלות ולצפות לטובת חברו ולחייב את עצמו עבור חברו.

כשנעצו עם הגאון רבי יעקב קמנצקי זצ"ל, כיצד להתפלל על אדם החולה במחלה חשוכת מרפא, אמר: "במקום להתפלל לרפואתו של החולה, דבר שהוא בגדר נס, יש להתפלל כי תמצא תרופה למחלתו."

הוסיף רבי יעקב והסביר שהקב"ה מקדים רפואה למכה (מגילה יג) ולכן אין ספק שהתרופה כבר מצויה אי-שם בטבע, אלא שהיא ממתנינה להתגלותה. לכן אין בתפלה לגילוי התרופה משום בקשה לשנות סדרי הטבע.

לשמור פיו ולשוננו מכל דיבורים אסורים כמו לשון הרע ורכילות!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוקים: "ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת... והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו"... (פרק כח-לא, לב)

וכתב החפץ חיים (בספרו שמירת הלשון ח"ב פ"ז וכן בפ"י עה"ת) שפסוקים אלו מרמזים על שמירת הלשון, לפי מה שאמרו חז"ל, שהיה המעיל מכפר על עוון לשון הרע, אמר הקב"ה יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול (וערכין טז.). הוא שנאמר "כליל תכלת" שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד, וזוהו יזכור שעתידי הוא להתייצב לדין לפני כסא הכבוד.

אומרים חז"ל בגמרא (מגילה יג): "ליכא דידע לישנא בישא כהמן" [אין בעולם מישהו שיודע לדבר לשון הרע כמו המן הרשע] ומפרטים חז"ל את הטענות שהשמיע המן באוזני המלך אחשורוש בגנותו של ישראל: מפורזין הם בין העמים, שמא תאמר שיש מהם הנאה - "מפורד" - כפרידה זו שאינה עושה פירות... "ודתיהם שונות מכל עם" - שאינם אוכלים מאיתנו ואינם נושאים נשים שלנו. "ואת דתי המלך אינם עושים" - שאומרים שבת היום, פסח היום ואסורים במלאכה. "ולמלך אין שוה להניחם" - שאוכלים ושותים ומבזים למלכות, ואפילו נופל זבוב בכוסו של אחד מהן, זורקו ושותהו. ואם אדוני המלך נוגע בכוסו של אחד מהם, חובטו בקרקע ואינו שותהו. ע"כ מדברי חז"ל.

תמה הגר"ש פינקוס זצ"ל: מדוע הגדירו חז"ל את דברי המן כלשון הרע מיוחד שאין לו מתחרים, והרי כל הדברים הללו שהזכיר המן, הם בעצם דברים אמיתיים וטובים על היהודים [וכלפי שמיא זהו לימוד זכות גדולה]. איננו מתביישים בכך שאנחנו עם אחד "גוי אחד בארץ". גם מעלה אצלנו בכך שאנו שונים מכל עם, הלא כך צריך להיות "הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב". היכן מונח, "הלשון הרע" בדברי המן, עד כדי כך שחז"ל העידו שעוד לא היה אדם בעולם שידע לדבר כל כך טוב לשון הרע כמו המן?!

ומבאר הרב פינקוס ונתמצת דבריו: למען האמת הרי אין אדם שכולו מעלות. לכל אדם גם חסרונות, מהותה של לשון הרע שהמבט מתרכז בחסרון. ההתעלמות מהטוב והחיובי שבאדם אף כי רב הוא, וההתמקדות במעט השלילי שבו, אף כי אמת הוא ואין להכחישו, זהו לשון הרע!

לכך כווננו חז"ל באומרים כי אין בעולם עוד מישהו שיכול לדבר לשון הרע כמו המן. כלומר: אין מי שיכול לקחת את הדבר הכי יפה בעולם ולהראות את נקודות הגנות שבו כמו המן. לשון טוב הוא להראות את הצד הטוב והיפה שבאדם. לשון הרע פירושו: לתפוס נקודת חולשה ולהבליטה כדי להוכיח עד כמה מגונה הוא אדם זה. עכ"ד.

מדוע החמירה התורה כל כך בדיבור הפה עד שאמרו חז"ל (יומא יט) שהשח שיחה בטילה עובר בעשה ולא תעשה? הסביר זאת **המגיד מדובנא** במשל הבא:

מלך ביקר עם פמלייתו בארצו של קיסר הממלכה הסמוכה, והתפעל מאוד מארמונו הענק, הכלול בהדרו. בנין לתפארת מרובה אגפים, צריחים ומגדלים. הורה המלך לאחד מבני פמלייתו שיצייר את תבנית הארמון, כדי שיבנה גם הוא בעיר בירתו ארמון זהה, כצלמו וכתבניתו.

טרח השר בציר והביאו לפני המלך. היה זה ציור קטן ככף ידו של אדם, אבל הארמון נראה בו על כל פרטיו. התבונן בו המלך, ולפתע הצביע על אחד הצריחים ושאל "האם אין בו חלונות?"

"**מיז** אראה" - השיב השר. הוא רץ החוצה השקיף על הארמון, שב אל הטרקלין ואמר: "אמנם יש בו חלון, אך זהו פרט קטן ושולי, ממש נקודה זעירה". הוא לקח עט וסימן את הנקודה הקטנה בצריח... "זהו!" אמר לו המלך: "אמנם כן, בציר זה נקודה זעירה, אבל כשהארמון יבנה, תהיה נקודה זו לחלון ענק ואין לזלזל בה!"

והנמשל: הקב"ה ברא עולמות רוחניים לאין חקר בשמים, וברא כנגדם את האדם בארץ. וקבע בסדרי הבריאה, כי כל מעשה של האדם ישפיע בגובהו מרומים, וכל מילה שלו - גם אם נראית קלה וצעירה - עלולה להאיר או להחשיך עולמות!

"להמנע מלשון הרע גם בפורים.."

באחת השנים ביום הפורים, התכנסה קבוצה מתלמידי הישיבה בביתו של החפץ חיים כדי לחנוג עמו את שמחת פורים, הם ערכו הצגה פורמית מבודחת, כאשר בתוך הדברים שהשמיעו בבדיחותא, רמזו על אירוע מסויים שגרם בשעתו מחלוקת גדולה בתוך הישיבה.

אז-אז קם החפץ חיים ממקומו, נזף בתלמידים ואמר: "גם בפורים אדם חייב להמנע מלדבר לשון הרע."

נצור לשונך

"לא יוציא דבר גנאי על יהודי..."

סיפר כ"ק האדמו"ר מטאלנא - רבי יצחק מנחם וינברג שליט"א: פעם נכנס מהר"מ שפירא מלובלין זצ"ל אצל כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת לברר על אחד מהחסידים האם מתאים הוא לשמש כמשגיח רוחני בישיבתו חכמי לובלין. הרבי מגור שתשובותיו היו קצרות, השיב: "הוא הרי פיקח", ולא הוסיף. הבין רבי מאיר שפירא שהרבי סמך ידיו עליו שראוי להיות משגיח שהרי כך אמר שהוא פיקח, ואמנם צריך להיות פיקח כדי לטפל בכל צרכיהם הרוחניים של התלמידים.

אך בכל זאת יעצו לו ללבן את תשובתו הקצרה של האמרי האמת אצל אחיו הרה"ק רבי משה בצלאל אלתר הי"ד, שידע תמיד להסביר את סוף כוונתו של אחיו בעל האמרי אמת. וכך הסביר לו האת: "אחי הרבי מעולם לא יוציא מפיו דברי גנאי על יהודי באשר הוא יהודי. וכשרוצה להדריך את השואל נותן לו תשובות קצרות מחכימות ועליו להבין מעצמו מה לעשות".

הוסיף רבי משה בצלאל ואמר: אם האמרי אמת היה מסכים שהלה ישמש כמשגיח רוחני היה מברך בברכת הצלחה, אבל בתשובה שענה רצה לרמוז שאין הוא מתאים כלל לתפקיד, וסמך על חכמתו של הרב מלובלין שיבין כוונתו. ורואים זאת כשמנה הקב"ה למשה את שברא באדם: "מי שם פה לאדם או מי ישום אלם או חרש או פיקח או עוור..." מדוע מנה בין כל המומים את ה"פקח"? אלא ללמדנו שפעמים פיקח מדוי, אינו אלא מום ולא מעלה, וכמו שביקשה חנה על שמואל.

המהר"ם שפירא התפעל מהסברו של רבי משה בצלאל, ואכן התברר שבסופו של אותו אדם הוכיח על אמיתות חשבתו הזו של האמרי אמת שחזה למרחוק, כי אותו אדם היה נגוע בהשכלה ולא התאים כלל לתפקיד הרוחני בישיבת יח"ל.

הלמות עמלים - ח"ב

סגולה לרפואה...

ת"ח נכנס למעונו של הגראי"ל שטיינמן זצ"ל להוועץ עמו, מה כדאי לעשות לזכות רפואתו של חולה? ואמר להרב שטיינמן שהיה בדעתו להדפיס ספר של אחד מגדולי האחרונים ולהפיצו כדי שהלימוד בו בבתי המדרש יהיה לזכותו של החולה [וכפי שנהג הגראי"ל פינקל זצ"ל שכאשר חלה בנו הגר"ח זצ"ל הדפיס ספר קצות החושן הפיצו ועי"ז נתרפא].

השיב לו הרב שטיינמן: "כתוב בפסוק "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע"... עצה שכתוב בתהילים זוהי העצה הטובה ביותר". וכשנשאל פעם, מה מייפע לאשה לעשות כסגולה לרפואתה? השיב הרב שטיינמן: "עליה להזהר ביותר מדיבורים אסורים".

הלמות עמלים - ח"ב

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

ה"מסיכה" של "רבי משולם דוד"...

והתחיל לרקוד בצורה שלא ראיתי אותו רוקד אף פעם!!!

כמובן מאליו שהוא לא נותר לבד. כל המוזמנים התחילו לקפוץ מרוב התרגשות נוכח ריקודו הבלתי רגיל, והוא באמת קיים מצוות משמח חתן - בצורה המושלמת ביותר!

למחרת בערב הוא שוב הגיע לשבע ברכות:

לאחר שהתיישב לידי, ושתה "לחיים", שוב הרכין את ראשו לעברי ושאל: "איך בין דיר משמח?" "אני משמח אותך?"

"אז נישט - וועל איך יעצט טאנצען פאר דיר!" "באם לאו - אני ארקוד עכשיו לפניך!"

* * *

המָסָר לכל החיים, שלקחתי לעצמי מההתרחשות הזו - היא:

גם אנחנו, כהורים וכמחנכים חייבים לזכור, שגם אם יש מצב שצריכים להתנהג עם הילדים או התלמידים במידת הדין, יש לזכור שזה יהי' רק כ"מסיכה", אבל מתחת-למסיכה תמיד-תמיד ישכון שם האב והמחנך הרחום והאהוב!

ולוואי ויהי' הסיפור הזה לעילוי נשמתו הטהורה.

* * *

אגב; אוסיף ואספר:

תמיד כאשר התקיימו חתונות ב"מושב אורה", הייתה מבוכה בקרב מסדרי הקידושין איך להגדיר את המקום בכתובה. יש שכתבו 'ירושלים', אחרים 'מושב-אורה', ואילו "רבי דוד" כתב 'אורה הרי ירושלים'.

בהיותי חוצניק כלל לא ידעתי שיש להירשם לנישואין לפני החתונה, ורק לאחר החתונה נודע לי שעלי לגשת לרבנות עם עדים שהייתי רווק וכו' כדי לקבל אישור נישואין. הגעתי לרבנות, ישבו שם שלשה דיינים, אחד מהם הסתכל על הכתובה ולא מצא חן בעיניו הנוסח 'אורה הרי ירושלים'. שאל אותי: "מי סידר לך קידושין?" עניתי לו... מיד תפס לו דיין אחר את היד ואמר לו בזה הלשון: "אל תתחיל אתו. זה בסדר, אל תתחיל אתו..."

וגם זה לימד אותי משהו: "רבי דוד" אף פעם לא חיפש כבוד, אך נתקיים בו מאליו כעין מה שמצאנו בגמרא פסחים (ג): "שלחו ליה לרבי יהודה בן בתירא... דאת בניצבין ומצודתך פרוסה בירושלים" ובגמרא ברכות (ו): "כל אדם שיש בו יראת שמים - דבריו נשמעין..."

השבוע יחול ה"שלושים" להסתלקותו של הגאון הגדול **רבי משולם דוד סולוביצ'יק** זצוק"ל. אחד מתלמידיו הרבים - הרה"ג **רבי י.ל.ר.** שליט"א משתף אותנו בסיפור אישי שמהווה הבזק קטן מהאור הגדול שהקרין רבו על הבריות.

* * *

לפני הסיפור אומר כך:

זכיתי ללמוד אצלו במשך כמה וכמה שנים, וידוע שבגישתו החינוכית בלטה יותר ה'**שמאל דוחה**' מאשר ה'**ימין מקרבת**' (ושהם שני ערכי החינוך היסודיים הנזכרים בחז"ל, סוטה מז): אמנם, ברוח היום אני יכול להעיד שזו הייתה רק "מסיכה" אותה חבש על פניו, לתועלת חינוך התלמידים. אבל מתחת ל"מסיכה" פָּעַם לב רחום וחנון!

ברצוני לספר על הזדמנות אחת, בה הבחנתי שה"מסיכה" נשמטה מעל פניו:

אדר תשנ"ב

מעשה: התחתנתי בירושלים, ב"מושב אורה", ו"רבי דוד" סידר לי את הקידושין [חתונה במושב אורה הייתה מאוד מועדפת על ה"חוצניקים", שכן במושב לא תקף מנהג-ירושלים שלא להביא תזמורת לחתונות...]

כפי שאתם יודעים, אחד ה"חלומות" של כל חתן זה איך ראש הישיבה בדיוק ירקוד איתו בחתונה... למשך כמה זמן... ובאיזה קצב... אני, שהרגשתי תלמיד-קרוב לראש הישיבה, ממש חיכיתי לרגע המרומם הזה!

וכשהגיע הרגע הזה, התחילו הריקודים, ניגש אלי ראש הישיבה ...

במקום לפצוח בריקוד אמר לי: "די פוס טוט וויי!" - "הרגל כואבת!" הבנתי מיד שהוא מתכוון להסביר לי שאין באפשרותו לרקוד!

התאכזבתי. מאוד. כל-כך חיכיתי לרגע המאושר הזה ו"בדיוק בחתונה שלי הרגל צריכה לכאוב?"

הוא הבחין באכזבה.

ותיכף נפלה מעל פניו ה"מסיכה": "איך בין דיר משמח?" "אני משמח אותך?" - שאל בטון מפיסס ובעדינות מופלגת.

הייתי בהלם מהשאלה, ולא מצאתי את המילים הנכונות מה לענות. אבל הוא לא אפשר לי להתלבט, מיד תפס אותי

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

כ"פ שנה לצאת העלון "שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1007

שבת פרשת תצוה - שושן פורים ט"ו אדר תשפ"א - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

ד צווה להדליק נר בבית הכנסת שנקרא "מקדש מעט" ויהיה דולק ערב ובוקר בשעת התפילה, כי התפילה היא במקום עבודת הקרבנות בבית המקדש. (שלה"ק) המקור בפרשה: להעלות נר תמיד" (שמות כג, כ) (שלה"ק)

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שהעבודה צריכה כוונה וכמו

נקי הדעת שיברו שלים

כבודי" (תהילים נז) ולענין הזה קרא רבי יוחנן למלבושיו "מכבדותיה" (שבת קיג) ומחשבה זו יחשוב האדם כשלושב ערומת הגוף, ויעורר להלביש ערומת הנשמה (שלה"ק)

הוראה למעשה

"כל אדם שהוא עבד ה', הרי הוא ככהן וזכותו

המשך בעמוד הבא

שהלבוש הראוי מכבד הגוף, כך הגוף הראוי מכבד הנפש כי היא לבושה, זהו שאמר: "בגדי קודש לאהרון אחיך לכבוד ולתפארת". (שמות כח). (רבי מנחם הבבלי)

המקור בפרשה: "בגדי קודש לאהרון אחיך לכבוד ולתפארת"

ולפי זה, "לכבוד" רומז למה שנאמר: "עורה

ריקודים ושירה בבית שאן באישון ליל...

בהתלהבות כזו, עד שנדמה היה כי עוד רגע קט יתעוררו הישנים משנתם, ויצטרפו למעגל הרוקדים... לבסוף, לאחר דקות ארוכות של שירה וריקודים, עצר הרב את השירה ופנה ואמר לציבור: "בראשי התיבות של השיר ששרנו זה עתה, נמצא שמו של השם יתברך". למרות שלפי המראה החיצוני היו אלו אנשים פשוטים שאין להם השגות גדולות בשמו של השי"ת, אבל דברי הרב עוררו אותם ביתר שאת ועוז לרקוד ולשיר בהתלהבות ודבקות, פי כמה. בסביבות השעה ארבע לפנות בוקר יצאנו לדרך לכיוון ירושלים, לאחר שהבטחנו לתושבים שנחזור אליהם שוב בע"ה. ***

הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א
שהשבוע יחול יום ההילולא שלו

ב יום ההילולא של הרמב"ם, כ' טבת, נסע הגה"צ רבי משה וובר זיע"א בלווי כמה מתלמידיו להשתטח על ציון הרמב"ם בטבריה.

בדרך חזרה, בחצות הלילה, הבחנתי בעשן עולה מן המנוע. בלית ברירה, החלטנו לפנות לעיר בית שאן, הסמוכה למקום בו היינו, כדי לנסות לקבל שם עזרה. חשבנו כי רחובות העיר יהיו שוממים בשעת לילה מאוחרת זו. אולם להפתעתנו, מצאנו מספר אנשים שישבו ליד הקיוסק המקומי. פנינו אליהם בבקשה לסייע. הם נעתרו לבקשה ולאחר שבדקו את מקור העשן החליטו לקרוא למכונאי שמתגורר באזור.

בינתיים יצא הגה"צ רבי משה וובר זיע"א מהמכוננית והתיישב על אחד הכסאות שמחוץ לקיוסק.

ואז קרה דבר מדהים: תוך מספר דקות התפשטה השמועה שצדיק בא לעיר, ומכל פינה ועבר נהרו אנשים לקיוסק, על מנת לקבל ברכה מהרב. לאחר כמחצית השעה כבר התגודדו במקום עשרות אנשים. הרב החזיק לפי התור, בידו של כל אחד ואחד מחבורת האנשים אשר סביבו, וברכו בכל הנצרך לו.

זמן מה לאחר מכן, פגשתי את אחד הנוסעים שהיה עמנו במכונית באותו לילה. מיד בראותו אותי, אמר: "את הלילה ההוא בבית שאן, לא אשכח לעולם", ומיד החל לשיר במחזאות כפיים: "ישמחו השמים, ישמחו השמים, ישמחו השמים ותגל הארץ..."

מערכת "שמעו ותחי נפשכם" מאחלת לקוראי העלון פורים שמח ובריאות טובה

בשורה טובה

בסייעתא דשמיא

ניתן להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו ובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בנוגע לזיווגים, פוריות, שלום בית, פרנסה ועוד על פי תאריך הלידה והשם בטלפון 058-3268149

העליה לציונו הקדוש של הגה"צ המשפיע הרב משה ובר זיע"א בחלקת הרבנים שבהר המנוחות שבירושלים לרגל יום ההילולא העשרים ואחת יהיה בח"י באדר ביום שלישי במשך כל היום

את העלון ניתן לראות בע"ה www.veber.co.il

לקט של הדברים הכתובים בגליונות אלה מושמעים בהרחבה בסדרת הקלטות "שמעו ותחי נפשכם" להשיג: 02-5828284 לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

הוראה למעשה - המשך מעמוד קודם

עומדת לרבים, על כן יקדש את פיו בקדושה יתרה" (שלה"ק).
המקור בפרשה: "שלא לקרוע המעיל" (שמות כ ח). טעם מצוה זו, שישים הכהן עוד חומה חזקה לפיו סביב שלא יקרע, אחר שהוא המעטיר על עם קדוש, לא יצא מפיו דבר מגונה,

אחר שהוא הקושר והתופר, לא יעשה פירוד וקריעה דכתיב (משלי כג): "וקרעים תלביש נומה" ואחר שהגוף לבוש הנפש והמעיל לבוש הגוף וקשורים זה בזה, ראוי שלבוש הנפש הנקרא "חלוקא דרבנן" - שלא יקרע" (מנחם הבבלי)

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א

"ועשית מזבח מקטר קטורת"

פירש רש"י: "זר זהב סימן הוא לכתר כהונה". אפשר לומר שהסיבה לכך שה"כתר כהונה" ניתן דווקא על מזבח הקטורת, הוא מפני שמדתו של אהרן הכהן היתה - "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", כדאייתא בפרקי אבות. ואיתא באבות דרבי נתן: "רבי מאיר אומר, מה תלמוד לומר - "ורבים השיב מעון"? כשהיה אהרן מהלך בדרך ופגע באדם רשע ונתן לו שלום וכו' נמצא אותו האיש מונע עצמו מן העבירה". ועיין מה שכתוב בספר התניא (פרק ל"ב) וזה לשונו: "הוי מתלמידיו של אהרן - אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, לומר שאף הרחוקים מתורת ה' ועבודתו ולכן נקראים בשם "בריות בעלמא", צריך למושכן בחבלי עבותות אהבה, וכולי האי ואולי יוכל לקרבן לתורה ולעבודת ה'". וכל זה מרומז בעבודת הקטורת, כי הרי החלבנה נמנית בין סממני הקטורת, ללמדנו "שלא יקל בעינינו לצרף עמנו באגודת תעניתנו ותפלותינו את פושעי ישראל" (לשון רש"י שמות ל' ל"ה) ומשום כך ניתן דוקא כתר כהונה על מזבח הקטורת.

ועיין בסוף מסכת חגיגה וז"ל: "אמר ריש לקיש, אין אור של גהינום שולטת בפושי ישראל, קל וחומר ממזבח הזהב שאין עליו אלא כעובי דינר זהב כמה שנים, אין האור שולטת בו, פושעי ישראל שמלאים מצות כרימון... על אחת כמה וכמה". ועיין שם בתוס' בשם התנחומא וז"ל: "שהי' משה תמיה על זה: אי אפשר שלא ישרף העץ, ואמר לו המקום: והסנה איננו אוכל". יש לבאר זאת על פי דברי המדרש רבה וז"ל: "מה הסנה עושה קוצין ועושין וורדין, כך ישראל יש בהם צדיקים ורשעים". עוד שם במדרש: "למה מתולו הסנה, ללמדך שאין מקום פנוי בלא שכינה אפילו סנה, הרי שהסנה ומזבח הקטורת מראין שלא המצרים מכלין את ישראל (וכלשון המדרש שם), ולא אש של גיהנום שולטת עליהם, ואפילו כשהם בבחינת סנה - השכינה שרויה עליהם. ועל פי זה אפשר לבאר את השייכות של הפסוק "ועשית מזבח מקטר קטורת" עם הפסוק שלפניו - "וידעו כי אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לשכני בתוכם". ועיין מה שכתוב בפירושו של הרמב"ן שם: "כענין שאמר הכתוב ישראל אשר בך אתפאר". כלומר, שהקב"ה הוציאם ממצרים כדי להתפאר בהם בישראל, וכמו שכתוב בפירוש על הרמב"ן מר"מ אבוסאהלה תלמיד הרשב"א וז"ל: "לשכני בתוכם, על דרך הסוד - צורך גבוה... בעבור קרבנותיך

בסיעתא דשמיא

מחידושי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בצידן על הפרשה:

1. שאלה: מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת - פרשת תרומה לתחילת פרשתנו - פרשת תצוה?

תשובה: הענווה של משה רבינו, הוא הקשר ביניהם. סוף הפרשה הקודמת מסתיימת במילה "נחושת". ידוע שהנחושת הוא החומר הנחות ביותר לעומת הזהב והכסף. ואילו פרשתנו פותחת במילה "ואתה" שכוונתה למשה רבינו. ניתן איפוא לקרוא את סוף הפרשה הקודמת ותחילת הפרשה החדשה כך: "נחושת" ו"ואתה" זה היינו הך. כלומר שאתה משה מרגיש נחות יותר מכל החומרים שבעולם כדוגמת הנחושת.

2. שאלה: מה הקשר בין סוף דברי רש"י בפרשה הקודמת לתחילת דבריו בפרשתנו?

תשובה: המסר שעלינו להנמיך את ישותינו, הוא הקשר ביניהם. בסוף הפרשה הקודמת כתב רש"י: "ואומר אני, ששמן מוכיח עליהם שהם תקועים בארץ ולכן נקראו יתדות"... זאת אומרת שרש"י מרמז לנו כאן שעלינו להתקע בתוך הארץ ולא להגביה את עצמינו מעליה. ואילו בתחילת פרשתנו כתב רש"י: "זך - בלי שמרים". והכוונה לשמרים שמתפחים ומגביהים את העיסה. אומר לנו איפוא רש"י: "בלי שמרים" זאת אומרת שאל לנו להטפח ולהגביה את עצמינו אלא רק להשאר תקועים בארץ כיתדות.

3. שאלה: מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: הלימוד שהמצווה מקדשת את האדם, הוא הקשר בין ההתחלה לסוף. הפרשה פותחת במילים "ואתה תצוה" ומסתיימת במילים "קודש קודשים הוא לה". ומכאן ניתן ללמוד שעל ידי "ואתה תצוה" מגיעים לדרגה של "קודש קודשים הוא לה".

"להעלות נר תמיד"

"מכאן רמז, שתמיד לא יחסר הדלקת נר, אף שבעונונו הרבים חרב בית המקדש, מכל מקום מצוה היא להדליק נר בבית הכנסת שנקרא 'מקדש מעט', ויהיה דולק ערב ובוקר בשעת התפילה, כי התפילה היא במקום עבודת הקרבנות בבית המקדש, וכמדומה לי שמצוה זו של הדלקת נר בבית הכנסת בשעת התפילה, כתוב גם כן בספר 'מנורת המאור'."

פורים - מגילת אסתר

"ויאמרו לו חכמינו חרש אשתו: אם מזרע היהודים מרדכי אשר החילות לנפול לפניו, לא תוכל לו, כי נפול תפול לפניו". והנה, רבו הדקדוקים בזה: א. מדוע כתוב - "היהודים" בתוספת ה' הידיעה? ב. מדוע כתובה המילה "אם" שמשמעותה - כאילו היו מסופקים אם הוא מזרע היהודים, הלא כבר נאמר לעיל: "כי הגידו לו את עם מרדכי" וגם מרדכי בעצמו אמר להם שהוא יהודי, ג. מדוע כתוב "החילות לנפול לפניו", וכי הנפילה תלויה בהתחלה? ד. מה משמעותו של כפל הלשון: "לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו?" אך הענין הוא, דהנה כתוב: "ויבוא עמלק וגו' ויאמר משה אל יהושע גו'" עד סוף הענין, ויאמר ה' אל משה כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע גו'", וקשה - מדוע משה בעצמו לא נלחם בעמלק, ואילו אצל סיחון ועוג נלחם משה בעצמו? גם מדוע אומר הקב"ה "ושים באזני יהושע", וכי יהושע נצטווה על מלחמת עמלק, והלא הצוויו היה לשאול המלך הראשון. ורש"י פירש: "ושים באזני יהושע - המכניס את ישראל לארץ כו'". ומדוע זה תלוי במחיית עמלק? אכן הענין הוא, דהנה מבואר בכתבי הארז"ל דעיקר מחיית עמלק הוא על ידי בחינת צדיק אשר יהיה מזרע רחל כנודע ליודעי ח"ן, ולכן שלח משה את יהושע דווקא שהוא היה מזרע רחל, אבל מחמת שהמלחמה היתה קודם קבלת התורה וקודם שנכנסו לארץ הקדושה להעביד משם ה' עממין הטמאים שהם ז' מדות דקליפה, לכן כתוב: "ושים באזני יהושע" וכפי שפירש רש"י ז"ל שהוא המכניס את ישראל לארץ, וכאשר נתרשל יהושע במלחמות ז' עממין, נתעכב הדבר עד אשר הגיעו ימי שאול מלך ישראל שהיה גם כן מזרע רחל. ועל פי זה יבואר הפסוק הנ"ל - "אם מזרע היהודים", היינו שהמה חקרו על משפחתו אם הוא ממשפחת רחל אשר מלחמת עמלק תהיה על ידו, וגם אמרו: "החילות לנפול לפניו", והיינו שהיתה הנפילה הראשונה על ידי יהושע, והנפילה השנייה על ידי שאול שהוא מזרע רחל, ואם כך הוא - לא תוכל לו, לא תוכל לכבוש אותו תחת ידך, כי נפול תפול לפניו, כי סוף כל הימים שתהיה נפילתך על ידי משפחה זו". והבן.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

סיפורים לשבת

הדג שעלה על שולחן הצדיק

החנות הקטנה החלה שוקקת לפתע קונים. מכל עבר נהרו אנשים לקניות בחנות זו דווקא. שמועה יצאה כי המחירים נוחים, השרות מעולה והמוצרים משובחים. ואם כי חנויות דומות מכרו גם במחירים זהים, השרות שם לא היה שונה, וטיב המוצרים גם דומה, אבל כיון שנגזרה הצלחה על חנות זו, החלה נהירה לעברה. ללמדך כי בהצלחה אין תמיד גם ברכה, לעיתים, מעשה שטן הוא!

כיוון שהאשה לא יכלה לעמוד בכוחות עצמה נגד זרם הקונים, עשה ההכרח את שלו. היא פנתה אל בעלה בבקשה צנועה: "חלילה לי להפריע לך מלימוד התורה. אך זאת אבקש ממך, להקציב שעה אחת ביום לסיוע בחנות. שעה זו לא תגרע ממך, אבל תוסיף לי מאד". האיש חס על זוגתו ואם כי צר היה לבו בקרבו לנטוש אהלה של תורה אפילו לשעה אחת ביום, החליט לעשות רצונה. הוא החליט בליבו להרבות חיילים בכפליים כדי ששעה בה יעסוק בחולין לא תשפיע ותגרע מסדר יומו.

נכנס האברך לחנות, ולפי שבעל כשרון היה ומחו מח תורני, קלט מהר מאד את הצורך לימוד, ועד מהרה התברר כי שעה אחת זו שהוא שווה בחנות, גרמה למהפכה. "הצלחה" נתנה אותותיה יותר ויותר והאברך החל להרגיש טעם בפרקמטיה. אם בתחילה היה בא כאנוס, כמי שבא לפרוע חוב מר ולברוח למקום תורה, החל במרוצת הימים להתאזרח בחנות, לקשור קשרים עם סוחרים וקנינים ולהרגיש טעם עולם הזה, כפי שרק השטן יכול להמציא.

כאשר החנות התרחבה לבית מסחר גדול יותר, ברור היה כי אין להטיל את מלוא האחריות על האישה שצריכה לנהל גם את ביתה ולגדל ילדיה. עכשיו כבר לא נצרכה לבקש. מעצמו החל להופיע שעות נוספות כדי לסייע בחנות ולהקל את העול מכתפיה. כעבור זמן, כאשר השמחה שררה בביתו בהולדת ילד נוסף, חזרה זקוקה הייתה למנוחה, עברו ימים תמימים שרגלה לא דרכה בחנות. אבל אז כבר היה בעלה סוחר מנוסה, החנות עברה מניהולה על כתפיו. מסובך היה על ראשו ועל קרביו בעולם המסחר. כבר קשר קשרים עם סוחרים מפורסמים בארץ ומחוצה לה. וככל שהסתבך יותר בעסקי גשם, כן התרופפו הקשרים עם הגמרא, עם התורה.

בסתור לבו יחל ליום שיוכל להתנתק מן המסחרים אבל הוא ידע כי המצב לא יוכל להשתנות על נקלה. ואם כי לפעמים היה מוצא עצמו בשעת ליל מאוחרת פניו מן הטרדות הכובלות אותו למסחר, וכבר כמעט תפס דקה פנויה כדי לערוך חשבון נפשו, או אז באה השינה וכיסתה אותו בכיסוי חם וחונק של שיכחה. כי רק כאשר העייפות הכריעה אותו כליל, עלה על יצועו. כל עוד היו עיניו פקוחות, ישב עדיין עם סוחרים או רכן על ספרי חשבונות.

ובכל אותה עת עמד השטן על ימינו להשטינו... אברך בודד, ילוד אשה, בשר ודם מול תעתועי, פתוי ונצנוצי השטן שכך סביבו עבותות של ברזל...

בסופו של דבר נטש האברך כליל את הגמרא. העסקים בלעו אותו על כרעו ועל קרבו. במשך הזמן פרץ מן המעגל הקטן אל העולם הגדול. המסחר דרש נסיעות לחו"ל, הארחת שררות ופריצים והתארחות בביתם. וכמו לגלגל בראש הר המתגולגל במדרון ואין מי שיעצרו,

המשך בעמוד הבא

המשפיע הגה"צ רבי משה וובר זיע"א שומע את קריאת המגילה. לידו יושב עורך העלון שיחי ובנו אריה ארליך-ובר שיחי

מעשי מקלעת, מבזקות בשומשום ופרג לרוב. הקהל טעם מן "המוציא" והנה נכנס המשמש ובידיו מגש רחב ידים מקושט ומפואר. ועליו הדג הנכבד שתדמיתו כשל רך הנולד בן חודש, המוגש לכהן מחותל במחלצות ובתכשיטים לפדיון הבן.

הובא המגש אל השולחן לפני הרבי, וכשהניחוהו לפניו הביט בו במבטים בוחנים דקות ארוכות שעוררו השתאות. הרבי שקע בדבקות ואווירת רעה חברה לגילה. כשהתעורר הרבי מן הדבקות עלתה בת שחוק של קורת רוח על שפתיו והאירה את פניו הקדושות. אחר כך חילק בעצמו את נתחי הדג ובשעת מעשה ראו הכל בחוש כי הרבי מוצא בו ענין מיוחד. התנהגותו של הרבי עוררה תקינות אבל איש לא ההין לשאול על מה ראה הרבי להתיחס אל הדג ביחס מיוחד.

התמיהה לא ניקרה זמן רב בראש הסקונים. כי בסיום אכילת מנת הדגים סימן הרבי כי ברצונו לדבר. הס הושלך בקהל, ורבי ברוכ"ל פתח לספר: בעיירה אחת דר יהודי תלמיד חכם, בר אוריין וירא שמים. יומם ולילה ישב תלמיד חכם זה על התורה ועל העבודה. הוא לן באהלה של תורה, פשוטו כמשמעו. היו לו לאברך למדן זה ד' אמות בעולמו של הקב"ה, של תורה ועבודה.

כיון שהתרחבה המשפחה וצריך היה להביא מזון לפי הטף, החליטה אשת החבר לפתוח חנות קטנה לממכר מצרכי מכולת שממנה תוציא לחם לבני ביתה. אשת החיל ביצעה מחשבתה ופתחה את החנות, והברכה שרתה במעשי ידיה. בשעה שבעלה ישב ולמד בקדושה ובטהרה, עמדה היא בחנות ומכרה מצרכים נחוצים לקונים ואלו שילמו בעין יפה.

הכל התנהל למישרים. בני הזוג מרוצים היו ביותר, הבעל על שאין ירחיים כרוכים על צווארו בפרנסת הבית, והאשה על שזכתה להיות עזר כנגד איש מורם מעם, וב"ה אין הטירחת כבדה מכוחותיה. היו בני הזוג מרוצים מגורלם אבל לא כן השטן. הוא הביט בעין רעה בגורלו של האברך. היתכן כי אדם יהנה משני עולמות?

עלה השטן לשטוח טענתו, ומשמים קיבל רשות לרדת ולנסות את התלמיד חכם. אם יעמוד בנסיון, הרי זכה בצדק במתנת חלקו.

נסידו ומקורביו של הרה"ק רבי ברוכ"ל ממיזבז', הפצירו ברבם להתאכסן בעיירתם בשבת או בחג. נעתר להם הרבי ובמפתיע הודיע כי מתכוון הוא להתארח אצלם בפורים הבעל"ט.

נקל לתאר את התכונה בעיירה לקראת בואו של האורח הדגול והחשוב. תושבי העיירה ששו ושמתו בזכיה שנפלה בחלקם על שניאות הצדיק לכבדם בביקורו ולשהות עמם ביומו של פורים, היום הגדול והקדוש, ששמחה שבו שווה לעבודה קדושה ונעלה, כנאמר "כיפורים - כפורים".

העיירה הייתה כמרוקחה. החסידים חילקו ביניהם את הכיבודים. זה זכה בבישול הדגים; זה עלה בחלקו להכין את הבשר לסעודת פורים. זה קיבל על עצמו אפיית ה'קוגל', זה נטל על עצמו הכנת ה'צימעס'. גם אזני המן לא נעדרו, כמנהג. הכל תוכנן בקפדנות, הכל הכינו עצמם בהרגשים מרוממים לבואו של הצדיק. בחלקו של ר' יענקל, מן החסידים החשובים, נפלה הזכיה להכין את הדגים עבור סעודת פורים. ר' יענקל נטל את המשימה ברגשי גיל ורעדה, ובערב פורים יצא השוקה לעיין בסחורה המוצעת בדוכני הדגים. זמן רב לא נאלץ ר' יענקל לשוטט בין הדוכנים, כי כבר בהגיעו לשוק הבחין בדג גדול בתוך סל, נישא בידו ערל המתקרב אל הדוכן שעל ידו עמד.

היה זה דג שמן בעל מראה נאה ביותר. הוא פירפר בסל, עדיין נטף כולו מים, משמע כי רק לפני כמה דקות משהו מן הנחר. ר' יענקל הביט בדג המרמק בתוך הסל, גלימתו השחורה המפוספסת הוסיפה הדר למראהו המכובד. רכן ר' יענקל על גבי הדג לראות אם בעל סנפיר וקשקשת הוא, וכשמצא אותו כשר, לא התמקח מדי על המחיר ופדה אותו מידי הערל.

שב ר' יענקל לביתו, הדג צרור היטב בסלו, ופניו מעידים כי שבע רצון הוא. הביטה מרים גיטל זוגתו, בסל, וקריאת התפעלות בקעה מפיה "נאה הוא לפאר שולחן מלכים ושולחן צדיקים! ובפרט בסעודת מצווה חשובה כסעודת פורים!" הדג הרכין ראשו, הניע סנפיריו וכמו קד קידה, כעונה אמן על דבריה.

נכנסה מרים גיטל, בעלת הבית, למטבח, הבעירה אש בכירה, נטלה את הדג והניחתו על משטח המטבח המיועד להכנת תבשילים, ופיה ממלמל ללא הרף: "לכבוד סעודת פורים... לכבוד סעודת פורים..." הדג, נח עתה בשלווה על גבי המשטח, מוכן ומזומן לתפקידו הנעלה. מרים גיטל הכינה את הדג, שפתה את הסיר על גבי האש והעבירה נתחים נתחים מתובלים ומלוחים לתוך המים הקוצפים. היא הוסיפה תבלינים וירקות לטעם ולריח, ופניה מביעות שמחה על התפקיד הנכבד שזכתה בו: לבשל את הדג שיעלה על שולחן המלך - "מאן מלכיה? - רבנן".

סעודת פורים

בראש השולחן יושב הצדיק. פניו אורות, עיניו מביעות שמחה, שמחה של מצווה שאין כדוגמתה. שמחה שכולה טוהר וקדושה. קהל החסידים סביבו. הזקנים יושבים והצעירים עומדים. ולב הכל מכוון כנגד הצדיק. האזניים כרויות, העיניים מיחלות ודריכות של קדושה שורה בחדה.

הצדיק פתח בניגון, והקהל אחריו. השמחה גרפה את הכל. שמחה וחדווה עזו ותעצמו.

אחר כך הושלך הס והרבי אמר תורה. ככלות התורה נטל הקהל ידיים ואל השולחן הובאו החלות הטריות,

מבט לאירועי השבוע

הבית שבו אכלתי ולמדת

פניהם הבורקות, הבורקות והמצליחות אשר הקרינו טוב אין סופי של רבי משה זוגותו הרבנית מרים זיע"א, לא משים אפילו לרגע אחד מזכרוני. את המשפט הזה שמעתי השבוע מפי אחד מהרבנים המפורסמים ביותר בדורינו. המדובר בגה"צ רבי שלום ארוש שליט"א ראש ישיבת "חוט של חסד" בירושלים עיר הקודש. הרב ארוש זכה במיוחד להפרסם בזכות סדרת ספריו "גן האמונה" ועוד שתורגמו לכמה שפות וכבשו את העולם.

הגה"צ רבי שלום ארוש שליט"א ראש ישיבת "חוט של חסד" עם עורך העלון הרב עדו ובר שיחי' בפגישתם השבוע

גמלה בליבי ההחלטה לגשת השבוע ולפוגשו לאחר שחכחתי בדעתי מיהו האיש שכדאי לי לשוחח איתו לקראת ההילולא של מורנו המשפיע רבי משה ובר זיע"א שחל בח"י באדר. ואז נזכרתי שהרב ארוש הוא אחד מהרבנים שינקו מתורתו של בעל ההילולא ומשם אורם הפציע בכל קצוות תבל. זכיתי להכירו לראשונה לפני יותר משלושים שנה. בימים ההם מקום מגוריו של הרב ארוש היה בעיר בני ברק ואולם במהלך השבוע הוא שהה רבות בדירתם הצנועה והזעירה של הרב משה והרבנית

מרים זיע"ל. "עוד בהיותי בחור, נפלה בחלקי הזכות הנפלאה לאכול בשבתות ובמועדים בבית משפחת ובר" החל הרב ארוש לספר "מעונם שימש כעין "עיר מקלט" עבור יהודים שזקוקים היו למחסה גשמי ורוחני כאחד. כל מי שהגיע אליהם, חש שבית זה הוא ביתו הפרטי. זכור לי שאפילו על המיטה של רבי משה היו שנים אורחים ועובדה זו אילצה אותו פעמים רבות לנוח על הכסא או במקרה טוב יותר - לשכב על מזרון שרוע על הרצפה. החידה הגדולה בעיני, היא מהיכן הייתה לרבי משה היכולת הממונית לארח במהלך השבוע ובמיוחד בשבתות ובמועדים, יהודים רבים באופן מלכותי ובשפע גדול כל כך? נראה שהיה זה נס מעל דרך הטבע." ובנקודה זאת פסק הרב ארוש את דיבוריו לרגע ושקע בשרעפיו. אבל אז מיד התעשת והמשיך לומר: "בד בבד עם אהבת ישראל הנדירה שפיעמה בקרבו של רבי משה, התפעמתי תמיד מהגאונות העצומה שלו בכל מכמני התורה - תורת הנגלה

ותורת הסוד כאחד. למרות שתמיד הוא השתדל להסתיר ולהפנים את גדולתו האדירה, זכו אלה ששהו במחיצתו לגלות זאת במהירות רבה. ניתן לומר עליו שהוא היה אחד מגדולי הדור של נפילי הענק שחיו בדורות הקודמים בירושלים עיר הקודש. מבחינתי הוא רבי המובהק וכל הפעילות שלי בישיבה והפצת התורה באמצעות ספריו ושיעוריו, יונקים מרוחו והשראתו. אני פשוט מנסה להמשיך את דרכו בקודש של מורי משה ובר זיע"א." התרגשות רבה ניכרה על פניו של הרב ארוש בשעה שהרצה בפניי את דבריו אלה. ואז כשחיוכו המפורסם התשפך על שפתי הוא הפטיר ואמר לי: "הייתי רוצה להמשיך ולדבר על רבי משה עוד ועוד ואולם אני מחוייב כעת לנסוע לשיעור תורה אי שם בארץ הקודש. בעזרת ה' יתברך אשתדל להגיע לסעודת ההילולא שנערכת לכבודו בבית הכנסת "בעל התניא" בשוק מאה שערים בירושלים באור לח"י באדר (ביום שני בלילה הקרוב) ושם אשלים את כל מה שיש לי לספר אודותיו." כשמעתי את הבטחתו זו של הרב ארוש בדבר הגעתו לסעודת ההילולא של רבי משה זיע"א, נשאתי בליבי תפילה שעוד הרבה לפני מועד סעודת ההילולא, נזכה לראות את רבי משה ואת שאר הצדיקים בעיני בשר בגאולה האמתית והשלמה שתבוא תיכף ומיד ממש.

י"ג אדר א' תשפ"א

הדג שעלה על שולחן הצדיק - המשך מעמוד קודם

כן היה האברך הנ"ל. גלגל השועט במדרון, ללא בלמים. כיון שהותרה הרצועה, ר"ל, נפוצו הגדרים והסיגים. האברך נפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא - מאהל התורה לשאול תחתית.

פעם אחת, לעת ערב, בדרך חזרה ממשתה בבית פריצים, ישב הסוחר במרכבה הדורה, לבושו הדר וכבדות בכל איבריו. חז"ל אמרו: מי שחש בראשו יעסוק בתורה; מי שחש בכל גופו יעסוק בתורה. אבל הוא, שהשטן כך סביבו אדרתו, שכח מכבר את התרופה הבדוקה. ביקש הסוחר מן הרכב להאט מן הנסיעה ופתח את חלון המרכבה לרווחה, שמא באוויר הפתוח והצח יחוש טוב יותר. עוד המרכבה נוסעת מעדנות בשבילי כפר, והנא היעני קולות בני לאזניו. קול ענות החודר לאוזן ומפלה את הלב. "עצור לרגע" - ננער הסוחר לפתע. "חפץ אני לברר סיבת הבכי". עצרה המרכבה והסוחר שאל גוי שנזדמן לקרבתו, לסיבת הצווחות.

נכבד תמורת שחרורם, הסכים בסופו של דבר. הוא קיבל את הכסף ושחרר את היהודי עם בני ביתו.

הדרך הביתה עדיין נתמשכה. הסוחר היהודי ישב במרכבה ורגשות משונים מציפים אותו. מצוות פדיון שבויים והמלאך הזך שנברא מן המצווה הגדולה פקחו לפתע את עיניו שהיו עד הנה מסנוורות, עוורות, לכודות ברשת הס"מ. המרכבה התנהלה בדרכה, והסוחר כבש ראשו בין ברכיו. עברו המפואר צץ לפתע מנבכי נשמתו. הימים הטובים והנשגבים בהם ישב באהלה של תורה בצל השכינה, כאשר נפשו התעדנה ממעין היוצא מעדן... ועכשיו? זעקה גדולה ומרמרה פרצה מעומק לבו והרעידה את כל גופו. פלצות ומורא נפלו עליו: איך נפילתי מאיגרא רמא לבירא עמיקתא?! היכה ביד קמוצה על לוח לבו. מה היה לי?! היתכן כי אדם הנו כה חלוש ורפה אוניס? כה בלתי יציב כה נתון לתהפוכות?! מסביב החשיך אבל לבו חשך יותר... יבבות קטועות פרצו מליבו. יבבות מלוות בשטף דמעות רותחות. הוא ביכה את עליותו את עוונותיו את חייו המסואבים... המרכבה המשיכה בדרכה, והסוחר שישב מקופל בתוך עצמו, מבכה את חייו, לא חש שום פתח של אור, של נחמה ותקווה. פחד נורא מילא את ליבו. "עכשיו - היררה בתוגה שצימררה את גוי - נתון אני בסערות רגשות... מיצר על עברי... כואב את שפלותי... אך מה אעשה ובשובי לביתי אשוב לשיגרת חיי? אשכיח את יוגני במסחרים, בשקיעה בעסקים ובשיגרה המסואבת?..."

מחשבה זו הפחידה אותו יותר מן הכל. לבו חישב להשבר בקרבו. הוא התנער ממקומו, נשען על החלון והביט החוצה. גשם ניתך מלמעלה ומימי הנהר געשו.

"רשעים כים נגרש כי השקט לא יוכל..." - צף הפסוק בזכרונו. הוא חש מחנק ובחילה וביקש מן הרכב לעצור, אנוס הוא לשאוף אוויר צח, שאלמלא כן עלול לבו להתפקע...

הרכב עצר והוא יצא אל הנהר. אבל לבו לא שקט. מאכלי הפיגולים פיעפעו במעיו. הגועל הציף אותו. הקבס עלה לגרונו והוא החל להקיא. הוא הקיא השתעל והשתנק, הקיא ונחנק ופרחה נשמתו מגופו...

נשמתו של הסוחר עזבה את הגוף תוך חרטה מרה, אחר קיום מצוות פדיון שבויים. עכשיו שהגיעה לעולם האמת, הובילה לבית דין של מעלה. ומלאכים יחפזו אל המשפט. אלו מקטרגים בלוש שחור, ואלו מלאכים זכים שנבראו בימים שישב עדיין באהל התורה. ועל כולם - המלאך שנברא ממצוות פדיון שבויים. הדין דין אמת וכל מסכת חייו של הסוחר הובאה לעיון. בסופו של דבר פסקו בבית דין של מעלה לשלוח את הסוחר בחזרה לעולם השפל כדי לקבל תיקונו, אבל לא בדמות אדם כי אם בגילגול דג. וכרוז הכריז בבית הדין כי ביום בו יזכה הדג לעלות על שולחן יהודי, ובשרו יאכל בקדושה ובטהרה, בסעודת מצווה, יזכה לתיקונו. שנים רבות - סיים רבי ברוכל את הסיפור הנורא - שוטט הדג, הסוחר המגולגל, במים, עד שעלה על השולחן בסעודה חשובה זו של סעודת פורים וזכה לתיקונו...

במוצאי פורים מינה הצדיק עשרה מתלמידיו, תלמידי חכמים יראים ושלמים, לעסוק בהשלמת תיקונו בלימודים שונים ובעבודות שונות. התלמידים נטלו עליהם לקיים את דברי הצדיק, עד שנשמת הסוחר זכתה להגיע למקומה מתוקנת וזוהרת.

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגזני מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התשפ"א ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל לעילוי נשמת חמי רבי יעקב טובול בין עישה ז"ל ואשתו חמותי מרת פריחה בת מסעודה ז"ל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

או צרות הפרשה

פרשת "תצוה"

"ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד ומעיל וכתנת" (כח, ז).

הכתנות מכפרת על מכירת יוסף, שהפשיטו לו את כתונתו (בכור שור).

תלמיד חכם מופלג, מרביץ תורה ומשיב רבים מעוון, הגיע אל מו"ר יצחק זילברשטיין שליט"א, ובפיו הסיפור המופלא הבא: נולדתי להורים חילוניים, ומטבע הדברים למדתי במוסד חינוך חילוני. בכיתה ח', אחד מילדי הכיתה קינא בי מאוד, והחליט לעשות עלי 'חרם כיתתי'. בהיותו 'מנהיג הכיתה', כולם צייתו לדבריו. לא היה תלמיד אחד שדיבר עימי, אפילו לא שלום או בוקר טוב, וגם ל-ד' אמותיי אף אחד לא העז להתקרב. ישבתי לבדי בפנית הכיתה, מנוכר ומנודה, מוקצה מחמת מיאוס. כשניסתי לחפש חברים מכיתות אחרות, אותו תלמיד הרחיב את החרם ליחרם בית ספריי! עכשיו לא היה אחד בכל בית הספר שהתקרב אלי. כשסוף סוף מישהו התקרב לומר לי דבר-מה, בפיו היו דברי עלבון והשפלה... לא ניתן לתאר במילים את שעבר עלי. הייתי במצב נפשי נורא, בליבי נפער פצע שלא הפסיק לדמם, והחלטתי שלא אדרוך יותר בבית הספר. הוריי היו אובדי עצות, חששו שאפלט חלילה לרחוב. בתחילה חשבו לרשום אותי לבית ספר ממלכתי אחר, אך שוב חששו, שמחמת האופי החלש שלי, אהיה שוב קרבן להתעללויות של תלמידים אכזרים. מחוסר ברירה, החליטו לבסוף להכניס אותי לתלמוד-תורה מסויים בעירונו, שם מחנכים לדרך ארץ ואהבת הזולת באופן מיוחד. על אף שהבית היה עדיין חילוני לגמרי, רשמו אותי למוסד התורני, בתקווה ששם מצבי הנפשי ישתפר. מהיום הראשון בתלמוד-תורה, התחבתי על כל חברי הכיתה. מעמדי בחברה היה מצויין, וגם המלמד התייחס אלי ממש כאילו הייתי בנו... מטבע הדברים, בתחילה התקשיתי ללמוד גמרא, אך עם הזמן קלטתי היטב את הסוגיות, עד שהתאהבתי לגמרי בלימוד הגמרא...

לאחר סיום לימודיי בתלמוד-תורה, המשכתי לאחת הישיבות המצויינות... (כאמור, כיום אותו ילד הפך לתלמיד חכם מופלג). כמוכן שהדבר השפיע גם על שאר בני משפחתי, עד שביתנו עבר מהפך של ממש, מבית ללא שום סממן דתי - לבית של תורה! במשך השנים הרבות שחלפו, פעמים רבות עלו בליבי הזיכרונות הקשים מהעבר, וכמוכן דמותו של אותו תלמיד חסר-לב שהתעלל בי בצורה האכזרית ביותר. אך עם זאת, לא הפסקתי להודות לה' יתברך על כך - שכן אילולא אותו בחור - מי יודע היכן הייתי היום; הן כל כניסתי לעולמה של תורה, לא היתה אלא בסיבתו...

והנה, ביום בהיר אחד התקבל אצלי מכתב ספוג בדמעות. הזדעזעתי לראות שעל החתום היה לא אחר מאשר - - - אותו תלמיד שפגע בי נוראות לפני למעלה מעשרים שנה! במכתבו סיפר שעברו עליו ייסורים מרים, והוא רועייתו ממתינים כבר שנים ארוכות להיפקד בפרי-בטן. "לאחרונה התחלתי 'להתחזק' - המשך - וכשפניתי לאחד מצדיקי הדור לברכה וישועה, תגובתו היתה: 'כדאי שתבדוק טוב אם לא פגעת במישהו בעבר...!'. כמוכן שלא היה צריך לחשוב הרבה; מיד נזכרתי בכך. כעת אני מתחנן שתסלח לי, ותשלח לי על גבי הגלויה המצורפת 'כתב מחילה', ואולי ירחמו עלי מהשמיים".

התי"ח סיים את סיפורו בשאלה המעניינת שכעת התעוררה אצלו: כמוכן שאת כתב המחילה אשלח לאיש, אלא, שהוא צירף למכתב שטרות רבים של כסף, כדמי פיוס, ואיני יודע אם אני רשאי לקחת את הכסף; הלווא תמיד חשבתי שאני אסיר תודה לתלמיד הזה, כאמור, ואם כן שמא עלי לשלוח לו את הכסף בחזרה (ואולי אף להוסיף לו מעט, כאות הוקרה...)?

השיב מו"ר שליט"א: ידועים דברי חז"ל (ביב ט"ז). שפנינה שציערה את חנה, לשם שמים נתכוונה, כפי שאומר הכתוב: "וכעסנה צרתה גם כעס (מכעסת וחוזרת ומכעסת), בעבור הרעמה, כי סגר ה' בעד רחמה". פנינה ציערה את חנה מתוך כוונה טהורה - אך ורק על מנת לדרבן אותה שתרים קולה ותזעק בתפילה לקב"ה כדי לזכות בנים, ואז ירחם עליה הבורא ויפקוד אותה בישועה ורחמים. כיצד היתה מכעיסה פנינה את חנה? - אומר המדרש (ילקו"ש רמז ע"ז): היתה פנינה משכמת ואומרת לחנה: 'מדוע אינך קמה ומרחצת פניהם של בנייך כדי שילכו לבית הספר, למה אינך מכינה להם כריכים...?!', ובשעת הצהריים היתה אומרת לה: 'חנה אין את עומדת ומקבלת פניהם של בנייך שבאו מבית הספר?!'. עוד היתה מוסיפה ופונה אליה: 'חנה אני הולכת לקנות בגדים וילקוטים לילדים, האם תרצי להצטרף אלי כדי לקנות גם לילדייך...!'

האם ציעורה והכעסותיה של פנינה נשאו פרי? - בוודאי שכן - כפי שנאמר בילקוט שמעוני (שם): "וכעסנה בעבור הרעימה על אלוקים. אמר הקב"ה לפנינה: את מרעמת אותה עלי, חייך, אין רעמים שאין אחריהם מטר, ומיד אני פוקדה, שנאמר כי פקד ה' את חנה! הרי לנו שלא רק שפנינה נתכוונה לשם שמים, אלא שגם פעלה את הישועה של חנה; חנה זכתה בבן חכם וצדיק שהאיר את העולם כולו, בן שהיה לנביא ה', השקול כמשה ואהרון!

ואף על פי כן - פנינה נענשה נוראות! כדכתיב "עד עקרה ילדה שבעה, ורבת בנים אמללה" - על כל בן שהיה נולד לחנה, פנינה היתה קוברת שניים מבניה! חנה ילדה ארבעה ופנינה קברה שמונה, וכשעמדה חנה ללדת את בנה החמישי, הבינה פנינה שהיא עומדת לאבד את שני בניה האחרונים, ולכן התחננה פנינה לחנה שתתפלל שלא ימותו בניה. כמוכן שחנה נעתרה לבקשתה. בזכות חנה, נותרו בחיים שני בניה האחרונים של פנינה, ולפיכך הם נקראו על שם חנה - "עד עקרה (חנה) ילדה שבעה" (את חמשת ילדיה ואת שני ילדי פנינה שהחיייתה בתפילתה).

והשריש לנו רבינו הגר"ח שמואלביץ זצ"ל (שיחות מוסר, א' כ"ד), שהפוגע בחבירו, יהיו מחשבותיו וכוונותיו אשר יהיו, דומה הוא לאדם שמכניס ידו לתוך אש - כשם שהאש שורפת בדרך הטבע, כך הפגיעה בזולת מענישה את האדם, ושום כוונה טובה אינה יכולה לשנות מאומה.

ולענייננו, נוכל אפוא ללמוד, שבמקרה שכוונת הפוגע היתה לשם רדיפה וגרימת צער (כלל לא לשם שמים, אלא להיפך), כל שכן שראוי להיענש בחומרה וזקוק לכפרה, למרות שפגיעתו הצמיחה טובה.

ולכן, מן הדין, פשיטא שרשאי התלמיד חכם לקבל את הכסף. אמנם, ממידת חסידות - אמרנו לתי"ח - ראוי להשיב את הכסף. כי הנה מספרת לנו התורה (שמות ב', י"ח-י"ט), שלאחר שמשה רבינו הציל את בנות יתרו מהרועים, הן באות ומספרות לאביהן: "איש מצרי הצילנו מיד הרועים", ושואל המדרש (שמו"ר א', ל"ב): וכי משה רבינו מצרי היה? ומיישב המדרש באמצעות משל: ערוד נשך לאדם אחד, ובכאבו הגדול, רץ הנשוך ליתן רגליו במים. נתן לנהר, ולפתע הבחין להפתעתו ב...תינוק ששוקע במים. שלח האיש ידו והציל את התינוק. אמר לו התינוק: 'אילולא אתה, כבר הייתי מת'.

אמר לו: 'לא אני הצלתיך, אלא הערוד שנשכני וברחתי הימנו, הוא הצילך'... וכעין זה אמרו בנות יתרו למשה, 'יישר כוחך שהצלנתו מיד הרועים', אמר להם משה: 'אותו מצרי שהרגתי (ומחמת כן ברחתי לכאן), הוא הציל אתכם!' ולכך אמרו הבנות לאביהן 'איש מצרי' הצילנו, כלומר, מי גרם למשה שיבוא אצלנו - הלא הוא אותו איש מצרי שהרג... למדנו מכל זאת - אומר הגר"ח שמואלביץ (שיחות מוסר, ב"ל"ב) - 'כי הנהנה ומקבל טובה מחבירו, אפילו לא נתכוין הלה כלל לטובתו, ואפילו נסתבב הדבר בעקיפין - הרי זה חייב להכיר טובה למי שסיבב וגרם לו טובתו'. וגם בעניינינו - מאחר ובסיבת אותו פוגע התגלגל הדבר וזכה הנפגע לחיי עולם (הוא ובני משפחתו), יש מקום להכיר לו טובה ולהשיב לו את הכסף. לסיכום: מן הדין אין צריך להשיב את הכסף, אלא רק ממידת חסידות (ופריו מתוק).

"וידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים ושכנתי בתוכם, אני ה' אלקיהם" [כט, מן].

להיכן נעלם המזבח?

המתבונן בפרשיות אלו של עשיית המשכן וכליו, יבחין בדבר מתמיה. בפרשת "תרומה" נצטוו - לפי הסדר - לעשות את ארון הברית, הכפורת והכרובים, שהיו בקודש הקדשים, את שולחן לחם הפנים ומנורת הזהב הטהור - ואת יריעות המשכן וקרשיו, בריחו ואדניו. זהו, המשכן מוכן. פורשים את הפרוכת, מביאים את הארון לקודש הקדשים, מצביעים את השולחן בצפון והמנורה בדרום - והכתוב ממשיך לצוות על עשיית מזבח העולה שבחצר המשכן ואת עמודי החצר וקלעיהם. זה תוכן הפרשה הקודמת, פרשת "תרומה". משהו חסר כאן. אחד מכלי המשכן העיקריים, נפקד מקומו! נחזור בקצרה: ארון, שולחן, מנורה, מזבח העולה. היכן מזבח הקטורת, מזבח הזהב, שהיה בין השולחן והמנורה? ונראה שיש כאן - כבכל פרשיותיה של התורה - מסר והדרכה. כידוע, המשכן הוא מקום עבודת ה', התקדשות והתעלות, וכל פרט בו מורה להזדככות בפרט מסויים. הארון והלוחות - על לימוד התורה לשמה ובענווה. המנורה הטהורה, על זיכוד המידות לזהב טהור, כשמן זית זך. השולחן, על קדושת האכילה וכשרות הפרנסה, ומזבח העולה - על עבודת ה' במסירות נפש ובלהב אש. בנוסף, בגדי הכהן הגדול מכפרים על עבירות ופגמי מידות רעות.

ויש את הקטורת, שהזוהר הקדוש מאריך בסגולתה להמתיק את הדינים ולבטל את הקיטרוגים. אהרן עזר את המגיפה באמצעות הקטורת, וידוע שגם אמירת פרשת הקטורת מסוגלת לפעול פלאות בעולמות העליונים ולהשפיע רוב טובה וברכה. והתורה הקדושה רצתה להדגיש, כי אי אפשר לפעול ישועות ולחולל פלאות אם לא עוברים לפני כן בכל המסלול של ההתעלות וההתקדשות: לימוד תורה, זיכוד המידות, קדושת האכילה ועבודת ה' בהתלהבות! אם לא מוחים את פגמי העבירות והמידות הרעות! לדאבוננו, פשתה תופעת המקובלים במרכאות המתימרים לפעול ישועות, בעוד הם רקים מתורה ויראה. הם מתימרים לתת סגולות וקמעות, השבעות ותפילות. אבל אנו יודעים שגם התפילה נמשלה לקטורת - "תיכון תפילתי קטורת לפניך" - והיא מקובלת אם קדמה לה התעלות ועמל בתורה, כדרכם של רבותינו מדורי דורות, ובכל הדורות: מרן החיד"א, ה"בן איש חי", הבאבא סאלי, ועוד ועוד, זכר צדיקים וקדושים לברכה - הן היו גאוני עולם, בקיאים בכל התורה כולה, ומכוחה פעלו פלאות, מכוחה התקבלה תפילתם, "הקטורת" היתה תוצאת "המשכן" שבנו בתוכם להשראת השכינה!

ומעשה שהיה: בעיר טרניגרד היה ילד מחונן שהצטיין בלימודיו. לימים נודע כגאון הקדוש רבי חיים מצאנז, זצ"ל. ביקש אביו להעניק לו פרס על שקידתו והצטיינותו. שאל במה יבחר. ביקש: "כשאתה נוסע אל החוזה מלובלין, קחני עימך". זה יהיה הפרס. נסעו השניים ללובלין. תור ארוך השתרך, מכל קצווי הארץ הגיעו. לבקש עצה וברכה, להעתיך לישועה. התור התקדם לאיטו, וסוף סוף זכו להיכנס אל החדר, להתקדם עוד, והנה הגיע תורם. האב שטח משאלותיו והתברך, הילד זכה להארת פנים מיוחדת. מתוך קרנות המשכן לעמוד שם גם כשהבאים אחריהם התייצבו והתברכו. ולפתע קרא החוזה הקדוש: "הוציאו כל איש מעליי! נסוגו הכל אחור, יצאו בהילתם. הילד הסקרן ביקש לדעת מדוע חפץ הרבי להתבודד, מדוע הורה לכולם לצאת. הצטנף מאחרי כורסתו של הרבי, לראות מה יעשה.

קם החוזה מכסאו, ונעל את הדלת. התהלך לפני שולחנו, וחזר בקול נעים ושובה לב על פרק משניות. כשסיים את הפרק חצה את החדר, ושלף את הילד ממחבואו... אמר: "חיימיקה, ודאי תמה אתה על מה שראית. הנני ואסביר לך. אנשים באים לבקש ברכה, בכח מה אברך; אנשים באים לבקש עצה, בכח מה אייעץ? בעבר, כשיהודי ביקש עצה וברכה, עולה היה לבית המקדש, פונה אל הכהן הגדול. ראש שבת לוי הוא, שבט לומדי התורה, שיעודו הוא: "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל". וכידוע, קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הם, יהודי דבק באלוקיו באמצעות התורה. ובמיוחד בבית המקדש מקום השראת השכינה. וכיום, שאין בית מקדש ואין כהן גדול, "אין לנו שיעור, רק התורה הזאת". אין דרך אחרת לדביקות בבורא ולהשראת רוח הקודש. מה עושה אני, דבק בתורה, עמל בלימודה, דבק באמצעותה בבורא, ויכול להעניק ברכות ועצות. אבל כשרבים הפונים, ומטרידים בבעיותיהם הגשמיות, ועלי לעיין בעניינם, מנתקים הם מהדביקות בתורה ובבורא יתברך. ואין עצה אלא להפסיק לשעה את קבלת הקהל, ולחדש את הקשר עם התורה ועם נותן התורה.

ומדוע אני מספר לך זאת, משום שעתידי אתה להיות למנהיג רבבות. שתדע, שאין דרך אחרת זולת הדבקות בתורה... ואם אמרו חז"ל "לא עם הארץ חסיד" - על אחת כמה וכמה שאינו צדיק ופועל ישועות... (מעייין השבוע).

הלכות חג הפורים

א. בליל פורים נכנסים לבית הכנסת בבגדי שבת ויום טוב. והוא זכר למה שנאמר: "ותלבש אסתר מלכות", וכן "ומרדכי יצא בלבוש מלכות". ואומרים מזמור "על אילת השחר" לפני תפילת ערבית שהוא מענין היום. ואומרים "על הנסים" בתפילת ערבית. ואפילו אם הקדימו להתפלל ערבית לפני צאת הכוכבים.

ב. מי ששכח ולא אמר "על הנסים" בתפילה, וזכר באותה ברכה לפני שחתם ברוך אתה ה' - חוזר, אבל אם זכר לאחר שחתם ברוך אתה ה' - אינו חוזר, ובסוף אלקי נצור יאמר: מודים אנחנו לך על הנסים וכי' עד ונודה לשמן הגדול סלה, ויאמר יהיו לרצון ועושה שלום וכי'. ואם זכר בסיום הברכה כשחתם ברוך אתה ה' - אינו רשאי לסיים "למדני חקיך" כדי שיחזור לומר "על הנסים", אלא יסיים הברכה כנ"ל ויאמרנו בסוף אלקי נצור. לאחר העמידה יאמר השי"ץ חצי קדיש, ולא יאמר קדיש ותקבל אלא עד לאחר סדר קדושה שאומרים לאחר מקרא מגילה.

ג. חייב האדם לקרוא את המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום, ושל לילה זמנה כל הלילה מצאת הכוכבים עד עמוד השחר, ושל יום זמנה כל היום מנץ החמה עד שקיעת החמה, ואם קראה משעלה עמוד השחר, יצא.

ד. הקורא את המגילה בביתו להוציא את אשתו ובני ביתו ידי חובת מקרא מגילה, יברך לפנייה את כל ברכות המגילה להוציא את בני ביתו ידי חובתה, אבל לאחריה אין לברך אלא בצבור.

ה. השומעים מקרא מגילה דרך הרמקול, וכן דרך הרדיו (אפילו בשידור ישיר), אינם יוצאים ידי חובת מצות מקרא מגילה, אולם היושבים סמוך אל השליח ציבור הקורא את המגילה דרך הרמקול שגם בלעדי הרמקול היו שומעים היטב את קריאת המגילה מפי השליח ציבור - יוצאים ידי חובתם.

ו. לאחר קריאת המגילה וברכתה האחרונה, צריך לומר: "ארור המן ברוך מרדכי, ארורה זרש ברוכה אסתר, ארורים כל הרשעים, ברוכים כל הצדיקים, וגם חרבונה זכור לטוב". ומנהג בית אל לכופלו ג' פעמים. **פורים שמח!**

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מרים מורטזה בן שרה ז"ל, לע"נ זינט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעייה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ ל נפטר עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת תְּצִוָּה - פּוּרִים

"וְאֵנִי תְּפִלָּה" (תהלים קט, ד)

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן ניזמה רחל בת רחל ברכה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

מדוע? כדי שנדע שלא מפסיקים לצעוק לה' יתברך- לעד ולעולמי עולמים, גם אחרי תחיית המתים.

המשנה ברורה כותב: "פורים ניתן לנו כדי לזכור שה' יתברך אוהב ושומע כל איש בעת צרתו, וכאשר יתענה וישוב אל ה' בכל לבבו, יענהו".

אם נתפלל "בְּכָל קְרָאנוּ אֱלֹו" (דברים ד, ז), התפילה תתקבל. **אם לא נפסיק לדפוק על הדלת, בסוף יפתחו לנו.**

בספרי החסידות מובא, שאם יש לאדם מחסור, זה משום שלא התפלל על זה בכלל, או משום שלא התפלל על זה מספיק.

בגמרא (מגילה י"ב ע"ב) מובא: "מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני". בן יאיר- בן שהאיר עיניהם של ישראל **בתפילתו**. בן שמעי- בן ששמע אל **תפילתו**. בין קיש- שהקיש על **דלתי רחמים** ונפתחו לו- **הכל בזכות התפילה**.

סיפר הגר"מ שפירא זצ"ל: פעם הייתי אצל מרן החזון אי"ש. אדם נכנס אליו וסיפר שי לו צרות לא מהעולם הזה ובכה בפני החזון אי"ש. אמר לו הרב: "אני לא מכיר אף בעיה שאי אפשר לפתור אותה בעשר דקות. התפילה היא מטה עוז ביד האדם לשנות את טבע הבריאה!"

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

בזוהר הקדוש מובא: "יומא דכפורי כיומא דפורי". קטן נתלה בגדול, **הוי אומר שיום הפורים גדול מיום הכיפורים**.

למה? מה העבודה של פורים בכלל!?

הרי ביום הכיפורים אנחנו לא אוכלים ולא שותים. אנחנו נמצאים רוב היום בבית הכנסת ועוסקים בתשובה ותפילה. אנחנו מתעלים להיות דומים למלאכים.

ואילו ביום הפורים, לך תחפש מישהו אחרי מנחה. אנשים רבים כבר שתויים, עד שלא מבדילים בין טמא לטהור...

הרמב"ם בספר המצוות אומר: "וציווה לקרוא את המגילה בעונתה כדי להזכיר שבחיו של הקב"ה, ושהיה קרוב לשוועתינו ולהודיע לדורות הבאים שאמת הוא מה שהבטיחנו בתורה: "כִּי מִי גֹוִי גָדוֹל אֶשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרָבִים אֱלֹוִי כֹה אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאנוּ אֱלֹו" (דברים ד, ז)".

התפקיד של פורים הוא להעביר לדורות הבאים את הידיעה, שכאשר אתה חלילה נמצא במצב של מצוקה או רובצת עליך גזירה קשה, והפיתרון לא נראה- דע לך, למרות העוונות שלך ולמרות הפשעים שלך אתה יכול לצעוק להקב"ה, והוא יענה לך. הוא יוציא אותך מהצרה שלך.

גם אם חתמו גזירה בשמיים להשמיד להרוג ולאבד, **אם אתה לא תפסיק לצעוק, הקב"ה יקרע את הגזירה**.

יבוא יום ואנחנו נגנוז את ספר תהילים, ושאר ספרי הנביאים. הכל עתיד להתבטל, חוץ ממקרא מגילה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן אריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

צמני לבת

יום	כניסת לבת	צאת לבת	ריבון תם
י"ט	17:00	18:12	18:51
כ"א	17:17	18:10	18:48
מ"ט	17:17	18:10	18:48
כ"ג	17:19	18:12	18:50

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק י"ז

האם בורגול המגיע לארץ לאחר שעבר תהליך חצי בישול במפעל של גוים יש בישולי גויים?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

בורגול המגיע מחוץ לארץ, שעובר תהליך חצי בישול במפעל על ידי גויים ולאחר מכן מייבשים אותו בחום באופן שמגיע לצרכן בצורה שהוא לא ראוי לאכילה כלל, מותר שיהודי כעת יבשלו שוב ואין בזה איסור בישולי גויים. ונראה, אף אם כעת היהודי לא מבשלו שוב אלא מכין אותו לאכילה על ידי נתינתו במים קרים בלבד, מותר. **מקורות:** הגרי"ח ב"בן איש חי' (פרשת חוקת אות יז) על פי דברי מרן בשו"ת 'אבקת רוכל' (סימן ל) שבישול הגוי אינו נחשב לכלום, הואיל והתייבשו ושוב לא היו ראויים לאכילה, אלא ע"י הבישול של הישראל שנעשה לאחר מכן. וכן העלה להלכה הראש"ל הגר"ע יוסף זצ"ל ('הליכות עולם' ח"ז עמוד קיג). ע"ש. לעניין נתינתו במים קרים, נלענ"ד היות ומי שעשאו כעת ראוי לאכילה הוא יהודי. ובספר 'בישול ישראל- פאלק' (עמוד רחצ) העלה להקל, במה שאפשר להוסיף עליו מים קרים או פושרים ולהמתין כמה דקות, הדבר נחשב כנאכל כמות שהוא חי. כעת הגיע לידי תשובה שטרם יצאה לאור (שו"ת 'תורת מאיר' סימן ח) מאת אחי הרה"ג מאיר יצ"ו שהעלה להחמיר בזה, היות וחיזין כאשר נותן את הבורגול במים קרים נעשה ראוי לאכילה, וא"כ לא פקע מעשה בישול הגוי בחו"ל ואסור. וכן העלה בספר 'חלקת בנימין' (סימן קיג ס"ט ביאורים ד"ה יש מתירין) ועוד. ואחר המחילה אין כאן איסור, היות וחשיב נאכלת כמות שהוא חי, ומצוי כיום לרוב שנותנים את הבורגול תוך מים קרים ומפזרים אותו בהרבה סוגי סלטים ועולים כך על שולחנות מלכים ונאכל בשופי ולא ע"י הדחק, וממילא אין בו איסור בישולי גויים.

קוסקוס יש בו משום בישולי גויים היות ועולה על שולחן מלכים (המאכל מובא בחתונות ובסעודות חשובות). אף על פי כן, אם עבר בישול במפעל על ידי גויים ולאחר מכן יבוש חזק, באופן שאינה ראוייה כעת לאכילה ונעשה גרגירים יבשים, וכך נמכר לצרכן, וחוזר לקדמותו רק על ידי עירוי מים רותחים והמתנה, מותר כעת שיהודי יערה את המים הרותחים ויכינו לאכילה. אולם אין להתיר שגוי יערה כעת את מים רותחים ויכינו לאכילה.

יש מי שמתיר שגוי יערה מים רותחים על קוסקוס כדי להכינו לאכילה. וטעמו, כיוון שכבר הגיע מהמפעל כשהוא מבושל כל צורכו, ואינו טעון בישול נוסף. **מקורות:** שו"ת דברי דוד ח"ג (יו"ד סימן יז אות ח) ח"ד (יו"ד סימן יח אות יד). וע"ע בספר דרכי תשובה (יו"ד סימן קיג סק"ד). ושוב ראיתי בשו"ת ושב ורפא ח"ב (סימן כח) שהעלה להקל במאכל קוסקוס הנעשה על ידי אידי מים רותחים.

דאגה לכבוד הרב

פעם נודע למרן הגאון ר' אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל (ה'חזון אי"ש' זיע"א) כי בעלי בתים בשכונה שסמוכה לתל אביב החליטו להעביר מכיסאו את רב השכונה והרב בעצמו לא ידע על כך דבר. התוכנית היתה שלאחר תפילת ערבית ייגשו אליו הגבאים ויודיעו לו על ההחלטה. החזון אי"ש שהכיר את הרב, סבר שאין זה נכון להדיחו, ויתר על כן זוהי דרך ביזיון לעשות כן, ויש לשמור על כבודו.

באותו יום בין מנחה לערבית לימד הרב כמנהגו בכל יום, את דף הגמרא בפני בעלי הבתים. הוא אומנם התפלא על כך, שמשום-מה הסבו לשולחן גם כל הגבאים, וגם היו יותר אנשים מהרגיל בכל יום. הרב ניסה להסיח דעתו מעניין זה והמשיך להסביר את הסוגיה. לפתע נשמע רחש מהקהל. לתדהמת הנוכחים שהכירו, נראה ה'חזון אי"ש' בבית המדרש כשמקלו בידו. מרן ה'חזון אי"ש' התקרב לשולחן. בקהל עבר זרם לחישות על מהותו של האורח הדגול, שהגיע מבני ברק. בגמר השיעור הביע מרן בפומבי את סיפוקו והתפעלותו הרבה מידיעותיו ועמקותו של הרב, ולא הסתפק בכך, אלא ניגש אל הרב לאחר תפילת מעריב להודות לו בקול רם על שיעורו. כעת לא נותר לגבאים הנרעשים ולבעלי הבתים הנדהמים, אלא להתפזר בשקט לבתיהם לאחר התגודדות קצרה. (מעובד מתוך 'הלמות עמלים')

לחוש את הזולת

הגה"צ רבי אריה יהודה לייב חסמן זצ"ל שימש כאב"ד וראש ישיבת 'שטוצין'. כמנהלה הרוחני של ישיבת חברון החדיר בתלמידיו כי צריך לחשוב ולהרגיש את האחר. באחת הפעמים נכנס רבינו להיכל הישיבה לאחר סדר שלישי. האולם היה ריק, שכן בני הישיבה נסעו אל חתונת אחד התלמידים. רבינו ראה בקרן זוית בחור יושב ולומד.

הרב ניגש אליו ושאל אותו: "מדוע לא נסעת עם חבריך לחתונה?" השיב הבחור: "ראיתי, שהישיבה ריקה וחשבתי לעצמי, שלא יתכן, שלא יהיה אפילו אחד שישב וילמד תורה. לכן החלטתי להישאר וללמוד תורה". אלא שרבינו לא התפעל מדברי הבחור. תגובתו היתה: "ואם אחיך היה מתחתן, האם גם אז היית נותר ללמוד? משמע ממעשיך, שעדיין אינך מרגיש, שהבחור שמתחתן אחיך הוא!".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב אברהם שטיינר מקרסטיר זצ"ל

האדמו"ר הרב אברהם שטיינר מקרסטיר זצ"ל - נולד בי' שבט ה'תרמ"ג (1883). אביו הגאון לפני פטירתו ציווה על רבינו למלא את מקומו באדמו"רות וכן ציווה עליו שיעשה כמפעליו וירחם על עניים ואביונים וכל מי שצריך עזרה וישועה. ואכן רבינו המשיך את דרך אביו בקודש בפעולות הצדקה והחסד.

ביתו היה פתוח לעוברים ושבים. הצדיק קיבל את כולם בסבר פנים יפות. נהנו ממנו עצה ותושיה. דאג ליתומים ואלמנות. אולם לא ארכו הימים ולאחר פחות משנתיים ימים רבינו התבקש לבית-עולמו. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו שלא בדרך הטבע.** נפטר בי"ח אדר א' ה'תרפ"ז (1927). חי כ-44 שנים. ציונו ליד אביו באוהל בעיר קרסטיר.

אביו: האדמו"ר הרב ישעיה שטיינר מקרסטיר (מייסד חסידות קרסטיר. התפרסם כבעל מופתים ותמונתו משמשת עד היום כסגולה כנגד העכברים ולשמירה מכל מרעין בישין).
אמו: מרת שרה (בת ר' יצחק יונה). **אישתו:** מרת בלומה יהודית (בת רבי מיכאל זשירקר).
ילדיו: בנים לא היו לצדיק כי אם בנות: מרת רבקה צירל (נישאה לר' מאיר יוסף רובין מקרסטיר הי"ד - נרצח ב-ט"ו סיון ה'תש"ד), מרת מלכה (נישאה לר' נפתלי גראס), מרת הענשא מרים (נישאה לר' מנחם מנדל כהנא אדמו"ר בהומא). **מרבתינו:** אביו, ר' ישעיה.

ל אחד מהחסידים הוותיקים היו שני חתנים שהיו נוסעים לאביו של רבינו (הצדיק ר' ישעיה מקרסטיר) יחד עם חותנם, שהיה חסיד אדוק ברבינו ולאחר פטירת אביו היו נוסעים לרבינו. באחת הפעמים הגיעו לרבינו. בשבת קודש בבוקר לאחר התפילה והקידוש שעשה רבינו בביהמ"ד פנה לחדרו לאכול שם על יד השולחן (נקרא בלשון החסידים השולחן המיוחד), אשר אוכלים שם קצת בשר וטועמים שם מכל האוכל המיוחד המוגש בשבת קודש לקיים מצוות עונג שבת.

לחתניו של החסיד הזה לא היו בנים. הם היו כבר אצל אביו של רבינו וביקשו ממנו שיברך אותם בבנים. אולם לא נושעו בזה, ושני חתניו ישבו אז בחדר הזה ליד התנור, ולא ישבו על יד השולחן סמוך לרבינו ורק חותנם ישב שם. בתוך כך לקח רבינו עצם של עוף הסמוך לאגפיים של העוף, שהם שני עצמות תאומות, ואמר למשמשו: "תן את השיריים הבשר והעצמות האלו לשני האברכים שיושבים על יד התנור, והם יחלקו את זה ביניהם". וכן עשה משמשו ונתן להם את זה ואמר להם מה שאמר רבינו, שהם יחלקו את זה ביניהם.

והנה, אחד מהם אמר לשני: "האדמו"ר ר' ישעיה היה רבי. אבל הרבי החדש צעיר בימים, אני לא אוכל זה, תאכל אתה". השני לקח את הבשר והעצמות ואלו אותם בתור שיריים. **לשנה הבאה נולד אצל זה תאומות, ולשני שלא רצה לאכול מהשיריים, לא נולדו לו ילדים באותה שנה ולא נושע!**

לשנה הבאה הזדמנו עוד פעם לרבינו בשבת קודש שלושתם יחד (החותן ושני חתניו), ואז החסידים סיפרו על המופת בקול רם. בשעה שרבינו ערך את שולחנו הטהור נכנסו הם גם כן לחדרו של רבינו. כשישבו שניהם על מקומם, דיברו החסידים, שהיו בפנים בינם לבין עצמם על המופת הזה. לאחר מכן כשכבר הלכו כל האנשים לחוץ, שאל רבינו את הרבנית: "מדוע היום היה רעש בשולחן, ועל מה התלחשו החסידים?" הרבנית ענתה לו: "העולם מדברים ומספרים עכשיו מהמופת שלך, שנתת בשנה שעברה השיריים של הבשר לשני האברכים, ואחד לא רצה לאכול והשני אכל, ונולדו לו תאומים".

כאשר שמע האדמו"ר את דבריה, הרים את ידיו לשמיים ואמר בזה הלשון: "מה? האם זה מופת? כשרוצים לתת ילדים ושפע טוב ליהודים, מושטות ידיים כלפי מעלה עד עולם האצילות, ומחלקים ילדים למי שרוצים - וכמה שרוצים". (בתי אבות קרסטיר, בית אברהם דף רל"ב)

יפר ר' יעקב דוד אבאלס מווייטצן, שפעם רבינו נסע דרך ווייטצן במונית ועמדו על ידי תחנת דלק למלא בבזין על אם הדרך. נודע אז לכמה אנשים, שרבינו יושב בתוך המונית. הם באו לראותו ולדבר איתו ולתת לו קוויטל. בתוכם היה איש אחד חסר בנים ל"ע, וביקש מרבינו בבקשתו בפתקא, שיבטיח לו שיהיה לו בנים זכרים בעזר השי"ת.

ענה לו רבינו על זה: "נו, עכשיו אנחנו גם כן באנו והגיענו להנה כדי לקנות 'בבזין' על כן תשתדל לקנות ולשלם הבבזין הזה כמה שצריך לנו עכשיו, והשי"ת יעזור לך ויהיה לך אי"ה בן. (שכן המילה 'בבזין' הוא רמז, 'בן' - באידיש 'זיהן'). וכן היה, שנולדו לו בנים בעזר השי"ת שכן צדיק גוזר והקב"ה מקיים. (בתי אבות בית אברהם דף רמ"ז)

איש אחד אלמן עם יוצאי חלציו התגורר בחצר אחת עם שופט העיר. אותו שופט הציק להם מאוד, עד שממש לא יכלו לסבול אותו. פעם אחת נסעה בתו לר' אברהם מקרסטיר וסיפרה על הצרה. שאל אותה הרבי: "מי מדליק נרות אצלכם?", ענתה הבת, שהיא מדליקה. אמר לה ר' אברהם: "תקני חבילה חדשה של נרות, ובכל שבוע תוסיף נר אחת מקופסא זו, וביום שיאזלו הנרות בקופסא, ייפסקו הצרות מהגוי". ואכן כך עשתה. בכל שבוע הדליקה עוד נר.

כאשר הגיע סוף כל סוף השבוע האחרון ואחזה בנר האחרון אמר לה אביה: "הנה הרבי אמר שנפטר מהצרה, ועדיין לא שמענו כלום והוא עדיין מצר לנו מאוד". יצא אביה לתפילת שחרית (ערב שבת בבוקר). כשחזר, עצר אותו השופט ואמר לו: "למה לנו להיפרד כשני שונאים? בוא נתפייס", שאלו היהודי: "מה קרה כעת?", אמר לו השופט, שהתעלה ונתנו לו משרה גדולה יותר במקום אחר, והוא עובר היום לגור לשם, והיתה למשפחה הרווחה. דברי הרבי אכן התקיימו במלואם.

מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה

הכריע באומץ ובגבורה: המשפחה הנזקקת שביתה עלה בלהבות, יקרה בעיניו יותר מכל שעון יוקרתי. הוא וידא, שהוא יכול לבטל את עסקת הרכישה, והעביר למשפחה את 200,000 השקלים שבידיו.

בנוסף עלה בידו לשכנע גם את אחיו, שיתן גם הוא 200,000 ש"ח נוספים, ובכך הושלם הסכום, שאפשר את הצלת המשפחה ושיקום ביתה!

כידוע אצל בורא עולם אין שכחה. שלוש שנים לאחר מכן, בתחילת שנת ה'תשע"ז, פרצה שריפת ענק במבואות ירושלים. היא התלקחה ביערות שסביב המושב 'בית מאיר', ועד מהרה פרצה אל המושב פנימה, והחלה שורפת ללא הבחנה: מכוניות עלו באש, גינות נאות עלו בלהבות, בתים נשרפו כליל. בניסי ניסים הצליחו כוחות ההצלה לחלץ את בני האדם מהישוב, אולם הנזק היה אדיר, עשרות בתים הפכו לעיי חרבות שרופים עד היסוד...

בין הבתים הניצבים בישוב, נמצא גם ביתו של אותו נגיד. הוא לא היה בישוב באותו יום, אולם בני ביתו שהו בבית. הם חולצו יחד שאר תושבי הישוב, והותירו מאחור בית יפה ומהודר. רגע לפני שעזבו, העיפו מבט לעבר הבית וסביבותיו, כשליבם מבין, שכנראה זו הפעם האחרונה, שהם רואים אותו עומד על תילו, שכן האש שורפת הכל...

יום וחצי היה היישוב סגור ומסוגר, תושביו הוברחו ורק כוחות הכיבוי וההצלה פעלו בו. לאחר מכן ניתנה הרשות לתושבים לשוב ולהיכנס אל הישוב. אז ראו הכל את היקף האסון - עשרות בתים שעלו באש, נזק עצום ובלתי נתפס.

רק בית אחד שרד: בית משפחת הלפרין! הבית מימינו היה שרוף כולו, גם הבית משמאל, גם הבתים ממול. האזור כולו שרוף לחלוטין, כל הבתים ניזוקו למעט ביתה של משפחת הלפרין.

הבית לא ניזוק אף לא בשריטה קלה. האש הגיעה אל הגדר המקיפה את החצר, ופשוט דילגה אל הבית הבא. ביתם היה להם לשלל, הבית היחיד שניצל כולו!

לא מעט אנשים באו למקום, בוהים במחזה הפלאי. כיצד יתכן שבית שעמד במרכז הישוב האש לא ניזוק, בשעה ששאר הבתים שמסביבו הפכו למאכולת אש.

מכאן ניתן לראות, מהו כוח הצדקה שניתן באותה השעה למשפחה שביתה נשרף, וכי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם. בשעתו, הוא הציל את ביתה של אותה משפחה, והנה, בורא עולם הציל עכשיו את ביתו.

אכן, כוחה של צדקה יש בו לחולל פלאים והתורם - אינו ניזוק לעולם ורק ירויח ממעשה זה.

להלן סיפור, המעובד מתוך 'פניני פרשת השבוע' שנלקח מתוך הספר 'האמנתי ואדברה' ובו ניתן לראות כי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם. ולהלן הסיפור:

שעוני יוקרה מאוספים נדירים, הוא תחום יקר למדי. הוא מגלגל מיליונים רבים בכל שנה. ברחבי העולם ישנה קבוצת אנשים, שהתחביב שלהם הוא איסוף ולעיתים סחר בשעוני זהב או מותג יוקרתיים, בעיקר נדירים והיסטוריים.

מובן באילו כי אילו העוסקים בתחום זה חייבים להיות אנשים אמידים במיוחד, שכן מחירם של שעונים כאלה נע מעשרות אלפי שקלים ועד מיליונים...

אחד מנגידי משפחת הלפרין המפורסמת, נמנה על חובבי שעוני הזהב היוקרתיים. ביום מן הימים נחשף לשעון זהב יוקרתי העומד למכירה. הוא בירר על השעון, עמד על טיבו, נדירותו, ייחודיותו ואיכותו. כששמע שמחירו עומד על 200,000 ש"ח - הבין כי מדובר במחיר מציאה עבור שעון שכזה, וביקש לרכוש אותו. החברה המוכרת התחייבה, כי השעון יסופק תוך שלושה חודשים, ולו לא נותר - אלא להמתין לבואו...

התקופה חלפה, וביום בו יצא לקחת את השעון, קיבל הנגיד שיחת טלפון מידידו, שסיפר לו על טרגדיה נוראית. משפחה קשת יום, קרה קצר חשמלי והוביל לשריפת ענק. מאכולת האש שרפו את הבית ואת תכולתו. הארונות, הבגדים, הריהוט, הציוד - הכל עלה בלהבות.

בחסדי שמים אין נפגעים בנפש, אולם הנזק הכלכלי אדיר, מוערך בכ-400,000 ש"ח. מניין תביא משפחה נזקקת סכום כזה!? הנגיד שמע, ושקע בהרהורים. למעשה יש לו ברגע זה 200,000 שקל ביד. הסכום המיועד לרכישת השעון היוקרתי, שהוא מצפה לו כבר שלושה חודשים.

הוא אינו מחויב לוותר על חלומו לרכוש את השעון, אולם איך יערב לו לרכוש שעון בסכום כזה, אשר יכול לכסות חמישים אחוז מהנזק של המשפחה האומללה שכל ביתה עלה בלהבות!?

דקות ארוכות התלבט. היצר הרע אמר לו: "את השעון הזמנת, והוא שלך. תרכוש אותו כמתוכנן, ואחר כך תיתן תרומה יפה, אפילו הגונה, כמה אלפי שקלים. מה קרה? האם כל עולה של המשפחה המסכנה הזו מוטל עליך?".

ואילו היצר הטוב לא ויתר, ושב והעלה בעיני רוחו את דמעת המשפחה על ילדיה, נטולי בית, זרוקים ברחוב ללא כל צרכים בסיסיים. "הסכום שבידיך יכול להציל אותם, להציל. איך בעד שעון מוותר אתה על הצלת משפחה!?", כך אמר.

היה עליו להתמודד בהכרעה קשה ביותר. בסיכומו של דבר

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל
הרב שבתי בן אסתריא טאון זצ"ל
מאיר מורד בן שושנה ז"ל
זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
עמירם בן דבורה ז"ל
נעמי בת כותן ע"ה
מזל בת שמעון ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה
לטיף בן פרחיה ז"ל
דניאל רפאל בן חגית ז"ל
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השמת ע"ה
ולד יחיא בן יוסף ז"ל
יצחק בן ברקו דב ז"ל
שרה בת נרקיס ע"ה
אביגדור בן ג'ולי ז"ל
ר' שאול בן סילביה זצ"ל
שני בת אסתר ע"ה
מסודי בת חביבה ע"ה
אסתר בת גולה גאולה ע"ה
יוסף בר סעדה ז"ל
שלום בן אסתר ז"ל
מרים בת שרה ע"ה
אביבה לוישי ע"ה
כל נשמות עם ישראל

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
נעמה בת גורג'יה ע"ה
חי יזיי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
אורה בת נעמה ע"ה
דוד יצחק בן פרחיה ז"ל
גורג'יה בת נעמה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דוד בר חסיבה ז"ל
חווה בת יעקב צבי ע"ה
יצחק יצקן בן רחל ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעמה ז"ל
שרה בת מורברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: יום הפורים

פרשת תצוה

בס"ד | גיליון מס' 320

כיצד בוטל הצורך בניתוח לפני שנקבע בפעם השלישית?

ואתה תצוה (כ"ז כ)

זהו גילוי מרטיט כל לב! הנה כי כן, לפנינו יום הפורים, זהו יום בו אנו לא רק מתפללים ומבקשים, זהו יום בו ניתן לנו משמים הנח לגזור, לקבוע, להכריע במו פינו! אנו לא רק מבקשים, אנו אומרים למלך, כביכול מצווים עליו לאיזו ישועה אנו זקוקים, מה אנו צריכים לשנות בחיים, ויש לנו את הכח ליצור את השינוי!

בדבריו הוא מדגיש, כי על אמירה זו להיאמר בכל הכח והכוונה, בכל רצון הנפש. לא רק להתפלל מהשפה ולחוץ, ללחוש תפילה וללכת הלאה. ביום הפורים זה הזמן לצעוק מכל הלב, לבקש מעומק הנשמה, להקיש על שערי שמים בעוצמה כבירה בלי ויתורים, ולהילחם - ממש כך - כדי לזכות שביום הזה ניושע וניגאל, איש מצרותיו ובעיותיו ברוחניות ובגשמיות, כי עכשיו הזמן לפעול, זה הרגע הנכון, זו שעת הרצון!

גם בשמה של פרשת השבוע מרומו עניין זה, כפי שמביא הרה"ק בעל ה'דברי שמואל' מסלונים ז"ע, שהמילה 'תצוה' היא ראשי התבות של המילים 'צעקת ה'דל ת'קשיב ותושיע'. כלומר, גם בשם של פרשת השבוע הנוכחית יש את הסגולה העילאית הזו, לצעוק לה! בכל הכח, לעמוד לפניו כדל טוול זכויות ולזעוק לישועתו, וההבטחה ברורה כי הוא יקשיב וישוע!

אחים יקרים, אין מי מאיתנו שאינו זקוק לישועה, אם במלחמת היצר והנסיונות התכופים, אם בבעיות הבריאות והנגיף המחולל מהומות, אם בקשיים חינוכיים והשאפה הנכספת לזכות בנחת מילדינו, אם בהתמודדויות בפרנסה ומינס מלחיץ. לפני עת הרצון בפורים, הבה ניקח דף קטן ונרשום עליו את כל משאלותינו, שמות אנשים שאנו רוצים להתפלל עליהם, בקשות לישועות שאנו זקוקים להם, כדי שביום הפורים נזכר על מה להתפלל, ותקובל תפילתנו ברצון.

הבה ננצל את עת הרצון הזו בכל הכח, נשתמש בה בעוצמה. זה הזמן להרעיש עולם ומלואו, לשאוג אל ה' שירחם עלינו ויגאל כל איש ישראל ממצוקתו האישית, ואת כולנו יחדיו מהמצוקות האופפות אותנו. הבה נסתער על יום הפורים בבכי ובתחנונים מעומק הלב, הבה נפעל בשעת הכושר העילאית הזו בפינו ובתפילתנו, וככל שנעשה זאת בכוונה - כך נזכה לראות במוחש כי כל הפושט יד ומבקש - נותנים לו משמים שפע ברכה וישועה, שמחות ונחת עד בלי די!

נס כפול, תפילה אחת!

את הסיפור העוצמתי הבא, קיבלנו מפי בעל המעשה, הרב משה מנחם לימאי הי"ו מירושלים, שתיאר לנו בפרוטרוט את כל פרטי הסיפור. וזה דבר המעשה:

היה זה במוצאי תשעה באב תשע"ג, ר' משה יצא מהכותל המערבי בדרכו לשוב לביתו, ואז תקפו אותו כמה ערבים שונאי ישראל, שגמרו אומר לנסות לרוצחו

מתוך שמחה וטוב לבב, בלבבות נרגשים ובהתרוממות הרוח, צועדים אנו לתוך ימי הפורים. אלו ימים בהם דגל השמחה מונף אל על, כל לב יהודי נרגש ומאושר, השמחה פורצת גבולות, וקולות של מוסיקה מקפיצה עולים מכל פינה. זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, כולנו שמחים ומאושרים, נכנסים לימי הפורים בריקוד עליוז...

שמחת הפורים, פנים רבות לה. השתיה כדת, משלוחי המנות המעוצבים, הנתינה זה לזה, התחפשות הסגוניות, כל אלה הם מרכיבים היוצרים את הפסיפס המופלא של שמחת הפורים. וכשאנו ניצבים בתוכה, בוערת בליבנו משימה אחת: לנצל. לנצל את היום, לנצל את השמחה. לחוות כל רגע ורגע במיטבו, ולצאת מיום הפורים ברכוש גדול. הן כולנו יודעים שזהו יום מיוחד ועילאי, יום של שמחה בכל העולמות. אז איך מנצלים אותו היטב ויוצאים ממנו עשירים ברוחניות ובגשמיות?!

וביתר שאת: הן כולנו יודעים שהשמחה הזו, היא שמחה על הנס העצום שעשה לנו בורא עולם, כאשר נגד כל הסיכויים - 'ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים'. כיצד נוכל לנצל את שעת הכושר העילאית הזו בה ה' פותח את שערי ומרעיף עלינו אהבה ורחמים עד אין קץ? כיצד נוכל למנף את שמחת הפורים להשפעת שפע של ישועות, בכח הימים ההם, אולם בזמן הזה? וכיצד נוכל לפתח את הימים האלה למעין של שמחה לכל ימות השנה, ולפעול בעזרתו את כל מה שאנו זקוקים לו?!

הבשורה היא שזה אפשרי, וזה תלוי רק בנו. ימי הפורים הם עת רצון מתמשכת, השעות של פורים הן זמן בו 'כל הפושט יד ונותנים לו' - גם משמים. כל מי שמבקש, כל מי שמתחנן, כל מי שמתפלל - ביום הפורים יש השפעה של ישועה, יש אווירה של שמחה, ויש אפשרות לזעוק אל ה' בכל הכח ולהיושע תשועת עולמים!

לתפילה יש כח נגשג בכל ימות השנה, וביום הפורים על אחת כמה וכמה. תפילה בפורים היא 'ניצול הזדמנויות', כניסה לפני כסא הכבוד בעת רצון, שימוש ברגע ייחודי של שמחה פורצת - כדי לפרוץ את כל שערי שמים, ולהביא בזעקת התפילה ישועה גדולה, כל אחד ואחד במה שהוא זקוק לו. ואף יותר מכך - - -

בספה"ק 'שם משמואל', שמות עמוד קצ"ו, מובא גילוי מרטיט אשר לולא נכתב בספר - מי היה יכול ליטול אחריות לומר כדברים האלה. אולם כך מופיעים הדברים באותיות בוערות באש השמחה, לבשרנו על כח התפילה ביום הפורים:

'כל איש משכיל ישים אל לבו... ובכל פורים יכול כל איש ישראל לאמור למלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, דרך אמירה וציווי כעין הצדיקים גוזרים והקדוש ברוך הוא מקיים, לתלות את המן מתוך לבו... ואז בוודאי אמירתו תעשה פירות, וזהו שאמרו חסידי קדמאי שבפורים יכול כל איש להיושע!'

שעת רצון בטוחה!

עוד לפני יום הפורים, וכח התפילה הנגשג הטמון בו, ממתינה לנו עוד עת רצון ייחודית ונעלית, בערב יום הפורים - הוא יום תענית אסתר. יום מיוחד זה, בו גואה זכותם של מרדכי הצדיק ואסתר המלכה, כולל בתוכו סגולה עילאית יוצאת דופן, אותה חושף בעל הקב הישר' בספרו, ומבטיח שזו שעת תפילה שפועלת, ומביאה את הישועה הנכספת, וכלשונו:

'וכל מי שצריך רחמים על איזה דבר, יקח פנאי לעצמו ביום תענית אסתר, ויאמר פרק כ"ב שבתהלים... ואחר כך ישפך שיחו לפני השם, ויבקש בקשתו בזכות מרדכי ואסתר, אשר בזכותם ייעתר לו הקדוש ברוך הוא, ויפתח לו שערי רחמים, ותקובל תפילתו ברצון!'

מדהים! הלא כמה אנו זקוקים לעת רצון, הרי לכל אחד מאיתנו יש דאגות שמטרידות אותו. כל אחד מאיתנו מתמודד עם בעיות משלו, עם ילדים שישנם או שטרם זכו בהם, עם שמחות שמתעכבות מלבוא, עם בעיות בריאות, עם פרנסה לוחצת, שלום בית מעורער, וכן הלאה. יש לנו פיתרון שה'קב הישר' מבטיח שהוא פותח שערי רחמים, והוא לומר מזמור כ"ב בתהלים ביום תענית אסתר, ואחר כך לבקש את הבקשה הנכספת, והדבר מבטיח שהתפילה תתקבל!

אחים יקרים, הבה ננצל את עת הרצון הזו. נתפלל לה' בכל לב, נזכיר את זכות מרדכי ואסתר, נאמר מזמור כ"ב בכוונה עילאית, ונבקש את כל משאלותינו. בעזרת ה', עוד השנה, ניושע כולנו בזכות התפילה ביום תענית אסתר, הקדוש ברוך הוא יקבל את תפילתנו ברחמים וברצון!

לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רחובג
מזקני חסידי בעלזא, נעקשה בשנת העם - י"ג בסיון תש"ד

הונצח לעילוי נשמת איש חסד רב פעלים ותומך התורה
ר' שרגא פייבל ז"ל ב"ר אברהם אליעזר ז"ל זילברשטיין
נלב"ע י"א אדר תשנ"א, 30 שנה לפטירתו

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

באכזריות. הם הרימו את ידיו בכח רב, דקרו אותו כמה פעמים בגבו ובחזהו, והותירו אותו שותת דם. הוא החל לרוץ כשגופו הולך ומאבד דם, ובשלב מסוים נפל ארצה, איבד את ההכרה.

הוא הובלה לבית החולים, ובמשך כחודש היה מורדם, עבר כמה ניתוחים שנועדו לרפא את הפציעה, ובדרך נס הצליח להשתקם ממנה כמעט לחלוטין ושוחזר מבית החולים. אולם כאן לא תמה סאת ייסוריו...

התברר, כי בעקבות מתקפת הטרור שעבר, החלו זיהומים תוקפים את גופו, כל פעם במקום אחר. אולי היה זה מחמת הדקירות האכזריות שעבר, אולי עקב הטיפול החפז שקיבל כדי להציל את חייו, ואולי תוצאה של חודשי הרדמה ושיקום. כך או כך, אם עד אותו יום היה ר' משה איש בריא לחלוטין, הרי שחייו הפכו מסכנת של זיהומים, שכדי להתגונן מפניהם נאלץ ליטול תרופות שונות ומשונות, והומלץ לו לעבור ניתוח מקיף שינקה את גופו מהזיהומים כולם ויאפשר לו לשוב לחיים.

את הניתוח המדובר, שהוא מורכב למדי, וכולל חדירה לאיברים הפנימיים של הגוף וניקוי כל פסולת מהם, מבצעת מנתחת בכירה מאוד, הנחשבת למומחית הגדולה בארץ לניתוחים שכאלה. הוא החליט שכדאי לו לחכות עד שיתפנה לו תור לניתוח אצל המנתחת הבכירה הזו, ואכן - נקבע לו תור ל... עוד שנתיים וחצי!

30 חודשים חלפו עליו בהמתנה, שנתיים וחצי של ציפה, לקראת הניתוח הגורלי והמכריע כל כך. לאורך כל תקופת הביניים נאלץ להיעזר בטיפולים תומכים, כשהוא מייחל לרגע בו ינותח בהצלחה וחשש הזיהום יסור מעליו. התקופה הארוכה עברה עליו באיטיות מרגיזה, ולבסוף - הגיע היום הגורלי, המרגש כל כך, היום בו ינותח בס"ד וישבו לחיים!

הוא השכים קום, התפלל בכוונה עצומה ובהתרגשות אדירה, שתה כוס קפה, והתייצב בבית החולים. לבש את חלוק המטופל, נכנס לחדר הניתוח, עלה למיטה, ורגע לפני ההרדמה ביקשה הרופאה לוודא כי הוא בצום ב-12 השעות האחרונות. הוא קפץ ואמר ששתה כוס קפה בבוקר...

פני המנתחת התכרמו, והיא הודיעה על ביטול הניתוח. 'זה חייב להיות אחרי צום של חצי יממה לפחות' - פסקה בנחרצות. ר' משה התאכזב עד אין קץ, אולם עד מהרה גילה כי מדובר היה בנס של ממש: בטעות נדירה, התיק הרפואי שהוצמד לו היה תיק של אדם אחר. לו היה נכנס לניתוח - היה מתבצע ניתוח אחר ממה שהוא זקוק לו, ה' ישמור ויציל! שתיית הקפה בבוקר ש'שברה' את הצום - הצילה אותו מניתוח מיותר שאחריתו מי ישרנו!

ואחרי הנס הזה, נאלץ ר' משה לקבוע מועד נוסף לניתוח, כששוב נזרזה עליו המתנה של כמעט 3 שנים. הפעם, לאחר 3 שנות המתנה, כבר ידע היטב כי חל איסור לאכול ולשתות לפני הניתוח, וצם כהלכה יממה שלימה. בעלותו אל שולחן הניתוחים, הדגיש באוזני המנתחת כי לא אכל ולא שתה, רק הוא מצונן קמעא וחש מחנק קל בדרכי הנשימה...

הוא לא האמין מה קרה: שוב פסקה הרופאה שאסור לנתח בצורה כזו, והכריזה על ביטול הניתוח. כן כן, כעבור חמש וחצי שנות המתנה לניתוח - הוא מבוטל, בפעם השניה. ר' משה פכר את ידיו בייאוש, לא האמין למשמע אוזניו. האומנם? האם שוב יאלץ להמתין עוד שלוש שנים עד להזדמנות הבאה להיפטר מהזיהומים שבגופו?!

הוא יצא מבית החולים בצעדים כושלים, וכשנכנס לרכבו - פשוט פרץ בבכי מר. 'רבנו של עולם, עלה קול בין יבבותי, אני כבר מבין שאין לי רפואה אחרת זולתך, מלך רופא כל בשר ומפליא לעשות. הן פעמיים עליתי על שולחן הניתוחים והורדתי ממנו, אין לי על מי להישען אלא עליך...' - ובאומרו זאת, החל לבכות מעומק הלב והתפלל לבורא עולם כי הוא ישלח דברו וירפאהו, יסיר מעליו כל זיהום ופגע וכל מחלה ונגע, ויחון אותו בחיים בריאים ונפלאים כפי שהיו לו עד לפני כשש שנים!

דקות ארוכות ישב ובכה, לא חש בחלוף הזמן. התפילה שעלתה ממעמקי לבו היתה כנה ואמינית, תפילה שיש בה זקת הנשמה והישענות מליאה רק על כוחה של התפילה. הוא חש כי ה' יתברך מראה לו פעם אחר פעם כי כל דרכי הרפואה לא יועילו עבורו, ועליו לפנות לכתובת המתאימה - לבורא עולם, ולהשליך רק עליו את יבבו. ולפיכך היתה תפילתו נרגשת ומתחננת, כששעה ארוכה שכח מכל הנעשה סביב ורק התפלל לרפואתו בכל הכח!

כששב הביתה חש מאושש ומחוזק, התפילה נסכה בו כוחות חדשים. כעבור כמה שבועות, בבדיקה תקופתית שערך מעת לעת, התברר כי באורח פלא כל תאי הזיהום נעלמו מגופו כלא היו, פשוט התאדו מאליהם, בלי ניתוח, בלי הרדמה, בלי התאוששות - תאי הזיהום פשוט נעלמו ממנו, נעלמו ואינם, הוא בריא כאחד האדם!

ר' משה, המספר לנו את סיפורו - מבקש להוסיף לבל נטעה: הן ברור שהתפלל לרפואת עצמו גם קודם לכן, לאורך ששת השנים שקדמו לביטול הניתוח השני. אולם מתברר, כי לתפילה הנישאת מתוך לב של אדם שמרגיש שהוא כבר לא סומך על אף אחד - רק על בורא עולם, לתפילה כזו יש כח עילאי, שובר מחיצות ופורץ מחסומים, ודווקא התפילה הזו היא שהביאה את הישועה הנכספת!

אחים יקרים, זה כוחה של תפילה מעומק הלב, תפילתו של יהודי הנשען על אבא שבשמים. הבה נצל כל הזדמנות של תפילה לפרוק את אשר על ליבנו, להתפלל בכוונה ומעומק הרגש, להיזרר מדיבור או כל עיסוק אחר בשעת התפילה, ולהתרכז ברגעים הנשגבים בהם אבא שבשמים מאזין לנו. נשפוך לפניו שיחנו, כי הוא יתברך שומע תפילת כל פה, וימלא את משאלותינו במידה טובה ישועה ורחמים!

פורים שהביא פורים...

נוהג היה הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל לצאת למסעות ברחבי העולם, לשאת דברים חוצבי להבות ולקרר יהודים לאביהם שבשמים. על פי הזמנת קהילות יהודיות ברחבי תבל, היה נוטל את מקל הנדודים ויוצא לדרך, עובר מעיר לעיר וממדינה למדינה, ומעודד רבבות יהודים להתחזק ולהתעודד, להאמין באבא שבשמים ולשאוף לעשות את רצונו.

באחד ממסעותיו הגיע לקייפטאון שבדרום אפריקה, שם התאכסן אצל יהודי נחמד אחד, מבוגר למדי, ששמח על ההזדמנות לארח את אותו צדיק, ומה עוד - שזו היתה הזדמנות עבורו להכניס קצת אור ושמחה לביתו, שכן לא זכה לילדים משלו. הוא אירח את הרב בכבוד מלכים, והרב בירך אותו שיזכה להיפקד בזרע של קיימא, וביתו יימלא קול צהלת ילדים משחקים.

אולם החודשים הוסיפו לחלוף, ודבר לא קרה. האיש לא זכה להיפקד, וצערו נשקף מתוך עיניו, לאור השנים הארוכות העוברות עליו ועל רעייתו בהמתנה ממושכת לישועה המבוששת מלבוא. ואז הגיע יום הפורים...

אחד היהודים היקרים בקהילה בקייפטאון, שיתף אותו בסיפור שהתרחש בקהילתו של הרב פינקוס באופקים, כאשר יהודי שלא זכה להיפקד בילדים ניצל את יום הפורים לתפילה נרגשת מעומק הלב ובזכותה נושע באותה שנה. האיש המליץ למארח לאמץ את השיטה ולנצל את יום הפורים לתפילה מעומק הלב ובדמעות שליש, אולם המארח התקשה לראות את עצמו מיישם את העצה - שכן בטבעו הוא מאופק, מתקשה לבכות, בוודאי שלא במקום תפילה ציבורי...

ואז הגיע יום הפורים. האיש התייצב לתפילה בבית הכנסת המקומי, ולפתע חש רגש עז מצייף אותו, והוא החליט לנצל את ההזדמנות. כשנעמד לתפילת שמונה עשרה חש כי כל שערי שמים פתוחים בפניו, ולפתע החל לבכות בדמעות של ממש, כשהוא כלל לא שם לב למתרחש מסביבו...

המניין בבית הכנסת סיים תפילת שמונה עשרה, המשיך בחזרת הש"ץ, עבר לקריאת התורה וכבר החל בקריאת המגילה. רק בפנינת בית הכנסת ניצל אותו יהודי, גופו מתנונע בדבקות ופניו רוטטות בבכי. טליתו רטובה מרוב דמעות, והוא עודו עומד חזק לאבא שבשמים: 'אבא, הבטחת כי כל הפושט יד נותנין לו, אני פושט את ידי ומבקש ממך שתזכני לגדל ילדים שמחים ובריאים שיעשו את רצונך, הושיעני נא!'

בבית הכנסת הרעימו הרעשנים באזכור כל 'המן', ובסיום התפילה פרצה שירת 'ושנת יעקב' עליזה מפי כולם, כשחלק מהקהל מביט בו ברחמים. אולם הוא לא שת לבו אליהם, כולו שקוע בתפילתו הרועמת ובזקתו הנרגשת למי שמפתח של חיה בידי, שהגיע הזמן להושיעו, שגם הוא רוצה לזכות לגדל ילדים!

כשסיים את תפילתו, בית הכנסת כבר היה ריק מאדם, הכל מיהרו לבתיהם לקיים את מצוות היום, וגם הוא מיהר לחפש מקום בו יוכל לשמוע את קריאת המגילה... אבל הוא חש הקלה, כי הרגיש שניצל את היום המסוגל, הוא נקש על שערי השמים בעוצמה, הוא הפיל תחינתו לפני מלכו של עולם מכל הלב, ובעזרת ה' הוא גם ייוושע!

ואכן, הלא יאומן קרה: כעבור פחות משנה, הוכתה קהילת קייפטאון בהלם, בשעה שהתבשרו שהאיש זכה להיוושע, ובגיל מבוגר מאוד הוא חובק בן בכור. כל הקהילה היתה כמרקחה, הכל חגגו את השמחה בהתרגשות אדירה, כאילו זכו בפורים נוסף - בזכות הפורים הקודם... האיש השקיע את יום הפורים במקום הנכון, וזכה בישועה למעלה מדרך הטבע!

ללמדנו, אחים יקרים, שאנו ניצבים בימי הזדמנות, בשעות יקרות מפז. יום הפורים הניצב לפנינו הוא עת רצון שמימית פלאית של 'מה בקשתך ויינתן לך', כל יהודי יכול לפשוט את ידו ולקבל. כל מה שכדאי כל כך לעשות, הוא לנצל את שעת הרצון, להתדפק על שערי שמים, לשפוך שיח בדמעות ובכוונה, להתחנן מעומק הלב!

הן כולנו זקוקים לישועה, איש איש במה שמעיק עליו. דמעות רוחחות של פורים, תפילה וזעקה מעומק הלב - בכוחן להושיע, בכוחן להשפיע. ככל שננצל יותר את שעת הרצון זו, ככל שנמנף את פורים לתפילה נרגשת מעומק הלב על כל מה שמעיק עלינו - כך נזכה לראות בקיום הפסוק 'וישח המלך... את שרביט הזהב', מלכו של עולם ייעתר לתפילתנו, יקשיב לרחשי ליבנו וישפיע עלינו שפע ברכה ושמחה, ישועה והצלחה, לכל ימות השנה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

גליון

370

פרשת תצוה-פורים תשפ"א

במיטבה, והשמחה פרצה גבולות, כשמעל כולם היה הנער היתום, שהאושר קרן על פניו. הזמר הרגיש שעשה מצוה גדולה לשם שמיים ושב לביתו בסוף האירוע שמח ושבע רצון.

יומיים לאחר מכן, מקבל הזמר טלפון ממשרד הבריאות אשר מורה לו: "אנא היכנס מיד לבידוד. חתן הבר מצווה - אותו שימחת השבוע - נמצא חיובי לנגיף, ועליך להיכנס לבידוד של שבועיים".

אותו זמר לא ידע את נפשו מרוב זעם וצער. "לא די שלא לקחתי תשלום, ולא הרווחתי מאומה באותו לילה, כעת אני גם צריך לשבת שבועיים בבידוד, ולהפסיד כסף של כל האירועים שהיו צריכים להיות לי בשבועיים הללו. זו שערוריה של ממש!", רטן בליבו. הזמר נכנס לבידוד, מתוסכל ושבור.

והנה, לאחר כמה ימים שהזמר שוהה בבידוד, עובר הוא בדיקת קורונה שגילתה שהוא חיובי לנגיף!

"אינני מאמין", התקשה לעכל, "אף אני בעצמי נדבקתי מנער הבר המצווה, וכעת עליי להישאר שבועיים נוספים בביתי, מלבד הימים שישבתי עד כה. אני עשיתי מצוה בחינם, ולבסוף נדבקתי והפסדתי כסף של כמה אירועים". בלית ברירה, ביטל הוא את כל האירועים וישב בביתו, עד שהבריא לחלוטין בשעה טובה ומוצלחת.

והנה, ימים ספורים אחר שחזר לשגרה והבריא מהנגיף, הוא מקבל טלפון ממנהל ארגון גדול של יתומים מארה"ב, שמזמין אותו לבוא ולשיר באירוע גדול ומכובד שייערך ליתומים. הזמר היה מאושר - הצעה כזו יוקרתית וחשובה הוא לא קיבל מימיו...

"אך כיצד הגעתם אליי?", שאל בסקרנות.

- "אחד העסקנים שלנו השתתף לפני כחודש בחגיגת בר מצווה של בחור יתום מרכסים, בו אתה השתתפת ושימחת את כולם בצורה נפלאה. התרשמנו מאד מהביצועים והיכולות שלך, ובפרט ששמענו שעשית זאת בחינם וכתרומה לילד היתום, לכן החלטנו שאתה המתאים ביותר להיות הזמר באירוע היוקרה שאנו עורכים כל שנה ליתומים, ואנו נשלם לך סכום מכובד מאד, כולל הוצאות הטיסה והלינה בבית מלון".

**וְנָשָׂא אֶהָרָן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּזִשְׁוֹן הַמִּשְׁפָּטָה עַל לִבּוֹ (כוז, כט)**

אמר רבי מלאי: בשכר 'וראך' ושמח בלבו' זכה לחושן המשפט על לבו (שבת קלט).

אהרן שמח בהצלחת אחיו ובחירתו למנהיג עם ישראל, למרות שהוא עצמו שימש עד עכשו בתפקיד זה כמבואר בחז"ל (פסיקתא זוטרתא שמות פ"ד סי' יג), לא כאב ליבו על ההנהגה שנלקחה ממנו אלא אדרבה 'שמח בליבו', ושכרו היה שזכה ל'חושן המשפט על ליבו', והיה למעורר רחמי שמים על עם ישראל - 'לזיכרון לפני ה' תמיד'.

הרי שטהרת הלב של המוותר לזולת והשמח בהצלחתו, בכוחה לסנגר על כלל ישראל ולהפוך להם את מידת הדין לרחמים, שהלא הוא עצמו מגביר את מידת הרחמים בליבו ומסיר את מידת הדין, ויש לו פתחון פה לטעון שינהגו עימו ועם כלל ישראל באותה הנהגה - 'מידה כנגד מידה'.

* * *

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: "היה זה לפני מספר שבועות בעיר 'רכסים'. ילד יתום מאב, הגיע בשעה טובה ומוצלחת לגיל מצוות, כשאמו מאד רוצה לחגוג לו מסיבת בר מצווה. הימים ימי קורונה, והשמחה תוכננה להיות באולם צנוע ע"פ הכללים הנדרשים. אך בצר לה, עקב מצבה הכלכלי, לא היה לה מהיכן לדאוג לתזמורת לשמחת בנה, בעוד הבן בוכה ומתחנן כי חפץ הוא בתזמורת כמו חבריו לכיתה. המשפחה פנתה לזמר גדול עם תזמורת וביקשו ממנו בתחוננים שיואיל בטובו לשמח את נער בר המצווה היתום ביום שמחתו, בהתנדבות וללא תשלום. הזמר סירב בכל תוקף וטען כי אף הוא חייב לפרנס את משפחתו בימים לא פשוטים אלו, ולכן לא יגיע ללא תשלום.

"אנא רחם על היתום, ואבי יתומים ישלם את שכרך שלא תפסיד מכך", התחננה האמא בדמעות.

הזמר סירב שוב, כשליבו צובט אותו, כיצד יכול הוא להותיר ילד יתום בצער. לאחר סדרת שכנועים נכמרו רחמיו על הילד, והסכים להופיע בבר המצווה ללא תשלום. הגיע היום הגדול. האורחים זרמו לאולם ע"פ הכללים, התזמורת ניגנה

עיניו של הזמר קרנו מרוב אושר, אלא שאז קטע המנהל את השיחה ואמר: "אלא שיש לנו תנאי אחד להשתתפותך באירוע הגדול בארה"ב".

הזמר היה במתח ושאל לפשר הדבר.

"אנו מקבלים למקום רק אנשים שכבר עברו את הקורונה, כך שהם לא יסכנו את שאר המשתתפים באירוע היוקרתי. האם היית כבר חולה בנגיף?", שאל המנהל.

הזמר ענה בחיוב, כי רק לפני כמה ימים בודדים הבריא מהנגיף, שנדבק בשמחת בר המצווה...

צריכים אנו להחדיר בלבנו תובנה זו - מוויתור לא מפסידים! נקודה. אותו זמר בהתחלה היה נראה לו שהוא רק הפסיד מהוויתור שלו... הוא חשב בליבו: 'הנה, כעת אני נכנס לבידוד ומפסיד כמה אירועים ופרנסתי נפגעה. ולא רק זה, אלא לאחר מכן אני בעצמי נדבק בנגיף ומפסיד עוד שבועיים...! אך האמת היא, שהקב"ה מביט ורואה את מעשי האדם, ולא נעלם ממנו שום טובה ווויתור שעושה האדם למען השני, ואף כאן קיבל הזמר אירוע יוקרה בחו"ל, שמבחינת התשלום הוא שווה ערך לעבודה של כמה חודשים, מלבד הפרסום הרב שקיבל כעת בארה"ב. ומה היה התנאי להגעתו?... רק אם היתה לך קורונה... כי הכל מושגח לטובה - אתה שימחת את היתום, בזכות כך תידבק אף אתה, ותזכה להיות ראוי להשתתף באירוע המפואר בארה"ב. ללמדך כי מוויתור למען השני - רק מרוויחים...

[מתוך 'טוב לחסות בה']

* * *

אחד מגדולי הצדיקים בדור שלפנינו היה **האדמו"ר מקופיטשניץ** זי"ע. בזמן מלחמת העולם הראשונה ברח כיתר אדמו"רי בית רוז'ין מקופיטשניץ אל וינה הבירה, שנתרה אז מחוץ למלחמה. לאחר מכן היגר לארצות הברית שבאמריקה. מידת טובו וענוותנותו ואהבת ישראל שיקדה בו היו מפורסמות לשם דבר.

במקום מגוריו של הרבי הקדוש באמריקה היה גר בשכונת לביתו 'ראש ישיבה' אמריקאי אחד, שלא הכיר את תהלוכות החסידים ומנהגיהם, ועל אף היותו שכן קרוב לחצר הקודש קופיטשניץ לא דרך שם מעולם, כמו שלא התעניין גם בעולם שמסביבו כלום. הוא הכיר רק את הדרך שמביתו אל הישיבה ובחזרה, ותו לא מידי! בכל האירועים והשמחות ויומי דפגרא שבבית קופיטשניץ הוא היה מקבל כסדר הזמנה מטעם המוסדות בתור 'שכן טוב', אבל הוא מעולם לא הגיע לשום אירוע ולשום שמחה שבבית הרבי. אך לעומתו היה הקופיטשניצער כן מגיע לכל האירועים שבישיבה שהוזמן אליה, ונענה תמיד להזמנות השמחות שבבית אותו ראש ישיבה, והיה נכנס לשמחה לברך את

ראש הישיבה בברכת 'מזל טוב' ולכבד את המעמד בנוכחותו.

פעם אחת ערכו שניהם שמחות באותה תקופה, כאשר מתחילה חגג האדמו"ר את שמחת נישואי נכדו ברוב הוד והדר, אליה לא הגיע השכן - ראש הישיבה. אך לאחר שבוע, כשערך ראש הישיבה שמחת נישואין במשפחתו, ראו המשמשים בקודש את הרבי מחזיק את ההזמנה של אותה חתונה בידו ובודק את מקום החתונה, וברצונו לצאת להשתתף בשמחה. בראותם כי כן ניגשו כמה מן המשמשים והנכדים וטענו לפני הרבי בלהט שאסור לו לבזות את עצמו כל כך, ושלא ילך בשום אופן לשמחתו של ראש הישיבה!

"מדוע לא?", שאל הרבי בתמימות.

"מפני שאם הוא מתנהג כך, שאינו מכיר כלום בשכנו ואינו מגיע כאן לשום שמחה ולשום אירוע, אין טעם שהרבי יבוא לכבדו בשמחתו!", ענו הגבאים.

בפיקחותו ענה הרבי: "עכשיו אינני מבין אתכם כלל! מי נוהג טוב, זה שבא לשמחת שכנו או זה שאינו בא? הרי אומרים אתם בעצמכם שאותו שכן שאינו מגיע לשמחת שכנו אינו מתנהג נכון, מדוע אם כן רוצים אתם שגם אני לא אתנהג כראוי?"

הוא לבש אפוא את אדרתו ויצא להשתתף בשמחת שכנו כדרכו בקודש בלי שום חשבונות גומלין...

* * *

האדמו"ר מבלוז'וב זי"ע בראשית דרכו על אדמת ארצות הברית, כאשר טרח להקים שם את בית מדרשו, ערך פעם ד'נר לטובת בית המדרש כאשר נהוג ומקובל באמריקה לערוך מפעם לפעם מסיבות מלווה מלכה לצורך החזקת המוסדות, ובמהלך המסיבה נערך דינר גדול בו תורמים כל הנגידים סכומי ענק לצדקה. דינר זה היה הראשון שנערך באמריקה לטובת מוסדות בלוז'וב - אך היה גם האחרון... ולמרות שאותו דינר נחל הצלחה אדירה והכניס הון רב לטובת בניין בית המדרש, מ"מ לאחר מכן לא ערך הרבי עוד מגביות, והסיבה לכך נעוצה במקרה קטן ופשוט שקרה ימים מספר לאחר אירוע הדינר...

כשיצא הרבי בימים שלאחר הדינר לדרכו ברחובה של עיר הגיע אל מעבר חציה, שם נצרך להמתין להתחלפות האור ברמזור המקומי שיורה על אפשרות חציית הכביש. בעודו עומד וממתין על שפת המדרכה רואה הוא ממולו בעבר השני של הכביש יהודי מקומי ממכריו ואוהדיו, שאף הוא המתין כמוהו לאור ברמזור שמתחלף כדי לחצות את הכביש מנגד. אולם תיכף כשראה אותו יהודי את הרבי מרחוק נעמד מהסס מעט. הוא החוויר והראה סימני בושח וחוסר נעימות, והמתין עד שיחצה הרבי את הכביש. בהגיע הרבי הקדוש סמוך אצלו, ניגש מיד בפיק ברכיים והתנצל מאוד על

שלא היה ביכולתו להגיע אל הדינר הגדול... "אכניס את הצ'ק מאוחר יותר!", הבטיח האיש, והרבי הודה לו מקרב לב ובהארט פנים כדרכו בקודש.

כשחזר הרבי לביתו היה נסער ביותר, ואמר: "כל העסק הזה לא בשבילי! אם כתוצאה מן הדינר חשים אנשים אי נעימות לעבור על-ידי ברחוב, אינני צריך את כל זה!... איני מסוגל להפריע לאנשים לחצות את הכביש ברגיעות ובנעימות!".

ואכן, את פקודתו שמרה רוחו, הוא לא ערך יותר מעולם לא דינר ולא 'מסיבת תה', ומלבד בית מדרשו שהחזיק שם לא הקים שום ישיבה או תלמוד תורה וכיוצא בזה, ועמד על כך בתוקף שלא להקים שום 'מוסדות' שתיפול החזקתם על אנשים אחרים.

כשנשאל פעם על ידי אמריקאי מקומי: "אם אין לכם שום מוסדות, על שום מה אתם נקראים 'רבי'?", ענה הצדיק על אתר: "בשביל לעזור לאנשים ולא בשביל להקשות עליהם...!".

ריח ניחוח אשה לה' הוא (כט, יז)

ריח ניחוח - נחת רוח לפני, שאמרתי ונעשה רצוני (רש"י)

במבט שטחי היה נראה לנו, שהנחת רוח שיש להקב"ה בהקרבת הקרבנות, זה הריח ניחוח שעולה מהקרבתו, ובזה מתרצה הקב"ה לישראל. אבל רש"י מגלה לנו כאן, כי הנחת רוח שיש בהקרבת הקרבנות, זה במה שנעשה רצונו של הקב"ה שאמר להקריב קרבנות ועושים רצונו.

אלא שאם זה הסיבה לנחת רוח, א"כ הרי בכל עשיית מצוה ממצוות התורה, יש עשיית רצונו של הקב"ה ומדוע לא נאמר בעשיית שאר המצוות שהם עולות לריח ניחוח לה'?

ונראה לומר, שהמעלה שיש בהקרבת הקרבנות, היא בזה שיש עשיית רצונו של הקב"ה בשלמות הכי גדולה, שהרי בקרבנות, אדם מקריב את כל מעשהו לה' בשלמות, הכל קודש לה', אין לו בקרבנות שום נגיעה אישית או רוח לעצמו, אלא להיפך, הוא לוקח קרבן וממון ונותנו בשלמות לה', זה עשיית רצונו ית' באופן מושלם, שעולה כריח ניחוח לפניו.

מזה נוכל ללמוד לעשיית כל המצוות, שאם יעשה אדם מצוה בשלמות לרצון ה', ללא שום הנאה אישית, אלא כל כוונתו ומעשהו לשם שמים, בוודאי גם על זה יהיה שייך לומר שמעשה מצוה זה עולה לריח ניחוח, כי במעשה זה הוא עושה רצונו של הקב"ה בשלמות והוא ריח ניחוח לפניו.

* * *

מעשה נפלא ומרגש על מעלת עשיית מצוה בטוהר לב ובשלמות, מובא בספר 'אהל משה':

הרב יצחק אייזנבך נולד למשפחה ירושלמית חרדית נודעת, בשחר ימיו היה ילד פעיל ועלז שהפך את רחובות העיר וסמטאותיה למגרשי משחקיו ותעלוליו.

היה זה ביום השבת בשעות אחה"צ, איצ"ה עשה את דרכו אל הכותל המערבי כשהוא חולף בשער יפו ועובר בעיר העתיקה דרך רובע מאוכלס בערבים למכביר, רגליו נשאו אותו בסמטאות המפותלות והבלתי מרוצפות בין חנויות ובתי קפה שוקקים ציבור ערבי מכל הגילים. לפתע צדו עיניו מטבע זהב נוצצת על הקרקע בצד הדרך, ערכה של מטבע כזה היה כה רב עד כי היה אפשר לכלכל באמצעותה משפחה מרובת ילדים כמו שלו במשך שבועיים ימים.

גדולה היתה הדחקות בביתו, והילד התרגש מן האפשרות הטמונה במציאה זו לסייע למשפחתו המתלבטת קשות בכלכלתה, היטב זכר איצ"ה שעקב קדושת השבת אסור לו להרים את המטבע שהיא בגדר מוקצה, על כן עלה במחשבתו להניח את רגלו על המטבע כדי להסתירה מעין רואים, וכך החליט לעמוד כך עד צאת השבת, זמן שאולי היה מהווה בעיה לגבי ילדים אחרים בגילו, אך הילד הנחוש בדעתו לא ראה כל קושי בהמתנה מעין זו.

כך ניצב לו הילד ללא תזוזה ברחוב הערבי למעלה משעה. והנה לפתע מתקרב אליו נער ערבי ושואל אותו מדוע הוא עומד כמו פסל ואינו מש ממקומו. תחילה לא השיב איצ"ה דבר, אך הנער המשיך לחקור אותו והוא ענה לו בתמימות ילדותית: "יש לי משהו מתחת לרגלי שאסור לי להרים מפני שהיום שבת, אני שומר ע"ז ומחכה עד אחרי שבת כדי שאוכל...".

עוד בטרם סיים איצ"ה את המשפט, הדף אותו הנער הערבי והפילו ארצה, גחן במהירות לעבר המטבע חטף אותו ונמלט.

איצ"ה שכב המום על הקרקע ועד שהתאושש והתרומם כבר הספיק הנער לדלג מעבר לגדר ולהיעלם מן העין, איצ"ה ידע שיהיה זה חסר תכלית ואפילו מסוכן לרדוף אחרי נער ערבי בעיר העתיקה.

בשעת אחר צהרים מאוחרת, עשה הילד המדוכדך את דרכו חזרה לעבר בית המדרש של הרבי מטשרנוביל הרב **נחום טברסקי** זצוק"ל שם נהג אביו להתפלל מנחה ולאכול סעודה שלישית.

בדרך כלל היה זה תפקידו של איצ"ה לסדר את הכסאות לערוך את השולחנות ולהגיש את המזון עבור כל הסועדים במחיצת הרבי, אך הפעם חרג ממנהגו והצטנף לו בפינה בחוסר מעש. הרבי מטשרנוביל שחיבב מאד את הילד הבחין שמשהו אינו כשורה, הספסלים והכסאות נותרו באי סדר, והוא תר בעיניו אחרי איצ"ה. הרבי ראה את הילד העצוב יושב לו לבד בקרן זוית. ניגש הרבי אל הילד ושאל אותו: "מה קרה היום? אתה נראה כ"כ עצוב, כולנו זקוקים

לך לעריכת השולחן". סיפר איצ'לה לרבי את קורותיו באותה שבת והביע את עיצובו הגדול על הזדמנות הפז שהוחמצה. הרבי הקשיב בתשומת לב, ואז נטל את ידו של הילד ואמר לו: "בוא איתי אל השולחן עכשיו, ואחרי צאת השבת בוא בבקשה אל ביתי".

במוצאי שבת יצא הילד יחד עם הרבי לעבר ביתו שהיה צמוד לבית המדרש, שם בבית פתח הרבי את מגירת שולחנו והוציא ממנה מטבע זהב דומה לזו שראה הילד בסמטה בעיר העתיקה. "הנה המטבע הזו שלך", אמר הרבי, "אבל אני נותן לך אותה בתנאי אחד, מבקש אני כי תיתן לי את שכר המצוה שקיימת היום!".

הילד הנרגש הביט אל הרבי ושאל בתדהמה: "הרבי רוצה את שכר המצוה תמורת המטבע?".

"כן", השיב הרבי, "היום קידשת שם שמים באופן בולט בכך שלא הרמת את המטבע בגלל קדושת השבת, כזו שלמות של מעשה מצוה מצד ילד קטן, הנה לפניך מטבע זהב אחרת, שלך היא, אני מבקש רק את שכר המצוה".

איצ'לה היה המום, 'האמנם היתה זו מצוה כ"כ גדולה?!'. האמנם היה ערכה כה גדול?!'. הוא הביט במטבע הזהב וחישב במהירות כל מה שאפשר לקנות באמצעותה עבור משפחתו, ואז הוא נשא עיניו אל הרבי ואמר: "אם כה גדול ערכה של המצוה שעשיתי, הרי שהמצוה הזאת אינה עומדת למכירה!".

גחן הרבי לעבר הילד ונשק לו על מצחו.

במשך שנים רבות נהג ר' יצחק לספר לילדיו ונכדיו שהלקח הזה אותו למד בילדותו מהרבי מטשרנוביל המחיש לו מכל מה שלמד במשך שנותיו בעתיד את גודל המשמעות של קיום המצוות בטוהר הכוונה והשלמות, כמה גדול מעשה מצוה כזה לפני הקב"ה.

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב בנימין בירנצוויג]

פורים

וּבְשִׁלּוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ (אסתר ט', יט')

בימי הפורים אנו מקיימים מצות משלוח מנות. הרבה סוגים של משלוחי מנות קיימים בשוק, אבל ישנם משלוחי מנות מעניינים ומיוחדים... ועל כך להלן.

מספר הרב יצחק דוד גרוסמן שליט"א רבה של מגדל העמק וראש מוסדות 'מגדל אור': "הוא היה תלמיד חביב ומצטיין. 'דנו', קראנו לו בחביבות. תוויו פניו העידו על עדינות נפשו. ידענו כי הרקע המשפחתי שלו קשה, ושהוא נושא עמו מטען לא קל. צוות המוסד העניק לו בכל ימי לימודו ב'מגדל אור' את החום והאהבה שלהם היה זקוק. כשהגיע

לגיל 13 חגגנו עמו בר-מצווה. הענקתי לו זוג תפילין וייחלתי להצלחתו. ברם, אחיו התעקשו שהוא יחזור הביתה וילמד קרוב לבית. חששתי מאד מכך, אבל לא היתה לנו ברירה. דנו חזר הביתה ועם הזמן הפך לנער שוליים, התחבר לילדים מסוכנים באזור והתדרדר רוחנית ומוסרית. נשאתי עמי כל הימים כאב לב על שדנו עזב את דרך התורה. הוא, שכבר הכיר את בוראו ולמד בחשק רב ובהצטיינות, עזב 'באר מים חיים' לטובת בורות נשברים".

"ואז הוא קפץ לביקור מחזור. היה זה בפורים. קראו לו והוא בא. החגיגה היתה גדולה, קראו מגילת אסתר ברוב עם, אחר כך חולקו משלוחי מנות ונערכה סעודה גדולה, שיר ושבח, הודאה והלל לקב"ה. הבוגרים נעמדו לרקוד עד דלא ידע, והאווירה נהיתה פורימית ושמחה. לפתע, בין מאות התלמידים, הבחנתי בו. רצתי אליו וביקשתי שיעלה עמי על הבמה. תחילה סירב, אך אחר כך עלה לבמה, ואמרתי לו: "דנו היקר, תלמידנו האהוב, אני רוצה ממך משלוח מנות. תיתן לי?".

- "בוודאי כבוד הרב, אני חייב לך הכרת הטוב".

"אז בבקשה", עניתי, "אני רוצה אותך למשלוח מנות".

"אותי? מה זאת אומרת?" לא הבין דנו.

- "זאת אומרת שאתה המשלוח מנות שלי לפורים. הגוף והנפש שלך הם שתי מנות שאתה נותן לי לכבוד חג הפורים. עשינו עסק?".

"כן", ענה דנו בבושה, והציבור מחזק את ידיו בשאגות עידוד, "דנו! דנו! דנו!" והוא נשאר שם... עד עצם היום הזה... וכיום משמש הרב דניאל כר"מ ומחנך במוסדות "מגדל אור", ומפיץ תורה ויהדות בלב הנערים הרבים. בכל ליל פורים, לאחר קריאת המגילה, הוא עולה על הבמה ומספר את נס הפורים הפרטי שלו.

את סיום הסיפור שמעתי בשנה שעברה לראשונה: "חזרתי הביתה", סיפר הרב דניאל, "ואמרתי לבני המשפחה 'אני חוזר למגדל אור'. הם הסתכלו עלי בתימהון, 'מה יש לך? סופסוף עזבת אותם, מה אתה חוזר?'".

"אני משלוח מנות של הרב", סיפר להם דניאל.

- "מה זאת אומרת?"

"הבטחתי את עצמי משלוח מנות לרב גרוסמן", ענה דניאל.

המשפחה, שהיתה שומרת מסורת והקפידה על חגים, לא ידעה איך לעכל זאת, אבל ברירה לא עמדה בפניה. הבן שלהם משלוח מנות של הרב גרוסמן...

"טוב, לך", קבעה האם. והוא כאן. המאור שבתורה החזירו למוטב. ולא זו בלבד, אלא בכל שנה הוא מקפיד להביא עוד ועוד משלוחי מנות שכאלו לעם ישראל... [מתוך 'אור השבת']

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשויות תצוה - כי תשא תשפ"א ♦ עלון מס': 60

השגחה שבועית

אלישע טוען: החדשות המצמררות הן תוצאה של 'חוסר אחריות'

השנה שנת ג' אלפים שצ"ה, לפני 2386 שנים. אלישע, תושב שושן הבירה, יושב בביתו ושומע את הכרוז יוצא מבית המלוכה. כל התושבים של עיר הבירה שושן מוזמנים לסעודה רבתי, שתימשך שבעה ימים. ליהודים יתנו אוכל בהכשר

מהודר (עיין מגילה דף י"ב ומהרשי"א שם).

אלישע אומר לעצמו: ההשתתפות בסעודה היא 'השתדלות מינימלית' למצוא חן בעיני המלך. מרדכי מבקש מהיהודים לא להיות שם. אלישע אינו מבין, זאת בסך הכל השתדלות, אך מרדכי אומר לו: אדרבא, אין לך איסור גדול מזה שאתה מחניף למלך. אין איבוד את הביטחון בהקב"ה? הרי המלך הוא בסך הכל בשר ודם. (הרה"ק מקלוזנבורג ז"ע).

לאחר הסעודה כל הציבור רועע על שהמלך הרג את המלכה. ארבע שנים אחר כך הוא בוחר למלכה את אסתר היהודיה, ואלישע מספר לבני ביתו בהתרגשות שעכשיו יש לנו 'קשרים' בבית המלך.

פתאום עולה כוכב חדש - המן. המלך גזור על כולם להשתחוות לו, ומרדכי הצדיק בולט בסרובו להשתחוות לרשע. אלישע אינו מבין, מה עם 'השתדלות' רבי, נכון שאסור להשתחוות להמן, אבל בתור השתדלות צריך לברוח. למה אתה נשאר לעמוד שם ולעצבן אותו? עונה לו מרדכי: מה? שאני אראה שאני מפתח מהמן? אין לך חילול ה' יותר מזה. אני שם את כל ביטחוני בהקב"ה! (אור חדש למהר"ל פרק ה').

אלישע טוען שהחדשות המצמררות אחר כך הן תוצאה של 'חוסר אחריות'. המן כעס על מרדכי ושכנע את המלך להשמיד לרוח ולאבד את כל היהודים. אלישע מאשים את מרדכי, אבל מרדכי צועק: מי שאשם כאן זה אלו שהלכו לסעודה והתחנפו לרשע, אלו שלא שמו ביטחונם בהקב"ה.

כשחננו את העניין בקיפקס סיימו בתקווה שבכל זאת המלכה היא יהודיה, מה גם שיש שמועה שמרדכי ביקש ממנה לגשת אל המלך, אולם כל ההבנות הפוליטיות ירדו לטמיון כשהמבינים קלטו את עומק השבר. אסתר הולכת לעשות יד אחת עם המן, כשהיא מזמינה סעודה מיוחדת עם המן והמלך.

(מגילה דף טו עמוד ב).

כאן נשברו כולם, וזעקו: "אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים!" גם את אסתר אין לנו.

מובא מהאר"י הקדוש: יבוא המלך והמן היום, הם ר"ת של שם הוי"ה, המקום היחיד במגילה שיש שם הוי"ה כסדר, כי שם היה הגילוי של אין עוד מלבדו, כשכלל ישראל צעקו שרק הקב"ה יצילנו.

זה סוד הישועה של אז.

זה סוד הישועה של כל יהודי ויהודי. ברגע שיהודי מרים ידיים למעלה וזעקו: 'אבא! רק אתה יכול להושיע אותי', אז הישועה קרובה.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

העונש הגדול של המשרת הקטן

מעניין משרת קטן שנהרג? מה עשה הקב"ה? גידלו מעל כל השרים, נתעשר, הפך לשר הכי חשוב בממלכה, דמיין שהוא כבר רוכב על סוס המלך, עם כתר המלכות, ורק אז, אחרי שכבר הכין את העץ למרדכי היהודי - אויבו הגדול, נחל מפלה מוחצת ומהדהדת שלא תישכח לעולם ועד.

"ויעש העץ" - מאילו עצים היה אותו העץ? אמרו חכמים: קרא הקדוש ברוך הוא לכל עצי בראשית, מי ייתן עצמו ויתלה רשע זה עליו? מיד באו העצים המובחרים ושנמשלו ישראל בהם - תאנה, גפן, רימון, אגוז, אתרוג, הדס, ערבה, זית, תפוח, דקל, ארז, עצי שיטים, עצי ברושים שמהם נעשה המשכן. כולם רצו לזכות שיתקיימו בהם דברי חז"ל **כיוון דעביד בהו מצוה חדא נעביד ביה מצוה אחרנא** של קידוש השם. באותה שעה אמר הקוץ: ריבוננו של עולם, כל מה שבראת בעולמך, לכבודך בראת, וכולם כבר מצאו להם זכות שלא לחינם נבראו, ואילו אני למה נבראתי בעולמך. כולם מתרחקים ונוהרים ממני, מקללים ושורפים אותי. יבוא הטמא הזה, קוצץ בן קוצץ, הוא דוקר ואני דוקר, עלי נאה התליה, זהו שידוך יפה! יצאתה בת קול ואמרה: נאה לך העץ, מתוקן לך העץ מששת ימי בראשית. על זה נאמר: **בפרוח רשעים כמו עשב, למה? כדי להשדמם עדי עד, וכך ואתה מרום לעולם ה'** ומתקדש שם שמים בעולם.

ולדרכנו למדנו: יש כאלו ששואלים למה באו לעולם כל מיני ברואים מזיקים, וברואים שאין בהם שום תועלת לעולם? התשובה היא: לא מה שנראה בעיני בשר ודם הוא הקובע, אלא נאמנים עלינו דברי קהלת בפרק ג': **לכל זמן, ועת לכל חפץ תחת השמים**. אין שום נברא בעולם לחינם, ורק היוצר יתברך יודע על מה ולמה נבראו. כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא נברא אלא לכבודו.

ויהי רצון שנוזה להיות רק לתועלת בעולם לכבודו יתברך, אמן סלה.

(מתוך שיעור 68 בשער הביטחון)

רבינו כותב בפרק ג' שישה טעמים בעניין 'רשע וטוב לו'. הטעם השלישי הוא: **ואפשר שתהיה הסיבה הגדולה שבסבות מותו ורעתו, כמו שכתוב (קהלת ה' י"ב) "עושר שמור לבעליו לרעתו"**.

יש שתי דרכים שבהן העשירות יכולה להזיק. יש שהיא גורמת לו להפסיק לחיות, ויש שהנכסים היקרים גורמים לבעליהם צרות גדולות ונוראות. אנשים מסובבים ומחפשים אותם, שודדים מאיימים ואורבים להם, ובסופו של מהלך מתברר שהעושר היה שמור לרעתם.

בואו נראה את המן הרשע: איזה עושר גדול היה מנת חלקו! אין התנשא על כל השרים וצבר לו רכוש, עוד עשרת אלפים ועוד עשרת אלפים. הוא מנופח מגאוה, ואין לו מושג כמה צוחקים עליו בשמים ומחכים לרגע שהוא יגיע לשיא השיאים, ומשם הוא יפול, ויתקיים בו הכתוב: עושר שמור - לרעתו.

הסיפור שלו התחיל כמוצא במדרש רבא (אסתר) כשימד מארץ ישראל לפרס ויעץ לאחשוורוש לבטל את בניין בית המקדש, על זה לבד הגיע לו עונש מר! המדרש ממשיך משל למשרת צבאי קטן ביותר שקילל את בן המלך. אמר המלך: אם אהרוג אותו עכשיו, מה יגידו? משרת קטנצ"ק נהרג. וכי מה גבורת המלך בזה? הרי אין בזה שום פרסום. מה עשה המלך? מינה את המשרת הנבזה למפקד צבאי על אלף חיילים, אחר כך גידל אותו להיות שר ומושל במדינה, ואז, בשיא תפארתו, מצא דרך לנקום בו על הקללה שקילל את בנו, התיז את ראשו, ומאגרא רמא הפילו לבריח עמיקתא, וכך נתפרסם כבוד המלך.

כך אמר הקדוש ברוך הוא: אילו היה המן נהרג מיד כשימד מארץ ישראל לפרס ויעץ לאחשוורוש לבטל את בניין בית המקדש, לא היו יודעים מי ולמה נהרג. צוררי ישראל שהיו ביהודה הסיתו את אחשוורוש לבטל את מה שכורש שהיה לפניו אמר לבנות, והמן ובניו היו בין הצוררים והיועצים האלו. ומאחר שאז היה המן הקטן שבשרי אחשוורוש, את מי

השיעור נמסר ביום חמישי וניתן לשומעו בשלוחה 4 (אחר בחירת השפה)

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 1-605-31-31-719 • מאנגליה 0-330-3900-489 • מבגליה 033-696-766

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

הגיע הזמן לקיים

סיפר לי ר' זלמן מירושלים:

יש לי דירה מושכרת בבית שמש, ואילו אני מתגורר בירושלים בדירה שכורה. בדרך כלל, בדמי השכירות שנכנסים מהדירה בבית שמש אני משלם חלק מדמי השכירות בירושלים. כמו כן עלי לשלם כל חודש גם משכנתא. בשבוע שעבר הגיע התאריך לתשלום החודשי של המשכנתא. השוכר מבית שמש כבר העביר לי את הצ'ק לחודש זה, וחשבתי לעצמי, אם להשתמש בצ'ק או לשמור אותו ליום של תשלום השכירות. אם לא אשתמש בצ'ק אצטרך להתאמץ כדי להשיג את הכסף ממקור אחר, אבל ארוויח שביום של תשלום השכירות אוכל לשלם בצ'ק כמו תמיד. מצד שני, למה להתאמץ להשיג כסף ממקור אחר כשיש לי ביד המחאה זמינה?

אמרתי לעצמי, וכי לחינם אני מקשיב לקו השגחה פרטית? עכשיו הגיע הזמן לקיים. הרי בקו מדגישים כל פעם שהקב"ה נותן הכל בזמן, וכמו שה' שלח לי היום, כך הוא ישלח לי מחר. הכנסתי את הצ'ק לבנק, והתשלום של המשכנתא התבצע כראוי.

עוברים כמה ימים, עלי לשלם את השכירות, וחסרים לי 800 שקלים. בנוסף מודיעה לי נוות ביתי כי בכוננתה לצאת היום לקנות נעליים לילדים. הנעליים שלהם קרועות, וחייבים לקנות כמה זוגות חדשים בהקדם. אני אומר שכבר אביא את הסכום הדרוש, אבל כיסי ריקן מכל וכל, לא שכירות ולא נעליים. אני כמעט מתפתה לקחת הלוואה, אבל אז עולים באזני דבריו החוצבים של ר' בעריש שנייבלג שליט"א, המצטט את דברי הספר הקדוש 'באר מים חיים', שהקב"ה "נותן אכלם בעתו", כל דבר מגיע בעתו, וברגע שאצטרך יהיה לי הכל.

אני רגיל בהלוואות. הפעולה הטבעית אצלי היא להרים טלפון לחבר ולבקש הלוואה, אבל הפעם אני מתעקש לחכות למשלוח ישיר מהקב"ה ופונה אליו בתחינה מעומק הלב: ריבוננו של עולם, הנותן כל דבר בעתו ובזמנו, שלח לי מזומנים! פתחתי ספר תהלים והתפללתי להשם שישלח לי את כל הסכום שצריך, גם לשכירות וגם לנעליים. אחר כך, כדי להתחזק עוד, פתחתי את הספר 'באר מים חיים', והנה הוא נפתח לי בדיוק בפרשת בשלח בעניין המן, שממנו אנו לומדים שהקב"ה נותן לכל אחד מה שהוא צריך לאותו יום ואין מה לדאוג על יום מחר.

עם החיזוק הברור הזה יצאתי לתפילת מנחה, והנה ניגש אלי משהו ואומר לי: "יש לי כסף בשבילך!" ומעשה שהיה כך היה: במוצאי שמחת תורה עלה לי רעיון לשידוך. אמנם איני מציע שידוכים לאנשים ממכרי, אבל כיון שפגשתי את האבא של הבחור, הצעתי לו את הרעיון שעלה לי. הוא אמר שכבר הציעו לו רעיון זה. אחרי שבועיים הבחור התארס, והשדכן הראשון קיבל את התשלום המגיע לו.

עתה מגיע האבא ואומר לי: "תדע לך, שכאשר שמענו את הצעת השידוך מהשדכן הראשון הורדנו את ההצעה ולא התייחסנו אליה כלל. כשאתה באת והצעת לי את השידוך, אמרתי לאשתי שמישהו ניגש אלי והציע את אותו שם, והיא אמרה: אם ככה אולי שווה לחשוב על זה עוד פעם?"

העסקה שבין יקנעם למירון

מספר הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א:

פגש אותי אברך וסיפר לי שבל"ג בעומר של שנת תשע"ט הוא היה אמור לנסוע עם אשתו למירון, לרבי שמעון, להתפלל ולפעול ישועות. הוא קנה שני כרטיסים הולך וחוזר לשעה ארבע אחר הצהריים. בשעה שלוש וחצי הוא מסתכל על השעון וזוכר: "לא התפללתי מנחה! אני הולך להתפלל". הוא הולך לבית כנסת אחד ורואה ששם אווזים ב'אשר' וכבר נעמדים לשמונה עשרה. אמר לעצמו: מהחטונה קיבלתי על עצמי להתפלל תפילת מנחה מ'ידברי' ולומר את כל סדר הקרבנות ופרשת הקטורת. הוא לא חאפר, הוא מתפלל מסודר במניין, גם את הישועה הוא רוצה לקבל בצורה מסודרת. למה שיותר הפעם? הוא הולך לבית כנסת שני, ושם כבר אווזים בחזרת הש"ץ. ממשיך לשלישי, ומגלה שהעניין נעשה מורכב יותר ויותר. הוא מבין שהוא נמצא עכשיו בפני הכרעה: או שאני נשבר ומוותר על הקבלה שלי, או שאני שומר על הקבלה וקונה כרטיס נסיעה חדש.

בשביל אברך כולל שאין לו כסף מיותר זאת החלטה קשה, אבל בסופו של דבר הקבלה מנצחת. הוא מתקשר לאשתו שתיסע בלעדיו. מחכה למניין הבא, מתחיל בישוב הדעת מ'ידברי', ולאחר התפילה הוא פונה למקום האיסוף, קונה כרטיס חדש ועולה לאוטובוס הנוסע מירונה.

כשהם מגיעים ליקנעם, לפני שהאברך יורד לחניה, מבקש ממנו הנוסע היושב לצידו שיעלה עבורו כמה עוגיות. האברך נענה בשמחה, וכשהוא חוזר עם צלחת העוגיות עבור חברו לספסל, מתפתחת שיחה, ובמבטא אמריקאי אומר לו הלה: "אני רוצה להציע לך עסקה".

"אינני איש עסקים", נענה האברך, "בסך הכל אני אברך כולל".

"זהו בדיוק העניין", עונה האמריקאי. "אתה עושה עלי רושם מצוין, וברצוני לקבוע איתך הסכם יששכר וחבולון. אתה תשב ותלמד, ואני אשלח לך סכום יפה כל חודש". בחודשים הבאים מתברר שהעסקה רצינית למדי. האמריקאי העשיר שולח למידוענו סכומים נכבדים מדי חודש בחודשו. הוא גם מפעיל קשרים כדי להכניס את האברך לאחד מהכוללים החשובים ביותר בירושלים, ועד היום הזה הם עומדים בהסכם שקבעו בין יקנעם למירון, כה יתן ה' וכה יוסיף מתוך בריאות ונחת.

וכל זה - מדגיש האברך בספרו את המעשה לרב אשר קובלסקי שליט"א - הוא בזכות שלא ויתרתי על הקבלה שלי. להתפלל מנחה בציבור מתחילת סדר הקרבנות. חשבתי שאני מפסיד שישים שקלים, אך למעשה הרווחתי הרבה יותר.

הוא מבקש להבהיר עוד נקודה חשובה - הישועה בפרנסה היא ענין בפני עצמו. אני מודה להשם הן ומפרנס לכל, אבל הצורה שבה התגלגלה הישועה, יש בה הארת פנים מיוחדת, להראות לי כמה חשובה בשמים קבלה שאדם מקבל על עצמו. אליהו לא נענה אלא בתפילת המנחה.

(ראיון עם הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א - ראיון מס 68)

שתי שבתות על החשבון

לפני כחודש מגיע אלי ר' שלמה מביתר ומספר לי:

בעבר הקרוב הייתי קונה עופות לשבת ומסתפק בכך, עד שהחלטתי להתחזק בעניין 'כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה חוץ מהוצאות שבת ויום טוב'. אמרתי לעצמי, הרי אני 'מבין' במאכלים, ובשבילי בשר בקר זהו כבוד שבת יותר גדול. מהיום איני עושה חשבון. זה הרי מחוץ להוצאות שנרשמו בראש השנה. התחלתי לקנות בשר בקר באופן קבוע לכבוד שבת.

בשבת האחרונה, מספר לי ר' שלמה, הגעתי לחמי, והילדים שם שאלו את ילדי מה הכנו לכבוד שבת. ילדי נהגו לספר שאנחנו קונים הרבה דברים מיוחדים, ומכינים בשר בקר. כמו ברוב בתי ישראל, בבית חמי אין מכינים בשר בקר לשבת, וכך נוצר מצב לא נעים. ר' שלמה שאל אותי מה כדאי לעשות במצב כזה.

סיפרתי לו שר' שלומקה זויעה'לער ז"ע היה אומר: "אלמלא משמרין ישראל שני שבתות מיד נגאלים. מהו שתי שבתות? שבת של עצמו ושבת של אחרים". הוצאות השבת של כולם קצובים מראש השנה, וכאשר אתה נותן משלך בשביל השבת של חברך, זה לא גורע שום דבר מההכנסות שלך. סיפרתי לו שר' שלומקה ז"ע עצמו היה מחלק חלות לכל בני העיר בתקופה שהיתה לו כלה בבית והוא אסף כסף להוצאות חתונתה. עם כל זה, לא נחסר לו מאומה בגלל החלוקה של החלות.

ר' שלמה, שהוא אברך שמקשיב הרבה לקו השגחה פרטית, קיבל את הדברים באמונה כפי שהם,

ואכן השידוך קם והיה. לולי היית ניגש אלי להציע זאת, לא הייתי חוזר אל השדכן הראשון. הלכתי לרב ושאלתי אם יתכן שמגיע לך כסף על הצעתך. אמר לי הרב: אם אכן ביטלת את הענין מכל וכל, ורק אחרי ההצעה של השני התייחסת לעניין ברצינות, עליך לשלם לו שלישי.

ובכן, מסיים האבא, "קח את חלקך". הוא נותן לי במזומן 1,200 שקל, הסכום המדויק שלו אני זקוק בדיוק עכשיו. 800 שקל לשכירות ו-400 שקל לנעליים.

(ביטחון היומי - יום חמישי פרשת חיי שרה / מס' 20)

תשלום חוב מלפני ארבעים שנה

מספר הרב אריה מירושלים:

הזדמנתי לבית כנסת בהר גדעון, ודרשתי שם לפני התושבים היקרים אודות ענייני ריבית. יש דברים שצריך לברר היטב - אמרתי. אם לפני ארבעים שנה אדם לווה מחברו סכום של כמה לירות, הוא צריך לברר כמה בדיוק שווה הסכום הזה בשקלים חדשים.

נעמד אחד מהשומעים ואמר: הרב, יש לי סיפור נפלא בעניין! שמי מרדכי בן ברוך. לפני עשרים ושבע שנים, אחרי החתונה שלי, עבדתי כמורה בבית ספר. התחזוקן בבית הספר שמע את שמי ושאל: "האם אתה מתוניס?" "כן", עניתי לו. אחרי יומיים הוא חזר אלי ושאל: "אולי אתה נכד של מרדכי בן ברוך?"

"כן. אני קרוי על שמו", עניתי.

התחזוקן התרגש. "הייתי עם סבא שלך במעברה כשעלינו לארץ, וגרתי שם עם סבתא שלי בתנאים קשים. לא היה מה לאכול, ואיכשהו מצאנו מה להכניס לפה. כשהגיע יום שישי סבתא היתה עצובה. היא כל כך רצתה להכין מאכלים כראוי לכבוד השבת, אבל לא היה לה ממה. החלטתי לצאת לחפש לה משהו. אמנם גם אני רציתי שיהיה אוכל טעים וטוב, אבל הדבר שהכי נגע ללבי היה צערה של סבתא. כל כך רציתי לראות אותה שמחה. הלכתי וחיפשתי, התרחקתי מאזור המגורים, והנה, בין עשבים, בשטח הפקר, טיילה תרנגולת! ממש נשלחה אלי כמתנה לכבוד שבת. לקחתי אותה והבאתי אותה לשוחט, הלוא הוא סבא שלך, הרב מרדכי בן ברוך. השעה כבר היתה קרובה לשבת, והוא עמד וקיפל את הכלים. אמרתי לו: בבקשה, תשחט לי רק את התרנגולת הזאת, בשביל שסבתא לא תצטער.

השוחט הסכים, הוציא שוב את הכלים, שחט את התרנגולת כדון, אלא שאז הוצרכתי לשלם עשר אגורות. התנצלתי ואמרתי שאין לי כסף לשלם.

"כשיהיה לך תשלם", אמר לי השוחט בטוב לב, ואני מיהרתי לסבתא עם התרנגולת השחוטתה. יש לנו עוף לשבת.

"ארבעים שנה עברו מאז", אמר לי התחזוקן, "ועדיין לא שילמתי את המגיע לסבא שלך. אני רוצה לשלם".

אמרתי לו: "בדיוק בעוד יומיים יחול יום הזיכרון של סבא שלי, תעלה לתורה ביום חמישי, תערוך לו אשכבה, וככה תחזיר לו את החוב".

התחזוקן עשה כדברי, עלה לתורה, והעליה עלתה לו בדיוק כסכום שהיה חייב לסבי - עשרה שקלים חדשים, שערכם תואם את עשר האגורות דאז.

לאחר מכן הפסקתי ללמד שם, ומאז לא דרכתי שוב באותו בית ספר. עד היום אני נפעם מההשגחה הפרטית: הקב"ה לגלג אותי לשם כדי להסדיר את החוב.

(יום ראשון פרשת יתרו תשפ"א, לילה, סיפור 3 / מס' סיפור 17748)

והחלתי לשמר שתי שבתות. וכל פעם שיגיע לחמי לשבת יקנה את הבשר גם למשפחת חמיו. השבוע ביום ראשון הגיע אלי ר' שלמה וסיפר לי:

בשבת האחרונה, פרשת יתרו, הגעתי לחמי לשבת והבאתי עמי בשר בקר משובח. החשבון שלי היה, שהבשר הוא על חשבון נותן השבת ולא על חשבונך, ואני עוד מרוויח בחינם מצות כיבוד אב ואם מדאורייתא. התברר שפעלתי נכון. בבית חמי שמחו מאד במאכלים שהבאתי, וכולנו נהנינו מאווירה טובה ונעימה.

במוצאי אותה שבת ניגש אלי יהודי שמתעסק בהכנת סעודות מכובדות לאנשים נכבדים, ושואל אותי אם אני מסכים לבשל לו את הבשר לסעודות אלו בעד תשלום הגון ביותר. ככה בשעות מעטות של עבודה אוכל להשתכר משכורת נאה למדי.

ראיתי בחוש איך הקב"ה מחזיר לי את הוצאות השבת ביחד עם ההשתדלות בכיבוד הורים. אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא - כיבוד אב ואם.

(ביטחון היומי - יום חמישי פרשת משפטים מס' 98)

בזכות השמחה

אני מספר לכם שני סיפורים, האחד מלפני עשרים ושלוש שנים, והשני מלפני קצת פחות משנה. את שניהם אספר, כי בגלל החיזוק שהיה לי בסיפור הראשון קיבלתי כוחות להתחזק בסיפור השני. הסיפור הראשון התרחש בבית החולים הדסה עין כרם. שהייתי יחד עם אבי בכניסת שבת, וכאשר הגיע זמן 'קבלת שבת' הלכתי לקבל את פני השבת בפסקי 'לכו נרננה' ובשירת 'לכה דודי'. כמה דקות אחרי שנכנסתי לבית הכנסת מצאן ראשו של הפרופסור המטפל באבי אל תוך בית הכנסת, והוא קורא לי. "אבא שלך", אומר הפרופסור בפנים חמורות, "לא מרגישים אצלו דופק".

"תעשה את המוטל עליך", ביקשתי ממנו, ופניתי חזרה אל סדר התפילה. אמרתי לעצמי: לא זמן להצטער עכשיו, אין טעם לבכות, ישועת השם כהרף עין. עכשיו הוא זמן קבלת שבת, אקבל את השבת בשמחה! לא אשכח את אותה תפילה נלהבת שבקעה מעמקי לבבי. שמחתי שמחה מיוחדת בבואה של שבת המלכה, אמרתי את המזמורים בנעימה, כשהודיה וערגה ממלאות את כל כולי. שבת היום להשם, מתנה טובה גנוזה קיבלנו, מנוחה ושמחה אור ליהודים. התאמצתי בכל כוחי למלא את מוחי במחשבות של אושר ולחוש בו בכל עצמותי.

אחרי התפילה מצאתי את הפרופסור. "הכל הסתדר", הוא בישר לי, "עכשיו הכל בסדר". ידעתי שזכות השמחה והשבת היא אשר עמדה לנו להאריך את ימי אבי ז"ל. בזכות השמחה והשבת רואים ישועות גדולות.

הסיפור השני אירע בליל הסדר בשנה שעברה. הנכדה שלי, תינוקת בת כשנה, נפלה מכיסא התינוקות. היא נחבטה ברצפה, וכשהרימו אותה היא נראתה כמו 'צמח' ל"ע. עיניה לא היו ממוקדות, היא לא בכתה ולא הגיבה, והחשש היה שהיא נפגעה פגיעה מוחית חמורה. קראנו לרופא והוא דרש להזעיק אמבולנס מיידי. הנכדה נסעה עם הוריה ובבית נשארו בני המשפחה, ילדים צעירים ומבוהלים. נזכרתי באותו ליל שבת של נס בהדסה עין כרם, והודעתי לכל הילדים והנכדים: "אתם תראו איזו הצגה אנחנו הולכים לעשות פה! איזה סיפור הולך להיות. סיפור יציאת מצרים!" בשמחה גדולה ועצומה ובהשקעה של כל הכוחות התחלתי בסיפור יציאת מצרים. קראנו את ההגדה והפסקתי בסיפורים מרתקים ובהמחשות מאלפות על כל מכה ומכה שהביא הקב"ה על המצרים. אמרתי לילדים: עכשיו ליל שימורים! הקב"ה שומר עלינו! לא צריך לדאוג. צריך לשמח! לשמוח, לשמוח! ובאמת, השמחה בקעה רגיעה. הילדים היו מרותקים לכל ההצגות וההמחשות שיחרתו בליבם לעולם ועד.

כעבור כמה שעות חזר חתני מבית החולים, וסיפר שהתינוקת חזרה לעצמה לגמרי. היא ערנית ופעילה, שמחה וצוהלת כאילו לא אירע דבר. וכל זה רק בזכות העובדה ששמחנו ושימחנו בסיפור יציאת מצרים מתוך שמחה ואמונה שזה ליל שימורים. אני מפרסם את הדברים כדי שידעו שעם שמחה מושכים ישועות. עם שמירת מצת בשמחה ועם סיפור יציאת מצרים בשמחה רואים ישועות גדולות.

(יום שני פרשת משפטים תשפ"א, לילה, סיפור 3 / מס' סיפור 17893)

אבא, כבר צלצלו?

מדבר בן ציון ממודיעין עלילית. סיפר לי ידידי: אחותי, שכבר הגיעה לגיל 28, התארסה בשעה טובה ומוצלחת. עד אז כל המשפחה השתתפה בצפייה ובתפילות שתוכה למצוא את זיווגה.

חודש לפני שהיא התארסה, הבן שלי מגיע מהחיידר ושואל אותי: "אבא, כבר צלצלו להגיד שמלכי התארסה?"

"למה אתה חושב כך?" שאלתי אותו.

ענה לי הילד: "כי היום מישוהו העליב אותי מאד, ואני הלכתי לצד ואמרתי בשקט להשם שאני מוחל לילד הזה מכל הלב, ומבקש שבזכות זה מלכי תתאסר".

תפילתו הטהורה של הילד פעלה במרומים. באותו זמן עלתה הצעה טובה שבסופו של דבר הגיעה לגמר במזל טוב.

(יום שני פרשת יתרו תשפ"א, לילה, סיפור 1 / מס' סיפור 17770)

פניני ביה"לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

דעת תורה ואמונת חכמים

הגמרא (מגילה יב.) אומרת ששאלו תלמידיו של רבי שמעון בר יוחאי מפני מה נגזרה גזירה על אותו הדור, ככתוב במגילה שהמן הרשע ביקש להשמיד להרוג ולאבד וכו', גזירה כ"כ נוראה על מה ולמה. בכל ההיסטוריה של עם ישראל, לא היתה גזירה כזו נוראה להשמיד את כולם ביום אחד ללא יוצא מן הכלל. ענה להם רבי שמעון אמרו אתם, ואמרו מפני שישאל נהנו מסעודתו של אותו רשע. הדברים תמוהים, וכי על הנאה מסעודה מגיע עונש כ"כ חמור?

אלא היסוד של דברי רבותינו פשוט, כידוע אחשוורוש רצה למצוא חן בעיני העולם כולו, כולל היהודים, ככתוב במגילה "לעשות כרצון איש ואיש", לכן הבטיח שהכל יהיה בשפע גדול ורב ובתכלית הכשרות והצניעות וכל ההידורים, ואם כן לאף אחד לא היתה בעיה או מניעה להשתתף במשתה שעשה אחשוורוש, לכן כשהזמינו את עם ישראל לסעודה, אמרו למה שלא נלך, גם אנחנו רוצים יחסים טובים עם המלך וקשרים עם המלכות והלכו לסעודה.

נגד עמד מרדכי, שהזהירם שלא ללכת, הוא צפה מראש שהסעודה הזו היא נגד דעת תורה ורצון השם, ובאמת במהלך המשתה הוציא אחשוורוש את כלי המקדש והשתמש בהם דרך בזיון, ועוד ראה מרדכי ברוח קודשו שתון כדי הסעודה עתידות להפרץ המחיצות ויהיה שם חוסר צניעות נורא ואיום, ואת כל זה ראה מרדכי, והם לא ראו וגם לא שמעו בדעת תורה. ידוע שמרדכי היה מראשי הסנהדרין והיה חכם גדול, וצריך היה לשמוע לדעת תורה, ומכיוון שלא שמעו לדעת תורה כמעט ונגזרה עליהם גזירה נוראה, ואם לא התפילות של מרדכי ואסתר, והצום והבכי והמספד המצב יכל להיות נורא ואיום.

כל זאת ללמדנו, שכל אחד ואחד צריך לדעת שהוא לא יכול לסמוך על עצמו, בשביל זה יש דעת תורה, גדולי ישראל ואמונת חכמים, להאמין בחכם ובמה שיאמר, כן או לא, צריך לעשות כדבריו, כמו שאומרת התורה הקדושה, "על פי הדבר שיאמרו לך", "זקניך ויאמרו לך", זה יסוד לכל התורה כולה בה אנחנו מאמינים.

לאחר מכן מספרת המגילה על אסתר המלכה שנלקחה עם כל הנשים, והיתה נושאת חן בעיני כל רואיה, וקיבלה את כל התמרוקים והכלים וכו', ומן הסתם כל אשה בעת שנכנסה אל אחשוורוש נשאלה מהיכן היא ומי היא, אך מרדכי אמר לאסתר, עשי הכל חוץ מדבר אחד, אל תגלי מאיפה באת ומאיזה עם את, שנאמר "לא הגידה אסתר, את עמה ואת מולדתה, כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד" (אסתר ב, י).

אסתר המלכה לכאורה היתה בסיכון גדול, אם המלך ישאל והיא לא תגלה לכל הפחות יזרוק אותה, ויתכן שאף ינקום בה בגזירה נוראה על כך שלא שמעה בקול המלך. אבל המעלה של אסתר היתה שלא

הגידה עמה ומולדתה, כי מרדכי ציווה עליה שלא תגיד, ואולי אם היתה אומרת היה אחשוורוש זורק אותה מיד, אבל זה שלא אמרה ואעפ"כ נשאה חן בעיני המלך היה זה חלק מהנס הגדול של אסתר, ולבסוף על ידה נגאלו עם ישראל.

כל אחד מישראל שהולך בדעת תורה ושומע לעצת גדולי ישראל, צריך לדעת ששום נזק ושום תקלה לא יארע לו מכך. זה למעשה המסר במגילת אסתר, להתבטל לדעת תורה וגדולי ישראל, ואז זוכים לראות דברים גדולים ועצומים. כך אדם צריך להאמין ולחיות, שאם זו דעת תורה אז אין פשרות אלא הולכים איתה באש ובמים, ואדם העושה כך נמצא בדרך הנכונה.

היה סיפור ידוע בבני ברק, על תלמיד ישיבה אחד שמצא כלה בשעה טובה, ורצה להתחיל לחפש דירה בה יוכלו לגור לאחר החתונה. אך דא עקא, לא היה לו הרבה כסף. מה עשה, הלך לרבי חיים קנייבסקי שליט"א ושאל אותו מה לעשות, האם לוותר על רכישת דירה ואולי לחפש דירה לשכירות. שאלו הרב כמה כסף יש לך, השיב לו 40 אלף דולר. לדירה בבני ברק באותה העת היו דרושים לפחות כחצי מיליון דולר. אמר לו הרב עם הכסף הזה לך וחפש דירה. אותו חתן לא הבין את פשר הדברים אבל אמר שאם זו דעת תורה אעשה כדברי הרב.

ההולך בדעת תורה ושומע לעצת גדולי ישראל, שום נזק ושום תקלה לא יארע לו מן

התקשר החתן לכמה מתווכים ואמר 'אמנם יש ברשותי רק 40 אלף דולר, אבל אני לא בא מעצמי, אלא על פי דעת הרב קנייבסקי לחפש דירה במחיר הזה, אם תמצאו מציאה אנא הודיעו לי'. עוברים כשבועיים בסה"כ, ומתקשר אליו מתווך ואומר שיש לו הצעה ומקרה מאוד מעניין, ישנו אדם מבוגר וחולה ולו דירת 5 חדרים, והוא זקוק למכשיר אינהלציה יקר ומשוכלל לעזרה בנשימה, ומכשיר חדש עולה 40 אלף דולר, והוא מוכן להתחייב למי שנותן סכום זה וקונה את המכשיר, ומוכן לבוא ולגור אצלו ולסעוד אותו (בפרטיות וצניעות מוחלטת כמובן), הוא מוכן להתחייב בפני עורך דין שאחרי שיפטר מן העולם יתן לו את הדירה הזאת בירושה. שאל המתווך את החתן האם הוא מוכן להשקיע את כספו על המכשיר. הלך החתן לרבי חיים קנייבסקי לשאול דעת תורה, ואכן השיב לו הרב לתת את הכסף וללכת על אותה עסקה. כך עשה וחיכה לחתונה ולרגע בו יוכל לגור בביתו של אותו זקן. בסופו של דבר, כשבוע לפני החתונה נפטר הזקן ונתבקש לבית עולמו, ולמעשה אותו חתן קיבל דירה 5 חדרים נאה ב-40 אלף דולר בלבד!

ראו מה כוחה של דעת תורה ואמונת חכמים, זו הגדלות של אדם היודע לשמוע דעת תורה ולא צריך הסברים נוספים, שהרי זה רצון ה' ומה שהקב"ה רוצה מהאדם, ללכת לפי התורה הקדושה ולפי דעת תורה. מי שהולך כך לעולם לא יפסיד, ובודאי שאדם הדבק בדעת תורה יזכה לראות ישועות ונחמות אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה.

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ גיולי בת וירה ז"ל לבית בוכרים	לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"נ מננה מדלן בת מנסה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
	18:51	18:11	17:00				

פורים בברדיצ'ב

משנכנס רבי לוי יצחק, התחילו מיד להתפלל את תפילת הערבית, וכמנהגו מדי שנה בשנה קרא רבי לוי יצחק בעצמו את המגילה. שנים רבות לאחר מכן סיפרו האנשים כי באותה שנה היתה קריאת המגילה מיוחדת במינה. תואר פני קדשו של רבי לוי יצחק האיר באור מיוחד, אור פנימי הנובע מפנימיות הלב.

לאחר מקרא המגילה, כאשר הגיעה אשת הרב הביתה מבית הכנסת, חיכתה

רני השמש האחרונות התפזרו והערב ירד על ברדיצ'ב העיר. היה זה לקראת צאת תענית אסתר עת החלו יהודי העיירה להאסף בבית הכנסת לשמוע את קריאת המגילה. בית הכנסת נתמלא חיש מהר מפה לפה. מלמעלה, בעזרת הנשים, התאספו גם הנשים והבנות כדי לשמוע את מגילת אסתר. בעוד הקהל עומד להתחיל בתפילה, ניגש השמש אל הרבי, רבי לוי יצחק, ולחש משהו על אזניו. חיש מהר קם הרבי מכסאו ויצא מבית הכנסת. כולם קמו לכבודו והסתכלו בהשתוממות על דמותו האצילה שנעלמה בפתח הדלת.

רבי לוי יצחק נכנס ללשכתו שהיתה סמוכה לבית הכנסת, שם חיכתה לו אשה עניה ובידה תרנגול. היא לא היתה בטוחה בכשרותו של העוף, ורעדה לעצם המחשבה שהרב עלול להטריף את התרנגול היחידי שהשיגה לחג בעמל רב. "רבי" - אמרה האשה בקול בוכים - "אוי ואבוי לי! שאלה יש לי... רבי". הסתכל רבי לוי יצחק על התרנגול שהוגש לפניו, חשב כמה רגעים ואמר: "התרנגול אינו כשר ואסור לאכול אותו". האשה הביטה על רבי לוי יצחק אובדת עצות. "רבי!" - היא אמרה בקולי קולות - "בפרוטותי האחרונות קניתי תרנגול זה. בעלי חלוש וחולה וחשבתי שקצת מרק עוף ישיב את נפשו. גם הילדים רצו לאכול מעט מרק טעים. והנה, שוד ושבר, נטרף התרנגול שלי. אוי ווי, ומה אעשה עכשיו?"

כך בכתה האשה ויללה ופיקרה את אצבעות ידיה, רחמנות של ממש הרגיש הרב בעת שהסתכל עליה. "אל דאגה, בתי" - ניסה הרבי להרגיע את האשה מרת הנפש - "השם יתברך עוזר תמיד לכולם, הוא יעזור גם לך". רבי לוי יצחק שלח את האשה לשמוע את קריאת המגילה, אך בעוד כל הקהל רב חיכה לרבם הנערץ, הוא בעצמו לא חזר לבית הכנסת, אלא לבש את מעילו ויצא חיש מהר לרחובה של עיר, ובעוד כל הציבור מתכוננים לתפילת ערבית הקדושה של ליל פורים וקריאת המגילה, ומצפים לשמוע את המגילה מפי קודשו של הרב, וכמובן שלאחר מכן לסעוד את סעודת צאת הצום החגיגית, הרב יצא בצעדים מהירים מבית הכנסת והלך... לביתו.

בבואו הביתה, הוציא רבי לוי יצחק מפה לבנה ושם בה חלות, לחם, אוזני המן ופירות שונים. איש מלבדו לא היה בבית. רבי לוי יצחק חיפש את דברי המאכל הערבים שהכינה אשתו לצאת תענית אסתר, וכך מצא סיר עם עוף מבושל וצלחת עם "געפילטע פיש" - דג ממולא ומשובח לצאת הצום. הוא לקח מכל הבא ליד ושם במפה הלבנה. משכילה את מלאכתו והמפה היתה כבר מלאה ב"דברים טובים" למכביר, הוא קשר אותה היטב, לקחה ויצא לדרך. אף אחד לא היה בבית ולא ראהו בהגיעו ובצאתו, ואין איש שם על לב במעשי הרב.

חיש מהר הלך רבי לוי יצחק לביתה של אותה אשה עניה. משמצא את בית האשה ונכנס פנימה, הגיע לאוזניו קול חלוש שבקע מחדרון קטן: "זו את, ביילה? מה היה עם ה'שאלה'...? שאל הבעל ודרש לשמוע על כשרותו של אותו תרנגול. 'פורים שמח! פורים שמח!' השיב רבי לוי יצחק לבעל הקול האלמוני מבלי להזדהות כרב העיירה - "הנה, השם יתברך שלח לכם משלוח מנות! אכלו ושתו בשמחה", אמר מבלי להזדהות בפני בעל הבית. אחר שהוציא הכל מהמפה וסידר וערך את השולחן, הלך רבי לוי יצחק במהירות ובצעדים מאוששים, כשהוא שמח וטוב לב לבית הכנסת אל הציבור המחכה לו ואל קריאת המגילה.

ואכן, כשהגיע היה הציבור בבית הכנסת מחכה לראות את זיו פניו, ולא ידעו לאן נעלם לפתע רבם הנערץ. הם רצו לסיים את הצום, ללכת הביתה ולאכול סעודה משובחת: הרי אין זו מצווה להאריך את הצום לפני חג הפורים, אך כמובן שחיכו לרבם כדי לזכות ולהתפלל איתו את תפילת ליל הפורים.

"אל דאגה" – ניסה הרבי להרגיע את האשה – "השם יתברך עוזר תמיד לכולם, הוא יעזור גם לך"

לה בבית הפתעה גדולה. היא ניגשה אל עבר המטבח כדי להכין את הסעודה, ומה גדולה היתה השתוממותה כאשר שום דבר לא נמצא במקום. לא בשר, לא דגים, לא חלות. כלום. אפילו אוזני המן הטריות נעלמו ואינם. אובדת עצות היא נכנסה אל חדרו של הרבי, לשאול את בעלה היכן נמצאים כל המעדנים איתם היו אמורים לחגוג את ליל פורים. אולם בראותה את פניו הקורנות מאושר, הבינה מיד מי "סחב" את הדברים ויצאה חרש מן החדר, ואפילו לא חשבה בליבה לשאול אותו על דבר אותם מאכלים ומה עשה עם כל צורכי הסעודה, אלא גמלה בליבה שהיא כבר תשתדל לסדר ארוחה כלשהי מן השיריים שנותרו בביתם.

בתוך כך, אותה יהודיה עניה חזרה לביתה קודרת ועצובה, על כך שאין באפשרותה להכין סעודה משובחת לבעלה וילדיה. אך בעת הגיעה לביתה, ראתה את השולחן הערוך והמאכלים המשובחים, וכך בשמחה רבה סעדו האשה בעלה וילדיה את ליבם בצאת הצום. לאחר מכן סיפרה לחברותיה את דבר הפלא של משלוח המנות מן השמים: בודאי היה זה אליהו הנביא זכור לטוב, שהביא לה מנות יפות כאלו, אמרה לכולן. כמובן שלא היה זה משלוח מנות של ממש משום שהיה זה ערב פורים, אך עבורה היה זה יותר מכל משלוח מנות אחר שיכלה לקבל.

מנגד, יהודי ברדיצ'ב הבינו כי רבם מילא הפעם את מקומו של אליהו הנביא, וכאות תודה והערכה לרבם, שלחו לו נכבדי העיר משלוחי מנות ביד רחבה, וכך גם לרב היה במה לחגוג את חג הפורים. מובן מאליה כי אותם אנשים לא שכחו גם את הענייה ילדיה ובעלה החולה, ובאותו חג פורים הרעיפו עליהם משלוחי מנות ומתנות לאביונים לרוב, אשר הספיקו להם לזמן רב וביד רחבה. פורים כזה שמח, לא היה בברדיצ'ב זמן רב.

את הנוחתם בטבעת המלך ניתן להשיב

לאחר שנגזרה הגזירה מאת המן ואחשוורוש על ישראל, מעידה המגילה שהדבר "נִחַתְתֶּם בְּטִבְעַת הַמֶּלֶךְ" (אסתר ג, יב), נחתמה ע"י מלכו של עולם. כל אדם מן השורה ודאי היה מתיימש בשומעו שכך נגזר עליו, אך מרדכי אינו כן, אלא "וּמְרֹדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה, וַיִּקְרַע מְרֹדְכִי אֶת בְּגָדָיו, וַיִּלְבַּשׁ שֵׁק וְאֶפֶר, וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק וְזָעָקָה גְדוֹלָה וּמְרָה" (אסתר ד, א), הרבה בתפילות ותחינות לבורא עולם שיבטל את הגזירה. נשאלת השאלה, מה היתה סברתו של מרדכי שלא להתיימש, וכיצד ידע שאת הדבר הנוחתם בטבעת המלך אכן ניתן להשיב?

יובנו הדברים על פי משל, של מרן הבעל שם טוב הקדוש, לאב ששלח את בנו לדרך רחוקה לארמון המלך לחזות בנועם זיו פניו. יצא הבן לדרך והלך ימים ארוכים ועדיין לא ראה כל פתחון של אור, ולא מצא שום סימן לארמון המלוכה, והתחיל לחשוב לשוב לביתו. או אז התחזק, שאם הלך כל כך הרבה, וודאי הוא קרוב מאד למחוז חפצו, והמשיך עוד ללכת. לפתע ראה המולה גדולה ואלפי חיילים עומדים שם וחרבותיהם שלופים בידם, מיד נפל עליו אימתה ופחד, ובבהלה חזר במרוצה אל אביו כשכולו רועד, ובקול בוכים סיפר לפניו על התלאות שעבר, ושכל יגיעותיו היו לריק ושלא הגיע אל המלך.

נענה האב בצער 'אם כבר עברת את כל הקשיים, הרי כבר הגעת למקום אשר שם יושב המלך ממש, ומדוע חזרת? ומה שראית שומרים רבים, אין זה אלא סימן ששם נמצא המלך... כי הם השומרים עליו'.

הנמשל הוא מובן, דוקא כשאדם נתקל בניסיונות הלא הם השומרים, והוא מתקשה להמשיך בשגרת חייו ובעבודת השם, יתחזק ויתגבר על עצמו כי 'שם נמצא המלך', צריך לעמוד ולהתחזק בעת החשיכה, כי גודל החשיכה מורה כי אם יעמוד בניסיון ויחפש קרבת אלוקים הוא עתיד לפרוץ לרוב ובקרוב ירווח לו, ומדוע יהיה כאותו בן שחזר לאחוריו והתיימש. אדרבה, אם רואה אדם שיש מסביבו שומרים, מניעות ומפריעים לעבודתו יתברך, ידע שאין זה מראה על ריחוקו מהשם יתברך, אלא דוקא על קרבה עצומה לבורא עולם שמשמנו לו ממרומים שהוא רוצה בקרבתו, ואת כל זאת השכיל לדעת מרדכי היהודי שהתחזק בעבודת השם והציל את עם ישראל מאסון נורא.

השליח שאכל את משלוח המנות

שאלה: מעשה ביהודי בשם מנחם, שפנה אל ידידו אלחנן וביקשו: "האם תוכל להיות שליח עבורי ולתת משלוח מנות ליהודה חברנו?". אלחנן השיב בחיוב וקיבל לידידו את משלוח המנות. בדרכו ליהודה, ריח ניחוח התבשילים חדר לאפנו, ובהיותו מבושם מיין פתח את המשלוח, והחל לטעום עוד ועוד מהתבשילים... עד שמבלי לשים לב אכל את כל המשלוח. לקראת ערב שאל מנחם את אלחנן האם ביצע את השליחות. "בוש ונכלם אני" - השיב אלחנן - "בעוונותיי פתחת את המשלוח וטעמתי עוד ועוד מהמנות הטעימות, עד שגיליתי לחרדתי שלא נותר במשלוח אפילו פירור אחד".

מנחם, שזה היה משלוח המנות היחיד ששלח, חושב כעת לעצמו "אם יהודה לא קיבל את המשלוח, אולי אחליט בדעתי שהמשלוח מיועד עבור אלחנן, ובוה אצא ידי חובת המצווה...". אך לאחר מחשבה התעוררה אצלו שאלה - הרי התבשילים לא ניתנו לאלחנן בתור משלוח מנות, אלא הוא אכלם ללא רשות, וכיצד אוכל להחליט לאחר מעשה שהמאכלים יהיו עבורו? מיהר מנחם לשאול: האם יצאתי ידי חובת משלוח מנות, או שמא עלי לתת משלוח מנות נוסף?

תשובה: בשאלה זו נסתפק רבי רפאל בירדוגו זצ"ל, המכונה "רפאל המלאך", בספרו "משפטים ישרים" (סימן ק"כ) ולא הכריע בדבר. הגאון רבי יוסף הענגיל זצ"ל (גליוני הש"ס, מגילה ז) הביא את דבריו וכתב שאין מקום להסתפק בזה, שכן כאשר אכל השליח את המשלוח הוא היה גזלן, והתחייב בזאת לשלם את דמי שווי הגזילה לבעליו, וכשאומר מנחם עכשיו שהוא מוכן שיהיה זה משלוח עבור אלחנן, זה לא נקרא משלוח מנות אלא מחילת חוב (הוא לא נתן לו כעת משלוח, אלא רק מוחל לו על דמי הגזילה) לפיכך, סיים הרב הענגיל, פשוט שמנחם אינו יוצא ידי חובת משלוח מנות, ועליו לחזור ולשלוח שוב משלוח מנות.

עם כל זאת יתכן, שאם כל רצונו של מנחם היה לקיים את מצות משלוח מנות, ומי יקבל את המשלוח אצלו הוא ענין שולי, ומנחם לא מקפיד על אלחנן אלא אומר "גם ברוך יהיה" (שהעיקר מבחינתו בשעת נתינת המשלוח היה לקיים מצוות משלוח מנות), באופן כזה יש מקום לומר שמנחם יצא ידי חובה (ואולי לכן הסתפק רבי רפאל בירדוגו).

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

קיימו וקיבלו - קבלת התורה באהבה

כל אחד ודאי היה רוצה שכל בני ביתו יקבלו את התורה באהבה ולא בכפייה, שיחפצו ללמוד תורה ולקיים את מצוות ה' יתברך, ולעלות בדרך המסילה העולה בית א-ל, אבל שיעשו כן מאהבת ה', ומתוך רצון ומהשתוקקות ולא בתורת חובה.

אומרת הגמרא (שבת פח.) "ויתיצבו בתחתית ההר, אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכפה הקב"ה עליהם (בקבלת התורה בהר סיני) את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם". אמרה נוראה של חז"ל, שהכריח הקב"ה את עם ישראל לקבל את התורה. ממשכה הגמרא ואומרת "אמר רבא: אף על פי כן, הדור (שוב) קבלוהו (ברצון) בימי אחשוורוש, דכתיב 'קיימו וקבלו היהודים' (אסתר ט, כ"ז), קיימו את מה שקיבלו כבר".

נמצינו למדים מהגמרא הנ"ל, שאף על פי שבמתן תורה עם ישראל קיבל את התורה באימה ופחד, מעצם המעמד הגדול והנורא והפחד שלא יצליחו לעשות רצונו יתברך, בפורים - לאחר הנס הגדול שעשה עימם ה', קיבלו את התורה ברצון ובאהבה. מה הסוד לכך? וכיצד נוכל לזכות כולנו שבני ביתינו

יקבלו את התורה והמצוות ברצון ובאהבה?

אלא, שידע הקב"ה שעל אף שאמרו 'נעשה ונשמע' ברצון, כיון שאמרו את הדברים בלי לדעת על מה הם מתחייבים, כפה עליהם הקב"ה את ענין שמירת וקיום המצוות. כך ניתן לבאר, שבפורים כאשר קבלוהו שוב מרצון, הם הגיעו לדרגה שגם מה שעשו עד-עתה עם תחושת כפייה, שהרי קיבלו את התורה בתחילה בלי שידעו מהם פרטיה ודקדוקיה ומה יצווה אותם ה', אבל מעתה לאחר שהכירו במעלת הנס שעשה להם ה' בפורים, בחרו עם ישראל לעשות הכל מרצון ומאהבה, ולא הרגישו שום

כפייה.

נמצא שאדם המתבונן בחסדי ה' יתברך עליו, 'על ניסין בכל יום עמו', מגיע מתוך כך להכרה במלכות שמים, ומתוך ההתבוננות עד כמה ה' מייטיב איתו בכל רגע ורגע, מתמלא ברגשות תודה, ומגיע להבנה שעליו "לשלם" לקב"ה ככל כפלים על כל חסדיו עימו. זהו הלקח לכל בני הבית, מי שמצליח על אף הקשיים והטרדות, להתבונן בכל הטובות שה' משייע עליו, יזכה לקבל את התורה והמצוות ברצון וירצה להתעלות עוד ועוד בעבודת ה' יתברך מאהבתו אליו.

אמרו חז"ל "קיימו את מה שקיבלו כבר", ברצון קבלוהו (את התורה) בימי אחשוורוש

רבי שלמה זלמן אוירבער זצ"ל

הרב זצ"ל, שיום פטירתו ב-כ' אדר, היה ענק שבענקים, בעל תורה וגדולה במקום אחד, דואג תמיד לצערם של ישראל, ומנסה לעזור ככל אשר יוכל. לצד גאונותו העצומה, בלטו בו מאוד שתי תכונות, חביבות וענווה.

גדלות בתורה מנין

בשנות ילדותו של הרב, שררה עניית נוראה בביתם. אם המשפחה היתה מחלקת ביצה אחת לשלושה ילדים. אב המשפחה, כיתת רגליו להשיג הלוואות כדי לסייע למחייתם. כאשר היו מגיעים בעלי החוב לקבל את כספם, לא תמיד היה בידי האב להשיבו. בלית ברירה, היה משיב להם כמשכון או כתמורה את אחד מכלי הבית המועטים. במשך הזמן, הבית הפך לריק לחלוטין מחפצים בעלי ערך. יום אחד הגיעו בעלי החוב וביקשו לקחת משכון בעד החוב. "אמא הביאה את כל תכשיטיה וכלי הכסף המועטים שהיו ברשותה, אך בעלי החוב לקחו גם את ספרי הקודש שהיו בבית. היו אלו הספרים בהם למד אבא עימנו", סיפר הרב והעיד שיום זה נחרט בזיכרונו לנצח.

"או אז פרצה אמא בבכי, ובעקבותיה גם אנו הילדים. כשהדמעות זולגות על לחיינו, שמענו את אמא בוכה: 'רבש"ע, על הכל אני מוכנה לוותר, אין לי צורך בכלים שיקלו על חיי, אבל את ספרי הקודש, אלו שבעלי הגדול לומד עמיהם עם בניו ומגדל אותם כך בדרך השם - על אלו איני יכולה לוותר בשום אופן', התחננה בבכי לרחמי של בורא עולם".

"אותן דמעות ורתחות שיצאו מלבה של אימי, המחישו לי יותר מכל מהו ערכו של לימוד התורה", הוסיף הרב. דמעות אלו המחישו לילדים הרכים מהו ערך החיים האמיתיים. מאז החליט הילד הרך להשקיע את כל עיתותיו בלימוד התורה הקדושה. בזכות דמעותיה של אם בישראל.

עסוק ומסור לצרכי ציבור

יהודים רבים הגיעו לביתו ליטול עצה וברכה. כאשר חזר משיבת 'קול תורה', היה מקבל את הקהל בסבלנות רבה. בני משפחתו חיממו את האוכל שוב ושוב, אך הוא היה עסוק בקבלת הקהל הממתין. רק בשעות אחה"צ המאוחרות התפנה לאכול באומרו: "איך אפשר לאכול, אחרי ששומעים כ"כ הרבה צרות של יהודים..."

באחת הפעמים, כשכבר היה מבוגר וחלש, לא הרשו בני ביתו לבקר. "הרב חולה", הסבירו. הרב זיהה אישה העומדת וממתניה בחוץ וביקש להכניסה. כאשר נכנסה, התנצלה ואמרה: "הרב חולה, אלך ואבוא בפעם אחרת". השיב לה הרב במתיקות: "זה לא מחלה. זו הזקנה. אם תבואי מחר, זו תהיה אותה זקנה רק בתוספת עוד יום..."

חוש הטעם

לאחר שלמדנו על חסדי השם עמנו בחוש הריח, נלמד מעט דברים מעניינים על נפלאות חוש הטעם אשר נטע השם בפנינו. בברכת האילנות נאמר "שלא חיסר בעולמו כלום, וברא בו בריות טובות ואילנות טובות, להנות בהם בני אדם", הרי יכל ה' לתת לנו רק סוג מאכל ומשקה אחד למחייתנו ודי בכך, אך ברוב טובו הרבה לנו כל מיני מאכלים ומשקים טעימים ומגוונים בעולמו, כאב הדואג לבנו ומספק לו כל צורכו ובשפע רב להיטיב עימו.

התגלה שלטעמים שמתגלגלים לנו על הלשון יש מקורות מסתוריים הרבה יותר מסתם, להלן כמה דברים שאולי לא ידעתם על האופן שבו אנו חשים בטעמים:

ברוך ה' שלא חיסר בעולמו כלום, וברא בו בריות טובות ואילנות טובות

* אנחנו אוהבים את מה שאמא אכלה - האוכל שהאם אוכלת נטמע במי השפיר, וגורם לעובר לחבב אותם, הוא יכול להבחין בהם ולזכור אותם לאחר הלידה. ככל שהתינוק מתחיל להיחשף למזון, הוא מגלה העדפה לטעמים שחווה עוד בהיותו ברחם. למעשה, רכיב הריח של הטעם הוא שמועבר מהאם לעובר או התינוק. כך, האם יכולה להגביר את נטייתו של הילד לאהוב מזונות בריאים כמו ירקות על ידי כך שתאכל בעצמה כאלה בזמן ההריון וההנקה.

* "מפת הלשון" המפורסמת לא באמת מדויקת - בציורים נפוצים של הלשון מסומנות בקדמתה הנקודות ה"מתוקות", בצדדים הנקודות ה"מלוחות" ומאחור האזור ה"מר". האזורים האלה אכן מעט יותר רגישים לטעמים הללו, אבל במציאות אין חלוקה ברורה ומוגדרת בין הטעמים השונים שהלשון יכולה לחוש, ויש קולטני טעם אפילו באחורי הגרון.

* גם האף חש בטעמים - הרבה ממה שנתפס בעינינו כ"טעם" הוא למעשה ריח. ניחוחות של האוכל הנכנס לפינו עוברות לאחורי הגרון ומשם לאף, המעניק לכם חוויית טעם מלאה. לכן, כאשר חוסמים וסותמים את החלק הקדמי של האף (וכגון לאדם מצונן ומנוזל), זה כמו לסגור פתח של צינור ולמנוע מהמים לצאת דרכו, וכך גם חוש הטעם נפגם.

* הריח מעורר נוסטלגיה - לאנשים רבים יש זיכרונות חזקים מטעמים מסוימים מיילדותם. חוויה של הטעמים הללו שוב, כאשר הם בוגרים, עשויה להעלות בדמיונם תמונות ברורות משנות נעורם, זאת משום שחוש הריח הוא כנראה החוש הקדום ביותר שלנו, והקשר בין הריח לרגשות שלנו חזק יותר מאשר לחושים אחרים.

כל זאת הוא רק מעט מזער מהנפלאות שהשם יתברך טמן בדרכי האכילה, והלוואי ונזכור זאת בכל עת ובתוך כך נודה לו כראוי בברכות ותשבחות על כל מאכל ומשקה שזיכנו להנות מהם.

בס"מ טוב אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסעים והרצאות

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים 054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

הודעה משנת

הננו שמחים להודיע לציבור היקר שבעד"ה יתקיימו מניינים לקריאת המגילה, החל מהנץ החמה ועד חצות היום בכל שעה עגולה

זכר למחצית השקל
נכון לפורים התשפ"א סך 30 ש"ח

מתנות לאבינונים
ניתן להעביר לידי רב הקהילה הרב עטייה שליט"א ויחולקו בס"ד ביום

קברכת פורים שמח

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ - 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: ALON.BETTLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

פירסום

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית 'בני אמונים'

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה במגלה

"וישב מרדכי" - ששב לשקו ולתעניתו" (מגלה טו א). ספר הצדיק רבי זאב איזלמן:

"היה זה בעצומה של מלחמת תש"ח. באחד הימים השנה הפונה בין הצדדים הלוחמים. הגר"ז מבריסק נצל את הפונה כדי לצאת מביתו ולשאף קממץ מאיירה הצח של ירושלים.

בדרך פגש באחי. קשהתענגן מפיו על המצב השורר בעיר, נענה כי אמנם יום האתמול היה קשה במיוחד, שכן ההפגזות היו בו חזקות מתמיד, אך היום, ברוח ה', טוב יותר..."

מששמע זאת הגר"ז הגיב ואמר: 'אתמול אכן היה המצב נורא, אך דווקא היום זקוקים אנו לרחמים מרבים. שכן בעוד אמש הכל התעוררו להעמיר בתפלה בעקבות המצב הקשה, הרגיעה השוררת היום מסיחה את דעת ההמון וגורמת להם לשוב לסדר יומם. מכך באמת יש לדאג...'.

הוסיף ואמר הגר"ז: 'זהו מנהגו של עולם: כאשר רוח לאדם קממץ מצרותיו, הרי הוא נרגע ושומח, ואולם באמת אל לו לשמח בטרום תבוא עליו הישועה השלמה. שהרי כך נהג אף מרדכי היהודי: אף כי רוח לו בשעה שהחל המון לפל לפניו, בכל זאת לא שש ושמח, אלא המשיך להתפלל בשוק ובתענית עד שהשלמה הישועה'."

דברי הגר"ז עולים בקנה אחד עם פרושו של המלבי"ם לעצמה של ורש להמן (להלן י): 'אם מצרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו'. כיון שמרדכי הוא מצרע היהודים אשר כחם בתפלתם, לא יפסיק הוא מלהתפלל עד שינשע לחלוטין. לפיכך לא תוכל לו, אלא אם כן: 'נפול תפול לפניו' - עשה עצמך כאלו נפלת לפניו לגמרי, וכאשר יסבד שנושע מצרותו ויחדל מתפלתו, אזי תוכל לשוב ולנצחו.

מלבי"ם אסתר ו יג, 'שאל אבד ויגדל' ח"ג עמ' ק

תפלתו של מרדכי נענית מיד

"אם מצרע היהודים... לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו; עודם מדברים..." (ו יג-יד)

דרש רבי משה חיים אפרים מסדליקוב:

במסכת תענית (בב טז) מבאר כי שבת הוא לצבור כאשר תפלתם נענית מיד עם סיומה, וזאת אשר הבהירו חברי המון: "אם מצרע היהודים... לא תוכל לו", ומדוע? משום שחביבותו כה גדולה לפני המקום, עד: "כי נפול תפול לפניו" - עודם מדברים - ישועתם באה אליהם מיד עם סיום תפלתם.

דגל מחנה אפרים דרוש לפורים

חשש מרדכי פן אם יראו אחיו היהודים כי הוא מסיר את שקו כדי לשוחח עם אסתר המלכה, יתלו את יהבם באסתר ויסיחו דעתם מהתפלה ומהתשובה. לפיכך בפר להעביר לה את הידיעה על הגזרה באמצעות התק, בלא ידיעתם של ישראל.

'באר הגר"א' על מגלת אסתר: 'שפתי חיים' מוגדים ב' עמ' קפ: 'תביבות הקדש' עה"ת ומועדים עמ' קכה

רזי אמונים

מרמזי אמן לימי הפורים

ראש דברך - אמן

'אדר' - ראשי תבות: 'אמן דבר ראשון, כעין שנאמר (תהלים קט טו): 'ראש דברך אמת', וכן אמרו חכמים (דב"ר ז א): 'אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר מאמן שישראל עושים'.

גם אני אודך פורים, בהקדמה

גם מרדכי ואסתר

'אמן' - ראשי תבות: 'גם מרדכי אסתר. כפי שאמר המגיד מקוצניץ (ער ישראל - פגנת הנפה), כי בסדר אלה-בית, האותיות שאחר א.מ.ו. הן: ב.ג.ס., למפדש שאחר האמן ומשך הים'.

גם אני אודך עם

מרדכי חנף את אסתר לענות אמן

"ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דוד כי אין לה אב ואם" (אסתר ב ז)

כתב הרמ"א (או"ח סכד ז ע"פ דברי הגמרא סנהדרין קי ב): 'וילמד בניו הקטנים שיענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא'. וכך דרש רבי אליהו כהן מאיזמיר בעל 'שבט מוסר' את הכתוב שלפנינו: מרדכי היה 'אמן את הדסה' - מחנכה מסתווה לענות אמן, וזאת: 'כי אין לה אב ואם' - 'שילמדוה, כפי שמחבתת להלכה'.

מפנת אליהו פרק לב

נראה כי אף לאחר שעזבה את בית מרדכי המשיכה אסתר להקפיד על כך, שהרי הכתוב מעיד עליה (להלן פסוק ט): 'ואת מאמר מרדכי אסתר עשה כאשר היתה באמנה אתו'.

י"ד בני אמונים' הרב יעקב דב מרמור'שטין שליט"א

לא להרפות מן התפלה עד לישועה המלאה

"וישב מרדכי אל שער המלך והמן נדחה אל ביתו אבל ויחפוי ראש" (ו י)

תכניתו המחכמת של המן הופרה

"ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי ויבקש המן להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש עם מרדכי" (ו י)

פרש הכתב סופר:

אף שיכול היה המן להרג את מרדכי על כך שעבר על מצות המלך, בכל זאת: 'ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו', ומדוע: 'כי הגידו לו את עם מרדכי' - וכיון שמתוך שנאטו העצה בקש להסית את המלך: 'להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש', תוף שמוש בתואנה השקרית (להלן פ"ס ח): 'ואת דתי המלך אינם עשים ולמלך אין עונה להניחם', חשש המן פן אם יהרג את מרדכי עתה, ימנע המלך מלמלא את מבקשו להשמיד את כל היהודים. זאת משום שסיק מהריגתו שהסבה האמתית לבקשתו להרג את היהודים היא רק בשל היותם: 'עם מרדכי' - שונאו. ואכן, כאשר לבסוף בעצת קרוביו לא נמנע המן מלדרש לתלות את מרדכי על העץ, התגלגל הדבר שגמולו הושב לו בראשו ותלו אותו ואת בניו על העץ.

על עבדה זו אנו מודים בתפלת 'על הנסים':

"המן הרשע בקש להשמיד... את כל היהודים...", ולשם כך נמנע בתחלה מלהרג את מרדכי, אולם: 'ואתה ברחמיה הרבים הפרת את עצתו וקלקלת את מחשבתו...' - כך שגרמת לו לומר למלך לתלות את מרדכי לפני שישמיד את כל היהודים, וכך הגיע סופו: 'ותלו אותו ואת בניו על העץ'.

כתב סופר מגלת אסתר

טוב שיק אחד - מאלף השתדליות

"ותבואנה נערוות אסתר וסריסה ויגידו לה ותתחלחל המלכה מאד ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא חבל" (ד ט)

יש להבין את הנהגתו של מרדכי: הלא לכאורה השתדלות הטובה ביותר שהיה עליו לעשות כדי להביא לבטול הגזרה, היא להביא לידיעת אסתר את זממו של המן כדי שתשפיע על המלך לבטלה. ואלו מרדכי מלבד שלא נהג כן, אף כשבשעה מפונו אסתר להסיר את שקו מעליו כדי שיכול לבוא לפניו - סרב?

באר הגאון מוילנא:

ידע מרדכי שכדי לבטל את הגזרה - טובה שעה אחת של תפלה בלבד שק, יותר מההשתדלות הטובה ביותר, ועל פן סרב להסיר שקו מעליו.

באר נוסף לקח אחר רבי אברהם שישראל משה סלמון הרב מחרקוב:

פסק הרמ"א (או"ח סכד ז): 'וילמד בניו הקטנים שיענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה: אמן, יש לו חלק לעולם הבא'.

וכתב רבי אליהו כהן האייתמרי מאיזמיר, כי מן המגלה למדנו שאף מרדכי נהג כן כלפי אסתר, לה היה כאב, ולכך רמז הכתוב (אסתר ד ז): 'ויהי אמן את... אסתר כי אין לה אב ואם', כתיב: 'אמן' - חסר ואי, משום שלא היה לה אב שילמדוה זאת, למדה מרדכי לענות 'אמן' (מנחת אליהו לא).

"קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הגלוים עליהם - ולא יעבור!" (אסתר ט כז)

לתגובות הערות: שגיא 064-888199

תענית אסתר

לפי זמני ת"א:

פְּנִימַת הַצּוּם: 05:01

יְצִיאַת הַצּוּם: 17:43

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

להצלחת שגיא בן מרים

בס"ד עלון מס' 490 25.2.2021 - יג' אדר תשפ"א

וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמְרֵנוּ
וְיִצְרָאֵנוּ בְּיָמֵינוּ

דִּזְג פּוּרִים

האדמו"ר מגור, בעל החידושי הרי"ם זי"ע, שח פעם ואמר:

כאשר קרה הסיפור עם ושתי, הגיע מישהו לבית המדרש וסיפר את החדשות האחרונות: פסק דין מוות יצא על המלכה ושתי. השיבו לו השומעים שהתאספו "אל תבלבל לנו את הראש בשטויות של הגויים". אבל אחר כך, כשנעשה הנס, ומפלת המן הייתה ע"י אסתר המלכה ומרדכי, התברר לכולם עד כמה החדשות של אז קשורות לכל העם היהודי. כעת הבינו עד כמה קטעי היסטוריה לא קשורים: כמו הריגת ושתי (שהובילה אח"כ להכתרתה של אסתר), הצלת המלך מבגתן ותרש, אי גילוי יהדותה של אסתר למלך ועוד פרטים רבים, התחברו לכדי סיפור הצלה אחד ענק.

מובא בספרים הק' שכשיבוא המשיח, יתכנסו גדולי ישראל, יכתבו את כל קורות התקופה האחרונה שלפני ביאת המשיח ויחברו מגילה. כל עם ישראל יתאסף ויקרא במגילה זו כשם שקוראים את מגילת אסתר. כך גם כל יחיד ויחיד יחבר מגילה מן הקורות אותו בימי חייו. ואז נראה דברים מדהימים. כל מה שקרה איתנו, כל מאורע וכל התרחשות היו עוד חלק ועוד פרק במגילה, שיתחברו יחדיו לכדי תמונה שלמה. פתאום יתברר לנו שהכל היה לטובתנו, הכל היה מכוון למטרה אחת, לתיקון מושלם לנפשנו. בבת אחת ייפקחו העיניים, ונראה אותם מאורעות עצמם שכולנו חוונו, אלא שאז נראה אותם באור אחר לגמרי. העיניים יאירו כאשר נבין איך ולמה קרה לנו כך וכך. (אגישמקע ווארט)

מעלת יום הפורים

מצאתי מרגלית נפלאה בספר נתיבות שלום, לאדמו"ר מסלונים. מי שלוקח את המרגלית הזאת, הרוויח את אוצר חייו!! שואל האדמו"ר מסלונים איך אפשר להבין שמעלת פורים גדול יותר מיום הכפורים? ואומר דע לך, בפורים היתה גזירה (ג, יג): "לְהַשְׁמִיד לְהָרַג וּלְאַבֵּד אֶת-כָּל-הַיְהוּדִים מִנְּעָר וְעַד-זָקֵן טָף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד". והדבר נחתם ע"י אחשוורוש. וכתוב במפורש במגילה (ח, ח): "כִּי-כָתַב אֲשֶׁר-נִכְתַּב בְּשֵׁם-הַמֶּלֶךְ, וְנִחְתָּם בְּטִבְעַת הַמֶּלֶךְ--אִין לְהָשִׁיב". נשאלת השאלה אם א"א להשיב את הגלגל אחורנית, איך התבטלה הגזירה? ג' ימים של תענית ובכיות תינוקות של בית רבן מבטלות את הגזירה. איך יכול להיות!?

אומר הנתיבות שלום מסלונים זה כח הפורים! ביום הכיפורים, בשעת הנעילה כבר נחתם הדין. לכאורה, מתי אפשר לפתוח שוב פעם את הדין? בשנה לאחר מכן, בראש השנה. בפורים התחדש, שגם כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתם בטבעת המלך אפשר להשיב. בפורים אפשר לקחת דברים שכבר נחתמו ולפתוח אותם מחדש! זה פירוש הדבר, שמעלת פורים גדולה יותר מיום הכיפורים.

אומר הנתיבות שלום נאמר במגילה (ט, כח) הימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר וגו'. אין לך דור ואין לך משפחה ואין לך עיר ואין לך מדינה, שאין לה הסתר פנים. לכל יהודי, יש מגילת אסתר משלו! כל יהודי, וההסתר פנים שלו. אחד יושב ובוכה, למה הוא לא התחתן. אחד יושב ובוכה, למה הוא כן התחתן, אחד בוכה למה אין לו ילדים, ואחד בוכה למה יש לו ילדים. כל אחד וההסתר פנים שלו! נשאלת השאלה – מה אפשר לעשות? לימדו אותנו חז"ל בפורים אפשר לייצר ונהפוך הוא! גם זקן וזקנה, כאברהם ושרה, יכולים להתהפך לבחור ובחורה. גם מרדכי עם שק ואפר, יכל להפוך למרדכי בלבוש מלכות! בפורים, הכל ניתן להפיכה באמצעות כח התפילה! יום הפורים עמוס מאוד, צריכים לקיים בו ד' מצוות מנות, מקרא מגילה, סעודת פורים, מתנות לאביונים. אין זמן פנוי! איך ננצל את הזמן ביום הזה?? הדרך היחידה, לקום לפני עלות השחר. .. הילדים ישנים, האשה ישנה, הטלפון לא רוקד... פותח את התהילים ומתחיל לקרוא! (הגר"ב רזנבלום שליט"א)

"שכל המועדים עתידים להבטל, וימי הפורים אינם בטלים לעולם" (מדרש)

שמעתי פעם 'וורט' מתוק, משל למה הדבר דומה: משה הלווה כסף ליעקב שעשה עסקים והרוויח בכסף. מה מחזיר יעקב למשה? רק את סכום הכסף שהלווה לו. הרווחים? שייכים ליעקב בלבד. סוכות, פסח, שבועות - את כולם הקב"ה 'הלווה' לנו. זה לא שעם ישראל 'קנה' את החגים האלו, אלא ה' נתן לנו אותם. ממילא - הוא עתיד לקחת אותם בחזרה. אבל פורים? הרי פורים זה שיא 'הסתר הפנים' לעם ישראל, הקב"ה לא מוזכר במגילה וכאילו התחבא אי שם.. נו, אז איך בכל זאת קנינו את פורים? ע"י האמונה שלנו!! עם הדבקות שלנו, עם התפילות שלנו, כל הדמעות וספרי התהילים של עם ישראל - הם אלה שקנו את פורים לקנין עולם. שנזכה, להחדיר את המסר עמוק לליבנו, וכך בעז"ה לקנות את הגאולה השלימה. (אגישמקע ווארט)

נכנס יין יצא סוד אמרו משמו של הגה"ק מקאצק זצ"ל כי הסוד של עשיו הוא 'ועל חרבך תחיה', ולפיכך דרכם של אומות העולם שכאשר הם שותים ומשתכרים הרי הם מכים ופוצעים זה את זה ומגיעים עד כדי רציחה, כי כאשר נכנס בהם היין יוצא הסוד של על חרבך תחיה, לעומת זאת הסוד של כנסת ישראל הוא אהבה 'ואהבת לרעך כמוך', ולפיכך כשנכנס בהם היין והם משתכרים הרי הם מביעים ומגלים זה כלפי זה רגשי אהבה וחיבה יתירה, כי אז יוצא סוד האהבה, עכ"ד. דבר זה יש לו רמז במקרא והיינו מאי דכתיב (שיר השירים ב, ד) "הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה". (רבי שמואל יעקב בורנשטיין אורה ושמחה)

והשתיה כדת אין אונס" (א, ח) איתא בחז"ל אמר רבא חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המון לברוך מרדכי. נשאל הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע: היכן מרומז בתורה"ק כי מצוה בפורים לשתות כדת? וענה: כתיב (בפ' בשלח שמות טו, כד-כה) "וילנו העם על משה לאמר מה נשתה, ויורהו ה' עץ" פירוש, העם התלונן מה נשתה - מתי נשתה - ויורהו ה' עץ - ויתלו אותו ואת בניו על העץ, זה פורים, אז נשתה (ר"ש מקאמינקא)

תָּמָאן הַמְּלָכָה וְשֵׁתִי, לְבֹא בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר, בְּיַד הַסְּרִיסִים; וַיִּקְצַף הַמֶּלֶךְ מְאֹד, וַחֲמָתוֹ בְּעָרָה בּוֹ (א,יב)

ויש לתמוה על קצפו וחמתו של המלך אחשוורוש על כך שמיאנה ושתי המלכה לבוא אליו, והרי כל הסעודה היתה באופן שלא כופים אף אחד לשום דבר, הכל כרצון איש ואיש, כרצון מרדכי והמון, מי שרוצה אוכל כשר יקבל כשר ומי שרוצה טרף יקבל טרף. והכל היה ללא כפייה כלל, וא"כ מדוע לא כיבד את רצונה של ושתי המלכה, שלא רצתה לבוא. הרי כל הסעודה היה כרצון איש ואיש, ומדוע דווקא אצלה דקדק והחמיר כל כך.

ויש לתרץ עפ"י מה שיסדו בעלי המוסר: כי יש פעמים שהאדם הינו בעל חסד גדול, הוא יכול להקים מפעלי חסד גדולים ולהיטיב עם כל העולם כולו, אולם בתוך ביתו פנימה הכל נעלם. כאשר עושים את החסד לשם שמיים אזי קודם צריך לעשות את החסד בתוך הבית ולאחמ"כ לדקדק, בחסד עם העולם. והמגיד ר' שלום שבדרון זצוק"ל היה מתאר את הדבר, ומספר על "בעל חסד" אחד שראה אשה ברחוב עם סלים כבדים ורץ כדי לעזור לה ולהקל מעליה את כובד הסלים שהיתה סוחבת, כשהוא התקרב וראה שזו אשתו, מיהר לתת לה גם את הסל שלו כדי שיהיה לו זמן ללכת ולעשות "חסד" עם מישהו אחר. ללמדך כי מי שהוא עושה חסד באמת לשם שמיים, דבר ראשון יעשה חסד עם בני ביתו.

ובזה מבואר למה קצף המלך אחשוורוש על ושתי המלכה, ומדוע החמיר איתה יותר מכל משתתפי סעודתו. שהרי הוא בוודאי לא עשה את החסד לשם שמים אלא רק להראות את כבוד עושרו לעיני כל, ולכן מה שנוגע לאחרים היה מטיב איתם בכל טוב שבעולם ואינו כופה עליהם מאומה, אבל בתוך ביתו היה מושחת במידות, ולא היה יכול לסבול כלל אם מישהו המרה את פיו. (עפ"י אש תמיד)

אִישׁ יְהוּדִי, הָיָה בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה; וְשֵׁמוֹ מְרֻדְכַי, בֶּן יֵאִיר בֶּן-שִׁמְעִי בֶן-קִישׁ--אִישׁ יְמִינִי (ב,ה) ובגמרא [מגילה י"ב ע"ב] מבואר שכל השמות על שמו נקראו. בן יאיר-בן שהאיר עיני ישראל בתפלתו, בן שמעי-בן ששמע אל תפלתו, בן קיש-שהקיש על שערי רחמים ופתחו לו, ולכאורה הסדר הפוך. והיה ראוי שקודם כל יהיה כתוב, בן קיש-שהקיש על שערי רחמים, לאחמ"כ בן שמעי-ששמע אל תפלתו, ורק אחר"כ בן יאיר-שהאיר עיניהם של ישראל בתפלתו, כי הרי רק לאחר שהתפילות נתקבלו ופעלו את הישועה, אז אורו עיניהם של ישראל וליהודים היתה אורה ושמחה. וי"ל שהסיבה שנכתב כסדר הזה משום שכבר בתחילת תפילתו של מרדכי היה בטוח שתפילתו תיענה, לכן מיד נאמר בן יאיר שהאיר את עיניהם של ישראל בתפלתו, ואעפ"י שעדיין לא הגיעה הישועה, אבל לגודל בטחונו ואמנותו כבר היה בטוח בכך שתפילתו תתקבל ותישמע לפני ה' יתברך ויאיר עיניהם של ישראל, ולכך רק לאחמ"כ מוזכר שהשם שמע את תפילתו בפור על בעבור שהקיש על דלתי רחמים ולא עמדו השערים בפניו ונפתחו לו. (אש תמיד)

שאלה: סח מרן הרב שך זצ"ל: מעשה שהיה ביהודי שהיה ראש הקהל, שהגיע ביום פורים למעונו של רבה של סלוצק, מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ובידו משלוח מנות לכבוד הרב. לא היה זה סתם משלוח מנות. האיש הביא עמו פרה (חיה) שמניבה חלב (ויכולה לפרנס את בעליה) יחד עם מאכל נוסף, מנחה שלוחה לרבינו. ואכן ר' איסר זלמן קיבל את המשלוח. כעבור כחודש ימים, בחול המועד פסח הופיע הנגיד בבית רבינו שנית. הפעם לא הגיע ליתן מתנות, אלא לבקש בקשות. האיש ביקש מר' איסר זלמן שיואיל בטור בו לקבל את בנו כשוחט לעיר סלוצק. מה עשה ר' איסר זלמן בשמעו את בקשתו? לאלתר נכנס הרב לרפת, הוציא את הפרה והשיבו בחזרה לראש הקהל. הרב נהג כך מאחר והבין שמראש נתנה האיש למען שוחד, כדי שיבוא וידרוש לקבל את בנו לשוחט.

ויש לשאול: האם יצא אותו יהודי ידי חובת מצות משׁ לוח מנות איש לרעהו בנתינת פרה זו? **תשובה:** רבותינו הפוסקים נחלקו האם יוצאים ידי חובת משׁ לוח מנות בנתינת דבר מאכל שאינו ראוי לאכלו כמות שהוא אלא על ידי תיקון, הכנה ובישול, כגון בשר ודגים חיים.

דעת המהרי"ל ש'מנות' אינם אלא מאכלים המוכנים לאכילה מיידית, ולכן אין לשלוח אלא דבר הראוי לאוכלו כמות שהוא, כגון בשר ודגים מבושלים.

אולם לדעת הפרי חדש, ניתן לצאת ידי חובה אף בבשר חי, אך דוקא אם העוף או הבהמה כבר נשחטו, ואין המאכל מחוסר אלא בישול, אבל אם שולח לדוגמא תרנגולת חיה – לא קיים את המצוה. (יעוי' במשנה ברורה סי' תרצה ס"ק כ', ובכף החיים שם ס"ק לה (ברם, בנידון דנן, שניתן לחלוב את הפרה ולהפיק ממנה כעת חלב מסתבר שנחשב הדבר כ'מנה'. (כשם שהנותן לחבירו בקבוק שבתוכו חלב יוצא ידי חובה. (ולמעשה אמר מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א כי נראה שבמעשה שלפנינו לא יצא הנותן ידי חובת משלוח מנות, הואיל ונתנו מראש עבור שוחד, ולא עבור משלוח מנות!) (והערב נא)

ומרדכי לא יכרע, ולא ישתחוה (ג,ב)

הקשו המפרשים מדוע נאמר 'לא יכרע ולא ישתחוה' בלשון עתיד, ולא נאמר 'לא כרע ולא השתחוה' בלשון עבר. **ביאר רבי דוד טעביל** ממינסק: דבאמת מרדכי היה יכול להימנע מלפגוש את המון, ולא ללכת למקומות שהמון היה נוהג להיות, אולם מרדכי דוקא הקפיד ללכת למקומות שבהם ידע שהוא עתיד לפגוש את המון, כדי לעמוד בפניו בקומה זקופה להראות לכל היהודים שאסור להשתחוות לאדם שיש בו חשש עבודה זרה, וזה מרמו הפסוק 'לא יכרע ולא ישתחוה' בלשון עתיד, כלומר, שמרדכי הקפיד ללכת דוקא במקומות שידע שהוא עתיד לפגוש את המון, כדי להורות לכל היהודים שבכל מקרה ובכל מצב הוא לא יכרע ולא ישתחוה' (בית דוד דרוש י')

ודתיהם שנות מכל עם ואת דתי המלך אינם עשים (ג,ח)

חז"ל דרשו (מגילה יג,ב) שהמון טען כי ישראל שומטים עצמם מלעבוד את עבודת המלך בטענת שה"י פה"י, כלומר: שבת היום, פסח היום. ויש להבין, מדוע ההשתמטות היתה בטענת "שבת היום, פסח היום" ולא נתלו בחג אחר, וכגון "שבת היום, סוכות היום". אומר האדמו"ר בעל ה"פני מנחם" מגור: "שני מועדים אלו, שבת ופסח, אסור לגויים לקיים: גוי ששבת חייב מיתה, ופסח - כל ערל לא יאכל בו". טען המון: לכל אומה ולכל דת יש חגים משלהם, ובזה אין ישראל שונים ומיוחדים מכל עם. רק בשני אלו, שבת ופסח, דתיהם שונות מכל עם, כי אך ורק להם מותר לקימם (מתוק האור)

ושללם, לבוז (ג,יג)

מה התוספת בזה? וכי אחר שיושמדו היהודים, ישנה נ"מ האם שללם לבוז או לא? **מבאר החת"ס:** ע"פ הגמ' המספרת שכאשר טיטוס הרשע נכנס לא"י הוא ציוה לקחת את כספי היהודים לאוצר המלוכה ולא התיר לחיילים לבוז השלל. כיון שכך, נפתחה בפני היהודים אפשרות לשחדם בכסף ולהשאיר עי"כ בחיים. המון לא רצה שכך יהיה, ולכן הבטיח ששללם יהיה לבוז וכך לא יהיה טעם לשחדם...

(מתוק האור)

מסופר על הגר"ח וולוז'ין שפעם אחת תכננו כמה שרים לגרש את היהודים, והלך הרב לשחדם. רק א' היה רשע גדול שלא היה מוכן אף לראות פני יהודי. אמר הרב לעוזר השר אמור לו שאומר לו רק שתי מלים, ניאות השר, והרב נכנס אליו והניח ערימת שטרות ואמר שתי מלים: 'קח ושתוק'!...

למחרת בישיבת השרים דיברו כולם בעד היהודים ורק השר הנ"ל שתק. המלך הבין שהתפנית חלה בעקבות שוחד שקבלו השרים. הוא פנה לשר השותק ושאל לפרש שתיקתו. ענה הלה ואמר אני חושב לעצמי אם אני קיבלתי סכום כה גדול רק כדי לשתוק, כמה קיבלו האחרים על מנת לדבר?...

מסופר על האדמו"ר מסאטמר שפעם אחת התלוננו בפניו על מצב הביש לו נקלעו שנתמנה שופט גוי רשע אנטישמי ארוך. אמר להם הרב זה לא כ"כ נורא כמו שאתם חושבים, אני ראיתיו, הוא בסדר גמור... בסדר גמור? תמהו. אכן השיב הרב, ראיתיו והוא לא בעל מום, אינו גידם ב"ה, יש לו שתי ידיים... תנו לו שוחד והכל יסתדר... וזה שאנו אומרים שבכל דור ודור קמים עלינו לילותינו, והקב"ה מצילנו - כיצד - 'מידם' על ידי הממון שאנו דוחפים לידם.

הוסיף הרב בידרמן וסיפר: "לפני שנים כשהייתי בפורים בבית הכנסת של חסידי בעלז' בבני ברק, ראיתי במו עיניי את המעשה הבא - בית המדרש היה גדוש בליל פורים באנשים שניצלו את קדושת הלילה לתהילים, לימוד וכו', מלבד קבוצת בחורים שישבה בצד ודיברו בדברים בטלים וצחקו. לפתע, התעורר הבחור שהיה ראש הקבוצה, אשר היה בגיל מבוגר ולא זכה למצוא את זיווגו, ואמר: "חברים בואו ננצל את היום הקדוש ונאמר תהילים ונתפלל לה' שיושיענו". מיד הקשיבו לו כולם והחלו באמירת תהילים עד הבוקר.

וראו איזה פלא - מיד אחר חג הפורים נשתנה מזלו של הבחור והלה התארס עם משפחה חשובה מאד, שלא 'חלם' עליה כלל. על כן, נשמח ונודה לה' ביום קדוש זה וננצלו עד לרגע האחרון בתפילה ובבקשה, ואף נקיים את מצוות היום, ובפרט את משלוח המנות עם אנשים אשר הקשר שלהם עימנו פחות טוב, וכך נרבה אהבה ואחווה.

חמשה דברים קיבלו בני ישראל עליהם ועל זרעם ביום הפורים:

- א. קריאת המגילה
- ב. משתה ושמחה
- ג. משלוח מנות
- ד. מתנות לאביונים
- ה. ונהגו עוד להתחפש ולשנות את המלבושים.

ודרשו לרמוז את כולם באותיות 'מגילה':

- א. הראשון כפשוטו, דהיינו קריאת המגילה.
- ב. מגילה בשינוי האותיות זה 'לגימה' דהיינו שתיית היין בשמחה.
- ג. משלוח מנות נרמז בצירוף גמילה מלשון גמילת חסד איש לרעהו.
- ד. בסדר אותיות של מילגה נרמזת מצות מתנות לאביונים.
- ה. וגלימה רומזת על שינוי המלבושים.

(באר הפרשה)

מעלת השמחה בפורים – הרב חיים זאיד שליט"א – מתוך טוב לחסות בה'

ברצוני לשתף אתכם בחידוש נפלא שאומר רבי נחמן מברסלב על המגילה, שילמד אותנו מהו פורים, ומה עלינו לעשות בחג הקדוש והנפלא הזה. אסתר המלכה שומעת שיש גזירת מוות על כל היהודים, על כן היא קוראת לאחשוורוש והמן למשתה שהכינה על מנת לספר למלך על הגזירה. והנה, שואל אותה אחשוורוש במשתה מה רצונה, ומה אומרת אסתר: "יבוא המלך והמן גם מחר למשתה" – תבואו מחר לעוד משתה שעשיתי. רק רגע, אבל למה מחר? מדוע לא סיפרה אסתר כעת למלך על מזימת המן?...

עונה רבי נחמן הקדוש ואומר: ראתה אסתר באותה שעה כי המן שמח וטוב לב, על כן ידעה היא שאי אפשר לנצח אותו. רק למחרת, כאשר הגיע המן למשתה עצוב ואבל אחר שלקח את מרדכי על הסוס, אז ידעה שיכולה היא לנצח אותו. ללמדנו גילוי עצום לחיים – אדם שנמצא בשמחה אף דין או קטרוג לא יכול לשלוט עליו, מפני שהשמחה מבטלת את כל הדינים מהאדם.

אספר לכם מעשה מדהים על כך: היה זה בשבת שלפני שבועיים, ערב ר"ח אדר. עשיתי שבת בסמינר בקיבוץ 'יחיעם' בצפון, ובמוצ"ש החלטתי לקפוץ למורי רבי ר' דוד אבוהצירא שליט"א מנהריה. היה זה ליל ר"ח אדר ור' דוד היה צוהל ושמח במיוחד. והנה, בעודי עומד בתור, נעמד לפניי יהודי שניגש לרב ופרץ בבכי: "כבוד הרב, הבן שלי נמצא במצב קשה בבית חולים, ומחר עליו לעבור ניתוח מסוכן שיכול לסיים את חייו. הרופאים ביקשו שאחתום על כך שאם הוא ימות, הם לא אשמים, מה אעשה?", מירר בבכי.

ר' דוד פנה אליו ואמר: "יהודי זה חודש של שמחה, תשמח אין דינים. ב"ה אם תשמח לא יהיה ניתוח". אותו יהודי קיבל את דברי הרב בתמימות, וממש מול הרב עצר את הבכי והחל לשיר ולרקוד: "רבי נחמן מאומן..." כך המשיך לשמוח עד יציאתו מהחדר. ואז הגיע תורי. ניגשתי אל הרב ובסיום אמר לי הרב: "הרב חיים תחכה פה בצד". לא ידעתי למה, אבל חיכיתי. והנה, לא עוברות כמה דקות ואותו יהודי של מקודם נכנס שוב לרב והחל ממש לצעוק בחדר משמחה: "כבוד הרב, כרגע צלצלו אליי מבית החולים, והרופא אמר שלא צריך ניתוח, הם מצאו דרך להסתדר גם בלי זה".

חייך אליי הרב ואמר: "ר' חיים, עכשיו אתה יכול ללכת". כל כך התפעלתי מדברי ר' דוד: תהיה בשמחה לא יהיה ניתוח. ומדוע? כי כשהאדם בשמחה אף דין לא יכול לשרות עליו, ואפילו לא על המן הרשע. כל הצרות והסבל מתחילים שהאדם שצער ובכעס. אבל איך באמת זוכים להיות בשמחה? איפה נמצאת השמחה?...

הבה נגלה את הסוד, אך נקדים לכך הקדמה: אומרים רבותינו כי כשיבוא המשיח כל המועדים יתבטלו, חוץ מ... פורים, שנאמר: "זוכרם לא יסוף מזרעם". שואל הרב מבריסק: מדוע? מה מיוחד בפורים יותר מחנוכה ומשאר החגים שהוא לא יתבטל?... נחدد את השאלה: תארו לעצמכם שבסוף ההרצאה שלי, הייתי אומר לכולם כי כולם חייבים לשתות בקבוק וודקה ולהשתכר. מה הייתם עושים לי? מעיפים אותי!

"זה רב לא נורמלי", הייתם אומרים, הרי שכרות זה דבר זול שלא נמצא ביהדות היפה שלנו כלל, אלא רק במקומות שפלים. והנה בפורים אומרים לנו חז"ל: "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" – פלא! כל אחד מעם ישראל! אני, אתה ואפילו הרב חיים קנייבסקי צריכים להשתכר עד שנתבלבל ונאמר 'ברוך המן'. האם זה נורמלי?... אלא הבה ונגלה את הסוד של פורים – יש לי שאלה: פעם ראיתם אדם שיכור?...

בכל פעם שאני יורד בתחנה המרכזית בנתניה אני עובר ליד שיכור אחד. פעם אחת שאלתי אותו: "תגייד יש לך מה לאכול?". והוא עונה לי בשכרותו: "אני שר האוצר... אני טראמפ". הוא מסכן, אך בהרגשה שלו, הוא מרגיש כמו האדם המאושר בעולם. ומדוע? כי שיכור מנותק מהטבע, הוא לא מרגיש צרות או קשיים, אלא הוא חושב כי הוא שר האוצר... כי הוא חי מעל הטבע.

זו העבודה שלנו בפורים, להתבסס ביין על מנת להרגיש ולזכור כי אנו עם ישראל מעל הטבע, מפני שיש לנו את האמונה שאבא שלנו הוא הבוס של העולם, לכן אנחנו חיים מעל הטבע. לכן, עלינו לשמוח, כפי שאמר ר' דוד: 'אם תשמח לא יהיו לך דינים'.

כל יהודי בפורים צריך לשתות יין ולהתבסס כדי לצאת מהטבע, ולדעת שאני יהודי הדבוק בה' אשר הוא בעל הבית היכול הכל, וכך לחיות בשמחה כל השנה. לא לחיות בעצבות ודאגה מהבריאות, הפרנסה, הזיווג – כי אנחנו כמו שיכור שחי מעל הטבע, מפני שאנו בניו של ה'.

לכן החג הזה לא יתבטל לעולם מפני שבו אנו יוצאים מהטבע ונדבקים בה' על ידי השמחה. אין טבע ואין דינים כל השנה אם רק נשמח עם בורא עולם ונסמוך עליו.

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על פורים (מתוך 'לקראת שבת מלכתא')

מקשים העולם, מה היה חטאם של ישראל באותה סעודה, הרי דרשו חז"ל (מגילה יב) 'לעשות כרצון איש ואיש (אסתר א, ח) – אמר רבא, לעשות כרצון מרדכי והמן, ואם כן הרי היו כל המאכלים ושאר ענייני הסעודה ב'הכשר' של מרדכי הצדיק ומה עוון יש בזה?

וביארנו על פי מעשה (שלא) היה, פעם נסעו ישראל וגוי יחדיו בדרך, אחר שהילכו כברת דרך הוציא היהודי מצקלוננו מאכלו אשר הביא עמו מביתו, בירך על המזון ופטר את הרפרפת אכל ושתה, ואילו הגוי הוציא 'בשר שמן' וניגש לאוכלו, וב'נדיבות לב' הציע ליהודי להצטרף עמו בסעודתו, אך היהודי התנצל ואמר שאסור לו לאכול מבשר גויים.

בגמר סעודתו שתה הגוי מיינו, גם בזה סירב היהודי לשתות מכוסו ואמר לו ש'סתם יינם' אסור על איש ישראל. הגוי שלא נתברך ב'בינה ודעת' להבין את דברי היהודי והוכרח היהודי להסביר לו ב'רחל בתך הקטנה', שהתורה אוסרת לאכול בשר ויין של גוי זולתי במצב של סכנה ופיקוח נפש, ואף הוסיף והסביר לו 'פיקוח נפש' מהו. ויהי כשומעו כי כן – הוציא הגוי סכין גדול וכמעט שהניפה על ראש היהודי, והזהירו שאם לא יאכל וישתה מבשרו ויינו יהרגו על אתר, בלתי ברירה עשה כפי שנצטווה אכל ושתה והתענג מסעודתו של הגוי, לפתע חזר בו הגוי, והחל לפייס את היהודי בבקשת סליחה מחילה וכפרה על מעשיו, נענה היהודי ואמר לו בתוקף – "אינני סולח ומוחל לך!" ולשאלת הגוי מדוע לא יסלח לו, השיב: "אינני מוחל לך שלא נתת לי לסיים את הסעודה..." והיינו שאותו איש שמח עם הסיבה של הפיקוח נפש שנקלע לידו כדי שיוכל לאכול ולהנות מן הסעודה.

וזהו אומרו, 'לפי שנהנו מסעודתו של אותו רשע', כי הגם שהיה מקום לומר שאולי היו מוכרחים להשתתף בסעודה מפני השלום ולתת כבוד למלכות, וכמו כן לא היה איסור באכילתם שהרי סידרו את הכשרות על צד היותר טוב – מכל מקום לא היה להם ללכת לשם מרצון ולהתענג מחברותם של גויים טמאים פוחזים וריקים, והיו צריכים ללכת כמי שכפאם שד ומחמת ההכרח, ולא ליהנות מן ההליכה והשותפות.

באופן אחר משלו ענין זה, בילד פרא אדם, שהמלמד לא הצליח לחנך אותו. לסוף השנה חקק המלמד את כל התנהגות הילד עלי 'תעודה' – שלא למד כהוגן, ואף לא התפלל כראוי, ובהתנהגותו הפריע לכל התלמידים, וכיוצא בדברים אלו, זולת כאשר הוצרך המלמד לכתוב על ענייני השירה, שם הודה על האמת שבשיעורים אלו התנהג כהוגן, כי אהב לשיר ולזמר.

ויהי כאשר הגיע הילד לביתו והראה לאביו את התעודה החל האב לקרוא הנכתב בה, ויהי כראותו שלימודו לא היה כהוגן שתק ולא אמר מאומה, כי הבין שבנו לא ניחן בכשרונות, וגם כאשר המשיך לקרוא שתפילתו לא היתה טובה וכן התנהגותו לא היתה כראוי לא אמר לו ולא כלום, כי דן אותו לכף זכות שמא קשה לו לקבל מרות מן המלמד, וכך המשיך לקרוא בשתיקה את הדברים הקשים שכתב המלמד, אבל כאשר ראה שב'זמרה' הצטיין לשבח, או אז סטר לו אביו על לחיו.

תמה הבן ושאל: "אילו היית מכה אותי בקריאתך את התעודה עד עתה ניחא, כי אכן לא למדתי ולא התנהגתי כדבעי, אבל מדוע מעניש הנך אותי דיקא בדבר שהצטיינתי לשבח?", השיב לו האב והסביר: "אדרבה, את עצם הנהגתך עוד אפשר להצדיק ולומר שהיית בבחינת אונס דרחמנא פטריה, אך איך שייך לשיר ולשמוח במצב כזה? ועל כך מגיע לך עונש..." והן הדברים, שלכה"פ היו צריכים להצטער במה שנאלצו להשתתף בסעודתו של אותו רשע, ואילו הם נהנו מן האיסור.

וכן כתב ה'חתם סופר' (תו"מ מגילת אסתר ד"ה איתא במגילה), דאע"פ שהיו אנוסים ומוכרחים להשתתף בסעודה, היה עליהם להשביע את נפשם עם מאכלים כשרים בטרם בואם לסעודה בבית אחשוורוש, וממילא היו אוכלים שם 'אכילה גסה' ולא לתיאבון.

סיפור מיוחד לפורים מתוך הגיליון 'חוט של חסד' בנשיאות הרה"ג רבי שלום ארוש שליט"א

בביתו הגדול שבאמסטרדם, בירת הולנד, ישב רבי אלעזר רוקח בראש השולחן, שסביבו הסבו בני-משפחתו, נכבדי הקהילה ורבים מבניה, שבאו לסעוד את סעודת הפורים עם רבה הנערץ בעיר. רבי אלעזר נחשב לא רק לגאון עצום ולפוסק בעל שם, אלא אף למקובל גדול המצוי בחכמת הנסתר. גדלותו וצדקותו היו מפורסמות לא רק בקרב היהודים אלא אף אצל גויי הולנד. שולחן הפורים היה ערוך בטוב טעם כיד המלך בבשר, דגים, וכל מיני מטעמים שהובאו על ידי בני הקהילה כימשלוח מנות. גם יין ושאר משקאות לא חסרו. ובין מנה למנה קלחו מפי הצדיק דברי תורה מחודדים ומשובבי לב, שהתאימו לאווירת הפורים. בין כוסית לכוסית פצחו בשירה וריקודים כיאה למשתה ושמחה בחג הפורים.

השמחה היתה בעצומה כאשר לפתע נשמעו נקישות קצרות ומהירות על הדלת. זו נפתחה ועל המפתן נראו שלשה אנשים לבושי שרד. היו אלה שליחים מאת המלכה. פניהם הביעו דחיפות רבה. בקול נרגש התנצלו על הפרעה, וביקשו לדבר עם הרב הישיש רבי אלעזר סימן להם להתקרב אל השולחן ולומר את שבפיהם.

השלושה סיפרו כי באחד מאזורי המדינה נפרץ סכר גדול ומי הים מאיימים לשטוף את האזור כולו על בתיו ותושביו. כידוע, הולנד היא מדינת שפלה, שחלקים מאדמתה שוכנים מתחת לפני הים. התושבים גדרו את עצמם בסכרים גבוהים וחזקים, כדי לבלום את מי הים בשעת גאות וסערה. עתה עם פרוץ הסכר היה ברור אפוא, כי סכנה כבדה מאיימת על יושבי אזור הסכר הפרוץ.

שליחי המלכה שמעו מכבר על צדקותו של הרב, וכשסיימו להביא לפניו את דבר המלכה ציפו לראותו פורש לאחת מפינות הבית ומתחיל להעתיך בתפילה. בינתיים הוזמנו השלושה להישאר בבית, כדי להשיב את נפשם במאכל ובמשקה. הביאו לשולחן את כל בקבוקי היין והמשקאות שעוד נותרו, ביקש הרב מן המסובים. הכל הביטו בו משתאים, מנסים לקרוא את כוונותיו. חלפו רגעים מעטים והשולחן כולו כוסה בקבוקי יין ויין שרף מן המשובחים ביותר. "כעת רבותי", המשיך הרב, "הבה נקיים את מצות היום בהידור, ונשתה עד אשר לא נדע בין ארור המן לברוך מרדכי, נפתח בשירה וריקודים ונמתיק הדינים".

כעבור שעה קלה כבר היו עשרות הנוכחים בבית הרב שתויים ומעורפלים ופרצו בשירה שמחה משוחררת ובריקוד עליז. לנגד עיניהם המופתעות של שליחי המלכה קם הרב הישיש ממקומו והחל לנצח על השמחה בשתי ידי. הציבור קם אף הוא על רגליו והחריה החזיק אחריו. שירה אדירה פרצה מתוך הלבבות. בעיני שלישיית השליחים ההמומים דמה המקום לבית שכורים מתהוללים. לרגע חשבו כי הגיעו לכתובת הלא נכונה. הם אף החלו לחשוד, שמא הרב אינו אלא נוכל שהוליד את הציבור כולו שולל. בעוד הכל מסביב שרים ורוקדים, חמקו השלושה מן הבית.

השלושה הגיעו מיד אל ארמון המלכה ונתקבלו בשמחה על-ידי המלכה. בטרם פצו את פיהם, סיפרה להם המלכה כי משימתם צלחה וכי הפרצה בסכר נחסמה בתוך זמן קצר, וכל האירוע נסתיים בנזק קל בלבד. השליחים הופתעו מאוד, במיוחד ששעת הנס תאמה את משתה ה'הוללות' שנערך בבית הרב. במבוכה לא מעטה סיפרו למלכה את אשר עבר עליהם מרגע כניסתם לבית הרב ועד ליציאתם החומקת מתוכו, בעוד הרב ובני ביתו שיכורים ומתהוללים.

כעת הגיע תורה של המלכה להיות מופתעת. הפתעתה הייתה כפולה, ראשית מעצם התנהגותו של הרב הנערץ עליה כל כך, ושנית מהעובדה כי בכל זאת, בדיוק באותו זמן השתלטו הפועלים במהירות על טבעית על הפירצה שבסכר. כעבור ימים אחדים הוזמן רבי אלעזר אל ארמון המלוכה. רשמית הוזמן כדי לקבל את הוקרת המלכה על מעשהו לטובת המדינה, אך למעשה ביקשה המלכה לברר עמו באותה הזדמנות את תעלומת התנהגותו, בתגובה על דברי שליחיה אליו.

כשמצאה את הרגע המתאים, הפנתה אליו המלכה שאלה ישירה בנושא. פניו של רבי אלעזר הפיקו חכמה ותבונה. חיוך רחב נשפך על פניו ועיניו ברקו: "מידה מיוחדת יש לנו, היהודים. בכל עת של מצוקה, המורה על חרון אף מצדו של בורא העולם, אנו מפייסים אותו על ידי מלוי רצונו בשלמות ומצפים שבתגובה, ימלא אף הוא את רצוננו ויסיר את הסכנה מעל ראשנו".

המלכה האזינה לדברי רבי אלעזר בסקרנות רבה. והוא המשיך: "אותו יום, חג פורים היה. נצטוונו בו לשמוח ואף להתבסס לשכרה. אילו הייתי נוהג כמצופה ופורש לתפילה מתוך תחינה ובכיה, לא זו בלבד שלא הייתי ממלא את רצונו של הקדוש ברוך הוא, אלא אף הייתי עובר על מצוותיו. לכן, בהביני את הסכנה הגדולה המרחפת מעל תושבי הולנדה, ביקשתי מאנשי להגביר את השמחה ביתר שאת, כדי לעורר את רחמיו של הבורא. שכן לכל דבר יש את הזמן והעת שלו. ואותה העת הייתה עת של שמחה ולא של תפילה בבכיה, לכן בחסדי ה' פעלנו את הישועה ע"י קיום מצוות הפורים במלואן".

דבריו של רבי אלעזר נשאו חן מאוד בעיני המלכה, ובתום הביקור הוא נשלח לביתו בכבוד גדול ובלווי מלכותי. אכן, "לכל זמן ועת... תחת השמים... עת לבכות ועת לשחוק... ועת רקוד". חג פורים שמח!

עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי (מתוך 'דרשו')

אבי רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, סיפר סיפור מדהים, שארע עם החפץ חיים ביום הפורים. מידי שנה, ביום הפורים, היו מגיעים בחורי הישיבה לביתו של החפץ חיים. החפץ חיים היה מוסר להם חידושי תורה, ומעביר סדר של חיזוק. שנה אחת, הגיע בחור שיכור כסדר, בחור בעל כישרון שקצת קיים בעצמו עד דלא ידע. והוא התחיל לנדנד לחפץ חיים. כל היום הוא היה אצל החפץ חיים בבית ונדנד לו ושיגע אותו. שאלו החפץ חיים: "נו, מה אתם רוצים?" ענה לו: "אני רוצה שהרבי יבטיח לי שאני יהיה בד' אמות שלו בעולם הבא". במשך כל היום הוא נדנד לו עם בקשה זאת. אך החפץ חיים לא ענה לו, ולא הבטיח מאומה..

לפנות ערב, כבר התפללו מנחה, וצריכים להתיישב לאכול סעודת פורים, החפץ חיים קם ומתכוון ללכת לאכול את סעודת פורים, הבחור הזה לא נותן לו ללכת. הבחור נעמד ואומר: "רבי אתם לא הולכים לאכול את סעודת פורים עד שאתם מבטיחים לי שאני ישב במחיצה שלכם לעתיד לבוא". החפץ חיים מסתכל ולא עונה. היו שם עוד בחורים והם אומרים "רבי תבטיחו לו", אז החפץ חיים הסתכל על הבחור ואמר: "רוצה אתה לשבת במחיצה שלי לעתיד לבוא? אם אתה תקבל על עצמך דבר אחד, אוכל להבטיח לך זאת, קבל על עצמך, שמהיום והלאה לא תדבר ולא תשמע לשון הרע כל ימי חייך, ותוכל לזכות במבוקשך!"

הבחור התרצן באחת, כובדה של ההבטחה הפיג ממנו את עוצמת השכרות, והוא שקע במחשבות, האם אכן יוכל לעמוד בדרישת רבו. הכל עומדים ומחכים לתשובתו, והחפץ חיים מזרזו: "נו, מה החלטת? האם תקבל על עצמך לשמור על לשונך?". "לא רבי", ענה הבחור הנבוך, "אינני מסוגל להתחייב לשמור על לשוני במשך כל ימי חיי, צר לי, אינני יכול להבטיח!"

התמלא החפץ חיים בצער וקרא: "הביטו וראו, בחור זה עמד על פתחה של הצלחה נצחית, לא ביקשתי ממנו, אלא רק דבר אחד – שמירת הלשון! וגם את זה הוא לא מוכן, הוציאו אותו מכאן ונלך לאכול את סעודת הפורים!". הכל פנו לקיים את מצות היום, והבחור הפסיד ברגע את בקשתו הייחודית.

סיפר הגרי"מ גרינוולד: זכיתי לשמש את רבי מיכאל דוד וייסמנדל זצ"ל, מי שגילה כידוע גדולות ונפלאות בענין דילוגי האותיות בתורה. לא היה לו מחשב בזמנו, הכל היה במוחו, מוח של עילוי גדול... הייתי אצלו פעם בסביבות הפורים, והוא שאל אותי: "כבר ספרת כמה אותיות יש במגילה?" אמרתי לו שאינני יודע, והוא אמר – "אני יודע". אני חושב שאמר בערך שתיים עשרה אלף.

שאלתי: מה אפשר לעשות עם מספר זה, ואמר לי להביא חומש. הבאתי חומש ופתחתי אותו, ואמר לי: "תמנה מאות אלף הראשונה בתורה כמנין אותיות המגילה, תגיע לאות סמ"ך. מאות זו תמנה שוב כמנין אותיות המגילה, תגיע לאות תי"ו, ומשם תשוב ותמנה כמנין אותיות המגילה, ותגיע לאות רי"ש, שזהו השם אסתר!".

אמרתי לו בבת צחוק, ומה יעשה מרדכי? תהיה לו עגמת נפש. והוא השיב ואמר: "אינני יודע, אבל תבוא בשנה הבאה". הגעתי אליו בשנה הבאה, ושאלתי – ומה עם מרדכי? ואמר לי: "מצאתי רמז גם למרדכי".

אמרו חז"ל: מרדכי מן התורה מנין, דכתיב 'ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור חמש מאות וגו', ומתרגמינן 'מירא דכיא'. זהו המקום שבו מרומז מרדכי בתורה. ואמר לי: "תמנה מהאות מ"ם של 'מר דרור' כמנין אותיות המגילה, תגיע לאות רי"ש, תמנה שוב תגיע לאות דל"ת, תמנה שוב תגיע לאות כ"ף, ושוב תמנה ותגיע לאות יו"ד, הרי לך מרדכי מן התורה!".

כעבור תקופה התארכה בביתנו אשה מאוד חכמה ומכובדת, היא שהתה בסמינר שבו מבארים את עיקרי היהדות, והיא התווכחה עם כל הרבנים, והיה קשה איתה. כשהגיעה שבת לא היה לה מקום לאכול, והזמינו אותה אלי. במוצאי שבת ביקשה קצת לדבר, ושאלה את השאלות שהיו לה בעניין תורה מן השמים.

סיפרתי לה את ענין הפורים ואת רמוז 'מרדכי ואסתר'. היא הקשיבה לדברים, ואחר כך קמה מהשולחן והלכה לחדרה, וישבה שם על המחשב כמה שעות. בבוקר ראינו אותה יוצאת מחדרה עייפה. היא סיפרה שעבדה על הענין הזה כמה שעות וזה היה תחום העבודה שלה, סטטיסטיקה עד שעלה בידה לברר כמה אחוז של סיכוי יש שדבר כזה יהיה במקרה, והגיעה למסקנה שזה בלתי אפשרי.

שנים רבות אחרי כן כשהגעתי לארץ, הייתי בחתונה, וכשירדתי מהחופה שמעתי אשה קוראת בשמי. אמרתי לה: שליחה, אינני מכירך. ואמרה לי: "אני מרדכי ואסתר... אתה רואה, ברוך ה' אני הולכת בכיסוי ראש, יש לי בעל שלומד בכלל, ויש לנו ילדים שהולכים לישיבה שגם אתה תהיה מרוצה ממנה." (להתעדן באהבתך)

וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת מֶרְדֳּכָי וּלְהַסִּיר שָׁקוֹ מֵעַלָיו וְלֹא קָבַל (אסתר ד, ד) – (מתוך 'יחי ראובן')

מדוע שולחת אסתר בגדים למרדכי? וכי אין לו בגדים? יש לו, אלא שהם קרועים! והרי הוא קרע אותם בכוונה! מה טעם לשלוח לו בגדים חדשים? כדי שיקרע גם אותם?

ביאר הגאון מוילנא זצ"ל: אסתר מבקשת ממרדכי להוריד את השק וללבוש בגדים חדשים כדי שיוכל להיכנס אליה לארמון, כי הלא "אין לבוא אל המלך בלבוש שק" (שם ג). וכשיבוא אליה מרדכי, ישבו יחד ויטכסו עצה איך להעביר את רוע הגזרה. תשועה ברוב יועץ.

אבל מרדכי לא קיבל! הוא לא מוכן להפסיק לרגע אחד את התפילה. להוריד את השק ולעצור את התפילה כדי למוצא עצה? התפילה היא העצה הטובה ביותר! נכון, צריך לעשות השתדלות, אבל לא מפסיקים בשביל זה להתפלל.

בזמן המלחמה שהיתה כאן בתשכ"ז למדתי בסלבודקא. היה אז פחד נורא, וכולם רצו למקלטים. אמר לנו המשגיח זכר צדיק לברכה: "מפסיקים את הלימוד ורצים למקלטים? הלימוד זה המקלט הכי טוב!". כשדוד המלך הגיע זמנו למות – מלאך המוות לא הצליח לקחת את נשמתו, כי עסק בתורה כל הזמן. התורה היא המקלט המוגן ביותר.

אבל מה לעשות, הרי כשיש אזעקה צריך לרוץ למקלט? בסדר, תרוצו. אבל בשעת מעשה תגידו משניות, אל תפסיקו לרגע אחד מהלימוד! מאחר ומרדכי לא יכול היה לדבר עם אסתר בעצמו, הם נדברו על ידי שלוחים.

וכעת, הבה נתבונן: הרי ברור שאם היו מדברים בעצמם היה הרבה יותר טוב. לדבר באמצעות שליח, ועוד בכזה עניין, זה ודאי לא לכתחילה. ואם כך, אם מרדכי יודע שצריך לדבר עם אסתר בשביל ההשתדלות, ואם הוא יודע שכאשר הוא לבוש שק לא יוכל לדבר איתה ישירות, ואם הוא יודע שאחרי שיקרע את בגדיו וילבש שק כבר לא יוריד אותו, כמו שאומרים חז"ל שצדיקים, מרגע שלבשו שק אינם מורידים אותו עד שנענים; אם מרדכי יודע כל זאת, מדוע הוא אינו מחכה מעט לפני שלובש שק?

מדוע אינו נכנס לאסתר לפגישה קצרה, ורק לאחר מכן קורע את בגדיו? אומרים רבותינו: מרדכי הצדיק לא רצה לעשות שום דבר לפני תפילה. שום השתדלות לא! "די ערשטע זאך איז א תפילה" [הדבר הראשון הוא תפילה]. ומנין הוא למד זאת?

בתחילת פרשת וישלח התורה מספרת לנו שיעקב התכונן למפגש עם עשיו בשלוש דרכים: תפילה, דורון ומלחמה. ומה היה הדבר הראשון שעשה? התפלל. "הצילני נא מיד אחי מיד עשו" (בראשית לב, יב). אחרי תפילה – אפשר להתכונן ולפעול בדרכים נוספות. כך נהג גם מרדכי – ראשית כל פתח בתפילה, ואצל מרדכי – תפילה היא בבגדים קרועים ועם שק ואפר. רק אחר כך דאג שתבצע גם השתדלות. (דורש טוב – מגילת אסתר)

וּלְבַשׁ שֵׁק וְאֵפֶר (אסתר ד, א) – שתפסיק לבכות תראה ישועות!

כתב החתם סופר (דרשות חלק א', קפה) דהנה מצינו במדרש (בר"ד פד כ) לפי שלבש יעקב אבינו שק ואפר, הוצרכו בניו בימי מרדכי ללבוש שק ואפר. ולכאורה צריך ביאור, למה נענש על לבישת שק ואפר, הלא מדרך בשר ודם להתאבל על בנו המת רח"ל, וכן היה מן הראוי שיעשה יעקב אבינו בהגיע אליו דבר הבשורה הנוראה שנטרף יוסף בן זקוניו שנפשו היתה קשורה בנפשו.

ומקדים החת"ס לפרש את הכתוב (תהילים כב, ב-ד): "רְחֹק מִיְשׁוּעָתִי דְבָרִי שְׁאֲגָתִי, אֱלֹהֵי אֶקְרָא יוֹמָם וְלַיְלָה וְלִי וְלֹא דוֹמִיָּה לִי, וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל". שהקב"ה אינו מרוצה מזה שאדם שואג ומתאונן בשברון לב ובלבישת שק ואפר, שסבלון אחד (היינו לסבול ולקבל גזירת שמים באהבה ובאמונה שהכל לטובה) עושה יותר מכמה תפילות. (מסוגל לפעול יותר מן התפילה), ולכן לבסוף זימנה אסתר את המון ועשתה משתה להורות כי שמחה בה' ובטחה היא בישועתו כי קרובה לבוא, וזהו: "רְחֹק מִיְשׁוּעָתִי דְבָרִי שְׁאֲגָתִי" - כל עוד אני שואג (כלומר, שאינו מתחזק אחר תפילתו לסמוך בהקב"ה שיקבל בקשתו ויושיעו, אלא נשאר בשאגתו ובבכיו על צרותיו) אזי הישועה רחוקה מלבוא, ומתקיים "אֱלֹהֵי אֶקְרָא יוֹמָם וְלַיְלָה וְלִי וְלֹא דוֹמִיָּה לִי, וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל" – שיושב ומודה להקב"ה אז יזכה לישועה.

לכן צריך להתחזק ולבטוח בה' על הישועה העתידה לבוא בע"ה בקרוב, ובשכר אמונה ניגאל. והכי נמי, יעקב אבינו סבל בימי חייו צרות רבות ורעות, צרת עשו, צרת לבן וצרת דינה, ותמיד התחזק באמונה בהשי"ת ולא נפל ברוחו, אולם עתה כשנתבשר שמת יוסף, התאבל עליו מאוד, כי מבואר במדרש (הובא ברש"י וישב לז, לה) 'סימן זה היה מסור בידי מפי הגבורה, אם לא ימות אחד מבני בחיי, מובטח אני שאיני רואה גיהנם'.

לכן נשבר לבו בקרבו וישם שק במותניו, ובזה עשה שלא כהוגן לפי דרגתו הרמה, כי היה צריך לבטוח בה' על הישועה העתידה לבוא, ועל כן הוצרכו בניו בימי מרדכי ללבוש שק ואפר, ומסיים בלשון קודשו: ולכן תקנו שמחת פורים ומקודם יקראו המגילה טרם שמחם, להורות כי התפילות והבקשות – שכנגדם נתקן קריאת מגילה, לא הועילו כל כך כמו השמחה בה' והבטחון בישועתו. (באר הפרשה)

יהי רצון שבזכות קדושת של חג פורים יקוים בנו 'ונהפוך הוא' שכל צרותינו יתהפכו ויהיו 'צוהר' לישועות ונחמות אמון.

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 618 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 507 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ משה רבינו ע"ה זכותו יגן עלינו י' אדר תשפ"א

תַּצְוָה - תוכן ענייני הפרשה

999 תפ"א

- א. ציווי על הכנת שמן זית זך להעלות נר תמיד (כז, כ-כא).
- ב. מצות הכנת בגדי הקודש לאהרן ולבניו (כח, א-ה).
- ג. מעשה האפוד: שתי אבני הזכרון על כתפיו של אהרן הכהן, המשבצות והשרשרות (כח, ו-יז).
- ד. מעשה החושן: שרשרותיו, טבעותיו, שתיים עשרה אבני שעומדות כנגד לבו של אהרן, והאורים ותומים בתוכו (כח, טו-לט).
- ה. בגדי בני אהרן הכהנים: מגבעת ואבנט כתונת ומכנסים (כח, מ-מג).
- ו. הציווי על קידוש אהרן ובניו, וסדר העבודה והקרבת הקרבנות בשבעת ימי המילואים (כט, א-לז).
- ז. מצות הקרבת קרבן התמיד של שחר ושל בין הערביים (כט, לח-מו).
- ח. מצות עשיית מזבח הקטורת (ומקומו בקדש).

"וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים..." (כח, ד)

מהבגדים יוכר היקרות שבנפש אהרן הכהן: הציץ - מרמז כי הוא דבוק בהשם יתברך כמו הציץ שמצווה שיהיה על מצחו תמיד, החושן - מרמז כי לא נמצאת בלבו שנהא לשום נפש בישראל כי כל השבטים היו חקוקים על לבו, האפוד - שהיה חגור בו מרמז על בטחונו בהשם יתברך שהוא תומכו תמיד, המעיל - מורה על גודל יראתו, כי היה כולו תכלת המרמזת על יראה. וכנגד 8 הבגדים תיקנו אנשי כנסת הגדולה 8 דברים בברכת קריאת שמע: "להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים": "להבין" - כנגד האבנט, כי האבנט מכפר על הרהור הלב ומידתו ל"ב אמה, "להשכיל" - כנגד החושן, כי צריך שלא ימצא אצלו שום כעס על ישראל, "לשמוע" - הוא כנגד המעיל, "ללמוד" - הוא כנגד המצנפת המכפרת על גסי הרוח, היינו לקבל האמת ממי שאמרו, "ללמד" - הוא כנגד הציץ, שנאמר עליו "והיה על מצחו תמיד לרצון", היינו שיהיה לאדם עין טובה ללמד לחברו, "לשמור" - כנגד הכתונת המכפרת על שפיכות דמים, "ולעשות" - כנגד האפוד, "ולקיים" - כנגד מכנסים המכסים בשר ערוה. ובכל מקום שברא הקב"ה שיכול האדם להיבנות ממנו - שם ברא מקום ההפסד, וע"י שישמור עצמו בזה - יצמח לו ממקום זה בניין עדי-עד.

"וּמִלֵּאתָ בוּ מִלֵּאתָ אֶבֶן אֶרְפֶּה טוֹרִים אֶבֶן"

(כח, יז) - אב"ן - ראשי תבות א"ב, ב"ן, נ"כד

בגמרא (מסכת בבא מציעא פה.) נאמר בשמו של רבי יוחנן "כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם וכן בנו תלמיד חכם - שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם". ואומרים על כך התוספות במסכת כתובות (סה:), שהדבר מתקיים רק כאשר שלושתם ראו זה את זה. רמז נפלא מביא על כך רבי יהודה גז זצ"ל בספרו "נחל יאודה", שלמעשה דברי רבי יוחנן הללו רמוזים בפסוקי החשן. כיצד? המילה "אֶבֶן" היא ראשי תיבות אַב, בֵּן, נְכַד. ובמילים "וּמִלֵּאתָ בוּ" כלולות האותיות של המילים "ולבו אמת", ואמת הלא היא תורה. והכתוב אומר: "וּמִלֵּאתָ בוּ מִלֵּאתָ אֶבֶן" אם ה"וּמִלֵּאתָ בוּ" דהיינו שיש בלבו אמת שהוא מלא בתורה, והוא "מִלֵּאתָ אֶבֶן", שהתורה הממלאת אותם היא ב"אבן", דהיינו באב בבן ובנכד.

פרשת תצוה היא המשך של פרשת תרומה ועוסקת בעשיית כלי המשכן ובגדי הכהונה. יחד עם עשייתם ישנו ציווי נוסף המלמד שעשיית כלי המשכן ובגדי הכהונה תלויה היא בחכמת הלב, כפי שכתוב (כח, א): "וְאֵתָהּ תִּדְבֹר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֲתוֹ רוּחַ חֻכְמָה...". ומכאן אנו למדים שהחכמה תלויה בלב האדם. והדבר צריך הבנה, האם החכמה אכן שוכנת בלב האדם? הרי החכמה שוכנת במוחו!

בשני מקומות בבגדי הכהונה נשא אהרן את שמות בני ישראל: על כתפי האפוד ועל אבני החושן. אך יש חילוק ביניהם - מציין רבי שמשון פינקוס זצ"ל: השמות שעל החושן היו כתובים כל שבט על אבן נפרדת, ואילו על כתפי האפוד היו כתובים על כל אבן שעל כל כתף, ששה שמות יחד. כל זאת ללמדנו שלגדול הדור הנושא את משא העם, ישנם שני תפקידים: הראשון, לשאת את המשא הציבורי על כתפיו, לטפל בענייני הציבור, בנושאים הכלליים השייכים לכלל העם כאחד, גזירות ותקנות ציבור לסוגיהם.

ואילו התפקיד השני הוא לשאת על ליבו את משאו של כל יחיד ויחיד, להתייחס לכל פונה, לשמוע את מצוקתו ולהיות לו לאוזן קשבת. המשא הפרטי ראוי הוא להינשא על הלב, שם פועם רגש הרחמים, ולכן בחושן שעל לב אהרן היה כתוב על כל אבן, כל שם בנפרד. ואילו את המשא הכללי, משא המבטא אחריות, נושא אהרן על כתפיו - ולכן על כתפי האפוד היו השמות כתובים יחדיו, ששה על כל אבן.

וכזאת סופר על קדוש ישראל רבנו ישראל אבוחצירא זיע"א, שיום אחד הגיע למעונו יהודי חשוך בנים. כשהגיע, אמרו לו בני הבית כי הרב עומד לצאת ברגעים הקרובים לירושלים לכמה ימים, ואף הראו לו את התיקים המוכנים כבר ליד הדלת... "רק באתי לבקש ברכה! התחנן על נפשו, תנו לי להיכנס לרגע אחד". כשהכניסו אותו פרץ בבכי גדול, וביקש מהצדיק שיברך אותו לישועה. הצדיק שמע את מצוקתו, וביירר בחביבות את דרכי הפעילות שכבר פעל. האיש פירט את כל דרכי הפעולה, ואת כל ניסיונות הרפואה שעשו ולא הועילו דבר. כשמע זאת ה'בא סאלי', ביקש מבני משפחתו שיערכו שולחן לאורח הנכבד. כמובן שלא שאלו שאלות ומיד עשו כדבריו. השולחן נערך, האורח והרב ישבו לאכול ולשתות, ובני הבית המתנינו על מטלטליהם, כשהם מתפללים על מה ראה הרב לשבת ולאכול עם האורח הלא מוכר, שבסך הכל בא לבקש ברכה לפרי בטן.

הסעודה הסתיימה, ולאחר ברכת המזון בירך אותו הרב, והבטיח לו שלשנה הבאה יחבוק בן זכר! כשיצא, נגשו בני הבית לשאול את הרב: "מדוע לא ברך את היהודי מיד? לשם מה נזקקנו לעכב את הנסיעה?" ענה להם הצדיק: "כשמעתי מהיהודי כמה ניסיונות כבר עשו כדי לזכות בפרי בטן, הבנתי שפתחי הישועה נסגרו בעדם. וחשבתי מה אעשה כדי לפתוח להם מחדש את פתחי הישועה, ואז עלה בדעתי שאם אשבור את מידותי, ואעכב את נסיעתי לירושלים, ובמקום זאת אארח את היהודי המסכן ואשמח אותו, אף הקב"ה "ישבר" את מידותיו וימציא לו ישועה. ורק כאשר הרגשתי ששיברתי די את המידות, ברכתי אותו".

"וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל..." (כו, כ)

מדוע לא נזכר שמו של משה רבינו בפרשת תצוה

מפרשת שמות (שבה מסופר על לידתו של משה רבינו) ועד למשנה תורה (חומש דברים), בכל הפרשות מוזכר שמו של משה רבינו, מלבד בפרשה זו, שבה לא נזכר שמו של משה רבינו, ובטעם הדבר ביארו חכמינו:

א. לא נזכר שמו של משה בפרשה, כיוון שבפרשה זו נאמר הציווי להקריב את אהרן לכהונה גדולה, ולעשות לו בגדי קודש לכבוד ולתפארת. והנה מתחילה היה משה עתיד להיות כהן גדול (ואהרן להיות הלוי), ובגלל שסירב ללכת בשליחות המקום לדבר עם פרעה, ניטלה ממנו הכהונה וניתנה לאהרן (זבחים ק"ב), והיה זה עֲנַמְת נפש למשה אם היה שמו נזכר בפרשת זו שבה כל מעלות הכהונה, שהרי לו היא היתה מיועדות ונלקחה ממנו (פענח רזא ובעל הטורים ושפתי כהן).

ב. הגר"א ביאר שבדרך כלל יום ז' אדר שהוא יום פטירת משה רבינו חל בשבוע של פרשת תצוה, והשם יתברך נותן התורה הצופה ומביט עד סוף כל הדורות, ידע מראש כי ביום ז' אדר יסתלק משה רבינו, לזאת לא הוזכר שמו בפרשה לרמז על כך (נתיבות דעת), ועיין זוהר חדש (ח"ג דף רמ"ו) שכתב כן.

ג. בזוהר הקדוש (פר' פנחס רמ"ו) ובפירוש הרא"ש וב'בעל הטורים' כתבו, מכיוון שמשה (בתפילתו על מחילת העגל) דבר רע על עצמו לפני הקב"ה, שאמר "וְאִם אֶזְנִי - מִחֲנִי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר כְּתִבָּת" (שמות לב, לב), דהיינו שקילל עצמו על תנאי (שאם אין הקב"ה מוחל לישראל על חטא העגל, אזי שימחק שמו מהתורה), וקילל חכם אפילו על תנאי היא באה (כפי שמובא בגמרא מכות י"א), ועשה לו הקב"ה לפני משורת הדין, ולא מחק שמו מכל התורה, אלא רק מפרשת 'ואתה תצוה'.

ד. החיד"א מוסיף: כיוון שכל מה שאמר משה רבינו "וְאִם אֶזְנִי מִחֲנִי נָא" ... היה זה מתוך שהוא מסר נפשו להצלת ישראל, שימחול להם השם יתברך ולא יְכַלֵּם, על-כן התנהג עמו השם יתברך לפני משורת הדין, ולא קיים הקללה אלא בפרשת תצוה - ואף זאת עשה באופן שאינו ניכר, כי הנה פרשת תצוה איננה מתחילה בנוסח הרגיל של תחילת פרשה (כגון וידבר ה' אל משה, או וידבר ה' אליו), אלא "ואתה תצוה" שמשמעו המשך מפרשת תרומה, שפרשיות תרומה ותצוה נראות כפרשה אחת - ונזכר משה כמה פעמים בפר' תרומה. וכתב הש"ך על התורה: **שמזה ניקח מוסר גדול שלא לקלל עצמו, כי אפילו משה רבינו שמסר נפשו להצלת ישראל, ועם כל זה לא הוזכר שמו בפרשה, וזה רמז הכתוב ואתה תצוה את בני ישראל מה אירע באמירת 'וְאִם אֶזְנִי מִחֲנִי, ותזהירם שלא יקללו עצמן.**

והחיד"א (דברים אחדים דרוש י"ז) מביא דבריו וכותב, ונגע זה מצוי מאוד אף בין היודעים, ובפרט הנשים אשר למדו לקלל לאחרים וגם לבניהם היקרים ולעצמם. וגורמים שרעה תבוא אליהם ולבניהם אשר ילדו.

קוראים יקרים מובא לפניכם סיפור מצמרר מתוך "ברכת דוד" שימחיש את הדברים. סיפר הרב מנחם שטיין שליט"א: לפני מספר שנים נכחתי עם אחד מגדולי ישראל בחתונתה של אחת מבנות סמינר אחד באולמי "פרדייז" בבאר שבע. סידרנו את החופה והקידושין, ובסיומה עשינו את דרכנו לרכב להחזיר את אותו גדול ישראל אל ביתו. והנה, עוד לפני שנכנסנו לרכב, ניגשה אלינו לפתע בחורה מבוגרת, בת שלושים וחמש וחצי, מהעיר אופקים, שעדיין לא זכתה להקים בית. מאז שסיימה את לימודיה בסמינר לפני כ-16 שנה היא מחפשת את זיווגה, אך ללא הצלחה.

היא ניגשה אל אותו גדול תורה והחלה לפרוץ בבכי קורע לב לפניו: "הרב, מה יהיה איתי? מתי אזכה להקים את ביתי?

שנים רבות שאני מנסה ומחפשת את החתן שלי, אך ללא הצלחה". הדמעות חנקו את גרונה, והיא התחננה על נפשה: "הרב, הכלה הזו שחיתנתם כעת, היתה אחת מילדות הגן שלי כשהייתי בת 20! אני הייתי אז הגננת והיא היתה בת שלוש-ארבע! חלפו מאז 16 שנה, היא זכתה בחתן בן תורה נפלא, ואני כבר בת שלושים וחמש וחצי ורואה כבר שערות לבנות בראשי. מה יהיה הרב? גם אני רוצה משפחה!"

נכמרו רחמיו של אותו גדול תורה, שהגיב בשאלה שלא אפיינה אותו כלל: "תגידי לי בבקשה, האם אי פעם קיללת את עצמך? האם אי פעם דיברת כנגד עצמך? אני עמדתי מהצד, אמר הרב שטיין והתפלאתי מאוד, שהרי, בדרך כלל, הרב מברך את מי שצריך בברכה קצרה וממשיך הלאה. מעולם לא שאל שאלה שכזו, זה לא הסגנון שלו. השם ית' פשוט שם לו את המילים בפה. אותה אשה עצרה את דמעוניה, חשבה למשך כדקה ואז השיבה לרב: "כן, כן! כבוד הרב, זכורה לי פעם אחת שקיללתי את עצמי. היה זה לפני כ-15 שנה, כשהייתי בת 20, בתחילת השידוכים. עדיין לא הייתי בוגרת בנפשי ולא תמיד שקלתי ככובד ראש את ההצעות שהגיעו אלי. באחד הימים ניגש אלי אבא והציע לי בחור מסויים וביקש ממני להיפגש איתו. ביררתי עליו כמה פרטים, ואכן התברר שהוא בחור טוב, אבל... גיליתי דבר מסויים על המשפחה שלא היה תקין. ניגשתי לאבי ואמרתי לו שאיני רוצה לגשת לשידוך עקב הבעיה המשפחתית.

אבי שמע והתנגד לדברי: 'נו, אז מה? זה לא רציני! לא שווה לפספס בחור שכזה. אני מבקש שתיפגשי איתו, בבקשה. לא כדאי לוותר על בחור שכזה!' ואני בשלי אמרתי לו, שאיני מוכנה בשום פנים ואופן. אבי כעס עלי וקבע: 'אתם תיפגשו!' העניינים התחממו, עד שמרוב עצבים אמרתי לאבי: 'אם אתה תפגיש אותי עם הבחור הזה, אז שלא אתחתן אף פעם! אני לא רוצה להתחתן בכלל! כך אמרתי כשהייתי בת 20...' הרב שמע את הדברים ואמר בבהלה: "באמת?! ככה אמרת לו?! "כן, כי הוא הרגיש אותי".

הרב הזדעזע כולו ואמר לה בחלחלה: "אבל הרי 'ברית כרותה לשפתיים, שאינן חוזרות ריקם!' בורא עולם כרת ברית עם שפתי של האדם שדבריו ישפיעו ואף יוכלו להזיק לו. היכנסי עימנו לרכב", ביקש ממנה הרב.

נסענו לכולל ערב, הרב הוציא עשרה אברכים והעמיד אותה במרכז. היא עמדה וקיבלה על עצמה לשמור על הפה שלה ושלא תדבר יותר נגד עצמה. האברכים ערכו לה יחד עם הרב "תיקון קללות", שסידר מרן החיד"א, המובא בסידורים, והתירו לה את אותה הקללה שלפני כ-16 שנה.

"עכשיו התפללי לזיווגך. אותו פה שבו מנעת זיווגך לפני שנים רבות, אותו פה בתפילה ובתחנונים יזכה אותך בחתן!" - הורה לה הרב. ואכן, הבחורה מספרת: "קבלתי כוחות חדשים לאחר ברכתו של הרב והתחלתי לשפוך דמעות לקב"ה שלא יעכב עוד את זיווגי. ספר התהלים היה ספוג בדמעות... התחננתי לפני בורא עולם: 'רבונו של עולם! הרי אתה יודע את גילי, כל שנה שחולפת גורמת לי לצער שמא יעבור הזמן שאוכל להביא ילדים לעולם. רבונו של עולם, רק אתה יכול להושיעני ולא אף אחד אחר! רק מבקשת אני ממך לדעת: עוד כמה תפילות חסרות לי עד שתגיע הישועה?... כך יום יום דיברתי עם בורא עולם, העתרתי בתפילות ובתחנונים ולא עזבתי לרגע את הקב"ה!"

עבר חודש. הבחורה התקשרה אלי ואמרה: "כבוד הרב, אני רוצה להזמין אותך למסיבת האירוסין שלי, ב"ה, שתיערך באותו אולם בו נפגשנו, אולמי 'פרדייז' באר שבע. מצאתי בחור נפלא בן 38 מדרום אמריקה, שהקב"ה גילגל שניפגש בחודש האחרון, והחלטנו להתחתן בשעה טובה..."

"וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל..." (כו, כ)

מלכות למשה וכהונה לאהרן

ה"אור החיים" הקשה: למה הוצרך לומר "ואתה תצוה", אחר שעמו היה מדבר. ותיקן, שכיון שהגיע הזמן לתת את הכהונה לאהרן - ברר הקב"ה למשה את המלכות, והמליכו על ישראל. וזהו שאמר: "וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - מלשון, "וַיִּצְוֶהוּ ה' לְגַדְּלָהּ עַל עַמּוֹ" (שמואל א' יג, יד). ואז הושלמה חלוקת התפקידים בעם ישראל, שנאמר: "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֶכֶת כְּהֹנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות יט, טו). "מִמְּלֶכֶת" - הוא משה רבינו, מלך ישראל, המושיע ונותן התורה. "כְּהֹנִים" - הוא אהרן הכהן. "וְגוֹי קְדוֹשׁ" - הם שבט לוי. והנה הבדל גדול יש, בין שררתו של משה רבינו לכהונת אהרן הכהן, כי הכהונה ניתנה לנצח לאהרן ולבניו, ואילו במלכות - זכה משה רבינו עצמו, אולם לא הוריש זכות זו לבניו. כמבואר במדרש (שמות רבה ב, ו) שבמראה הסנה אמר משה רבינו: "הֲגִנִּי", כפי שאברהם אבינו אמר במעמד העקדה: "הֲגִנִּי". "א"ל הקב"ה: אינך כאברהם, כי רק אברהם אבינו זכה לכהונה ומלכות, ככתוב (בראשית כג, ו): "נִשְׂאִי אֶלְקִים אֶתָּה בְּתוֹכְנִי". אולם משה רבינו אף שזכה להיות כהן בשבעה ימי המילואים, ומלך עד יום פטירתו - מכל מקום, לא הוריש זכות זו לבניו, והמלכות ניתנה לדוד ולזרעו. וכך אמרו בגמרא (זבחים ק"ב), אמר רבי ישמעאל: משה רבינו, מלך היה, ומיד הוסיף עולא - שלא ניתנה לו מלכות לזרעו. וכדי להבין במה נתייחדו משה ואהרן מכל שאר עם ישראל, ונבחרו להיות מנהיגי האומה - המלך והכהן הגדול.

רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, הביא מה"שיטה מקובצת" (כריתות ה') מדרש נפלא: שהנה דוד המלך אומר בתהלים (קלג, א-ב): "הֲנִיָּה מִה טוֹב וּמִה נְעִים שִׁבְתַּת אֲחִים גַּם יָחַד - כְּשִׂמְחַת הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ, יָרֵד עַל הַזָּקֵן, זָקֵן אֶהְרֶן שְׂיָרֵד עַל פִּי מִדְּוִתָיו". ותמוה: מה הקשר בין תחילת הפסוק: "שִׁבְתַּת אֲחִים גַּם יָחַד", לסופו: השמן שניתן על אהרן? מדוע כתובה המילה "זָקֵן" פעמיים באופן רצוף? ומי הם האחים המדוברים בפסוק? וכתב המדרש: "הֲנִיָּה מִה טוֹב וּמִה נְעִים שִׁבְתַּת אֲחִים גַּם יָחַד" - הם משה ואהרן! שאף אחד מהם לא קינא במשרת זולתו - "שִׁבְתַּת אֲחִים גַּם יָחַד" - באחוה ובאהבה! יתר על כן, כשראה משה רבינו את השמן על זקנו של אהרן - שמן המשחה, שנמשח בו להיות כהן גדול, הרגיש כאילו השמן יורד על זקנו שלו! וכה שמח משה בגדולת אחיו, עד שהרגיש כאילו הוא עצמו הכהן הגדול! לכן כתוב פעמיים "זָקֵן" משום שאע"פ שהשמן על זקנו של אהרן היה, הרגיש משה רבינו, כאילו השמן גם על זקנו שלו! וזהו הקשר הנפלא בין תחילת הפסוק לסופו: כמה נפלא ונעים לראות "שִׁבְתַּת אֲחִים גַּם יָחַד", שאוהבים זה לזה, עד כדי כך שהרגישו את אותה הרגשה - כאילו הם איש אחד! ויסוד זה של אהבה בין איש לרעהו יגדל עשרת מונים, כאשר יתברר להלן כיצד זכה אהרן להיות הכהן הגדול, ומי איבד את הכהונה באותה שעה, משה רבינו נענש ומאבד את הכהונה וכל זאת הוא שמח. שהנה בגמרא (זבחים קב). מבואר, שבשעה שהפציר הקב"ה במשה ז' ימים ללכת לגאול את עם ישראל - סירב משה זמן רב, וטענתו הייתה "שְׁלַח נָא בְיַד תְּשַׁלַּח" (שמות ד, ג), תשלח ביד אחי הגדול אהרן, שהוא המנהיג של בני ישראל במצרים. "וַיַּחַר אֵף ה' בְּמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר, הֲלֹא אֶהְרֶן אֶחִיד הַלֵּוִי וְכוּ' וַרְאֶךָ וְשִׂמַח בְּלִבּוֹ" (שמות ד, יד). אמר רבי יהושע בן קרח: כל חרון אף שיש בתורה, נאמר בו רושם, חוץ מה. השיב לו רבי שמעון בר יוחאי - רשב"י: אף זה נאמר בו רושם, שכתוב: "אֶהְרֶן אֶחִיד הַלֵּוִי" - והלא כהן הוא? אלא, שבגלל חרון האף, איבד משה הכהונה, וזכה בה אהרן!

מבאר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: אמת הדבר שנענש משה, ואהרן הלוי נעשה כהן! אולם טען רבי יהושע, מאחר שמשח רבינו כל כך שמח, והרגיש כאילו השמן ממש על זקנו שלו, והוא עצמו זה שנעשה כהן - הרי זה כחרון אף ללא רושם! ויש להוסיף עומק נפלא, שהנה בגמרא (הוריות י"ב). פירשו את הפסוק: "כְּשִׂמְחַת הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יָרֵד עַל הַזָּקֵן, זָקֵן אֶהְרֶן" - כמין שתי טיפות שמן שנצצו כמרגליות, עמדו בקביעות על זקנו של אהרן!

והמהרש"א מקשה, מדוע מלכתחילה ניתנה הכהונה למשה רבינו, ולבסוף ניתנה לאהרן הכהן, וחדש יסוד עצום: מתחילה ניתנה הכהונה למשה רבינו, שהיה שלם במושכלות יותר מכל אדם, עד כדי כך שנאמר שה' דיבר עמו "פְּנִיִם בְּפְנִיִם" (דברים ה, ד), וגם זכה ש"קָרַן עוֹר פְּנִיָו" (שמות לד, כט). אולם, לבסוף נבחר אהרן הכהן - שהיה שלם במידות, שהיה "אוהב שלום ורודף שלום", יותר מכל אדם. וזה העומק בפסוק: "הֲנִיָּה מִה טוֹב וּמִה נְעִים": "טוֹב" - המידות הטובות שהיו באהרן, וע"כ זכה לשמן הטוב יורד על "הַזָּקֵן". "נְעִים" - התורה שהיתה במשה. והיכן רואים את מידותיו המופלאות של אהרן? מנין שהיה גדול ממשה במידות? אומר רבי חיים שמואלביץ, מ"וְרָאֶךָ וְשִׂמַח בְּלִבּוֹ"! משה רבינו כה חשש פן אהרן יפגע, בשעה שיראה את אחיו הקטן תופס את ההנהגה - את תפקידו שלו! אך לא חשב משה רבינו, עד כמה עצום וענק אהרן במידותיו! כי אפילו בשעה שאחיו הקטן תפס את מקומו - היה אהרן שמח, כאילו הוא עצמו נתמנה להיות המנהיג. כאילו הוא נעשה גואלם של עם ישראל!

ולכן, אמר רבי שמעון בר יוחאי, הלב ששמח בגדולת אחיו - ילבש אורים ותומים! לב רחב כזה, המביע שמחה גדולה כלפי זולתו - הוא המקום ליתן עליו את השם המפורש! הלב שאוהב כל יהודי ילבש אורים ותומים, ושני האחים שאהבו כל כך זה את זה, ושמחו האחד בשמחת השני, אע"פ שלמעשה זה נטל גדולת זה, שכן אהרן היה המנהיג במצרים, ולמשה יעד הקב"ה הכהונה - להם ראוי להנהיג את עם ישראל. וכפי שהאירו פני משה רבינו כְּמוֹסֵר התורה בדרתו מהר סיני, כך האירו פני אהרן מהמרגליות שבזקנו בתפקיד הכהן הגדול!

"וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל..." (כו, כ)

מה שהוזכר ציווי כאן מה שלא הוזכר בפרשת תרומה לשון ציווי רק עשייה, יש לומר שפרשת תרומה זה רק לשעה, כי בבית עולמים היו כלים אחרים גם הארון נגזז ולא היה לדורות לכן לא נכתב לשון ציווי, אבל פרשת תצוה העוסקת בבגדי הכהונה ניחא לשון ציווי, כפי שפרש רש"י (בתחילת פרשת צו) צו לשעה ולדורות, שאותן בגדי כהונה כן הם היו גם כן לדורות, וזה בולט גם בפרשת פקודי שעל כל עשייה ועשייה נאמר "כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה", מה שלא נכתב כן בפרשת ויקהל.

מִן הַגְרִיז זצ"ל ביאר הטעם שבעשיית בגדי כהונה כתיב אחר כל עשייה "כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה", ואילו בעשייה של המשכן וכליו לא כתיב כן, משום שאמרו במסכת (קידושין ט). כל מקום שנאמר צו לשעה ולדורות. א"כ במשכן שלא השתמשו לדורות כשהגיע לבית עולמים לא שייך לכתוב "כאשר ציוה" שלא ניתנו ב"ציווי", אבל הבגדי כהונה היו לדורות. ולפי זה מדוקדק שבעשיית בגדי השרד (לט, מא) שכתב רש"י שהיו לכיסוי בשעת סילוק המסעות במדבר לא כתיב שם כאשר ציוה ה' את משה, שלא הוצרך לדורות. וכמו כן בעשיית השמן שהיה לדורות כתיב ואתה תצוה וגו' שנהג לדורות, ומחובר עם בגדי כהונה שהם גם יהיו לדורות.

הבושה הביאה להכרתה

רבה של אחת מעיירות אירופה נפטר. הרב היה תלמיד חכם גדול, ואנשי העיירה חפשו רב חדש, שיוכל למלא בהצלחה את מקומו של רבם הנערץ. רבים חפצו לזכות במשרה הנכספת, אך לאחר ברורים ודרישות, נותרו רק שני מועמדים. אחד המועמדים היה חסידו של אדמו"ר מסוויים, שחלק מאנשי המקום היו אף הם בני קהלתו.

שני המועמדים הוזמנו לדרוש בשבת לפני הקהל. הרב החסיד דרש דרשה נפלאה, שפתיים יישקו, והפגין בקיאות וכושר דיבור נפלאים. ואלו משנהו, שהיה שוקד תמיד על תלמודו ולא הורגל בנשיאת דרשות, התקשה בדבורו מעט בתחילת דרשתו מחמת אימת הצבור. גיחוכים וצחקוקים נשמעו מהריקנים שבקהל, ועל אף שהושתקו בתוקף, נגרמה לרב בושה גדולה, ואת המשך דרשתו נשא בשפלות רוח.

לאחר השבת הגיעו החסידים, אנשי המקום, אל האדמו"ר. בשמחה גדולה תארו הם בפניו את ההצלחה שנחל הרב החסיד. "אין ספק, אמרו לאדמו"ר, שהרב המועדף עלינו יבחר, ובפרט שהרב האחר התקשה בדבורו, ונחל בושה גדולה". שמע זאת הרבי, ולהפתעת כל הנוכחים אמר: "אם הרב השני נחל בושה גדולה בעיצומה של דרשתו, אות היא שה' יתברך יהיה אתו, ויעלהו מעלה-מעלה, כפי שאומר שלמה המלך ע"ה (משלי ג, יב): 'כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהָב ה' יוֹכִיחַ'. ובאמת כך היה, דווקא אותו רב, שנחל בושה בעת דרשתו, הוכתר לרב העיירה.

הכתיתה והקשר לתורה

דרש הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל את מהות הכתיתה, בהקשר של לימוד התורה. שהרי הפסוק אומר "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" - הדבר הראשון? "אורה" - זו תורה. לעמול בתורה ולהכניס אור, אם יש תורה, נכנס אור, ומשם ואילך יש כבר את הכל: "שמחה, ששון ויקר". כי חודר באדם פנימה - אור! ואיך תאיר לך את האור, כיצד מכניסים אור מהתורה? "כתית למאור" - כתתו עצמכם על דברי תורה. הפשט הוא - להתייגע בעמל התורה לעסוק בדברי תורה.

בברכת התורה

רוז ברינה

"לְאָדָם מַעְרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרה בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דוד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מניה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון מרים בת עיזה: כותון בת חביבה: האובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרה: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה
המצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה: הדס-הודיה בת פאולה
זיווג הגון: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther) רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

"וְאִתָּה תִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"

(כו, כ) - **מה בין שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לבין האדם**

להדלקת המנורה בבית המקדש, אומרת התורה שהיו זקוקים ל"שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר" (כו, כ). ובכדי שיוכלו להפוך ל"שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר", עוברים הזיתים תהליך ארוך ולא פשוט: כותתים אותם, כותשים אותם, הם סופגים מכות ונלחצים. עוברים עליהם קשיים, משברים וניסיונות לא פשוטים, אך מה התוצאה? הם מתרוממים, משתבחים ונעשים 'שֶׁמֶן זַיִת זָךְ'. או אז זוכים הם שישתמשו בהם להדלקת המנורה בבית המקדש, שימשחו בהם את כלי המקדש, את הכהן הגדול ואת המלך.

כך בדיוק הוא גם האדם, טוען הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, עובר לעתים "כתיתה וכתשה" וסופג מכות, אך תהליך זה מיועד לרוממו ולהשביחו. אסור לנו להתייאש מנפילות לפי שדווקא הנפילה מהווה סימן שהקב"ה חפץ בו, ועתיד להעלותו ולרוממו מעלה-מעלה.

מסופר על ה'חפץ חיים' זצ"ל, שיום אחד עלה במדרגות, ולפתע החליק ונפל מחמת קליפה שהושלכה לשם. אנשים ריקנים שנכחו במקום, ולא ידעו שהנופל הנו ה'חפץ חיים', גחכו למראה הזקן שנפל אפיים ארצה מולם.

ה'חפץ חיים' קם, ראה את לעגם ושמח שמחה גדולה... שאלו אותו תלמידיו: "רבנו, לשמחה מה זו עושה?" אמר להם ה'חפץ חיים': "היום קבלתי מתנה מן השמים - אנשים לעגו לי בעת שנפלתי ברחוב. הצער הזה הוא כפרה גדולה, ואיך לא אשמח"?

בשנים שהיה הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועהיהל זצ"ל דר בירושלים, היה נוהג ללכת כל יום לכותל המערבי. פעם בדרך חזרתו פנה רבי שלומ'קה ללכת דרך 'שער שכם' - כי שם היה המקום ריק מראיות אסורות, אך משמשו ר' אליהו ראטה זצ"ל אמר שעדיף ללכת דרך 'שער האשפות', כי בשער שכם היה קצת סכנה להלך.

בעוברים ב'שער שכם' פגע בהם ערבי רשע, ובאגרופו הכה את הרבי מכה חזקה מאד. פנה משמשו ואמר "ראה נא מה היה לנו", כמרמז שהיה מן הראוי לעשות כדבריו וללכת דרך 'שער יפו' מפני הסכנה, נענה רבי שלומ'קה והשיב: "מקובלני מאבותיי, שכאשר יהודי מסיים תפילתו והוא מקבל איזו מכה, הרי זה סימן לדבר שעלתה תפילתו לרצון לפני אדון כל", סיים רבי שלומ'קע - "עדיף לקבל במכה בגוף (מהערבי) ולא מכה בנפש חלילה" (משמירת עיניים).

ובזה פירש את הפסוק בפרשתנו 'שמן זית זך - כתית', אם אחר התפילה מקבל המתפלל מכה, הרי זה סימן 'למאור' שתפילתו נתקבלה, ויאר ה' פניו אליו.

כיוצא בזה אמר רבי שלומ'קה, שכאשר האדם מבקש ומתפלל מהקב"ה על עניין מסוים, וזמן קצר אחר תפילתו אירע לו איפכא ממה שביקש, כגון המבקש לרפואת החולה ובתום תפילתו נודע לו שהחמיר מצבו של החולה, ידע נאמנה שתפילתו התקבלה, ואילו אם רואה תיכף את הישועה, אינו מוכרח שיהיה לזה קיום, ואף זאת נרמז באותו הפסוק "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ", שאם האדם זכה והצליח להתפלל בכוונה כמרומז בשמן זית זך, ואח"כ מרגיש כתית - שאירע לו איפכא ממה שביקש, ידע נאמנה שכל זה אינו אלא למאור, סימן מובהק יש לו שתפילתו התקבלה והגיעה על לכסא הכבוד וישועתו קרובה לבוא.

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חת: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: בורית בת רחל

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מניה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752** או במייל: **Ronbarina@gmail.com**

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע

כתב בספר הקדוש מאור ושמש (יש ומי חת), חל"ק: "זורות שהיו קודם הבעש"ט רבי ישראל זצוק"ל, אף שהיו עוסקים בתורה ועבודה, מכל מקום לא שמו לב לתקן אשר פגמו, עד ימי הזקנה, ולא ידעו כוחה של תשובה עד היכא מגיע. - עד שעיר וקדיש מן שמיא נחית, הוא הבעש"ט ז"ל, ואחריו בא הרב הקדוש רבינו אלימלך ז"ל, והם פתחו השער לה, שטוב לעשות תשובה בעוד ובימייהם התחילו להתעורר פרחים וציצים בתשובה. על ידי שהם היו דבוקים תמיד בתשובה הרמזה, היו ממשיכים את עולם התשובה על כל העולם ע"כ.

כבר נודע והתפרסם בקרב לב שלומי אמוני בית ישראל, גדול כוחו של רבינו הרבי ר' אלימלך לעורר לבבות ונפשות ישראל ולהשיבם בתשובה לשלמה, לקרבם אל צור מחצבתם בשמחה ובטוב לב, ולהביאם אל קרבת אליקים טוב.

כאשר העידו בו תלמידיו הקדושים, גדולי ומצויקי ארץ זי"ע, שכל מי שזכה לעבור את מפתן פתח ביתו נאוה קודש, [ישוחל פון די סיף], הן בחיי חיותו, והן לאחר מותו בציון קדשו, במקום נחלתו אשר בליז'ענסק של מעלה, מובטח לו שלא ימות בלא תשובה!

[אך כאשר העירו הצדיקים בזה, צריך 'לעבור' דרך מפתן הפתח, לפתוח את הדלת ולהיכנס פנימה, בבני מאזי שבלב. - והרהר שאף כי היו שם פנים, אבל את המפתח לא עברו ואת הדלת לא פתחו... וכפי מדינת פתיחת הדלת, כך זוכים לפתיחת הלב בתשובה, ורח"ק.]

ובסדר צורת התשובה, שהיה בעל ההילולא זצוק"ל תובע מאיתנו, כבר העיד תלמידו המובהק של רבינו, הרה"ק רבי זכריה מעניל זצוק"ל אב"ד דק"ק שטרום, [שאף טייע בעסק הדיפת ספרו הק' 'נעם אלימלך' דפרי', כמבואר בהסכמות שם], בספרו הגדול 'דרכי צדק' (חמ"ג), חל"ק: "שמעתי ממורי רבי [הרבי ר' אלימלך] ז"ל, האדם בעת התעוררו לתשובה, מחמת גדול החרטה שלו, יושב לפעמים מקל עצמו, ומעורר עליו דינים יסורים ומבקש שיאובד עליו עבוד חטאו. - אין לעשות כן, רק יבקש מהש"ת שיחזיק לבו לתשובה, ולא לעורר דינים. - חזו פיתוי היצר הרע, שמבקש לאבדו בלא תשובה כהוגן, ויכול למות קודם זמנו. ופעם אחת היה תלמיד עושה כן, והיכח אותו מורי ורבי דרך כל"י עכ"ל."]

הבה נתחזק בא ונתשובה שלמה ומתוקה, בכוחו של אותו זקן, השופע בליבות ישראל כגור שאינו פוסק, לקרבנו אל דרך הטוב והישר. - כדרך שהורה לנו שלא להרבות בחרטה של עצבות ח"ו, ושלא לקלל את עצמו ולהמשיך עליו דינים ויסורים שונים ורח"ל, כפי שמפתהו היצר הרע. - כי אם בעיקר ב'עניבת החטא' והרגלי כזב מגונים ועקומים, וב'קבלה על העתיד', בפתיחת דף חדש, ולשנות דרכו לטובה ולברכה. בעמדנו כה בהאי שבתא קדישא עילאה, 'שבת פורים' לבני קרתא דשופריא, אשר כוחו 'משולש' בסגולת תשובה מאהבה, כד"א (שבת פ"ט) הדור קבלה בימי אחרשוש עי"ש. - נתעלסה נא באהבה בתשובת ימי הפורים בשמחה ובציון! באהבת הש"ת, באהבת התורה, ואהבת ישראל, אמן.

-> <-

האחים הקדושים, הני תרי צנתרי דדהבא, הרה"ק הרבי ר' אלימלך זצוק"ל והרבי ר' אושא זצוק"ל, ערכו כידוע 'גלות' יחיד, בשוטטס על פני ארץ נעים ונדים מעיר לעיר ומכפר לכפר, מתחברים ומתדבקים יחדיו בגלות השכינה הקדושה, הנודדת מקינה ומתגולגלת בגלות בניה בני קל חי.

בימי עריכת הגלות הקפידו לשמר היטב את תנאי הגלות, שעיקרו הוא שלא ללן שתי לילות רצופים במקום אחד, וכך היו מהלכים וגולים ממקום למקום תדיר.

והנה קרה פעם שעברו עליהם שלשה ימים רצופים שלא מצאו בהם שום דבר מאכל או משקה, והיו שרויים בכל אותם שלושת ימי התענית הקשה בכל לבנם ובכל נפשם בתורה ועבודה כדרכם, ועוסקים בתשובה ותיקון המעשים, תכליתיה של גלות המזככת את הנשמה ומכפרת את העוון.

ויהי לעת ערב, לאחר תפילת ערבית בבית הכנסת קטן שבאחת העיירות, ראה אותם אחד מן המתפללים, והכי בהם שהם אורחים עניים זרים

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'חסד יסובבנו'

"יש לך נסיעה ביום שישי עם קבוצה לצפון, אתה משאיר את האוטובוס בצפון וחוזר עם עוד נהגים ברכב פרטי לפני שבת ותיכף במוצ"ש תסעו שוב לצפון ברכב הפרטי להחזיר את הקבוצות לירושלים באוטובוסים"

עשיתי חשבון שהחזרה המשוערת היא סמוך מאוד לשבת קודש ואצלי שבת כבר מוכנה וערוכה מהשעה 12 בצהרי יום שישי ואין סיכוי שאכנס לשבת בצורה כזו. הבוס הציע לי שכר כפול אך נאלצתי להשיב אותו ריקם כי זה לא עניין של כסף כי אם עקרונן שלא אוותר עליה בעד כל הון שבעולם.

בפרט שלפני חודש נפגע רכב ההסעות וההשתתפות שלי בנוזק הגיע לסכום המשכורת של אותו החודש. חשבון נפש שעשיתי הביא אותי למסקנה שבלחץ של הבוס לקחתי כמה נסיעות על חשבון השיעורים הקבועים שלי בדף היומי ושער הביטחון בחובת הלבבות ואי לכך לא ראיתי סימן ברכה וקבילתי על עצמי שלא לבטל את השיעורים הקבועים מראש ויהי מה...

הבוס בלחצו התעצבן ואמר שאם כך אז גם ההסעות הקבועות שאני עושה לו מדי בוקר וצהריים הוא יעביר לנהג אחר. עניתי לו בכבוד שהוא לא זה שמפרנס אותי ואם הוא חושב שאני עבד נרצה שלו אז שיקח נהג אחר, שהלוא כל הסיבה שלא הלכתי לעבוד בחברות אחרות מכיוון שאני לא רציתי לבטל את השיעורים הקבועים וכאן זה הסתדר לי טוב.

בקיפור הוא הודיע לי שאין לי יותר עבודה אצלו. זה היה ביום רביעי, ביום חמישי בשבע בבוקר הפלאפון שלי מצלצל ללא הפסקה בדקתי על מה הסער והנה זה הבוס לשעבר מתחנן שאקח את הנסיעה של ההסעות הקבועות, התברר שהנהג החדש פשוט לא הופיע. ריחמתי עליו ולקחתי את הנסיעה.

עוד באותו היום נכנס נסיעה לצפון למקומות הקדושים כחצי שעה אחרי השיעור, לקחתי את הנסיעה בשמחה כי מאוד חשקה נפשי לנסוע למקומות הקדושים ועתה משמים סייעו בידי לקחת כזו נסיעה ולהתפרנס גם להתפלל. ומה קרה שנכנס כזו נסיעה מהרגע להרגע? הם תכננו לנסוע בעוד שבוע אלא שתחזית מזג האוויר הסוער שינתה את התכנית וביקשו להקדים את הנסיעה מיד כבר ביום חמישי שלפני זה.

"הבוטח בה' חסד יסובבנו!!!"

בעל המעשה:ג.ב.

בעיירה, ונראים מאוד חלושים ורעבים, והומינם ללינת הלילה בביתו. בהגיעם אל בית האיש ערך היהודי בפניהם שולחן נאה בסעודה טובה, שם 'שר' הצדיקים את תעניתם באכילה ושתיה, שנסכה בהם כוח להמשיך בדרכי גלותם הקשה.

לאחר שסיימו את ארוחתם ובידו על המון, הובילם המארז אחר כבוד אל חדר האורחים, שם הציע בפניהם את מיטותיהם היפות, כדי שיכולו לישון טוב ולצבור כוח, כפי שאמרו לו שמקווים לצאת לדרכם למחרת השכם בבוקר.

בטרם עלו האחים לשינת הלילה, היו נוהגים כמנהג צדיקים וקדושים לערוך "חשבון הנפש" על כל מאורעות היום, בכל מה שעבר עליהם מן הבוקר ועד הערב. בהיותם ממארי דחושבנא, המפשפשים בכל מה שעשו באותו יום, לשוב בתשובה ולתקן את כל הנצרך לתיקון.

כדמפורש בזוהר הקדוש (ח"ג דף קסח) חל"ק: "מאן כו' דאיהו מארי דחושבנא

[מי שהוא מבעלי החשבון], הא אוקמוה, דבכל לילא וליליא, עד לא ישכב ועד לא נאים, [בכל לילה ולילה במשם ישכב נשקיעין איון]. בעי בר נש למעבד חושבנא מעובדו דעבד כל ההוא יומא, ויתוב מנייהו, ויבעי עלייהו רחמי. [צ"ן צן אדם לעשות חשבון ממעשי שיעשה לא אותו היום, וישוב מהם ויבשך עליהם רחמים]. מא' טעמא בההיא שעתא וכו'. ובעי בההיא שעתא למעבד חושבנא מעובדו, וידי עלייהו, בגין דאיהי שעתא דמותא, ולאין אקרון מארי דחושבנא". [ובצ"ן באותה שעה לעשות חשבון ממעשי, ולהתוודות עליהם, משום שהיא שעת המוות, ואלו נקראים בעל החשבון ע"כ.]

באותו לילה כשערך הקדוש הרבי ר' אלימלך את חשבון נפשו מכל מאורעות היום, חישב ומצא שהיו לו באותו יום בלבד כמה עבירות! - וזאת על אף שהיה זה היום השלישי לתעניתם, יום שעסק בו הרבה בתשובה ותיקון המעשים הדק היטב. - מכל מקום אחר שהרבה לדקדק בחיפוש אחר חיפוש ובדיקה אחר בדיקה, פשפש ומצא בעצמו כמה עבירות, שעבר עליהם בזה היום והמרה פני ה' אלקינו! תיכף החל ר' אלימלך בוכה ומבכה בנר נפשו, ושעה ארוכה היה מתחרט בתשובה גדולה על אותם העבירות.

כשסיפר זאת לאחר שנים הרבי ר' אושא זצוק"ל לתלמידיו, כדי לעורר את לבבם ולהמשיך בפניהם עד היכן מגעת מידת התשובה. נענה אחד התלמידים ואמר בפני הרבי ר' אושא, הלא אותם 'עבירות' שעבר כביכול הרבי ר' אלימלך, הם בוודאי יותר גבוהים ונעלים מן 'המצוות' שלי...

[כענין שהיה תחילה יודחיהו הרבה רב נפתלי מופשיץ זצוק"ל, הולך אל תהר אור שסיים רבו הק' הרבי ר' אלימלך את אמירתו 'תשלך', ועשה תעודה בידו כפי שמאסף בחורה את כל העבירות שהשליך הרבי זה עתה אל תהר... באמרו, סאלו העבירות' שדוק נקשו הרבי לים, שבבילו הם מצוות גדולות תעלות].

אך הרבי ר' אושא לא קיבל תשובה זו, ופנה אל אותו תלמיד ואמר: אינני מבין, הלא הש"ת צדיק ישר נאמן, וכל אחד ואחד מישראל צריך לעובדו כפום דרגא דליה, ואם הרבי ר' אלימלך עשה תשובה על אותם עבירות, הרי הם בוודאי זברים שנעשו שלא כרצונו יתברך.

ועתה בוא ונחשוב חשבוננו של עולם, באם הרבי ר' אלימלך היה צריך לתת על אותם עבירות דין וחשבון, הלא בוודאי גם בשבילך הם עבירות שיתבעון עליהם! - רק שייקחו עוד שנים רבות עד שיתבעון עליהם... כי מתחילה יתבעו אותך על העבירות והפשעים החמורות שעשית, ותצטרך לתת את הדין עליהם בעונשם גיהנם קשים ומרים, כדי לזכך ולטהר את הנפש. ולאחר עונשים רבים כשכבר תהיה נשמטת זכה ונקיה במעלה נפלאה, אז יוכלו לטבוע ממך גם את אותם דקות שבדקות, שבמדרגות אלו שבנפש גם הם ייחשבו כעבירות!

ללמדך שאין חקר לעבודת התשובה, ויש לחתור היטב בתשובה שלמה ורצויה, יזכך אחר זיכון, עד שתהא הנשמה טהורה ונקיה מכל סיג ומכל רבב, ועומדת מוכנה לעבוד ולשרת לפני המלך מלכו של עולם תמיד, אמן.

[מתוך דרשה בענין החשבון, קובץ 201002]

מאוצרות הפרשה

להעלת נר תמיד (כו, כ)

מפרש רש"י: 'כל לילה ולילה קרוי תמיד, כמו שאתה אומר 'עולת תמיד' ואינה אלא מיום ליום'.

מסופר, שהמחנכים בשיבת סאטמר הבחינו פעם באחד התלמידים שהוא שרוי בעצבות ומסתגר עם עצמו. הם ניסו את כל כוחם לדובבו ולעודדו ולא עלתה בידם. לבסוף נכנסו עמו לחדרו של האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זיע"א ושחו לפניו את כל העניין. האדמו"ר במתק לשונו נכנס בשיחה עם התלמיד להבין מדוע הוא שרוי בעצבות, ואז פתח התלמיד את סגור ליבו וסיפר שלצערו נכשל במעשים אסורים, ובס"ד התעורר לשוב לדרכי התורה, ומכאן נובעת הנהגתו. האדמו"ר דיבר עמו דברי הדרכה ועידוד, ואמר לו שאין זה מדרכי התורה להיות בעצבות ולפול ברוחו, אלא אדרבה עיקר העבודה היא לשוב ולעסוק בתורה ובתפילה, ועליו להסיח דעתו מהעבר ולהשקיע את כל כוחו בעתיד. טען כנגדו התלמיד: והלא פסוק מפורש הוא (תהילים נא,ה) "וחטאתי נגדי תמיד", הרי שאסור להסיח דעת מהכשלונות. פתח לו האדמו"ר פסוק זה שלפנינו ואמר: הלא הכתוב אומר "להעלות נר תמיד", ופירש רש"י שאין הכוונה שבכל רגע ורגע יש חיוב להעלות נר, שהרי ההדלקה היא פעם אחת ביום, ובכל זאת נקרא הדבר 'תמיד'. כך גם כאן, אם רצונך לקיים "חטאתי נגדי תמיד" הרי מדי ערב קודם השינה, לפני אמירת קריאת שמע על המיטה, תהרהר בתשובה על העבר ותקבל על העתיד, ואף זה נקרא 'תמיד'. (קבלת שבת)

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך... לכהנו לי (כח, א)

מצינו במדרש (קהלת רבה) על הפסוק: "טוב שם טוב משמן טוב" (קהלת ז, א), וזה לשונו: "אמר הקב"ה למשה, לך ומנה לי כהן גדול. אמר לפניו: רבש"ע, מאיזה שבט? אמר לו: משבט לוי. ובמה אני מושחו? אמר לו: בשמן המשחה. באותה שעה שמח משה, אמר: כמה חביב שבטי לפני הקב"ה!".

והוא טעון ביאור רב: מה ענין שמן המשחה לחביבות שבט לוי?

ביאר זאת רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל באופן נפלא: בגמ' (שבת צב.) מבואר שכל שבט לוי שבאותו הדור היו גבוהים עשר אמות [שרק כך היו יכולים לפרוס את אוהל המשכן], וקשה: הלא ידוע ששאלו המלך היה גבוה מכל העם רק משום שהיה משוח בשמן המשחה, וכן מצינו במלכות בית דוד, ונמצא שטבעה של משיחת שמן המשחה להגביה אנשים הנמשחים בה, וא"כ כיצד נצטוו משה למשוח את הכהן בשמן המשחה, הלא גובה המשכן היה י' אמה ואם ימשחו את הכהן הוא יגבה יותר מן המשכן ולא יוכל להכנס למשכן! אך יש לתרץ שאע"פ שהיה הכהן גבוה מ"מ נעשה נס ונכנס למשכן בריווח.

עתה יובן המדרש היטב: ודאי שבתחילה משה ידע שמושחים בשמן המשחה, אך חשש שהכהן הנמשח יגבה מאד ולא יוכל להיכנס למשכן! ולכן טען: הלא למעט בניסא עדיף, ומוטב אפוא לקחת כהן משבט אחר, שהרי שבט לוי היו גבוהים ממילא י' אמה ואם ימשח אחד מהם – הוא יעפיל לגובה רב ביותר ויהיה בזה נס עצום, אך בשאר השבטים שהם נמוכים יותר – ימעט הנס, ולכאורה עדיף כך, ולכן שאל "מאיזה שבט?". ולכן לאחר שהקב"ה השיב לו "משבט לוי" טען משה שוב: לכאורה עדיף שלא ימשח בשמן המשחה כדי למעט בנס, ולמרות זאת השיבו הקב"ה שימשח את הכהן "בשמן המשחה"! לאחר תשובות אלו של הקב"ה הסיק משה: "כמה חביב שבטי לפני הקב"ה" עד שהוא מוכן להרבות כ"כ בנסים בשבילו! (טללי אורות, קבלת שבת)

ואת מאמר מרדכי אסתר עשה (ב, ב)

בתחילת המגילה מרדכי הצדיק הוא הרבי ואילו אסתר התלמיד: "ואת מאמר מרדכי אסתר עשה (ב,ב) אך בהמשך, היא הופכת לרבי ואילו מרדכי ל"תלמיד": "ויעש ככל אשר צותה עליו אסתר (ד,יז) "ומאמר אסתר קים" (ט,לב). הכיצד התרחש המהפך?! שאל חקר המשגיח דליקווד הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל. הוא הקדים וסיפר את אשר התרחש עם הישיבה שלמדו בשקדנות בביתו של גביר שהחזיק לומדים על חשבונם. אחד הלומדים התקנא בו וטפל עליו עלילה שפלה. בעקבות זאת גירשו אותו מהמקום (ומכיוון שבשמים לא שותקים על אכזריות, המעליל נפטר באותו שבוע). כעבור זמן התאפשר לו להזים מעל עצמו את העלילה, השדי חמד שמח מאוד על ההודמנות אך זו הייתה רק מחשבה ראשונה. מחשבה שנייה לקחה בחשבון שהאפשרות להיפטר מהעלילה, כרוכה בכך שתתפרסם רשעותו של יוזם העלילה ובכך לא חפץ, שכן חשב לעצמו איך ארומום את כבודי על חשבון כבוד שמים – כאשר הכל ידעו שאברך עשה מעשה נבלה שכזה?! באותה שעה, לאחר שעמדה בניסיון הקשה, נפתחו בפניו שערי שמים, זיכרון, הבנה, כוח החידוש וכל מעיינות החכמה – פשוט נהפך לאיש אחר! מאז רק עלה ונתעלה עד שזכה לחבר את אחד החיבורים המיוחדים שבכל הדורות, ולהפוך לאחד מהרביים של כלל ישראל.

זה גם מה שהיה עם אסתר המלכה – הטעים המשגיח. מיד כאשר הסכימה למסור את נפשה בעד כלל ישראל ואמרה "וכאשר אבדתי אבדתי" (ד,טז) הפכה מיידית לרבי של כלל ישראל, וזכתה לרוח הקודש ולחכמה עד אין שיעור. מיד בפסוק הסמוך (י"ז) נאמר "ויעש ככל אשר צותה עליו אסתר", היא נותנת עצות לעם ישראל "לך כנוס את כל היהודים (ד,טז) וכל הסהנדרין קיבלוה לרבי, וכשאמרה "קבעוני לדורות" – קבעוה! והכל בזכות שעמדה בניסיון וויתרה על שלה!

(לקט רשימות לפורים מובא באוצר הפרפראות)

והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש (ויב)

איתא במסכת מגילה אבל על ביתו שמתה וחפוי ראש מחמת מעשה שארע. דכשעברו בדרך המובילה תחת בית המן סברה בתו של המן שעמדה בחלון שהמן יושב על הסוס ומרדכי מוליך את הבהמה שקלה עציצא וזרקה על ראש אביה, כשנתקרב הסוס אצלה וראתה אשר עשתה נפלה מן החלון ומתה. וצריך ליתן טעם מפני מה נגזרה מיתה משונה זו ולכאורה הוי כנתכוין לצוד את הדגים בשבת ועלה לו תינוק דהוי נתכוין לעבירה ועלתה לו מצוה דפטור מכלום ואף זו זיל בתר מעשיה ומצוה עבדה ועונש למה לי. ויש לישב בזה דבר דבור על אופניו כפתור ופרח. דהנה כבר הזכרנו בכמה דוכתי מה דאיתא במפרשים שמתוך שהמן היה עבד בבית מרדכי הוה ליה דין ישראל וחיוב במצוות שבת כשפחה. ועוד כתבנו במקום אחר, שאותו יום שארע מעשה הסוס יום שבת היה. והמחלל שבת חייב סקילה. ואמרינן במסכת כתובות מיום שחרב המקדש כיון שבטלו בתי דינים הקב"ה עושה דין מי שנתחייב שריפה נופל בדליקה, מי שנתחייב סקילה נופל מן הגג וכו'. והשתא הכל אתי שפיר דמשנה שלימה שנינו הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים חייב. וזו שפחה כנענית היתה וחיבת בשבת וזרקה מרשות היחיד לרשות הרבים בשבת, והוי חילול שבת ונתחייבה סקילה ובאותו הדור בית המקדש חרב היה ולא היו בתי דינים ולפיכך נפלה מן הגג כפי דינה אשר ראוי לה. (כסא דפלפלא)

הבגדים מכבדים את האדם

וְעִשִׂיתָ בְּגָדֶי קָדָשׁ לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת (כ"ח, ב')

לכאורה עלינו להבין: מדוע היה צורך להלביש את אהרן ובניו בבגדים מיוחדים לכבוד ולתפארת? איזו משמעות ישנה ללבוש החיצוני? מדוע אין די בגדולתם הפנימית של אהרן ובניו, אשר נבחרו לכהן לה', מבלי להעניק לכך ביטוי חיצוני בבגדים שהם לובשים? אכן התשובה הינה, כי הבגדים, אמנם אינם בעלי חשיבות כשלעצמם, אלא שהם מכבדים את האדם הלושב אותם! כלומר, כאשר משרתיו של ה' יתברך לבושים בפאר והדר, הדבר מעניק להם חשיבות, והרי זה כבודו של המלך שמשרתיו יהיו חשובים.

ואמנם, כך מצינו בגמרא במסכת שבת (ק"ג, ע"א) כי רבי יוחנן היה קורא לבגדיו 'מכבדות', משום שהבגדים אמנם אינם בעלי חשיבות כשלעצמם, אולם הם מעניקים חשיבות ומכובדות לאדם הלושב אותם! ולכשנעמיק בדברים, נמצא בהם משמעות נוספת, וזאת על פי המעשה הבא:

היה זה בעת מלחמת העולם השנייה, כאשר ריכזו הרוסים שבויי מלחמה רבים בסיביר, שם העבידום בעבודת פרך. באותו מחנה היו כלואים אף יהודים שנחשדו בהפרת חוקי המדינה, ובין היהודים הללו היה אף הגאון רבי יעקב גלינסקי, אשר היה צעיר לימים.

עם הימים שחלפו, הבחין רבי יעקב בתופעה מוזרה: בין השבויים בלט אסיר גבוה וזקוף, אשר הועסק על ידי הרוסים בעבודות הקשות והבזויות ביותר. ניתן היה לחוש במוחש, כי מפקדי המחנה דואגים לבל ייותר מחוסר עבודה אפילו לרגע. אולם אותו אסיר לא התלונן מעולם, אלא מילא בשתיקה את המשימות שהוטלו עליו, עד שבסופו של יום היה משתרע על רצפת הצריף באפיסת כוחות.

לאותו אסיר, היתה שקית בד קטנה, עליה שמר כעל בבת עינו. הוא מעולם לא הניח לאיש לראות את תכנה של השקית. מדי לילה, היה מניחה תחת ראשו כאשר שכב לישון, ועם בוקר היה מסתירה במקום מחבוא עד הערב, וחוזר חלילה.

דרי הצריף, השתוקקו לא פעם להתחקות אחר סודו של המטמון האצור באותה שקית בד בלויה, אולם האסיר מעולם לא נידב פרטים נוספים. יותר מכך: הוא היה שותק ומופנם מטבעו, וכמעט לא החליף מילה עם איש כלל, כך שהסיכוי לכך שיחשוף את סודו מבלי משים – היה אפסי.

היה זה באחד הלילות, כאשר נדדה שנתו של רבי יעקב והוא לא הצליח להרדם. לפתע, בשעת לילה מאוחרת, לאחר שנראה היה כי כל דרי הצריף כבר נמים את שנתם, הוא זיהה קול רחש קל הבוקע מפנית החדר. כאשר חזר הרחש ונשמע, אימץ רבי יעקב את עיניו, והבחין לתדהמתו כיצד האסיר הגוי קם מדרגשו, שולף את שקיק הבד המפורסמת מתחת ראשו, ולאחר שהביט סביבו ווידא כי איש אינו מתבונן במעשיו, הוציא מתוכה מדים צבאיים שמורים ומגוהצים, ולבשם מעל בגדי האסיר בהם היה לבוש.

היו אלו מדי הצבא הגרמני. האסיר החליק עליהם בידו כשעיניו בורקות, ולאחר מכן נעמד במקומו, וביצע מספר תנועות מהירות וחדות, כאילו מפקד הוא על גדוד ענק העומד לפניו למסדר. לאחר מכן מיהר לפשוט את מדי, החזירם אל שקיק הבד, וחזר למיטתו כאילו לא אירע מאומה.

למחרת היום, בדרך אל מקום העבודה, פנה רבי יעקב חרש אל האסיר הזר, ובתוך כדי הליכה שאלו: "מדוע הנך לובש באישון לילה את מדי הצבא הגרמני?". האיש החוויר והסמיק לחלופין, הביט סביבו בכדי לוודא כי איש לא שמע את השאלה, ואילו רבי יעקב, אשר הבחין בחששותיו – מיהר להניח את דעתו ולומר לו: "אל דאגה... לא אגלה את סודך לאיש! אולם סקרן אני להבין את פשר מעשיך!".

פתח האסיר את פיו וסיפר לרבי יעקב דברים כהווייתם, וכך אמר:

"הבט. אני הייתי קצין בכיר בצבא הגרמני, עד שנפלתי בשבי. אויבי, הרוסים, מבקשים לשבור את רוחי בכל דרך אפשרית. הם מעבידים אותי בפרך מבוקר עד לילה, ומטילים עלי כל עבודה בזויה שניתן להעלות על הדעת, משימות שאינן מתאימות כלל למעמדי. אולם אני, לא אכנע לעולם! אני לא מוכן להניח להם להשפיל אותי, ולגרום לי להאמין כי אני באמת חסר ערך... לפיכך, מידי לילה אני לובש את מדי הקצונה שלי לזמן מה, בכדי להזכיר לעצמי מי אני ומאין באתי, לבל אשכח כי אני קצין בכיר, אשר אלפי חיילים סרים למרותו!".

הרי לנו, כי הבגדים – בכוחם להזכיר לאדם מיהו ומה ערכו. בשעה שהוא לובשם, הוא זוכר את מעלתו, ואחר המעשים נמשכים הלבבות. ומכאן, נוכל למצוא הסבר נוסף לחשיבותם של בגדי הכהונה העשויים לכבוד ולתפארת: שכן הכהן העובד את עבודת בוראו, צריך לזכור מה גדולה מעלתו בכך שזכה לעבוד את מלך מלכי המלכים. ובכן, את זאת יזכור היטב כאשר ילבש את בגדי הכהונה, הבגדים המפוארים המתאימים למשרתי המלך, וכך לא ישכח לעולם מי הוא ולפני מי הוא עומד. ("ללמדך - שמות" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

השוכח על הניסים - הודיה צריכה שתבקע מעומק הלב

הנה השוכח לומר "הנסים" אינו חוזר (שו"ע תרפ"ב ס"א) ומשא"כ השוכח לומר "יעלה ויבוא" חוזר. ומה טעם הדבר? וכיאר בזה הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל: משל למה הדבר דומה, לאחד שחיפש מקום ללון בחצות הליל בעיר לא מוכרת, לפתע מצא את עצמו מוקף בשורדים, וכשהרגיש שכלתה אליו הרעה צועק 'ראטוועט'! הצילו הצילו! לשמע קולות זעקתו יצא אדם הדור, והניס בעזרת נשקו את השורדים, הכניס את האורח לביתו, האכילו, השקהו, ואף הציע לו מטה נוחה ללון בה. בבוקר, אותו אורח, קם מתלבש, ויצא לדרכו בלא להודות לבעל הבית. לאחר חצי שעה הוא חזר לאכסניה שלו וקרא לעבר בעל הבית: "מתנצל שלא אמרתי תודה, אז תודה לכם..." כל בר דעת מבין שהדבר חסר כל טעם. כי מי שאינו מבין את גודל הנס שקורה אתו ולא מרגיש תחושה עמוקה של הודיה, אז לחזור אחרי זה ולהודות כמי שכפאו שד לומר תודה הרי זה חסר טעם. במקרה שכזה נותן הטובה מרגיש: תעזוב, לא צריך... אכן, כששוכחים על הניסים לא חוזרים, אבל איזה בושה וכלימה צריכה לאחוז בנו אם אנו שוכחים "על הניסים"... יום אחד בשנה זוכרים נס הצלה, וגם ביום הזה לשכוח להודות?! ואמנם אדם ששכח לומר את ברכת מודים הריהו חוזר, אף שלא הגיעה ההודאה מפנימיות הלב, ולא שייך הודאה בדרך של הכרח, כי הודיה צריכה להגיע מרגשת הלב, אבל הודאה על נסי יום יום זה מחויב המציאות. כן נעים לא נעים. גם כשהלב לא מתעורר להודיה - צריך להודות... (הגאון ר' חיים ברוך נבנאל, גליון "א ישיבישעיר חומש")

חידה שבועית

אינה דבר יש בכל בית והוא באורך 25 מטר באורך?

שמות הזוכים: משפחת מלאכי / יצחק יוסף זבדי נ"י / צביק גולדשטיין נ"י

תשובה לחידה פר"ש: 9. תשובה לחידה: נעל.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת מנחם מושקוביץ להולדת הבן משפחת גמיינר - ניכטבורג להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת הרב פינטו - חפוטא לנשואי הבת הנכדה	משפחת אברהם דב ראבד להולדת הבן משפחת האור לאירוסי הבת משפחת הרב רוזנברג להולדת הנכדות	משפחת חיים מושקוביץ להולדת הבן משפחת אברהם דב ראבד להולדת הבן משפחת האור לאירוסי הבת משפחת הרב פינטו - חפוטא לנשואי הבת הנכדה	משפחת מנחם מושקוביץ להולדת הבן משפחת אברהם דב ראבד להולדת הבן משפחת האור לאירוסי הבת משפחת הרב פינטו - חפוטא לנשואי הבת הנכדה
---	---	---	---

גני הדר: משפחת פרוינר - שנקולבסקי להולדת הבן הנכד משפחת הופנר להולדת הבת משפחת מנחם מושקוביץ להולדת הבן משפחת אברהם דב ראבד להולדת הבן משפחת האור לאירוסי הבת משפחת הרב פינטו - חפוטא לנשואי הבת הנכדה

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל רמי גרינברג, ראש העיר

באר בשדה

גליון מס' 272

שנה ג'

פרשת תצוה פורים המשולש התשפ"א

בית הנסות תורה ולתפילה שטפנטש
כולל אברכים לעיון - לפני
פול אברכים להודא - אחרי
רוחב מרחבי ל 13 בניק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנטש
מתום נג' תש"ס * קבצי אברכים
רוח רש"י 5 אעזר
מתום בנות התלמוד תורה
רוח רש"י 9 אעזר

בית שטפנטש - נבנתים
קבצי הגדול שטפנטש
רוח רבנים ו נבנתים
כולל אברכים * בית נסת * מורשיח
* מרובי מרובים מלוקקים

הנסות אורחים ואש"ל ברומניה
למבנות וחידים - במבנת מראש
מתום קבר האדמו"ר הראשון שטפנטש
רח אלימברג 2 שטיי אקטוריא אישי - רומניה

מפעל קמחא דסבא
עזר וסיוע למשפחות ירוקות בניו
התנים ושבתות השנה.

אור תורתנו
שיעורי תורה ברחבי הארץ, נספי חיוק
ועברי יודות לעם שבשדות, בהשתתפות
גדולי המגישים ומנוחי הרבים

הספריה התורתית ומנוחיו
להצגות הדורות וכוונה
וחבר הגדולים שטפנטש.

מנוחי תורה
"תורת אמת" שטפנטש
למנוחי תורה ומנוחי הקדושים
לבית המגשים ומנוחי רומניה.

מפעל האניקולופיה
החכמי רומניה

מספרי התנחלים וכן להשיג
במשדיר המסות
אניקולופיה למנוחי שטפנטש
אבנת אמת - שטפנטש
* שטיי פורים * חזון
* סגנונות כלולים - נספ
עלי נבנה
* ח"א עניני ברות מילה,
ח"א עניני עשאוני נבנה מאני.
* למנוחי ענוני - בדרה וכוונה
* כנוחי של משה - ננוחי שטפנטש עתקים
אילום עם שני ויסקים

ז"ל על ידי מנוחי
"תורת אמת שטפנטש"
הצטרפו לקרבת הגליון כל שבוע
כתובת: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנטש * מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנטש

באר הפרוזה שרים

ילקוט מותרות רבותינו הקדושים ז"ע"א בפרשת השבוע

הקב"ה גומל עמו כאילו אנחנו עשינו בכוחינו

ואתה תצוה את בני"י ויקחו אליך שמן זית.

אימת במדרש רבה הה"ד (איוב יד) תקרא ואנכי אענה, למעשה ידיך תכסוף, בד' דברים נתאה הקב"ה למעשה ידיו, ואין תכסוף אלא לשון תאוה, שנאמר (בראשית לא) כי תכסוף נכספתי וכ"י ע"כ.

וביאר זאת הר"ק מקאצק ואמר: הן הן הנכון הוא שכל מעשה ידיו של אדם הם רק בכחו ית', אפ"כ למעשה ידיך תכסוף, הקב"ה מתאוה לפעולתם הטובה של ישראל, וזה פירש הפסוק (תהלים ג.ו) אשרה לה' כי גמל עלי, היינו, אף שאשירה לה', שהכל מכווח ית', מ"מ הוא גומל חסד עמי כאילו אני עשיתי הכל, ומחשב עלי כאילו עשיתי הכל מכם עצמי לבר, וזה כי גמל עלי.

(אהל תורה - הה"ק מקאצק)
ת"ה הוא ניצוץ מנשמת משה

ואתה תצוה

האור החיים הק' על פרשתנו מוצא רמז בדברי הפסוק "ואתה תצוה" רמז לכך כל ת"ה יש לו ניצוץ מנשמת משה רבנו ע"ה, וכך כותב: "ואולי שירמוז באומרו 'תצוה', על כך אומרים ז"ל (נהר ח"א פ"א) כי כל תלמיד חכם יש לו ניצוץ מנשמת משה, ולזה רבותינו ז"ל (סוכה לט.) היו קוראים בו לזה משה" כי הוא זה המדבר בבחינת הנפש הלוטמת תורה.

והוא אומר 'אתה תצוה' על דרך אומרו (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך שהוא לשון צוואה, ליווי לאיש ישראל הנכבדים, וכבר ידעת כי אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה, ובחר ה' לרמזו רמז זה במצות שמן כי הוא בחינת התורה שהוא אור העולם.

(אור החיים)

תצוה ברכות והשפעות לישראל

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך (כו. כ.)

כתב רבינו הקדוש הרב ר' אלימלך מליז'ענסק: הנה לשון הכתוב "ואתה תצוה" הוא מלשון צוואה, היינו, שהקדוש ברוך אמר למשה רבינו שישעף לבני ישראל ברכה ורחמים כמו לשון שכתוב 'צוית את ברכת' וכי (ויקרא כה כא) ואמר הקדוש ברוך הוא 'ואתה' וי"ו מוסיה על הענין, והיינו גם אתה תצוה הברכות והשפעות לישראל, כי אמנם הכל מצווה ועומד מפי הקדוש ברוך הוא ורשום הכי בדבורו שהם אתה תצוה, והיינו שתענועו ותעורר הארש העליון שיששפע רוב שפע לבנ"י. וזה גם מרומז בפסוק ויקחו אליך שמן זית זך' דהרי שמן זית היא השפעה גדולה וזכה. ומה שנאמר 'אליך' במקום ויקחו להם' כי הצדיק בראותו שישראל נשפעים בשפע אזי יש לו הנאה ותענוגו כאלו היה ההשפעה הזאת לו.

(נועם אלימלך)

ענין הנסיעה לצדיק

מרן הר"ק האדמו"ר מסאדיגורה דרש את הפסוק "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך", כדכידוע שמן מרמז על חכמה היינו בח"י מושבה כדאימת בכוונה"ק (ח"א לד.), דצריך האדם להשתדל שהשמן זית, היינו מחשבותיו, יהיו זך, שיהיו רק לשמן ית', בכדי להעלות נר תמיד, כי כמו שבנו צריך קודם להיות כלי המחזיק את הפתילה, ואח"כ נותנים בו את השמן, ואחר כל זה צריך עדיין להביא אור ממקום אחר כדי להדליקו, כמו כן האדם כשיש לו כבר מחשבות טהורות, או צריך לבוא לצדיק כדי שימשיך עליו האור.

וזהו כוונת הפסוק "ואתה תצוה", שהקב"ה אמר למשה רבינו ע"ה שהיה הצדיק אמת, "ואתה תצוה את בני ישראל

ויקחו אליך, היינו שכל בר ישראל יקריב אליו את השמן זית זך, מחשבותיו הקדושות והטהורות, בכדי להעלות נר תמיד, שימשיך בהן חיות בחי' אור. וכאו כן עתה, שהש"ת עוזר לאדם ויש לו מחשבות טהורות צריך להשתדל לבוא עם מחשבתו זו לצדיק האמיתי בכדי שהצדיק ימשיך עליו חיות ואור להאיר נשמתו, וזהו 'להעלות נר תמיד' שימשיך עליו חיות ואור שיוכל להיות תמיד דבוק בהש"ת.

לצוות שיעשו שמן טהור

(אמת ליעקב)

שמן זית זך. (כו. כ.)

יש לודקק למה לו לומר "שמן זית", והלא ידוע שבכל מקום שנאמר בתורה שמן סתם הכוונה על שמן זית כבמנחות ומזורע. ונראה דהנה מדובר לא היה לישראל זיתים, אבל שהביאים ממזרים או שקנו אותם מן העכו"ם. אך הזיתים היו טמאים, כי לא ידעו ישראל להזהר לשמרים

בטהרה, ומכש"כ מה שלקחו מהמכרזים שבוודאי לא שמרו אותם מלהטמא במת וכיו"ב. אולם איחא בפסחים (דף ל"ג:) דהשמן שבתוכם אינו טמא, אלא שאם סוחט זיתים הריבה ביחוד אזי הזיתים מטמאין את השמן היוצא מהם, אבל אם סחט זיתים בשיעור מדוייק של 'כביצה' אז השמן טהור, דכשיצא המשקה ממנו אז הזית פחות מכביצה הוא, ופחות מכביצה אינו מטמא מאכלים אחרים, ולכן השמן טהור. ולכן אמר הפסוק "שמן זית", שיהיו לכתוש כל זית בפני עצמו, שאז לא יוכל הזית לטמא את השמן היוצא ממנו ויהא טהור, אבל אם יכתוש ב' זיתים, יש לחשוש שיש בהם שיעור ביותר מכביצה, ואז יטמא השמן בצאתו.

לתורה צריכים שכל זך

הגה"ק בעל ה"אבני נזר" במאר למה במנורה צריך שהיה רק השמן הראשון שמן זית זך ואילו למנחות אפשר לקחת שמן שאינו זך כמו מזיתים טחונים, והטעם הוא מפני שאור נרות המנורה רומז על התורה, ולתורה צריכים שכל נבדל וזך, בלי תערובת של פסולת. וכמו שהשרשים מעכירים את צחות השמן, כך החומריות מעכירה את צחות כלשהי מוליד הטעות. ולכן, כדי לזכות לשכל התורה צריך אדם להיות מובדל מן החומר, ומן הפסולת: ולכן נצטיינו על שמן זית זך, שלא יהיו בו שרשים. אולם מנחות באשר הן באות לכפרה, מעט פסולת איננה מוקת בהם: כי האישי הצידיק לכפרה, בהכרח עדיין אינו מנוקה מכל פסולת וכמוהו כן קרבנו.

(אבני נזר - ז"ד "א אדר תר"ע)

הנוסע לצדיק מעלה את נשמתו כתיב למאור להעלות נר תמיד. (כו. כ.)

מרן הסב"ק מרוז"ן דרש את התיבה כתיב בשני בחינות, אחד שיהיה לו לב כתות - נשבר ונדכה, ובחינה ב' הוא כמש"כ (דברים ג, א.) 'זהם תוכו ורגליך', כמש"כ חז"ל על אותם שמכתתין רגליהם לשמוע דברי אלקים חיים. והאידיגא הכוונה לאותם הנוסעים לצדיק הדור, ומכתתין את עצמם, וע"כ זוכו לבה"ל להעלות נר תמיד, נר, היא נשמה, כמש"כ נר ה' נשמת אדם, להעלות הנפש למקורה ורשרשה דכל עלמין הנקרא תמיד, כמש"כ נר ה' לא שנית (מלאכי ג, ו).

(עירן קדישן)

העדה מוספת כח במנהיג

הרה"ק רבי משולם זוסיא מיניקוב ז"ע ביאר את הכתוב 'אתה תצוה' וגו' דהיות ומשה רבינו היה בעיני עצמו שפל ונמוך מכל ישראל, אמר לו ה' ואתה תצוה, מלשון 'ציוו' וכו'. * (אמת ליעקב)

שמו של משה רבינו בפרשה ואתה תצוה את בני ישראל (כו. ב.)

בשבע שבו אנו קוראים פרשת תצוה יחול עפ"י רוב ז' באדר יום ההילולא של משה רבנו - רעיא מהימנא, והנה ידועים הם דברי חז"ל כי בפרשתנו לא מוזכר שמו של משה רבינו, הטעם משום שבעת מעשה הגג בקש "מחני נא מספרך", אולם מפי הרה"ק רבי יצחק מווארקי ז"ע נשמעו הסבר אחר בענין זה הנתון טעם לשבח, וכך אמר: בפסוק ואתה תצוה את בני ישראל, מרומז מדרגתו וקרבתו הגדולה והרוממה של משה רבינו אל הקב"ה אליה הגיע טרם הסתלקותו מהעולם. כי בוהג שבעולם, כאשר אדם פונה אל חברו העומד מרחוק ע"מ לקרא לו הרי הוא צריך לקרא לו בשמו, כדי שידע שהוא קורא לו ורוצה לדבר עמו, אולם אם הלה עומד בקרבת מקום אין צורך לקרא בשמו ודי שיברך אותו בלשון נוח - 'אתה', וכך גם לענינינו, בטרם מיתו הגיע משה רבנו לשיא דרגת הקרבה להקב"ה וזה מרומז בפסוק ואתה תצוה אל בני"י וכו', שהקב"ה כביכול דבר עמו בלשון נוח - 'אתה' תצוה, ולא היה צריך לקרא אל בשרו. וזה מרומז בוה שלא מוזכר שמו בכל הפרשה.

ולשון 'צוואה', היינו, בזמן שאתה תחבר את עצמך עם כלל ישראל ותהיה עליהם למצוה ומפקד, אז ויקחו אליך שמן, רומז לחכמה, והיינו שהם יוסיפו לך חכמה ושלימות, כי העדה מוספת כח ושלימות במנהיג.

(ילקוט אוהב ישראל)

משה הוא בעצמו התורה

ואתה תצוה (כו. ב.)

הקשה הגה"ק בעל החידושי הר"ם ז"ע דכידוע מחז"ל הטעם שלא נזכר שמו של משה רבינו ע"ה בפר' תצוה, משום שאמר "מחני נא", ולכאורה אדרבה, דווקא משום שמסר נפשו בשביל ישראלבוודאי היה צריך להזכירו. ותר"ץ, שע"י המסירות נפש של משה רבינו נעשה הוא בעצמו תורה. וממילא אין להזכיר את שמו, שהתורה עצמה היא שמו. ועל פי זה יש לפרש הגמ' (ב"ק ס"א.) כל המוסר עצמו למות על דברי תורה, אין אומרים דבר הלכה בשמו. ולכאורה למה זה שכרו של מי שמסר נפשו. אכן, ע"פ הנ"ל אתי שפיר, שאין אומרים בשמו, מפני שהוא עצמו נעשה תורה.

(שפת יצחק)

ללמוד בחבורה

ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור" (כו. ב.)
כ"ק האדמו"ר בעל ה"ישעוה משה" מויד"צין דרש את הפסוק ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור" (כו. ב.) ללימוד דרך לעוסקים בתורה, וכך אמר: שמן זית זך רומז לתורה (מנחות פ"ה); עסק התורה צריך שיהא 'כתיב', ללמוד כיתות כיתות כמאמר ז"ל (ברכות 30) עשור כותות כותות ועסקו בתורה לפי

צבאר האמונה

הרב צבי טפר

הנהגת הנורא יתברך המוסתרת בדרך הטבע

בהתקרב ימי הפורים נבוא ונתבונן במעשה מגילת אסתר ובניסים הנפלאים שנתעשו עם אבותינו בימים ההם בזמן הזה. וכבר ידוע מצדיקים אשר מגילת אסתר הוא מלשון הסתרה. שהרי כל הנס היה בתוך הטבע, וכמו שדרשו בגמרא (חולין קלט:) אסתר מן התורה מנין, שנאמר ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא (דברים לא, יח).

וכתב רבינו הקדוש לוי זיע"א (פורים - קדושה ראשונה), שלכך נקראת "מגילה" כי נתגלה מלכותו והנהגותיו של הקב"ה, שמה שהיה מכוסה ונראה כדרך הטבע עכשיו נתגלה שבאמת זה היה נס מאתו יתברך שמו. ועל כן כל יהודי אשר נראה בעיניו עיני בשר דברים שעל פניו נראים כדרך הטבע. לא כן הדבר אלא הכל הוא בהשגחתו יתברך שמו על פרט ופרט ועל כל צעד ושעל של האדם.

בקשת הגר"ח - לעורר על תורה

זכיתי השבוע להיכנס ביחד עם הרה"ג הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשו ועורך הגליון אשר הנכם מחזיקים עתה בידכם. אל הקודש פנימה אל מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א. רבינו עיין ארוכת בעלון ובמדור אשר אנכי כותב. רבינו הרע"ף עלינו במרכותיו ואיחל הצלחה בהמשך הכתיבה וההפצה לכלל ישראל. לשאלת הרב סלמון שליט"א את מרן שליט"א כמה כדי לעורר הציבור. רבינו שמילותיו מדודות ונשקלות בבלס. ענה: לימוד תורה. ואף על פי שאיני כדאי ואיני ראוי לעורר הציבור. חזקת עליי ציווי של מרן שר התורה. ועל כן אציג כמה גרגרים בענייני כדי לקיים רצון צדיק.

כתב הרמ"א (ה"ל מגילה תרצ"ה סעי' ב). טוב לעסוק בתורה קודם שיתחיל הסעודה בפורים, וסמן לדבר. ליהודים היתה אורה ושמוחה (אסתר ה, טו), ודרשינן בגמ' (מגילה סז:) אורה זו תורה.

ואיתא בגמרא בשבת (פג.) א"ר אבדימי בר חמא בר חסא כתיב במתן תורה ויתיצבו בתחתית החר. מלמד שכהן עליהם הקב"ה את החר כנגינת. ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם. אמר רבא אפי"כ הדור קבלה בימי אשורוש דכתיב (אסתר ט, טז.) קימו קבורתם היהודים. קיימו מה שקיבלו כבר. הקשה הרה"ק האדמו"ר הזקן מסאדיגורה זיע"א, איך יתכן שאחרי שזכו לראות התגלות כוז בשידוד מערכות שמים וארץ, ניסי יציאת מצרים וקריעת ים סוף, יסרבו לקבל את התורה מרצונם הטוב. ומה גם שאמרו נעשה ונשמע.

ותירץ, והיא התנתה, כלל ישראל שזכו להתגלות כוז לפני מתן תורה, ומיד אחר זה נתקברו לפני הר

מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א מעיין בגליון 'צבאר בשדה' יחד עם עורך המדור 'צבאר האמונה' הרב צבי טפר שליט"א

ומלמעלה מדרך הטבע וראו כל הזמן התגלות ה'. אבל ה' יתברך הצופה ומבטע עד סוף כל הדורות, ידע שלא יישאר לתמיד התגלות שכזו, ורצה שיסכימו לקבל את התורה בכל המצבים, וגם במצב של הסתרות פנים, ולפי מצבם דאז היה מיוצגן להכריחם על זה.

ודבר זה בא על תיקונו בימי מרדכי ואסתר, שהנהגת השם יתברך עמהם לא היה באופן של למעלה מדרך הטבע ובהתגלות לעין כל, אלא הנהגה הייתה מלובשת בדרך טבע. ובכל זאת קיימו מה שקבלו כבר מתוך אהבה. ובוהו הראו שגם במצב של הנהגה טבעית הם רוצים לקבל את התורה, ושוב אין צורך בכפייה.

ומזה ייקח כל א' תוכחת מוסר מגולה, ללמוד התורה הקדושה בכל עת ובכל שעה. ובפרט בימי הפורים שעוסקים במצוות היום. עם כל זאת יקדיש כל א' וא' זמן ועת ללמוד כל א' כפי יכולתו.

מסופר, פעם אחת התאכסן רבי יעקב לוצבורים, רבה של ליסא בעל 'נתיבות המשפט', בבריקס בביתו של ר' לייב קצנלבונג. ר' לייב היה ידוע בהתמדתו הנפלאה, יום וליילה לא ישבות, והיה רכון על ספריו ללא הפסקה וכלל לא שם אל ליבו באם אכל או שתה וכן היה מומעט בשינה. לפני שנפרד מעליו פנה רבי יעקב לר' לייב ואמר לו: מאחל אני לך, ר' לייב. שיתקיים בך מה שכתוב בפרשת תצוה (כט, לח). שנים ליום תמיד. מה פירושה של ברכה זו? תמה ר' לייב. אסביר לך את דברי - אמר רבי יעקב - השו"ע בחלק א"ח פותח בסמ"א 'סעיף א' - 'שיהי' השם לנגדי תמיד'. ומסיים בסימן האחרון הלכות מגילה סימן תרצ"ז סעיף א' - 'וטוב לב משתה תמיד'. דואג אני, משום שאצלך שני ה'תמידים' האלו מעורבים יחד ועתיד אתה להיחלש ח"ו. אלא מברך אני אותך שיתקיים בך 'שנים ליום תמיד'. כל אחד בזמנו.

בלשון חסידים התקדש

זכרונות מרן הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל
אבד"ק פיאטרא ניאמין
מרבו הגה"ק בעל באר חיים
מרדכי מניאמין, פורים תרצ"ט

חלק קטן מזכרונותיו וכתביו על רבו מניאמין שכתבם וערכם כספר זכרונות ונמצא בכת"י בגני מכונינו

בליל י"ד לקריאת המגילה היה שמח מאוד, בהיותו בניאמין בשנת תרצ"ט חל פורים ביום ראשון ובמוצאי ש"ק נזרזתי לילך אל בית מדרשו, אני מצאתי כד הוה בדיחא דעתיה מאד, לפני תפילת ערבית הוא שוחח עם אנ"ש, כשנכנסתי להיכל קדוש הוא רץ אלי והכה אותי על גווי מתוך חיבה יתירה ואמר לאנ"ש "אתם רואים זהו חסיד שלי", בבוקר כשנכנסתי אל בית מדרשו תיכף כיבד אותי כבוס קוה באהבה רבה ובחיבה יתירה, הוא בעצמו רץ אל ביתו אל המטבח, והוא בעצמו הביא לי הכוס, הוכרחתי למלא רצון קדוש ולשתות, והוא הסביר לי אז מאמר ריב"ל במסכת מגילה (ד' ע"א) חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום סבור מינה וכו' איתמר נמי וכו', דלכאורה אין זה ראה לר' חיה בר אבא דקורין את המגילה גם ביום, רש"י הרגיש בזה, והוא ז"ל אמר הראיה של רש"י הוא מתיבתא אודך, דקריאת המגילה היא הודיה, משא"כ לימוד המשניות שאינו בגדר הודיה, והאר"י בזה.

הוא לא קרא את המגילה בעצמו גם לא עבר לפני התיבה בעצמו, החסיד ר' יהושע גלבר ע"ה איש מאנ"ש, שתורה וגדולה התמוגו בו היה הש"י, וכפי זכרוננו גם הבעל קורא.

שלושים ושש שנים עברו מאז ועוד צוללים באוני הנעימה שהשפיע בקולו, כשנאמר בקרובץ (בקטע הראשון) אז מאז כחז יודע נגן, בכלל הרגשית התעוררות בעמדי על יד קדשו של רבינו ז"ל, ואצלו שלחן קטן, בו מסודרים כמה מיני סידורי תפילה, סידור רבי יעקב עמדין ז"ל, סידור עם כמה פירושים, סידורי האר"י הקדוש, כולם פתוחים, ורבינו ז"ל מעיין בהם כאן וכאן, רואים אני את רבינו ז"ל, משהוא מתלהב, כשהוא עוצם את עיניו בדבקות, ובחד קטירא אתקטר, חן של קדושה נסוכה על פניו הקדושים ואנחנו לא נדע מאומה, מרגישים אנחנו את האפשרות מול גאון מול צדיק זה, הטוב לשמים וטוב לבויות, אהה מי יתגנו ירחי קדם.

סיפר לי ש"ב ומידועי החסיד ר' יחזקאל סיגלער מניאמין נ"י, בפעם בפורים שתה יין כדרכו בקודש, ואח"כ הלך לישן כדעת רבינו הקדוש הרמ"א ז"ל (בהלכות מגילה סימן תרצ"ה) שישתה יין יותר מלימודו ויישן, מתוך שישן אינו יודע הפרש בין ארוח המן לברוך מרדכי!

עוד אמר לי הרב אהרן רוטר שליט"א שרבינו ז"ל אמר לי בזה הלשון 'אני יכול להגיד לך מאמרים ותורות על מגילת אסתר והלכות פורים מן פורים זה עד פורים הבא עלינו לטובה בשנה הבאה' כך אמר רבינו ז"ל כל בדיחא דעתיה בשמחת פורים.

כדי להעלות מתהום הנשיה המאמר הקדוש שאמר אז רבינו זצ"ל בעת שתה בפורים והתבסס והגיע לדרגת עד דלא ידע אז ראינו סיי"ם ש"ב ר' יחזקאל הנ"ל כי רבינו לא היוק לו השתיה ולא בעבור זה לא השיב מאומה אמנם הגיע רבינו לדרגת עד דלא ידע (שהביא באמת ידיעה גדולה ועמוקה מאד) להבלי עניני עוה"ז עד שלא חשב להשיב לשאליו דבר בעניני העוה"ז שמתחת לשמש, אמנם בעניני תורה דברים שממעל לשמש הרי אש מלהטת סביבו גחלים בעור מננו וסכינה מדברת מתוך גרונו כדי להציל מתהום הנשיה.

עניני ד' פרשיות וימי הפורים במשנת החסידות מהגה"ח רבי יונה צלר זצ"ל

ארבע פרשיות

הרה"ק הסב"ק מרוזין זיע"א אמר דבארבע פרשיות יכול כל אדם לראות את הקב"ה. והענין הוא דארבע פרשיות הם כנגד ד' אותיות שם הוי"ה ב"ה, ובכל פרשה מאירה אות אחת וכשארם מקדש ומטהר עצמו נעשה כלי להשראת השכינה עליו.

כ"ק הרה"ק מבאיאן זיע"א סיפר הדיה עשיר גדול ושמו ר' מרדכי קורן והיה גוסס לבאיאן לפרשת שקלים, פעם אחת היה מזג אויר סוער וגשום, והגיעו בעש"ק לפנות ערב, ואז קיבל שלום. ואמר לו הרה"ק מרן הפחד ציחק זיע"ע בך התקיימו דברי חז"ל 'מי שיש לו מנה רוצה מאתיים' יש לך שקלים ואתה רוצה עוד.

הרה"ק האדמו"ר הזקן מסאדיגורה זיע"א אמר שעיקר מלחמתו של עמלק היא על האמונה, וזה דרך שכחה, שמשכיחים שיש בורא ומנהג לעולם, והוא מנהגי ומשגיח על כל השגחה פרטית, ומלא כל הארץ כבודו, והוה הזכור שלא לשכוח את אשר עמלק רוצה להשכיח שיש בורא ומנהג לבירה, ועי"ז יחיה את חייו בעוה"ז כמצות אנשים מלומדה, בלא שום יראה, שום הלהבות, לכך כל בר ישראל צריך לשים אל לבו לקיים 'ושיתי ה' לנגדי תמיד' לזכור תמיד שהש"י מלא כל הארץ כבודו ומשגיח בהשגחה פרטית על כל הנבראים, ובל נשכח אף לא דרגה אחת מהש"י.

כ"ק הרה"ק מבאיאן זיע"א אמר, עמלק גימט' ר"ם שרצה להכניס גאווה. וכן בגימט' ספק שרצה להכניס ספקות באמונה ר"ל.

ימי הפורים

מובא בספיה"ק דהימים לפני הפורים י"א י"ב י"ג הם כשלושת ימי הגבלה, הכנה לימי הפורים.

כספר כנפי יונה מרבי יונה צלר ז"ל מובא, שמעתי מהרה"ח ר' יוסף הורנשטיין ז"ל שהרה"ק הסב"ק מרוזין זיע"א לפני הסתלקותו קרא לא' מהחסידיים, ושאל אותו מה היא התפילה שהתפללה אסתר לפני שכתוב ביוספון, שהתפלל רבונו של עולם או תעזור לישראל, ואם לא תעזור לישראל קח אותי מן העולם, ובהדברים האלו הוציא הסב"ק נשמתו.

הרה"ק מאפטא זיע"א כתב ששמחה גימט' שנה, שמחודש אדר נשפע שמחה לכל השנה.

הרה"ק האביר יעקב מסאדיגורה זיע"א אמר שבהודש אדר שולחים מהשמים שמחה לעם ישראל (ויש לציין מה שאמר אחד הצדיקים, שלא כתוב מצוה שצריך להיות בשמחה, אלא 'משכנס אדר מרבין בשמחה', שזה חלק מהמצאיות של חודש אדר, שמן השמים מושפע בחודש זה שמחה).

בספיה"ק בת עין על התורה כתב שעלה בדעתו שבכ"ק מברכין אדר שאומרים בקדושתו כתר "הן גאלתי אתכם אחרית כראשית", עפ"י הרה"ק מברדיטשוב זיע"א שביאר שהיידון א"ם בניסן יגאלו בכתש"י, וזהו אם יגאלו בבחינת חודש שזה שזה יראה, או בבחינת חודש ניסן שזה מאהבה, וזהו הפירוש "הן גאלתי אתכם אחרית" - בחודש אדר שהוא אחרית שנה כראשית כמו בבחינת ניסן שזה הראשון, בבחינת אהבה.

סגולת כיסוי הראש ושמת המצנפת על ראשו (כט, ו)

כיסוי הראש מביא יראת שמים

אימיה דרבי נחמן בר יצחק אמרי לה כלדאי בריך גבא הוה, לא שבקתיה גלויי רישיה, אמרה ליה כסי רישך כי היכי דתיהוו עלך אימתא דשמיא, ובעי רחמי (בקש רחמים שלא ישלוט בך יצר הרע, רש"י), לא הוה ידע אמאי קאמרה ליה, יומא חד יתיב קא גריס תותי דיקלא נפל גלימא מעילויה רישיה, דלי עיניה חזא לדיקלא אלמיה יצריה סליק פסקיה לקיבורא (אשכול תמרים, והדקל לא שלו היה, רש"י) בשיבינה.

(שבת קנו, ב)

ב' כיסויים על הראש

בשאר אינשי נמי אמרי פ"ק דקדושין דבעי כיסוי ראש ומשום דשכינה למעלה מראשו, ומאי רבותיה דרב נחמן ב"י, ואיכא למימר דאימיה דרב נחמן ב"י דקדקה לכסות ראשו טפי שיהיה לו כובד ראש ביותר משום יראה שלא יהיה גנב, וניחא השתא דאמר דנפל גלימא מעל רישיה, ואנן אמרי דרבנן הוה להו פריסת סודר על רישיהון כדאמרי פ' המוציא יין סודרא סוד ה' ליראי פ' הערוך יראי ה' יוצאין בו, ובפרק ע"פ סודריה דמר כדרבנן כו', אלא דאית לן למימר דאימיה דרב נחמן ב"י הוסיפה לכסות ראשו בגלימא כדי שיהיה לו כובד ראש טפי משום הך יראה דא"ל כלדאי וק"ל.

(מהרש"א שבת קנו, ב)

שכינה למעלה מראשי

רב הונא בריה דרב יהושע לא מסגי ארבע אמות בגילוי הראש, אמר שכינה למעלה מראשי.

(קידושין לא, א)

לא יהך בר נש בגלוי דרישא ארבע אמות, מאי טעמא, דשכינתא שריא על רישיה, וכל חכים עיניו ומלוי בראשו אינון, בההוא דשריא וקיימא על רישיה. [תרגום: לא ילך אדם בגלוי ראש ארבע אמות. מה הטעם? ששכינה שורה על ראשו, וכל חכם עיניו ודבריו בראשו הם, באותו שורה ועומד על ראשו].

(וזהר ח"ג קפו, א)

שמירה מסכנת נפשות

ובגין דאייה על רישיה דבר נש, אסור ליה לבר נש למיזל ארבע אמות בגלוי דרישא, דאם היא אסתלקת מעל רישיה דבר נש, מיד אסתלקן חיים מניה. [תרגום: ומשום שהיא על ראש האיש, אסור לו לאדם ללכת ארבע אמות בגלוי ראש, שאם היא מסתלקת מעל ראשו של האדם, מיד מסתלקים ממנו החיים].

(וזהר ח"ג קכב, ב)

טעם הכיסוי משום צניעות

צניעות גדולה נוהגים תלמידי חכמים בעצמן לא יתבוז ולא יתגלו ראשן ולא גופן.

(רמב"ם הלכות דעות פ"ה ה"ו)

טעם הכיסוי משום ובחוקותיהם לא תלכו

ובענין עיקר הדבר אם יש איסור להיות בגלוי הראש, כתב רש"ל בתשו' סי' ע"ב דאין איסור מצד הדין וכו', ונראה לי שיש איסור גמור

דיוק מפרשת השבוע לכיסוי הראש

יש לומר שאלמלי כתבה התורה סתם שלבני אהרן תעשה מגבעות הוה משמע שרק הכהנים מוזהרים שלא ילכו בגילוי ראש, אבל ישראלים אינם מוזהרים על זה, לכן כתבה התורה 'ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת' כלומר בסתם מגבעות מוזהרים כל ישראל, לפי שהם מפני היראה, כדאיתא בגמרא (קדושין לא) רב הונא בריה דרב יהושע לא מסגי ד' אמות בגילוי הראש, אמר שכינה למעלה מראשי, ואיתא נמי (שבת קנו) אמרה ליה אימיה לרב נחמן בר יצחק כסי רישך כי היכי דתהוו עלך אימתא דשמיא, וריק לבני אהרן צותה התורה שתעשה להם מגבעות ביתר שאת לכבוד ולתפארת.

(שיר יידיות פרשת תצוה)

הכיפה לפי היראת שמים

אדמו"ר רבי בן ציון הלברשטם מבאבוב הי"ד נסע ברכבת נגש אליו אדם ושאלו מדוע יש כאלו שהולכים רק עם כיפה, ויש שגם הולכים עם מגבעת על הכיפה, ענהו האדמו"ר במשל, בחנות של יין מוכרים כמה סוגים, יש בקבוקים עם מכסה פשוט, ויש שעל המכסה מדביקים שעוה, ושיש שעוטפים גם עם נייר יפה, ויש בקבוקים שחוץ מכל הנ"ל מוכנסים בתוך אריזת קרטון, משמע מכאן שהעטיפה היא לפי החשיבות, וכמו כן אצל עם ישראל, מה שהאדם מחשיב יותר את היראת שמים שלו, מתעטף יותר.

(תפארת בנים סי' ג' סעיף ו)

הנסיון מעיד שכיסוי הראש לפי היראת שמים

הענין של כיסוי הראש הוא שהראש שבו המוח שהוא מקור החכמה והיראה אין לו להתגלות לפניו יתברך שמלא כל הארץ כבודו, כמו שאין לעמוד במקום קדוש בגלוי ראש, ואם אינו עושה כן עזות יצרו מתגבר עליו גם בלא הרגשה, והנה יש מן הגדולים הסוברים שמעיקר הדין יש איסור בזה ויש שסוברים שזהו רק ממדת חסידות, אמנם אם כה ואם כה הנסיון יעיד על זה.

(ערוך השולחן אורח חיים סימן ב סעיף י')

יארמילקא אותיות ירא אלקים

בהיות הרה"צ ז"ל (רבי יהושע מבעלזא) בקארלסבאד שאל אותו גביר א' להגיד לו טעם הדבר מה שנוהגים היהודים לכסות ראשם ביארמילקא והלא בגמ' לא מצינו רק כובע אחד שאמרו כדי רישך ודי בכיסוי אחד ולמה לנו שנים, והשיב לו הה"ק כי יארמילקא הם אותיות ירא אלקים, ולכן הולכין ביארמילקא להיות יראת אלקים עלי ראשו, ושאל אותו הגביר הנ"ל אי"כ ילכו רק ביארמילקא לבד, והשיב לו דאית יראה עילאה ויראה תתאה, והכובע העליון הוא נגד יראה עילאה, והיארמילקא הוא נגד יראה תתאה, ודפח"ח. והעולם אומרים יארמילקא הוא כמו ירא מלאך.

(דובר שלום חלק אהל יהושע [בעלזא] אות ה)

מטעם אחר, דהיינו כיון שחוק הוא עכשיו בין העכו"ם שעושין כן תמיד תיכף שיושבין פורקין מעליהם הכובע, ואם כן זה נכלל בכלל ובחוקותיהם לא תלכו, כ"ש בחוק זה שיש טעם דכיסוי הראש מורה על יראת שמים, כההיא דסוף שבת כו', וכ"כ בס' המורה פנ"ב ע"ג גדולי חכמים נמנעים מלגלות ראשם להיות השכינה חופפת וסוככת אותן וכן היו ממעטים דבריהם לזאת הכוונה כו' עכ"ל. ודאי ירחיק עצמו בזה יותר משאר חוקותיהם.

(טורי זהב א"ח - סימן ח ס"ק ג)

החיצונים נדבקים בגילוי הראש

שם א"ל כסי רישך. פירוש כיסוי נוסף על הנהוג כדי שלא יודמן לו באיזה שעה שיהיה בגילוי הראש לגמרי אפילו רגע, ומה שבחרה בסגולה זו, מפני דידוע שהחיצונים והקליפות אין להם יניקה מן אור מקיף והם עומדים ערומים בלי מקיף, בסוד הכתוב [בראשית ג' א] והנחש היה ערום, ולכן אם רואין אדם ערום בגילוי הראש הם נדבקיין ונאחזיין בו בחשבם שהוא דומה להם, ולכן הקפידו רבותינו ז"ל על גילוי הראש יותר כי החיצונים משוטטין באויר העולם, וכמו שאמר השטן משוטט בארץ ומתהלך בה, וכיון דישוטטו באויר המה יביטו בראש שהוא כנגדם יותר משאר הגוף.

(בן יהוידע שבת קנו, ב)

כובע של שבת סגולה ליראת שמים

בהזדמן לדבר מענין שעל דעתי היה נחוץ מאד שמנהיגי הדור שדבריהם נשמעים יגזרו אומר על החסידים ללבוש בשבת קדש הכובע של שבת, שבוודאי יש בו סגולה ליראת שמים, כדאיתא בגמרא (שבת קנו, ב) בעובדא דרבנ"י כסי רישך כי היכי דתיהוו עלך אימתא דשמיא, ואם בחול כן הלבוש של שבת שעל הראש בודאי יש בו סגולת היראה.

(שבט מיהודה, לובלין, ויקהל פקודי תרע"א)

כיסוי הראש הוא עיקר הכח למחית עמלק

בשבת קדש זה נכון להזהר יותר במלבוש כיסוי הראש המיוחד לשבת קדש על פי דברינו הקודמים שבשבת קדש זה מאיר אור החכמה שבראש של ראשית חכמה יראת ד' המרומוז במלת בראשית ש נרמז גם כן בראש הסידירא הוה המתחלת ואתה תצוה בנימטריה בראשית וידוע מתיקוני זוהר הקדוש (יב, א) בראשית ירא שבת, ובודאי שזהו ענין המלבוש המיוחד לשבת קדש יותר מכל שאר הבגדי שבת הוא מלבוש המכסה את הראש המביא ליראת שמים כדאיתא בגמרא (שבת קנו, ב) כסי רישך כי היכי דתיהוו עליך אימתא דשמיא.

ובזה הוא עיקר הכח למחית עמלק הנאמר עליו (דברים כה, יח) ולא ירא אלקים, וכמו שנראה לעין כל אפקירותא של הגוי, וזה כבודו לילך תמיד בגילוי הראש שבו מראה בעצמו שהוא נצר זדון מזרע עמלק שנאמר עליו ולא ירא אלקים, לזה הוא מסיר תמיד כיסוי רישיה כי היכי דלא הוי ולא תהוי עליו אימתא דשמיא.

(שבט מיהודה, לובלין, פרשת תצוה)

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקדק שטפנישט

המצבה במרכז בית העלמין פילנטרופיה בבוקרסט כפי שצולמה ע"י האגודה למקומות הקדושים ברומניה לפני כשנה

הגה"ח רבי מרדכי אברהם ווינער זצ"ל אב"ד טקוטש נסתלק י"ג אדר תש"י ומנו"כ בבוקרסט הבירה

להלן נוסח מצבתו בבית העלמין פילנטרופיה בבוקרסט:

פ"נ
הרה"ג חסיד ועניו
מו"ה מרדכי אברהם בן
הרבני
ר' צבי ווינער מן בארדיוען
אב"ד טקוטש בלי פרס
תלמידו של הרה"צ מו"ה
משה בן
[גרינוואלד] מן חוסט
נפ' י"ג אדר תש"י לפרט
בביהמ"ד מלבי"ם מעוטה
בטלית ותפילין
תנצב"ה

חזית בית הכנסת המלבי"ם בבוקרשט שנהרס בשנת תשמ"ה משמאל תמונת המלבי"ם והתימתו מתקופת רבנותו בבוקרשט

וממה שאנו למדים מנוסח המצבה הבלתי שגרתית.

הגאון רבי מרדכי אברהם ווינער, כיהן כאב"ד העיר טקוטש במחוז גאלאץ שבברומניה, נולד בשנת תרל"ח, כיהן כאב"ד בעיר טקוטש בלא שקיבל שחר עבור זאת כפי שמצויין במפורש על גבי מצבתו אב"ד טקוטש בלי פרס. היה תלמידו של בעל ערוגות הבושם רבי משה גרינוואלד מחוסט.

התכתב בהלכה עם רבני דורו, ותשובות אליו מופיעות בשו"ת הרב"ז אהע"ז סימן סט (אבר"ק טקוטש), סימן ע. תשובות ר' חנוך העניך שפרץ בסוף שו"ת הרב"ז סימן ד, רב"ז ח"ג סימן יח, קי. פטירתו בערב פורים תש"י המיטה כל לב כפי שאכן צויין במצבתו, בערוב ימיו התגורר הרב מטקוטש בעיר הבירה ושם נפטר - בבוקרשט, בבית המדרש מלבי"ם בהיותו עטוף בטלית ותפילין. ונטמן בבית העלמין פילנטרופיה.

בגניו מכונינו נמצאת תמונת מצבת רבי מרדכי אברהם ווינער זצ"ל שהיה רבה של טקוטש ברומניה, גלגולה של תמונה זו היא בעצם סיפור מחקריו בבתי העלמין העתיקים והישנים של רומניה רבתי, דרך המצבות מגלים אנו את סיפורה של רומניה התורנית סיפור שמעטים ממנו וממעטים אודותיו, בבורסט הבירה קיימים כיום שלושה בתי עלמין, ספרד, פילנטרופיה, וג'ורג'ולוי, המצבה הזו שלפנינו נמצאת בבית העלמין בפילנטרופיה ומעטים הפרטים שיש לנו אודותיה, ננסה לילך בעקבות המידע המועט שיש לנו בארכיונינו,

פוכת בית המדרש מלבי"ם משנת תרס"ו

באר בשדה - שטפנישט

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקה שטפניט

בית העלמין בבלשביץ נהרס, נותרה מצבה אחת בודדת

שלט הכניסה לעיר טירגו ניאמץ

רבי שמחה יואל הכהן לקסנר זצ"ל
אבד"ק טירגו ניאמץ רומניה ואח"כ בכמה קהילות, מח"ס 'חלת לחם ומי השילוח'
נסתלק י" אדר תרכ"ד ומנו"כ בבלשביץ שבמערב אוקראינה
ומקום קברו לא נודע

חיבוריו

במהלך חייו ונדודיו בין הערים השונות, חיבר מספר ספרים בנושאים הלכתיים. ספרו "מי השילוח" על הלכות מקוואות יצא לאור בלבוב בשנת תר"ט, בהסכמותיהם הגדולים של הרבנים הגדולים רבי מרדכי זאב עטינגער זצ"ל ורבי יוסף שאול גטנון זצ"ל בעל "שואל ומשיב". הגאון רבי מרדכי זאב עטינגער (איטינגא) זצוק"ל בדברי הסכתו על ספרו של רבינו, מעיד על המחבר: "ידעתי את האיש ואת שיחו, כי פי שנים ברוחו חד השכל ובסברותיו הולך נכוחו". הגאון רבי יוסף שאול הלוי גטנון זצוק"ל מעיד כי "ידיו רב לו מאד בפלפול ובסברא".

בשנת תרי"ג הוציא את ספרו השני "חלת לחם" על הלכות חלה.

הספר "חלת לחם" מיוסד על פי סדר השולחן-ערוך וכולל את כל הלכות חלה לפרטיהן, טעמיהן ונימוקיהן. הוא מבוסס גם על פסקים שקיבל רבינו מרבו המובהק הגאון רבי יעקב מליסא בעל "חוות דעת". הספר מהווה ספר יסוד שעליו חוברו ספרים רבים. ההלכות הכתובות בו מובאות בפסקיהם של גדולי הרבנים בדורו ובדורות שלאחריו.

רבינו "שואל ומשיב" כותב בהסכתו ל"חלת לחם": "כה הראני הרב הגדול החריף ובקי המפורסם מו"ה שמחה יואל הכהן נ"ב בעמ"ח ספר "מי השילוח" אשר כוננו ידיו על הלכות חלה... כמעשהו בראשון כך מעשהו בשני והנה פי שנים ברוחו, כי מלבד

הגויים. לא ארך הזמן עד שהתברר כי מושל העיר צורר היהודים הוא זה שמת מיתה פתאומית. הדבר היה לשיחת היום בקרב יהודי העיר והאזור, שהעלו על נס את המופת הגלוי שהראה רבם. כדרך של שמועות, השמועה עשתה לה כנפיים והגיעה גם לאזניהם של גויי האזור, שנדהמו לשמוע כי שכניהם היהודים מיחסים את מותו הפתאומי של המושל לפעולתו של רב הקהילה. חיש מהר החליטו לאוסרו, להעמיד אותו למשפט ולהענישו כפי המגיע לו לידם. משנודע דבר התוכנית לרבינו שמחה יואל, קם באישון לילה וברח מהעיר כדי שלא ליפול לידיהם של צוררי ישראל.

ברבנות בקהילות שונות

עד שנת תרי"ג כיהן כרב בקהילת סוירו. משנת תרי"ג כיהן כרב באוסציא, ועל שמה נקרא בשם "רב מאוסציא". כמו כן כיהן כרב בקהילת וורברניפקה. במשך שנות חייו התכתב עם גדולי דורו, ביניהם רבינו "השואל ומשיב" עימו התכתב רבות.

בסוף ימיו גר בבלשביץ הנמצאת כ 7 ק"מ ממחוז איוואנו פראנקובסק, שם נסתלק מהעולם בי' אדר תרכ"ד, ושם מנוחתו כבוד, כפי הנראה בית העלמין נחרש ונהרס ולא נותרה בו כי אם מצבה בודדת אחת, אשר תמונתה מופיעה בכתבי החוקר הגדול הרה"ח רבי מאיר וונדר שליט"א, המציין כי גם שרד מבנה בית הכנסת בבלשביץ, המשמש לדאבון לב כמועדון ובאו פריצים וחילולו.

רבי שמחה יואל הכהן לקסנר, רב במספר קהילות ומחבר הספרים "חלת לחם", "שירי ברכה" ו"מי השילוח", היה ידוע בשם "הרב מאוסציא". הוא היה תלמיד מובהק של רבינו רבי יעקב מליסא זצוק"ל בעל "נתיבות המשפט" ו"חוות דעת", ושימש ברבנות בכמה קהילות. נודע כגאון מופלג ועובד ה' בכל כוחו במסירות-נפש, על אף היותו כל ימי חייו בעוני ומחסור. נסע לצדיקי הדור אדמו"רי החסידות והתבטל בפניהם, ושבת פעמיים אצל הרה"ק ר"א מסטרעטין ז"ע.

רבינו שמחה יואל זצ"ל נולד בשנת ה' תק"ן לאביו הרב ישעיהו זצ"ל.

ברבנות טירגו ניאמץ שברומניה

את תחילת שנות רבנותו החל בעיר טירגו-ניאמץ, שם התעתד לכהן כרב במשך שנים רבות. אלא שמעשה שהיה מופלא שהתרחש באותן שנים הביא מחד גיסא לפרסומו של רבינו ברבים כבעל מופת ואיש סגולה, ומחד גיסא גרם לעזיבתו את העיר טירגו-ניאמץ והפסקת כהונתו כרב בה.

היה זה כאשר בהיותו אב"ד בניאמץ, התנכל מושל האיזור ליהודי העיר והצר את צעדיהם. משנודע הדבר לרבינו רבי שמחה יואל לקסנר, הוא קם ועשה מעשה ובעת "קידוש לבנה" כיוון כוונות מסויימות כנגד אותו צורר יהודים. למחרת היום שמעו יהודי העיר את פעמוני הכנסיה מצלצלים בחוזקה, וידעו כי זהו סימן ללוויה של אישיות חשובה בקרב

תורתו מגן לנו אודות ספרו 'חלת לחם'

לשון רבינו בשער ספרו: "ספר חלת לחם כולל דיני חלה הנוהגים בזמן הזה כל אחד על מכונו בדרך קצרה בשפה ברורה, וסבב לו ביאור רחב ומספיק, ידיו רב לו בים התלמוד והפוסקים מקום מוצא כל דין להלכה ולמעשה בטעמים מספיקים וביסודות חזקים כראי מוצקים ונקרא בשם שיורי ברכה. חיברתי אנכי הצעיר והדל באלפי שמחה יואל בן ישעיה הכהן זלה"ה בעהמ"ח ספר מי השלוח על הל' מקוואות, רובץ תחת משא עם ה' עבודת הקודש בכמה מקומות. וכעת בתוך עמי חונה בקריה נאמנה בק"ק איסטצאי. נדפס פה ק"ק לבוב, שנת לחם לבב אנוש יסעד לפ"ק" (תרי"ג).

הספר "חלת לחם" הוא אחד החיבורים היסודיים בעניני הלכות חלה, על כל ההבטים של הענין, שנתחבר לפני כמאה ושבעים שנה ע"י תלמידו של בעל ה"נתיבות", הגאון רבי שמחה יואל רובינשטיין.

שער ספרו חלת לחם שנדפס בלבוב תרי"ג

שער ספרו מי השילוח נדפס בלבוב תר"ט

על מצות הפרשת "חלה" מהלחם כתב המחבר בהקדמתו: "והנה עיקר ושורש מצוה הזאת הוא מאשר קדשנו השי"ת במצותיו ורצה בנו להיותנו נכונים בכל עת לזאת קדשנו השי"ת להיותנו עושים בכל פרטי מאכלים אחת ממצות ה' ובוזה יתעו מזונותינו להיותם עדן לנפש כמאמר הכתוב, כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם. מאשר ידוע פירושו מתלמידי האר"י, כמו שגשמיות המאכל זן את הגוף ככה רוחניות המאכל אשר היא חיות ה' השוכן בתוכו הוא מזון לקיום הנפש. והנה כמה מצות אשר ציוונו יתברך כזרעים לקט שכחה ופאה תרומות ומעשרות לקדש מזונותינו הגשמיים. אמנם באשר הלחם הוא עיקר מזון האם וחיותו כידוע, ציוונו ית"ש מצוה פרטיות בללחם והוא שנקדש ראשיתו ונפרישו לכוברו יתברך, ובוזה יתגלה להיותו לחם להיות מזון הנפשות, ויהיה כל הלחם נחשב שירי המצוה הזאת

כעין שירי המנחות והקרבנות אשר זכו משלחן גבוה, כי המאכלים אשר יאכל משלחן גבוה המה מעלים את הנפש ויזכהו להיות דבוק במקור החיים...".

את חיבורו בנה המחבר על "פנים", וסביב ה"פנים" כולל את הלכ' חלה על כל ענפיה ופרטיה בקצרה להלכה, והסביב, בשם "שיורי ברכה", כולל מקורות להלכות שב"פנים" ופולפולים וביאורים.

בפולפוליו שב"שיורי ברכה" נוגע המחבר בהרבה סוגיות וענינים חשובים בש"ס, כמו בעניני טומאה וטהרה, חזקת הכהנים לכהונה ועוד.

בשיחה שערכנו עם הגאון רבי עזריאל יוחנן טאובר שליט"א מניו יורק סיפר לנו כי כתב ספר מקיף על ספר זה בשנת תשנ"ז ואח"כ מהדורה נוספת בשנת תשס"ג מהדורה מאירת עינים בתוספת עיונים וביאורים בשם 'ברכת הבית', וכן מעט מתולדותיו ולשיטת ספריו המלאים בעיון ובבקיאות מופלגים, הגאון שליט"א הוא בנו של הגאון רבי יחיאל טאובר זצ"ל ראש בי"ד של 'מכון להוראה' במאנסי, שהיה אחיו של הרב המפורסם רבי עזריאל טאובר זצ"ל, הרב המחבר שליט"א ואמר שמי שרוצה ללמוד הלכות חלה חייב ללמוד ספר זה 'חלת לחם' לרבינו שהוא ספר יסוד בתחום הלכות חלה, משאלת לבו שימצא תורה להדפיס שוב את הספר החשוב הזה, בנדבכת מי שיקח על עצמו את המצווה החשובה של פרסום תורת רבינו והפצתה לרבים והמעונין להיות מזכה הרבים יצור קשר איתנו ואנו נדאג להדפסת והפצת ספרו רבינו זיע"א.

מקום מוצא כל דין להלכה ולמעשה בטעמים מספיקים וביסודות חזקים כראי מוצקים ונקרא בשם "שירי ברכה"

חיברתי אנכי הצעיר והדל באלפי

שמחה יואל בן ר' ישעיהו הכהן זלה"ה בעמ"ח ספר מי השילוח על הלכות מקוואות

רובץ תחת משא עם ה' עבודת הקודש בכמה מקומות

וכעת בתוך עמו חונה בקריה נאמנה בק"ק אוסטצאי

נדפס פה ק"ק לבוב

שנת 'לחם לבב אנוש יסעד' לפ"ק

החידושים והפולפולים אשר טובים ונכוחים הם יסודתם בהררי קודש, דורך בעקבות רבותינו הקדושים אשר בארץ. ליבו לא הולך לבנות בית על יסוד נופל שוא ותפל, כי אם על שורשי מוסדות האמת יתחקה, אף כי חנן אותו ה' אלוקים לשון לימודים להיות דבריו סדורים וערוכים... איש אשר בתורה הרבה מקנתו, יגע ומצא כדי מידתו במשנה וגמרא בפלפול וסברא, קולע אל השערה.

וכך כותב עליו שר התורה רבי מרדכי זאב עטינגער זצוק"ל:

בא חכם לגבולנו, כבוד ידידי שאהבה נפשי, המאור הגדול החריף ובקי, ותיק וחסיד, מו"ה שמחה יואל הכהן נ"י, אב"ד דק"ק אוסטצאי, וכתבים בידו. מחברת כלולה בהדרה בטוהר

בית הכנסת במרכז בלשביץ קיים עד היום ומשמש כמועדון מקומי

קשתות התומכים את קימורי בית הכנסת

ספרו "חלת לחם" התפרסם בין גדולי התורה ועמודי ההוראה שפלפלו רבות בדבריו, ודברו התקבלו כבסיס לפסקי הלכה בדורות שלאחריו. רבים מגדולי דורו מזכירים אותו בספרים, כדוגמת בעל הספר "מלוא העומר", ספר "פתחא זוטא". רבי משה קלירס בספרו "תורת הארץ" אסף כעמיר גורנה מדברי רבינו זצ"ל בספרו. ספרו הפך לאבן יסוד בהלכות חלה לדורו ולדורות הבאים. בתחילה הוא נפוץ מאד

אך ברבות השנים התמעטה תפוצתו והוא הפך להיות נחלתם של יחידים בלבד, כאשר רבים ראו את דבריו רק מ"כלי שני" בספרים שונים שהעתיקו מדבריו. עד שהודפס מחדש והוהדר כראוי לפנינו מהדורה מהודרת ומאירת עינים שיצאה לאור בתשס"ג בתיקונים ומראי מקומות תורה מפוארה בכלי מפוארת על ידי מכון להוראה בניו יורק.

צאצאיו

בנו רבי מרדכי צבי הירש רובינשטיין, שהידושי-תורה ממנו מופיעים בסוף הספר "מי השילוח".

נכדו רבי שמחה יואל לקסנר מפוטיק, חמיו של הגאון רבי אריה ליב רוזן זצ"ל רבה של מוינעשט ופאליטישען ה"איתן אריה" וה"שאגת אריה" ו"באר אברהם" אבי ושל הד"ר דוד משה רוזן ז"ל הרב בכולל למדינת רומניה, ראה אודותיו מה שכתבנו ב'באר בשדה' (גליון 95).

נוסה שער ספרו

זהו נוסח שער הספר "חלת לחם" כפי שכתב רבינו המחבר:

ספר חלת לחם

כולל דיני חלה הנוהגים בזמן הזה, כל אחד על מכונו בדרך קצרה בשפה ברורה, וסביב לו ביאור רחב ומספיק, ידיו רב לו בים התלמוד והפוסקים,

שעון חורף!

הדלקת נרות: 17:17

יציאת השבת: 18:09

רבינו תם: 18:48

ע"פ אופק תל אביב
ט"ז באדר התשפ"א

טוב לחסות בה'

725

המזימה של המן

תצוה התשפ"א. פורים עשולש

המן הרשע רצה כל כך להרוג, להשמיד ולאבד את כל היהודים – אך לא יכל. הוא ידע שבורא עולם שומר ומגן על עם ישראל. עד שיום אחד, מצא הוא שעת רצון מיוחדת היכולה לקטרג על עם ישראל. ומהי? – בשמחה ובהתלהבות הוא ניגש לאחשוורוש ואמר לו: "ישנו עם מפורד ומפורד בין כל העמים." 'כעת', אמר המן, 'שיש ביניהם שנאה ומריבות: המפלגה הזו שונאת את המפלגה השנייה, העדה האחת דוחה את העדה השנייה, ולבתי ספר של הקבוצה האחת לא מקבלים את הילדים של הקבוצה האחרת ועוד – כעת זה הזמן שה' מסיר שמירתו מעליהם, וכעת אוכל לפגוע בהם ולהביא לאובדנם. ואכן יצאה הגזירה לפועל. כשראתה זאת אסתר המלכה, מיד קראה למרדכי ואמרה לו כי ההצלה של עם ישראל תלויה אך ורק בדבר אחד: "לך כנוס את כל היהודים" – רק על ידי שיתאחדו כולם כאיש

אחד, בלי חרמות, בלי נידויים ובלי שנאה, תתבטל גזירת המן ממילא. שכן אמרו חז"ל, כי אף אם יעבדו כל עם ישראל עבודה זרה, אך יש ביניהם שלום ואהבה – הקב"ה נמצא איתם ומצליח דרכם, שנאמר: 'חבור עצבים אפרים'.

ואכן, החלו הכל להתפייס עם השכנים, עם השונאים שהיו להם עד כה, שומר תורה ומצוות חי עם זה שפחות מחובר לתורה ולמצוות בשלום, ומיד התהפכה הגזירה ועלה מרדכי והיהודים לגדולה. ראו חז"ל את כוחה הגדול של האהבה והשלום

והתקינו לעשות מצוות משלוח מנות לרעהו ביום זה, בכדי להרבות אהבה ואחוה, ומתנות לאביונים לחוס ולרחם על אלו שאינן להם. כמה גדול ונורא האהבה איש לרעהו, והעזרה זה לזה.

המעשה המדהים הבא הובא בקו 'השגחה פרטית': "שלום, שמי אברהם ולס, וברצוני לספר לכם דבר מדהים שאירע עימי לפני עשר שנים. באותם ימים עבדתי כמלמד בשכונת 'נווה יעקב' בירושלים. יום אחד, ברצוני להגיע לביתי שב'מאה שערים', חיפשתי טרמפ' שיקרב אותי ליעדי.

אחר כמה דקות עצר לי נהג אחד, שסימן לי עם היד להיכנס בשמחה. למרבה הפתעתי, לא הייתי היחיד. הנהג העלה עוד כמה טרמפיסטים שהיו צריכים הסעה, ואף אחרי שהעלה אותי המשיך לחפש עוד אנשים שיוכל לעלות ולעשות עימם חסד. היתה לו ממש שמחה גדולה להביא כל טרמפיסט ליעדו.

לא היה זה סתם רצון טוב לעשות חסד עם אנשים בדרך, אלא ראו כאילו יש לו פה איזו שליחות ועסק משלו. אני שישבתי מאחור, התפעלתי לראות כיצד הוא מעלה ומוריד אנשים. לאחר כמה פעמים שעליתי איתו, ונעשינו כידידים, הרהבתי עוז בנפשי ושאלתי אותו: "תגיד לי. אני רואה שאתה ממש מחפש נוסעים ומתלהב מכך. אולי תסביר לי מה העניין שלך בזה?". הוא הביט בי בחיוך וענה לי תשובה שהפעימה אותי עד למאד: "אני עושה את זה אחר שקיבלתי מסר מן השמיים".

כעת כבר הסתקרנתי לגמרי. "מה פירוש מסר מן השמיים? וכי אתה נביא?", התפלאתי, שכן הוא היה נראה לי אדם חכם ומבין עניין, ולא אדם שחולם חלומות והוזה הזיות.

אותו יהודי חייך. "לא נביא ולא בן נביא, אלא זה החל ממעשה שהתחיל לפני שנה...". והחל לספר: "יום אחד, בעודי הולך ברחוב, ראיתי בן – אדם זרוק על ספסל. היה זה זקן גלמוד, לבוש סחבות ללא מכר וגואל. ליבי נשבר לראות יהודי מבוגר במצב נוראי שכזה..." – ההמשך המרתק בעמוד 4 –

לרפואה. פרנסה

והצלתה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אורשרית שירה בת פנינה וב"ב. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. אביגיל בת קארין. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרוחה בת טובה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יצחק ז'אק בן שמחה. מנשה בן יקוט. משה שלום בן אברהם. מרים בת אסתר. גלילי אברהם הכהן בן כוכבה. יעל בת שולמית. אברהם בן לטיפה.

העלוך

מוקדש לע"נ

דניאל בן
ויקטוריה
זצ"ל
ת.נ.צ.ב.ה

רוצה הקדשה לע"נ יקירך?
בתרומה להדפסת העלוונים, תגרום זיכוי הרבים ונחת רוח לנפטר!

פורים משולש

1) יש לבטל המנהג שנוהגים בפורים בחלק מהמקומות אשר איש לובש בגדי אשה או להיפך, שעוברים בזה משום 'לא ילבש'.

2) אין להתיר לגבר ללקט שערות לבנות מתוך שערות שחורות.

3) בזמן הזה גם האנשים דרכם להסתכל בראי לתקן עצמם ומלבושם, ואין בזה איסור משום 'לא ילבש'.

ויש להתיר בזה גם לתלמידי חכמים כדי לתקן לבושם.

4) אין ספק כי בחורה המתנדבת לשירות לאומי מכניסה עצמה בניסיון גדול בקשר לשמירת התורה והמצוות, ואורח חיים צנועים וטהורים, בהתאם לרוח ישראל סבא, וכבר לימדונו חז"ל לעולם אל יביא אדם את עצמו לניסיון, שהרי אדם גדול (דוד המלך) הביא עצמו לידי נסיון ונכשל. ובפרט בזמן הזה שהפרוץ מרובה על העומד.

סגולות המילה והפדיון

1) כתב רבי אליהו גוטמאכר (הגהות מס' שבת קל) כי בזמן שהתינוק בוכה מצער המילה,

עת רצון היא, ועוד מובא בלשונו: "וגם יכוון כל אדם על צרותיו בעת בכי הנימול מיסורי המילה, שכל זה עולה בלי מונע מכל קליפה ועל זה נאמר "כי שמע ה' קול בכי" – בכי הילד הנימול,

מילה ופדיון

"שמע ה' תחינתי, ה' תפילתי יקח", וכל זאת משום שהילד סובל אז מחמת מצווה ושערי שמים נפתחים.

2) כותב רבנו החיד"א בספרו 'מדבר קדמות': "מסורת בדינו מפי זקנים שקיבלו מהקדמונים, כי איש אשר יקיים מצוות פדיון בנו בכורו כדין (אחר חודש ימים מיום לידתו), וייתן לו חמישה סלעים בשמחה שיהיה לו לגמרי, שלא יחזיר הכהן שום דבר בשום אופן, יהיה בטוח שהילד יחיה וינצל מפגע רע ומפגע חולי הילדים ויגדל ויהיה לאיש".

– הרה"ג רמי דוידוף / זתפקדנו' –

כוחה של 'סטיגמה'

מכון יסודות החינוך
הרב יהודה וינגרטן

זמן קצר ראו שינוי ניכר בלימודיו של הילד, שינוי שהניב פירות למשך זמן ארוך.

כלל זה מסר הרה"ק מבעלזא זי"ע לדינו, והורה לנו כי אם לא רק ניתן בלבנו אימון בילד, אלא גם נתייחס אליו בפועל בצורה זו, למשל על ידי שנכנה אותו בכינוי כבוד כמו "יענקל הצדיק", "חיים המתמיד", הוא גם יתנהג בהתאם, כי שמו של האדם הוא לבושו הרוחני, והוא המגלה לפועל את הכוחות הגלומים בו, בהתאם לשם שבו הוא נקרא.

מסיבה זאת אנו מוצאים, שכאשר אנו מוכיחים בן אדם באופן שאנו מתייחסים אליו כרשע, הוא לא מקבל את התוכחה אלא דוחה אותה לחלוטין. שהרי כאשר אנו מתייחסים אליו בצורה מסוימת – דהיינו כרשע, אנו גורמים לו להתנהג בפועל גם כן בצורה כזאת, וכמו שכותב השל"ה הק' על הפסוק: "אל תוכח לץ פן ישנאך, הוכח לחכם ויאהבך": "כשבאת להוכיח את זולתך לא תזלזלוהו ולא תחרפהו לאמר לץ אתה כי בזה ישנאך ולא ישמע לך, רק הוכח לחכם – אמור לו הלא חכם אתה ולמה תעשה כה ואז ויאהבך וישמע לך", עד כאן לשונו הקדושה של השל"ה.

על כך כתב בעל החובת התלמידים: "וכן צריך המלמד והאב לחפש אחר איזו מידה טובה שיש בתלמיד ולשבתהו בה".

שמו של האדם הוא הצורה בה מתייחסים אליו ובכך גורמים לו להתנהג באופן דומה. באופן זה גם מסופר על יהודי נכבד שבא לפני הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, בטענה שבנו אינו חפץ ללמוד, ואין לו שום "געשמאק" – תענוג בלימוד המשניות שבהן הוא עוסק ב"חיידר".

אמר לו הרה"ק מבעלזא זי"ע, כי עליו להיזהר שלא לקרוא לילד בתואר "עצלן" או מתרפה, שכן הוא קיבל זאת מאבותיו הקדושים עד הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, מכמה טעמים: א) הדבר מחליש את הילד ושובר את רוחו ללא סיבה.

ב) בכך שאנו קוראים לילד בתואר מסוים, אנו גורמים לו להיות כזה, שכן הילד מזהה את עצמו בתואר בו מכנים לו, ולכן להיפך – יש לקרוא לילד בכינויים חיוביים וכך לחזק את רוחו ולהוציא לפועל את החיובי שבו.

בהמשך, בא אותו אבא לפני הרה"ק מבעלזא זי"ע, יחד עם ילדיו. כשהגיע את הקוויטל לפני הרה"ק מבעלזא, והגיע הרה"ק לשמו של הילד הלז, נענה הרה"ק ואמר: "אה, דער מתמיד!"... כלומר, אה, זהו הילד המתמיד...

כך בכל מהלך שהות האב ובניו בחדרו של האדמו"ר, קרא הרה"ק מבעלזא לילד בשם "המתמיד"... למותר לציין, שכששמע הילד הלז את דבריו של הרה"ק מבעלזא זי"ע והתוארים הנכבדים שכונה בהם, חדרו הדברים ללבו, ותוך

האם אתה שמח באמת?!

השנה ה-21 (סוף סוף)

באותו גוי בהשתוממות רבה. תלמידיו של הרב הבינו כי קורה פה משהו מוזר, ושאלו את הרב לפשר פליאתו. הרבי התפלא על דבריהם ואמר: "איני יכול להבין איך גוי יכול להיות שמח, אם מעולם לא זכה להיות יהודי, ומעולם לא בירך את הברכה "שלא עשני גוי". רק יהודי שזכה להיוולד לעם הקדוש שזכה בקירבת ה' המקיים תורה ומצוות יכול להיות המאושר עלי אדמות". לאחר מכן התברר כי אותו גוי חזר ממסעדה, בה זלל בלא סוף והרגיש כי מילא את כרסו עד 0 מקום. זה הדבר שהביא לו שמחה גדולה. אולם, כל בר דעת מבין, כי בעוד כמה דקות תיעלם השמחה כלא היתה, שאין זו שמחה אמיתית ושווה. יהודי שלומד תורה אלוקית, תורה קדושה שה' נפת בה אור רוחני עצום, זוכה להרגיש שמחה פנימית שאין בשום הנאה רגעית של העולם. לפני כמה עשרות שנים, נערך מחקר גדול ברוסיה בו חיפשו את האדם המאושר ביותר במדינה. במחקר נמדדו מס' קריטריונים בהם מי שיקבל את הציון המקסימלי, יזכה לתואר המאושר ביותר עלי אדמת רוסיה. מטרת המחקר נועדה ללמוד מאותו אדם כיצד לזכות לחיים מאושרים. לאחר מספר שבועות של מחקר מעמיקות נמצא כי האדם המאושר ביותר ברוסיה הינו – מרן הרב ישראל סלנטר זצוק"ל. אותו רבי ישראל שסבל מרדיפות ועוני, הוא נבחר על ידי השלטונות למאושר ביותר. כשהסביר את סיבת היותו שמח וטוב לב כל חייו, אמר: "כי אין תענוג בעולם כמו הידיעה שאני זכיתי להיות עובד ה', שהוא אבא שלי שמשגיח עלי בכל רגע, ואני זוכה לקיים את מצוותיו ועוסק בתורה בה ברא את העולם, ורק הידיעה הזו כל בוקר מביאה לי אושר עצום".

יתברך ולקיים את מצוותיו. והוא בעצמו העיר לרבי נטע פריינד זצ"ל שהיה ידוע כאיש שמחה, שאינו שמח מספיק בחייו. בימים אלו של פורים, הרבה נערים ובחורים צעירים מנסים להיכנס לאווירת השמחה של פורים ע"י דברים חיצוניים: הם מנסים לשמוע שירים מקפיצים בשיא העוצמה, לשתות יין שירים להם את המצב רוח, ולעשות מעשים מוזרים שיגרמו להם להתרגש. אך כל אדם כזה יודע בעצמו שזו כלל לא שמחה אמיתית! זו שמחה 'מדומה' שמתפוגגת תוך כמה רגעים. אין בשמחה הזו משהו אמיתי שבאמת מביא אושר.

ובכלל, כל העולם הזה שלנו: כסף, דירה, חתונה, הצלחה וכדומה – הם דברים שמתרגלים אליהם, ואולם יש התרגשות רגעית בהתחלה כשמשיגים אותם, אך מיד אחר כך מתרגלים למצב ומשתוקקים ליותר מכך. כך הוא העולם החומרי שלנו. האושר האמיתי, ההנאה העמוקה שאינה פוסקת והסיפוק הגדול, כותב ה'חזון איש' באגרותיו: "עיקר עשיית מצוה היא שמחתה שזכינו לכך. כשעוזרים לאח עני בשעת דחקו – ראוי לעשות בשמחה כעושה סוכה וכשומע קול שופר ושאר מצוות. כשתזכה לקיים מצוות ציצית – תרגיש שמחה מופרזת ברגשי קודש, לקשור קשר עמוק וחזק עם התורה והמצווה ולכרות עימם ברית עולמים". מספרים על רבי יצחק לוי מברדיטשוב זצ"ל כי פעם הבחין בגוי ערל שהיה שמח ומרוצה מעצמו. רבי יצחק לוי נעצר על מקומו, והביט

השמחה הראשונה שיש לאדם לשמוח בכל עת, ולא דווקא בחודש אדר וימי הפורים, היא בזכות הידיעה שנבחרנו להיות העם המיוחד שבחר בנו ה' לבניו. אנו הבנים של ה' יתברך. המחשבה הזו בלבד מביאה את האדם לשמחה גדולה, למרות כל הניסיונות. הגאון רבי נטע פריינד זצ"ל שהיה ידוע ומפורסם כאדם שמח מטבעו, סיפר כי פעם אחת כשהגיע אל מרן 'החזון איש', העיר לו גדול הדור כי הוא לא שמח כפי הצורך, וכי עליו להיות מאושר עוד יותר. כשניסה רבי נטע להבין את פשר ההערה המיוחדת, הביט הוא בהכנסת האורחים של 'החזון איש' והבין את הכל. בכל פעם שנודמן אורח אצל הצדיק הזה, החל ה'חזון איש' לטרוח ולענג אותו בכל מה שאפשר, כשהוא מאושר עלי אדמות, ושמחה עצומה מציפה את ליבו. כל אורח שראה את הטירחה הרבה, ניסה להתנגד עקב כבודו של הרב, אך ה'חזון איש' היה משיב בהתלהבות: "וכי ראיתם פעם איך מנענעים בארבעת המינים?... הלא מעולם לא ראינו שהאתרוג או הלולב לא יסכימו שינענעו בהם! כך לא משנה מיהו האדם, אם זוכה הוא לקיים את מצוות הבורא, ועושה את ציווי ה', הלא זו השמחה הגדולה בעולם, שיציר כפיו של הבורא מקיים את רצונו וזוכה להתקרב אליו". כל מצוה שעשה בחיים היתה מאירה את פניו וליבו גם יחדיו. ורק שנבין, מדובר בגאון ה'חזון איש' שלא זכה לילדים. שלא זכה שמישהו ימשיך אותו, וביתו היה שקט וחשוך מצחוקם של ילדים. אותו ה'חזון איש' שהיה בעל ייסורים לא פשוטים, ובביתו שררה דלות נוראה – הוא מעיד שאין שמחה יותר גדולה מההנאה להיות בן של ה'

"אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה" – כל אדם שמחובר להנאות העולם הזה: אוכל, כסף, דירות ועוד – נוחל ריקנות ושממה, כי השמחה הזו אינה אמיתית ורצופה, היא נגמרת מיד עם ההגעה ליעד שהוצב. רק האדם שזכה ללמוד תורת ה', מרגיש את האושר הרוחני העצום, את הסיפוק וקירבת ה' הגדולה!

המזימה של המן

תעריף ארבעה עשרה

אם האדם עושה זאת עם פניה בלב כדי לקבל כבוד – שכר המצווה יורד פלאים. ממש נופלות חתיכות מהמצווה. לעומת זאת, רק מצוות חסד, אפילו אם עושים אותה מתוך פניות של כבוד וכדומה – המצווה נשארת שלך בשלמות. וזאת מפני שהחסד חשוב עד מאד בשמיים, שאף אם עושים אותו שלא לשם שמיים, הוא נשאר גדול ועצום, סיים הנפטר ונעלם. סיים הנהג הקבלן לספר לי ואמר: "זהו, זה המסר שקבלתי משמים, ומאז אני מקדיש בכל יום שעה של עשיית חסד. שעה ביום אני מסתובב עם האוטו ומחפש אנשים כדי להסיע אותם". (זרשו) מסיים אברהם ולס, בעל המעשה ואומר: "נדהמתי מהמעשה המופלא, ומאז אני מעביר את המעשה הזה בכל מקום, ללמד עד כמה גדול חסד שעושה היהודי עם האדם, שאף אם עושה זאת עם כל האינטרסים האישיים שבעולם – הוא נשאר בגדלותו".

דבר נורא ועצום כתב הישפת אמת' (תרלו) ד"ה ובכל) כי זכה מרדכי לנס הגדול שנהפכה גזירת השמד לניצחון ושמחה ליהודים בזכות: "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית-הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה" – בעבור שהיה מרדכי הצדיק הולך כל יום לראות את שלומה של אסתר, מפני שריחם עליה שהיתה יתומה הנמצאת בבית מלך נוכרי – בעבור זה זכה לנס. 5 שנים שאסתר נמצאת בבית אחשורוש, ללא הורים ומשפחה, ומרדכי רואה זאת ובא להיטיב את ליבה, לעודד אותה, לדאוג לכל מחסורה, בעבור זה זכה לנס הגדול! כמה גדולה הדאגה לשני. להתקשר לאנשים גלמודים, לבקר קשישים ולדאוג להם, להרים טלפון להורים ולסבים והסבתות שנותרו לבד – דבר כזה מעורר רחמים עצומים ומביא ישועה גדולה לעולם!.

מעלה", העזתי לבקש בקשה שמימית. היהודי התפלא מהבקשה, אך כהכרת הטוב היה מוכן לעשות הכל, ואכן נתן לי תקיעת כף. לאחר כמה שבועות הוא אכן נפטר אל בית עולמו. עברו כמה חודשים מפטירתו, וציפיתי כל העת לקיום הבטחתו. לאחר שעבר כל כך הרבה זמן, כמעט התייאשתי מבואו של הזקן, עד שהגיע אותו לילה. לילה אחד, הופיע אותו זקן בחלומי. "באתי במיוחד אליך", הוא אמר לי

בחלום בצורה ברורה ומדהימה. "דע לך, כי ביקשת ממני דבר קשה מאד, ורק בגלל שנשבעתי לגמול לך על מה שעשית לי, הסכימו לתת לי לרדת אליך, אך אל תעשה זאת שוב לעולם. ראשית, חשוב שתדע כי בשמיים לא מרשים לנפטרים לרדת לעולם שלכם ולספר מה קורה, ואף אני, אחר פטירתו הרגשתי את הנעימות וההנאה עצומה להגיע לעולם האמת, היה לי כל כך טוב למעלה, שהצטערתי שהבטחתי לך דבר שכזה, כי כל התגלות של נפטר לאדם בעולם הזה, היא צער וייסורים לנשמה. אך הבטחתי, ועל כן באתי למלא חובתי. אז דע לך, כי לספר מה קורה בבית דין של מעלה – אין לי רשות, אך הרשו לי לומר לך רק דבר אחד: דע לך, כי בכל מצוה שאדם עושה, כל תפילה, לימוד תורה, מצוות ציצית, שבת וכדו'

– המשך מעמוד 1 –
לא קל לראות יהודי קשיש עזוב ומסכן במצב שכזה, על כן, הצעתי לו לבוא אליי לביתי. אם תשאלו מהיכן יש לי מקום בבית? – הנני עובד כקבלן בניה, וב"ה בידך אותי הקב"ה בבית גדול. יש לי וילה גדולה עם יחידת דיור קטנה. ביחידה הקטנה לא חסר כלום, יש בה כל מה שאדם צריך כדי להסתדר בכבוד. הודעתי לו כי יש לי מקום בשבילו. הייתם צריכים לראות את פניו, כמה שמח לשמוע זאת. הוא בא איתי יחד, כשהוא המום ולא מאמין מהיחידה היפה והמדהימה שהפכה כעת להיות ביתו הזמני. הוא החל לגור אצלי, ומאותו רגע הוא הפך להיות כמו בן משפחה. דאגתי לו לכל מה שהיה צריך: הוא קיבל שלוש ארוחות ביום, בגדים חדשים, ועוד דמי כיס ומה שהיה צריך. בזמנים שלא חש בטוב, דאגתי לו לרופאים ולתרופות. טרחתני בשבילו כאילו היה אחד מבני המשפחה. שנה שלימה הוא התגורר אצלי. ואז, יום אחד, הוא פנה אליי ואמר לי הודעה דרמטית: "אני מרגיש כי ימי ספורים, ואני רוצה להכיר לך טובה על החסד העצום שגמלת איתי בשנה האחרונה, אך יש לי בעיה אחת. כפי שאתה יודע היטיב, הנני עני וגלמוד ואין לי שום דבר לשלם לך על החסד שעשית עימי. לא אוכל להשאיר לך כלום בירושה מפני שאין לי שום נכס, אך עם כל זה אני רוצה לתת לך דבר מה. מה אוכל לתת לך?".

לא התבלבלתי, ומיד ביקשתי: "תן לי תקיעת כף (שבועה), שתבוא לספר לי מה עלה בדינך בבית דין של

ההקדטה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט, אסתר בת מרים. זיווג הגון: מזל בת תמר. לעני: בוריס בן ברכה, אסתר אסתר בת מלכה

ליזכור הרבנים!

קו התוכן של הקופות פנוסיוניות במסלול הלכה. לשמיעה חייגו: 039-7000 10

לתגובות: 052-7 15 1858

רחוב מעשה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

ראינו ישועות גדולות בזכות קו הצניעות: 054-5235585

בחסות
דפוס אפי

חידה
כיצד יתכן כי יהודי יחשוב מחשבה בליבו בשבת קודש ויעבור בכך על איסור בישול?
השאלה היא: האם ישנו יהודי אחד שיש לו כוח עליון?
התשובה היא: כן, ישנו יהודי אחד שיש לו כוח עליון, והוא ה'.

אדר השבת

הגיליון מוקדש לרפוא'ש: החל בחלקון | חנה בת נעשה

זמני כניסת וצאת השבת

כניסת השבת: 17:06
שקיעה: 17:28
צאת השבת: 18:04
דבנו תם: 18:42

הגיליון ז"ל
בעיה"ק נתיבות

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקראת תהלים ולהתפלל: הנציח והסגולה של הרב זאיד שהובילה לסיפור סגירת השידוך ההווה
ביחד ששמענתם. הבכילות של הנערה הבקרו הכתאומי של העכן ■ מאמר מיוחד לקראת פורים נחמד 2

מעשיות בפרשה

"זאתה תצווה את בני ישראל וקחו אלהיכם שמן זית זך כחית למאור"

אומר הרה"ק רבי אשר ישעיה הורוויץ ז"ע, לכאורה תיבת 'זאתה' מיותרת, כי גם אם היה כתוב רק 'תצווה', היתה המשמעות ש'אתה תצווה את בני ישראל'.

ופירוש, שאדם הרוצה שחבירו יקשיב לדברי תוכחה ומוסר ממנו, חייב קודם לתקן את מידותיו, ורק לאחר מכן לומר לחבירו דברי תוכחה, כמו שאמרו חז"ל (ב"מ קז, ב): 'קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים'. כי אם לא כך, יאמר לו הלה, 'טול קיסם מבן עיניך' (ערכין טז, ב).

וזה 'זאתה תצווה את בני ישראל' - קודם תראה ש'אתה' תקן את מידותיך כראוי, ורק אחר כך, 'תצווה את בני ישראל' - ותכל לצוותם שגם הם יתנהגו בדרך הראויה.

הסיף על זה הנוגע אלימלך ז"ע, שאם האדם המוכיח את השני אינו שלם במידותיו, אי אפשר שתוכחתו תעלה כהוגן. ואף אם ישמעו לתוכחתו ויעשו על פיו, לא יהיו מעשיהם בשלימות, ולא יעשו את המצווה לכבוד ה' יתברך, אלא בגלל פניות אחרות.

אבל הצדיק השלם ראוי והגון להוכיח, והעושה כמצוותו לא יגבה לבבו לשום פניה אחרת, ויעשה כמו הצדיק המוכיחו - רק לכבוד ה' יתברך.

"שמן זית זך כחית למאור ההעלות נר תמיד"

אמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מוורקי ז"ע, אם רצונך להוכיח את האחר כדי שייטיב את דרכו, תזהר בתוכחתך שתהיה מכוונת אך ורק 'למאור' - להאיר את דרכו ולהעלותו בעבודת ה' יתברך, ולא יהיו חלילה למנחות - שהדיבורים לא ינחיתו אותו ממדרגתו וישפילו אותו. (שיח שרפי קודש)

במדרש (שמו"ר לו, ב): לא שאני צריך להם, אלא שתאירו לי כשם שהארתם לכם. למה? כדי להעלות אתכם בפני כל האומות, שיהיו אומרים ישראל מאירים למי שמאיר לכל.

דרש המשגיח רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל ממיר: רואים אנו כאן יסוד גדול במידות. טבעו של האדם הוא שאחרי שעושה טובה לאחר, אינו רוצה לקחת שכר או לקבל תמורה כלשהי עבור הטובה שעשה. ואין זה בהכרח מפני שהוא חפץ בחסד של אמת, אלא להיפך, נוח לו שהשני ישאר חייב לו עבור טובתו.

וכאן לימד אותנו הקב"ה שלא לעשות כן. אלא שכאשר אדם מטיב לחבירו, ראה תיכף לקבל ממנו דבר מה בחזרה, כדי שלא יהיה בהרגשה שהוא בעל חוב למיטיבו. (דעת תורה פר' ויגש)

תשובות למחור ניתן לשלוח
ק"ה ט"ו שבט
לפסקים: 08-994-1870
או למייל:
7665190@gmail.com

אור התורה

לע"נ בנימין בן רחל

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2.
(הזכרים מתמסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גידול תורה ויאדיר'.

חידה: מלבד וושתי למי היה עוד זנב?
חידה של שבוע שעבר: לאיזה מנהיג של עמ"י היה כתובת קעקע יד?

תשובה לחידה משבוע שעבר: משה רבנו הקב"ה הראה לו את המנורה וחק לו בידו (אוצר הפלאות בשם הגר"ח קניבסקי)

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

4 שוברים מתנת

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

העלון ההצלחת הגביר היקר:
מר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא

ההצטרפות לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הנרות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454 ■ קו התוכן: 079-5904730

פקס: 08-9941870 ■ מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

ביטול אירוועים מהמת המגיפה

אדם הזמין חתונה באולם, ושילם דמי קדימה בסך 10,000 ש"ח מתוך כ - 60,000 ש"ח שהיה אמור לעלות האירוע כולו. בינתיים פרצה מגיפת הקורונה והאולם סגור. ובאו לפניו לדון המזמין ובעל האולם, המזמין תובע מבעל האולם שיחזיר לו את דמי הקדימה, ובעל האולם תובע שהמזמין עוד יוסיף לו על מה שכבר נתן. והנה יש לדון מה יהיה הדין באונס פרטי בכהאי גוונא, ומה יהיה הדין במכת מדינה.

תשובה: באונס פרטי, יש חילוק אם האונס הוא במשכיר (דהיינו בעל האולם) שאינו יכול לספק מה שסוכם, או שהאונס הוא בשוכר (דהיינו המזמין) שהוא אינו יכול לקבל מה שסוכם. והחילוק מבואר בס"י סעיף ב' ג' ד', השוכר את הספינה וטבעה בחצי הדרך אם א"ל ספינה זו אני משכיר לך ושכרה השוכר להוליך בה יין סתם, אע"פ שנתן לו השכר יחזיר כל השכר, שהרי זה אמר לו הבא לי ספינה זו ששכרתי וכו', דהיינו שהאונס מצד המשכיר שאינו יכול לתת את מה שהושכר. א"ל ספינה סתם אני משכיר לך, ושכרה השוכר להוליך בה יין זה, אע"פ שלא נתן לו מהשכר כלום, חייב ליתן לו השכר שהרי אומר לו הבא לי היין עצמו ואני אביא לך ספינה מכל מקום ואוליכנו וכו', דהיינו שהאונס מצד השוכר שאינו יכול לקבל את מה שהושכר. א"ל ספינה זו אני משכיר לך ושכרה השוכר להוליך בה יין זה אם נתן השוכר אינו יכול להחזירו, ואם לא נתן לא ייתן, שאין זה יכול להביא הספינה עצמה ולא זה יכול להביא יין עצמו.

ולכא"ל בני"ד האונס הוא מצד שניהם, שבעל האולם אינו מוכן לתת את האולם, והמזמין אינו יכול לקבל את האולם. ואם ה' זה אונס רגיל לכא"ל היה הדין דאם לא נתן לא יתן, ואם נתן לא יחזיר. אמנם יש לדון, מהו ההסכם שבין בעל האולם למזמין, האם הוא הסכם שכירות או הסכם לספק לו אוכל ושירות. שאם הוא הסכם שכירות, בוודאי יש לדון בו כנ"ל, אך אם הוא הסכם לספק לו אוכל ושירות לכא"ל אין בו דין הנ"ל, וכל שלא סופק האוכל ושירות אין מקום לתשלום, ואפילו אם נתן צריך להחזיר לו מה שנתן.

שהרי הנותן דמים עבור חפץ מסוים, ולבסוף אין אפשרות לקיים את המטרה, חייב המוכר להחזיר את הדמים ללוקח. ואפי' מי שפרע את חובו, ואפי' אפי' לא אפשר לקיים את המקח אלא שיפסיד הקונה ג"כ יכול הוא לחזור בו, וכמבואר בס"י ר"ד ס"ב.

בדרך צחות

אנו נמצאים ביום הפורים היום השמח והמשמח בשנה בקשנו ממשמח הלבבות ומגיד המשרים הרב מיכאל לסרי לשפוך מעט אור על ימיו של פורים, אך דווקא את זה לא קבלנו אלא את הצד המשמח שבדבר. במקום לדבר על מנהגו עדיף להתמקד ולדבר על השמחה המצוייה ביום הזה וגם: הסיפור על רבי יהונתן אייבשיץ שלא ישאר אתכם עם עיניים יבשות משמחה

פורים של שמחה

ידוע שהגה"ק רבי יונתן אייבשיץ צו"ק ל בילדותו היה שובב! ואני מודיע לכל ההורים היקרים: ילדים שובבים – לא מתייאשים מהם, הם עשויים להיות גדולי עולם! רק עם קצת סבלנות ואהבה ואחרון שלום ורעות. רבי יהונתן אייבשיץ, היה שובב, אבל בסופו של דבר הוא נהיה גדול בישראל.

מה הייתה השובבות? היה כל הזמן מתוכבך עם הכומר. ילד בן עשר, כומר בן שלושים, תמיד מתוכבכים. אומר לו הכומר: "תגיד לי, למה בבית הכנסת שלכם כל הזמן צועקים 'אמן יהא שמיה רבא'? בא תראה אצלנו, הכל בשקט מוחלט". אומר לו: "אנחנו צריכים לעצוק, אתה יודע למה? כי האלוקים שלנו בשמים, שישמע אותנו. שלכם תלי על הקיר, למה לעצוק? הוא פה!"...

אומר לו הכומר: "למה אצלכם כשאתם קוברים אדם, קוברים אותו עם תכריכים, עם פיג'מה. ככה שולחים אדם למוות? בא תראה אצלנו, הנוצרים, שמים לו כובע, עניבה, עט פרקד... שולחים אותו כמו בן אדם". אומר לו הילד: "בטח, כי אצלכם, אם הוא הולך הוא לעולם לא יחזור, אז לא תשלח אותו עם ציוד? לא יפה. אצלנו, בן אדם מת לבילה ומשיח בא בבוקר, הוא צריך לקום, אז מה הוא צריך ללילה? פיג'מה!"

אומר לו הכומר: "יש משהו שלא מוצא חן בעיני, הלוויית שלכם. כל הזמן בוכים, הולכים ובוכים. אצלנו הלוויית עם חצוצרות, כל הדרך תופים... תענוג". אומר לו הילד: "הלוויית שלנו לא מוצאות חן בעיניך? גם בעיני זה לא מוצא חן, שלא יהיו אף פעם לוויית. אבל הלוויית שלכם עם החצוצרות, תענוג לראות את זה, ארבעים-חמישים כאלו, תענוג... כמה שיותר!"

אמר לו הילד: "עכשיו אני רוצה לשאול אותך שאלה: מה העבודה הכי קלה בעולם?" – אמר לו הכומר: "אני לא יודע". אמר לו: "להיות כומר כמון, זו העבודה הכי קלה בעולם." – "למה?" – "איזה כיף לך, אתה בא כל בוקר לעבודה, רואה את בעל הבית שלך תלוי, אין מי שיאמר לך מה תעשה ומה תפעל..."

קוראים יקרים. לא כתוב משנכנס אב מפסיקים לשמות. יהודי אסור לו להיות עצוב כל השנה כולה. משנכנס אדר מרבים ומשנכנס אב ממעטין, אבל לא מפסיקים. אין מצב כזה שיהודי יהיה עצוב. לכן כעת מרבים בשמחה, להזכיר לך שכל השנה צריך להיות שמח, רק באדר צריך להרבות בשמחה. עד מתי? עד חודש אב, אז ממעטין. אבל כל החודשים האלה תמיד להיות בשמחה. למה? כי לגלות את הקב"ה בהסתרה, זו השמחה הכי גדולה בעולם. יהי רצון שתמיד נגלה את הקב"ה בחיים הפרטיים שלנו ואז תמיד נהיה במצב של מגילת אסתר, לגלות את מה שנסתר, ותמיד נהיה בשמחה ולא ניזן לעצב להיכנס אלינו.

אספורה

סיפור לשבת

לאור השבת

הרב חיים זאיד השידוך מסעודת הפורים

פורים כמו שא"ל אסתר לא הכיר

"הרב זאיד", היא אומרת לי, "עשיתי בדיוק מה שאמרת לנו בהרצאה וקראתי בכל הפורים שלושה ספרי תהילים והתפללתי רבות. והנה אני בת עשרים ותשע ועדיין לא מצאתי את זיווגי ולא הקמתי בית נאמן בישראל, אנא סמך תברך אותי עכשיו שאזכה עוד השנה לבנות בית נאמן בישראל".

מאז כניסתה לבית כל המצב רוח עמד מלכת. כולם מהצד עומדים ומורידים יחד איתה דמעות של רגש וצער. של תפילה ותחינה על אותה נערה מסכנה חסרת ישע שעשתה את הסגולה שהמדרש רבה אומר ומקווה לשמוע בעקבותיה בשורות טובות.

כמובן לא היסטרי ומיד ברכתי אותה שבזעות הסגולה שעשתה והתהילים שקרתה יה"ר שתזכה עוד השנה לבנות בית נאמן בישראל בקרוב ממש.

בתוך כדי הדברים נכנס אליי השכן מלמטה ובידיו משלוח מנות. הוא מגיע לבית ורואה את המצב הרוח העגום ששורר בו. וניסה לשאול לפשר העניין. ספרתי לו את הסיפור של אותה נערה בת עשרים ותשע

שמעוכבת בשידוכים ועתה אחרי שעשתה את הסגולה שאמרת לעשות היא באה לבקש ברכה ותוך כדי פרצה בבכי ומאז כל הסיפור התחיל.

השכן הניח את המשלוח מנות וזעק מגרונה. "לא יאומן משמיים הבן דוד שלי בן שלושים ואחד נמצא אצלי וגם הוא רווק וכל הפורים התפלל שיזכה למצוא אישה ואולי זה משמיים כל המעמד הזה שמתרחש לנגד עיניי".

כמובן מיד אמרתי לו שזה לא אולי משמיים אלא בוודאי משמיים. וכבר באותו רגע סגרנו את הפרטים מלמעלה כך שבמוצאי פורים כבר סדרנו לשניהם פגישה ראשונה, ובשבוע שאחרי פורים הם כבר סגרו ווארט ונישאו לאחר תקופה קצרה. לאחרונה ברוך השם נולד להם תאומים חמודים. וכמובן עד היום הם לא שוכחים את הסגולה.

קוראים יקרים, השנה בפורים הקרוב אנו נתפוש את ספר התהילים נקבל על עצמנו תענית דיבור ונעשה את הסגולה המוכחת שראינו כיצד היא פועלת בדקות ומול העיניים בלי עיכובים ובלי שום דבר אחר. השנה כולם ישבו סביב השולחן ויקראו פרקי תהילים בכונה ויכוונו לכל ישועה שהם צריכים אם זה בבריאות ואם זה בזיווג או בזרע קודש של קיימא הסגולה פועלת לכל דבר בכל מצב, ובימי הקדושים של חג הפורים שאין לא כולם מכירים במעלותיו ובסגולותיו שאין להעריך ואין לשער בכל דך שיהיה. בהצלחה לכולם ופורים שמח!

סיפר מגיד המשרים רבי חיים זאיד שליט"א את הסיפור המדהים הבא: בקביעות שמזמינים אותי לשאת דברים על מעלתם וגדולתם של ימי הפורים הקדושים והנוראים אני נוהג לפתוח במדרש רה ידוע על מגילת אסתר, אולי לא כולם שמעו על כך בכל אופן אומר אותו לטובת קוראינו.

המדרש רבה אומר שביום פורים אדם שיושב ומנצל את היום הזה במלואו ומתפלל להשם יתברך בדמעות שליש ובנוסף לכך יקרא בהתלסדה תהילים או שילמד משניות מובטח לו שיראה ישועות בעצם היום הזה. וכמו שכבר הזכר בגיליון זה בשבוע שעבר על מעלתו של פורים שמגיע עד כדי אותו הירגע של איה מקום כבודו במוסף של יום הכיפורים. וללא ספק זה יומיים של סגולה, ובפרט השנה שאנו נמצאים בפורים משולש יש שלושה ימים לפורים שאפשר לנצלם לקרוא תהילים ולהתחבר לאבא שבשמיים בכל המובנים ובכל הדרכים שיהיו העיקר שיריד את הישועות ויפתח את צינורות השפע לכל עם ישראל ויתן לנו את ברכתו להמשיך החיים ובפרט בימים סהרורים אלו.

ובשעה שאני מדבר על הנושא הזה האדיר הזה של מעמד קריאת התהילים וחיזוק עניין התפילה בימי הפורים אני נזכר בסיפור מדהים שאירע איתי בשנה שעברה.

כדרכי בקודש בכל שנה ושנה אני נוהג לערוך את סעודת הפורים שלי בבית הוריי. אנו נוהגים לשבת כל המשפחה סביב שולחן ערוך בכל טוב מצרים ואוכל מוכבד כיאה וכראוי לחג הפורים המסוגל ביותר מכלל החגים שאנו חוגגים במעגל השנה.

בשעה שאנו יושבים עם המשפחה ומרגע לרגע נפרצת הדלת בעוד סיירת שבאה להתרים בביתנו, שאגב השנה זו הזכות שלנו לעזור ולסייע להם ככל יכולתנו. הת'תים של הישיבות נמצאים בגרעון שלא היה להם מעולם בתוך שנת הקורונה והם חייבים את התרומות שלנו בשביל לחתן את החתנים ולסייע להם ככל יכולתם לבנות בית נאמן בישראל ולהשאיר את כל הקשיים הכלכליים בצד ושהוצאות שלהם יסתכמו ברוב מכספי הת'ת שנסאפים בימי הפורים. כמובן, כל זה במאמר המוסגר.

לפתע נכנסת לבית הוריי נערה. פניה הביעו צער וקולה המשתנק החל ומתחלש עד שפרצה בבכי. היה זה שעה קודם שקיעת החמה זמן שנקרא 'נעילה' של יום הפורים אך בפיה כמה מילים לומר לי.

"לא יאומן משמיים הבן דוד שלי בן שלושים ואחד נמצא אצלי וגם הוא רווק וכל הפורים התפלל שיזכה למצוא אישה"

השנה עוזרים להם יותר מתמיד! ישיבה המסייעת בכל שנה לקרוב לתשעים חתנים מלומדיה השנה זקוקה לכם. ניתן להביא שמות להקדשה ליום חתונתם כמו"כ גם להקדשת הלימוד של 600 בחורים להקדשת 052-714-8454 בתודה מראש.

פורים משולש

השנה לא כמו תמיד, נקב המורכבות שבהלכות פורים משולש קבצנו עבורכם מעט מן המעט של ההלכות המצויות בעניין | מאת הרב צבי גנוט

כפי שהבנת, בעוד שבקהילות הליטאיות מקפידים על דברי הרמ"א, שכבר נקרא, הרי שבקהילות החסידיות נפוץ מאד המנהג של 'פורס מפה ומקדש'. פורים הל בירושלים פעמים רבות ביום שישי ובקהילות חסידיות רבות נוהגים להצמיד את 'טיש פורים' לטיש ליל שבת, בדרך עליה נקרא כעת. כך גם עולה מדברי מרן הבית יוסף, כפי שנקרא בהמשך בס"ד. השנה (תשפ"א) בירושלים סעודת פורים תחול ביום ראשון, עקב פורים המשולש, בזמן שבכל העולם משהו וסעודת פורים יהול ביום שישי, איך מחברים את סעודת ליל שבת עם סעודת פורים, כל הפרטים:

הבית יוסף (סימן תרצה) כותב שכשפורים שחל להיות בערב שבת, עושים סעודת פורים מבעוד יום ובלילה צריכים לעשות קידוש וצריכים גם לאכול מעט אחרי הקידוש ויש שעושים סעודתם בבוקר והכל לפי המנהג. כתב על כך הדרכי משה: "ובמנהגים שלנו (מנהגי ר"א טירנא פורים עם קס) כותב דיש לעשותה בבוקר כשחל פורים ביום שישי".

הרמ"א (סי' תרצה, ב) כותב "כשחל פורים ביום שישי יעשו הסעודה בשחרית משום כבוד שבת".

וכתב המשנה ברורה: "והיינו קודם חצות היום לכתחילה. וביד אפרים כתב בשם מהר"ל להיתר קודם תחילת שעה עשירית. (בשעות זמניות)". והגר"ש אורבך כתב שאכן, כשחל פורים ביום שישי, נהגו המדקדקים להקדים ולערוך את הסעודה לפני חצות.

בגלל שבבוקרו של יום לאחר קריאת המגילה, כלנו עסוקים, לפחות עד הצהרים במצוות מתנות לאבינוים ובמשלוחי מנות, בהמשך ניגשים לתפילת מנחה, ולאחר מכן אנו מתכוונים לשבת, לכן ישנם נוהגים הם לעשות 'פורס מפה ומקדש', מתחילים את סעודת פורים ראוי להתחיל את סעודת פורים ביום שישי קודם זמן מנחה קטנה ומעיקר הדין יכול להתחיל את הסעודה גם לאחר מכן. ובוודאי שאם לא סעד סעודת פורים כלל חייב לסעוד אף סמוך לשקיעה.

נוטלים ידיים ואוכלים כביצה לחם וכל המטעמים הטעימים שהכנתם, כחצי שעה לפני השקיעה האשה מדליקה נרות כמו בכל ערב שבת, והבעל מקבל את השבת ע"י דיבור או ע"י אמירת 'יכול' יש שנהגו להתפלל ערבית בשלל זה וניתן גם ללכת לבית הכנסת ולהתפלל, במקרה כזה ראוי שחלק מהנוכחים ישארו במקום הסעודה, כגון נשים, וכן קיימת עדיפות להתפלל בסוף הסעודה.

בהמשך פורס הוא מפה על הפת הנמצאת על השולחן ואינו צריך להביא לחם משנה, (וי"א שצריך הוא להביא לחם משנה ולכסותם) ומוזג כוס יין ומקדש, כפי הנוסח שבכל ליל שבת, ואם כבר שתי יין בתחילת הסעודה אינו מברך כעת שוב 'בורא פרי הגפן' אלא ממשיך עד 'מקדש השבת'. ושותה ומחלק יין מהכוס לכל המסובים, ואינו צריך לברך שוב על הפת מפני שכבר בירך בתחילת הסעודה, אך צריכים כולם עתה לאכול כביצה (ע"י משוב"ס רצ"א ס"ק ב') מהחלה מפני שאין קידוש אלא במקום סעודה וממשיך בסעודתו, ולאחר צאת הכוכבים ממשיך לאכול את סעודתו ויפקיד לאכול אז עוד פת או מוונת קצת יותר מכביצה ויכין לצאת בזה מצוות סעודת שבת, ויצא ידי חובת קצת פורים וסעודת שבת.

בסוף הסעודה מברכים ברכת המזון, בברכת המזון יש לומר 'רצה' ביחס לעל הניסים, ישנה מחלוקת אחרונים האם לאומר, ולמעשה נהגו כן לאומר.

בספר מנהגי ארץ ישראל כתב: "וכשחל פורים ביום שישי המנהג היפה והנעים הוא לעשות הסעודה בערב אחר תפלת המנחה ובאמצע הסעודה פורס מפה ומקדש וחוזר ואוכל סעודת שבת. וכן כתב מהריק"ש בהגותיו: "וכן היה מנהג חלק מהראשונים. הנה, למשל, קטע ממנהגי רבינו פרץ מקורביל, בעל 'תוספות רבינו פרץ': "פעם אחת הל פורים בערב שבת ואכל סעודת פורים וביקר והתפלל ערבית ואחר כך עשה קידוש ואמר לתלמידיו שהרוצה שלא לברך בין שתי הסעודות... פורס מפה ומקדש ואומר על הניסים".

בקונטרס 'משנתם' מובא שטרן הגר"מ שך זצ"ל סיפר שהגר"ש מלצר זצ"ל בעל 'אבן האזל' נהג בהיותו בקלצק לפרוס מפה ולקדש, והוסיף שכאן בארץ ישראל לא נוהגים כך.

מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל (הלכות והנהגות פורים) כתב שבדיעבד, מי שלא אכל סעודת פורים עד פלג המנחה (השנה תשפ"א בערך בשעה 4:25), יכול לקבל שבת לאחר פלג המנחה, לקדש על היין ולאכול סעודת שבת יחד עם סעודת פורים, ויוסיף מאכלים לכבוד פורים.

אספורה

סיפור לשבת

לאור השבת

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמאץ! אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח חזני 333/4 תחבות ולצ"ן עבור 'אור השבת' או במקסט: 08-9941870

מסר אישי מעולם האמת!

תהילים גורליים

את הסיפור הבא קבלנו בהקלטה למערכת ויש מסיפור זה רבות ללמדנו על מעלתה של תפילה ובקשה, ובעיקר כוחם של תהילים שפותחים וקורעים את כל שערי השמיים, ומורידים רק שפע ופרנסה לחלל העולם ועם ישראל הנהנה מכל זה...

שלום לכולם, כאן יעקב רחימי...

רציתי לשתף אתכם בסיפור מדהים ועוצמתי שארע ממש עכשיו, שצימר אותי ונתן לי מימד נוסף על הכוח של תהילים...

אומרים כעת הרבה תהילים בכל מיני דרכים, מספר לכם הסיפור כדי לחזק את העניין של אמירת תהילים.. זה סיפור מדהים, שקרה בפרשת יתרו, יום ב' שעבר...

ישנו רב מפורסם במקסיקו, הרב מיכאל פרץ, תלמיד חכם גדול, הסיפור קרה עם הנכד שלו הנכד קיבל טלפון מאדם בן 60, שעומד לעשות סעודת הודיה, ואמר לו שהוא רוצה להזמין אותו.

הנכד זיהה הקול, אך לא ידע בדיוק מי האישי... האיש אמר לו את שמו, הוא אמר לו מאיזו קהילה ובית כנסת הוא... הנכד לא כ"כ הכיר אותו

ולא הבין למה הוא מזמין אותו... אבל אמר שאם הוא מזמין אותו לסעודת הודיה, הוא יבוא. הנכד שאל את האישי המבוגר מדוע הוא עושה סעודה?

האישי המבוגר השיב - "ניצלתי מהקורונה, כמעט נפטרת מהעולם, הייתי בבית חולים חודש שלם, כמעט מתתי. עכשיו אני עושה סעודת הודיה ואני רוצה להזמין". הנכד הסכים לבוא לסעודה.

הוא מגיע לסעודה, רואה שם עוד 18 אנשים...

קבוצה רנדומלית של אנשים... כל אחד מבתי כנסת שונים... לא היה ברור מדוע ה-18 איש הללו היו שם?

הנכד של הרב פרץ, שאל את מי שישב לידו מדוע הזמנתו? גם האדם לצדו לא הבין... "קבלתי טלפון מבעל הסעודה... אני גם לא כ"כ מכיר את האישי...". הנכד של הרב פרץ אמר אותו דבר, גם הוא אינו מבין מדוע הזמנתו...

האדם, בן ה-60, שנעשה לו הנס, קם, נעמד והתחיל לדבר...

"הסיבה שהזמנתי את כולכם היא, משום שכששכבתי בבית חולים, כמעט מתתי, הגעתי לשמים וראיתי את אמה שלי, (שנפטרה לפני כמה שנים...), אמה שלי שאלה אותי 'מה אתה עושה פה? תחזור למטה!'. ענית: 'אני רוצה, אבל לא יכול... (שיחה עם אמה שלי, כשהנשמה שלו בעצם כבר לא בגוף) אמה שלו השיבה לו: 'אתה יכול לרדת! אתה יכול! תסתכל למטה! תסתכל

"הסתכלתי למטה... ראיתי אנשים שנמצאים פה, מתפללים עלי... ראיתי כל ה-18 איש שהזמנתי לסעודה, ואומרים תהלים בשבילי! באותו רגע, כל אחד מכם הזכיר את שמי בתהלים לרפואה שלמה, למרות שלא ידעתם בכלל מי אני! הייתם ב-18 מקומות שונים, אבל אני - ראיתי אתכם בבת אחת כשהייתי בשמים, אומרים תהלים בשבילי. אמה שלי אמרה: 'תסתכל למטה, תסתכל למטה, הם נותנים לך הכח לחזור לחיים, וזה מה שקרה...'
"וזו הסיבה שהזמנתי אתכם. ראיתי אתכם אומרים תהלים בשבילי!"
רבותי, זה סיפור מדהים... כל פעם שאתם מזכירים שם של מישהו, גם אם אין לכם מושג מיהו, אתם יוצרים השפעה מדהימה! תמשיכו להגיד תהלים, אף פעם אל תפסיקו להגיד תהלים אפילו אחד לזכות הזולת!
נא לפרסם הסיפור, לתת לאנשים הכוח והחיזוק להמשיך להגיד יותר ויותר תהלים...
הנה כידוע בשבת האחרונה, פרשת זכור, קראנו בהפטרה את הציווי שציווה שמואל את שאל מהשי"ת שילך להלחם בעמלק וישמיד את כלם כולל הנשים והבהמות. והנה נאמר שם **וַיִּחַמַּל שְׂאֹוֹ וְהָעָם עַל אֶגְיֵן וְעַל מִיטְבַּ הַצֹּאן וְהַבָּקָר** (שמואל א' טו, ט), והשאר שם את אגג ואת הצאן והבקר ובא הקב"ה ל ש מ ו א ל **וְנַחַמְתִּי כִּי הִמְלַכְתִּי אֶת שְׂאֹוֹ לְמַלְכָּךְ** (שמואל א' טו, יא), ואמר לו שיאמר לשאל שהוא מעביר את המלכות. ובאמת הגיע שמואל אל שאל ואמר לו שהקב"ה מסר לו לומר, שיתן המלכות "לרעך הטוב ממך", ומי זה היה? דוד המלך. ואז התחילו להתווכח על מה ולמה. למרות זאת, אומרים חז"ל, שאל באחת עלתה לו ודוד בשתיים ולא עלתה לו. לכאורה מה הפירוש כאן? אלא, ששאל עשה עוון אחד בחייו, ולמרות זאת אסור לנו לדבר עליו שהנה נאמר "בן שנה אחת במלכו", דהיינו שהכוונה שלא היה בו חטא כתינוק בן שנה, והעבירות שלו יותר טובות מהמצוות שלנו.

והנה ששאל התחיל להסתבך בענייני המלחמה והלך לשאל את האורים ותומים ולא קיבל תשובה, הלך והוריד באוב וידעונו את שמואל ושאל אותו האם ללכת למלחמה או לא ללכת. ושם שמואל אמר לו שהוא וכל בני ביתו ימותו ומלכותו תעבור לרעך. השם יתברך יעזור שהתפילות בימים מסוגלים אלו יחברו אותנו אליו ונזכה לעובדו בשמחה ובטוב לבב.

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

חייזרה

סיפורים מחזקים

אור השבת

מנהג היה להם ביום פורים לשלוח מנות איש לרעהו ולשרי המלוכה, היו מכינים מסוכר דבש ומיני מתיקה דמויות של מרדכי היהודי יושב על הסוס והמן מוליכו ברחוב העיר, המלך אחשורוש מושיט לאסתר המלכה את שרביט הזהב, והכל בצורה יפה להפליא. וזה האיש היה אומן גדול בהכנת מוצרים אלו והיה מכין מידי שנה כמות גדולה לפני פורים ומזה היה מתפרנס תקופה ארוכה. והנה בערב פורים שלח הרב את שמשו בליווי שני שוטרים שיביאו אליו את האיש הלז בעל בית הקפה ללא דין ודברים. אותו איש שעניין ת"ב נשכח ממנו לא ידע על מה ולמה הוא מובא ולכן התנגד בכל תוקף להתלוות אליהם בטענה שהם מקפחים את פרנסתו ביום שמחת לבו. אך השוטרים הבהירו לו כי חוק זה חוק וכולם שוים בפני החוק ואם לא יתלוה אליהם בצורה יפה יקחוהו בעל כרחו בצורה אלימה. כשראה כי כלתה אליו הרעה, בלית ברירה סגר את חנותו והתלוה אליהם. כשהגיעו אל הרב פקד הרב לשומו במאסר למשך 48 שעות. בשמוע האיש כך הרים קולו בבכי הרי כל הסחורה אמורה להמכר כעת ואם לא הכל ילך לטמיון וזהו הפסד מרובה וכל פרנסתי תלויה בזה, והרב לא שעה לדבריו. התחיל לצעוק ולבכות ולהתחנן על נפשו שישחררו, ושאל: הרי פורים היום וכל היהודים שמחים ביום זה ואיך אשב בבית הסוהר, מדוע עצרת אותי, במה חטאתי? ענה לו הרב בלשון שהוא אמר, מה כל שנה פורים כל שנה פורים! הרי פורים היה לפני 2000 שנה ומה לך ולזה, כמו שאין לך ת"ב כך אין לך פורים! במוצאי פורים פקד הרב לשחררו, ועקב כך הפסיד כסף רב. זהו שנאמר: "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה, שישו אתה ממוש כל המתאבלים עליה" (ישעיהו סו י). כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, ושאינו מתאבל על ירושלים אינו רואה בשמחתה (תענית ל:).

בתלמוד ירושלמי (ראש השנה פ"ב ה"ה) מסופר על רבי חייא בר אבא שהיה מתפלל, ובא רב כהנא שהיה בחור צעיר ועמד להתפלל אחריו והאריך בתפילתו. כשסיים רבי חייא, המתין ולא פסע, כדי שלא לעבור לפני המתפלל. לאחר שסיים רב כהנא, אמר לו רבי חייא, כך נוהגים אצלכם לצער את הגדולים שבכם? אמר לו, רבי, אני מזרע בית עלי שהתנבא עליהם אלקנה (שמואל א ב לג): "וְכָל מְרִיבֵי בֵיתְךָ יָמוּתוּ אֲנָשִׁים", שחם ושלום ימותו בהיותם בחורים קודם שיגיעו לגיל עשרים שנה, אך גם התנבא שמואל הנביא (שמואל א ג יד) ואמר: "וְלָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עֲלִי אִם יִתְפַּרֵּר עֹן בֵּית עֲלִי בְּצִבָּח וּבְמִנְחָה עַד עוֹלָם", ודרשו חז"ל בזבח ובמנחה אין מתכפר, אבל בתפילה מתכפר, לכן אני מאריך בתפילה, כדי שאזכה להאריך ימים ושנים. ריחם עליו רבי חייא והתפלל עליו שיאריך ימים, וזכה לאריכות ימים רבה, עד שנעשו צפרניו אדומות כתינוק שנולד. (בית יוסף סימן קב)

מסופר על הגאון רבי עקיבא הכהן כץ מפראג, שהיו לו עשרים וחמשה ילדים, שנים עשר בניו תלמידי חכמים, ושלוש עשרה בנות. ומתוכן שתיים עשרה בנות נישאו לחתנים כהנים, ואחת נישאה לרבי שבתי הלוי. וכשהיו מזדמנים כולם יחד לעלות לברכת כהנים, היה החתן רבי שבתי יוצק מים על ידיהם - לחמיו, לשנים עשר בניו, ולשנים עשר חתניו, והתפאר שמקיים את הפסוק "כה תברכו את בני ישראל", כ"ה גימטריא 25, כנגד 25 כהנים.

מסופר על רבי אהרן קוטלר זצ"ל, שפעם אחת יצא מביתו בליווי אחד ממקורביו. הם ירדו במדרגות ופסעו לעבר הרכב כשלפתע נעצר הרב ואמר: "אוי, שכחתי משהו בבית!", ומיד נכנס חזרה לבניין בו הוא גר. הוא עלה שוב את כל המדרגות, פתח את דלת הבית ואמר לאשתו: "להתראות!". אותו אדם שהיה עם רבי אהרן באותו זמן סיפר, שהחיוך הקורן שעלה על פני הרבנית לא ישכח מליבו לעולם! הגרי" מסלנט זצ"ל אמר: "לומר לאשה שהמרק שבשלה הוא טעים, הוא כמו שאומרים לראש ישיבה שהתרוץ שלו על הרמב"ם הוא נפלא".

מעשה בעגלון שהיה עמל קשה לפרנסתו, ובכל יום מביא פירות מהכפר השוכן קרוב לעיר למוכרם בעירו. יום אחד כשיצא, החל לרדת שלג, הדרך השתבשה והעגלה נתקעה, וכל מאמציו לתקנה עלו בתוהו. בינתיים ירד הלילה, ובצר לו עזב את העגלה וחיפש מחסה ללון. והנה מרחוק ראה אור, היה זה בית הרב שהיה יושב ולומד תורה. קבלו הרב במאור פנים, הושיבו ליד התנור, והגיש לו מאכל ומשקה חם. לפתע פנה העגלון לרב ושאלו: "עמל אני בזעת אפי מתיגע ומתיסר בקור וחום גשם ושלג, עולם הזה אין לי, אמור נא לי רבי, אם יש לי לפחות עולם הבא?" אמר לו הרב: "ישמעו אזניך מה שפוך מדבר, והלוא דברים קל וחומר, אם עולם הזה שאתה עמל עליו כל כך להשיגו, אתה אומר שאין לך, עולם הבא שאינך עמל עליו, מנין יהיה לך? אם תעמול בתורה מצוות, רק אז תוכל לצפות לשכר בעולם הבא. (קול יהודה צדקה)

לכל קוראנו היקרים בארץ ובעולם
ברכת חג פורים שמח
המערכת

האיך אכזר להפסיק הפילתו אם נחש כרוך על עקבו?
איתא במסכת ברכות (לג), אפילו נחש כרוך על עקבו בשעה שעומד בתפילת שמו"ע לא יפסיק, אמר רב ששת לא שנו אלא נחש אבל עקרב פוסק.

הנהגה מבורא בראשונים שהחילוק בין נחש לעקרב, דבנחש ההיזק לא מצוי ולכן אינו פוסק מתפילתו, משא"כ עקרב, וכמו שכתב רש"י בזה"ל: "העקרב מוכר לעקוץ יותר מנחש מוכן לישור", וכן ביאר הגמון"י והוסף שלכן אם אף הנחש מרחש ובא כנגדו פוסק, לפי שבא כנגדו כבעס להזיק, כמבורא בתוספות (ד"ה אבל) בשם הירושלמי, וכן כתב הטור (סי ק"ד ס"ג), וכן מבורא ברמב"ם בפירושו למשנה (שם) ח"ל: "ואפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק, ודבר זה אינו אלא בנחש בלבד מפני שאינו נושך ברוב הפעמים, אבל מי שמנהגו לנושך תמיד כגון עקרב יפסיק התפילה בראותו הולך אליו כי זה סכנת נפשות".

וצע"ג דהלא אף בספק פק"ג מחללין שבת, ובזדאי לכתחילה יש לאדם ליוהר שלא להכניס עצמו אף לספק סכנה, והיאך לא חששו חכמים כאן לספק סכנה. ועוד קשה, דאיתא בברכות (כג): ת"ד לא יאחזו אדם תפילין בידו וס"ת בזרועו ויתפלל, ופירש רש"י דעתו מיושבת עליו בתפילה שהרי לבו תמיד עליהן שלא יפלו מיזו. ונחלקו הפוסקים (סי צ"ו ס"א) אם עבר והתפלל כשהתפילין בידו אם יצא ידי חובתו. ודעת הב"ח שלא יצא י"ח וצריך לחזור ולהתפלל. ועל אחת כמה וכמה גבי נחש לא תהיה דעתו מיושבת עליו, ולמה לא התירו לו להפסיק.

ובשר"ת שם אריה (י"ד סימן כ"ז) תירץ שאע"פ שיש חשש סכנה בנחש, כיון דלא שכיה היזקא מהני זכות המצוה להגן, משא"כ עקרב דשכיה היזקא. וכן תירץ בשר"ת חלק לוי (א"ח סימן נ"א) דשלוחי מצוה אינם ניווקים, וכיון שברוב פעמים אינם נושכים לא חשיב כשכיה היזקא, וסמכינן ארובא, ושאני עקרב דחשיב שכיה היזקא. וכן כתב בשו"ת ומשיב (קמא ח"א סימן רנ"ד) שכיון שיש רוב שאינם נושכים, סומכים על זה במקום מצוה, דלא הוי כשכיה היזקא. ודבריהם צ"ע, כיון שצריך לטעמא דזכות המצוה להגן היאך סומכים על זה, והלא אין סומכין על הגם. ועוד צ"ע דק"ל שאם לא כיוון ליבו במגן אברהם לא יצא ידי חובתו, ונמצא שאינו עוסק ממש במצוה.

ועוד יש להקשות דבמסכת יומא (פג) הגמרא דנה בענין אומדנא דספק נפשות אם הולכין אחר הרוב, ובבית יוסף (סימן תר"ח אות ד) האריך במחלוקת הפוסקים בזה, ובס"ד הביא את שיטת רבינו ירוחם (נ"ח ח"ב נ"א ע"ד) דלדין לא נפקא לן מ"ד, דאחר דנחלקו בזה הפוסקים, אם בא מעשה לידנו מאכילין את החולה אף כשיש רוב דעות, דספק נפשות דחלי.

ובשר"ת חזון עובדיה (פסח סימן ט"ו) תירץ דהאני בני נחש כרוך על עקבו איכא גמי ספק ספיקא, שמא אינו נושך כלל, ואם תמצו לומר נושך שמא אינו מסוכן, שלא כל הנחשים ארסיים, והביא מספר גפי אש (בתשובה שבסוף הספר ס"ו) שתיירץ כיר"ב דהוי תרי רובי, שרוב פעמים אינו נושך וגם כשנושך רוב פעמים אינו ממת.

ודבריו עדיין צע"ק, דמסתבר דספק ספיקא לא מועיל במקום סכנה והצלת נפשות, דחמירא סכנתא מאיסורא (חולין י). ובגמרא ע"ז (ל). אמרו דלא עבדינן פירוקא לסכנתא, וכדאיתא ביומא (פג) מי שנפלה עליו מפולת, ספק שם ספק אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק נביר ספק ישראל מפקחין עליו את הגל, וכן ספק השו"ע (סי שצ"ט ס"ג) וסיקם מפקחין עליו אע"פ שיש בו כמה ספיקות. וכן מצאתי לפרי מגדים (א"ח משבטות ס"ס קע"ג) שכתב, כמו דלא סמכינן אהזקה גבי סכנתא כמו כן לא סמכינן אספק ספיקא, ולהרשב"א (ח"א סי ת"א) דספק ספיקא כרובא אי עדיף מיניה, י"ל דמהני ספק ספיקא בסכנתא כמו באיסורא, אבל חד ספק ודאי אסור, ובספר ראשי בשמים קארטשין (מעל ס אות ס"ב) דקדק מתוספות פסחים (קטו: ד"ה קפא) דלא מהני ספק ספיקא בסכנה, וכ"כ בשו"ע הרב (סימן ת"יח ס"ז) דבכל ספק נפשות הולכין להקל אפילו בכמה וכמה ספיקות. שו"ע ג"כ בחזון עובדיה (סוכות הל' אתרוג סעיף י"ב עמ' רע"ג) כתב כן בפשיטות שלא סוכינן על ספק ספיקא במקום סכנה, וככ"כ בשו"ת אבקת רוכל (סי ר"ג) וביאר דהני מילי בסכנה טבעית כמו גילוי וכיר"ב ושכ"ל הרבה אחרונים, וכן כתב הפרי מגדים (סי ד' משב"ז), וצ"ע דגבי נחש כרוך על עקבו הוי סכנה טבעית.

לכן נראה דמה שאמרו בגמרא אינו פוסק, היינו דוקא להפסיק בדיובור, אבל ללכת ולברוח מאותו מקום פשוט שמוותר הדבר ואדרבה מחוייב לברוח לסלק עצמו אפילו מספק סכנה. וכן כתב הבית יוסף (סי ק"ד ס"ג) בשם רבינו יונה (כא) ד"ה אפילו) שאע"פ שאין לו להפסיק ולדבר, אפילו הכי יכול ללכת כדי שישליכנו מעליו, שלא מצינו הליכה שנקראת הפסקה בשום מקום. וכן כתב הב"ח. וכן הביא הרמ"א את דברי רבינו יונה להלכה, ונראה שגם מרן השו"ע מודה בזה, שהרי הביא דבריו בב"י בשתיקה, וגם הרמ"א לא כתב וי"א, וכן כתב בפשיטות בעטרת זקנים. וכן נראה לדקדק מלשון תקינת הוה"ק (זו"ח ח"ב דף סט ע"ב) שכתב "ואיתמר בתפילין שה בינתיים עבירה היא בידו, ואיתמר בצלותא ואפי' נחש כרוך על עקבו לא יפסיק".

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרה"ק איש אלקים הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק ז"ע ועכ"ל, בעל הנועם אלימלך, בן הרה"ק רבי אליעזר ליפמן זצוק"ל, נלב"ע כ"א אדר תקמ"ז

פעם דיבר מרן הרבי בעל הישועות משה מויז'ניץ זצוק"ל [שיומא דהילולא שלו חל השבוע ביום כ' אדר] בשולחנו הטהור אודות הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק. ובתוך דבריו אמר, שהרה"ק בעל האוהב ישראל מאפסא ז"ע סיפר, כי פעם בעת שהתאכסן בבית רבו הרבי רבי אלימלך, שמע לפתע את הרבי היושב בחדרו המיוחד עורך את חשבון נפשו, האם הוא ראוי לקבל את חלקו בעולם הבא, ואומר לעצמו כדברים האלה: "מילך מילך, דו ביזט נישט ראוי צו עולם הבא!" [אלימלך, אלימלך, איינך ראוי לקבל חלק בעוה"ב...]. ואז החל הרבי רבי אלימלך לפרט את כל 'עוונותיו' ו'חסרונותיו'. ובסיימו, החל מנחם את לבו השבור, באמרו: "מילך, אפילו אם איינך ראוי לעולם הבא, מכל מקום יגמול עמך הקב"ה ברוב חסדו וינחילך חלק לעוה"ב, שהרי הקב"ה עושה מצוות וגומל צדקה, והרי בעולם הבא אין שייך אכילה ושתייה, ומה צדקה עושה כביכול הקב"ה? אלא שגומל חסד עם אלו שאינם ראויים לעוה"ב, ומעניק להם חלק בתורת צדקה..."

והרבי הישועות משה המשיך בסיפור נוסף: בכל יום בין תפילת מנחה לערבית היה הרבי רבי אלימלך משוחח עם מקורביו בנועם שיח. לאחר מכן, היה נכנס לחדר מיוחד, בו התפלל ערבית בהתבודדות, אז היה מפליג בכוונותיו הקדושות. בעת תפילת ערבית היתה הדלת סגורה על מנעול ובריה, ואיש לא הורשה לראות את פני הרבי בעת עבודתו בתפילה זו.

תלמידו הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ ז"ע השתוקק תמיד לראות את רבו בשעה נשגבה זו. פעם אחת, קם ועשה מעשה, התגנב בחשאי לחדר, התנבא תחת המיטה, והמתין לקראת הבאות. והנה נכנס הרבי רבי אלימלך אל החדר, נעל את הדלת אחריו, ולקח בידו את האבנט לחגור עצמו בו. והנה אך התחיל רבי אלימלך לסובב את האבנט, החל מאיר אור יקריות. הרבי המשיך לסובב את האבנט, והאור מתחזק והולך יותר ויותר, מתעצם ומאיר כשמש. הרה"ק מראפשיץ, ששכב תחת המיטה וחזה בפלא הגדול, לא היה מסוגל עוד לסבול את עוצם האור המתחזק. מאין מנוס, נתן הרה"ק מראפשיץ את קולו בזעקה: "לְאַזְט מִיר אַרױס" [-תנו לי לצאת מכאן!].

משהבחין בו הרבי רבי אלימלך, קרא אליו: "נפתלי בני, מדוע הייך נמצא כאן? לו הייתי מסובב את האבנט בשלישית, היה מאיר כאן אור חזק, עד שנשמתי היתה פורחת מאיתך! וואלסט אייגנאנגן אויס גענאנגען פאר דעם אור [-היית לגמרי מגיע לכלות הנפש מהאור הגדול!] חזור בך וצא מן החדר מיד!"

סיים הרבי הישועות משה ואמר: "הרה"ק מראפשיץ, לא היה אדם פשוט כלל וכלל, הוא הוא זה אשר צוה לכתוב על מצבתו "יחיד בדורו בחכמת אלקים!" בדורו - דור מלא חכמים וסופרים, שרפי מעלה, היה הוא "יחיד בחכמת אלקים", לא בדור שלנו... והוא, מלאך האלקים, לא היה יכול לסבול את האור הגדול שזרח, כאשר רק התכונן הרבי רבי אלימלך לתפילתו! ולאחר כל זאת היה עדיין הרבי רבי אלימלך בטוח, שהוא אינו ראוי לקבל את חלקו בעולם הבא..."

טוב עין הוא יבורך, ישר כח לידידי מזכה הרבים הרה"ח חיים מאיר אוביץ שליט"א שהפנה אותי למאמר זה

איזו עצה נתן מרן פאר הדור לאריכות ימים

לעמוד ליד בית המקדש ולא להיכנס פנימה

השבוע למדנו בדף היומי (דף צ"ג ע"ב) במשנה: "איזו היא דרך רחוקה?... רבי אליעזר אומר מאיסקופת העזרה ולחוי".

אמר על כך מרן הרבי מסטריקוב זצוק"ל, שיש כאן רמז לזמן הזה שאנו עומדים סמוך ליד הכותל המערבי שריד בית מקדשנו, ואיננו יכולים לעצורנו להיכנס פנימה. "מה יכול להיות יותר רחוק מזה שהאדם עומד מחוץ לאסקופת העזרה ואינו יכול להיכנס פנימה!?"

וכך מסופר שבשנת תשכ"ז כאשר נסע הרבי מסטריקוב זצוק"ל בפעם הראשונה לכותל המערבי, וכידוע היו אז אנשים מחוגים מסויימים שאמרו שזו היא אתחלתא דגאולה וכו'. נענה הרבי ואמר: "וכי שייך יותר גלות מזה, שאנו עומדים על פתחו של בית המקדש, ואין אנו יכולים להיכנס!?"

היצר הרע
שהוא
השונא הכי
גדול שלנו,
אל תעשה
אותו לחברך

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ב שבט, דף ע"ה)

הסגולה של החזון איש לאריכות ימים

התורה הקדושה אומרת בעשרת הדברות "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך". אומר רש"י שם: "למען יאריך ימך - אם תכבד יאריך ימך ואם לאו יקצרו, שדברי תורה נטריקון הם מדרשין מכלל הן לאו ומכלל לאו הן. כמה עלינו לחיות באופן יום יומי עם

מצוה נעלית זו.

נספר סיפור מרטיט שאירע לפני יותר מחמישים שנה עם מרן פאר הדור החזון איש זצוק"ל. אברך צעיר חלה יום אחד במחלה קשה, והרופאים הפחידו אותו באומרים שלא נשארו לו הרבה ימים לחיות. האברך נבהל ולקח את זה קשה מאוד כמובן, והחליט לנסוע לבני ברק למרן החזון איש. הנסיעה לבני ברק לא היתה זולה בימים ההם, אך הוא הצליח לגייס לעצמו את דמי הנסיעה ויצא לדרך. בהגיעו למעונו של החזון איש, נכנס ופתח בפניו את סגור לבו השבור. מרן החזון איש ישב והקשיב לכל דבריו, ולבסוף שאלו: "האם יש לך אבא או אמא?" הלה הנהן בראשו לאות חיוב. והחזון איש הוסיף ושאל: "כמה עלתה לך הנסיעה?". נקב הלה בסכום עלות הנסיעה, ומרן נענה ואמר לו כד:

"התורה מבטיחה 'כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך', מתי לאחרונה הוצאת עבור הורייך חמישית מסכום הכסף שהוצאת לבוא לכאן? במקום לתת את הכסף עבור מצוה שהתורה מבטיחה

איך אפשר לקיים את כל תרי"ג המצוות

בדף היומי (דף ע"ה ע"א) למדנו שהגמרא דורשת: "אמר קרא ואהבת לרעך כמוך - ברוך לו מיתה יפה".

מדברי הגמרא אנו צריכים להוציא לעצמנו מוסר השכל, שהרי מדובר כאן באדם שעבר עבירה ובית דין באים לתת לו עונש מיתה, ועם זאת מצד ואהבת לרעך כמוך אנו חייבים לחפש לו מיתה יפה, על אחת כמה וכמה כשמדובר באדם חי שאנו צריכים לאהוב אותו ולעזור ולסייע לו במה שאפשר...

הגמרא במסכת שבת (דף ל"א) מדברת מענין זה, וכך מסופר שם:

"שוב מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמיא, אמר לו, גידוי על מנת שתלמדני כל התורה כלה כשאני עומד על רגל אחת. ודחפו באמת הבין שגידוי. בא לפני הלה, גיריה. אמר לו, דעלך סני לחברך לא תעביד [מה שעליך שנוי אל תעשה לחברך], זו היא כל התורה כלה. ואיך פירושא הוא, זיל גמור".

פירוש נפלא על דברי הגמרא כותב בספר בית שמואל: האר"י הקדוש מגלה לנו שכל אדם מ ישראל חייב לקיים את כל התרי"ג מצוות, ואם הוא אינו מקיים את כולן עליו לחזור בגלגול לעולם הזה. נשאלת השאלה איך יתכן שאדם יקיים את כל המצוות כולן, הרי ישנן מצוות השייכות רק לכהנים או ללוויים, וישנן מצוות השייכות רק לאנשים או רק לנשים, ישנן מצוות של המלך או של הכהן הגדול וכו', ואם כן לא יתכן שאדם יקיים את כולן?

מיני מתיקה

עליה אריכות ימים, הצוצת את הכסף לבוא למקום שאין בו שום בטחון...!

סיים היהודי את סיפורו: הדברים שנאמרו בפשטות ועזעו ורתי, ומאוננו יום התחלתי להקפיד יותר על מצוה קדושה זו של כיבוד הורים, והיא היתה בראש מעייני, ובה זכיתי לאריכות ימים!.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ערב שב"ק יתרו, דף ע"ז)

הפסוק אומר בתחילת פרשת וארא: וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. ותמהים המפרשים הרי אלקים הוא מדת הדין והו"ה הוא מדת הרחמים, אז איך הפסוק מתחיל וידבר אלקים, ומסיים ויאמר אליו אני ה'?

ונקדים את דברי המאור עינים בפרשת לך לך, ח"ל: "ועל כן אמרו רז"ל חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה בשמחה, כך יברך ברכה על הרעה בשמחה, כי באמת הכל הוא טובה, אפילו הרע ההוא גם כן לטובה יחשב, כי מצד הצמצום הוא שמצמצם מדת החסד שחפץ הבורא להיטיב לו אחר כך... וכפי הטובה הגדולה שבדעת הבורא ב"ה להביא עליו, כך צריך להיות הצמצום גדול מקודם... וכשמאמין בזה בודאי יברך על הרעה בשמחה כמו שמברך על הטובה, כי זהו התחלת הטובה, ובוה מכליל גבורות בחסדים, והבן, ונעשה יחוד הו"ה אלקים שם מלא".

ועל פי דבריו הקדושים חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא הסבר בפסוק הנ"ל, וידבר אלקים, היינו כשיש דינים על אדם רח"ל, כשיש מדת הדין, אם האדם מקבל אותם בשמחה ואומר גם זו לטובה, ומאמין שהכל באמת טובה עבורו, ממילא ויאמר אליו אני ה' – הופך הכל למדת הרחמים, ונשפע עליו רק חסדים ורחמים מן השמים.

מכתב הוד מכ"ק מרן אדמו"ר מתולדות משה שליט"א

בעזהש"ת, יום חמישי לסדר התייצבו וראו את יְשׁוּעַת ה' – בשלח, חמשה עשר ב'שבט' נוסריקון שלום ב'רכה ט'ובה, ראש השנה לאילנות שנת תשפ"א לפ"ק

יתברך מגבהי מרומים, האי גברא רבה, המושלם במעלות רמות, איש האשכולות מלא תהילות, מן שמיא קא זכו ליה לזכות את הרבים בשיעוריו הנפלאים, ובאמרי פיו המתוקים כדבש ונופת צופים, ה"ה הרה"ג המפואר רבי **אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א**, המוציא לאור גיליוני 'מתיקות הדף היומי'.

אחדשה"ט באבהב. בראש ובראשונה הנני באתי להודות לכם על הגליון הנפלא הזה, שהוא מלא דברי טעם וחפץ, הערות יפות ונעימות לעין, וכל כולו מלא וגדוש בדברי תורה ומוסר, מאמרי חיזוק מבאר החסידות, ושלל דיבורי התחזקות ועידוד המחייב את הנפש, שבאמצעותה יתעלה האדם למעלות רמות ונשגבות, ענינים הנצרכים לדורנו כאוויר לנשימה, וכשמו כן הוא "מתיקות הדף".

והאמת יאמר כי בכל פעם שמביאים לי אותו, הנני שש ושמוח עליו כמוצא שלל רב, כי המה דברים ערבים ונפלאים, וכל מילה ומילה שבו בדקדוק נכתבה. ואכן יותר ממה שכתוב בפנים, ניכר מביני השיטין שבח המחבר והאצילות שבו. ומחמת חביבותא אכתוב כמה מילין זעירין, הן מובא בשמי [גליון וארא] לתרץ קושיית האחרונים על דברי הגמ' [פסחים ח.]. 'אומר סלע זו לצדקה בשביל שחיה בני או שאהיה בן העולם הבא ה"ז צדיק גמור'. ולכאורה למה הוא נקרא צדיק גמור, הרי יש לו בזה נגיעות ופניות לטובת עצמו, ומה אויזה צדקות יש כאן, ואמרת בדרך רמז לפרש [שפת חיים' ג, נט], שמה שאמרו חז"ל ה"ז צדיק גמור, כוונתם לומר שפירושו "א געענדיקטער צדיק", דהיינו צדיק נגמר, שכאן כלה ונגמר לו זכות זו של מצוה זאת, כיון שעושה זאת לסיבה כל שהוא, ובגין כך חסר לו הרווח הנצחית שבוה.

והבאתם עוד ממה שהוספתי לומר, שנראה לי יותר מה שמתרצים, שהיה כתוב הרי זה צד' גמור' עם מרכאות למעלה, דהיינו 'צדקה גמורה', אולם המדפיס טעה בזה ומילא את האותיות לפי מה שחשב שהמילה הוא 'צדיק גמור', עקב כך כיון דזה לישנא דתמיהה בגמ' כגון זו, וגם מכח הקושיא דלעיל, ומעתה כיון שיש כאלו שחידוש הוא להם לומר כך, שנפל טעות כזה בגמרא [הגם שאין זה כ"כ נפקא מינה לדינא], והיות וכל מטרתנו והיותנו בעולם הזה היא לברר את האמת שבכל דבר בבהירות הדעת, אשר על כן אשתדל ליישב את דעתם ולקרב הדבר אל השכל כאשר עם לבבם, להבין ולהשכיל, ולהשמיע שאכן כך הם פני הדברים, ותהיה לנו לתועלת רבה להשיג ולראות שאין כאן כל חידוש לומר כן וכפי האמור. והענין בזה הוא כי פעמים רבות נשתרבו טעותים כגון אלו על ידי המדפיסים במשך כל השנים, וזאת משום שבדפוסים הגמ' הקודמים מלפני כמאה שנה, היו יותר רגילים לכתוב באופן של ראשי תיבות, כך שלא אחת ולא פעמיים ושלוש, המדפיסים האלו שלא היו נמנים בין התלמידי חכמים, מלאו את החסרון של המילים כפי קוצר שכלם הקט וכלי התבוננות יתירה, וכתוצאה מכך נשתרבו כמה טעותים של תיבה או כמה תיבות בש"ס על ידיהם, וכפי מה שעיינו הרואות, וכל בר בי רב יבין את זאת. ומי כעמו ישראל, שעל גבי טעותים אלו בונים ומפלפלים פלפולים שונים, ואכן אנו רואים כמה חשיבות יש אפילו לאות אחת, שבכוחה לשנות את פשר הדבר לכאן או לכאן, עד שעושים מאמרים רבים וטובים ומעניינים, לתרץ כל דבר על אופניו בטוב טעם ודעת, ושעל ידם מתרבה כבוד שמים לפרש הענין בכל מיני אופנים. וכדי לסבר את האוזן באמיתת דברינו להמתיק הדברים, נפרט כמה דוגמאות אחדים בענין זה.

הנה בגמ' [יבמות טז.]: 'אמר להם [רבי דוסא לרבי יהושע] וכו', אח קטן יש לי, בכור 'שטן' הוא'. פירש"י חריף ועומד על שמיעתו ועושה. ויש מקשים על זה, האין קורא אותו רבי דוסא בן הרכינס בשם מושפל כזה של שטן, והאם אין בדיבורו זה לשון הרע או מוציא שם רע. (ובפשטות י"ל כי הרי יש שטן של קדושה ושטן של הקליפה מהסט"א, כמבואר בספרי המקובלים, וכונתו היה שהוא תקיף בדעתו על צד הקדושה). ואולם עיין בהקדמה של העין יעקב [ווילנא] שכתב, שהסתמך על הגירסא של המדפיסים בספרד, וסומך עליו כיון שלא שלטה בו טעות הדפסה [כמו בהדפסת אשכנז], ואכן בעין יעקב הגירסא היא 'שנון', והביאור בזה נראה, שסיבת הטעות בדפוס שלנו, הוא מפני שלא היה כל כך מוקף גויל בין הנו"ן ובין הווא"ו של 'שנון', לאחר שנתחברו האותיות על ידי מעט דיו ובדומה לו, והיה נראה אצלם המילה שטן, כי האותיות "נו" כשמחוברים יחדיו נראים לעין כמו אות ט', גם ברש"י מסתבר לומר שהיה לו הגירסא הנכונה 'שנון' שהוא הפירוש חריף, וכמו שפירש הערוך (ערך ש"ן) מלשון שנון היינו חריף. [ואכן זאת יאמר שאף אם נאמר שפירושו, בעל שיניים גדולות, כבר כתב באוצר הגאונים שאין זה כינוי של גנאי, וכי כך היו רגילים בבבל לקרוא, אף בזמן הגאונים לכל מי ששיניו גדולות].

ואתן דוגמא גם בדברי רש"י בכגון דא, והוא במתני' [שבת לד.]. ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה, עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר. וברש"י עשרתם – פרות האילן. וכל המעיין שם ברש"י תמה יתמה, שהרי גם את הירקות מעשרים, ואכן ב'אור זרוע' שהוא תלמיד מובהק של רש"י והיה לו כתב ידו, כתוב שם 'פירות האילן', דהיינו פירות הנמצאים בביתו, זאת אומרת שהטעות נשתרבה כאן, לפי שהיה כתוב פירות האילן, והמדפיס טעה וחשב שזה ראשי תיבות של האילן, או שחשב שזה יו"ד.

ועל פי דברינו יובן היטב כיצד ואין משתרבים טעותים מעין אלו, וזאת כי כאמור המדפיסים לא היו כל כך תלמידי חכמים ונבונים היודעים לדייק ולכוין לאמיתת פני הדברים, וכתבו כפי שהיה נראה להם בהשקפה ראשונה בלי עיון בעומק הדברים, כדי למלאות המילה ובלי מחשבה כהוגן.

ובאותו סגנון יש לומר ולתרץ שמה שכתב המשנה [ראש השנה ב.]. 'באחד בשבט ראש השנה לאילן' וכו' ולא כתוב 'לאילנות' לשון רבים, כמו שאר דברים שמונה המשנה – למלכים ולרגלים לשמיטין וליובלות וכו', שהוא מחמת טעות המדפיס שהיה כתוב לאילן, ולא ידע דקדוק לשון מה היא.

ואכן כל זאת אינו שולל את האמת, שגם במילים שלימות יש סוגי גירסאות לרוב וכידוע להלומדים, ולפי דרכנו למדנו שאפילו על חצי אות החילוק בין ו' או י', כותבים הרבה דברי תורה ומאמרים לאין שיעור. ומידי דברי בו זכור ואזכרו עוד מענין לענין, ממה שאמרו חז"ל [ברכות יט.]. 'אם ראתה ת"ח שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום שמא עשה תשובה, שמא סלקא דעתך אלא ודאי עשה תשובה'. ורבים הם השואלים מה היה ההוי אמינא של הגמ', הרי פשוט הוא הדבר שת"ח שעשה עבירה ח"ו, תיכף ומיד יחזור בתשובה שלמה, והיה כאלו שרצו לומר שנשתרבו כאן איזה טעות, אך לעומת זה בא חכם אחד לומר, שאין כאן שום טעות, רק שהניגון הולך אחרת, ומקום הנקודה היא אחר תשובה, ולא אחרי המילה ביום, והיינו דאמר רבא אם ראתה ת"ח שעבר עבירה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום שמא עשה תשובה, דהיינו אל תחשוב עליו שרק 'שמא' עשה תשובה, כלומר שיהא ספק אצלך אם עשה תשובה או לא, כי בודאי עשה כבר תשובה, וזהו ההמשך בגמ' כי שמא סלקא דעתך, לא, הרי ודאי עשה תשובה.

ומעתה חושב אני, שאחר האריכות זאת, מובן הדבר לאשורו, ואני על משמרתי אעמודה לומר שמסתבר יותר שנתחלפה המילה מצדקה לומר צדיק, ואין כאן מילתא דתמיהה לומר כך כלל. ומה שלעני"ג נראה כתבתי. והשי"ת יהא בסעודכם לעלות בקודש מעלה מעלה, ולהפיץ מעיינותיכם חוצה, לתועלת בני ישראל כאוות נפש, ונפש הדושה"ט.

מכתב הוד מכ"ק מרן אדמו"ר מתולדות משה

כל זה המעט רשמתי להראות גודל חשיבות הגליון אצלי

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

נקדישך

הסגולה היקרה והמעלה הנפלאה של שתיקה בשעת התפלה

בא בחלום ופניו זוהרות באור יקרות

סיפור נורא שהתרחש בתקופה האחרונה והסעיר את העיר אשדוד יצ"ו

סיפור נורא דלהלן שמענו מפי ידידנו הרה"ג ר' מאיר אקער שליט"א יו"ר ארגון "בנינו" שע"י המנהל ידידנו הרה"ח ר' יעקב אליעזר שישא שליט"א. ר' מאיר שמעו מבעל המעשה, וכך היו דבריו:

לאחרונה נסעתי לעיר אשדוד להשתתף בשמחת בר מצוה של יתום אחד מחניכי המוסד "בנינו", הגעתי לשמחת הבר מצוה והשתתפתי בה, והנני רואה יהודי בשנות החמשים לחייו שמסתובב בשמחה ממש כבעל השמחה, מכבד ומקבל פני האורחים ומחלק הכיבוד, וכאחד שמכיר המשפחה ובקשר אתם כל הזמן, לא הכרתי את האיש ורצייתי לדעת מי הוא האיש הזה שכ"כ קרוב לשמחה וטורח כל הזמן שהכל יהיה על צד היותר טוב.

ניגשתי לתלמידי היקר חתן הבר מצוה ושאלתי למהותו של איש זה, האם הוא דוד שלו או קרוב משפחה, לשמוע שאלתי ענה לי החתן בתהרגשות: אה, יהודי זה, הוא ידיד קרוב מאד לאבי ז"ל, ואני מציע לך שתיגש אליו, יש לו סיפור נפלא ונורא לספר על הקשר לאבי ז"ל, גש נא אליו ובקש לו שיספר לך כל הענין. כך עשיתי, ניגשתי אל האיש, ואמר לי שעכשיו הוא עסוק מאד לכבד אורחי השמחה, ואי"ה כשאתפנה אספר לך כל הענין.

בסוף השמחה, כאשר סוף סוף התפנה ה'בעל שמחה', התחיל לספר הסיפור כדלהלן, אשר ממש תסמרנה סערות ראשי לשמע הדברים: "אני הייתי להבלחט"א ידיד לאבי החתן דגן, והיינו יושבים ביחד בביהמ"ד בתפלות שבת קודש, וכיהודים יראי שמים נזהרנו שלא לדבר בעת התפלה כפסק השו"ע, אך בעת שירת 'לכה דודי' היינו יושבים בכל שבוע ומדברים על דא ועל הא, והורינו היתר לעצמנו שע"ז לא נפסק בשו"ע שאסור ואינו בגדר 'מדבר בעת התפלה'.

חלפו ועברו הימים, ולצערי נחלה ידידי ז"ל, ומצבו התדרדר, עד של"ע נתבקש לשיבה של מעלה.

ויהי כעבור זמן מפטירתו, ובלילה אחת נתגלה לי בחלומי, והנה אני רואה איך שידיו ופניו מלא בצרעת ושחין באופן נורא ומבהיל, נזדעזעתי מאד לראותו בכך, ושאלתיו בחלום על מה ולמה הגיע לך כזאת?!

בשברון לב סיפר לי: כל זה הגיע לי על זה שהייתי מדבר עמך בעת שירת 'לכה דודי' בבית המדרש, וכעת כיון שאני כ"כ צרוע ומוכה שחין איני יכול להגיע למקומי ולהיכנס לשום היכל, וכך אני נע ונד בעולמות..."

המשך בעמוד ב

עד דלא ידע
בין "סלח לנו"
ל"שוך הצרעל"...

לרגל ימי הפורים הבעל"ט, נביא כאן איזה דברי בדיחותא וצחות מאצרותיו של המגיד הירושלמי רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל, על אלו המשוחחים בשעת תפלה.

ידוע מה שאומרים העולם, כי כאשר רואים שבעל-תשובה כבר מתיר לעצמו לדבר באמצע חזרת הש"ץ – הרי זה אות ומופת חותך לכך שכבר יצא מגדר 'בעל-תשובה', והרי הוא 'חרדי גמור'... , כאשר מצטרף אדם אל עולם התורה, ומגלה את עולמות הזוך והטוהר הטמונים ביהדות האמיתית ובתורת ה' - הרי הוא אחוז התלהבות מהחיה הרוחנית אותה חווה הוא לראשונה בחייו, ולפיכך קל לו להתגבר על נסיונות שונים אשר קשים הם עד מאד עבור אדם אשר התרגל לחיות את חייו בפסגות רוחניות גבוהות, אדם אשר ליבו גס כבר בקיום התורה והמצוות.

אמת, נכון הוא הדבר כי לא כך ראוי היה שיהיו פני הדברים, אולם בתוך עמי אנכי יושבת... זוהי המציאות, בין אם ראויה היא ובין אם לאו...

*

מספרי סיפורים יודעים לספר, על אותו יהודי אשר במהלך קנייתו לכבוד שבת קודש בשוק הכרמל שבתל-אביב רבתי, חש לפתע באגרוף הפוגע בליבו, ומיד לאחריו באגרוף נוסף... משהפנה את ראשו לאחור לבחון מיהו זה אשר מבקש להרע עימו, או אולי שמא פגע באי-מי בטעות וכעת נוטל הלה את נקמתו - גילה להפתעתו כי ניצב הוא על מקומו שבבית הכנסת, באמצע תפילת עמידה... המשך בעמוד ב

ביומי דפורים לאמיד זיך מקבל זיון די היולוגע קבלה
שלא לדבר בשעת התפלה וקריאת התורה
און דערמיט זוכה זיון צו רפואות וישועות וכל מילי דמיטב

קימו וקפלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם ולא יעבור

אין לקרותו בשעת התפלה או בשעת קריאת התורה

"אני חסתי על חייו של הרב פלמן, ומשמים זיכו אותי להתברך בזרעא חיא וקיימא"

סיפור מופלא מפיו של הרב יוסף קדוש, תושב בית שמש, שקיבל על עצמו קבלה טובה ומשמים שילמו לו מיד וללא שיהוי

"ברצוני לספר מעשה שאירע עמי לפני כשנה" מספר הרב קדוש. "ביום מן הימים נכנתי לבית הכנסת, וראיתי בלוח המודעות מכתב מרגש מאוד

מתפללי ביהמ"ד, אך בלבי ייחלתי וציפיתי לראות אות וסימן מן השמים האם אכן הנני עוזר בטרחתי לטובת ידידי ז"ל, ועבר זמן רב ועדיין לא ראיתי שום סימן מעין זה.

כעבור תקופה כחצי שנה שהתחלתי בפעולות הללו ברוב טרחה ויגיעה, והנה בלילה א' רואה אנכי את ידידי והנה פניו זוהרות באור יקרות, ואין שום סימן מכל הצרעת והשחין שראיתי בחלום הראשון, ובחלום השני ידידי מודה לי על כל מה שעשיתי למענו ומבשר לי שב"ה כבר הגיע למקום מנוחתו בזכות כל פעולותי לעורר יהודים על האיסור החמור שלא לדבר בעת התפלה. - (קנין תורה)

ככה דיבר אלי האיש, וברוב תחנונים ביקש ממני שאעשה ככל יכולתי לטובת נשמתו.

ויהי בבוקר ותפעם רוחי למראה החלום, ושבת והעליתי מחשבות לטכס עצה מה הנני יכול לעשות לטובת נשמת ידידי ז"ל שיבוא על תיקונו ומקומו, והחלטתי שמשבוע זה ואילך, אסתובב בכל שבת בבתי המדרשות שבעירי לעורר את אחב"ו על גודל איסור שיחה בביהמ"ד בשעת התפלה, וכן אספר להם על חלומי, ויהא זה לזכות ולעילוי נשמתו של ידידי ז"ל.

ואכן כך עשיתי, ומאז התחלתי לכתת רגלי בכל שבת לביהמ"ד אחר בכל קצוות העיר לעורר את

"ממ... מה זה?! פלט החתן ההמום"

"כן" - השיב החתן ההמום - "אבל למה הוא צריך להיות כאן...?"

"אני מסבירה לך", ענתה הכלה, "יש לו התמחות בכל דבר! כל ידע, כל ייעוץ, כל שירות הוא יתנדב לעזור לנו, אתה תראה..."

החתן חשב שהוא עומד לצאת מדעתו. מה זה?! איזו כלה הוא קיבל? האם אפשר עוד להתחרט ולבטל את כל החתונה הזאת בכלל? הוא נשך את שפתיו בחוזה וניסה לומר שוב בעדיניות מרובה: "אני לא מבין, לשם מה הוא צריך להיות איתנו בחדר הייחוד...?"

"נו, הרי כבר הסברתי לך פעמיים", אמרה הכלה, "וחוץ מזה, הרי שנינו עברנו היום יום עמוס במיוחד, ואני עוד עלולה לשכוח כמה סידורים דחופים שנותרו לי, כמה טלפונים חשובים שעלי לעשות הערב ומחר על הבוקר, והפיליפיני יוכל לרמוז ולהזכיר לי. הוא לא ידבר, כדי לא להפריע לפרטיות שלנו בחדר הייחוד, כך סיכמתי איתו במפורש, שיהיה כמו חרש שאינו שומע ואינו מדבר. מה זה כבר מפריע לך שהוא בסך הכל יושב פה בשקט בפינת החדר?"

משראתה הכלה את עיניו של החתן מביטות עליה בתימהון גובר והולך, הוסיפה ואמרה: "אתה יודע מה? אני בעצם לא חייבת להתייחס אליו. אפילו אם הוא ירמוז לי משהו... אני לא אתייחס אליו! אבל בכל מקרה, נראה לי שעדיף שהוא יישאר איתנו כאן למקרים דחופים... מה אתה אומר...?"

*

הסיפור הזה אמיתי אבל עם כמה שינויים: - א. החתן והכלה הם לא אחר מאשר הקב"ה ועם ישראל. - ב. החתונה לא התקיימה באולם שמחות אלא בבית כנסת. - ג. חדר הייחוד זה השעה האישית והפרטית שלנו עם הקב"ה. - ד. שמו של הפיליפיני הוא לא ממש "פיליפיני" - אלא "פלאפוני..."

ועכשיו קראו שוב את הסיפור מההתחלה...

(הפוחח - מעובד ע"פ מאמר בליקוטי שמואל)

סיפור כמעט אמיתי, הפרטים המזהים טושטשו - אל תפספסו!

הכלה הייתה נרגשת מאוד. נמצאת היא ביום הגדול של חייה, יום החתונה. התנאים נערכו, הפרחים נשזרו, המתנות נשלחו, וההזמנות חולקו. המשפחות עסקו בקניית בגדים, סגרו עם תזמורת ברמה, עם צלם, סיכמו עם בעל האולם על כל מנה ומנה לשביעות רצון האורחים... הנה! סוף סוף הגיע היום המאושר בחייה!

היא ישבה בכסא הכלה כל כולה קורנת מאושר. מרטיבה את ספר התהילים שלה בדמעות התרגשות. מוקפת בבנות משפחתה, בשכנותיה, במורותיה ובחברותיה מהסמינר...

והנה, הגיע טקס החופה. קשה מאוד לתאר את תחושת הרוממות של שני בני הזוג. החתן, ששמו הלך לפניו כתלמיד חכם צדיק וירא שמים, ניגש יחד עם כלתו לאחר טקס החופה אל חדר הייחוד שמח ומאושר.

לאחר רבע שעה נשמעו דפיקות בדלת. הכלה קמה לפתוח, בפתח עמד פיליפיני, מחויט להפליא. למול עיניו הנדהמות של החתן, הכניסה אותו הכלה לחדר והורתה לו לשבת בצד על אחד הכסאות הפשוטים.

"ממ... מה זה?! פלט החתן ההמום. "אה...", היא חייכה, "זה פיליפיני שעובד אצלנו וסייע לנו רבות בהכנות לחתונה". ומיד הוסיפה: "אל תדאג, הוא לא מבין אידיש, אנחנו נדבר רק באידיש, נראה לי שהוא לא מפריע. הוא רק יושב כאן בשקט."

"כן, אבל למה?" פלט החתן בגמגום כשעיניו פעורות לרווחה.

"פשוט מאוד", השיבה הכלה הטריה, "הפיליפיני עזר לנו היום במשך כל ההכנות לחתונה. ואם נצטרך משהו, נוכל לשלוח אותו לכל שליחות. אם נצטרך חס ושלוש עזרה רפואית הוא יעמוד לימיננו, ואם נרצה לשתות משהו... הוא תיכף ומיד יזדרז להביא לנו."

המשך בעמוד ב: התברר, כי בעוד גופו שרוי בבית הכנסת, עם הציבור הקדוש, ופיו ממלמל דברי שבח, הודאה ותחינה לבוראו - הרי שמחשבותיו פרחו להן זה מכבר, שוטטו בארבע כנפות הארץ, ועד לשוק הכרמל הן הגיעו כאשר הן מתכוננות את הקניות אותן עליו לבצע לאחר שסיים תפילתו... שם, בין הדוכנים - המתינו המחשבות לבעליהן שיבוא בגופו ויצטרף אליהן, אלא שכאשר חבט ידידו על ליבו בברכת 'סלח לנו' - נקטע חוט מחשבתו, ואותן מחשבות נאלצו להפרד מהשוק ומהמולתו ולשוב אל בית הכנסת שוקק החיים...

*

עוד מספרים סיפור נוסף, אשר אולי הינו מעט פחות אקטואלי - אך בודאי כל אחד יוכל למצוא אצל עצמו ממינו ומבני מינו של אותו מעשה...

הסיפור השני - התרחש בעיירה יהודית טיפוסית לפני שנים רבות, וגיבור הסיפור היה געלון העיירה אשר הספיק לבצע רכישה מוצלחת של סוס אביר עוד לפני תפילת שחרית, ואף לעבור אי-אלו הרפתקאות. את החדשות המסעירות הוא הזדזר לספר לידידו הסנדלר, ומאחר ולא מצאו בטרם התחיל בתפילתו - נאלץ על כרחו לעשות זאת באמצע חזרת הש"ץ, תוך שהוא אינו מחמיץ חלילה אפילו 'אמן' אחת, או 'ברוך הוא וברוך שמו' אחד... וכך זה נשמע: "שמע נא ידידי, היום קניתי סוס, הו! איזה סוס!" - "ברוך הוא וברוך שמו!"... עליתי על הסוס בכדי לבדוק את כוחו, ומה אומר לך? היה זה פשוט תענוג! כל מי שראה אותי רוכב על הסוס מלא התפעלות - פתח את פיו ואמר: 'אמן!'... בקיצור, סוס כזה - לא ראיתי מימי! אתה מתאר לעצמך איך שהוא קופץ? - קדוש קדוש קדוש" - הדגים היהודי, תוך שהוא מקפץ ועומד על קצות אצבעותיו פעם, פעמיים ושלוש...

"כן! ממש כן! כל הסוס קופץ, מתרומם ויורד, מתרומם ויורד! אנשיעמדו פשוט פעורי פה, התבוננו כיצד רוכב אני על סוסי החדש, ואמרו איש לאחיז - 'ברוך הוא וברוך שמו!'"

אבל אחר כך - המשך הגעלון ופניו התכרכמו - "קרה אסון! הסוס, סוסי החדש והיפה, הסוס המקפץ ודוהר - התהפך לפתע! 'ברוך הוא וברוך שמו!'... בעקבות המכה - נפח הסוס את נשמתו, ולפיכך התקבצו הנוכחים וניסו למשוך אותו לפאתי הכביש בכדי שלא לעכב את נועת העגלות, ואז פתע נשמעה צעקה: 'כהנים' - ממש כאילו היתה זו לוויה אמיתית! אחר כך קברו אותו, ובכך נגמר הסיפור - 'יתגדל ויתקדש שמהי רבא'..."

הרי לנו יהודי 'יקר', אשר לא יתר אפילו על 'אמן' אחת, אפילו לא על 'ברוך הוא וברוך שמו', ואת כל אשר ביקש לספר - הוא הספיק לומר ביני לבנינו... אולם איך זה נשמע? כלנו שמענו... דבריו השתלבו בסדר התפילה הפלא ופלא, אלא שמשמעותם נותרה ענומה למדי... לומר קדיש על סוס - אין זה מקובל, ואף לא הגון וראוי...

אולם לצערנו, זה המצב... בני האדם נהיו למכונות אוטומטיות, אשר מבצעות את המשימות המוטלות עליהן - מבלי להבין ולהרגיש את משמעותן... וכי מה חושב לו אותו יהודי שבשמים יקבלו תפילה שכזו? שהיא תעלה לרצון לפני אדון כל? האם מעלה הוא על דעתו כי כל מילה ומילה אינה נרשמת בשמי רום - בספר החובות עליו יצטרך הוא ליתן דין וחשבון לאחר מאה ועשרים שנה? ובכן, אותו יהודי אינו חושב כך - חלילה וחס, או ליתר דיוק - הוא אינו חושב בכלל, והתוצאה הישירה היא הוצרתן של תופעות ענומות מעין אלו המתוארות לעיל... (דרשות המגיד לשבועות)

פלפון בביהמ"ד, היתבין?!

מכתב נוקב מוהרה"ג ר' אלי מאיר סמיט שליט"א
האה"כ בית אולפנא להוראה

וכבודו, ושלא לנהוג ח"ו שום זלזול וקולא בקדושת ביהמ"ד, כדי שזנכה שקדושת ביהמ"ד יוכל לפעול התעוררות בנפשותינו, ונוכל לזכות להיות במצב של "הולך לבית המדרש".

והנה בתקופה האחרונה עברנו מצב קשה מאוד, בגזירת הווירוס שנתפשט בעולם, ומלבד כל צער החולים ומשפחותיהם, ומלבד הקרבנות שנלקחו מאיתנו רח"ל, והשאירו אחריהם יתומים ואלמנות, מלבד זאת הוכינו בכפלים, והיה גזירה לסגור את בתי כנסיות ובתי מדרשות וישיבות על מסגר ובריה, ומחייב חשבון הנפש, על מה עשה ה' ככה.

ומצאתי מאמר נורא בספר חסידים, לרבינו יהודה החסיד, שכתב דברים מבהילים (סי' רט) וז"ל: אם תראה בית של צדיק או בהכנס"ס חרב, או רשעים דרים בו, דע שישראל היו דרים בו דרך בזיון, וכן ביהמ"ד שנהגים בו קלות ראש, סופו נופל ביד ערלים. דיו לעבד שיהא כרבו, כי לא נהגו נכרים קלות ראש ובזיון בבית ה' עד שנהגו בו ישראל, שנאמר (ירמיה ז, יא) המערת פריצים היה הבית הזה, ואח"כ וארוה כל עוברי דרך, וכו', עכ"ל, כי באמת ביהמ"ד וביהכ"ס הם בית ה', ואיך יתכן שיהיה לגוי שליטה על בית ה', ואין לגוי שום כח ושליטה ואחיה בבית ה', ורק אם אנחנו מזלזלים בקדושת ביהמ"ד אז יש לגוי אחיזה ושליטה, וכמו שמצאנו בבית המקדש, שהיה לגויים והרשעים אחיזה בביהמ"ק רק משום שאנו קלקלנו ופגמנו בקדושת ביהמ"ק, וכמו שמצינו במדרש (ויק"ר פ"כה) אמר הקב"ה וכו' טיטוס הרשע נכנס לבית קדשי הקדשים וחרבו שלופה בידו, גידר את הפרוכת ויצאת חרבו מלאה דם נכנס בשלום ויצא בשלום, ובניו של אהרן נכנסו להקריב ויצאו שרופים וכו', ע"כ, כי באמת הוא פלא והפלא, הלא בני אהרן שבאו בקדושה עליונה, ורצו להקטיר קטורת נשרפו מיד, ואיך יכנס טיטוס להחריב ולגדף, ובמדרש לא נתפרש מה באמת התשובה לזה, רק הביאר הוא כמ"ש (סנהדרין צ) היכלא קליא קלית, בית שרוף שרפת, והיינו שכ"ז שכלל ישראל שמרו משמרת הקודש והמקדש כראוי, אזי יש קדושת המקדש בשלימות, ואזי הנכנס מת מיד, ולכן נדב ואביהוא מתו מיד, ובחורבן ביהמ"ק מצד עצמו של היכל כבר היה כשרוף, כי נסתלקה קדושתו מעליו ע"י מעשי ישראל, וממילא יש לגויים שליטה עליו, וטיטוס יכול ליכנס ולעשות כרצונו, כי כשאין ישראל שומרים ומקיימים הענין בשלימות הראוי, ה"ז כאילו ניטל מהם, ואם אין מקיימין ח"ו נוטלין אותה מעמנו, ואחר שניטל הכח הרוחני של הדבר, אז ח"ו יש לגויים שליטה על זה, שכביכול ניטל מישראל כח המקדש, וממילא יש לגויים כח להחריבו, כי בטל כוחו של ביהמ"ק, ונשאר עצים ואבנים בעלמא.

אני אסיים בברכות הצלחה מרובה וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, חזק חזק.

לכבוד הגליון הנפלא ונקדישך.

שמחה גדולה היה לי כשראיתי שמתחילין לעורר כלל ישראל לא להכניס סאלפון בבית המדרש, בפרט בתקופה האחרונה שכלל ישראל עבר מצב נורא ואיום, זה הזמן אכי מוכשר לעורר על ענין קדושת בית המדרש, אני שולח חלק מהמדרשה שנתתי על ענין זה מה שסגרו הבית המדרש ומקורות בראשונים.

בפסוק בפרשת בלק (כדה) מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל, ופירש הספורנו מה טובו אהליך יעקב - בתי מדרשות, כענין יושב אהלים (בראשית כהד) וכו', משכנותיך - בתי כנסיות ומקדשי קל המיוחדים לשכן שמו שם, ולקבל תפלת המתפללים, עכ"ל, והיינו שהספורנו מפרש תיבת משכנותיך דקאי על בית הכנסת, משום ששם שוכנת השכינה, כדי לקבל את תפילת כלל ישראל באהבה וברצון, והוסיף הספורנו לפרש את הפסוק מה טובו וגו', שהוא להראות ריבוי של טובה באופן מופלג, מה טובו אהליך, ופירש כי בתי כנסיות ובתי מדרשות מטיבים לא רק ללומדים והמתפללים עצמם, אלא לכל כלל ישראל, ולכן אמר הכתוב יעקב וישראל, אהליך יעקב ומשכנותיך ישראל, להראות שכל ישראל בכל מצב ודרגה יש להם תועלת מבתי הכנסיות ובתי מדרשות, כי כוח התפילה מועיל ומביא שפע לכל ישראל, וזה הוא המשך הפסוקים כנחלים נטיו כגנות עלי נהר, שבתי כנסיות ובתי מדרשות הם כמו הנחלים שנטויו אל השדות להשקותם, וכן יושבי אהלים ותופשי התורה דולים ומשקים מתורתם להמון, וכמו כן המתפללים הם כגנות עלי נהר אשר לא ימישו מעשות פרי, ומשפיעים טובה וברכה לכל ישראל, עכ"ד הספורנו, וא"כ בית הכנסת הוא מקום השראת השכינה, ובאופן שכל הצורה של השראת השכינה הוא עבורנו, כדי לקבל את תפילותינו, ולהביא ולהשפיע טובה וברכה לנו ולכלל ישראל.

ויסוד הדבר הוא מה שלמדנו בגמ' (ברכות דף טב) כל המבזה את הבגדים סוף אינו נהנה מהם, שנאמר והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחס לו (מ"א א, א), כיון שדוד המלך כרת כנף מעילו של שאול במערה, ולכן כשהיה זקן לא חממוהו הבגדים, והרי לנו שאפילו כח טבעי שיש בבגדים שהם מחממים, מ"מ אם מזלזל בבגדים מפסיד זה הכח, וא"כ ק"ו בן בנו של ק"ו לכה הרוחני שא"ל להשיג רק אם מחשיב הענין כראוי, ואם ח"ו מזלזל ואין מחשיב כראוי לא יהיה לו תועלת מן הענין, כי אי אפשר לזכות לשום דבר אם אין מכבדין ומעריכיין כראוי, וא"כ נוכל להבין ששייך מצב שאדם נכנס לבית אלוקים, והקב"ה משרה שם שכינתו כדי לקבל את תפילתו, ואעפ"כ אין לו לאדם שום התעלות רוחני, והוא משום שמזלזל בקדושת ביהמ"ד, ואינו מחשיב כראוי את קדושת המקום, וממילא אין משפיע עליו כלל, ואין מביא לו שום התעוררות והתעלות, וא"כ צריך להתחזק בכפלים בקדושת ביהמ"ד

מהרב חזקיהו יוסף פלמן זצ"ל, שהיה אז על ערש דווי, לאחר שגילו כי בגופו מקננת המחלה הנוראה, בשלב מתקדם מאוד.

"היתה לי היכרות עם הרב יוסף פלמן, בנו של הגאון הגדול רבי בן ציון פלמן זצ"ל. כתושב בית שמש יצא לי לפגוש אותו פעמים רבות והיו לנו קשרי ידידות ברמה כזאת או אחרת.

"במכתב הוא סיפר על חלומות שחלם שקראו לו לעורר על העניין של זהירות מדיבור בשעת התפילה וקריאת התורה, חלומות שהוא ביטל והתעלם מהם, ולאחר מכן כשלקה במחלה תלה זאת בהתעלמותו ההיא.

"הרב פלמן ביקש אז שכל מי שקורא את המכתב יקבל על עצמו שלא לדבר בתפילה למשך 40 יום לפחות, לרפואתו, ובאמת היתה התחזקות גדולה מאוד בעניין ברחבי בית שמש וברחבי הארץ בכלל.

"חשבתי לעצמי, הרי אני מכיר אותו, כואב לי הלב על מצבו הרפואי, אני רוצה שהוא יחלים וישוב לאיתנו, אז נכון שזה לא קל להישמר מדיבור בתפילה באופן מוחלט, ממש בלי לדבר אף מילה אחת של דברים בטלים, גם בזמן שהחזן אומר 'קרבנות' ואני עוד לא התחלתי להתפלל וכדו..."

"אבל מה לא עושים כדי לסייע ליהודי להניצל ממות ל"ע. החלטתי שאני מקבל על עצמי וחתמתי את שמי על המודעה בהתחייבות גמורה שלא לדבר בתפילה ובקריאת התורה לפחות 40 יום, ועם השתדלות שלא לדבר בתפילה בכלל גם לא אחרי שיחלפו 40 הימים הללו.

"למרבה הצער, מחלתו של הרב פלמן היתה בלתי הפיכה. משמים נגזרה גזירה, ולא הועילו כל הפעולות והמאמצים שנעשו ברוחניות ובגשמיות כדי להצילו. אבל את הקבלה הטובה המשכתי לשמור.

"כעבור זמן התברר לי ש'כל מה שאדם עושה לעצמו הוא עושה'. אני חסתי על חייו של הרב פלמן, רציתי שיתברך בחיים ארוכים, ומשמים זיכו אותי להתברך בזרעא חיא וקיימא, ונולד לי בן זכר תשעה חודשים אחרי אותה קבלה טובה.

"הנה כי כן", מסים הרב קדוש, "עשר שנות ציפיה והתרוצצות בין רופאים הסתיימו להן במחי החלטה אחת גמורה שקיבלתי בלבי, שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה." - (הפותח)

כלל ישראל יש להם חוש הריח טוב

המשך שיחה נפלאה מפי הרה"צ רבי מאיר איתמר רוזנבוים שליט"א:

סגולה לפרנסה

נודע שאחד המפתח ות לחזק את בני ישראל, הוא בסגולות על עיני פרנסה, שהרי לא נפקד איש שאינו נצרך לסגולה לפרנסה, בגדול החל ובקטן כלה, ע"כ אספר עובדא בענין זה.

מעשה שהיה עם יהודי הגר בעיר וויליאמסבורג, רבים מכירים אותו, וסיפר זה אינו בגדר סוד, ואפשר לראות עליו קבלתו והנהגתו דבר יום ביומו.

פלאות התפלה

מרגליות ומטמוניות מפלאי פלאות
התורה בנושא תפילה
נעתק מספר 'זכרון מטמוניות' ברשות המחבר שלי"א

מה טוב לומר כל התפילות מתוך הספר

מה טוב ומה נעים שיאמר כל התפילות וכל הברכות מתוך הספר, שזה מועיל לכוון במה שאומר, ואתנח סימנא "אמר עם הספר, ישוב מחשבתו הרעה", ובפרט בתפילת שמונה עשרה, אם אינו מתפלל בעינים סגורות, חיובא רמיא ליתן עיניו בספר, ולא יא עיניו משוטטות אנה ואנה, כי החמירו בזה הקדוש (דברים דף ר"ט ע"ב) בענשו וגנאי הדבר, ובזה אדם ניכר אם הוא בור או ירא חטא.

פלא יועץ (אות ס' - ספר)

ירגיל את עצמו להתפלל בכל כוחו ובקול המעורר הכוונה להדבק המחשבה לדיבור, ופניו אל הכותל בתוך סידור התפילה בבוקר ובערב, ולא יסתכל לצדין מתחילת התפלה עד סופה, ובחזרת הש"ץ השמונה עשרה יעיין בסידור לענות אמן בכל כוחו על כל ברכה וברכה.

נועם אלימלך (צעטיל קטן)

כתבו האחרונים שכל מי שאינו עוצם עיניו בשעת תפלת שמונה עשרה, אינו זוכה לראות פני שכינה בצאת נפשו, אך אם מתפלל בסידור ועיניו פקוחות כדי לראות בו לית לן בה.

משנה ברורה (סימן צ"ה סעיף א' ס"ק ה')

המתפלל על אחרים, כשיהיה לו צרה מלאכי השרת מתפללים עליו

זוכה גם כן למה שכתב הרב "ברית עולם" (סימן ר"ח) דהמתפלל על אחרים בעת צרה, כשיהיה לו צרה, מלאכי השרת מתפללים עליו להושיעו.

כף החיים (סימן תקע"ח אות ד)

אותו יהודי היה לפני שנים סוחר גדול במניות (סטאק"ס) וכמו רוב האנשים השולחים ידם בעינים אלו - אומרים תשעים או מאה ואחד אחוזים - הפסיד את כל ממונו, ונעשה בעל חוב גדול, ולא היה לו פרוטה לפרוטה לקנות לחם לאכול ובגד ללבוש.

דרכו היה לישיב בביהמ"ד ולהרבות שיחה בחברות חבורות, ובפרט שהיה אז תקופה סוערת ביותר בויליאסבורג, עד שכמעט ולא נמצא שני אנשים שידברו יחד ויוכלו לשמור את פיהם, וקיבל על עצמו שלא לדבר בבית המדרש, ועמד על זה בתוקף ובגבורה. לא עברו כמה חדשים, והציעו לפניו עיסקה גדולה בגדר מציאה, ומשם ואילך התעשר בעושר רב מאוד, עד שכהיום הזה יש ברשותו אלפי דירות המושכרים לאחרים.

כבר הזדמן לי כמה פעמים להשתתף אצלו בשמחות שנערכו בבית המדרש, ועונה להמברכים "ברוכים תהיו" כנהוג, ולא יותר, וכאשר יש לו דבר נחוץ לדבר, יוצא מבית המדרש עד לרחוב העיר, בכל שטח בית המדרש אינו מדבר, בין בשבת בין בחול, בין בשעת התפילה בין שלא בשעת התפילה. ורגיל בפיו מה לומר, וכי מה אתם חושבים שהתרגלתי לזה? לא ולא, בכל יום יש לי נסיון קשה, רק אני מתגבר על יצרי מדי יום ביומו.

ואשרי להאדם אשר מקבל על עצמו קבלה זו, שזוכה לדברים הרבה, שכל המוסר את נפשו לה' אפילו בקבלה קטנה לכבוד השי"ת, הקב"ה ממשיך לו ישועות אשר אין מגיע לו בדיון.

הבורא כל עולמים יעזור, שנזכה כולנו לשמור ולעשות ולקיים את כל הענינים אשר דברנו, וכל בני ישראל כאן ובכל מקום שהם יזכו לקוויטלעך טובים, ונזכה להגאולה השלימה בב"א.

(דרך אמונה - מעדני מלך)

וסגרו על מסגר, ומרוב ימים יפקדו [ישעי' כד, כב]

יהודי הגיע מקנדה אל העיר בני ברק. הוא נכנס לבית כנסת מסוים, והנה הוא רואה שם את חברו הטוב, משכבר הימים, שלא ראהו זמן רב. בשמחה ובהתרגשות הוא רץ אליו, ומה מאד הפתע, כאשר החבר רומז לו: נו, נו, גא, גא, נעשה כאומר אינו מדבר בשעת התפילה.

האורח עומד ומשתומם. מה אירע לחברו הטוב? וכי השתבש במקצת, מדוע אינו מדבר אתו, הלא מכיר אני אותו, הוא היה מגדולי ה"דרשנים" בכל מקום.

לתמיהתו של האורח רומז לו המתפלל, שבסיום התפילה הוא יספר לו. ואכן אחרי התפילה סיפר לו דברים כהווייתן.

במהלך עבודתו כמנהל בית עלמין, עשה פעם טעות חמורה, כאשר קבר אדם בחלקה שאינה שלו. דבר זה מהווה

עוון חמור מאוד בעיני השלטונות. כאשר הבחין בטעות, בא באישון לילה, ופינה את הנפטר למקומו. ויהי היום מתקשר אליו "עורך דין" שאינו שומר תורה ומצוות, ומבקש לרכוש עבורו חלקה במקום המיועד לשומרי שבת. המנהל התנצל לפניו ואמר לו שאינו יכול למכור לו שם מקום. כל מי שקנה חלקת קבר במקום זה, היה זה על תנאי, שהוא יהיה קבור בין שומרי שבת.

אמר לו אותו עו"ד, להווי ידוע לך, שיועד אני מה עשית באותו לילה. אם תמכור לי את החלקה הנ"ל, מוטב, ואם לאו, אמסור אותך לשלטונות, ורע ומר יהיה גורלך. תפסיד פרנסתך ואף תשב בכלא. אבל המנהל שהיה ירא שמים, עמד בשלו ואמר לו, עשה כרצונך. אני איני יכול למלא את בקשתך, ומן השמים ירחמו.

ואכן, באחד הימים קיבל הזמנה מבית המשפט, על העניין הנזכר. כמובן נפלה עליו אימה. ואז הוא חשב לעצמו, דבר אחד יעזור לי בעת צרתי, אקבל עלי קבלה חזקה, כפי מה שכתב ה"באר מים חיים", שכאשר יהודי נזקק לישועה ונס שלא כדרך הטבע, יעשה אף הוא פעולה בעבודת ה', שלא כדרך הטבע, למסור את נפשו לה', והקב"ה יתנהג עמו מדה כנגד מדה, לעזור לו בישועה שלא כדרך הטבע. חשב אותו יהודי לעצמו, מהו הניסיון הגדול שיש לו. הוא מצא, שהקושי הגדול ביותר עבורו הוא, לא לדבר בבית המדרש. על אתר, הוא החליט לקבל על עצמו קבלה זו. עבר שבוע, עברו שבועיים ושלושה, ואין קול ואין עונה.

לאחר תקופת זמן, הלך לבדוק מה נעשה בדינו, וראה שסגרו את תיק התביעה כנגדו. זה כל הסיפור. והנה תוך כדי דיבורו נזכר המספר שחברו זה, זקוק לישועה. הוא נשוי עשרים שנה ועדיין לא זכה להיפקד בזש"ק. מיד הוסיף ואמר לו, הלא גם אתה זקוק לישועה גדולה, אולי תנסה גם אתה את מזלך בסגולה זו, ומן השמים יושיעוך. דא עקא, שחבר זה המתגורר בקנדה משמש בתפקיד חשוב בבית המדרש שלו, הדורש ממנו להיות מעורב עם הציבור, וממש לא שייך אצלו להימנע מדיבור בבית המדרש. היה לו קשה מאוד להגיע לידי החלטה. כאשר חזר לביתו התייעץ עם נו"ב, והיא יעצה לו להתחיל להתפלל בביהמ"ד אחר, ולקבל על עצמו את הקבלה הזו. ואכן, הוא עזב את התפקיד ואת בית המדרש, הקפיד מאד על הקבלה, ובאותה שנה זכה להיפקד בשני ילדים תאומים שלא כדרך הטבע.

(מורא מקדש)

מי שברך שייסד וחיבר מרן בעל תוס' יו"ט זיע"א

מי שברך אבותינו

אברהם יצחק ויעקב ונעקב משה ואהרן דוד ושלמה, הוא יברך השומר פיו ולישנו מלתפסיק בשום דיבור. עד גמר התפלה ובשעת קריאת ספרי תורה שבציבור. אפילו בדברי תורה ואיזה דיבור כל שבין בשית חולין וסיפורי שמועות. ויחולו עליו כל הקבילות הכתובות בתורת משה רבינו עליו השלום וקבל ספרי הנביאות: וראה ודע קשר חיים וקנינים. ויזכה לשני שולחנות שבשני עולמים: שהם העולם הזה שעליו נאמר ויחיה טוב. והעולם הבא שהוא יום שכלו ארוך גם טוב: ונאמר אמן:

בשעת'ן דאזענטן, רעדן מיר בליז צום רבוש"ע

Keren Tosfes Yom Tov

89 Throop Ave Brooklyn NY 11206

212.299.9185

212.244.6551

@ gilyon@kerentosfesyomtov.com

צו באקומען דעם מלין אדער פאר הרתות אדער איברוצענען פערזענלעכע סיפורים. רופט / פנקס / אסעיל צו די פאלגענדע:

די אומשאבארע עטלה און די געוואלדיגע מעלה פון גישט רעדן ביים דאזענטן

הוֹלֵךְ בַּתָּמָם

הַשְּׁלוֹם

הַבְּגָדִים מְגִלִים אֶת הַפְּנִימִיּוֹת:
הַבְּגָד הַפָּשוּט מְסַמֵּל אֶת הַפְּשִׁיטוֹת
בְּהַלֵּךְ מִשָּׁה. הַדִּין וְהַאֲמַת הָיוּ נֶר
לְרַגְלָיו, וְכִּי הוּא הִתְנַהֵג.
לְעַמְתוֹ אֶהְרֵן, שֶׁהָיָה מְשַׁנֶּה קִצָּת
אֶת הַאֲמַת, הָיָה לְבוּשׁ בְּבִגְדִים
הַצְּבֻעֹנִים. הוּא **דָּאֵג לְהוֹסִיף צִבְע**
לְמַצִּיאוֹת - לְהַעֲלוֹת חִיּוֹךְ וְלְהַשְׁרֹת
שְׂמֵחָה וְשְׁלוֹם בְּעַם יִשְׂרָאֵל.
אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְלַמֵּד מִמֶּשֶׁה רַבִּינוּ,
אֲךָ מִכֵּיּוֹן שֶׁהוּא **לֹא מְזַכֵּר בַּפְּרָשָׁה** -
אֲפֹשֶׁר לֹמַר שֶׁהוּא קִצָּת 'מִתְבַּטֵּל'
לְאֶהְרֵן הַכֹּהֵן. שִׁמּוֹ לֵב שֶׁהוּא זֶה
שֶׁמְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ, וּבְכִי 'מְסַכִּים' עִם
סוּג הָעֵבוּדָה שְׁלוֹ.

גַּם הַבְּרָכָה שְׁלָנוּ מְגִיעָה עַל
יְדֵי הַשְּׁלוֹם, וְכִמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "לֹא
מִצָּא הַקֵּב" הַכֹּלִי מִחֲזִיק בְּרָכָה
לְיִשְׂרָאֵל - אֲלֵא הַשְּׁלוֹם!"

"וְאוֹ, אֵיזָה בְּגָד יִפֶּה! זֶה חֲדָשׁ?"

בַּפְּרָשָׁת הַשָּׁבוּעַ אֲנַחְנוּ קוֹרְאִים עַל
הַכִּנֹּת בְּגָדֵי הַכֹּהֵנָה לְאֶהְרֵן, וְלְאַחַר
מִכֵּן בְּתַאֲוֵר הַהִלְבָּשָׁה שְׁלוֹ.
עַל אֶהְרֵן הַכֹּהֵן נֶאֱמַר שֶׁהָיָה "אוֹהֵב
שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם". הוּא הָיָה מוֹכֵן
לְשָׁנוֹת קִצָּת מִהַאֲמַת, בְּשִׁבִּיל
שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בְּעַם יִשְׂרָאֵל.
לְעַמְתוֹ מִשָּׁה רַבִּינוּ לֹא הָיָה מוֹכֵן לְזוֹ
מִהַאֲמַת. יִשְׁנוּ בְּטוֹי שֶׁמְמַחִישׁ זֹאת:
"יִקַּב הַדִּין אֶת הָהֵר". **הַאֲמַת תִּהְיֶה**
כָּל כֶּף חֲזָקָה - עַד שֶׁהִיא תִּדְחוּף
אֶפְלוּ הַר מִמְּקוֹמוֹ.
זוֹ הַסִּפָּה, אֲגַב, שֶׁלְמִשָּׁה רַבִּינוּ הָיוּ
בְּגָדִים לְבָנִים, שֶׁל כֹּהֵן הַדִּיּוּט;
וְלְעַמְתוֹ, לְאֶהְרֵן הַכֹּהֵן, הָיוּ בְּגָדֵי
כֹּהֵנָה גְּדוּלָה - **בְּגָדִים סִסְגוּנִים**
וּמְרַבֵּי צִבְעִים.

ספור חסידי

עם רבי שלום מקאלצא

המקומי.
אמר ר' אלעזר: "תמיד אנו זוכים
לשמע את המגלה מפי אבינו הדגול,
ולהרגיש את כל האורות הקדושים
של חג הפורים.

אך בפורים הזה, שמענו מיהודי
פשוט, ללא שום פגנות מיחדות. זה
מאוד מצער אותי".

כנשמע זאת אחיו, ר' יהושע,
השיב: "בכל שנה, כל החשק שלנו
לשמע את המגלה הוא מחמת
התענוג שיש לנו משמיעת הקריאה
המיחדת של אבא.

השנה, כאשר לא זכינו לשמע את
אבא קורא, שמענו את המגלה
לשם המצוה בלבד! איזו שמחה!"

**יש לזכור, כי כאשר הקב"ה
מצוה אותנו ללמד תורה ולקיים
מצוות - עלינו לרצות לעשות
זאת למענו בלבד, ללא רצונות
נוספים חוץ מכה.**

**מה שהכי משמח את ה' הוא
כאשר יהודי מקיים מצוה על
מנת לעשות רצונו בלבד!**

בכל שנה, בחג הפורים, נהג רבי
שלום מבעלזא לקרא את המגלה
בעצמו. בזמן שהוא היה קורא - כל
השומעים היו מתמלאים בתחושה
חזקה של יראת ה'.

כאשר היה ר' שלום צעיר לימים,
בבית מדרשו של החוזה מלובלין,
כבדו החוזה בקריאת המגלה.

לאחר הקריאה אמר החוזה:
"את ספור המגלה שמעתי פעמים
רבות, אך כפי שמספר אברך זה -
לא שמעתי מעולם".

פעם, סמוך לחג הפורים, היו שני
בניו של ר' שלום - ר' יהושע ור'
אלעזר - בדרךכם לביתם.

הם התאמצו מאוד להגיע הביתה
לפני חג הפורים, על מנת לשמע
את קריאת המגלה מפי אביהם -
אך לא עלה בידם, ובתענית אסתר
מצאו עצמם בתוך אכסניה קטנה,
בכפר נדח.

במוצאי התענית, ליל חג הפורים,
הלכו האחים לבית הכנסת, ושמעו
את המגלה מפי בעל הקורא

ה' ישמור

ספור בהמשכים פֶּרֶק א'

שָׁנָה אַחַת, בְּשִׁבְעֵי שָׁל פֶּסַח, הִבְחִין הַרְבִּי כִּי חֲסִידוֹ הַמֵּיחָד, שְׁנוֹהֵג בְּכָל הַחֲמֻרוֹת, נִעְדָּר.
פָּנָה הַרְבִּי לְעֵבֶר הַשֶּׁמֶשׁ, וְתָמָּה בְּפָנָיו עַל חֲסֻרוֹנוֹ שֶׁל הַחֲסִיד.
"חֲסִידָה", אָמַר הַשֶּׁמֶשׁ, "נוֹהֵג לְהַחְמִיר רַבּוֹת בְּחַג הַפֶּסַח. אַחַת מֵהַחֲמֻרוֹת הַיָּא שְׁלֹא לֶאֱכֹל בִּבְתִּים שֶׁל אֲנָשִׁים אַחֲרַיִם, כּוֹלֵל בְּבֵיתוֹ שֶׁל הַרְבִּי", סִיֵּם.
כַּעַת הַרְבִּי נִבְהַל מְאֹד, וּפָנָיו הֶחְוִירוּ.

אֶחָד מִחֲסִידָיו שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס מְקוֹרִיץ, הָיָה נוֹהֵג חֲמֻרוֹת רַבּוֹת בְּחַג הַפֶּסַח.
לְדַגְמָה: בְּכָל שָׁנָה, תְּקוּפָה קֹדֶם הַחַג, הָיָה הַחֲסִיד בּוֹנֵה תֵּנוּר חֲדָשׁ לְגִמְרֵי, וְאֵת כָּל מֵאֲכָלֵי הַחַג מִבְּשֵׁל בּוֹ בְּלֶבֶד.
בְּכָל שִׁבְעֵי שָׁל פֶּסַח, נִהְגוּ כָּל הַחֲסִידִים לְשֹׁהוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס וּלְאֶכֶל אֵת סְעוּדוֹת הַחַג בְּמַחְצָתוֹ.

המשך יבוא אי"ה

סודות החדש שלנו

אָדָר

חֲדָשׁ אָדָר בְּרַב הַשָּׁנִים חָל פַּעַם אַחַת, אֲךָ יֵשׁ שְׁנַיִם "מַעֲבְרוֹת" בָּהֶן יִשָּׁנֵם שְׁנֵי חֲדָשֵׁי אָדָר.
בְּשָׁנִים אֵלּוּ חֲדָשׁ אָדָר א' שֵׁיךְ לְכַח הַרְצוֹן שֶׁבִּנְפֹשׁ, הִבָּא מִסְפִּירַת הַפֶּתֶר, וְהַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי לְכַח הַיְחוּד וְהַחֲבוּר, הַשֵּׁיךְ לְסְפִירַת הַדַּעַת.
בְּחֲסִידוֹת מְסַבֵּר שְׁכּוּחוֹת אֵלּוּ מִשְׁפִּיעִים אֶחָד עַל הַשְּׁנִי.

כְּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ רוֹצִים מַשְׁהוּ מִמֶּשׁ חֲזָק - אֲנַחְנוּ מִתְחַבְּרִים וּמִתְאַחֲדִים אִתּוֹ.
לְדַגְמָה, כְּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ רוֹצִים לִהְיוֹת בְּמִקּוֹם מְסִיִּם - מֵרַב שְׁאֲנַחְנוּ חוֹשְׁבִים עַל הַמִּקּוֹם, אֲנַחְנוּ כְּבָר מִמֶּשׁ נִמְצָאִים שָׁם, מְאַחֲדִים עִם הַמִּקּוֹם.
אִם נִרְצָה אֵת ה' - נִזְכָּה גַם לְהִתְאַחֵד אִתּוֹ. וְאִם נִרְצָה מְשִׁיחַ - הוּא יָבוֹא לִהְיוֹת חֵלֶק אֶחָד אִתָּנוּ.

שֵׁבֶט / חוֹשׁ / חוֹשׁ / מִדָּה / מִזְל

לחיות את ההווה

האות פ' האות פ' מלאידי:

אלינו, הוא לא קיים; מה שיקרה בעתיד, עדן יכול לשמש אותנו; ומה שקורה כעת, בהווה, עובר במהירות רבה.

אם מצליחים ליקר כל רגע - אפשר לנצל אותו לקדשה.

בינתיים זמננו מגביל, וחבל על כל רגע שעובר בלי מעש.

התפלה מחברת אותנו להווה. המלים שיוצאות מהפה מקשרות אותנו לה', ובכך כל רגע מקדש לו.

בואו נתפלל. כמו שאמרו חז"ל: "ולואי יתפלל אדם כל היום כלו".

האות פ"א יכולה להשמע כמו "פה", אך גם כמו "פה".

מהפה אנחנו מפיקים צלילים ודבורים, וה"פה" הוא המקום בו אנחנו נמצאים כעת. גם בגשמיות, על פסת האדמה הזו; אך גם ברוחניות -

במה אנחנו עסוקים כעת? בחסידות מספר שהפה רומז לתפלה. כאשר יהודי מתפלל, הוא מתחבר עם ההווה, עם הרגע הנוכחי.

הפתגם אומר: "העבר אין, העתיד עדן, וההווה כהרף עין". מה שקרה פעם - כבר לא קשור

מתווה עיצובי: דעה | אביחייל | 054-6580146

שאלות השבוע

- 1 מה עלינו ללמד מאהרן הכהן?
- 2 מדוע יש שני כוחות לחדש אדר?
- 3 כיצד נוכל לחיות את ההווה?

את התשובות יש לשלוח בהודעה למספר 058-770-1868, או למייל של העלון. בעזרת ה', כל חודש תתקיים הגרלה (כל שבוע צוכרים כרטיס נוסף) על דיסק נגונים חסידיים, בין הפותרים נכונה. הזוכה מהחדש שעבר: לוי שלג

הגליון מקדש לזכות סבא וסבתא

קדיחת קרש

שכור שובר אגרטל במוזאון.

עובד האבטחה: "אני לא מאמין! זה אגרטל מלפני 750 שנה!"

השכור: "פיוזו, איזה נס. כבר חשבת שזה חדש..."

שומע
תפילה

חסד של אמת ע"י הכותל המערבי

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 4
פרשת כי תשא תשפ"א

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

לומר ונתת בו מים, ואפטר לומר שהדין הוא דקדוש ידים ורגלים
לא צריך להיות דוקא מהכיוור, ואפטר לצאת בכל כלי שרת, אבל
קדוש ידים ורגלים צריך להיות בין האולם למזבח דוקא, ולכן
נאמר ונתת שמה מים, כי דוקא שם צריך להיות קדוש ידים
ורגלים.

[משך חכמה]

השמיעה היא גם כן מהעבודות שצריך לעבוד עליהם

וביום השביעי שבת וינפש (לא, ז).

וברש"י לשבר האזן מה שהיא יכולה לשמוע, היינו להראות
שאף בדברים הרוחניים פדגמת שמיעה וראיה נמי שייך קדושה
ומנוחה, כי הרי השמועה אינו ברשות האדם והיא רק רוחנית,
כא רש"י ואומר לשבר את האזן שהאדם יעבד על עצמו עד
כדי שהשמועה יהיה גם כן ברשותו ויוכל לשמוע רק את
מה שצריך ולא יותר.

[ישמח ישראל]

זקיפת הראש כיון שיצאו ידי חובתן

כי תשא את ראש בני ישראל (ל, יב).

איתא במדרש כד בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני, כאלו את
עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשן (תנחומא כי תשא ג),
במצות מחצית השקל נאמר העשיר לא ירבה והדל לא ימעט
(ל, טו), הרי שבמצות מחצית השקל יוצאים ידי חובה, מה שאין
כן בשאר מצות צדקה אין אנו יודעים אם יצאנו ידי חובה, ולכן
דוקא במצות מחצית השקל יכול משה לזקוף את ראשן של
ישראל, כיון שיצאו ידי חובתן.

[אגודה באהליך]

לאו דוקא כיוור אבל דוקא במקום הכיוור

ועשית כיוור נחשת וכנו נחשת לרחצה ונתת אתו בין אהל
מועד ובין המזבח ונתת שמה מים (ל, יח).

צריך להבין למה נאמר ונתת שמה מים, היה צריך

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

אזכור
כרך
1181!

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק ד'

אימת החוטפים על ילדי ישראל

כשאמא האלמנה ראתה שהוא נרדם, נצלה את ההזדמנות לצאת מביתה כדי להשיג תרופות עבור בנה... אני לא ידעתי כלל מכל הענין, עד שלפתע שמעתי זעקות שבר: חיים, חיימקה שלי! הצילו, חוטפים את חיימקה! מיד יצאתי מהבית וראיתי את גיטל כשהיא רצה בכל כחה וצורחת: חוטפים! הניחו לחיימקה החולה! ואז נפלה באמצע הרחוב והתעלפה."

"יכולנו עוד לראות את החוטפים מעלים אל העגלה את חיימקה האומלל עטוף בשמיכה כשהוא מנסה לבעוט בחוטפיו, אשר הפתיעו אותו בצורה כל כך אכזרית. אך לפני שהספקנו לפנות כה וכה, החוטפים כבר הצליפו בסוסים התרחקו ונעלמו ליעד בלתי ידוע."

"בקושי הצלחנו להשיב את רוחה של האלמנה", סימה האם את ספורה המחריד.

יצחק נותר מהרהר בשתיקה כשדמעות חמות זולגות על לחיו.

"אמאו" - אמר כשהתאושש מצערו הנורא - "חברי נפתלי, בנו של הרשל בעל היקב ספר לי, שאביו פדה אותו אצל ראש הקהל בסכום כסף עצום. הוא שלם את הכסף במטרה לשחרר את בנו מאימת החטיפות. בתחלה ר' שלמה ראש הקהל טען, שאין לו כל קשר לחטיפות, אך לבסוף הסכים לפעול למען נפתלי ואמר לאביו:

"ברוך ה' ששבת הבייתה בשלום", אמרה אמו של יצחק באנחת רוחה, כשראתה את יצחק בנה בן ה' 12 שחזר זה עתה מה"חדר", "אף אמור לי, מדוע הנך כה חור ועצוב?"

"את יודעת היטב, אמא, מהי הסבה לך, הרי ה'כאפערס' (החוטפים) חטפו כבר נערים אחרים בעירות הסמוכות ואני חושש שיום אחד הם יגיעו לכאן, לויטבסק ומזה אני פוחד כל כך! גם המלמד בתלמוד תורה הזהיר אותנו מפניהם."

אמו של יצחק נאנחה בשנית ואמרה:

"לצערנו הרב, הם כבר הגיעו לכאן. חשבת להעלים (להסתיר) זאת ממך, כדי שלא להפחיד אותך יתר על המדה, אך דומני שחשוב מאד אם תדע את הסכנות האורבות כיום לנער יהודי כדי שתשמר מפניהם."

מה קרה, אמא? - שאל יצחק המבוהל בקוצר רוח (בלי סבלנות).

ובכן, ודאי מכיר אתה את חיים, חיימקה בנה של גיטל האלמנה."

"ודאי שאני מכיר, כבר שבע שנה שהוא אינו מגיע לתלמוד תורה, אמרו לי שהוא חולה, אך ספרי לי, אמא, האם חלה הרעה במצבו? האם החמירה מחלתו?"

חיימקה אכן היה חולה, ושכב במטתו בביתו.

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

ר' הרש"ל! הִיָּה סְמוּךְ וּבְטוּחַ שְׁלֵבְנֶךָ
לא יֵאָרַע דְּבָרִי!"

"אָבֶל הוּא לא הִיָּחִיד, אֲמָא, שְׁמַעְתִּי שְׁאֲרִיה לִיב, בְּנוֹ שֶׁל
הַחַן עֵבֶר לְגוֹר בְּבֵיתוֹ שֶׁל דּוּדוֹ, מִשּׁוּם שֶׁלְדוּד זֶה אֵין יְלָדִים
וְלִכֵּן הִחְלִיטוּ שָׂזָה דֵי בְטוּחַ לְהִסְתַּתֵּר בְּבֵיתוֹ."

"מֵדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֲנִי שׁוֹמֵעַ שְׁחֲבָרֵי מְסַפְּרִים כִּיצַד הוֹרִיָּהִם
דוֹאָגִים שֶׁהֵם לא יִחְסְפוּ, וְרַק אֲנִי מֵרְגִישׁ נִפְחָד וְחָסֵר בְּטַחֲוֹן".
יֶצְחָק פָּרַץ בְּבָכֵי תַמְרוּרִים מְבֹלֵי שִׁיכּוֹל הִיָּה לַעֲצוֹר בְּעַד
דְּמַעוֹתָיו.

"יֶצְחָק מִחְמָדִי!" – לְטַפָּה אוֹתוֹ אִמּוֹ בְּרַכּוֹת – "הֲלא הַיּוֹם יוֹם
חַמְשִׁי וְעוֹד מַעֵט יָשׁוּב אָבָא לְאַחַר שִׁשְׁהָה כָּל הַשְּׁבוּעַ מַחוּץ
לְעִיר לְצוּרָךְ פְּרֻנְסָתוֹ, אֲנִי מְצִיעָה שִׁתְּשׁוּחַח עַל כֶּךָ עִם אָבָא
וּבְיַדָּאֵי הוּא יִמְצָא לְךָ פֶּתְרוֹן."

"שְׁלוֹם אָבָא!" – קָדַם יֶצְחָק אֶת אָבִיו כְּשֶׁהוּא מְנַסֶּה לְחַזֵּק, אָךְ
הָאֵב מֵיַד הַבְּחִין בְּעֵינָיו הָאֲדוּמוֹת מְבָכֵי שֶׁל בְּנוֹ וּבְמַצַּב רוּחוֹ
הִרְוּד.

"אֵינְךָ צָרִיךְ לְסַפֵּר לִי מַה מְצִיָּק לְךָ יֶצְחָק", אָמַר הָאֵב בְּהִנְיָחוֹ
אֶת מִשְׁאוֹ הַכְּבֵד בְּשׁוּבוֹ מִן הַדְּרָךְ, "יָמִים קָשִׁים עוֹבְרִים עַל
עַם יִשְׂרָאֵל שְׁבִגּוֹלַת רוּסְיָה, וּבְמִיּוּחַד עַל הַיְלָדִים הַמִּתְקַרְבִּים
לְגִיל 12."

"אֲמַנָּם שְׁמַעְתִּי שֶׁהַסְּכָנָה לא חָלָה רַק עַל בְּנֵי 12. בְּאַחַת
הָעִירוֹת בָּהַ עֲבָרְתִי בְּדְרָכֵי סַפְרוֹ לִי, כִּי נִחְטָף יְלָד בֶּן שְׁבַע וְחָצִי.
כֵּן, יְלָד בְּגִיל כֹּה רַב. הַחוּטְפִים מִן הַסֵּתֶם יִשְׁקְרוּ וַיֹּאמְרוּ
שֶׁהוּא בֶּן 12."

"קַל וְחוֹמֵר אֲנִי בְּסַכָּנָה שְׁאֲנִי בְּאַמַּת בֶּן 12!" – טָעַן יֶצְחָק וְתָלָה
עֵינָיִם שׁוֹאֲלוֹת בְּאָבִיו.

"רְאֵה יֶצְחָק!" – אָמַר הָאֵב – "יִשְׁנֵם יְהוּדִים עֲשִׂירִים הַמְּסוּגָלִים
לְפָדוֹת אֶת בְּנֵיהֶם בְּעַד הוֹן עֵתָק, אוּלַם אֶתָּה יוֹדֵעַ כִּי עַל אָף
רְצוֹנִי הַטוֹב – אֵינְנִי יָכוֹל, אֲנִי רוֹכֵל הַמְּסוּתוֹבֵב בֵּין הָעִירוֹת
וּמְצִיעַ מִיָּנִי סְדָקִית (כָּל מִיָּנִי חַפְצִים קֻטְנִים) לְמַכִּירָה, אָךְ
פְּרֻנְסָתִי אֵינָה מְצוּיָה לִי בְּשִׁפְעַ, לְמִרוֹת שְׁאֲנִי עוֹבֵד מְבַקֵּר עַד
לַיַל. הַפְּרוּטוֹת הָעֲלוּבוֹת בְּקוֹשֵׁי מַסְפִּיקוֹת לְקִנְיַת מְזוֹן... עַלֶּיךָ
לְהִבִּין שְׁאֵינְנִי יָכוֹל לְמַצּוֹא סְכוּמִים כֹּה גְדוֹלִים כִּפִּי שֶׁעֲשֵׂה ר'
הִרְשֵׁל בְּעַל הַיָּקֵב, אֲשֶׁר נִחְשָׁב לְאַחַד מַעֲשֵׂי הָעִיר!"

"נְכוּוֹ!" – אָמַר יֶצְחָק – "אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁאֵין בִּיכְלֶתְךָ לְשַׁלֵּם אֶפְּלוֹ
עֲשִׂירִית מִן הַסְּכּוּם, אָבֶל יִשְׁנֵן עוֹד דְּרָכִים, כְּמוֹ, לְהַחְבִּיא בְּבֵיתוֹ
שֶׁל מִשְׁהוֹ שֶׁהַחוּטְפִים לא יִגְעוּ לְשֵׁם."

"אֵינְנִי בְטוּחַ שְׂזָהוּ פֶּתְרוֹן", אָמַר הָאֵב, "הִנֵּה בֵּא וְאַסְפֵּר לְךָ מַה
שְׁשַׁמְעֵתִי מִיְהוּדֵי אוּמָלָל שֶׁהִזְמִין אוֹתִי לְבֵיתוֹ לְלִינַת לִילָה. הוּא

סַפֵּר כִּי הִחְבִּיא אֶת בְּנוֹ בְּבֵית הַמְּלָאכָה
שֶׁל יְדִידוֹ. הַיְדִיד הַבְּטִיחַ לְדַאֵג לְכָל מַחְסוּרוֹ שֶׁל
הַבֶּן וּבְכָל זֹאת בְּאַחַד הַיָּמִים הַיְלָד נִעְלַם! לְתַדְהַמְתוֹ
שֶׁל הָאֵב הַתְּבַרֵּר כִּי הַיְדִיד' לא הִיָּה אֲלָא אַחַד מִמְשַׁתְּפֵי
הַפְּעוּלָה עִם הַחוּטְפִים וְהוּא אֲשֶׁר דָּאָג לְהַעֲבִיר אֶת הַיְלָד
הַיָּשֵׁר לְיְדֵיהֶם שֶׁל הַחוּטְפִים."

"זֶהוּ מַעֲשֵׂה נוֹרָא וְאִיוִם!" – הִזְדַּעַזַע יֶצְחָק.

"אֲכַן כֶּךָ", נֶאֱמַר הָאֵב, "אָךְ אֲנִי מְבַקֵּשׁ לְהַסְבִּיר לְךָ שֶׁהַפֶּתְרוֹן
הַזֶּה אֵינּוֹ כָּל כֶּךָ בְטוּחַ כְּפִי שְׁסוֹבְרִים."

"יֵשׁ לִי רַעִיוֹן אָבָא!" – קָרָא יֶצְחָק – "שְׁמַעְתִּי כִּי אוֹתָם יְלָדִים
וּנְעָרִים הַלוּמְדִים בְּבֵיתִי הַסַּפֵּר שֶׁל הַמְּשַׁלָּה פְּטוּרִים מַחוּבַת
הַגִּיּוּס!"

"הֵם, בְּנֵי!" – הִתְכַּעַס אָבִיו – "כִּיצַד מַעֲלָה אֶתָּה עַל דַּל שְׁפָתֶיךָ
רַעִיוֹן שְׁכֹזָה, הֲאֵם רְצוֹנְךָ לְהַמִּיר חֵס וְחֵלִילָה אֶת דְּתָךְ?"

"לא... לא אֲמַרְתִּי... אָךְ מַדּוּעַ אָבָא כֹּה תַכְּעַס עָלַי?"

"מִשּׁוּם שֶׁלְלִמּוּד בְּבֵיתִי הַסַּפֵּר הִלְלוּ זוּהֵי גְזִירָה לא פְּחוֹת קֶשֶׁה
מִהַגִּיּוּס לְצָבָא, מִי שְׁנֹכְנֵס לְלִמּוּד בָּהֶם – יוֹצֵא גוֹי גְמוּר לְלא
סַפֵּק בְּדִיּוּק כְּמוֹ מִי שְׁמַתְגִּיס לְצָבָא שִׁשֵׁ לֹא אֶת מִרְבַּ הַסְּכּוּמִים
שִׁיַּצָּא כֶּךָ."

"אֵם כֶּךָ, אָבָא, הֲאֲמַנָּם אֵין כָּל מְנוּסָה?"

"רְצוֹנִי לְהַסְבִּי לְךָ, בְּנִי", הִנִּיחַ הָאֵב אֶת יָדוֹ עַל כַּתְפוֹ שֶׁל הַבֶּן
וְאָמַר לוֹ: "הַדּוּגְמָאוֹת שֶׁנִּתְּתִי לְךָ מוֹכִיחוֹת, כִּי אֵין מְנוּסָה מְגוֹזֵרַת
שְׁמַיִם! כְּאֲשֶׁר נִגְזַר עַל יְלָד יְהוּדִי שֶׁהוּא יִלְקַח לְצָבָא – הוּא
יִלְקַח בֵּין אֵם הוּא רוֹצֵה וּבֵין אֵם לאו, בֵּין אֵם הוּא הַגִּיעַ לְגִיל
12 וּבֵין אֵם לאו, בֵּין אֵם הוֹרִיֹו נְסוּ לְמַנוּעַ זֹאת וּבֵין אֵם לאו!"

"כְּמוֹ כֵּן אֵם נִגְזַר מִגְבוּהַ עַל יְלָד יְהוּדִי שֶׁלא יִלְקַח לְצָבָא – לא
תוֹעִיל כָּל הַתְּחַכְמוֹת וְהוּא אֲכַן יִשְׁאַר בְּעִירוֹ וּמִשְׁפַּחְתּוֹ!"

"אָבֶל דְּבַר אַחַד תְּמִיד עֲלֶיךָ לִזְכֹּר – שִׁיְהוּדִי אֶתָּה! וַיְהוּדִי
מַחוּבֵּב לְקֹדֶשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּרַבִּים וְלַהֲחִזִּיק תְּמִיד בְּאַמּוֹנְתָם
הָאֶתְנָה בְּכָל מַצָּב, וּבְכָל מְקוֹם אֲלִיו תְּגִיעַ, זְכוּר תִּזְכֹּר אֶת
יְהוּדִיתְךָ וְאֶת הַמַּצּוֹת שֶׁעֲלֶיךָ לְקַיֵּם, כֶּךָ לְפָחוֹת תִּזְכָּה שֶׁלא יְהִיָּה
פָּגָם בְּנִשְׁמָתְךָ. אֵם תְּבַטִּיחַ לִי זֹאת – אוּכַל לְהַתְּעוֹדֵד, שֶׁהִרִי
אֲנִי נוֹדֵד בְּדְרָכִים וְאֵינְנִי יָכוֹל לְפַקּוֹחַ עֲלֶיךָ עֵין כָּל הַזְּמַן! וְלאַחַר
הַבְּטָחְתְּךָ כָּל מַה שְׁנוּכַל לַעֲשׂוֹת הוּא לְהַתְּפַלֵּל, תְּפִלָּה בְּלִבְדִּי!"

"אֲנִי מְבַטִּיחַ אָבָא שֵׁ..."

דְּבָרָיו שֶׁל יֶצְחָק נִקְטְעוּ עַל־יְדֵי נְקִישׁוֹת בְּדִלַת הַכְּנִיסָה...

הַמְּשַׁר בְּשָׁבוּעַ הַבָּא בַּעֲזַהשִׁי"ת

3

זכות הרבים תלוי בך!
באפשרותך לזכות את הרבים באלפי שעות לימוד התורה.
הורד חינם פוסטר אינרוד אינרוד הנלף היומיו ואלה רבים הנכנסת לך:
DAF.TFILOT.ORG

לְעֻוֵי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵיִאֲרִצִּיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

כ"ז אדר

הג"ר יוסף שאול בהג"ר אריה לייבוש
"שואל ומשיב - דברי שאול" נטנזאהן

ר' אברהם צבי ב"ר שמואל
מנחם מנדל וורמן

מנוח ב"ר אברהם

ר' אשר ב"ר שלמה אמדדי

מרת מני' בת סלומון

מרת גאלדא ב"ר אהרן יודא היילזר

כ"ח אדר

ר' יצחק ברוך ב"ר משה קרוניק

מאיר דוב ב"ר שמעון יצחק

ר' צבי ב"ר שמשון

מרת גרטיה בת שמחה

מרת דבורה בת תמר

זאב חיים שלמה ב"ר משה אפרים סאקס

החתן שמעון יצחק ב"ר דוד דוב אייזנבך

מאיר דוב ב"ר שמעון יצחק

הפערל ב"ר שאול אשכנזי

אברהם ב"ר יונה

ר' יוסף יהודה ב"ר ישעיהו

ר' שרגא פייבל ב"ר ישראל דוד

מרת אסתר ב"ר יושע בצלאל

אברהם ב"ר יונה

כ"ו אדר

כתריאל ב"ר עזרא

ר' יצחק ב"ר יהודה
לייבוש הורוביץ

אסתר ב"ר זבדה

כ"ו אדר מרת גולדא אסתר
ב"ר חיים מרדכי ברקו

כ"ו אדר מרת שרה ב"ר שלמה דוב

מרת חיה ב"ר ברוך מוזס

היחיאל מיכל ב"ר חיים שמואל שימל

הגרשון יצחק זאב
ב"ר פנחס לייבוש בלוי

אסתר ב"ר זבדה

כתריאל ב"ר עזרא

כ"ב אדר

ר' הרמן ב"ר אשר מאיר

ר' מאיר ב"ר משולם פייש נויברט

ר' אשר זעליג ב"ר יודא לייב סלמון

מרת רחל בלור בת מרים

היהודה ב"ר אפרים חיון

כ"ג אדר

שניאור זלמן ב"ר יוסף מנחם מנדל

ר' אלי' שלו' ב"ר משה

מרת טויבא ב"ר משה יוסף קרייזמן

השניאור זלמן
ב"ר יוסף מנחם מנדל רפפורט

שניאור זלמן ב"ר יוסף מנחם מנדל

כ"ד אדר

ר' משה ב"ר מתתיהו מרקוביץ

ר' משה ב"ר בנציון

כ"ה אדר

ר' יצחק בן שאול

מְשִׁתְּתָפִים בְּמִצּוֹת חֶסֶד שֶׁל אֶמֶת וְזוֹכִים בְּפֶרְסִים!

כי תשא פ"א

פְּרִשָׁה _____ שֵׁם _____ מְשֻׁפָּחָה _____ כְּתָבְתָּ _____

עִיר _____ טֶלְפוֹן _____ פְּלֶאפוֹן / _____

אִמְרָתִי בְּשִׁלְחַן הַשֶּׁבֶת אֶת הַדְּבָר תוֹרָה שֶׁכְּעֵלוֹן זֶה לְמִדְתֵי 2 מְשֻׁנוֹת וְהִזְכַּרְתִּי אֶת שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת

חֲתִימַת הַהוֹרִים _____

בין כל הילדים שישלחו את הטפס בחודש אדר

יגורל בעזרת השם: אופניים עם הלוכים!

על כל שבוע ננקטים פעם אחד בהגרלה, אפשר לצבור 4 כניסות להגרלה בכל חודש!

מלאו את הטפס בקרבך ברוך ושלחו אלינו עד יום חמישי בשעה 19:00
לפקס 0722818582 או לכתבת מיל 1532-566-5757

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

שמחת השבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיעוניא

סגולת הצדיק משטפנשט זיע"א

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

ליל שישי

גליון 20

תורת שלום

ויאמר: אספר לכם מעשה שהיה. בעיירה אחת דר יהודי עני, ויעש לו מנהג קבוע כי כבר מיום ראשון בשבוע תחילת השכר שהרויח היה מפריש לקנות עוף לכבוד השבת הבאה. ויקר מקרהו בשבוע אחד שקנה ביום ראשון עוף, ויביאהו לביתו ומשם נמלט ולא נודע אינו, וירב צער העני בסוף השבוע כי לא השתכר יותר ואין לו עוף לשבת קודש כמנהגו.

שת העני עצה בנפשו, ויעל אל בית השוחט ויעמוד שם כל זמן השחיטה, והנה ראה כי בא בעל הבית אחד ובידו העוף שברח ממנו, ויפן אליו העני בבקשה להחזיר לו אבידתו, בקשו הלה סימן ויענהו העני 'אמנם סימן היה לי בו אך עתה ניטל הסימן מן העוף, אבל אנסה להוכיח כי שלי הוא, הנה עוזב את העוף לנפשו ונראה אם לא אלי שאני בעליו ישוב, וד"ל.

והנמשל מובן, כי עתה השחיתו הסימנים (הזקן), אך אם רק יאבה היצר לעזוב אותנו לנפשנו, כי מיד נשוב לבעליו הראשון⁵. משכנות הרועים (דף תפד)

אשר יהיה אז לישראל צר שנתמעט השפע ויהיה דוחקא בתר דוחקא², אז בהכרח אשר רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, היינו שיבקשו להם עזר ממקום אחר, מהסטרא אחרא רח"ל³, על ידי שילמדו דרך הגוים ויכניסו בניהם לבתי הספר שלהם, וילמדו כתבם ולשונם כדי שיוכלו להיות דאקטורים וכדומה. 'ואת ובית אביך', 'את' רצה לומר התורה הקדושה החצובה מכ"ב אותיות מא' ועד ת', 'ובית אביך' היינו תורה שבעל פה, על דרך שאל אביך וכו'⁴, 'תאבדו' שישתכח התורה, 'ומי יודע עם לעת כזאת הגעת למלכות' שיפרקו מעליהם עול מלכות שמים רחמנא ליצלן. כרם ישראל (כב).

שמירת הסימנים היהודיים - הזקן, והתקווה כי היצה"ר יעזבו לנפשנו

כשדברו לפניו [לפני הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע] על אחד שמספר את זקנו, וישא משלו

צינים והערות

אור גורמין חושך שהוא סילוק האור שעל זה נאמר (תהלים יח ב) 'ישת חושך סתרו'. וחושך לאור, מקום החושך יאיר אורה, וכשה קם זה נופל, והוא בחינת ארור הנוכח בכל מקום, כי תוקף הקליפות נקראים על שם הריש שהוא רע ורשע, וכשיורד לתוכם אור הקדושה בבחינת גלות המר והנמחה אז נעשה ארור ח"ו ונתקלל הארץ וכל יושביה, כי הם אינם פריצים בישוב הארץ ותולדותיה, ופריצים במדבר שממה דוקא, וכשהמלוכה בידם ח"ו עושים מה שלבם הפך. עכ"ל.

(3) ראה בספה"ק אוהב ישראל (פר' תולדות ד"ה אלה) שביאר ענין זה וזה לשונו: והנה כעת אנתנו בגלות ואין בנו כח לינק ממדה זו ולהמשיך השפע מהאורות והחסדים טובים הצפונים וגנוזים בה, מחמת שכעת הוא שלטת החיצונים והתפשטות מדת השמאלית גוברת בעולם חס ושולם, ולכן צריכין אנתנו להמשיך החיות ושפע קודש רק מן הימין הפשוט ומחסידי אברהם המגולים עד ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן, ואז יסלק הבורא יתברך כל החיצוניות והקליפות מכל העולמות ונגלה כבוד השם יתברך ויתגלו פנימיות האורות מכל המדות, ויתגבר ויתנוצץ האור בעולם וימתקו כל הדינין והגבורות ויתאחדו כל המדות, אך לעת עתה אין בכוחנו להמשיך כל צרכינו ממדה זו וכו'. עכ"ל.

(4) "שאל אביך ויגדך זקין ויאמרו לך" (דברים לב ז).

(5) ראה בספר צבי לצדיק (פסח, בכת"י) מכ"ק אדמו"ר

'אם החרש תחרישי בעת הזאת' - הכוונה לעת שמחפשים עזר מהסטרא אחרא בלימוד הנערים להיות דוקטורים ולא לימוד 'את הא' ב' המסורה לנו מדור דור

'כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו ומי יודע עם לעת כזאת הגעת למלכות' (אסתר ד ד). אמר הר"ש שהם דברים הרמוזים על הזמן הזה, כמדובר לפני הקדוש ברוך הוא, 'כי אם החרש' וכו', היינו שתעשה עצמך כמחריש, בחינת "הסתר אסתיר" 'בעת הזאת', היינו בעת

(1) על פי הכתוב (דברים לא יח) "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה כי פנה אל אלהים אחרים".

(2) בספה"ק באר מים חיים (בראשית ד"ה ויאמר ה' לא ידון) ביאר את ענין תוקף הגלות, וזה לשון קדשו: נודעת לכל מאמר הכתוב מה שמוכיח ה' יתברך אותנו 'כי שתיים רעות עשה עמי אותי עזבו מקום מים חיים לחצוב להם פארות פאלת נשברים' וגו' (ירמיה ב יג). ופירושו על פי המבואר באמרי קדוש אלהים (עץ חיים, שער הקליפות פרק ג) עד היכן הגיע שורש חטא אדם הראשון כי את זה לעומת זה עשה אלהים וכל מה שיש בקדושה יש נגדו בקליפה וגם הם המה בבחינת אצילות בריאה יצירה עשיה ובפרצופים שבכל עולם ועולם כמו להבדיל בקדושה. וכשחטא אדם גרם פגם וקילקול בשתיים שהן ארבע עולמות הקדושים, וגרם תיקון בעולמות הקליפות הלילה כי הוריד מאור הקדושה אל תוך הקליפה והכהה אורה של הקדושה שלא תאיר כל כך, והוסיף אור הטומאה, כי לא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים, ואז תחת שלוש רגזה ארץ, תחת עבד כי ימלוך ושפחה תירש גבירתה ההוא עבדא בישא ס"מ זעיר אנפין דקליפה שקיבל המלוכה והמה השתים רעות שגורמים בני ישראל בחטאם, א' סילוק אור הקדושה, והב' רבות נר הקליפה, כי כל זמן שאור הקדושה מאיר באורו, כל הקליפות מטמנין ומתבאין בנוקביהו כמאמר הכתוב (תהלים קד כב) "תורה השמש יאספון". וכאשר ח"ו יכהה אור הקדושה יאיר אור הקליפה ובוה שמים אור לחושך, כלומר במקום

רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע (מעיה"ק ירושלים) שכתב לפרש מאמר חז"ל (פסחים קטז), מתחיל בגנות ומסיים בשבח, מאי בגנות רב אמר מתחלה עובדי עבודת גלולים היו אבותינו, ושמאל אמר עבדים היינו, אמר ליה רב נחמן לדרו עבדיה עבדא דמפיק ליה מריה לחירות ויהיב ליה כספא ודהבא מאי בעי למימר ליה, אמר ליה בעי לאודווי ולשבוחי, אמר ליה פטרתי מלומר מה נשתנה פתח ואמר עבדים היינו. ע"כ. וביאר שם דדעת שמואל שאמר להתחיל מ'עבדים היינו', הוא משום שהשעבוד הוא האחוריים (דהיינו הסתרת) וההכנה אל הפנים (הגלוי) שהוא החירות ויציאת מצרים ורב אמר להתחיל 'מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו' שהוא האחוריים נגד הפנים שהוא מעמד הר סיני וגילוי אור היחידה, ששמענו מפי הגבורה את עשרת הדברות ובהם 'אנכי ה' אלקיך' ולא יהיה לך'. ואם כן לכאורה היה ראוי לפסוק להלכה כמאן דאמר להתחיל 'מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו', כי כל המטרה ביציאת מצרים היתה על קבלת התורה. אבל התשובה לזה אפשר להבין על פי מה שמספרים בשם זקני הרב הקדוש רבי שלום מפראהבישט זצ"ל, משל מתרנגול שנגנב מאיש אחד ואחר כך בא הגנב אל השוחט לשחטו ובעל התרנגול הכירו שזה שלו, והתחיל להתקוטט עם הגנב עד שהסכימו לעזוב את התרנגול ויראו אחרי מי ילך מעצמו. והנה כך יאמר השם יתברך להס"מ, תעזוב את עמי מהשעבוד שלך ותראה שכולם ילכו אחרי, וכן יהיה במהרה בימינו אמן. אם כן נמצא שאם יוצאים מידי השעבוד של הסטרא אחרא אז האולה של התגלות אור היחידה באה ממילא, ועל כן מתחילים עבדים היינו.

הילולא דצדיקיא

י"ז אדר - הילולת שני בני הרה"ק מפראהבישט זיע"א

תאריך י"ז אדר - יומא דהילולא של שני בני הרה"ק רבי רבי שלום מפראהבישט ה"ה בנו בכורו וממלא מקומו באדמור"ת פראהבישט הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זצ"ל - י"ז אדר תקע"ג, ובנו הצעיר הנער רבי דוב בער זצ"ל שנסתלק רך בשנים, יום י"ז באדר התקדש בקרב חצרות בית רו"ן כיום מיוחד, שצויין בכמה אופנים, כפי שקיבלנו במסורת מרבוה"ק לבית שטפנשט זיע"א ויובאו להלן. מאמרי התולדות שלפנינו מתוך ה'אנציקלופדיה לבית רו"ן מלכות שבמלכות שבהוצאת מכונינו, ועל פי מאמרו של רבינו מפראהבישט שהיה רגיל לומר: 'מבני יידעו מי אני', אנו מביאים בזאת את תולדותיהם והפרטים המועטים הידועים לנו אודותיהם, למען ננסה להשכיל ולהבין קצות דרכי אביהם הגדול רבינו מפראהבישט זיע"א.

הרה"ק רבי **דוב בער מפראהבישט זיע"א**
בן הרה"ק רבי **שלום שכנא מפראהבישט זיע"א**
נסתלק ביום י"ז אדר

שער הכניסה לעיר בארדיטשוב

הרה"ק רבי **אברהם מפראהבישט זיע"א**
בן הרה"ק רבי **שלום שכנא מפראהבישט זיע"א**
נולד בשנת תקמ"ו - נסתלק ב"ז אדר תקע"ג

שער הכניסה לעיר פראהבישט

מתורתו

כתיב כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם, לפקודיהם הוא לשון חסרון, מלשון ולא נפקד ממנו איש (במדבר לא, מט) היינו כשתרצה לדקדק על חסרונם מה שמחסרין מעבודת ה', זה יתנו, 'זה' בגימטריא י"ב, כי יש י"ג מדות דרחמים, והמדה הראשונה היא עצם שם הוי"ה ב"ה, ושאר הי"ב מדות באים לשמש רק כאשר יחטא האדם ושב, ואז הקב"ה הוא ארך אפים ורב חסד וגו'. וזהו שאמר הכתוב 'זה' יתנו כל העובר על הפקודים, דעל ידי שישראל עוברים על מצוותיו ונכשלים רח"ל בחטא, גורמים בזה להתגלות מדותיו ית', ולולא החוטאים מה מקום היה להשתמש במדות אלו. וזה מליצה טובה, ה' ימליץ בעדנו כל טוב.

(כרם ישראל פרק כו אות ג)

מתולדותיו

בנו השלישי של הרה"ק רבי שלום מפראהבישט היה רבי דב בער כמעט ולא נותרו בידנו פרטים אודותיו זולת מעשה אחד מתקופת היותו בברית האירוסין, וגם זה נראה שהיה בהיותו עול לימים יתכן ואף לפני גיל הבר מצווה של הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב [אחת משני בנותיו שהיו לו], בהיותו בן י"ב שנה נחלה מאד, ובא אליו מחותנו הרה"ק רבי לוי יצחק לבקרו, וכאשר ראה את מצבו הקשה, אמר לו שיגיד לו איזה המלצה ולימוד זכות על ישראל, ובאותו מעמד אמר את התורה דלהלן, נפטר ב"ז אדר (השנה לא ידועה לנו), ומנו"כ באהל קבורת אביו ואחיו שבבית העלמין דעיר פראהבישט.

פנים האהל בפראהבישט בו טמונים הרה"ק רבי שלום מפראהבישט ושני בניו הרה"ק רבי אברהם ורבי דוב בער זצ"ל לצד זוגתו הרבנית ע"ה

בידינו, נלקטו בתוך הספר 'משמיע שלום'.

דיוקן

ארמו"ר צעיר

צעיר מאד לימים היה רבי אברהם מפראהבישט בהסתלקותו ואף על פי כן השאיר רושם רב על כל אלה שהכירוהו.

גם האדמו"ר רבי צבי אריה מאוליק וגם האדמו"ר רבי ברוך ממוז'בוז', הסכימו שילדיו של רבי שלום שכנא, הם יחידים במינם ואף האדמו"ר רבי אשר מסטולין, 'הגדול', בנו של האדמו"ר רבי אהרן מקרלין, אישר בשם רבי ברוך ממוז'בוז', שבניו של רבי שלום שכנא הם 'מאורות גדולים'. האדמו"ר רבי שניאור זלמן מלאדי שראה את רבי אברהם ואת אחיו רבי ישראל מרוז'ין בילדותם, אמר למקורביו: 'תרי בוצינא דנהורא ראי'.

בהסתלקות אביו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט התבטא הרה"ק החוזה מלובלין בשולחנו, באמצע סעודה שלישית: אוי, אוי, נסתלק לעולמו רבי שלום שכנא, בנו של רבי אברהם המלאך, אבל השאיר אחריו שני בנים, גדולים בחשיבותם. הבן הגדול, רבי אברהם, מאיר בהיכלות העליונים. הבן הקטן [מרוז'ין] אין להעריכו, כי יש לו נשמת שלמה המלך.

רבי אברהם נהג מנעוריו בקדושה יתירה, עד שקראו לו 'המלאך הקטן', בכינוי שניתן לסבא שעל שמו נקרא. הוא נשא לאשה בת משפחה מכובדת,

תולדות חייו

רבינו אברהם מפראהבישט היה בנו בכורו של רבינו שלום שכנא מפראהבישט, אשר עם הסתלקותו בערב סוכות י"ד תשרי תקס"ג הוכתר כאדמו"ר ממלא מקום אביו, בהיותו בן שש עשרה שנים בלבד, על אף שהיה עד אז נחבא אל הכלים, ובימי ילדותו הרבה במעשי שובבות שלא היו מובנים לכל סובביו. מסופר, שהאדמו"ר רבי אריה לייב ממנדרי נסע במיוחד לראות את הנהגתו של האדמו"ר הצעיר ונדהם לראות את הנהגתו ולשמוע את דברי תורתו העמוקים והחריפים.

רבי אברהם מפראהבישט גידל את אחיו הצעירים, רבינו ישראל מרוז'ין, שהיה עדיין עול ימים בעת הסתלקות אביו.

רבי אברהם נקרא על שם סבו הרה"ק רבי אברהם המלאך וכמוהו נקרא גם הוא 'המלאך הקטן'. כמו סבו המלאך וכאביו רבינו שלום - לא האריך ימים. הוא נסתלק ב"ז אדר תקע"ג בהיותו בן עשרים ושש - ללא בנים. אחיו, הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין, חלץ לאשתו. לימים נפטר ביום זה גם אחיו הצעיר רבי דוב בער, בספר 'מילין סתימין' למשב"ק הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זיע"א הביא שבשטפנשט בהוראת האדמו"ר הראשון לא אמרו תחנון ביום זה, ואף קבעו יום זה לתחילת כתיבת ספר תורה. אמרותיו ושיחותיו המועטות שנשארו

משפחת קבלנסקי, שזכתה להשתדך בפעם נוספת במושפחת רוז'ין, שכן הרה"ק רבי מרדכי שרגא מהוסיאטין, גם הוא השתדך במשפחת קבלנסקי. בן ט"ז הוא מתמנה למלא את מקום אביו, בעיר מגוריו פראהבישט.

קבלת ההנהגה כמ"מ בפראהבישט

שני נוסחים על קבלת ההנהגה והאדמו"רות בניו צעיר:

נוסח ראשון

(בסגנונו של רבי אלישיע הכהן פקשר שליט"א):

"בין חסידי אביו הקדוש, היו כאלו אשר לא ראו בעין יפה, את אשר קיבל את ההנהגה בעודו צעיר לימים, מיד סמוך לפטירת אביו הקדוש, בלי לקבל על הסכמות מגדולי צדיקי הדור, וספרו על אחד מגדולי החסידים שנסע אחר סוכות, לחפש לו צדיק אחר כדי להסתופף בצילו. לאחר ימים אחדים ויקר מקרהו לעבור דרך פראהבישט. ויאמר ללבו אם כבר באתי לכאן, אלך ואדרוש בשלום בן מורי ורבי. ובא להיכלו ונתן לו שלום, ותיכף פתח הרה"ק רבי אברהם פה קדשו, במשל: למלך אחד שבנה לו פלטרין גדול כולו בהדרו עם ציורים נפלאים. וכאשר נגמרה מלאכת הבנין, שלח להודיע לכל המדינות שיבואו לראות ולהתבונן בהוד יפיו של בית המלכות החדש וציוריו הנפלאים והאיש אשר יגלה בה מגרעת או חסרון, יקבל פרס גדול מאוצר המלך. כל הבאים, בתוכם אומנים גדולים, היללו ושבחו את יקר תפארת הבית החדש ונלאו למצוא מגרעת. בין הבאים היה כפרי אחד מדלת העם שעמד והתבונן בכותל אחד, בו היה מצוייר איש כפרי - כדמותו וצלמו - שהשתכר ואחז בידו כוס יין. נענה הכפרי ואמר: חסרון גדול אני רואה כאן. דרך השיכור להתנועע אנה ואנה וכל אשר הוא מחזיק בידו, הרי זה מתנועע עמו ובציור זה, כוסו של השיכור עומדת בלי לנוע, ודבר זה אינו יכול להיות. ויצו המלך למלאות הבטחתו ולהעניקהו בפרס גדול מאוצר המלוכה. כטוב לב הכפרי מהפרס הגדול שקיבל, אמר אלך ואמצא עוד חסרונות ואתעשר. למחרת נכנס להיכל המלך וירא את כתר המלכות, הסתכל בה היטב ויאמר הנה גם בזה מצאתי מגרעת. ויצו המלך להלקותו מאה מלקות, ויצעק הכפרי על המשפט המעוקל, אתמול מצאתי חסרון וקבלתי פרס גדול, והיום מצאתי חסרון והנני לוקה, וישיבהו: איש כפרי אתה, ובשיכור הנך המבין, אבל מנין לך מבינות על כתר המלכות. עם סיום המשל הושיט הרה"ק ידו הקדושה ויאמר להחסיד, אחוז דרכך לשלום."

בנוסח השני

(בשם האדמו"ר מוקאטישיניץ שליט"א)

הסיפור אירע בחג הסוכות, כאשר הרבי הרגישי שיש חסידים המהרהרים בליבם, על שהרבי קיבל מיד את ההנהגה.

לא הת מפני איש

גם הסיפורים הבאים, הם מפרי עטו של רבי אלישיע הכהן פקשר, והוא מצוין, כדרכו למופת, את מקורותיו:

"בספר כרם ישראל (דף כט, א) מביא את אשר סיפר הרה"ק רבי אריה ליב מבענדער (אחיו של הרה"ק רמ"צ מסאווראן וגיטו של הרה"ק ר"ש מפראהבישט), שהיה מגדולי תלמידי אביו הרה"ק רבי שלום. אשר בתחילה ערער על נשיאותו ונסע אליו במיוחד לבחון ולעמוד מקרוב על

שרטוט מבנה בית הכנסת בפראהבישט

הנהגתו. בבואו לפראהבישט, כיבדו הרה"ק רבי אברהם בכבוד גדול, ובישבם בביתו לפני השולחן, הביאו לפניו כבוד לכבודו. לפתע השליך הרה"ק רבי אברהם את ראשו לאחור ורפרף בעיניו. והתחיל לומר תורה על הפסוק: תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם. והקשה למה גבי תורה, כתוב אחת, וגבי משפט, כתוב אחד. והאריך בזה שתי שעות. וסיים הרה"ק מבענדער: שכחתי לטעום מהכיבוד שהעמידו לפני, מרוב עמקות

האהל בפראהבישט הנמצא במעלה ההר

שאמר בהתורה הנ"ל."

"את נשיאותו נהג ברמה ולא חת מפני איש, יסופר אשר בעירו פראהבישט היתה אשה שרננו אחריה, אנשי העיר שהיו כולם יראים ושלמים התחילו לרודפה וליסרה, למען תחדל מדרך תועים, אך האשה הקשיחה לבה,

והלכה להאדון העיר, להלשין על בני העיר שרודפים אותה, בהוסיפה שהדבר נעשה וודאי על פי פקודת רבם, הרה"ק רבי אברהם, אשר כל בני העיר שומעים לקולו. על כן בקשתה, שהאדון למשרתיו, להביא את הרה"ק רבי אברהם, למותחו על העמוד המיועד להלקות את המורדים באדון, לנקמתה בו ולהלקותו. המרשעת שידעה שאם ירצה האדון לבצע זממו באמצע יעורר הדבר מהומה גדולה וכל אנשי העיר יעמדו נגדו ולא יניחו לנגוע בו. על כן יעצה לאדון, שמשרתיו יבואו לבית הרב, השכם קודם אור היום, בעת אשר אנשי העיר ישנים, ואז יעלה בידו לעשות בו נקם. משרתי האדון מלאו בקשתה ובאו אל בית הרב קודם אור היום ויתנוהו בבית הסוהר, אך גם עצתה זו לא עמדה לה, כי הדבר נודע תיכף לאנשי העיר, וירעישו עולמות, בבקשה רבה לבל יפגעו בכבוד רבם, עד שהוכרח האדון לשחררו ולהניחו לביתו. אחר זמן נגע

חותם רבי אברהם המלאך הקטן, עליה חרוט:

'אברהם במו"ה שלום שכנא יצ"ו'

הסבר החותם: מצוייר עליה דמות יורה בחץ וקשת וצבי. החותמת קיבלנו מאוצר רבי אברהם הלפרן ז"ל מניו יורק, שסיפר כי האדמו"ר מביאין שליט"א ציין בפניו אודות הידוע בקרב צאצאי בית רוז'ין: עד לימי הסבא קדישא מרוז'ין היתה זו חותמת המשפחה האופיינית, ומימינו ואילך החלו לעטר את חותמם בדמות אריה, רמז למלכות. אגב בעקבות המאסר ורדיפות שלטון הצאריסטי את הסבא קדישא מרוז'ין, ונדודיו, השמידו בני המשפחה כל זכר המעיד על המצאותו במקום ועל כן אפילו הספרים שכבר היו חתומים בחו"ת המלך נמחקו מהם החותמת, ואכן יש בידינו מספר ספרים עם חותם מחוק המעידים כי היו שייכים למלכות בית רוז'ין בימי נדודיהם וגלותם

החותם בכתב ראי (גנטיים) בו מתקבלת צורת האותיות באופן קריא

רפואה בלא תפילתי". "על אף היותו צעיר לימים, נתפרסם שמו בכל הארץ ומכל קצו ארץ נהרו אליו להתברך מפיו, וכה סיפר אדמו"ר רבי משה מביאין-קראקא, כאשר נכנסו אליו היושבים בבית מדרשו, לברך בסעודת ראש חודש: מוכסן היה לו להרה"ק רבי אברהם מ פ ר א ה ב' ש ט, שהיה גביר גדול ונשא בכל העול של החצר הק', ושמו ר' יחזקאל. פעם אחת גזרו הפריצים גזירה, לגרש את כל המוכסנים מן הכפרים. נכנס ר' יחזקאל לרבו לעורר רחמים לביטול הגזירה, והשיב לו שיבא אליו לעת סעודת ראש חודש, את פקודת רבו שמר ראש חודש קיבץ כל המוכסנים שהיו בין הגזירה, ונכנסו אל הרה"ק רבי אברהם, בעת הסינו לסעודת ראש חודש, וקבלו במר נפשם, על הגזירה הנוראה שנגזרה עליהם. פתח הרה"ק רבי אברהם פה קדשו ואמר: מה היה ענין שער ראש חודש, זה היה חטאת לה' כביכול - הביאו עלי כפרה שמיעטתי את הירח. בזמן שבית המקדש היה קיים, היו מביאין ומקריבין קרבן, ועכשיו שולחנו של אדם במקום מזבח ומכפר. והנה ישראל נמשלו ללבנה, ובצרתם הרי יגרם עוד פעם מיעוט הלבנה, והאיך נוכל לאכול עתה סעודת ראש חודש. דחף המאכל מלפניו, והעמיק במחשבתו זמן רב בדביקות עצומה. אחר כך קירב בחזרה המאכל אליו וברכם שהגזירה תיבטל, וכן היה, שמיד עם צאתם שמעו שהגזירה נתבטלה."

מורה דרך לאחיו הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זע"א

"פעם אחת איחר אחיו - רבי ישראל מרוז'ין, לבוא הביתה ממושקיו בערב שבת. הלך רבי אברהם לקרוא לו ואמר: האינך רואה כי שבת מתקרבת? אמר לו הילד: אבל עדיין לא שבת. שאלו רבי אברהם: הכיצד תדע זאת? השיב: כי עם כניסת השבת מתחלפים השמים ועדיין אין אני רואה שנתחלפו."

(מגדולי החסידות, ספר ו', ע' ל"ד)

בה במרשעת זו יד ה' ונחלתה במחלה קשה. קרוביה שחרדו לגורלה, באו מיד להרה"ק רבי אברהם, לפייסו ולבקש ממנו שיעתיר בעדה, ויען הרה"ק ויאמר: רבוננו של עולם, אשה זאת פשעה כנגדי ולא אוכל להתפלל עליה, אנא שלח לה

"בן שש עשרה היה, כשהוכתר לממלא מקום אביו והוא שחינך את אחיו הקטן - רבי ישראל מרוז'ין, שאהבו מאד וקרא לו בשם החיבה סאשאקאלי, ואף הדריכו בדרך התורה והחסידות וציווה עליו לומר בכל יום, את פרק ע"ב בתהלים - 'לשלמה', שבו מדובר בחכמת שלמה המלך והנהגת מלכותו. לעת זקנותו רגיל היה לספר, רבי ישראל מרוז'ין, כיצד ציווה עליו אחיו לשנות פרק זה, והוסיף: מזמור זה חיבר דוד עובר שלמה בנו ועבורו" (שם)

"בבית המגיד הקדוש ממזריטש, צריכים ללמוד את הילד אף-בית בלבד והמותר מלמדים אותו מן השמים - זאת אמר רבי אברהם, למלמד שהתלונן על הרוז'יני, שאין הוא רוצה ללמוד, בשעה שהיה ילד" (שם)

כבר בליל סוכות ערך את 'השולחן הראשון - האב נסתלק בערב סוכות. מסורת חסידית מספרת, שרבי אברהם נכנס עם אחיו הילד [מרוז'ין], אל האמא, האלמנה הצעירה, כדי לאחל לה חג שמח ואמר: הנה, ה' יתברך, יש לו עתה בשמים אורח חדש וצריך לשלוח לו דבר מה לכבוד האורח. אכנס לסוכה ואעשה קידוש.

בן השש עשרה עורך שולחן ושמחת החג על פניו, והמסובים עמו בסוכה שרים ומנגנים כהלכות החג. האלמנה לא יכלה לשאת זאת והביעה תמיהה: הלא גם כאשר מסתלק אדם פשוט מן העולם, לא שמחים ושרים, ועל אחת כמה וכמה כשמדובר באב כשלך. השיב לה הבן: אמא! אילו ידעת באיזה מקום הושיבו את אבא בעולם העליון, היית גם את שמחה!

*
הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין גודל בבית אחיו והעיד עליו, שהיה מהצדיקים הדבוקים תמיד בה' יתברך, בלי הפסק של רגע. פעם אחרת התבטא: אילו אחי היה מאריך ימים, היינו יכולים לקרב את הגאולה.

*
בהיותו כבן כ"ו חלה את חוליו שממנו נסתלק. סודות הרבה נתלו בהסתלקותו של אותו צדיק בגיל כה צעיר, ואמרו בשמו, שקליפה נוראה איימה להחריב את החסידות ובהסתלקותו התבטלה הקליפה. מנוחתו כבוד ליד אביו באהל שבית העלמין דפראהבישט.

שמו נתקדש לדורות

רבי משה אליעזר קלארפעלד משב"ק האדמו"ר הראשון משטפנשט, כותב ביומן זכרונותיו 'מלין סתימין': היה צריך לעשות התחלת [פתיחת] הספר לעילוי נשמת הרבנית הזקנה ע"ה, והוקבע הזמן על יום ב' טו"ב אדר, (הוא יום פטירתו של רבי אברהם המלאך הקטן).

*

עוד כתב רבי משה אליעזר קלארפעלד ביומנו: פעם אחת י"ז אדר בהילולא

קדישא של המלאך הקטן ר' אברהמ'ניע ז"ל, רצה הרב ר' וועלוויל משטפנשט [יתכן וכנראה כוונתו להגאון רבי בצלאל זאב שפרן שהיה רב העיר שטפנשט] שיאמרו נפילת אפים בהקלוזין, אך אנחנו לא אמרנו. ואחר התפלה הייתי אצל אדמו"ר ז"ל וספרתי לו המעשה, ויאמר אלי אדמו"ר ז"ל 'תדע לך שכשחלים ימי הילולא הללו אין מנהיגנו לומר תחנון, עכלה"ק זי"ע.

מתורתו

לפרשת תצוה

"בינקותו, בהיותו בן שש, שאלו אותו: מה למדת? והשיב: חומש. שאלו: מה למדת בחומש? והשיב: 'זה יתנו כל העובר על הפקודים' (פרשת תצוה; שמות ל, יג), ופירש: 'זה' - היינו, י"ב מידות, מתוך י"ג מידות שלך, נתנו לך אלו שעוברים על הפקודים, כי ללא הם, היתה לך רק המדה א'-ל' שהיא עצם שם הוי"ה ב"ה ולא יותר, אבל היום יש לך כל הי"ג מידות".

(הדברים הובאו בארץ החיים, ע' 39, ולדבריו היה השואל רבי חיים מצאנז והדבר בלתי אפשרי, שכן רבי חיים מצאנז נולד בשנת תקנ"ג ואילו רבי אברהם נולד בשנת תקמ"ז, ועיין במשמיע שלום פרשת כי תשא שמביא אמרה זו בשם אחיו רבי דוב בער מפראהבישט)

דין וחשבון על מעשיו

'הרוצה להחכים ידרים', אבל 'וסובב אל צפון' - האדם מחפש לו את העושר בבחינת 'הרוצה להעשיר יצפין'. כלומר: שליחותו של אדם בעולם הזה הוא כדי להחכים והוא אין רץ כדי להעשיר ואינו זוכר כלל את מטרת שליחותו בעולם ועל כן אומר הפסוק: 'סובב סובב הולך הרוח' (קהלת א, ו), כלומר: רוח האדם סובב מסביבו 'אל צפון' וסבךר שהספן הוא העיקר עלי אדמות 'ואל סביבותיו שב הרוח' - עד שמכל החיפושים והסיבוכים הוא שב על מקומו הראשון, כמאמר הכתוב 'הרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה' (קהלת יב, ז), והוא חייב למסור דין וחשבון על מעשיו".

(אבן ישראל, ע' י"ד-ט"ו)

על סיבת הסתלקותו בדמי ימיו

"כשנפטר רבי אברהם, והוא בן כ"ו, נסעה אמו הצדקת אל הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא, בעל 'אוהב ישראל', כדי לקבל נחומים על בנה, שנקרא על שם סבו רבי אברהם המלאך ואף הוא נקרא 'המלאך הקטן'. ניהם אותה הרב מאפטא ואמר: משל למה הדבר דומה? ליריד גדול שנמשך שבועות מספר. אבל יש סוחרים גדולים וזרזים שקונים את הסחורה הנחוצה להם במיעוט ימים. רבי אברהם היה מן הסוחרים הגדולים" (בית ישראל, ע' 9)

ביבליוגרפיה:

אנציקלופדיה 'מלכות שבמלכות' לבית רוזין בהוצאת מכוננו - ח"א עמודים 68-75, 103-105, ארץ החיים, 39; אבן ישראל, עמ' י"ד-טו; בית ישראל, 9; מגדולי החסידות.

מכתב המלצה יחיד במינו התום על ידי הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זי"ע"א

מוסדות שטפנשט בארה"ק

בני ברק רח' מהרש"ל 13 * גבעתיים רח' רמב"ם 1 * אלעד רח' רש"י 5
טלפון: 03-579-03-03

הודעה משמחת

לראשי חבורות ליל שישי

ללומדי תורת החסידות

בהיכלי עולם התורה והשיבות החסידיות

לזיץ חסידי

סדר ליל שישי ביצילו של הרה"ק משטפנשט זי"ע"א
בישיבה על קברו - גבעתיים
בראשות ראש החבורה החסידית-שלכם

לחיוך הסגולה לשמחת השבת:
להזכיר בכל ליל שישי את זכות הורבי הגדול
ר' שלום מפראהבישט

החבורות יבנה
החבורה שלכם תוכל להתארח בבית מדרשים בגבעתיים וליהנות מהאווירה החיובית ששררת בהיכל התורה הסמוך לנראה לציון קודשו של מורנו הרה"ק משטפנשט

החבורות יקראו
ערכת ליל שישי מלאה הכוללת: שתייה, עוגות, תשולונט, קוגל גליוני 'סגולת שלום' ללימוד ועיון בתורתו של רבינו מפראהבישט

הזמינו את ה"ליל שישי" המועדף עליכם וזמנו ארגון את כל השאר
אנ נעדנו במקרה את מספר המשתתפים המגיעים ותאריך ה"ליל שישי" המועדף עליכם

055-6720534

מספורי המגיד

אין ספק שאם אפרים זלמן יעיר לו על הירידה העצומה שלו, חיים שלום לא ישתוק לו, הוא יחזיר לו מנת אחת אפיים, אפרים זלמן יפרוץ בבכי ויצעק בקול על האסון הנורא שאירע, אך העילוי הגדול ביותר שיכול היה להיות גאון הדור, בחר להיות סתם ציוני חילוני, כמו כל ה"פראסטיטיאקעס" (הבוזיים) הוא זכור שבשעה שהחלו הסיפורים להתנהל סביב חיים שלום, באו כל הצדיקים לאך להתעלוק על חשבוננו.

בנג' היה עומד מהצד ונהנה מאד אך הבחורים הליצנים שופכים את דמו של אפרים זלמן שהיה מנסה לכבוש את כאבו לפעמים היה מן על גיסו בעדינות, אבל ברוב הפעמים שתק והיה מגיר דמעות כמים, אך כשהיה אי מי שיורד ממש לחייו בלי רחמנות (תחת השראתו של בנג' שלא ניכרה לסובבים) היה מגיב בצורה קשה על כך, אם אז כך, היום על אחת כמה וכמה, תהיה אם כך געראצקע (מהומה) לא קטנה, אמנם לא כפי התוכנית המקורית, אבל תהיה ועוד אך תהיה.

כדי להגביר את האפקט, הוא דאג מראש להציב בחדר הסמוך לחדרו של חיים שלום שני חיילים מנאמניו, התוכנית הייתה שברגע שישמעו שהאווירה מתחממת יעיקו עוד שני חיילים שמצויים בסוד העניין, הם יפרצו לחדר בפתאומיות, יש להם מפתח לחדר, הם יגרוו את הנוכחים לחוץ בכוח, הם יביאו אותם לחדר האוכל הגדול, החיילים ידאגו לעורר את כל המחנה, הם יספרו להם שיש תיאטרון חינום בחדר האוכל, החיילים צמאים לבידור טוב, הם יגיעו למקום ויעשו שמח, הסיפור יתגלגל ככדור שלג במורד, הוא יצא החוצה.

ואת כל זה ארגן בצורה חשאית מאחורי הפרגוד ואין איש במחנה מידע על כך, חוץ ממספר נאמניו שיודעים שהוא הראש המתכנן. כדי לחזק את מומי הוסיף לו: אתה ידע שבדרך כלל אני לא טועה גם הפעם תראה שהכל יסתדר.

הוא הוסיף לו שיתכן שהסיפור יגיע אפילו לעיתונות, יש לו עיתונאי חבר שישמח להכניס את זה, במדור הרכילות שלו, זה יתסיס את הארץ כולה, השמועות תגענה לקצינים הבכירים שממונים על ההעלאות בדדגה, הם יבינו שהוא לא האיש המתאים לקצונה בכירה, זה יפגע בעלייתו של חיים שלום בעתיד ואפרים זלמן יבוש כהוגן, הוא יחזור לביתו שבור ורצוף לחלוטין אין ספק שהוא יספר לאביו על מה שאירע, כך יכאיב לשניהם גם יחד (עם כל אחד מהם יש לו חשבון נפרד).

כך חשב בנג' עד למערכה השנייה כשכל התחזיות שלו התבדו לחלוטין.

אחר העדכון השני של מומי, כי חיים שלום ואפרים זלמן יצאו מהמחנה בחשאי, גילה בנג' לראשונה לדעת שהחיים קשים מנשוא, התוכנית התקלקלה לחלוטין, אין צעקות ואין בלגן, הפוך ישנם חיבוקים ונשיקות, הם נשאו חברים כרגיל, אז מה יהיה כעת? חיים שלום יתקדם במעלות הצבא, איש כמעט לא הרגיש את נוכחות אפרים זלמן במחנה, אולי יהיו מחר כמה הסתודדויות על האדם המוזר שביקר במחנה, אבל איש לא ידע לקשר זאת עם חיים שלום, אפילו אם יקשרו לא יצא כלום, לא הייתה שום סצנה מזעזעת שהייתה מטביעה את חותמה במחנה להרבה זמן.

כנראה הפעם לא ישאר מהביקור היקר מאומה. האם על זה עבד כל כך הרבה חודשים ועלה לו יקר מדי? מיסטר איקס מהמאפייה יתבע את חלקו, חודשי משכורת רבים שועבדו בשביל לנחול את הניצחון, עתה מה יהיה? כלפי חוץ לא ניכר עליו שהוא שבור, אבל מומי חש כי הפעם החיים לא חייבו לסאדיסט

בסתר שמח על משבתו של בנג' למרות שתמיד שיחק את המסור והנאמן, אבל בתוך תוכו חש תיעוב כשגילה את שחיתות המידות של היצור הזה, אך הוא חי מלהרע לזולת, מי אומר שלא יתהפך עליו כשיסתכסך עמו ואז הוא יסבול נוראות.

אבל בנג' לא איבד את העשתונות גם הפעם, מכל משבר הוא יוצא מחושל יותר, גם עתה לאחר קריסת התוכנית עדיין נצנצה בתוכו התקווה שהקשר שהתחדש יביא לפגיעה בחיים שלום, לא יתכן שאפרים זלמן לא ינסה להחזירו בתשובה שלימה, כל חרדי הוא "מיסיונר" הוא לא ישתוק על חורבן הקודש, אם יצליח בכך כל עתידו של חיים שלום ירס, בצבא לא יוכל לשרת כבעל תשובה.

מעבר לכך... הוא יוותר קרח מכאן ומכאן, אל צארטיל כלתו לשעבר לא יחזור, אולי צארטיל תשמח לחזור אבל קשה להאמין שתצליח, היא לא תצא חוצץ נגד אמה ומי כמוהו ידע עד כמה היא שונאת אותו.

ואם זה לא יעבוד מספיק, יש לו עוד תוכנית אך להרס אותו, הוא ידאג להפיץ שמועה על ניסיונות החזרה בתשובה של חיים שלום, כשיראה שהעסק מתחמם יעביר לאל"מ מ. מפקד המחנה ד"ח מלא על כל הפעילות המסתורית שמנהל לו הקצין החמוד מתחת לאף, רק זה לבד יתסיס את רוחו של האל"מ שלא נמנה על אוהדי חיים שלום.

אל"מ מ. הוא אדם אפרורי למד, פלא איך הגיע לתפקיד שלו, נראה שכל עתידו תקוע בפיקוד על המחנה הצבאי, הוא לא יתקדם בפיקוד על חטיבות ועל פיקודי האוגדות, תחתיו יש חייל צעיר שעולה במהירות בסולם הפיקוד, בשל כשרונותיו הגאונים והכריזמה הרבה שמקורן, ברגע שידע שחיים שלום חושב לחזור בתשובה, הוא יעשה את כל המאמצים כדי לסלקו משורות הקצונה הבכירה.

יש לך ראש, החמיה לעצמו, לצערו לא מחמיאים לו מדי, לכל הפחות הוא דואג לכך.

*

שמחתו הושבתה כעבור יומיים, פתק הונח בתיבה הסודית שלו היא נכתבה באנגלית ותוכנה היה.

מצטער להודיעך כי התוכנית שלך לא הצליחה, האיש שרצית שיעזב לא הגיע למפגש, במקומו הגיע בחור צעיר, מוריס שהיה מעלי ציווה לי להביא אותו, אבל איך שאני הולך, מישוהו נצמד אלי כונב, הוא היה לבוש כסוחר גדל'ן עשיר ועקב אחרי כל הדרך עד למחנה, הוא ראה בדיוק מה קורה, אין לי מושג מי הוא, אני משער שהוא קשור לחבר שלך, הם התכוננו היטב לתרגיל שלך, לכן שלחו מישוהו שיעקוב אחריך, מיסטר איקס אמר לי להזהיר אותך שתהיה מוכן לברות. הנריקו.

בנג' היה הלום, הוא הכיר היטב את ר' משה יוסף וידע שהוא חכם מאד, אבל כנראה שלא העריך אותו עד כדי כך, הוא לא נפל לפיתיון כפתי כפי שחשב, אלא טמן לו עצמו מארב, אם כך סביר להניח שיזהיר את חיים שלום על כך, למרות הפרידה נראה שאין הוא האויב של חיים

מספורי המגיד

שלום, עובדה שהוא טרח לעקוב אחריו או ששלח שליח, יתכן שיש בזה חשבון אחר, אבל הוא ערני לתוכניות של הצד מנגד, העבודה לא תהיה קלה.

למרות כל הקשיים, בנגי לא מרפה מהטרף, השנאה שלו לחיים שלום מעבירה אותו על דעתו, הוא לא יוותר עד שיראה אותו מוחץ לשורות צה"ל.

האזהרות הרצופות של איציק מפני אריאל אטיאס ושותפיו:

לפגישה השניה הבטיח חיים שלום לאפרים זלמן שיספר לו על הצבוע שהעביר אותו על דעתו ועל דעת קונו. אפרים זלמן היה מתוחח לשמוע את הפרטים הללו, מי יכול היה לבלבל את מוחו את גיסו לשעבר, עד כדי לסגור את הגמרא לנצח, ה' ישמור. בשבועיים אלו היה מתוחח מאד הוא רצה לברר בצורה עדינה, האם יש עוד סיכוי שישוב בחזרה אל המחנה.

הוא מגיש בתמימות אל בעל המוניות ר' י. וביקש את שירות הנהג שלום אלאסין (כפי שאמר לו חיים שלום) בעל המוניות הסביר לו שאי אפשר להזמין נהג מסוים מרגע לרגע, אלא א"כ מסכמים על כך מספר ימים מראש, שלום נסע לטבריה, כרגע יש לו רק נהג אחד שכרגע פנוי, הוא יכול לתת לו את עבדול טביב, ערבי ישראלי מרמלה, או שיחכה עוד שעותיים, או אז יוכל לנסוע עם נהג יהודי בשם אריה גלדברג.

כיון שלא הייתה לו דרך לעדכן את חיים שלום הסכים אפרים זלמן לנסוע עם נהג ערבי, אבל כל הדרך רעד מפחד, הוא התכנס בתוך עצמו ואמר כל הזמן תהילים, מרוב פחד החליט לרדת קטע דרך לפני הכניסה לחורשה כדי שהערבי לא יעלה על מקום המפגש, הוא סיכם איתו שבעוד שלוש שעות וחצי יעמוד באותו מקום שירד כדי לאוספו חזרה. המתח נתן בו את אותותיו, הוא הגיע למפגש כשהחיים שלום מחכה לו קרוב לחצי שעה.

"טייערער אפרים זלמן, בדרך כזו לא נוכל להיפגש הרבה, אתה יודע שכל דקה יקרה עבורי, אני לא רוצה לחסר זמן רב כדי שלא יעלו על החברותא החדשה שיש לי.

אפרים זלמן התנצל בפניו כי נאלץ לנסוע עם נהג ערבי וחשש מאד שמא הלה יעלה על מקום המפגש ומי אומר שיש לו פה נצור.

"זייער גוט האסטו געטאהן איך בעהן שטארק צופרידען פון דיר- טוב עשית אני מאד מרוצה ממך" נהנה חיים שלום מהחבר שלו שידע לשמור על כללי הזהירות. אבל בפעם הבאה תשתדל גם להגביר את הזהירות, זהירות עם זריזות זה המוטו שלי בחיים, עלי להלך על קצה הבהונות כדי להשיג חלונות הזדמנויות, בלי לעורר את הפתנים מרובצם, אסור לי להמתין חצי שעה בבטלה.

"הקשר שהיה לי עם חברות אריאל אטיאס הברסלבאית היה תחילת החורבן שלי, משם היה מורד תלול מאד, אמר חיים שלום לאפרים זלמן ב"שיחות ההשתחררות" בהן פתח בפניו את סגור לבו, לאחר שהלב היה געול שנים רבות בפני איש.

שגיתי מאד שלא שעיתי לאזהרות איציק ביגלמייסטר המשפיע הגדול של בחבורת "שוחר המקדש" היה לו כנראה מבט חד מאד על אנשים ודאי יותר ממני, הוא ידע לאבחן טבעי אנשים במהירות הבזק.

לאחר שנוזקתי בבושת פנים מחבורת איציק ביגלמייסטר חשבתי שלעולם לא יהיה לי קשר עמו, אנשים שיכולים לעשות ממני עפר ואפר לדרוס עלי ללא חסם אחרי שהכירו אותי תקופה רצינית, בלי לנסות לשמוע את גרסתי, אינם ראויים שיהיה לי קשר כל שהוא איתם. לא שכחתי לרגע קט את היחס הקשה שנתנו לי ביום האחרון לשהייתי שם, תקופה ארוכה לא היה לי שום קשר עם איש מהקבוצה, דומה שיותר לא יהיה לי איתם קשר כל שהוא עד סוף החיים.

אבל צחוק הגורל, תקופה קצרה אחרי שהגעתי לשכונת שערי חסד פגשתי כאילו בדרך מקרה את איציק, באותו זמן הייתי שה תמים חשבת שזה היה בדרך מקרה, לא ידעתי שאיציק לא פוסק מלעשות חושבים, אך מחזירים אותי אליו, הוא ידע שיש לי כישורים שאין לאיש מבני החבורה שלו, היא לא היה שותף להחלטת חבריו לגרש אותי מהחבורה, למרות כל הכעס שהיה לו עלי בגלל שהדלפתי לרב ברוך עקשטיין בשגגה שאני לומד אצלו.

הוא רדף אחרי לאחרי שיצאתי מהמקום כמעט גדול, וניסה לפייס אותי, הוא הגיב לי פתק שהיה משורבט בכתב חרטומי מצרים רצוף שגיאאות כתיב (הוא היה דיסלקטי מחונן) שאצור איתו קשר, לצורך זה צירף את כתובתו, אבל באותו זמן לא רציתי לדעת עליו ולא על כל בני חבורתו, אבל הזמן עשה את שלו, הייתי מבחוד זמן רב כמעט בלי נפש חיה, הגעגועים אליו שבו אלי, התגעגעתי לשיעורים המחכימים שקיבלתי ממנו, הכעס שק לאטו, לך בעת שפגשתי כביכול בדרך מקרה, הסכמותי עם כל לבי לחדש את הקשר, בלי לעשות התרת נדרים.

לא ידעתי שהוא היה מעודכן על כל פרט בחיי, היה לו כנראה איש קשר מהשכונה ששמר איתו קשר שהיה מעדכן אותו על כל תזוזה שלי, כך ידע שעברתי לשכונת שערי חסד, הוא תר איפה אני מסתובב כשראה שהמקום שקבעתי את מושבי בבית כנסת הגר"א, החליט להתפלל שם במנחה, כך יוכל למצוא אותי, אכן לא היה קשה למצוא אותי שם, הוא מיהר לעטוף אותי בשכמה החמימה שלו ובכך הגביר את תלותי בו.

הוא ניצל את פגיעותי הרבה באותה תקופה, בעת שחיפשתי חברים חדשים, הוא ידע בחלקת לשונו ליצור בי אמון מחדש. הוא הבטיח לי שילמד עמי בנפרד ולא יהיה לי קשר עם כל בני חבורתו שהזיקו לי.

הצעה זו קסמה לי מאד, להיות חברותא פרטית שלו. הערצתי את כוחו הרב במחשבת ישראל, הוא היה "אנציקלופדיה מהלכת" בשטח זה לא היה לו מתחרים, כל ספרי גדולי בעלי המחשבה היו שגורים על לשונו, לא יאומן איך אדם דיסלקטי שלא יודע לכתוב מילה אחת נכונה, הצליח ללמוד כל כך הרבה, להעמיק בדברים ולהעביר אותם בצורה מיוחדת במינה, תהיתי זמן רב בחידה המופלאה, איך יתכן שבן אדם קורא

מספורי המגיד

כל כך הרבה ובעל זיכרון נפלא כל כך, לא קולט את האותיות ולא יודע לשבץ אותן במקום הנכון, חשבתי לעשות על זה מחקר שלם, אבל אחרי זה נסחפתי, הרבה דברים נקלעו לפתע אלי עד שהסחתי את דעתי לפליאה הזו.

לאחר שחידשתי את הקשר שלי עם איציק, לא רק שאהב ללמד אותי את המשנה הרעיונית של החכם התימני מנחלאות, אלא גם אהב להיות מעין "מזדיק" שלי כאילו אני ילדון צעיר שעוד אינו יודע בין ימינו לשמאלו ואת זה לא אהבתי כלל וכלל, הערתי לו על כך כמה וכמה פעמים בצורה בוטה, לא הייתי מחונן בדיפלומטיה וטקט נימוסי לא היה מצוי בין מעלותי.

יום אחד כשהכביד עלי עם הבעלות עלי, אמרתי לו שאני רוצה איתו את מערכת היחסים שהייתה בין רבי מאיר עם אחר, עוד לא ידעתי לבטא את המושג "קורקט" (תברות שעומדת לבדיקה כל הזמן לפי העניין בלי מעורבות רגשית) ולכן חיפשתי את הדימוי מהגנ', לא ידעתי שבזה פגעתי בעקב האמילס של איציק הלא היא מידת ההערכה העצמית שהייתה לו.

"מה...? אתה קורא לי לא פחות ולא יותר מ'אחר' כביכול אני אחד שיצא לתרבות רעה רד'ל, א"כ למה אתה בא אלי? כי אתה רוצה רק לקבל את תוכי ואת קליפתי תזרוק, האם איך כפי טובה? אם יש אחד שהקנה לך קניין חזק במחשבת ישראל ובעיקרי הקבלה, הלא אני הוא, כך אתה נוהג בי לאחר שנהיית ממני?! נשמעה זעקת אימים מפיו.

מי שראה אותו באותו רגע, יכול היה לראות "הר געש אנושי" בהתפרצותו, מטעני לבה רותחת עמדו להינתן עלי לכסותני (כפי שפומפיי Pompeii העותיקה כוסתה על ידי הר הגעש וחוזו (Monte Vesuvio) בשנת 69 למנינם, כל האנשים הפכו להיות גושי אבן) לא הכרתי אותו באותו רגע, האדם החביב הפך ברגע אחת לחיה טורפת שנועצת את טפריה בקרבן.

הסברתי לי שהוא ממהר לחרוץ משפט בלי להתבונן, כונתי הייתה שונה לחלוטין, רציני לומר לו שאני לא רוצה איתו מערכת קשר לוחצת כפי שהוא עושה, אלא כפי שרבי מאיר היה תלמיד של "אחר" רק לגנ', הוא השתדל לעשות חייץ בינו לבין קירבה נפשית לרבי, הוא למד רק את התורה ממנו אבל לא היה קשור אליו נפשית, כך אני רוצה איתו מערכת קשר של לימוד בלי כל מעורבות נפשית, לכן אני מבקש ממנו שיפסיק להתערב בכל מה שאני עושה, אני לא צריך אותו כקומנדט (מפקד מחוק) עלי, ב'ה אני אדם בניי לחלוטין ואני כבר לא צריך עזרת הזולת להתעצב.

איציק שמע את הסברי הקלוש, זה לא הניח את דעתו, הוא אחז שלא לחינם הבאתי לו את הדימוי השלילי מהגנ', כדי לרמוז לו עלי שאני קדוש כמו רבי מאיר ואילו הוא ציוני טמא (כך כל הקנאים חושבים על הקבוצה שלו) הוא היה פגוע מאוד, אבל למרות זאת לא הפסקתי איתי את הקשר, הוא ידע והעריך את יכולותי, למרות שסלד מזדרי התנהגותי ערג מאוד ללימוד שלי עמו, הוא השתדל למעט את ההערות שלו אבל לא סגר לחלוטין את הנושא.

למרות הקשר הטוב שהיה לי עם איציק, בשטח האבחון לא נתתי בו אמון רב, אחזתי אותו כבעל אינטרס ונגוע מכף רגל ועד ראש, בשל התנשאותו על הזור, בעיקר סברתי שהוא טועה ביחסו לחבורה הברלסבאית שלי, הוא פיתח מבט שלילי לחלוטין מהרגע הראשון, על אריאל אטיאס החבר הברסלבאי שלי, בעת שפגש אותי בפעם הראשונה בבית כנסת הגר"א לומד איתו ברוב עניין, הוא סקר אותו מכף רגל ועד ראש כאילו הוא איזה פושע מועד ואילו אני חשבתי שהוא אדם נעלה ויקר מאוד.

התלהבתי מאוד מהאישיות התמימה והמיוחדת שלו, נמשכתי לאנשים תמימים שאינם דו פרצופיים, למרות שאני עצמי לא הייתי כזה, היו לי שתי נשמות, נפש זכה ותמימה שאהבה את הלימוד ורצתה קרבת אלוקים, ונפש שניה שרצתה עוד דברים נוספים בלי לרדת לפרטים.

הקשר שלי עם אריאל אטיאס היה מיוחד במינו, הוא היה החבר השני אחריו, נהיית מהשיחות המעניינות איתו, היו לו ידיעות מעבר לסטנדרט, הוא לא היה מעמיק, יותר נכון שטחי למדי, אבל ידיעות כלליות אין ספור, תמיד הפתיע אותי עם שטח שלא הכרתי, גיליתי שיש תחומים שעוד לא שמעתי עליהם ואחרים שעדיין לא התמקצעתי בהם, מדי שבוע (בימי שלישי) היה פוגש אותי בבית כנסת הגר"א, שנינו היינו מתיישבים ללמוד זוהר למשך כמה שעות טובות, למרות שלא היה מחוודד במיוחד, הייתי מקשיב לכל הגיג שהוציא, היו לו רעיונות מעניינים ותמיד הרצה אותם בתמימות מתוקה שמשכה אותי מאוד.

יום אחד, אני זוכר את זה כמו אתמול, נכנס לפתע איציק להתפלל מנחה בבית הכנסת, הוא הקדים בחצי שעה ולמד בצד, הוא הבחין שאני לומד עם אדם לבוש ירושלמי בהנאה מיוחדת, לאחר שנפרדתי מאריאל החל לתחקר אותי על החבר שלי, מאיפה הוא ואיך הכרתי אותו, כאילו הוא אבא שלי, לא אהבתי את הפלישה שלו לחיי הפרטים ולכן הגבתי כמעט בזעם.

איציק שגה מאוד כשסיפר לי תוך כדי השיחה שהוא עוקב אחרי החברתא שלי איתו לא מאותו יום, הוא גלש לדבר גם על הקשר שלי עם המשפיע רב נחמן נתן הרשקוביץ, איך הגעתי אליו ולמה אני כה מחשיב אותו, הרי הוא לא יותר מאדם ממוצע משורים, הוא ממש דיבר על שניהם בתיעוב זה הגביר את זעמי, מה זה ענייני עם מי אני לומד או מתחבר, אני לא אוהב משטר קומוניסטי.

איציק טען שעושה זאת רק כדי לשמור עלי משולטנים למיניהם שמנסים לנצל את תמימותי. ניכר היה עליו שהוא אינו סובל את המשכחה שלי אל אריאל אטיאס ונחמן נתן הרשקוביץ מברסלב, הוא טען לי בכל השיחה שלו ששניהם צבועים ומתחזים למיניהם ולא בדיק ברסלבאים שבאים לקדשני בקדושת תורת מהר"ן ז"ל, זה הרתיח את דמי מאוד, אמרתי לו שאם ימשך עם הביקורת שלו עליהם אנתק את הקשר שלי עמו.

חבל שהשכל לא הגיע בזמן, אם הייתי קשוב לדבריו יתכן שהייתי עד היום נטוע בתוך "גן העדן" שלכם, אבל נשאר משהו לפעם הבאה, סיים חיים שלום בעגמימות.

~~~~~

אוצר - הלכות פורים המשולש תשפ"א

תמצית הלכות הנחוצות לחג הפורים הבעל"ט
 על פי פסקי מרנא "השבט-הלוי" צקללה"ה
 שנאמרים בביהמ"ד "שבט הלוי" אחוזת ברכפלד - מודיעין עילית
 ע"י הרב אלטר אליהו מרמורשטיין שליט"א
 ראש כולל ישועות יעקב ומח"ס המינים המהודרים

זמני כניסת שבת פ' תצוה - שושן פורים

יציאת השבת	כניסת שבת	סיום הצום תענית אסתר	ירושלים
6:12	4:59	6:01	ירושלים
6:13	5:14	6:02	בני ברק
6:12	5:06	6:01	חיפה
6:12	5:08	5:53	מודיעין עילית
זמן ר"ת 6:52		זמן ר"ת 18:53	
חצות היום - 11:52		שעה עשירית - 14:44	

תקנו לנו מרדכי ואסתר את ימי הפורים ביום י"ד באדר ונקרא פורים דפרזים, [פרוז לשון פתוח]. ובערים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון וכן בעיר שושן הבירה ביום ט"ו באדר ונקרא פורים דמוקפים.
 בשנה זו שחל ט"ו באדר בשבת, גזרו חז"ל שלא לקרוא את המגילה בשבת, שמא ילך אצל חכם ויטלטל המגילה ד' אמות ברה"ר, בכדי ללמוד איך לקרוא או לשמוע, אלא יקדימו את קריאתה ליום ו'. וכן דין מתנות לאביונים הוא ביום י"ד במקומות אלה יום הפורים נחגג על פני שלשה ימים ונקרא שמו בשם "פורים המשולש" מקרא מגילה ומתנות לאביונים בי"ד ועל הנסים בשבת, וקריאת פורים. משלוח מנות וסעודת פורים בט"ו.

תפילת מנחה

- נוהגים לתת בערב פורים קודם תפילת מנחה מחצית מן המטבע הקבוע באותו מקום ובאותו זמן זכר למחצית השקל שהיו נותנים באדר. (רמ"א תרצ"ו ס"א)
- נהגו לתת ג' חצאים מאחר שנאמר ג' פעמים כתוב תרומה בפרשה. (רמ"א תרצ"ו ס"א)
- החיוב לתת הוא מבין עשרים שנה ומעלה (רמ"א) אבל התוספות יו"ט כתב שהפוסקים חולקים וסוברים דמבין י"ג שנה ולמעלה שהוא איש, חייב במחצית השקל. המנהג ליתן אפילו בעד בניו הקטנים. וכל קטן שהתחיל אביו לתת בשבילו שוב אינו פוסק. (תרצ"ו משנ"ב ס"ק ה')
- מחמירים לתת גם עבור הנשים. (שבה"ל שו"ת ח"ו ס"ק פ"ג) וכן בעד עוברים. (משנ"ב ס"ק ה')

תפילת ערבית

- בתפילת מעריב בשמו"ע אומרים בברכת מודים על הנסים. אם שכח אין מחזירין אותה.¹ (תרצ"ג ס"ב) ובני המוקפים אומרים על הנסים רק בשבת.
- אחר תפילת ערבית אומר הש"ץ קדיש שלם עם התקבל וקוראים המגילה, ולאחריה אומרים ואתה קדוש וקדיש שלם בלא התקבל. (משנ"ב תרצ"ג ס"ק א')
- כתבו האחרונים דנכון ללבוש בגדי שבת ג"כ מבערב, וימצא אה"כ בביתו נרות דולקות, שולחן ערוך ומטה מוצעת. (משנ"ב תרצ"ה ס"ק ג')

קריאת המגילה

- בשנה זו קוראים את המגילה כל ישראל בי"ד אדר.
- מברכים ג' ברכות קודם קריאת המגילה א. על מקרא מגילה. ב. שעשה נסים. ג. ושהחיינו, ודעת הרמ"א שאף ביום מברכים שהחיינו. (תרצ"ב א') וצריך המברך והשומע, ובעל קורא לכוון לצאת ולהוציא. פרמ"ג א"א) אם הקורא שליח ציבור מסתמא דעתו על כל השומעים, אפילו הם אחורי בית הכנסת. (שו"ע ס"ק תרצ"ו ס"ד)
- כתב המג"א יברך ברכות בעמידה, ופסק (שעה"צ א') השומעים צריכים לעמוד בשעת הברכות. (ובעל קורא בציבור עומד בכל הקריאה)
- מצוה מן המובחר לקרוא את המגילה ברוב עם, כדי לפרסם הנס. (שו"ע תרפ"ז ב')
- לאלו הדרים בערים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון שתמיד קוראים בט"ו באדר, השנה קוראים המגילה ככל הערים שאינם מוקפות חומה מימות יהושע בן נון ביום י"ד אדר. וצריך לכתחילה להקפיד לשמוע המגילה בציבור.² (ביה"ל תר"צ ד"ה צריך) ואם הוא אנוס כגון חולה או הנמצא בבידוד לדעת המשנ"ב לא יברך ביחיד על קריאת המגילה. (משנ"ב תר"צ ס"א) אולם החזו"א ו"השבט הלוי" דאף אם אין עשרה אפשר לקרוא ולברך.³ (שבה"ל פורים)
- לאחר קריאת המגילה נוהגין לברך: הרב את ריבנו וכו'. ואין לברך אחריה אלא בצבור. (שו"ע ס"ק תרצ"ב ס"א) וכן נהגו לומר לאחר קריאת המגילה בלילה "אשר הניא". (שו"ע ס"ק תרצ"ב ס"ב)
- אף אם לא בירך לא לפני ולא לאחריה, יצא.

¹ קודם יהיו לרצון (השני) יאמר: "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה" בימי מרדכי וכו' (מ"ב תרפ"ב ס"ד)
² אם אינו יכול לבוא לשמוע בציבור אם יש באפשרותו לשמוע בעל קורא הקורא לעשרה דרך חלון וכדומה והוי כשומע בציבור. ונ"מ למי שצריך בידוד, והוא מקופים שצריכים לכתחילה לשמוע בציבור. (ביה"ל ד"ה צריך. ס' תר"צ).
³ דעת המשנ"ב דהוי קורא המגילה שלא בזמנו, אבל דעת חזו"א קנה ב' ושלמת חיים ס' שעא, והגרשז"א וביאר השבט הלוי שזהו זמנם, היות שמתקני תקנת הקריאה ידעו שיש אופנים שיחול בשבת ולא יקרא בו וקבעו דבאופן כזה יקראו בע"ש, א"כ זהו זמנו עי"ש שבה"ל-פורים עמ' צב.

- אבל תוך י"ב חודש ר"ל הקורא את המגילה, דעת המשנ"ב שלא יברך לציבור אלא אחר יברך, אבל דעת מרן השבט הלוי שיכול לברך. (שו"ת ח"ט ס' קמו)⁴
- הכל חייבים בקריאת המגילה או שמיעתה אנשים נשים וגרים, ומחנכים את הקטנים לקרותה. (שו"ע תרפ"ט א) וצריך האב להשגיח על בניו הקטנים שישמעו הקריאה.
- הקורא להוציא את אחרים אף על פי שיצא כבר, יכול לברך להוציא אחר ידי חובתו. (שו"ע ס' תרצ"ב ג) ואם יודעין בעצמם לברך יברכו בעצמם כיון שהוא כבר יצא בקריאה. ומנהג העולם להקל להוציאן אף בברכה. (משנ"ב ס' ק"י)

קריאת המגילה לנשים

- א. הקורא לנשים יקרא אחר שיצא ידי חובתו בבית הכנסת, דמצווה שיצא בעצמו בקריאת הציבור. (משנ"ב תרצ"ב ס' ק"י)
- ב. הקורא לנשים ומברך להם יברך ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם לשמוע מגילה⁵. (משנ"ב תרצ"ב ס' ק"א) ולכתחילה ראוי שתברך כל אחת לעצמה את הברכות. וכן נהג מרן השבט הלוי זצ"ל כשהיה קורא את המגילה לרבנית ע"ה. (שבה"ל פורים)
- ג. אישה שמברכת לעצמה תאמר ברוך אתה ה' אשר קדשנו במצותיו וצונו לשמוע מקרא מגילה, ברכת על הנסים, ושהחינו. (מבית לוי)

דינים ודיוקים בקריאת המגילה

- א. צריך השומע להאזין ולשמוע כל תיבה ותיבה מפי הקורא, ואם היסר הקורא אפילו תיבה אחת לא יצא. וכן אם השומע היסר לשמוע תיבה אחת לא יצא וצריך לחזור. (משנ"ב תרצ"ב ס' ק"מ)
- ב. אם הגיע לבית הכנסת לאחר אמירת הברכות יודרו לברך בעצמו. ואם אין זמן יברך כשהבעל קורא מפסיק, בתנאי שיש הפסק פרשה. (משנ"ב תרצ"ב ס' ק"ו)
- ג. מי שאיחר לבוא לבית הכנסת והתחילו לקרוא כבר, יכול לקרוא מתוך החומש עד שגיע למקום שאוחזו הבעל קורא, כיון שבדיעבד יוצא אם קרא מוקצת בעל פה. (משנ"ב תרצ"ב ס' ק"ז)
- ד. צריך לדייק בקריאה במקום שמשתנה המשמעות, כגון שקרא "יושב" ישב, או "נופל" נפל. ואם לא קרא נכון הרי זה כאילו דילג אותה תיבה לגמרי וצריך לחזור ולקרואה כסדר. (משנ"ב תרצ"ב ס' ק"ט)
- ה. יש שכתבו שנוהגין לומר ד' פסוקים של גאולה בקול רם, משום שמחה דהיינו: איש יהודי וגו', ומרדכי יצא וגו', ליהודים היתה אורה וגו', כי מרדכי היהודי וגו'; והחזן חוזר וקורא אותן. ומה שחוזר וקורא אותן כדי להשמיע לצבור שמצווה לכתחילה לשמוע כל המגילה מתוך הכתב. (שו"ע ס' תרצ"ב ס' י"ז)
- ו. צריך לומר עשרת בני המן, בנשימה אחת, להודיע שכולם נהרגו ונתלו כאחד. ובדיעבד אם הפסיק ביניהם יצא. ונוהגין לכתחילה לומר בנשימה אחת מתחילת חמש מאות איש ואת פרשנדתא כו' עד עשרת. (שו"ע תרצ"ב ס' טו) ומי שיוודע בעצמו שאין יוכל לומר מ"חמש מאות איש" עד לאחר "עשרת בני המן" בנשימה אחת, טוב יותר שיתחיל מן ואת פרשנדתא וכו', כי זהו מדינא דגמרא אבל חמש מאות איש הוא מנהג בעלמא. (משנ"ב ס' תרצ"ב ס' ק"ג)

ליל פורים

- א. ישמח וירבה קצת בסעודה בליל פורים לכבוד פורים⁶. (סימן תרצ"ה סעיף א) וכן נהג רבינו זצ"ל (שבה"ל פורים) ומ"מ אינו יוצא בזה ידי חובת סעודת פורים.
- ב. יש אומרים שיש לאכול זרעונים בפורים, זכר לזרעונים שאכל דניאל והביריו בבבל. (ס' תרצ"ה ס' ב)
- ג. בברכת מעין שלש אין מזכירין פורים. (שו"ע ר"ח ס' י"ב משנ"ב תרצ"ב ס' ק"ב)

תפילות שחריט

- א. משכימים לבית המדרש⁷. (מג"א מ"ב תרצ"ג ס' ק"ו)
- ב. בחזרת הש"ץ אומרים יוצרות. (שו"ע תרצ"ב ס' ק"ד) ותושבי ערי המוקפים רבים נוהגים לאומרו ביום קריאת המגילה⁸, אין אומרים יעלה ויבא, ולא תחנון, ולא הלל, ואל ארך אפים, ולא למנוצח יענך ה' ביום צרה בשני הימים י"ד ט"ז. (שו"ע תרצ"ג)
- ג. אמירת תחנון בערי הפרזות⁹ מ"ז אדר דעת השבט הלוי שצריך לומר, אולם אלו הנוסעים לעיה"ק ירושלים לא יאמרו. (שבה"ל פורים)
- ד. ודעת הגרש"ז אויערבך זצ"ל דלא יאמרו בכל ארץ ישראל ת"ו. (הליכות שלמה פ' כא ח) ביאר הגאון הצדיק רבי שריה דבילצקי זצ"ל שלא יאמרו בארץ ישראל משום כבוד ירושלים. (פורים המשולש). בעיר בני ברק דעת מרנא הקהילות יעקב זצ"ל ובנו מרנא הגר"ק שליט"א דלא יאמרו תחנון מפני שאנו מחוברים ליפו שהיא ספק מוקף חומה מימות יהושע בן נון ואף שחייבים בסעודה ותו לא מ"מ הסעודה מדין משתה שמחה ופוטרי מתחנון. (ארחות רבינו ח"ג ע' לה)
- ה. אמירת למנוצח ה' יענך באשרי ובא לציון בערי הפרזות דעת הגאון הצדיק רבי שריה דבילצקי זצ"ל דלא יאמרו בכל ארץ ישראל (פורים המשולש פ"א) אולם דעת הקהילות יעקב זצ"ל ובנו מרנא הגר"ק שליט"א רק בני ברק מטעם שכתבנו לעיל. (ארחות רבינו ח"ג ע' לה)
- ו. אין חולצים התפילין אף שהתפלל עד אחר קריאת המגילה, דדרשינן במגילה ויקר אלו תפילין. (מג"א משנ"ב תרצ"ג ס' ק"ו)

⁴ כ' במשנ"ב תרצ"ב ס' ק"א א' מפני ברכת שהחינו, שאין האבל מברך להוציא רבים בברכת שהחינו. בשו"ת שבט הלוי (ח"ט קמו) מחלק בין הדלקת נרות חנוכה בבית הכנסת למגילה, נרות חנוכה חובת הציבור ואינו על היחיד משא"כ קריאת המגילה כל חל יחיד. ועוד חילוקים. והביא ד' שו"ת בית יצחק יו"ד ח"ב ס' קנ"ח דמחלק בין חנוכה ומגילה.

⁵ נחלקו האחרונים בנוסח הברכה, לדעת הרמ"א בס' תרפ"ט וכן נקט הקישור"ע ס' קמ"א ט"ז, ושעה"צ ט"ז ובס' תרצ"ב, משנ"ב ס' י"א "לשמוע מגילה" ומשנ"ב ס' ק"ח בשם ח"א "לשמוע מקרא מגילה". ד' הגרש"ז אויערבך לברך לשמוע מגילה, ודעת השבט הלוי (מבית לוי) לשמוע מקרא מגילה.

⁶ בפרט השנה לבני המוקפים במוצאי שב"ק ע"פ המשן חכמה (אסתור) דכתב דסעודת פורים דיום ט"ו נדחית למוצאי שבת.

⁷ כתב במחצית השקל שהטעם השכמה הוא משום ריבוי מצוות היום. ובפרט בעש"ק שצריך לומר ככל עש"ק שנים מקרא ואחד תרגום. בתפילת שחריט יתעטף

⁸ הגה"ר רבי ש' דיבלצקי זצ"ל ועוד. מנהג באיאן (לוח הליכות יום). ודעת מנחת יצחק והגה"צ רבי יששכר דוב גולדשטיין זצ"ל, והגה"צ רבי י. מ. דושינסקי גאב"ד י-ם שהקהל יאמר והחזן ישתוק. (פורים המשולש, נטעי גבריאל)

⁹ בלוח א"י (הגרימי"ט) כתב בערים הישנות בא"י שהם ספק מוקף חומה מימות יהושע, צפת, טבריה, חברון, חיפה באר שבע, שכם, ועזה. שאר מצות היום משתה ומשלוח יעשו גם ביום א'. לא יאמרו תחנון ולמנוצח. יעוין בשעה"צ ס' קלא ס' ט"ו בספק בתחנון שומעים להקל.

משלוח מנות

- א. חייב לשלוח לחבירו שתי מנות של בשר או של שאר מיני אוכלים, שנאמר: ומשלוח מנות איש לרעהו (אסתר ט, י"ט - כ"ב). ולא בגדים ושאר דברים, משקה בכלל אוכל ולכן סגי במאכל אחד ומשקה אחד.¹⁰
- ב. מצות משלוח מנות נאמר בכל אחד מישראל בין איש ובין ואשה חייבים. המאכל צריך להיות מבושל ולא בשר חי דמשלוח מנות משמע הראוי מיד לאכילה. (משנ"ב תרצ"ה ס"ק ב)
- ג. משלוח מנות המהודר הוא, מנה יפה שראוי להתכבד, כפי המקום והזמן.¹¹
- ד. שתי מנות לאיש אחד. וכל המרבה לשלוח לרעים משובח. (שו"ע תרצ"ה ד)
- ה. לאדם אשר אין לו, מהחליף עם חבירו, זה שולח לזה סעודתו, וזה שולח לזה סעודתו, כדי לקיים ומשלוח מנות איש לרעהו¹² (אסתר ט, יט - כב). [וה"ה הנמצא בית חולים או מלונית יכול להחליף סעודתו עם של חבירו]
- ו. מצות משלוח מנות ביום¹³ ולא בלילה. (שו"ע תרצ"ה ד) ובני המוקפים בט"ז אדר ביום א'. (משנ"ב תרפ"ה יח)
- ז. יהדר לשלוח את משלוח מנות ע"י שליח. (משנ"ב תרצ"ה ס"ק יח)

אבל רה"ל

- א. אבל חייב לשלוח מנות אך לא ישלח דברי שמחה כגון תפנוקים. (שו"ע ס' תרצ"ו ס' ו')
- ב. אין שולחין לאבל כל י"ב חדש. אפילו דבר שאינו של שמחה. מכל מקום אם שלחו לו מותר לקבל. ואם האבל הוא עני מותר לשלוח לו מעות אפילו תוך שבעה דלא גרע מצדקה. (שו"ע משנ"ב ס' תרצ"ו ס' ו, שבה"ל שו"ת ח"ס"ק קז)
- ג. במקומות שנותנים לרב או למו"צ או למלמד של בניו והרי זה כעין חלק מתמיכת הציבור או ממשכורתו מותר לשלוח להם אף שהוא אבל. דהוי כעין פריעת חוב. (שו"ת דברי מלביאל ח"ה ס' רלו, ובך מורים)¹⁴

מתנות לאביונים

- א. חייב כל אדם ליתן לפחות שתי מתנות לשני עניים. (שו"ע ס' תרצ"ד ס' א) ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה דעת כמה אחרונים דצריך לתת ממה שנתנו לו. (משנ"ב ס"ק א)
- ב. כתב הפמ"ג נ"ל דלכתחלה צריך ליתן לאביון דבר הראוי ליהנות ממנו בפורים, מאכל או מעות שיוכל להוציא בפורים. שיעור מתנות לאביונים, לדעת המשנ"ב מעיקר הדין שזה פרוטה לכל אביון. אולם דעת השבט הלוי היא שאי אפשר לקנות בזה כלום¹⁵ אין יוצאים ידי חובה, לכך שיעור¹⁶ המעות בערך 10 שקל לכל אביון. (משנ"ב תרצ"ד ס"ק ב ושבה"ל פורים)
- ד. צריך שייגעו המתנות לאביונים ליד העני בעוד שיש לו שהות לקנות צורכי סעודה, אבל הנותנים [או מזכים] בסוף היום, אינם מקיימים מצות משלוח מנות לאביונים, אלא דינה כצדקה בעלמא. (שבט הלוי - פורים)
- ה. כתב הרמב"ם (פי"ב הי"ג) טוב להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ומשלוח מנות לרעיו, שאין שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים יתומים ואלמנות וגרים ודומה לשכינה שנאמר להחיות רוח שפלים ולהשיב לב נדכאים. (שערי תשובה, משנ"ב תרצ"ד ס"ק ג)
- ו. ב' מתנות לאביונים צריך להיות משלו ולא משל מעות מעשר. ואם בא להוסיף מוסיף משל מעשר. (משנ"ב תרצ"ד ס"ק ג)
- ז. אין מדקדקים במעות פורים, אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנים לו. (שו"ע תרצ"ד ס' ג)

סעודת פורים

- א. חייבים במשתה ושמחה קצת בשני ימים, י"ד וט"ו, וכן נהגו. (שו"ע ס' תרצה ס' ב)
- ב. בערב שבת קודש ליושבי ערי הפרוות, לדעת הרמ"א יעשו הסעודה בשחרית¹⁷, וכתב המשנ"ב (תרצ"ה ס"ק י) שלכתחילה קודם הצות. [11:53] וכך הקפיד מרנא "השבט-הלוי" וצ"ל. (הגאון הנודע רבי משה שטיין שליט"א מח"ס מביט לוי)
- ג. והמקל להתחיל עד שעה עשירית [14:44], לא הפסיד כדכתב היד אפרים. ואם לא הספיק, מ"מ יכול לאכול אף בשעה זו לסמוך בשעת הדחק. (שערי צדק ס"ק יז) ועין בס' רל"ב ס"ק ל' שלפני סעודה גדולה צריך להתפלל מנחה, ובשעת הדחק אפשר להקל¹⁸.
- ד. מוקף שבא להשתתף בסעודת פורים אצל בני הפרושים יכול לאכול עמהם אע"פ שהוא ער"ש, (יעוין ס' מט"ב ב), מ"מ מותר דהוי ימי משתה ושמחה. (הגאון רבי שמואל גרוס שיח)
- ה. בני המוקפים ביום ט"ז אדר, מתפללים מנחה תחלה בעוד היום גדול ואח"כ עושים סעודת פורים וערבית יתפללו בלילה. ורוב הסעודה צריכה להיות ביום, ולא כמו שנוהגים להתחיל סמוך לערב ועיקר הסעודה הוא ליל י"ז. (המ"א תרצה ב)
- ו. כתב הרמ"א מצוה להרבות בסעודת פורים ובסעודה אחת יוצאים. ומצותה לאוכלה ביום. (תרצה ס' א)
- ז. כתב הפרי מגדים לענין סעודת פורים ומתנות לאביונים ומשלוח מנות אפשר שצריך כונה ע"ז לשם מצוה. (משנ"ב תרצ"ה ס"ק ד)

¹⁰ יש לדון מדוע אין מברכים על מצות משלוח מנות? כ' בשו"ת מגדנות אליהו לדודי הגאון רבי א. א. ובישיבת צ"ל ח"ד ס' קלו ב' אורחות חיים (ספינקא) מ' שו"ת מור ואהלות שהטעם החיוב מש"מ הוא דוקא איש לרעהו וע"כ א"א לתקן ברכה. ובשו"ת עירוגות הבושם ס' רז שתיירץ בא"א דמברך רק באופן דעושה לשם מצוה.

¹¹ פמ"ג מש"ז ד' ערוך השלחן תרצ"ה ס"ק ט"ו. ביה"ל ב' ח"א הוכיח מן הירושלמי דאם שולח לעשיר דבר פחות אינו יוצא בזה ידי משלוח מנות וכן משמע בריטב"א לפי גירסא אחת שם בגמרא. אכן לגבי שווה פרוטה לא הזכירו דבר זה ונכון לזהר בזה לכתחילה.

¹² לבני המוקפים הרוצים להדר לקיים משלוח מנות יחלפו מנות ביניהם בשבת ע"פ דעת מהר"ל חביב וכן עשה בי-ם וכן דעת הכנסת הגדולה. מ"מ צריך להקפיד על עירובי חצרות, ועירוב כדן. ד' התזו"א מצות משלוח מנות ב"ד אף לבני המוקפים. (או"ח קנה ס"א. וכף החיים ס"ק לח)

¹³ קבל שבת ונזכר שלא קיים מצות משלוח מנות או שאר מצות היום יקיים מצות היום אע"פ שקיבל שבת. ומתנות לאביונים יתן שווה כסף שאינו מוקצה. ול"ה כתרתי דסתרי עין פמ"ג מ"ז ב' דומיא דשופר ס' ת"ר ט"ז שם דמותו, ואינו דומה למקבל שבת ונזכר שלא התפלל מנחה דאסור להתפלל ס' רס"ג ס' טו ביאר הגאון רבי מאיר סירוטה שליט"א מפני היות ותפילת מנחה עושה יום חול נגד קבלת שבת שקיבל על עצמו.

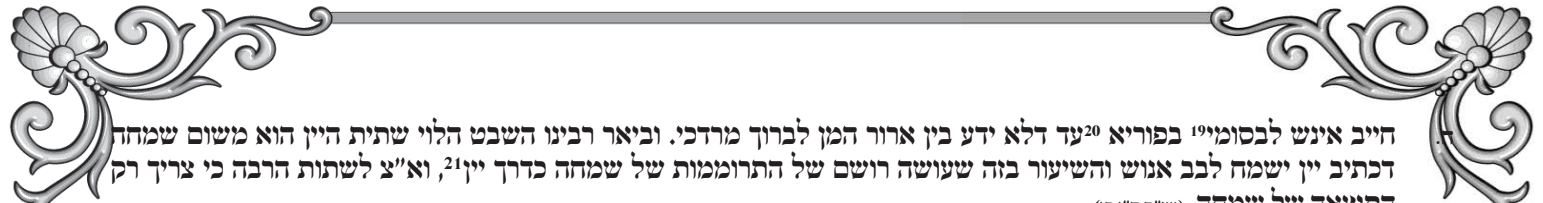
¹⁴ יש לדון אם נותן למלמד של בנו האם נחשב גם כהוצאת בניו לת"ת ואינו בכלל מזונותיו של אדם קצובים מ"ה עד ר"ה.

¹⁵ מצות מתנות לאביונים בכדי שיקנו במעות סעודת פורים בגמרא ב"מ עח: מגבית פורים לפורים ועין ברש"י שם.

¹⁶ שיעור ג' ביצים אוכל, ואם נותן אכלים צריך שיתן לו שיעור שלש ביצים מפת. שערי תשובה, ב' מח"ב ב' שו"ת זרע יעקב, שבה"ל פורים.

¹⁷ לדעת הרמ"א בשחרית משום כבוד השבת, ועין ביד אפרים קודם שעה עשירית. סיפר מרנא השבט הלוי לתלמידו הגאון הגדול רבי שלמה זלמן אולמן צ"ל חבר בד"צ ז"מ, ראב"ד מודיעין עילית. שפעם היה אצל מהרי"ץ דושינסקיא צ"ל בפורים שחל בעש"ק והגיע ביום הפורים בבקר ושאלו אם אכל סעודת פורים אמר לו שכבר אחרי סעודת פורים. בענין פורס מפה ומקדש לכתחילה לא יעשו כן. שבה"ל-פורים

¹⁸ שלענין תפילת מנחה יש לסמוך בשעת הדחק על כרוז המבשר את כניסת השבת. הגאון הגדול רבי יעקב מאיר שטון שליט"א

חייב אינש לבסומי¹⁹ בפוריא ²⁰עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. וביאר רבינו השבט הלוי שתית היין הוא משום שמחה דכתיב יין ישמח לבב אנוש והשיעור בזה עשושה רושם של התרוממות של שמחה כדרך יין²¹, וא"צ לשתות הרבה כי צריך רק התוצאה של שמחה. (שו"ת ח"י קו)

- ט. וכתב הרמ"א שישתה יותר מלימודו (כל בו). וישן, ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי. וכן ראוי לעשות (פמ"ג) ואחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין לבו לשמים. (משנ"ב תרצ"ה ס"ק ד)
- י. כתב הש"ל שיקבץ אנשי ביתו וחבריו דא"א לשמחה כראוי ביחיד. ומ"מ יהיה שמחה של דברי תורה. (משנ"ב תרצ"ה ס"ק ד) [מ"מ כהיום שיש חשש גדול ברפואה מחמת הנגיף כל אחד ישקול כדת של תורתנו הקדושה]
- יא. ראיתי חסידים ואנשי מעשה שכשהיו יושבים בסעודה לאחר מנחה היו מדליקים נרות לשמחה בהם. (שערי תשובה ס' תרצה)
- יב. טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה, וסמך לדבר ליהודים היתה אורה ושמחה (אסתר ה, טז) ודרשינן: אורה, זו תורה. (רמ"א תרצה ב)
- יג. אומר על הנסים בברכת המזון בברכת הארץ; ואם התחיל סעודתו ביום ומשכה עד הלילה, אומר: על הנסים, מפני שהסעודה נקראת על שם התחלתה. (שו"ע תרצה ס' ג)
- יד. שכח לומר על הנסים וגמר ברכת המזון אינו חוזר. (משנ"ב ס' תרצה ס' ג ס"ק יז)
- טו. ואם נזכר קודם שאמר ה' של ברכת על הארץ ועל המזון חוזר ואומר על הנסים.
- טז. אם נזכר לאחר שאמר ה' בברכה אינו רשאי לסיים ולומר למדנו חוקך.
- יז. וכשמוגיע להרחמן הוא יזכור יאמר הרחמן הוא יעשה לנו נסים וכו'.
- יח. חתן וכלה שביום הפורים גומרים את הש"ב אור ל"ז [למוקפים] אין אומרים שבע ברכות לאחר שקיעת החמה.²²

שבת קודש ט"ו באדר

- א. בערב שבת קודם כניסת השבת, יזהר לפשפש בבגדיו להוציא את דברי המוקצה האסורים בשבת. (שו"ע רנב ס' ז)
- ב. מי שהיה שיכור ולא התפלל בליל שבת וכן לא שמע קידוש בליל שבת אסור לו לטעום כלום, ולא לשתות²³ עד שיקדש אפילו קודם תפילת שחרית. (שו"ת האלקי לך שלמה קבא) ולאחר התפילה יקדש ברכת הגפן, וברוך אתה ה' אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו וכו'. [ברכת הקידוש של ליל שבת בלבד]. (שו"ע רשא ס' ח)
- ג. שואלין ודורשינן בעיני הלכות פורים. (משנ"ב תרפ"ב ס"ק ט"ז) וכן מצוה על כל אחד להתחיל ללמוד הלכות פסח ביום הפורים עצמו. (משנ"ב תכ"ט ס"ב)
- ד. בני המוקפים אומרים בו על הנסים, בתפילות וברכת המזון. (שו"ע תרפ"ח ח' ו)
- ה. המוקפים מוציאים ב' ס"ת, באחד קוראים פ' השבוע תצוה ובשני קוראים ויבא עמלק. ומפטירים כה אמר ה' צבאות פקדתי. לבני הפורים הוא שבת הפסקה ומוציאים ס"ת אחד, מפטירים בסדר השבוע. (שו"ע תרפ"ח ח')
- ו. אין אומרים אב הרחמים ובתפילות מנחה אין אומרים צדקתך. (פרי מגדים רפד א"א ח' ס' קלו' רצב ב')

הרואה מקום המקדש או כותל המערבי

- א. פרוז [שאין פורים אצלו] שהגיע לכותל המערבי או שרואה מקום המקדש היות בעיה"ק ירושלים ת"ו יום הפורים. אפילו שלא ראה שלושים בראיית המקדש או כותל המערבי אין צריך לקרוע.²⁴

¹⁹ האם דווקא בין או משקה המשכר? רש"י במגילה ד' ז' ע"ב כ' להשתכר 'ביין'. בהרמב"ם פ"ב הלכ' טו ושותה יין. לגבי אונן רח"ל מותר בבושר ויין. בחיי אדם מבאר דהיות והנס היה ע"י יין, לכן חייבו חכמים וכו' משמע דווקא יין. וכתב בשו"ת משנה הלכות ח"ה ס' פ"ג ... ומעתה עכ"פ מצאנו מקור נאמן לשיטת רש"י ורמב"ם וזה נראה דעת הרוקח ורדב"ז ודאי יש להזהר בשתיית יין דוקא למי שרוצה לקיים כמצותו כיון שיצאו הדברים מפי הני גאוני אף דבשו"ע לא ביארו דין דוקא מקום הניחו לנו להתגדר. עכ"ל מה דכתב דבשו"ע לא ביארו האם דווקא יין או משקה המשכר. יש להעיר ראה לין דדוקא צריך לשתות מס' תרצו ס"ז לענין אונן שכתבנו. ועיין בשו"ת שבט הלוי ח"י ס' קז ב. שתיית יין משום שמחה דין ישמח לבב אנוש ולא מיני ענבים, והשיעור יראה כל מה שותה עושה עליו רושם.

²⁰ כתב האור זרוע יראה להיות זהיר בענין נטי' וברכת המוציא ובהמ"ז ויהיה שמחה של מצוה. (משנ"ב תרצ"ה ס"ק ד'). ובביאור הלכה הוסיף את דברי המאירי וז"ל חייב אדם להרבות בשמחה ביום זה ובאכילה ובשתיה עד שלא יחסר שום דבר ומ"מ אין אנו מצוין להשתכר ולהפחית עצמינו מתוך השמחה שלא נצטוו על שמחה של הוללות ושל שטות אלא בשמחה של תענוג שיגיע מתוכה לאהבת הש"י והודאה על הנסים שעשה לנו וע"ש מה שמבאר דברי הגמרא. וז"ל הח"א כיון שכל הנס היה ע"י יין לכן חייבו חכמים להשתכר ולפחות לשתות יותר מהרגלו כדי לזכור ולא הנס הגדול ואמנם היודע בעצמו שיזלזל אז במצוה מן המצוות בנטי' וברכה ובהמ"ז או שלא יסתפלל מנחה או מעריב או שיהנוג קלות ראש מוטב שלא ישתכר וכל מעשיו יהיו לש"ש עכ"ל:

²¹ עיקר המצווה ביין, אבל אם מטעמי בריאות אינו יכול אינו צריך לדחוק את עצמו. שו"ת ח"י ס' ק"ז

²² אולם יש עצה כדי שילכו לשמוח בשמחת פורים אף לאחר שקיעת החמה שאחד מן המסובים יברך יזמן ברכת המזון, ואח"כ יאמרו שבע ברכות, ואח"כ ימישכו בסעודה. (הגאון רבי מאיר סירוטה שליט"א) וכן שמעתי שכן הורה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך צ"ל לתלמידו הגאון רבי ישעיהו רוטנברג שליט"א.

²³ בספר תורת היולדת פ' לט ס' ב' בשם ס' שערי דעה ח"ב ת' ב' דמתיר לשתות מים.

²⁴ אף במת לו מח"ל דאי דקורעין אף בפורים, אבל לענין אבילות ישנה נוהגין שלא לקרוע דהן ימי שמחה, ונראה דגם פרוז אינו קרוע בפורים המשולש וכמנהג המקום. הגאון הגדול רבי שמואל אליעזר שטון שליט"א (ועיין שו"ת בצל החכמה ח"ה ס' י"ב שהעיד גדולי וחכמי ירושלים שאין קורעין על ראת מקום המקדש ביום הפורים)

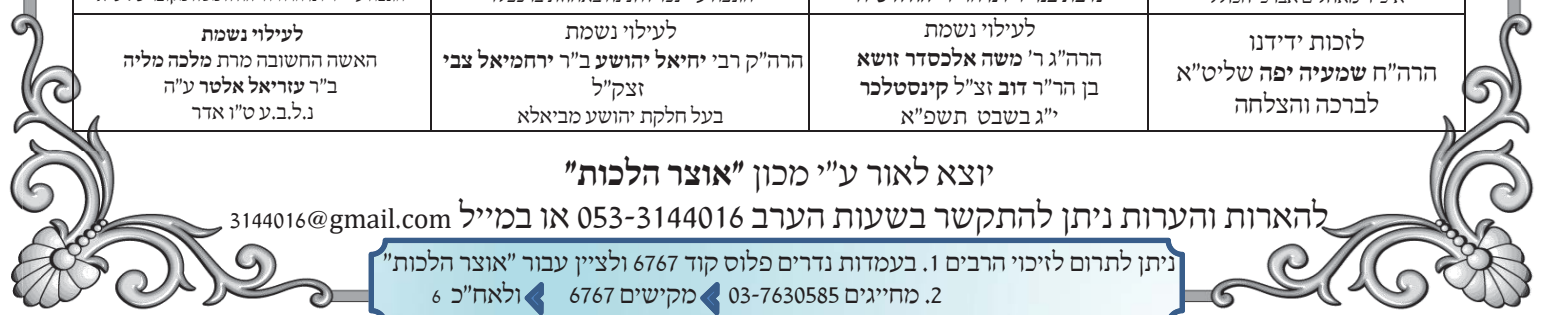
ואלה יעמדו על הברכה ויתברכו מן שמיא על שנדבו לבם להוצאות הגליון

לעילוי נשמת מרת מאטיל דבורה ברנשטיין ע"ה בת הרה"צ רבי יעקב יצחק זצ"ל נ.ל.ב.ע"י י"ח אדר תשס"ח	לעילוי נשמת אוהב תורה ולומדיה באהבתו שגא בו תמיד הרה"ג יהושע ב"ר הר"ר יעקב יצחק קלין זצ"ל מחשובי חסידי סערט וזיניץ נ.ל.ב.ע"י כ"ה טבת תשפ"א	לעילוי נשמת הרה"ג ר' בניה ז"ל ב"ר הגאון ר' אביגדור יחזקאל שליט"א	ברכת מזל-טוב לידידנו הגאון הרב ר' יעקב פרקוביץ שליט"א ראש כולל באר מרים מו"צ בעירנו לרגל נישואי בנו החתן רפאל חיים ג"ו יהי רצון שהיווג יעלה יפה יעלה יפה בבנין עדי איכ"ר מאהלים אברכי הכולל
לעילוי נשמת לטי"ו כ"ק מרן האדמו"ר הגה"ק רבינו רבי אברהם מנחם מלאכנסדר זיע"א נ.ל.ב.ע"י בחודש אדר הונצח ע"י ידידנו הרה"ח יהודה משה מקובר שליט"א	לעילוי נשמת מרת פינקל בת הר"ר עמרם יהודה ע"ה ריכמן נ.ל.ב.ע"י כה טבת תש"פ הונצח ע"י נכדה ונינה באהות ברכפלד	לעילוי נשמת הר"ר אריה ב"ר ר' אבינועם ז"ל גור אריה נ.ל.ב.ע"י אדר תשע"ז נ'דבת בנו ידידנו הר"ר יהודה שיחי	לזכות ידידנו הרה"ח שמעיה יפה שליט"א לברכה והצלחה
לעילוי נשמת האשה החשובה מרת מלכה מליה ב"ר עזריאל אלטר ע"ה נ.ל.ב.ע"י ט"ו אדר	לעילוי נשמת הרה"ק רבי יחיאל יהושע ב"ר ירחמיאל צבי זצ"ק בעל חלקת יהושע מביאלא	לעילוי נשמת הרה"ג ר' משה אלכסדר זושא בן הר"ר דוב זצ"ל קינסטלכר י"ג בשבט תשפ"א	

יוצא לאור ע"י מכון "אוצר הלכות"

להארות והערות ניתן להתקשר בשעות הערב 053-3144016 או במייל 3144016@gmail.com

ניתן לתרום לזיכוי הרבים 1. בעמדות נדרים פלוס קוד 6767 ולצ"ע עבור "אוצר הלכות" 2. מחיגים 03-7630585 מקישים 6767 ולאח"כ 6

שלוש שאלות הלכתיות...

סיפור לפורים—מאת הרב רבי יאיר וינשטוק שליט"א

חריקות הקולמוס החורט על גבי הקלף נמשכו שעה ארוכה. מצחו נחרש קמטים והוא חדל קמעא בטרם המשיך לכתוב. מבטו המהורהר נתקל בקיר הבית הדל והסיד המקולף ובחלון המקומר הקטן שניהל מאבק עיקש עם קרני שמש סרבניות שלא מצאו את מקומן פנימה.

לפתע נגה האור בעיניו כאשר פירושו הנכון של פסוק מוקשה עלה ברעיונו. רבי אברהם אבן עזרא מיהר וכתב את הדברים בחריצות עד שהקלף שלפניו התמלא שורות ארוכות וצפופות.

כשסיים את מלאכתו קם מן השולחן ויצא מחדר תוך שהוא מעיף מבט עגמומי בביתו הדל. כמה הריטים עלובים ושוורים למחצה שנראו תואמים בתכלית לחורבה הקטנה.

גם לבושו וכל מראהו של רבי אברהם התאימו למראה העגום של הבית הקטן. בגדיו היו קרועים ומטולאים וגופו רזה וכחוש. הרעב מצא לעצמו משכן תמידי בגופו הדל ופניו המסוגפות לא שיקפו את חכמתו העצומה.

כי על כן, עני מרוד היה רבי אברהם אבן עזרא, מגדולי פרשני התנ"ך בתולדותיו של עם ישראל ומגדולי חכמי ישראל בכל הדורות, ונתקיים בו בהידור מופלג הנאמר "לא לחכמים לחם". ידוע השיר שכתב ובו הביע בחיך עגום ובהומור דקיק את ביש מזלו: "אשכים לבית השר, אומרים כבר רכב, אבוא לעת ערב – אומרים כבר שכב. או יעלה מרכב, או יעלה משכב. אויה לאיש עני – נולד בלי כוכב". או שיר קינתו על רוע מזלו המסתיים במילים "לו אהיה סוחר בתכריכין, לא יגוועון אישים כל ימי".

וכך, למרות חכמתו העצומה של האבן עזרא, וגאונותו האדירה בכל מקצועות התורה לא הצליח להתקבל לרבנות בשום קהילה, יען כי האדם יראה לעיניים, ופרנסי הקהילות באותם ימים דקדקו בהופעתו החיצונית של הרב, שיהיה בעל קומה ובעל מראה בעל זקן ובעל כרס ראויה להתכבד בה, ורבי אברהם אבן עזרא לא ענה על הדרישות הנ"ל...

עקב עניותו הגדולה היה רבי אברהם סובב בין הערים והעיירות והיה עמל וטורח לפרנסתו בלימוד תלמידים ובכל מלאכת קודש שנקרתה לידו.

יום אחד הגיע לעיר גדולה, נכנס כדרכו לבית הכנסת והגה שם בתורה. לעת ערב נכנסו המתפללים ועמם ראשי הקהל. ראו אורח שנראה בעיניהם כארחי פרחי ונתנו לו שלום בשפה רפה.

רבי אברהם לא התפעל במיוחד מן התגובות הצוננות והתחיל לגלגל עמם שיחה. בתוך הדברים נתברר להם כי בן שיחם אינו קטלא קניא באגמא.

ראה שהשעה כשרה ושאל איפה הרב.

התעגמו פניהם. "אין לנו רב. הרב נפטר לפני שנה ועדיין לא מצאנו לו יורש".

- ומהו שאני אהיה הרב שלכם?

נתנו בו עינים של ביטול. "וכי למה?"

סיפר להם שהוא רבי אברהם אבן עזרא.

התנפלו עליו ראשי הקהל בחימה שפוכה: רמאי! איך אתה מעיז לרמותנו ולספר שאתה כביכול רבי אברהם אבן עזרא, שמענו את שמעו של הרב הגדול הזה ואילו אתה נראה דל וכחוש ובגדיך פשוטים ביותר. לך מאתנו ואל תרמה אותנו.

הראב"ע יצא משם מבויש ומאוכזב קשות ושם פניו לעיר אחרת, אך גם שם שמע אותן שירות ותשבחות שרמזו לאי אלו קילוגרמים החסרים להיקף בטנו והדלילות הקשה שבשער זקנו.

כך? אמר הראב"ע בלבו, האם בשומן ובשיער תליא מילתא? עוד יש לאלוק' מילין.

*

בהמשך הדרך ראה הלך בא ממולו. ויבט בו הראב"ע ולבו צהל, היה זה איש בריא בשר, בטנו כערימת חטים, זקן לו ארוך והדור מסביב ללחייו הסגלגלות. נכנס עמו בשיחה וראה שנאה ויאה לו מאמר חכמים 'אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו', וכי האיש קרוץ מחומר עב, פשוט וגס הוא ביותר בור ועם הארץ מדאורייתא ושמו סעיד. ויספר סעיד לפי תומו כי מחזר הוא על הפתחים ומבקש צדקה.

"וכמה נותנים לך?"

"מעט מזעיר" נאנח סעיד.

"הבה ואייעץ לך עצה טובה" לחש לו הראב"ע כממתיק סוד, "אם תשמע בקולי נצא שנינו נשכרים".

התמלא הלה סקרנות, במה מדובר?

אנחנו נלך ביחד לעיר הבאה, הסביר לו הראב"ע, וכוונתו לאותה עיר שדחתה אותו בבוז מעל פניה, שם אני אציג אותך כרב מובהק ודיין גדול ואני משרתך. אותך יקבלו ללא היסוס שכן אתה מצויד בכל מה שנחוצך: בטן גדולה לתלפיות, זקן ארוך כדבעי ובגדים מהודרים. יקבלו אותך בזרועות פתוחות וכך תוכל להרוויח פי כמה וכמה מהצדקה שאתה אוסף, וממה שתקבל נחלוק בינינו חצי כחצי.

"לא מצאת על מי לצחוק אלא על בור ועם הארץ שכמוני?" התרעם סעיד, "והרי איני יודע אפילו הלכה פסוקה אחת וכיצד אתמנה לדיין?!"

הצטחק הראב"ע, "משום כך אטול אני חצי ממשכורתך".

והמשיך לטוות באזני סעיד את תכניתו. "כשנגיע לעיר, יזמינו אותך להשמיע דרשה, תאמר שאתה עייף מטורח הדרך ותזמין אותי, המשרת, לדרוש במקומך. אני אדרוש בפניהם בכל ענין אם במקרא, אם במשנה, אם בתלמוד, והבריות יאמרו: אם כך הוא המשרת, מי הוא הרב בעצמו?! וכך ננהג בכל מקום, הסר דאגה מלבך".

סעיד הרהר בדבר ולא היה מרוצה, "אבל הרי פעם אחת ייטפלו אלי ויכריחו אותי לדרוש, לא יתכן שתמיד רק המשרת ידרוש, ומה אז? מה אומר בפני הקהל, ואני ריק ונעור מכל".

"אל דאגה, תמיד אמצא עבורך תירוץ טוב. פעם אומר שהיתה לך שאלה קשה בהלכה, והיית ער עד שעת לילה מאוחרת ולכן לא היתה שעתך פנויה להכין את הדרשה. פעם אחרת אגיד להם שהיית עסוק בלימוד סוגיה קשה בגמרא... כך הכל יסתדר על הצד הטוב ביותר".

"ומה אם ייגש אלי מישהו בבית הכנסת וישאל אותי שאלה בהלכה?" הקשה סעיד וכל גופו רועד באימה.

חיך רחב עלה על פניו של הראב"ע. "אני מכיר את העיר היטב. אנשיה הם חברים טובים שלך, כלומר בורים גמורים. ובדרך כלל הם שואלים רק שלוש שאלות בהלכה. הקשב ושמע היטב:

שאלה ראשונה, מה לעשות כאשר מתעורר ספק טריפה בריאה של בהמה שנשחטה.

אתה מקמט את מצחך ואומר בארשת של ידוע כל: מכניסים את הריאה לכלי מלא מים ומנפחים את הריאה, אם בצבצה (שהמים עברו מצד לצד, דהיינו שהיה חור בריאה) טריפה, ואם לאו כשרה.

שאלה שנייה, אם חלילה נופלות תפילין מידו של המתפלל, מה עליו לעשות? אתה עונה בפנים חמורות, מפיל התפילין יתענה יום אחד ויתכפר לו עונו.

שאלה שלישית המצויה בקרב אנשי העיר, היא שאלה של שלום בית. כלל לא שאלה הלכתית. יבואו אליך בעל ואשה שיש ריב ודברים ביניהם ויבקשו ממך לפשר ביניהם, או חלילה ליתן גט, אתה תרשום את דבריהם וטענותיהם, ותשאיר לי את הענין. פניו של סעיד הזיעו כהוגן, ניכר היה בו שהוא עמל לעכל את ים האינפורמציה שנחת על מוחו האבטיחי בבת אחת. הוא נראה כמי ששרוי במצוקה.

"אה, אה", החל לגמגם.

"אל תדאג" הרגיעו הראב"ע בבת שחוק, "בכל מקרה לא אתרחק ממך יותר מדי, כך שתוכל תמיד לבוא לשאול אותי כל שאלה שיבואו לשאול אותך".

לאור ההבטחה החגיגית הסכים סעיד להתמנות לרב פוסק ומרא דאתרא, וכך המשיכו שניהם לצעוד בדרך אל העיר. סעיד בראש כיאה לרב מכובד, וראב"ע נשך אחריו ובידו כליו של סעיד, כדרכם של משרתים מאז ומעולם.

כשהתקרבו אל העיר, נכנס הראב"ע ראשון לחוצות הכרך והודיע לקהל הקדוש: "הכינו לקבל את פניו של מורנו הרב הגדול רבי אברהם אבן עזרא".

שמעו של הראב"ע כבר הגיע לכל מקום ולא יפלא כי הציבור הגיב בהתלהבות רבה. "המשרת" המתיק להם סוד, "דעו כי הרב מתכוון בעצם לכהן כדיין בעיר הסמוכה, אבל אם תבקשו ממנו יפה להתמנות אצלכם כרב הוא יסכים, יען כי תש כוחו להמשיך עוד בדרך". כיון ששמעו כך יצאו כל ראשי הקהילה ונכבדיה לקראת האורח, ואמנם כאשר ראו את הופעתו החיצונית בעלת הממדים הנרחבים, בגדיו הנאים וזקנו ההדור אורו עיניהם. לא היה ספק בלבם כי אכן זהו הראב"ע.

"אין אדם מתאים ממנו להיות רב בעירנו", אמרו למשרת ונתנו שלום בדרך ארץ לסעיד שלא ידע את נפשו מרוב תמהון. מעולם לא זכה לכבוד מלכים זה.

ראשי הקהל בקשו לשאת ולתת עם החכם על תנאי הרבנות, כגון משכורתו החודשית, מקום מגוריו, סמכויותיו ועוד כיו"ב, אך המשרת גירש אותם מן הרב.

"הרב עייף מטורח הדרך, את הכל תדברו אתי" הודיע בתוקף. לאחר מו"מ מייגע נקבעו כל התנאים, ושני האורחים החשובים שוכנו באכסניה מכובדת כראוי וכיאה.

*

לאחר מנוחה בת כמה שעות צבאו ההמונים על דלתות האכסניה ובקשו לשמוע דרשה מכבוד הרב. המשרת יצא אל הקהל והיסה אותם. "הרב מאד עייף מטלטולי הדרך, ואין כוחו עמו לדרוש בפניכם".

המיית אכזבה עברה בקהל.

"הרב הסמיך אותי לדרוש במקומו" הוסיף בזריזות למראה פניהם המאוכזבות.

ועל אתר החל נושא בפניהם דרשה על פרשת השבוע, כשהוא מתבל את דבריו המתוקים במשלים ומעשיות שובי לב.

כשסיים, ברכו אותו הכל בחמימות ואמרו בלבם, אם המשרת הוא גברא רבה כזה, מה הוא הרב בעצמו?!

וכך התיישב חכם סעיד שהכל כינוהו בטעות בשם רבי אברהם בן עזרא על כסא הרבנות, וכל שאלה הלכתית שנשאל היה מזעיק את משמשו ומסתודד עמו שעה קצרה ומיד היה יוצא מפיו פסק הלכה חותך וברור.

כך עברו שבועות אחדים על מי מנוחות, עד לאותו יום בו נצרך רבי אברהם אבן עזרא לנסוע לימים אחדים אל העיר הסמוכה.

כשבא אל "הרב הגאון רבי סעיד" וסיפר לו כי הוא מוכרח להיפרד ממנו לכמה ימים נבהל סעיד מאד.

"ומה אעשה בלעדיך, בהמה בצורת אדם אני, הן לא אדע לענות על אף שאלה קטנה כגדולה, וגם שכחתי את שלוש התשובות שלימדתי".

הראב"ע הרגיעו, "אלמדך מחדש, וכל שאלה אחרת שתגיע לפתחך, תבקש להמתין איתה, וכך תמשוך את הזמן עד שאשוב".

ויסע לדרכו ולב "הרב" סעיד דופק והומה כים...

*

לא עברה שעה אחת מאז נסע המשמש מן העיר ושני אנשים התדפקו על דלתו של הרב.

לפי חלוקיהם המוכתמים בדם הבין כי אלו השוחט והקצב. ואכן, השנים סיפרו לו כי שחטו פרה ויש שאלה לגבי כשרות הריאה. פניו של הרב מרא דאתרא זרחו. זו התשובה הקלה ביותר.

"עליכם לצום יום אחד" הורה בפסקנות.

לבו נפל בקרבו למראה ארשת התימהון שעלתה על פניהם. האם טעית? הרהר בבהלה. אך כלפי חוץ שמר על ארשת שלווה ובוטחת. "כן, אתם חייבים לצום" חזר והזהיר אותם בחומרה.

אחרי רגעים אחדים, כמו להכעיס, השואל השני מתדפק על דלתו. "רבינו הגאון" פניו של האיש היו נפולות, "התפילין של ראש נפלו על הרצפה".

"נפלו על הרצפה?" חזר אחריו מילה במילה, מה אמר לי חכם רבי אברהם? אה, טוב שנזכרתי.

"תחזור אלי בעוד שמונה ימים" עד אז כבר ישוב החכם.

עוד זה יוצא והנה בעל ואשה מגיעים אליו וצעקותיהם מגיעות עד לב השמים. זה צועק על זו וזו מצווחת כנגדו.

"רבי, או שמשכינים שלום בית בינינו או שאני נותן לה גט פיטורין תיכף ומיד" צעק האיש בחימה.

"אין צורך לכעוס", יש לצנן את חמתו השפוכה, מה עצה יעץ חכם רבי אברהם לזה? קלי קלות. הוציא נייר מכיסו וקרא בהטעמה:

"יש להניח את הבעל בכלי מלא מים ולנפוח לתוכו אויר, לראות אם בצבצה הריאה אם לא"...

*

והעיר שושן צהלה ושמחה וכל הבריות שואלות ומתמהות. וכי לזה רב ודיין יקרא? למה יצומו הקצב והשוחט יום תמים? וכי האכילו טרפיות? ואם יצומו, האם בכך תוכשר הבהמה. ומה טעם פסק למפיל התפילין לשוב אליו כעבור שמונה ימים, אולי עווננו כה חמור ולכן צריך הוא לעיין בספרים ולמצוא לו תיקון. אך מה הענין בהשריית הבעל המסוכסך עם זוגתו בכלי מלא מים? יתר על כן, אנשי העיר שמעו בקולו והטבילו את הבעל בבור עד צווארו, אך כשניסו לנפח אויר לתוך פיו כמעט שנחנקו שניהם, המנפח והמנופח,

והריאה לא בצבצה כלל, או שבצבצה אבל לא היו עדים בדבר, גם כעסו של האיש על אשתו לא נצטנן למרות קרירות המים...

בקשו אנשי העיר להיכנס אל הדיין המומחה ולהבין טעמי הלכות אך זה הסתגר בחדרו והורה למזכירו לא לתת לאיש להיכנס עד שוב משרתו רבי אברהם...

ויסתובבו אנשי העיר ברחובות ותמיהתם בלבם ובפיהם ותחושה מרה מכה בהם כי מישוהו הולך אותם שולל. והנה רואות עיניהם את משרתו של הרב צועד מולם קוממיות. תיכף רצו אליו נבוכים וימטירו עליו דברים כאשר מים כבירים: "הרב" הזה הצעת לנו לקחתה הוא בבחינת "גם תבן גם מספוא רב" עמנו". הורה לנו תשובות הלכתיות משונות ללא ידיים וללא רגליים, חשד כבד עלה בלבנו כי שמא התהפכו היוצרות, שמא כבודו הוא הרב, וגדול הבטן אינו אלא משרתו".

צחק רבי אברהם צחוק גדול ויאמר לאנשי העיר, צדקתם, אכן רציתי להעמיד אתכם על מקומכם. כשבאתי אליכם והצעת לי לכם לכהן כרב דחיתם אותי בבזז יען כי בטני מצומקת ומלבושי קרועים. נתתי לכם אפוא רב אשר 'כרס לפני תהלך' ומלבושיו נאים ומתוקנים גם זקנו יורד על פי מידותיו וראיתם ונוכחתם לראות כי 'בטן זקן אינם חצי רבנן'.

אמרו, לא זו משם אנשי העיר עד שעמדו ומינהו לרבי אברהם אבן עזרא להיות עליהם רב ודיין ומרביץ תורה לרבים.

(על פי הספר "מוסר אב" {מערכת מ'} לרבי שאלו שלי זצ"ל, מחכמי תוניסיה, נדפס בג'רבה בשנת תשכ"א)

{ אז נדברו }

פרשת תצווה - פורים תשפ"א | גליון מספר 503 | לסדר: "להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח..."

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

שנה שעברה הקורונה היתה "כלב..." השנה התברר שהיא "אריה..."

לא רק אנחנו עברנו תקופה קשה... גם אסתר המלכה... גם היא היתה בסגר... גם היא היתה בבידוד בתוך ארמון אחשוורוש... גם היא לא נקראה אל המלך זה שלושים יום... והיא כעת בדרך להיכנס לאחשוורוש אשר לא כדת... אבל עדיין... היא לא כ"כ מפחדת... מי זה אחשוורוש... אפשר לחשוב... עוד כלב אחד... בינינו... מי שקורא את המגילה ופוגש את האישיות הלא סימפטית של אחשוורוש... אתה באמת רואה מול העיניים חתיכת כלב... (אין כאן המקום להאריך... אבל לא סתם היא קראה לו כלב... כלב נקרא כלב בגלל שכולו לב של אדונו... כלבה זו חיה שאפשר הכי בקלות לאלף אותה להיות מסורה לאדון שלה... ככה אסתר למדה את האישיות של אחשוורוש ושיחקה עם הלב שלו כמו פינפונג... הוא היה הכלבלב שלה.)

אבל!!! כשהיא התקרבה לחצר בית המלך נוכח בית המלך... פתאום היא ראתה שהסתלקה ממנה שכניה... פתאום היא נתקפה בפחד איום ונורא... פתאום היא רואה מרחוק את הכלכלב שלה שהוא כועס... ועוד רגע השומרי ראש מתנפלים עליה והורגים אותה... אוי... אוי ואבוי... מה קורה פה??? "א"ר לוי כיון שהגיעה לבית הצלמים נסתלקה הימנה שכינה אמרה 'קלי קלי למה עזבתני' שימא אתה דין על שזוגג כמוזר ועל אונס כרצון או שימא על שקראתיו כלב שזא' הצילה מזוהר נפשי מיד כלב יוזרתי' זוזרה וקראתו אריה שזאמר הושיעני מפי אריה

בשבריר שניה אסתר הבינה שהיא טעתה!!! היא צריכה לחזור בתשובה אבל... אבל במהירות... נו... מה הנקודה?? מה החטא שלי?? אין זמן לחשוב מידי הרבה... רבש"ע: במה טעית?? ואסתר מגיעה למסקנה ש... ש... מה החטא שלי? שקראתי לו כלב!!! לא!!! זו טעות! אסור היה לקרא לו כלב!! היה צריך לקרא לו אריה... מיד אסתר מתקנת את הטעות... ומתחננת: הושיעני מפי אריה, ואז שוב שרתה עליה שכניה והגיעו שלושה מלאכים שסעדו אותה והישועה הגיעה...

מה פה החטא הגדול?? מה האיסור החמור לקרא לאחשוורוש כלב?? מה... הוא לא כלב??

התשובה היא: אחשוורוש הוא באמת כלב... אבל כעת!! כעת שהוא נבחר להיות שבט אפו של הקב"ה... והקב"ה איפשר לו לחתום בטבעת המלך להשמיד את כל היהודים... כעת זה לא משחק!! כעת זה לא הוא!!! זה גזירת שמים איומה ונוראה שנחתמה בטיט או בדם לקעקע ביצתם של ישראל... זה... זה לא משחקים... זה לא טיול בוקר עם הכלב... אז אמנם נכון שהגזירה הזו מתבצעת דרך אותו כלב... אבל אסור להקל ראש מול הכלב הזה... צריך לגשת אליו ברצינות תהומית ולדעת מה ה' רוצה דרך הכלב הזה... ולכן אסתר מיד מתקנת את עצמה... לא!! זה לא כלב... זה אריה... וא"כ קלי קלי למה עזבתני... הושיעני מפי אריה...

ניתן לומר כמעט בפה מלא שזה ההבדל בין פורים שנה שעברה לפורים של השנה הזו...

שנה שעברה בפורים כולנו עשינו צחוק מהכלב הזה שקוראים לו קורונה... צחקנו... עשינו על זה שירים... עשינו מזה משלוחי מנות... צחקנו על הקורונה... צחקנו על הסינים שיש להם קורונה... נגשנו לקורונה בצורה משועשעת... ויש כאלו שעד היום מתעקשים לגשת לזה בשעשוע...

והקב"ה דפק על השלחן והראה לנו שזה לא צחוק... ואסתר המלכה פתאום עמדה מבוהלת מול הכלב הזה... והיא מגלה להפתעתה שזה לא משחק... לאסתר המלכה ארך שבריר שניה להבין מה ה' רוצה... והיא מיד תיקנה את עצמה... ה' סליחה... זלזלתי בשבט אפך... לא התייחסתי ברצינות לכלב הזה... אני חוזרת ביי!!! הושיעני מפי אריה... אני מבינה שזה אריה...

אותו דבר אנחנו!!! דווקא עכשיו... כשיש לנו לראשונה!!!! לראשונה ניסיון משנה שעברה...

פורים זה החג הראשון שאנחנו יכולים לשחזר מה היה בקורונה של השנה שעברה... הרי מה שבטוח ששנה שעברה הקורונה היתה כלב... וכעת הגיע הזמן להבין שהיא לא כלב אלא אריה... **אריה שאג מי לא ירא, היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו, אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה...** אם יש לנו לקחים משנה שעברה... זה פשוט לעמוד בתענית אסתר הזו ולזעוק לה: 'אנא ה'... שנה שעברה זלזלנו... התייחסנו לקורונה כמו כלבלב... אבל עכשיו אנחנו מבינים שאם תהיה רעה בכל העולם כולו וה' לא עשה... אנחנו מבינים שהקורונה הזו היא שבט אפך!!!! ואתה יתברך מדבר דרך הקורונה הזו... ורצית מאיתנו משהו... ואתה עדיין רוצה מאיתנו משהו... ואתה יודע מה הדבר הכי גרוע שיכול להיות עכשיו??? שה' החליט להסיר את הקורונה למרות שלא חזרנו בתשובה!!!! כן... יש כזו אופציה... אם אבא שבשמים רואה שהילד שלו לא מבין עניין... אבא רצה לייסר את בנו בשביל להחזיר אותו למוטב... וענקי התעקש... והתעקש... התעקש לא להבין עניין... בסופו של דבר יענקי מנצח!!! אבא בסוף מרחם... בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו... וקיימת אופציה שהקורונה תסתיים בלי שזנו מילימטר... מה שבטוח... זה האסון הגדול ביותר!!! מה האסון??? האסון הוא שעברנו כ"כ הרבה ולא יצא לנו מזה כלום... אם יש אסון יותר גדול מהקורונה... זה שהיא תסתיים בעזה"ש... אבל ללא שום הישג!!! וזה תלוי בנו... אבא שבשמים עוד יסיים יום אחד את הקורונה כי סוף סוף קצרה נפשו כביכול בעמל ישראל ולא יזנח לעולם ה'... אבל האם יצא לנו מזה משהו או לא? זה כבר אנחנו נחליט!!! זה תלוי רק בנו!!! ובא נחשוב על אבא שבשמים... תבין שאין צער יותר גדול לאבא שנאלץ לצער את הבנים שלו בשביל ליישר אותם לדרך הנכונה... והתברר שזה היה לחינם... אסור לנו לעשות את זה לאבא שבשמים!!! מהר מהר נשוב לה' בדברי הצומות וזעקתם. השיבו ה' אליך ונשובה...

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

מה הבעיה ליהנות מהחיים??

את חטאי אני מזכיר היום... כשהייתי ילד ראיתי את סבתא שלי חוזרת מהחנות עם חבילת קרמבו... ואני הבנתי בדיוק למה היא קנתה את זה... כי היא ידעה שאני אוהב קרמבו... ולכן היא רצתה שיהיה לה קרמבו בבית... שכשאני אגיע. היא תוכל לפנק אותי עם קרמבו... ככה?? אם ככה... אחרי יומיים כשהגעתי עם אמא שלי לסבתא החלטתי לקצר הליכים... במקום לבקש מסבתא... סבתא תביא לי "משהו" ואז היא תביא לי קרמבו ותגיד לי: "מה אומרים???" ואז אני אגיד וודה... עזוב אותך... בא נקצר הליכים... עליתי על כסא... לקחתי את קרמבו ואכלתי במהירות... אכלה ומחתה פיה... דא עקא שנשאר לי בשפתיים קצת שאריות של קצפת... ואז נתפסתי בגנבתתי!!!

סבתא כעסה עלי... למה גנבת קרמבו?? ואז ענית את התשובה המוכרת: לא גנבת... רק **לקחתתי!!!** ו... וזה היה "קצת נכון" כי באמת לא התכוונתי לגנוב... באמת הרגשתי היימיש. וידעתי שסבתא קנתה את זה בשבילי... ו"זכין לאדם שלא בפניו" בזה שאני לוקח... אז סבתא מחלה לי על הגניבה... לא עשתה עסק...

אבל היום אני מבין שהייתה פה נקודה נוספת... כן... על הקרמבו הגנוב אפשר לסלוח לי... אבל היתה פה גניבה נוספת שהיא כבר בלתי נסלחת!!! גנבת לסבתא את **עונג הנתינה!!!** הרי בשביל מה סבתא קנתה קרמבו? בשביל להעניק לי... לתת לי... לפנק אותי... אם הייתי **מקבל** מסבתא... היית נותן לה את התענוג של ההטבה והנתינה... ועכשיו **שלקחתה** מעצמי ולא חיכיתי **לקבל**... גזלת מסבתא את עונג הנתינה!!! זה עיקר הגניבה פה!!! עד כאן מובן???

כלנו יודעים את דברי רשב"י שהחטא של עם ישראל היה שהם צמו והתפללו... הם חזרו בתשובה והקב"ה קיבל את תשובתם... **נשאלת השאלה הפשוטה:** על מה עם ישראל חזרו בתשובה?? מה?? אנחנו מקבלים על עצמנו שבפעם הבאה שאחשוורוש יעשה סעודה אנחנו כבר לא נהנה מהסעודה הזו?? זה... זה היה הנושא?? הרי סו"ס היה פה איזה אירוע נקודתי... היתה פה איזה סעודה... שהייתה התלבטות האם כן ללכת או לא ללכת והחלטה כן ללכת... אז נכון... התברר שזו היתה טעות וזה היה חטא... נו... אבל תכל'ס... עכשיו צריך לעשות עזיבת החטא וקבלה לעתיד... נו... מה?? איפה אנחנו הולכים לפגוש את הסעודה של אחשוורוש שוב בחיים??

אז הנה!! זו בדיקת הנקודה: עם ישראל לא חטאו בזה שהם נהנו!!! ליהנות מותר!!!

סבתא קנתה קרמבו במיוחד בשביל שאני אהנה... אבל למה אתה לוקח לבד?? למה אתה לא נותן לי את עונג הנתינה?? אבא שבשמים ברא הנאות... אבא שבשמים ברא כל מיני קרמבו למיניהם... ה' עשה את כל הנאות האלו כדי להחיות בהם נפש כל חי... ה' רוצה ליהנות אותנו. אז תן!!! תן לאבא שבשמים את העונג ליהנות אותך!!! למה אתה גוזל מאבא שבשמים את התענוג הזה ונותן אותו לאחשוורוש... זה היה החטא! החטא לא היה שנהנו!

אלא על שנהנו מ--- **סעודתו של אותו רשע!!!** זה היה החטא... אתה כבר רוצה ליהנות?? תן לקב"ה ליהנות אותך!!! תכבד את הקב"ה... תן לו את עונג הנתינה שלך!!!

ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה

חשיפה: גיליון אז נדברו יוצא במכירת תחפושות יחודית לפורים!

פורים זה חג התחפושות... יש מבחר... אתה לא צריך להתחפש כל שנה לאותו דבר... אם התחפשט שנה שעברה למרדכי היהודי... השנה אתה יכול להתחפש למלך אחשוורוש... אם שנה אחת התחפשט לאסתר המלכה השנה אפשר להתחפש לזרש... כלפי מה הדברים אמורים?? יום הפורים הוא אמנם יום אחד... יום טוב אחד... אבל עדיין!!! יש ליום הזה כמה וכמה היבטים... פורים לשם שינוי הוא יום שהגדרה המהותית של העבויידה שלו יחסית מפוצלת... כלומר: כולנו יודעים שפסח זה עניין של אמונה, ושבעות זה עניין של מתן תורה... ר"ה זה יום הדין... וחנוכה זה עניין של יהדות ולהלל... ואילו פורים??? זה... זה לא שאין לו הגדרה! אלא שיש לו כמה וכמה קדקודים שונים!!! יש לפורים כמה וכמה "עניינים" שכל אחד חולק מקום חשוב לעצמו. **הייתי מחלק את זה לארבע נקודות עיקריות:**

א. הרמב"ם אומר שעיקר עניינו של פורים זה להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך... מה שנקרא במגילת אסתר "דברי הצומות וזעקתם"!!!

ב. מאידך שבת לפני פורים יש פרשת זכור, וקריאת התורה של פורים זה יבא עמלק וכל מגילת אסתר חותרת למחיית עמלק... וכל העניין של פורים סובב סביב העניין הפנימי שנקרא מחיית עמלק... הנה לך שני תחומים שונים לגמרי שכל אחד מוצא מקום להתגדר בו... היו שנים שכל העבויידה שלי בפורים היתה נטו תפילה... וצדקתי!!! ובשנים האחרונות בפורים יצא לי בעיקר להתעסק בעניין של מחיית עמלק (כמובן שמבמובן הפנימי יותר) ובשנים צדקתי!!! נו... אז מה באמת יותר נכון?? מה נוגע יותר בנשמת הנקודה של פורים?? האם להתרכז בתפילה או במחיית עמלק?? **אין תשובה**... שניהם נכונים... ממילא הגדרה הפורמית הכי מתאימה שמצאתי לזה ש... שכל שנה מתחפשים לתחפושות אחרת... יש בפורים כמה עניינים וכמה תחפושות... וממילא בכל שנה... לפי העניין... אתה יכול לבחור איזה תחפושת יותר מתאימה לך... אז היו כמה שנים שהתחברתי כביכול ל"תחפושת" של אסתר המלכה... ובאמת כל הפורים עבר עלי בהתמקדות בהתחזקות בתפילה ו"בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטו... כי לא בזה ולא שיקף ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו ובשוועו אליו שמע..." ואילו בשנים האחרונות אני מתחפש כביכול ל"מרדכי היהודי" שזה לצורך העניין העבודה של מחיית עמלק... (אכמ"ל... אבל מרדכי היהודי בעצם אישיותו מוחה את עמלק בגאווה היהודית שלו ובהכרה בכח היחיד שבו כלשון המדרש שאומר אל תקרי **יהודי** אלא **יחזי**... שאני באופן אישי... הנושא הזה מעסיק אותי בשנים האחרונות)... אבל!!! עד כה דברנו רק על שתי תחפושות... על התחפושת של מרדכי היהודי שמייצגת את מחיית עמלק, ואת אסתר המלכה שמייצגת את התפילה... **אבל נשאר לי עוד שני נושאים מאוד מהותיים בפורים... הנושא השלישי הוא:** זה גילוי הנהגת היחוד ואם נקרא לזה במילים קצת יותר פשוטות- **השגחה פרטית!!!** שניתן לומר שזו הנהגתה של מגילת אסתר... שכל המגילה מתגלגלת סביב אוסף מקרים שמתבררים בסוף כפזל אחד שלם שמוביל לגילוי הנהגת היחוד איך שהקב"ה מוביל את הכל לרצונו יתברך גם דרך הרשעים הכי גדולים... **זה כבר תחפושת של המון!!** כן... אני חושב שהשנה האחרונה התחפושת הכי דומיננטית זה המון!!! המן אמור לגנוב את כל הבמה... המן הוא גילוי הנהגת היחוד בצורה שלא תאמנו!!! אדם שכל מעשיו נגד רצון ה' ולאחמ"כ מתברר שרצונו יתברך נעשה דרכו בצורה הכי מושלמת שיש... הוא זה שמזרז את מחיית עמלק והוא זה שבונה את העץ הכי גבוה לעצמו... השנה צריך להתחפש להמן!!! השנה צריך להתחפש לכל מיני סממנים שמזכירים לנו את נגיף הקורונה... את כל הרגעים הקשים שכולנו רוצים לשכוח אותם... ויום יבא ויתגלה איך שדווקא השעות הקשות והדברים הקשים שעברנו שאנחנו עדיין בשלב שאנחנו לא מבינים לאן זה חותר... הרי יום יבא ונקבל את התמונה המושלמת ונבין איך שכל מסיכה וכל בידוד וכל הקורונה הזו הובילה לגילוי יחודו יתברך... איך?? איך בדיוק?? הפתעה!!! תן לקב"ה להפתיע אותנו... יהיה לנו מספיק זמן אח"כ להבין עניין... כעת כל דקה נוספת שיש לנו אפשרות להאמין בה' ולהפגין לו נאמנות... הרי זה מכה זהב ואנחנו פה בשביל זה! השנה כולנו מתחפשים להמן!!! כולנו מצביעים על המן ומזהים... הנה!!! הנה הרבש"ע... אתה לא רואה את הרבש"ע מסתתר מאחורי המעשים שלנו... אבתי לא רואה שהכל חותר להשגחה פרטית... מהר מהר... מהר לא רואה את הרבש"ע מפני שהאורות ידלקו והמסך יפתח ואז ימלא שחוק פינו ונגלה שהכל היה תיאטרון בבובות בגילוי היחוד (כפי שהיטיב כ"כ גדי פולק באיריים הפלאים שלו על מגילת אסתר...) אז השנה יש לנו תחפושת בדמות המן... שמומלץ לכולנו לאמץ את ה"תחפושת" הזו ואם נוציא מפורים את ההכרה הזו שאין עוד מלבדו... וכל מה שה' עושה ההכל לטובה... תסכים איתי שזה מסר מאוד מאוד מהותי שחולק כבוד לעצמו... וזה יום טוב בפני עצמו!!! (מלבד התחפושת של מרדכי- מחיית עמלק, ו"תחפושת" של אסתר- להודיע שכל קוויך לא יבושו).

ואחרון קצת פחות חביב... זה התחפושת של אחשוורוש שגם היא לוקחת כותרת לעצמה... ודווקא אחשוורוש הוא פה התחפושת הלא אידיאלית... אחשוורוש מייצג את הנהגות והחומריות שמאפיינת את דורנו... לא נותר לנו אלא פשוט לשבת ולצפות ב"סרט" של המגילה ולצפות במו עינינו במסכת יסוריו של אדם שחי את כל חייו בנהגות... לדאבוננו הרב בדורנו אחשוורוש הוא היחיד שלא צריך להתחפש אליו... הנהגות פשוט מקיפה ומציפה אותנו מכל כיוון... ואחשוורוש המגושם עם כל הבולמוס הנהגותי שלו והמרדף אחרי בילויים והנאות הרי הוא מלווה אותנו כל השנה כולה... דווקא בפורים הייתי רוצה להתפטר ממנו... אבל אדרבה... דווקא אם אנחנו רוצים בפורים להתחזק בנושא הזה... ונתמקד באחשוורוש הזה וניקח מפורים את המסר הברור והחד משמעי שמנהגות וחומריות ורהבתנות לא נהיים מאושרים... אם רק נצא מפורים עם המסקנה הזו ניתן לומר בהחלט יצאנו בלבוש מלכות תכלת וחור וליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר...

אז לסיכום: בחנות שלי יש מבחר של "תחפושות" לפורים... יש לך מבחר איזה נושאים לחיזוק ניתן לקחת מימים קדושים אלו... או להתחפש ל"מרדכי היהודי" שכל עניינו הוא גאווה יהודית ועמידה בכל הניסיונות- מחיית עמלק... או להתחפש ל"אסתר המלכה" שכל עניינה תפילה תפילה... או להתחפש להמן שמבטא את גילוי היחוד במהרה בימינו... או להתחפש לאחשוורוש... תבחר איזה תחפושת אתה רוצה... אבל תחפש משהו!!! אי אפשר לצאת בידיים ריקות!!! חייבים לצאת מפורים עם משהו... תשאל את החילונים... האם שייך לעבור את פורים בלי להתחפש... אז בבקשה... חייבים לצאת עם משהו בידיים!!!

בשביל זה יש חגיגות במשך מאה שמונים יום... ומה בסוף מתברר??? שלא נותר לאחשוורוש להתרווח על כסא מלכותו... אלא עשר שנים בודדות!!!!

תחשוב איזה דכאון... בן אדם קורע את עצמו שלוש שנים בשביל כסא מלכותו... חוגג עד לב השמים במשך חצי שנה... על מה?? על עשר שנים!!!

לא דכאון??? עשר שנים זה שכירות!!! תראה לי בן אדם אחד שחי בדירה שכורה במשך עשר שנים והוא מוכן להשקיע בה 10.000 שקל?? אין!!!

בחור יקר... אתה אולי לא כ"כ מבין בניואנסים האלו אבל מהר מאוד אתה תבין בזה... כשאתה בעזה"ש תתחתן ותגור בדירה שכורה... (יהי רצון שיהיה לך דירה משלך... אבל לא על חשבון השווער... אחרת זה לא יהיה שלך...)

ואתה דווקא תהיה מרוצה בבית הזה ותגור בו כמה שנים טובות... אבל יהיה צורך להוסיף מזגן שעולה 2000 שקל והמשכיר לא ירצה להוציא את ההוצאה הזו... אין לך מושג כמה אתה תתלבט האם לספוג את ה"נזק" הזה או לא... למה זה "נזק"? כי זה לא בית שלי... בבית שלא שייך לי לא שווה לי להשקיע!!! אבל סליחה... נכון שזה לא בית שלך... אבל אתה גר בו כבר שש שנים... ומתכנן להמשיך לחיות בו לפחות עוד חמש שנים... (אני מדבר איתך על רבבות משפחות כאלו בעם ישראל...) אז מה... אבל להשקיע 2000 שקל בדירה שלא שייכת לי... זה זה נזק!!! אף בן אדם לא משקיע בדירה שלא שייכת לו... וזה בדיוק הסיפור של אחשוורוש... אם אחשוורוש היה קולט שנשאר לו פה בעוה"ז לחיות עוד עשר שנים בלבד... נראה לך שהוא היה משקיע חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוץ... על מה??? על השכירות הזו של עשר שנים???

נראה לך שהוא היה חוגג מאה שמונים יום חנוכה הבית... על בית ומלכות שהוא הולך להתרווח עליה פחות מעשר שנים??

ברור שלא!!!! רק מה??? כפי שסיכמנו... אחשוורוש הוא לא כמו האברכים האלו... הוא בן אדם יסודי!!! כשבונים בית קבע זה לתתתתתמיד... ואם זה לתמיד... אז צריך לגשת בצורה יסודית!!! בונים במשך שלוש שנים... משקיעים... בודקים את החומר הכי איכותי... וכל זה בשביל עשר שנים... איזה דכאון!!! תחשוב שבאותו זמן יושב לו אברך בבית הפשוט שלו... חי את החיים שלו... לא קורע את עצמו שלוש שנים... לא הופך את העולם בשביל הדירת עראי שלו... מסתפק במועט כ"כ... כי... כי הוא חי את המציאות האמיתית שאנחנו אורחים כן בעוה"ז... ושלא יהיו טעויות!!! זה לא הרבה משנה אם זה מאה עשרים שנה או עשר שנים... בשתי האופציות אנחנו אורחים פה... בכל מקרה אנחנו לא משאירים כלום... השאלה היא: האם אנחנו בוחרים לחיות את האמת האבסולוטית הזו או שאנחנו בוחרים להיות אחשוורוש ולהשקיע את כל הנששמה בעולם הזה ואחרי עשר שנים לצאת בידיים ריקות...

וליוורש הזאטוט דרייווש... ואם ככה... זה בסדר... כבר שנה לאחמ"כ אסתר המלכה סעדה את משתה היין יחד עם מרדכי בחצר גינת ביתן המלך חור כרפס ותכלת אחוז וגו'...

ולרבים השואלים: האם ניתן לתת לדרייווש היתום משלוח מנות בשנת האבלות?? התשובה היא: כן!!! כי הוא לא בן של אחשוורוש... אין אבלות לגוי... (שוב: כאן חשוב להדגיש: שלפי הזה"ק אסור לומר שאסתר נישאה לאחשוורוש, וא"כ דרייווש לא היה בנה של אסתר... וצ"ע...)

אבל יש פה נקודה שחשוב להתבונן בה:

בימים ההם כשבת המלך אחשוורוש... בשנת שלוש למלכו!!! אומר המדרש: שבמשך שלוש שנים אחשוורוש היה עסוק בלבסס את המלכות שלו... אחשוורוש היה טיפוס מאוד יסודי... הוא עושה כל דבר עד הסוף...

כן... לא כמו האברכים האלו ששוכרים דירה במהירות... קונים איזה ריהוט פשוט בלי לחשוב פעמיים ומתחילים את מירוץ החיים...

לא!!! זה לא עובד ככה!!! אחשוורוש הוא טיפוס משקיע... הוא לא מטייח פינות... בודק כל דבר עד הסוף... כשצריך לקנות קרמיקות... הוא בודק את כל הסוגים... מה הכי טוב... מה הכי איכותי ועמיד... כן... תדעו לכם אברכים יקרים: זה... זה לא פשוט... כשאתה קונה משהו לכל החיים אתה צריך להיות מחושב!!! אתה צריך לבדוק שזה באמת משהו טוב!!! אי אפשר למרוח... אתה צריך באמת לבדוק מה החומר הכי טוב והכי איכותי... בקיצור: להשקיע... לא להיות כזה חרדי כזה... ש... שיאלה... ראה איזה דירה... נראית טוב פחות או יותר... אז סוגרים...

לא!!! זה לא עובד ככה אצל אחשוורוש!! ואחשוורוש צודק... תקשיב: כשאתה קונה משהו לכככככל החיים... מומלץ לגשת בצורה רצינית... לבחון את כל האפשרויות... לקחת בחשבון כל מיני אופציות שיתפתחו במשך השנים... בקיצור: אורך לו שלוש שנים עד שסו"ס הוא מתרווח על כסא מלכותו!!! וכעת... כעת הגיע הזמן לחגוג... אז מה עושה אברך?

באותה מהירות שהוא סגר על אולם לתנוה... ובאותה מהירות שהוא סגר חוזה לשכירות או דירה... ככה... באותה חפיניקיות הוא גם קרא לכמה חברה... עשה איזה חנוכה הבית עם כמה בלינצ'ס ובורקסים וסיים את הסיפור... כן... ככה זה נראה אצל האברכים האלו שהכל אצלם יד שניה כזה... הכל אצלם כזה חפץ...

אבל אחשוורוש שבנה וביסס את כסא מלכותו ועבד על זה במשך שלוש שנים תמימות... הרי מעמד חנוכה הבית הוא אירוע הרבה יותר היסטורי ומרגש... תקשיב: זה אירוע של פעם אחת בחיים!!! תחשוב... זה הולך להיות הארמון קבע של אחשוורוש... לכל החיים... זה לא הדירה הזו שכל שנתים אתה תעשה עוד תוספת בניה ואח"כ שיפור דיוור... ואח"כ תמ"א... ואח"כ עוד תעבור משם... לא!!! זה לא צחוק!!! זה הארמון קבע של אחשוורוש... המעמד של קביעת מזוזות לכזה מעמד זה... זה מעמד מאוד היסטורי...

איפה אסתר המלכה אכלה סעודת

פורים???

מצאתי מידע מאוד דומננטי במגילת אסתר שנדמה לי שכמעט אף אחד לא יודע אותו... תנחש מתי אחשוורוש מת?? תן ניחוש... אתה יודע מתי??

שנה אחרי המן!!! כן... ככה כתוב במדרש סדר עולם... לא נמסרו פרטים ממה הוא מת... האם שוב היתה פה איזה הרעלה... יש טוענים שהוא מת מהחיסון של הקורונה... ככל הנראה הוא מת משיעמום...

אני חושב שהמידע הזה הוא מאוד חשוב!!! אתה יודע למה??

דבר ראשון: זה חשוב בשביל דודה שלי... יש לי דודה אחת שכל שנה בחג הפורים היא בדכאון... היא בדכאון מאסתר המלכה... היא טוענת: כולנו שמחים... כולנו פה נוטלים ידים לסעודת פורים... אבל איפה אסתרקה שלנו... השארנו אותה שם במשרדי ההייטק של אחשוורוש עד שעה חמש בצהריים... איך אפשר לסעוד פה "משפחה ומשפחה" כשאנחנו יודעים שאסתר נמצאת בארמון אחשוורוש תחת שליטתו של הגוי הנבל הזה...

עם מי אסתר סועדת עכשיו סעודת פורים?? עם אחשוורוש הרשע???

אז כל שנה מחדש אני מנסה לנחם את הדודה במשהו אחר... דווקא שנה שעברה טענתי לאותה דודה שנכון... את צודקת... בדיוק בגלל זה אנחנו לא אומרים הלל בפורים... כי אכתי עבדי אחשוורוש אנן... אכתי אסתר נמצאת בארמון אחשוורוש ובקושי נתנו לה יום חופש ממנו בשביל לחזור לחיקו של מרדכי... אבל השנה??? השנה אני מגיע עם נתון הסטורי!!! דודה יקרה: תנח דעתך... זה בסדר... אסתר כמעט אף פעם לא אכלה סעודת פורים עם אחשוורוש... למה?? כי בשנת י"ב למלך אחשוורוש היתה הגזירה... בשנת י"ג נקהלו היהודים ונח מאויביהם והרוג בשונאיהם... ובשנה הזו או לאחמ"כ ותכתב אסתר המלכה את כל תוקף לקיים את איגרת הפורים... ו... ובאותה שנה אחשוורוש התפגר!!!

ואסתר המלכה נשארה בארמון הגדול עם ילד יהודי בן חמש שנקרא דרייווש שהוא כעת נהיה מלך ובעוד שנה או שנתיים (תלוי בשיטות) הוא הולך להכריז על בנין ביהמ"ק... הוא הולך לשלוח את עזרא לירושלים...

תחשוב: יש פסוק במגילה: ביום ההוא נתן המלך אחשוורוש לאסתר המלכה את בית המן צורר היהודים... אבל יש פסוק נוסף שהוא כבר לא נכתב במגילה... ש... ש... שלא חלפה שנה... והנה... יום אחד בהיר נתן הרבוננו של עולם לאסתר המלכה את בית אחשוורוש צורר היהודים!!!

הוא פשוט מת... ואוטומטית כל החור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוץ וארגמן... הכל עבר לאסתר המלכה

לפוליטיקה... לתפוס את עצמי לידיים ולהתחיל לקבל על עצמי לבצע כמה שינויים חשובים בעבודת ה'... ובשמים זה ירשם לנצח כמהפך שהתחולל בי בעקבות הקורונה...

תחשוב על זה!!! תכנס לראש של אותו בחור חילוני שהוא צודק!!! הוא צודק בתפיסה שלו... הוא צודק ששנה שלימה של קורונה אמורה להיות מונצחת באיזשהו צורה... אז הוא כבר מסודר... הוא עשה את ההנצחה שלו בקעקוע בגוף... ואם אני מבין שההנצחה הזו צריכה להתרחש במחוזות אחרים... אז אנא... איפה הקעקוע שלי...

בא נקרא לזה קעקוע... אולי זה ישמע לנו יותר טוב... לחזור בתשובה זה אולי מילה מידי מיושנת... נקרא לזה קעקוע...

מה שבטוח... אברך יקר... יכול להיות שיש לך רגעים שאתה פוזל מימנה ושמאלה רואה אנשים שנהנים מהחיים... וגם אתה היית רוצה...

ואי אפשר לזלזל ברגע הקשה הזה... אי אפשר לבטל אותו במחיר יד...

אבל ברגע שאחרי... אחרי שכבר נרגעת... כעת אל תשכח שזה לא בחינים!!! מי שחי בבית יותר יוקרתי משלך... יש לזה מחיר!!! הבן אדם שמשקיע באיכות חיים... זה בן אדם שהשקיע והקריב שעות רבות מהחיים שלו (שאת השעות האלו אתה לא רואה...) למען האיכות חיים הזו... הבן אדם הזה ככל הנראה לא נהנה מידי הרבה ממה שהוא בנה לעצמו... כי לצערנו הרב מאוד מהר הוא כבר פוזל למשהו יותר טוב... יותר חדשני... יותר עדכני... בקיצור: יש פה עיסקת חבילה שלא תמיד אתה קולט את ההיקף שלה!!! אתה רואה בן אדם שחי בדירה יותר גדולה או מתרווח על רכב יותר יוקרתי... ואתה לא רואה את השלוש שנים השקעה שהוא קרע את עצמו בשביל זה... אתה גם לא רואה כמה הוא באמת נהנה מזה... וממתי הוא כבר מפסיק ליהנות מזה... ולמה חשוב להדגיש את זה??? כי דווקא אברך בן תורה שמסתפק במועט יש לו משהו נורמלי בנפש שהוא יודע ליהנות ממה שיש... הוא לא מסתבך... אם הוא אוכל איזה שניצל טעים אז טעים לו... אם הוא מתיישב על איזה כסא יד שניה וזה נוח לו... אז זה נוח לו... טוב לו... ומרוב שהוא נורמלי הוא לא מעלה על דעתו שיש אנשים שיש להם אפשרויות הרבה יותר גדולות ממנו... שפעם אחרונה שהם התרווחו על כסא ונהנו ממנו זה... זה היה רק בסלון מכירות... כי כשזה כבר הגיע... הוא שם לב שמהו שם קצת קרוע... אתה נורמלי מידי בשביל לקלוט מה זה סבל של בן אדם שניגש לעולם הזה כאילו זה עולם הנצח!!!

אבל הוא לא למד מוסר... הוא אף פעם לא ישב עם עצמו פנימה... וממילא יש לו ג'ונגל שלם בתוך הנפש... כל מיני קולות בוקעים מתוך הנפש שלו והוא לא יודע להבחין מי מדבר ומה מדבר... וממילא הנשמה שבתוכו דוחפת לנצחיות!!! והוא לוקח את הדחף הזה לקרמיקות נצחיות שיהיו מהחומר הכי עמיד וקיים ואיכותי... הנשמה תובעת תעשה משהו עם חיי הנצח שלך... והוא לוקח את התכונה הזו לכל מיני פיצ'יפקס בחיי עראי שהוא פתאום נתקע בהם ורוצה שזה יהיה הכי מושלם עם הביטוח הכי מקיף... אז זהו שצריך לדעת שהתכונה היא נכונה!!! תחושת הנצחיות היא אמיתית!!! אבל היא מוסטת למקום הכי לא נכון!!! ישבתי פעם מול בחור חילוני שכל כולו מלא קעקועים... הוא הסביר לנו למה הוא עושה קעקועים... הוא הסביר: שבחיים שלי עברתי כמה וכמה חוויות מאוד משמעותיות... ורציתי להנציח אותם...

אבל הוא לא למד מוסר... הוא אף פעם לא ישב עם עצמו פנימה... וממילא יש לו ג'ונגל שלם בתוך הנפש... כל מיני קולות בוקעים מתוך הנפש שלו והוא לא יודע להבחין מי מדבר ומה מדבר... וממילא הנשמה שבתוכו דוחפת לנצחיות!!! והוא לוקח את הדחף הזה לקרמיקות נצחיות שיהיו מהחומר הכי עמיד וקיים ואיכותי... הנשמה תובעת תעשה משהו עם חיי הנצח שלך... והוא לוקח את התכונה הזו לכל מיני פיצ'יפקס בחיי עראי שהוא פתאום נתקע בהם ורוצה שזה יהיה הכי מושלם עם הביטוח הכי מקיף... אז זהו שצריך לדעת שהתכונה היא נכונה!!! תחושת הנצחיות היא אמיתית!!! אבל היא מוסטת למקום הכי לא נכון!!! ישבתי פעם מול בחור חילוני שכל כולו מלא קעקועים... הוא הסביר לנו למה הוא עושה קעקועים... הוא הסביר: שבחיים שלי עברתי כמה וכמה חוויות מאוד משמעותיות... ורציתי להנציח אותם...

משדרג את הבית שלו ומשקיע בו מאות אלפי שקלים... מאיפה זה נובע??? הרי אם הוא היה לוקח בחשבון שבעוד שלושים שנה יש סיכוי (אפילו קלוש) שהוא לא יהיה פה... הוא לא היה עד כדי כך משקיע... (זה ברור כשמש בצהריים...) אז מאיפה מגיע הקנאות והיסודיות להשקיע כאילו שהוא הולך לחיות פה לנצח נצחים?? התשובה היא:

יש לבן אדם הזה נשמה!!! והיות והנשמה שלו נצחית... אז יש לו תחושה פנימית שאני נמצא פה לנצח!!! והוא צודק... דא עקא!!! שאם הוא היה לומד מוסר... הוא היה לומד לקרא כונן דסקים... הוא היה קולט שנוכח... אני באמת נצחתי!!! אבל מי נצחתי? הנשמה!!! לא הגוף!!!

אני באמת נצחתי... אבל מה נצחתי? התורה והמעשים טובים שלי...

אבל הוא לא למד מוסר... הוא אף פעם לא ישב עם עצמו פנימה... וממילא יש לו ג'ונגל שלם בתוך הנפש... כל מיני קולות בוקעים מתוך הנפש שלו והוא לא יודע להבחין מי מדבר ומה מדבר... וממילא הנשמה שבתוכו דוחפת לנצחיות!!! והוא לוקח את הדחף הזה לקרמיקות נצחיות שיהיו מהחומר הכי עמיד וקיים ואיכותי... הנשמה תובעת תעשה משהו עם חיי הנצח שלך... והוא לוקח את התכונה הזו לכל מיני פיצ'יפקס בחיי עראי שהוא פתאום נתקע בהם ורוצה שזה יהיה הכי מושלם עם הביטוח הכי מקיף... אז זהו שצריך לדעת שהתכונה היא נכונה!!! תחושת הנצחיות היא אמיתית!!! אבל היא מוסטת למקום הכי לא נכון!!! ישבתי פעם מול בחור חילוני שכל כולו מלא קעקועים... הוא הסביר לנו למה הוא עושה קעקועים... הוא הסביר: שבחיים שלי עברתי כמה וכמה חוויות מאוד משמעותיות... ורציתי להנציח אותם...

נו... איפה אפשר להנציח אותם?? על הגוף שלי!!! כל פעם שאני עובר איזה חוויה... אני עושה קעקוע מיוחד לזכר המאורע ומציין שם את התאריך... **ההסבר שלו** **זעזע אותי עד עמקי נשמת!** הוא כ"כ צודק... הוא כזה נששששמה... הבחור הזה מסתובב כל היום ומבלה את זמנו לריק והנשומלע שלו תובעת אביסלע נצחיות... אבל הוא לא יודע "לקרא" את הנשמה... הוא לא יודע איך מנציחים פה משהו בעולם הזה... בצר לו הוא חשב מה יכול להיות הדבר הכי נצחי בעולם הזה... אז מיודעינו בן החמישים הגיע למסקנה שיציקת בטון זה הדבר הכי נצחי ולכן הוא לא גומר לשדרג ולשפץ את הבית הנצחי שלו... והבחור שיושב מולי הוא עוד יותר אינטלגנט והוא הגיע למסקנה שהגוף שלו!!! הוא הדבר הכי נצחי שהוא מכיר... ועל שניהם אפשר לשבת ולבכות... יותר נכון... לשבת ולבכות על עצמנו... ההההלו... הגיע הזמן שנבין את עצמנו... הגיע הזמן שנזהה את הקול הנצחי שבוקע מתוכנו... כן... הדחף לדברים איכותיים ועמידים ונצחיים... מגיע מהנשמה שהדבר הנצחי היחיד שהוא באמת נצחי זה סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם... חשבתי לעצמי: גם אני עברתי חוויה משמעותית בשנה האחרונה... עברתי שנה שלימה של קורונה!!! אותו בחור חילוני מסתמא כבר עשה כמה וכמה קעקועים (בצורה של קורונה) להנציח את שנת הקורונה שעברה עליו... ואני??? מה הקעקוע שאני עושה בעקבות שנת הקורונה??? כן!! גם הנשמה שלי תובעת קעקוע... ואני מבין שקעקוע שעושים בגוף לא מספק את נצחיות הנשמה... אני צריך לקעקע את היצר התאוותני שלי

על אותו משקל: אחשוורוש מחפש אשה במשך ארבע שנים תמימות!!!! ארבע שנים הבן אדם מחפש שידוך... פוסל את כולם... איזה מערך אדיר של הגי והגה ושומר הנשים ושומר פלגשים... בלגן שלם... ארבע שנים של חיפוש שידוך... מה יש?? מה אתה מסתבך כ"כ?? למה אתה מחפש שידוך כ"כ הרבה שנים?? למה אתה לא יכול למצא משהו ולסגור את הסיפור??

אז כאן כבר אני יכול לענות את התשובה במקום אחשוורוש... גם אני הייתי פעם בדרך... תקשיב... זה לככככל החיים!!! שידוך זה לא איזה מכונת כביסה... זה עיסקה לכל החיים! זה... זה לא פשוט...

ומה מתברר?? אחשוורוש מחפש ארבע שנים אשה... וכמה זמן הוא הספיק לחיות איתה?? חמש שנים!!! כן...? בשביל זה חפשת ארבע שנים?? בשביל חמש שנים?? ברור שלא!!! ברור שאם אחשוורוש מחפש אשה ארבע שנים... זה רק בגלל שקוראים לו אחשוורוש ואצלו חיי העולם הזה זה נושא כ"כ קבוע ורציני ומתמשך ולא נגמר... שכשהוא מחפש כלה הוא ניגש לזה בכובד ראש כאילו הוא מתכנן לחיות איתה לפחות עוד מאתיים שנה... ותראה מה יצא לו מכל העמל והיגיעה הזו??

שלוש שנים של עבודת פרך על ביסוס המלכות... בשביל עשר שנים!!!!

ארבע שנים של חיפוש שידוך... בשביל חמש שנים!!!

אז לאחרון שקינא באחשוורוש על כל הנהנתנות שלו... נא בבקשה... לקחת את הקנאה בחזרה... אוי לאותה הנהנתנות... אוי לאותו אחשוורוש... קיבל הכל... ובקושי הספיק ליהנות מזה...

אגב: זו הסיבה שחתן וכלה לובשים בגדי לבן בחתונה... מזכירים לחתן ולכלה: תדעו לכם!!! זה באמת יום מאוד גדול... כמו שאחשוורוש חיפש שידוך ברצינות תהומית... מתוך נקודת הנחה שהוא הולך לחיות כאן לנצח נצחים... גם אתם!!! גם אתם בונים בנין עדי עד לנצח נצחים!!! אבל לא כאן!!! אלא בעולם האמת!!! כן... אתם בני זוג לנצח נצחים... אבל איפה??? הנצח נצחים נמצא שם... בשלחן בגן עדן! שאתם תקבעו כמה רגלים יהיו לשלחן הזה... אתם תקבעו איזה בנין עדי עד אתם תבנו!!! ממילא כן... תשקיעו בחיי הנישואין בגישה של נצח נצחים...

אבל לא פה נצח נצחים... אלא שם!! עם הפנים לשם!!! מה אנחנו משגרים לשם... איזה בית של תורה לנצח נצחים...

אני רוצה לעצור רגע ולהסביר נקודה חשובה:

אם תשים לב: רוב האנשים בעולם חיים בבועה שהם בטוחים שהם חיים כאן לנצח!! וגם אנחנו ככה... עכשיו: צריך לדעת שהטעות הזו נובעת ממקור טהור!! היא מגיעה מהתכונה של הנשמה האלוקית... הנשמה האלוקית היא באמת באמת נצחית... כלומר: כשאתה רואה בן אדם בן חמישים

יש שבר לפחד ולחרדות של השנה

האחרונה...

כתוב במדרש (רבה בראשית) ששבעים יום שהיו בין איגרות ראשונות לאגרות אחרונות זה היה כנגד שבעים יום של האבל על יעקב אבינו והיערות דבש מסביר את זה: שהיות והיהודים שהיו גרים בכל הארצות עדיין לא ידעו את הנס הגדול שקרה... הם לא ידעו שהמן נתלה על העץ וכל הגזירות שלו התבטלו... הם ידעו רק דבר אחד שהגיעו אגרות להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים... ועד שלא הגיעו האגרות השניות... במשך כל אותם ע' ימים הם היו בטוחים שהם הולכים למות... וממילא כל יום מאותם ע' ימים הם חזרו בתשובה כמו בן אדם שמתוודה לפני המוות שלו...

אומר היערות דבש: יום לשנה יום לשנה... היות ועיקר שנותיו של אדם זה שבעים שנה, אז כל יום שהוקבע בדעתם שהם הולכים למות והם חזרו בתשובה... כל יום כזה כיפר להם על שנה... ואז כשהגיע יום השבעים נמצא שנתכפרו להם כל עוונותיהם... כן... נדמה לי שהמידע הזה יכול לתת הרבה שמחה בלב להרבה אנשים מאיתנו שכובלים מפחדים... בפרט בתקופת הקורונה שהיה לנו הרבה רגעים של מתח וחרדה... ומי יודע... אולי תנסה לשהור כמה ימי חרדה עברו עליך בשנה האחרונה... יש סיכוי רציני שיתברר שזה היה שבעים יום!!! השערי תשובה אומר: שאדם שעובר רגע של פחד מוות מוחלים לו על כל עוונותיו... והוא מוכיח את זה מזה שכתוב: "נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים, בשר חסידיך לחיות ארץ..." שואל רבינו יונה: וכי הם היו עבדי ה' וכי הם היו חסידים? הרי מדובר שם באנשים שעברו על ג' עבירות?? עונה רבינו יונה: נכון!! הם עברו את העבירות החמורות ביותר... אבל תכל'ס... רגע לפני שהם נהרגו הגיע אליהם איזה גוי עם גרון... הם עברו רגע נוראי של פחד מוות... אם ככה, ברגע המפחיד הזה שלפני המיתה נתכפרו להם כל עוונותיהם... ואם ככה כשהם כבר מתו יש פה בחינת נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים...

אם ככה: ידידי המפוחד מהשנה האחרונה... זה בסדר!!! יש שבר לפחד!!! לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחזור... החיזורון שלך... והלחץ שלך מעוד בדיקת קורונה ועוד בידוד... ועוד מאומת במשפחה... כל זה עשה עבודה... זה כיפר לנו הרבה עבירות... תתכונן לבהירות מחודשת בתורה... לסייעתא דשמיא מחודשת... למפרע זה היה כדאי... אבל!!! קדימה לפסיכולוג... אסור להישאר עם הפחדים האלו... זה שפחדים מכפרים עבירות זה לא סתירה שזה מחלה!!! לכתחילה ה' לא רוצה שיפחדו ממנו פחד מוות... אדרבה... אתהלך לפני ה' בארצות החיים... קדימה לפסיכולוג... אבל לא בשעה 11 בבוקר... כי זה בדיוק התור שלי... אסור להישאר עם המשקעים האלו!!! חובה לעשות הכל בשביל לצאת מזה... מי שחובות הלבבות לא מצליח לעשות לו את זה... אז הפסיכולוג... המטפל הרגשי... מה שבטוח... אסור להישאר עם זה... משכנס אדר מרבים בשמחה.....

מה הקשר בין "כפר חנייה" ל"מודיעין עלית"??

שבוע שעבר סיפרנו על ינון הגנן מכפר חנייה שמקדים ליום הכניסה... ערכנו גם היכרות עם יחצאל הלולין ועם דני הרפתן... אבל אם שמת לב נשאר עוד כמה שלוש תושבים אחרונים בכפר שלא ערכנו איתם היכרות... כן... בשבועות האחרונים הם נעלמו מהכפר... הם עסוקים מאוד מאוד בתקופה האחרונה...

תנחש מה קרה??? נו... תנחש?? כנראה שהראש שלך נמצא יותר מידי עמוק בפורים... אבל אל תשכח שחודש אחרי פורים מגיע פסח... ובכפר חנייה אם אתה זוכר... יש לנו בית חרושת יחודי של תנורי וכלי חרס בפירמה בינלאומית... עד כדי כך שאפילו רבי יוסי שסובר שגרם כיבוי אסור ולכן כשיש דליקה הוא אוסר לתת כלי חרס חדשים מלאים מים סביב האש כי הם משתברים מהחום... אבל כלי כפר חנייה הוא חמיר!!! כי זה כלי חרס יחודיים שלא משתברים... ממילא יש ביקוש מאוד גדול לתנורי חרס שלנו... והנה!!! השנה יש משהו מיוחד... השנה ערב פסח חל בשבת... וכשערב פסח חל בשבת יש מצוקת תנורים!!!

למה?? כי כל ערב פסח רגיל שוחטים קרבן פסח באזור השעה 2 או 3 בצהריים ומעכשיו עד 10 בערב יש זמן לצלות את הפסח... ממילא תנור אחד יכול לצלות כמה וכמה פסחים בזה אחר זה... (לא ביחד אמנם, כי אין צולים שני פסחים כאחד...) אבל השנה שערב פסח חל בשבת... אז בשבת בודאי אסור לצלות!! ולא רק שאסור לצלות אלא גם אסור לצאת מבית המקדש עם הקרבן פסח... אז הכת ראשונה יוצאת ועומדת לה בהר הבית, שניה בחיל, שלישית במקומה עומדת... ורק בצאת הכוכבים... אז רק אפשר להתחיל לפלס דרך לצאת מבית המקדש... ואז רק מתחילים להסיק את התנורים... (מסתמא אי אפשר להתחיל להסיק לפני קדש של- יקנה"ו וצ"ע) בקיצור: אדהכי והכי כבר תשע בערב... ואוטוטו כבר צריך לאכול ק"פ...

---ואל תשאל... ופעם שעברה שערב פסח חל בשבת... (זה היה בתשס"ח) הייתי עדיין בחור... ובמקום להתמנות עם הבחורים הבני עליה של הישיבה... החלטתי להתמנות עם החברה של הסוף זמן ק"ש ותפילה... אמנם הם היו יראי שמים אבל קצת שלעפעעים ומסתבכים... וכמובן שהיינו בכת השלישית!!! ועד שהכת הראשונה יצאה מהר הבית... ועד שהכת השנייה יצאה מהחיל... ס"ס הגיע התור של הכת השלישית לצאת מהעזרה... זה כבבבר היה מאוחר... עד שהגענו לאכסניה היה כבר 10.00... וכמובן שכל התנורים תפוסים... עד שס"ס התפנה איזה תנור שהסכימו לתת לנו אותו... ואז פתאום נזכרנו שחסר לנו שפוד של רימון... אוי אוי... אי אפשר לזוז בלי שפוד של רימון... אז התחלנו להשתונר... למי יש שפוד של רימון... ככה עברה עוד חצי שעה... כבר הגיע 11.00 בערב... עוד שעה וחצי הפסח צריך להספיק להיות צלוי ואנחנו אחרי אכילתו... ואז התחיל ויכוח סוער... האם לעשות גדי מקולס או לא?? יש סלסול כזה לעשות גדי מקולס... זה נוי למצווה... כשהוא צלוי שלם זה מעלה!!! אבל אני טענתי בתוקף שלא!!! אין לנו זמן ללוקוס הזה... אנחנו מאוד מאוד בלחץ של זמן... יש לנו בקושי שעה וחצי עד סוף זמן אכילה... והבשר צריך להספיק להיצלות... והצליה אורכת זמן!!! ולכן בשעה כזו מאוחרת צריכים לנתח את הבשר באופן שהוא יצלה כמה שיותר מהר... והם לא הסכימו!!! מה פתאום... מה... אנחנו לא נעשה פסח מקולס?? חייבים לצלות אותו שלם!!! ואני ממש כעסתי... תדעו לכם... אתם "מתאבדים"... אין לנו זמן לצלות אותו ככה שלם... יש לנו בקושי זמן לעשות "בשרא אגומרי"... צווחתי וצווחתי ולית דמשגח בי...

החלטתי שאני לא לוקח סיכונים... בשקט בשקט... כשאף אחד לא שם לב... חתכתי מהקרבן פסח חתיכה קטנה של כזית חי... (מה שנקרא "כזית חי מבית טביחתה...") ושמתי אצלי בצד לייתר בטחון... כמובן שהויכוח הזה גם ארך איזה רבע שעה... השעה כבר קרוב לאחד עשרה וחצי... נו... ס"ס שלשלו את הפסח לתנור... התחלנו להריץ מהר מהר את קדש ורחץ כרפס יחץ מגיד רחצה מוציא מצה מרור... לבנתיים היו עוד כמה הסתבכויות שם של נגע בחרסו של תנור וכו'... ותכל'ס הגיע שתיים עשרה בלילה ואני פוזל לכיוון התנור ואני רואה שם את חבר שלי עומד על קוצים... לא יודע... העסק נסחב... אמנם הפסח כבר הולך ונצלה... אבל הוא עדיין רחוק מלהיות צלוי... הוא ניסה מפה ניסה משם... ניסה לארגן עצים... ועברו עוד עשר דקות... ועוד חמש דקות... ואני רואה אותו לחוץ כמו לא יודע מה... אני לא יודע... קשה לי להגיד שזה נקרא צלוי...

תכל'ס... הגיע שתיים עשרה וחצי... הגיע שעת האפס!!! אנחנו חייבים לגשת לאכול קרבן פסח... יש לנו עוד רבע שעה עד סוף זמן אכילה... הוא התחיל להוציא את הקרבן פסח הצלוי... עם פנים חתוסות ומסופקות... תדעו לכם רבותי: אני לא לוקח אחריות!!! יתכן שזה עדיין נא- לא לגמרי צלוי...

והם התעצבנו עליו... תפסיק... תפסיק להיות נערוויסט... הכל בסיידר... זה צלוי... זה בסדר גמור... אבל אני לא הייתי רגוע... אל תשכח שעברו מאז עוד ארבע דקות... ויש לנו עוד תשע דקות... אין זמן לדבר... החברה לקחו כמה כזיתים והתחילו לאכול... ואני גם באתי לאכול... התחלתי לנגוע בבשר ו... ואני רואה ש... ש... שחוטין יוצאים!!!! בקיצור: חברים יקרים: צר לי לאכזב אתכם ולהתרות בכס: אבל הקרבן פסח הזה נא!!! אסור לאכול קרבן פסח נא!!! זה לאו סדאורייתא... ואז בשניה האחרונה נזכרתי... נזכרתי ששמתי בצד איזה כזית חי... רצתי כנשוך חדש לחליפה... הוצאתי אותו מהשקית... לא היה לי אפילו זמן לברר אם אני עושה נכון או לא... כרצתי אותו במצה ומרור... סבתי על צד שמאל ואכלתי אותו בדקה התשעים ותשע לפני חצות... עברו שתי דקות... ואנחנו שומעים את הרעש המוכר והמחריש אזניים של גרירת כסאות... כעת רבבות יהודים... כל אחד יוצא מהחבורה שלו ועולים לגגות ומתחילים להגיד הלל...

עלינו גם אנחנו בשתיקה רועמת... העדפנו לא להסתכל אחד בתוך העיניים שלי... העדפנו לא לחשוב יותר מידי מה קרה לנו הערב הזה... עלינו לגגות... אמרנו הלל הגדול בהשתפכות הנפש... אבל באותה שנה היה להלל הגדול הזה יותר מנגינה של עזיבת החטא!!! רבש"ע: אני מקבל על עצמי להפסיק להיות שלעפער... להפסיק להיות האיש של הרגע האחרון... ס"ס בית המקדש זה הר המוריה שבו אבינו אברהם השכים בבוקר ממקום של "האבה מקלקלת את השורה"... היה זה ליל הסדר שקשה לי לשכוח אותו... אפילו שדווקא הייתי רוצה... הוא היה ליל הסדר מכוון... קבלתי על עצמי מאותו יום ואילך להיות זריז במצוות ובאמת חל שינוי בכל הגישה שלי ל"מצוה הבאה לידך אל תחמיצה", כמובן שאחרי יומיים היה לנו שמחת חגיגה אצל הראש ישיבה ושם ישבנו וסיפרנו לראש ישיבה מה שקרה... הוא הזדנעזע ואמר: שכולכם עברתם על לאו שיש בו מעשה!!! לאו דאכילת נא ואתם חייבים מלקות!! חוץ ממני... הראש ישיבה נוף בי בחיך ואמר לי: אתה אמנם קיימת בעצמך החכמה תחיה בעליה... ובמקום לעבור על לאו דאכילת נא... שריינת לעצמך בצד חתיכת בשר חי ואמנם עברת על עשה דאכילת צלי אבל לא על לאו דאכילת נא... (צ"ע האם יאות למעבד הכי ככה...?) מה שבטוח... מאז עברו כמה וכמה שנים... וכולנו נהיינו הרבה יותר אחראים... והשנה אני כבר הרבה יותר מאורגן... והשנה, ששוב פסח חל בשבת אנחנו מתכננים לקנות תנור חדש... ממי?? נו... ממי?? משלושת הקדרים של כפר חנייה שכבר הציבו את מוקד המכירה שלהם בצומת שילת מן המודיעים ולפניהם... לכן בתקופה הזו הם לא נמצאים באזור... קראנו להם את המגילה במודיעין עלית...

התחדשו!
עיצוב חדש

בס"ד, חג פורים תשפ"א ♦ גליון מס' 68 ♦ חלק א' מתוך ג' ♦ שנה ג'

לא נפסיק את השמחה

י"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה"
לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41

לשליחת בדיחות או הערות והערות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו

דבר העורך

להגל הג פורים בעל"ט

הודו לה' כי טוב

ברוך השם לאחר שלוש שנים. לצאת העלון שאתם קוראים כעת אנו שמחים להגיש לכם את העלון בפורמט צבעוני ובעיצוב מרהיב עין. על כן כל מי שרוצה לקחת על עצמו זכויות ש'השמחה תמשיך בעם ישראל ללא גבולות'. ולזכות לחיי עולם הבא כדאיתא במסכת תענית (כב)...שאל רב ברוקא את אליהו מי יהיה בעולם הבא בעיר שלנו ענה לו אליהו הנביא לרב ברוקא ששני אנשים האלו הם בני עולם הבא. הלך רב ברוקא ושאל אותם: "מה מעשיכם?" ענו לו: "אנחנו שמחים ומשמחים אחרים ובעיקר אנחנו משמחים אנשים עצובים.

דווקא בימים אלו שאין השמחה שורה בעם ישראל אתה יכול לקחת שותפות. ועוד אנשים ישמחו, והכל יעמוד לזכותך להשתתפות חייגו 058-323-49-41 a05832349@gmail.com

תודה מראש

שר השמחה מאיר פנחסי עורך העלון.

ניתן לתרום בנדרים פלוס

בקופת ארגון החסד המרכז לערבות הדדית
בקטגוריית "לא נפסיק את השמחה"

זוארט על הג פורים

פנינים יקרים על הג פורים

פרק א' - פסוק ב

בַּיָּמִים הָהֵם כָּשְׁבֶת הַמֶּלֶךְ אַחְשָׁרוּשׁ עַל כֶּסֶף מְלָכוֹתָו אֲשֶׁר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה:

"כשבת המלך אחשורוש על כסא מלכותו". אומר רש"י: "משנתקימה המלכות בידו". שהרי מלך חדש חושש בתחילה לראות מי הם מתנגדיו ומי הם מעריציו, ואלו מדינות עימו בשלום, ומי עומד לעשות בו מלחמה וכו', אבל כאן אחשורוש כבר התיישב לגמרי על ממלכתו, ולא היה טרוד בענייני המלוכה, והיה מופנה כולו אל המשתה. ולכן היה שם לב מי מגיע למשתה ומי לא, ואיזה עם יותר מחבבים ומוקירים אותו ומגיעים למשתה שהכין. ומי שלא גייע, וזכרהו המלך בעתיד ובודאי שלא יטיב לו בעבור זאת, ואם אותו אדם יצטרך עזרה או חנינה מהמלך, לא יעזור לו המלך. וזה באדם יחיד, וכל שכן באומה שלמה שאם ימנעו מלפקוד את המשתה שערך, שנראה הדבר כפגיעה במלכות. ויתכן עוד, שיחשוב המלך שאותה אומה זוממים מלחמה נגדו.

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחוקת

פעם אחת שאל כומר אחד את הגאון רבי יהונתן אייבשיץ: אתם היהודים אסורה לכם הנקימה והנטייה, ולמה עד היום אתם מתנקמים בהמן שהיה לפני יותר מאלפיים שנה? ענה לו הרב: חס ושלום, אין בזה משום נקימה ונטירה, אלא זוהי "תזכורת" ל"המנים" של כל דור ודור, להזכיר להם את סופו של המן רבם הראשון.....

ראו פעם אחת עם הארץ כשהוא יושב ומגרד בסכין כל שם "המן" הכתוב במגילת אסתר המודפסת בסוף החומש. גערו בו: "איך אתה מקלקל את המגילה?".....

תמה עם הארץ: הרי כתוב במפורש בתורה "מחה תמחה את זכר עמלק", אם כן עריך למחוק את שם המן מן הספר! אמרו לו: טוב, מילא שמו של המן ראוי למחוק אותו, אולם בזה אתה מגרד ועוקר גם את המילים הקדושות שמעבר לך מול תיבת המן?! אמר להם אותו עם הארץ: הרי אמרו חז"ל 'אוי לרשע ואוי לשכנו'.....

עם הארץ אחד שאל את חברו: משה רבנו כידוע נולד ביום ו' באדר, אם כן יוצא שיום הברית מילח שלו חל ב"ד באדר שהוא פורים, והשאלה היא במה התחילו אז, אם במגילה או בברית? חברו ה"גאון" עיין, יגע ומצא, ענה ואמר לו: העיר גושן מסתמא היא מוקפת חומה מימות יהושוע בן נון, ואם כן אין מקום כלל לשאלתך, כי שם קורים את המגילה ביום ט"ז ולא ביום י"ד.....

בסייעתא דישמיא

יצא לאור חוברת בדיחות

'לא נפסיק את השמחה 2'

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו: 058-32-34-941

משלוחים חינם בירושלים בלבד

אזורים מסוימים.

כמו כן ניתן לקנות את החוברת בירושלים:

ב- רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב.

{ליד דואר ישראל}.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

איש אחד הזמין לביתו אורח עני לסעודת פורים. הגישו לשולחן קערה גדולה מלאה כיסנים טעימים מאוד, וריחם נודף למרחוק. נטל האורח כיסן אחד ואמר: זה כנגד יחידו של עולם! נטל עוד שניים ואמר: אלה כנגד משה ואהרון. נטל עוד שלושה ואמר: אלו כנגד שלושת האבות, ועוד ארבעה – כנגד ארבע האמהות, ועוד שנים עשר כנגד י"ב שבטים... אמר בעל הבית לאשתו, סלקי מיד את הקערה מכאן, בטרם ייקח כנגד ששים ריבוא בישראל.....

מה הנס הראשון במגילה? שפרסי (אחשוורוש) עשה משתה. ומה הנס השני? שאסתר לא אומרת את עמה ומולדתה....

מה הנס הכי גדול במגילה? שפרסי עשה סעודה!.....

נדבן אחד שאשתו קמוצנית, הזמין פעם אחת קבוצת עניים לסעודת פורים. ראו הם שהאישה מגישה לבני הבית רבע עוף לכל אחד, ואילו להם העניים – רבע עוף לארבעה אנשים. מיד קם אחד מהם וקרא: רבותי, קומו ונתפלל מנחה! אמר לו בעל הבית: מה אתה ממהר, הלוא טרם אכלנו והשעה היא רק רבע לאחת?! השיב לו העני בחיוך: אצלך בצלחת רבע לאחד אבל אצלנו רבע לארבע.....

למה לזשתי המלכה קראו "זשתי? כי היא היתה פותחת את ארון ואומרת "את זה לבשתי.. ולבשתי.. ולבשתי....

כשהמן היה קטן שאלו אותו מה הוא רוצה להיות כשהוא יהיה גדול? אז המן אמר "תלוי!.....

ילד של קמצן, בא לאבא שלו ומבקש כסף לקנות תחפושת האבא שואל אותו: למה אתה רוצה להתחפש הילד עונה בחיוך: "לשוטר האבא הקמצן אומר לו: "אל תדאג עד פורים תקבל הגייע פורים האבא מביא לילד אקדח ופיקות הילד אומר לאבא: "איפה הכובע והחולצה אבא אומר לו: "אתה שוטר סמוי.....

עם הארץ אחד שאל את חבריו משה רבינו נולד בו' באדר והברית חל בי"ד אדר אז למה לא קראו לו מרדכי? חברו חשב יגע ומצא ואמר לו בגלל שהוא נולד חל בו' באדר באותו היום משה רבינו נולד לכן קראו לו משה.....

העלון יו"ל בסיוע המרכז לערבות הדדית (ע"ר) 0527100955

העלון בהסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הקלדות במחירים מוזלים

058-3234-941

ניסוד • עריכה • עיצוב • גרפיקה
הנפשות • שירותי אינטרנט כשר
02-5406993 • 058-32-92-679
es0583292679@gmail.com

כל תיקוני הבית

צבע,

חשמל,

דודי שמש.

0533145576

השכרת אופניים חשמליים
ורגילות. קורקינט חשמלי.

אצלינו יש גם תיקונים,

ומכירת חלקי אופניים

חשמליים + רגילים.

0548-520-351

0527-625-454

הטשולנט הביתי

בכל ליל שישי מתקימת

מכירה של הטשולנט הביתי

בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ס

מהשעה: 20:00 בערב

מנת טשולנט 22 ש"ח.

0548-437-050

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל. דוד בן אסתר. אהרון בן דינה. כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

ניתו להשיג את העלון!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com

באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף בשעה: 13:00. כל יום חמישי {בערב} בגל-פז ירושלים אין לקחת כמויות ללא אישור.

התחדשו!
עיצוב חדש

בס"ד, חג פורים תשפ"א ♦ גליון מס' 69 ♦ חלק ב' מתוך ג' ♦ שנה ג'

לא נבפסיק את השמחה

יול"ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה"
לתרומות, חסויות וכדו' 41-49-323-058

לשליחת בדיחות או הערות והערות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו

חידות

לרגל חג הפורים הבעל"ט

1. מדוע פורים נקרא כך? 2. מדוע נקרא מגילת אסתר ולא מגילת אחשורוש או מרדכי? 3. מדוע נקרא החג בשם פורים בלשון רבים, ולא נקרא בשם חג הפור, על שם הפור? 4. מדוע קוראים את המגילה פעמיים, גם בערב וגם בבוקר? 5. איך יכול להיות אדם הביא לחבירו משלוח מנות הכי מהודר שיש ואנחנו אומרים לו לא יצאת ידי חובה? 6. מהן ששת המצוות שיש בפורים? 7. איזה מילה הכי ארוכה יש במגילה? 8. באיזה פרק ופסוק יש את כל האותיות של הא' ב'? 9. היכן מרומז שושתי נהרגה? 10. מי היה הראשון בתנ"ך שהתחפש. ולמה? חג פורים שמח!!

זוארט על חג הפורים

פנינים יקרים על חג פורים

פרק ח - פסוק טז

לִיהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשִׁשָּׁן וִיקָר:

הנס כאן מבואר, שמתוך חשיכה גדולה וגזירה נוראה, לפתע יצאו היהודים לאורה גדולה, והיתה להם שמחה רבה (פנימית) וששון (גלוי), וכבוד לעיני כל העמים, על שניצלו מגזירתו של המן. ובארו רבותינו (שבת ק"ל א') אורה זו תורה, שמחה זה יו"ט, ששון זה מילה, ויקר אלו תפילין. שעל כל המצוות האלו גזר המן. ועכשיו שמת המן ובטלה גזירתו, היתה ליהודים הרווחה גדולה, שיכלו לקיים בגלוי את כל המצוות האלו.

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

מספרים על רב יהונתן אייבשיץ בילדותו שלקח 2 מכסים והפך אותם למנצלתיים ועשה רעש נורא נכנס אביו לחדרו כשראה אותו בנו הפסיק ברעש שאל אותו אביו מה זה הרעש ענה לו משנכנס אדר מרבים בשמחה. שואל אותו אביו אז למה הפסקת? עונה לו בנו משנכנס אב ממועטים בשמחה.....

שְׁלוֹשָׁה אָבוֹת נִזְקִינ׃ הַסּוֹפְגָנִיָּה אֲוִי הַמֵּן וְהַמְצָה. לֹא רָאִי זֶה בְּרָאִי זֶה – שִׁזָּה עֲגוּל וְזֶה מְשׁוּלָשׁ וְזֶה מְרוּבָע. הַצַּד הַשְּׂוֹה שֶׁבְּחֵן שְׁדָרְפֵן לִילָף וְלִהְזִיק, וְתַחֲלִילָתוֹ שְׁלֹזָה וְסוֹפֵן יְסוּרִים. וְהַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ שֶׁלֹּא יִמְלֵא כְרֶסוֹ מִהֵן, שֶׁהֵן נְרָאִים כְּאוֹהֲבִים לְאָדָם בְּשַׁעַת הַנְּאִתּוֹ, וְאֵין עוֹמְדִים לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דִּחְקוֹ.....

בפורים מי שמתחפש לשוטר שידע אם הוא רוצה להיראות שוטר אמיתי שיעשה פרצוף אכזרי.....

וחמת המלך שככה וחמתו בערה בו, אז מי היתה חמותו שככה או בערה בו? תשובה: זו מושתי וזו מאסתר....

איך יודעים שאחשורוש היה חסיד? כי התחיל "מהודו....."

בסייעתא דישימא

יצא לאור תוברת בדיחות

'לא נפסיק את השמחה 2'

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו: 058-32-34-941.

משלוחים חינם בירושלים בלבד

אזורים מסוימים.

כמו כן ניתן לקנות את החוברת בירושלים:

ב- רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב.

{ליד דואר ישראל}.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

בחבורה של סטודנטים ציונים נשאלה שאלה: שמה זוכר מי-שהוא, מה אירע באותו זמן קדום, כשהיהודים התנקמו בגויים? אין איש זוכר. לסוף קם אחד מן החבורה ואמר: אני זוכר ואיני זוכר. זוכר אני, שנתלזו אז עשרה, אבל איני זוכר, אם ניתלזו עשרת השבטים, או שניתלזו עשרת הדברות....

מדוע נקרא שמו המן הרשע? אם משום שרצה להשמיד להרוג ולאבד, הרבה היו כמותו, אלא הטעם משום שבשביקש המן להשמיד ולהרוג היה לו לעשות את זה בתשעה באב יום המוכן לפורענות, ולא בפורים. אלא ודאי רשע היה והתכוון לבלבל שמחתם של ישראל.....

הרישעות של עמלק לא ידעה גבולות, הם אמרו: אם ננצח את עם ישראל טוב ואם לא לפחות נאלץ אותם להגיע פעם בשנה לבית הכנסת עם כל הילדים הקטנים שלהם ולא לפספס אף מילה מפרשת זכור!.....

אסיר שאל רב אם הוא צריך לשמוע מגילה בט"ו באדר, היות שהוא מוקף חומה. הרב השיב לו כי אם הוא מוקף חומה מימות יהושע בן נון - ישמע מגילה בט"ו, אך אם הוא מוקף חומה רק מימות ביבי - ישמע בי"ד באדר.....

באיזה פסוק נוהגים הקמיענים לא לקרוא? "ובבזה לא שלחו את ידם....."

למה לוקח ל"נטורי קרתא" הרבה זמן לקרוא את המגילה? כי הם עושים רעש עם הרעשן בכל "מדינה".....

כתוב בתרגום שני שכל עשרת בני היו נראים אותו דבר, מאיפוא התרגום לקח חידוש כזה? תשובה: הרי יש שאלה חזקה איך יש עשרת בני המן מה עם מעשר בהמה? אלא המן באמת פתח את השער והתחיל לספור אחד שתיים שלש אולם ויזתא נשאר ויזתא והוא קפץ פנימה בחזרה והרי ההלכה שאם קפץ אחד מן המנויים בחזרה פנימה והתערבב בין היתר כולם פטורים, ולכן נשאר עשרת בני המן, עכשיו אם כל אחד היה נראה אחרת הם לא היו מתערבבים, מזה לקח התרגום שכולם נראו אותו דבר.....

יצא לאור חוברת בדיחות על חג פורים ניתן לקבל במייל בלבד ניתן לשלוח בקשה למייל של המערכת!!!

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

עימוד • עריכה • עיצוב • גרפיקה
• הנפשות • שירותי אינטרנט כשר

02-5406993 • 058-32-92-679
es0583292679@gmail.com

מערכת

'לא נפסיק את השמחה' מאחל:

למאות המפיצים ברחבי הארץ.
ולכל המנויים ברחבי הארץ.
למאות הקוראים.
ולכל בית ישראל.

'חג פורים שמח'

העלון להצלחה

שר השמחה: מאיר פנחסי בן מרגלית.
שיהיה לי כח להמשיך ולשמח את עם ישראל. אמן.

ניתן להשיג את העלון!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com

באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף
בשעה: 13:00. כל יום חמישי {בערב} בגל-פז ירושלים אין לקחת כמויות ללא אישור.

התחדשו!
עיצוב חדש

בס"ד, חג פורים תשפ"א ♦ גליון מס' 70 ♦ חלק ג' מתוך ג' ♦ שנה ג'

לא נבפסיק את השמחה

י"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה"
לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41

לשליחת בדיחות או הערות והערות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו

דבר העורך

לרגל חג הפורים הבעל"ז

הודו לה' כי טוב

ברוך השם לאחר שלוש שנים. לצאת העלון שאתם קוראים כעת אנו שמחים להגיש לכם את העלון בפורמט צבעוני ובעיצוב מרהיב עין. על כן כל מי שרוצה לקחת על עצמו זכויות ש'השמחה תמשיך בעם ישראל ללא גבולות'. ולזכות לחיי עולם הבא כדאיאת במס כת תענית(כב.)...שאל רב ברוקא את אליהו מי יהיה בעולם הבא בעיר שלנו ענה לו אליהו הנביא לרב ברוקא ששני אנשים האלו הם בני עולם הבא. הלך רב ברוקא ושאל אותם: "מה מעשיכם?" ענו לו: "אנחנו שמחים ומשמחים אחרים ובעיקר אנחנו משמחים אנשים עצובים.

דווקא בימים אלו שאין השמחה שורה בעם ישראל אתה יכול לקחת שותפות. ועוד אנשים ישמחו, והכל יעמוד לזכותך להשתתפות חייגו: 058-323-49-41 a05832349@gmail.com

תודה מראש

שר השמחה מאיר פנחסי עורך העלון.

ניתן לתרום בנדירים פלוס בקופת ארגון החסד המרכז לערבות הדדית בקטגורית "לא נפסיק את השמחה"

זוארט על חג הפורים

פנינים יקרים על חג פורים

פרק ט - פסוק ו

ובְשׁוֹשׁן הַבִּיָּרָה הֶרְגוּ הַיְהוּדִים וְאַבְדַּד תִּמְשַׁח מְאוֹת אִישׁ:

רואים בזה את גבורתם של היהודים ואת גודל התשועה שהיתה להם. שהרי שושן היתה עיר הבירה של המלך, והיתה מלאה בגוים, והיו בה הרבה משרי המלך והסריסים, וחילות המלך וכל מיני אנשי שלטון, ובפרט למלוכה גדולה שכזו, שאחשורוש מלך על מאה ועשרים ושבע מדינה, ובודאי היתה שם מעצמה רבה, וכולם היו גוים. ואף על פי כן הרגו שם היהודים באין מפריע חמש מאות איש, וזה פלא גדול. ולא סתם הענישום, אלא הרגום ואיבדום! ולבד מהתועלת שבהריגתם, גם עלה בכך קרנם של היהודים בעיני הגוים, שראו את כוחם הרב, ואין מוחה בידם, אף לא שרים ולא שופטים, לא מושלים ולא כל אנשי שלטון. והיה בזה קידוש השם גדול לעיני כולם.

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

ש: למה מתחילים את המגילה בגוי (ויהי בימי אחשורוש) ולא עם יהודי (מרדכי) (אסתר): ת: כי אם יהודי לא מתחילים!.....

אחד הניסים הגדולים במגילה הוא - ז'חמת המלך שככה'... כששויגער יכולה לשכוח זה באמת נס...

למה קוראים למגילת אסתר ולא מגילת מרדכי או מגילת אחשורוש? ללמדכם שאישה, מכל סיפור עושה מגילה!!!

מניין שלהמן קראו מאיר וייס? שאחשורוש קורא לו - (מהר) מאייר, קח את הלבוש ואת הסוס..... ולגבי שם המשפחה -הרי כשתלו את הבנים שלו קראו לכל אחד בשמו: פרשנדתא וייס, אסתפתא וייס.....

הנס במגילת אסתר שלא היה בג"ץ הוא היה מוציא צו מניעה לתלית המן ואח"כ וכו'.....

למה מכל צוררי ישראל דוקא המן זכה לכינוי "המן הרשע", דבר שלא זכו לו צוררי אחרים שעינו בפועל את עם ישראל, לא פרעה, לא טיטוס, לא נבוכדנצר וכו' אלא שהמן היה כזה רשע, שכן הוא רצה להרוג את היהודים דווקא בפורים, ביום הכי שמח בשנה.....

בסייעתא דישמיא

יצא לאור חוברת בדיחות

'לא נפסיק את השמחה 2'

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו: 058-32-34-941

משלוחים חינם בירושלים בלבד

אזורים מסוימים.

כמו כן ניתן לקנות את החוברת בירושלים:

ב- רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב.

{ליד דואר ישראל}.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

שאלו פעם את הפורים רב, למה המון הכין למרדכי עץ גבוה 50 אמה, מה, 30 אמה לא הספיקו? אז הרב' ענה שלמעשה, הכין המון את העץ עבור עצמו, והרי אמרו חז"ל: "מרחיקין את הנבלה מן העיר חמישים אמה..."

נודע לפורים רוב מה באמת היה במשתה של אחשוורוש מה שהפרתמים לא מוכנים לספר בשום אופן חור כרפס-כרפס עם חורים, אחוז בחבלי בויץ-אחוז בחבלים של בויץ, וארגמן- שהיה אפשר ליהרג מזה, על רצפת- הכל נפל שם על הרצפה, ושש ודר וסוחרת- אפילו הלויין של 'דר וסוחרת' היו שם.....

מה זה 'חפוי' תשובה מי שראה אותו מרחוק אמר חה חה חה כשהוא התקרב הוא אמר פוי...

העלון יו"ל בסיוע המרכז לערבות הדדית (ע"ר) 0527100955

הודעת מערכת:

לקראת חג הפסח הבעל"ט אנו ערוכים לעאת חוברת מורחבת כ- 16 עמודים מפועצים בדיחות על חג הפסח. לכל המעוניין לפרסם בחוברת ניתן ליצור קשר בפלאפון 058-323-49-41 עד לתאריך כ"ז אדר תשפ"א

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

רוב הבדיחות:

באדיבות גמ"ח בדיחות לפי נושאים

mirivilman10@gmail.com

יבורכו מפי עליון פי מליון.

גמ"ח "דרכי חיים"

השאלת גמרות

וטוש"ע

054-844-8683

או בקו המידע

02-5907438

הקלדות

במחירים מוזלים

058-3234-941

ואלה יעמדו על הברכה:

ר' יעקב לוי אשר עושה כל שבוע רבות למען העלון. ר' רפאל שעוזר כל פעם. ובפרט לבחור החשוב {ר' אברהם .....} שעוזר לכל הדברים הקטנים בעלון. ואחרון חביב {אע"פ שהוא לא רוצה שאני יכתוב} המפיץ היקר {ר' א.י. הי"ו} תודה רבה על

ניתן להשיג את העלון!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com

באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף בשעה: 13:00. כל יום חמישי {בערב} בגל-פז ירושלים אין לקחת כמויות ללא אישור.

בעל המתנוכח עם אשתו על הוצאותיה חותך את הענף שהוא יושב עליו. הוא הרי רוצה לחסוך כמה שקלים, ולמעשה הוא מאבד אלפי שקלים. כי אם מצטמצם אור נפשה של אשתו הוא מפסיד את כל הפרנסה הבאה מאור זה. וממה נפשך?

אם יש לך בעיות של פרנסה, החיסכון הזה שבא על ידי הצמצום של אשתך, אפילו כשמדובר באלפי שקלים, זה בודאי לא מה שיפתור לך את הבעיה. אדרבה, זה רק יחמיר אותה.

חיינו של יהודי רצופים קשיים והתמודדות לכל אדם יש חבילה של בעיה כלכלית, צער גידול בנים, בריאות, אך הכל מכון משמים לחשלו ולטובתו

ברם מניעות רבות יש לענין גדול זה של לימוד התורה כי כגודל חשיבות הדבר - כך גודל המניעות להשיגו, אך צריך האדם להשליך כולן ממנו ולא להסתכל עליהן כלל ולקיים עצה זו בתמימות

העולם כולו הוא שרשרת שלמות שנוצרת על ידי נתינה. כל אדם תורם את תרומתו היחודית באופן שהעולם כולו הופך להיות מושלם

שידוך בימי הקורונה שדכן: אז לפי מה שביירתם אתה מוכן לפגישה ראשונה? הבחור: בהחלט כן אבל רק אם הבחורה שלילית

אם תיקנו קלקול במכונית ערכה בכל זאת ירד בהשוואה לערכה לפני הקלקול. אך אם תיקנו קלקול שנגרם לנפשנו ערכה יעלה יותר מכפי שהיה לפני הקלקול.

לאחר שהוטב מצבו של איש זקן בן 93 בבית חולים באיטליה והוגש לו חשבון לתשלום עבור הפעלת מכשיר הנשמה במשך יום שלם, הוא פרץ בבכי.

אבל מה שהזקן אמר גרם לכל הרופאים לפרוץ בבכי. הזקן אמר: אינני בוכה בגלל הכסף שעלי לשלם, אני בוכה כי נשמתי מאווירו של בורא עולם במשך 93 שנים ומעולם לא שילמתי דבר בשל כך. אבל עבור שימוש במכשיר הנשמה במשך יום אחד עלי לשלם 5,000 יורו, הבנתי עד כמה אני חייב תודה לה' עד עכשיו מעולם לא הודיתי לו...

תסמיני הקורונה:

- א. נשימה
- ב. חום
- ג. שיעול

ראשי תיבות = נח"ש

הוראות משרד הבריאות:

- א. ניקיון
- ב. חבישת מסיכה
- ג. שני מטר

ראשי תיבות = נח"ש

ועל זה אמרו חז"ל: "וכי נח"ש ממית או נח"ש מחייה? אלא בשעה שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את ליבם לאביהם שבשמים, היו מתרפאין"

משרד הבריאות החליט לאסור באופן מוחלט את תפילת המרפסות בעיר בני ברק. הסיבה: אין שני מטר בין המרפסות.

מאמן הכושר שלי אמר שחיימום לפני אימון מאוד חשוב, אז לפני שיצאתי מהבית חיממתי לי בורקס.

חשוב לרכוש דירה

ככה יש לך משהו שיישאר איתך לנצח: משכנתא.

גברים זה כזה: בוחר אבטיח טוב - 5 דק' מדבר על זה שבחר אבטיח טוב - 5 שנים

זה פעם ראשונה שאני לא טס השנה

לתאילנד בגלל הקורונה כל השנים לא נסעתי כי לא היה לי כסף 🤔🤔

יצאתי עכשיו מאשדוד ושוטר סימן לי לעצור ולא היה לי זמן, אם מישהו עובר שם, תקחו אותו לאן שהוא צריך

ומצא סוד השלום בית

הסוד הוא

להגיד לה שהיא צודקת עוד לפני שהיא טעתה

עדיין לא הבנתי למה אני מוריד את המסיכה כשאני לא מבין מה מישהו אומר

זוכר

שאמרתי לך שאני גלופה, שאני גם נוהגת וגם קוראת ספר? כן, באיזה עמוד את? - עכשיו בעמוד השמל.

היה איזה רווק שהיה הולך לעמקה לרבי יונתן בן עוזיאל. אחרי שהוא הצליח להתחתן הוא התחיל לנסוע לצפת, לרבי לייב בעל הייסורים. ☺☺☺

מי היה מאמין... רצו לגייס את בני ברק לשרת בצה"ל, ובסוף צה"ל משרת בבני ברק.

לא רוצה להלחץ חלילה אבל מאז שבודקים לנו חום בכניסה לרשתות ולקניונים שכחו לבדוק תיקים 🤔

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לולו, פנחס חיים אוהנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבוז, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברג'ל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה

ששון ושמחה

**גם לכם מגיע לשמחה
ולהרגיש את אוירת הפורים!!!**

רוצים שנבוא אליכם לשמח אתכם?
המתדבים שלנו יגיעו אליכם לעשות לכם
שמח ויביאו עד אליכם את שמחת החג!

נא צרו קשר בהקדם!

אמאנכם כל ימי פולניק ואם במאוריק!

054-845-8815

מאוחדים
יחד למען עם ישראל